॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ

ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨੀ-ਟੀਕਾ (ਪਠਮੋ ਭਾਗੋ)

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

ਕਰੁਣਾਪੁਣ੍ਣਹਦਯਂ , **ਸੁਗਤਂ** ਹਿਤਦਾਯਕਂ।
ਨਤ੍ਵਾ **ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ** ਵਿਮਲਂ, **ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ** ਗੁਣਸਮ੍ਪਦਂ॥

ਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਪੁਣਾਹੇਸੁਂ, ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਯਾ।
ਪੁਬ੍ਬਕੇਹਿ ਕਤਾ ਨੇਕਾ, ਨਾਨਾਨਯਸਮਾਕੁਲਾ॥

ਤਤ੍ਥ ਕਾਚਿ ਸੁਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਾ, ਦੁਕ੍ਖੋਗਾਹਾ ਚ ਗਨ੍ਥਤੋ।
ਵਿਰਦ੍ਧਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚਾਪਿ, ਸਦ੍ਦਤੋ ਚਾਪਿ ਕਤ੍ਥਚਿ॥

ਕਾਚਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਪੁਣ੍ਣਾ, ਕਾਚਿ ਸਮ੍ਮੋਹਕਾਰਿਨੀ।
ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਹਿ ਸਮਾਦਾਯ, ਸਾਰਂ ਸਙ੍ਖੇਪਰੂਪਤੋ॥

ਲੀਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ, ਵਿਰਦ੍ਧਞ੍ਚ ਵਿਸੋਧਯਂ।
ਉਪਟ੍ਠਿਤਨਯਞ੍ਚਾਪਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਕਾਸਯਂ॥

ਵਿਨਯੇ ਵਿਮਤਿਂ ਛੇਤੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਲਹੁਵੁਤ੍ਤਿਨਂ।
ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਲਿਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਲੀਨਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਂ॥

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਰਮ੍ਭੇ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਨਮਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮੋ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਿਟ੍ਠਗੁਣਯੋਗਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਯੋ ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਹਿਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵਿਸਿਟ੍ਠਗੁਣਯੋਗੇਨ ਹਿ ਵਨ੍ਦਨਾਰਹਭਾਵੋ, ਵਨ੍ਦਨਾਰਹੇ ਚ ਕਤਾ ਵਨ੍ਦਨਾ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪੇਤਮਤ੍ਥਂ ਸਾਧੇਤਿ । ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਰਮ੍ਭੇ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪਣਾਮਕਰਣਪ੍ਪਯੋਜਨਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਧਾ ਪਪਞ੍ਚੇਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾ, ਮਯਂ ਪਨ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਮੇਵ ਪਯੋਜਨਂ ਦਸ੍ਸਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਰਮ੍ਭੇ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪਣਾਮਕਰਣਂ ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਤਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪਰਿਸਮਾਪਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹਤਨ੍ਤਰਾਯੋ''ਤਿ। ਰਤਨਤ੍ਤਯਪਣਾਮਕਰਣੇਨ ਹਿ ਰਾਗਾਦਿਦੋਸਵਿਗਮਤੋ ਪਞ੍ਞਾਦਿਗੁਣਪਾਟਵਤੋ ਆਯੁਆਦਿਵਡ੍ਢਨਤੋ ਪੁਞ੍ਞਾਤਿਸਯਭਾਵਾਦਿਤੋ ਚ ਹੋਤੇਵ ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਤਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪਰਿਸਮਾਪਨਂ।

ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਭਗਵਤੋ ਵਨ੍ਦਨਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ''ਯੋ ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਹਿਪਿ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਵਿਨਯਦੇਸਨਾਯ ਕਰੁਣਾਪ੍ਪਧਾਨਞ੍ਞਾਣਸਮੁਟ੍ਠਿਤਤਾਯ ਕਰੁਣਾਪ੍ਪਧਾਨਮੇਵ ਥੋਮਨਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਏਸਾ ਹਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਕਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਆਰਮ੍ਭਾਨੁਰੂਪਥੋਮਨਾ। ਕਰੁਣਾਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਪਰਿਮੇਯਜਪ੍ਪਭਾਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ ਨਯਤੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ ਤਂਮੂਲਕਤ੍ਤਾ

ਸੇਸਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਨਿਯਮਵਚਨਸ੍ਸ ਨਾਥੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਹਿਪਿ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ ਕਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਗਣਨਾਵਸੇਨਪਿ ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਯੋ''ਤਿ ਪਮੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ ਕਾਲਂ। **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਗੇਵ ਵਸ੍ਸਗਣਨਾਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ ਕਾਲਨ੍ਤਿ ਚ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤੇਨ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਗਣਨਾਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਮਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਮਪਿ, ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸਲਕ੍ਖਂ ਚਤੁਰਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਕਾਲਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇਵ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਞ੍ਚਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਦਿ**ਅਤਿਦੁਕ੍ਕਰਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਖੇਦਂ** ਕਾਯਿਕਂ ਪਰਿਸ੍ਸਮਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਲੋਕਹਿਤਾਯਾਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਹਿਤਾਯ। ਨਾਥਤੀਤਿ **ਨਾਥੋ,** ਵੇਨੇਯ੍ਯਾਨਂ ਹਿਤਸੁਖਂ ਆਸੀਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਨਾਥਤਿ ਵੇਨੇਯ੍ਯਗਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਉਪਤਾਪੇਤਿ, ਨਾਥਤਿ ਵਾ ਯਾਚਤਿ ਵੇਨੇਯ੍ਯੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਿਤਕਰਣੇ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਯੋਜੇਤੀਤਿ **ਨਾਥੋ,** ਲੋਕਪਟਿਸਰਣੋ ਲੋਕਸਾਮੀ ਲੋਕਨਾਯਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋ ਕਰੁਣਾਯ ਕਮ੍ਪਿਤਹਦਯਤ੍ਤਾ ਲੋਕਹਿਤਤ੍ਥਂ ਅਤਿਦੁਕ੍ਕਰਕਿਰਿਯਾਯ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਤਾਦਿਸਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, **ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰਤੀਤਿ **ਕਰੁਣਾ,** ਪਰਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ਅਪਨੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਕ੍ਖਿਤੇਸੁ ਵਾ ਕਿਰਿਯਤਿ ਪਸਾਰਿਯਤੀਤਿ ਕਰੁਣਾ। ਅਥ ਵਾ ਕਿਣਾਤੀਤਿ ਕਰੁਣਾ, ਪਰਦੁਕ੍ਖੇ ਸਤਿ ਕਾਰੁਣਿਕਂ ਹਿਂਸਤਿ ਵਿਬਾਧੇਤਿ, ਵਿਨਾਸੇਤਿ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਦੁਕ੍ਖੇ ਸਤਿ ਸਾਧੂਨਂ ਕਮ੍ਪਨਂ ਹਦਯਖੇਦਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਵਾ ਕਰੁਣਾ। ਅਥ ਵਾ ਕਮਿਤਿ ਸੁਖਂ, ਤਂ ਰੁਨ੍ਧਤੀਤਿ ਕਰੁਣਾ। ਏਸਾ ਹਿ ਪਰਦੁਕ੍ਖਾਪਨਯਨਕਾਮਤਾਲਕ੍ਖਣਾ ਅਤ੍ਤਸੁਖਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਕਾਰੁਣਿਕਾਨਂ ਸੁਖਂ ਰੁਨ੍ਧਤਿ ਵਿਬਾਧੇਤਿ। ਕਰੁਣਾਯ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ **ਕਾਰੁਣਿਕੋ,** ਮਹਨ੍ਤੋ ਕਾਰੁਣਿਕੋ **ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਨਮੋ** ਅਤ੍ਥੂਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

ਏਵਂ ਕਰੁਣਾਮੁਖੇਨ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਸਕਲਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣੇਹਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਥੋਮੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਥੋਮੇਤੁਂ **ਅਸਮ੍ਬੁਧ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਨਿਸੇਵਿਤਂ ਯਂ ਅਸਮ੍ਬੁਧਂ ਜੀਵਲੋਕੋ ਭਵਾ ਭਵਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਵਰਸ੍ਸ ਨਮੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਮ੍ਬੁਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ, ਯਥਾਸਭਾਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੋ ਹੇਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਪਚ੍ਚਯੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮਤੋ ਸਪਰਿਯਤ੍ਤਿਕੋ ਨਵਲੋਕੁੱਤਰਧਮ੍ਮੋ ਕਮ੍ਮਭਾਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। **ਬੁਦ੍ਧਨਿਸੇਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸੇਸਨਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਬੁਦ੍ਧੇਹਿਪਿ ਵਾ ਗੋਚਰਾਸੇਵਨਭਾਵਨਾਸੇਵਨਾਹਿ ਯਥਾਰਹਂ ਨਿਸੇਵਿਤਂ, ਅਜਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਾਨਿ ਗੋਚਰਾਸੇਵਨਵਸੇਨੇਵ ਨਿਸੇਵਿਤਾਨਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਭਾਵਨਾਸੇਵਨਵਸੇਨਾਪਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਾਦਿਵਸੇਨ ਗੋਚਰਾਸੇਵਨਵਸੇਨਾਪਿ ਨਿਸੇਵਿਤੋ। **ਭਵਾਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਤੋ ਭਵਂ। ਅਥ ਵਾ ਹੀਨਪਣੀਤਾਦਿਵਸੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਡ੍ਢਤ੍ਥੋਪਿ ਹਿ **ਅ**-ਕਾਰੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ਤਿਕਮਾਤਿਕਾ ੧੧) ਵਿਯ। ਅਥ ਵਾ ਭਵੋਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿ, ਅਭਵੋਤਿ ਹਾਨਿ। ਭਵੋਤਿ ਵਾ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿ, ਅਭਵੋਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿ । ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੋ ਭਵੋ ਚ ਅਭਵੋ ਚ ਭਵਾਭਵੋ, ਤਂ ਭਵਾਭਵਂ। **ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। **ਜੀਵਲੋਕੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਿਲੇਸਜਾਲਵਿਦ੍ਧਂਸਿਨੇ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਿਸੇਸਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਵਿਦਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਯਥਾਸਭਾਵਂ ਨ ਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾ, ਅਞ੍ਞਾਣਂ। ਸਾ ਆਦਿ ਯੇਸਂ ਤਣ੍ਹਾਦੀਨਂ, ਤੇਯੇਵ ਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਕਿਲੇਸਾ, ਤੇਯੇਵ ਚ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਬਾਧਨਟ੍ਠੇਨ ਜਾਲਸਦਿਸਾਤਿ ਜਾਲਂ, ਤਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਨਾਸੇਤਿ ਸੀਲੇਨਾਤਿ **ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਿਲੇਸਜਾਲਵਿਦ੍ਧਂਸੀ,** ਤਸ੍ਸ।

ਨਨੁ ਚੇਤ੍ਥ ਸਪਰਿਯਤ੍ਤਿਕੋ ਨਵਲੋਕੁੱਤਰਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਮਗ੍ਗੋਯੇਵ ਕਿਲੇਸੇ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤਿ, ਨੇਤਰੋਤਿ ਚੇ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਮਗ੍ਗਸ੍ਸਾਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧਂਸਨਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ ਕਿਲੇਸੇ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤਿ ਨਾਮ, ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧਂਸਨਕਿਚ੍ਚਂ ਫਲੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਫਲਮ੍ਪਿ ''ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧਂਸੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਪਿ ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧਂਸਨਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ''ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧਂਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਨ ਕੋਚਿ ਦੋਸੋ। **ਧਮ੍ਮਵਰਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਿਯਮਿਤਸ੍ਸ ਨਿਯਾਮਕਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਸਂਸਾਰਦੁਕ੍ਖੇ ਚ ਅਪਤਮਾਨੇ ਧਾਰੇਤੀਤਿ ਧਮ੍ਮੋ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੋ ਧਮ੍ਮੋ ਏਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾਭਾਵੇਨ ਵਰੋ ਪਵਰੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋਤਿ ਧਮ੍ਮਵਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਵਰਸ੍ਸ ਨਮੋ ਅਤ੍ਥੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂ ਸਙ੍ਖੇਪਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਗੁਣੇਹਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਥੋਮੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਰਿਯਸਙ੍ਘਂ ਥੋਮੇਤੁਂ **ਗੁਣੇਹੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਗੁਣੇਹਿ ਯੋ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਤਮਰਿਯਸਙ੍ਘਂ ਨਮਾਮੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸੀਲਾਦਯੋ ਗੁਣਾ ਚੇਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ‘‘ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਏਕਦੇਸਸਰੂਪੇਕਸੇਸਨਯੇਨ ‘‘ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਆਦਿਸਦ੍ਦਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਭੁਤਿਸਦ੍ਦੇਨ ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਫਲਂ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ। **ਪਭੁਤਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾਚਤੁਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਦਯੋ ਗੁਣਾ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਕੁਸਲਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਜਨਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਾਤਿਸਯਵੁਡ੍ਢਿਯਾ ਖੇਤ੍ਤਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ‘‘ਖੇਤ੍ਤਂ ਜਨਾਨਂ ਕੁਸਲਤ੍ਥਿਕਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਖਿਤ੍ਤਂ ਬੀਜਂ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵਕਰਣੇਨ ਤਾਯਤੀਤਿ ਹਿ **ਖੇਤ੍ਤਂ। ਅਰਿਯਸਙ੍ਘ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਰਕਤ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸੇਹਿ, ਅਨਯੇ ਨ ਇਰਿਯਨਤੋ, ਅਯੇ ਚ ਇਰਿਯਨਤੋ, ਸਦੇਵਕੇਨ ਲੋਕੇਨ ‘‘ਸਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਅਰਣੀਯਤੋ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਉਪਗਤਾਨਞ੍ਚ ਤਦਤ੍ਥਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਅਰਿਯਾ, ਅਟ੍ਠ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਅਰਿਯਾਨਂ ਸਙ੍ਘੋ ਸਮੂਹੋਤਿ ਅਰਿਯਸਙ੍ਘੋ, ਤਂ ਅਰਿਯਸਙ੍ਘਂ।

ਇਦਾਨਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪਣਾਮਜਨਿਤਂ ਕੁਸਲਾਭਿਸਨ੍ਦਂ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪੇਤੇ ਪਯੋਜਨੇ ਨਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਂਵਣ੍ਣਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸਕਲਸਾਸਨਮੂਲਭਾਵਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਕਰਣਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਸਨਮੂਲਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਇਚ੍ਚੇ**ਵਮਿਚ੍ਚਾਦਿਗਾਥਾਦ੍ਵਯਮਾਹ। **ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਞੋਘਂ, ਪੁਞ੍ਞਪ੍ਪਵਾਹਂ ਪੁਞ੍ਞਰਾਸਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਪ੍ਪਵਾਹਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਬਲੇਨ ਹਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਵਿਨਯਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਅਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਸੁਸਣ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ। **ਠਿਤੇ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਅਨੂਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਠਿਤੇ। **ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਾਸਨਂ। **ਅਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਨ੍ਤਦ੍ਵਯੇ ਅਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ, ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸਪਿ ਭਗਵਤੋ’’ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੁਸਣ੍ਠਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਦ੍ਵਯਵਿਰਹਿਤਾਯ ਮਜ੍ਝਿਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਿਤਸ੍ਸ। **ਅਮਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਨਿਕਾਯਨ੍ਤਰਲਦ੍ਧੀਹਿ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਕੁਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਨੁਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯੇਹਿ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਥ ਪੋਰਾਣਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਸੁ ਪੁਨ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਕਿਂਪਯੋਜਨਾਤਿ? ਆਹ **ਕਾਮਞ੍ਚਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨ, ਯਥਿਚ੍ਛਕਂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤੋਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਸਭੇਹੀ**ਤਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾ ਏਵ ਅਕਮ੍ਪਿਯਟ੍ਠੇਨ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ ਚ ਆਸਭਾ, ਤੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਵਰੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕੀਦਿਸਾ ਪਨ ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਤਿ? ਆਹ **ਞਾਣਮ੍ਬੂ**ਤਿਆਦਿ। ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਮ੍ਬੁਨਾ ਸਲਿਲੇਨ ਨਿਦ੍ਧੋਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸੇਸਤੋ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਤਾਪਾਦਨੇਨ ਧੋਤਾਨਿ ਵਿਸੋਧਿਤਾਨਿ ਰਾਗਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਮਲਾਨਿ ਕਾਮਾਸਵਾਦਯੋ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵਾ ਯੇਹਿ ਤੇ **ਞਾਣਮ੍ਬੁਨਿਦ੍ਧੋਤਮਲਾਸਵਾ,** ਤੇਹਿ ਖੀਣਾਸਵੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖੀਣਾਸਵਭਾਵੇਪਿ ਨ ਏਤੇ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਾਤਿ ਆਹ ‘‘ਵਿਸੁਦ੍ਧਵਿਜ੍ਜਾਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਅਟ੍ਠ ਵਿਜ੍ਜਾ ਵਾ। ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤਾਯ ਤੇਸਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਂਵਣ੍ਣਨੇ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ ਸਾਤਿਸਯਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ‘‘ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਂਵਣ੍ਣਨਕੋਵਿਦੇਹੀ’’ਤਿ।

ਕਿਲੇਸਜਾਤਂ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਬਾਹੁਲ੍ਲਂ ਵਾ ਸਲ੍ਲਿਖਤਿ ਤਨੁਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਸਲ੍ਲੇਖੋ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਗੁਣਸਮੂਹੋ, ਇਧ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਾਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਬਾਹੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਸਲ੍ਲਿਖਨਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਲ੍ਲੇਖੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਸਲ੍ਲੇਖਿਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਸਲ੍ਲੇਖਿਯੇ,** ਧੁਤਙ੍ਗਪਰਿਹਰਣਾਦਿਸਲ੍ਲੇਖਪਅਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨੋਸੁਲਭੂਪਮੇਹੀ**ਤਿ ਸਲ੍ਲੇਖਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ‘‘ਅਸੁਕਸਦਿਸਾ’’ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਲਭਾ ਉਪਮਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਨੋਸੁਲਭੂਪਮਾ, ਤੇਹਿ। **ਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਕਾਯਨ੍ਤਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ । ਵਿਹਾਰਸੀਸੇਨ ਹੇਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਵਾਸੀਨਞ੍ਞੇਵ ਤੇਹਿ ਸਮਲਦ੍ਧਿਕਾਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਗਹਣਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਪਭਵਤ੍ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਣਭੂਤਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ ‘‘ਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਧਜੂਪਮਾ’’ਤਿ

ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਹਿ **ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤੋ** ਸਮ੍ਮਾ ਅਨੂਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਿਤੋ। ਕਥਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਨਯੇਹੀ''ਤਿ। **ਵਿਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਨਯੇਹਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਵਰਨ੍ਵਯੇਹਿ** ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਵਰਂ ਅਨੁਗਤੇਹਿ, ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਾਨੁਗਤੇਹਿ ਨਯੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਪੋਰਾਣਟ੍ਠਕਥਾਯ ਅਨੂਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਪਯੋਜਨਵਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝੇਸਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਰਚਿਤਤ੍ਤਾ। **ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਂ ਅਭਿਸਮ੍ਭੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਂ ਸਾਧੇਤਿ।

ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਤਞ੍ਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਞ੍ਚ ਇਦਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ **ਸਮਾਰਭਨ੍ਤੋ** ਸਕਲਾਯਪਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਇਧ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਂ **ਤਸ੍ਸਾ** ਇਦਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਯ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ **ਸਰੀਰਂ ਕਤ੍ਵਾ** ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਯੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਥੇਵ ਕੁਰੁਨ੍ਦੀਨਾਮਾਦੀਸੁ **ਵਿਸ੍ਸੁਤਾਸੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਯੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਤੋਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤੋ ਯੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ **ਅਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੋ** ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਥੇਰਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ** ਸਮ੍ਮਾ **ਸਮਾਰਭਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਕਥੀਯਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਤ੍ਥ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਟ੍ਠ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰੀਨਾਮਿਕਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਚ੍ਚਰੀਤਿ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਤ੍ਤਾ ਤਮੇਵ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ। ''ਕੁਰੁਨ੍ਦੀਵਲ੍ਲਿਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਤਤ੍ਤਾ 'ਕੁਰੁਨ੍ਦੀ'ਤਿ ਨਾਮਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਆਦਿ**ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਂ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਯੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੇਨ, ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਯੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ। ''ਅਟ੍ਠਕਥਂਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਾਦਾਨਂ ਬਾਹਿਰਭਾਵੋ ਸਿਯਾਤਿ ਤੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ''ਅਨ੍ਤੋਗਧਥੇਰਵਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ, ਥੇਰਵਾਦੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਕਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਂ ਮੇਤਿ ਗਾਥਾਯ ਸੋਤੂਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਦੀਪਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋ ਏਵ ਮੋਹਨ੍ਧਕਾਰਵਿਦ੍ਧਂਸਨਤੋ ਪਦੀਪਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਪਦੀਪੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਦੀਪੋ, ਭਗਵਾ, ਤਸ੍ਸ। **ਪਤਿਮਾਨਯਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਮਨਸਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ **ਨਿਸਾਮੇਨ੍ਤੁ** ਸੁਣਨ੍ਤੁ।

ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ ਪਮਾਣਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਥੇਵ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਯੋ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਨਯੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਯੇਹਿ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਤਥੇਵ ਞਾਤੋ, ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮਤਿਮਚ੍ਚਜਨ੍ਤਾ ਸੀਹਲਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਰੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਅਕਂਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ। **ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ **ਬੁਦ੍ਧੇਨ** ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਨ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ ਨਾਮ ਤਨ੍ਤਿਪਦਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਤਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਪਕਿਣ੍ਣਕਦੇਸਨਾਯੇਵ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾ। **ਤਥੇਵ ਞਾਤੋ**ਤਿ ਯਥੇਵ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਥੇਵ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਏਕਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਅਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਅਵਿਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤੋ ਵਿਦਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਚ੍ਚਜਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਥੇਰਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਭਤਂ ਅਬ੍ਬੋਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾਵਸੇਨ ਚੇਵ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਸੇਨ ਚ ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਅਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤਾ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਅਕਂਸੂ**ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਆਦਿਕਾ ਸੀਹਲਟ੍ਠਕਥਾਯੋ ਅਕਂਸੁ। ''ਅਟ੍ਠਕਥਾਮਕਂਸੂ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸੋਯੇਵਤ੍ਥੋ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਵਿਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ,** ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਹੀ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਇਮਿਨਾਯੇਵ ਪਕਾਸਿਤਤ੍ਤਾ, ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੋ ਵਾ, ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ। ਯਦਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਮਾਣਂ, ਏਵਂ ਸਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਮਾਦਲੇਖਾਪਿ ਪਮਾਣਂ ਸਿਯਾਤਿ ਆਹ ''ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾਨ ਪਮਾਦਲੇਖ''ਨ੍ਤਿ, ਅਪਰਾਪਰਂ ਲਿਖਨ੍ਤੇਹਿ ਪਮਾਦੇਨ ਸਤਿਂ ਅਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਲਿਖਿਤਬ੍ਬਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਲਿਖਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ ਪਮਾਦਲੇਖਾ ਨਾਮ, ਸਾ ਚ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਯਮੇਵ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਪੁਨ **ਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਅਯਂ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ – ਯਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ ਇਧ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਗਾਰਵਾਨਂ

ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਪਮਾਣਮੇਵ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਯਂ ਵਣ੍ਣਨਾਪਿ ਭਾਸਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਦਿਮਤ੍ਤਵਿਸਿਟ੍ਠਤਾਯ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਭਿਨ੍ਨਾ, ਤਤੋ ਏਵ ਪਮਾਣਭੂਤਾਵ ਹੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਤਤੋਤਿ ਤਾਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਹਿ। **ਭਾਸਨ੍ਤਰਮੇਵ ਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੀਹਲਭਾਸਂਯੇਵ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ। **ਵਿਤ੍ਥਾਰਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਸਮਾਸਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੋਰਾਣਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਯਥਾਠਾਨੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਦਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਦਿਕਂ ਅਤਿਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣੇਨ ਵਚਨਕ੍ਕਮੇਨ ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਨਯਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸੇਸੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥਨੇਨ ਚ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਪਞ੍ਚਿਤਂ ਤਾਦਿਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਮਗ੍ਗਂ ਪਹਾਯ ਸਲ੍ਲਹੁਕੇਨ ਅਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਪਕੇਨ ਪਦਕ੍ਕਮੇਨ ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨਯਸਦਿਸਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਤਿਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸਙ੍ਖੇਪਨਯੇਨੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ਪਨ ਵਿਨਯਟੀਕਾਯਂ ''ਪੋਰਾਣਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਉਪਰਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਮ੍ਪਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਪਞ੍ਚਿਤਂ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਪਲੋਕਨਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਯ ਤਾਦਿਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਮਗ੍ਗਂ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਨ੍ਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਵੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਾਲਿਯਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਕਥਨਞ੍ਹਿ ਤਨ੍ਤਿਕ੍ਕਮਂ ਵੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਥਨਂ ਨਾਮ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਤਥੇਵ ਵਣ੍ਣਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਆਗਤਂ ਪਾਲਿਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣਨਤੋ ਸੀਹਲਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਯਥਾਠਾਨੇਯੇਵ ਵਣ੍ਣਨਤੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ 'ਤਨ੍ਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਵੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ'''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਥਂ ਪਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਿਪਨੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਹੀਯਤੀਤਿ? ਆਹ ''ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਸਬ੍ਬਮਸੇਸਯਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਸਙ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਚਨਾਦਿਮੇਵ ਸਙ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਸਬ੍ਬਾਸੁਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਸੇਸਯਿਤ੍ਵਾ, ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਨ੍ਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਵੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਪਾਲਿਕ੍ਕਮਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਪਾਲਿਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾਨਂ ਵਚਨਾਨਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਆਗਤਾਨਂ ਝਾਨਕਥਾਦੀਨਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਵਚਨਾਨਂ ਸੀਹਲਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ''ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾਨਂ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ ਤਂਤਂਸੁਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਰਿਦੀਪਯਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਹੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਰੀਯਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਠਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ''ਭਾਸਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਦਿਕਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾਨਂ ਵਚਨਾਨਮਤ੍ਥਂ **ਪਰਿਦੀਪਯਨ੍ਤੀ** ਅਯਂ ਵਣ੍ਣਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਣ੍ਣਨਾਵਸੇਨ ਸਮਾਨਕਤ੍ਤੁਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਪਨ ''ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਭਾਸਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਦਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾਨਂ ਵਚਨਾਨਮਤ੍ਥਂ ਪਰਿਦੀਪਯਨ੍ਤੀ ਅਯਂ ਵਣ੍ਣਨਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਰੀਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਚਰਿਯਵਸੇਨ ਸਮਾਨਕਤ੍ਤੁਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਬਾਹਿਰਨਿਦਾਨਕਥਾ

ਇਦਾਨਿ ਸਂਵਰਵਿਨਯਪਹਾਨਵਿਨਯਾਦੀਸੁ ਬਹੂਸੁ ਵਿਨਯੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ''ਤਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਂ ਵਿਨਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਬ੍ਬਭਾਵੇਨ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਂ ਵਿਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਸੁ ਗਾਥਾਸੁ। **ਤਾਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਠਮਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤੇਨ ਪਠਮਂ ਵਿਨਯਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਨਿਯਮੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਤੇਨ ਹੇਤੁਨਾ ਏਤਂ ਵਿਨਯੋ ਨਾਮਾਤਿਆਦਿਕਂ ਨਿਯਾਮਕਵਚਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਸ੍ਸ। **ਮਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੋ। ਸੋ ਹਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸਪਦਾਨਂ ਜਨਨੀਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਮਾਤਾ ਵਿਯਾਤਿ ''ਮਾਤਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਬ੍ਬਮਤ੍ਥਂ ਮਾਤਿਕਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਏਤਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤੀਤਿਆਦਿਨਿਦਾਨਵਚਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਯੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ

ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਕਾਰਣਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯੇਨ ਧਾਰਿਤਂ, ਯੇਨ ਚ ਆਭਤਂ, ਯੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਏਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿਆਦਿਪਾਠਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਯਦਾ ਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿਆਦਿਨਿਦਾਨਵਚਨਮਤ੍ਤਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋਪਿ ਵਿਸੁਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਨਿਦਾਨੇਨ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਇਦਮਵੋਚਾਤਿ ਨਿਗਮਨੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਨਿਦਾਨਨਿਗਮਨਾਨਿਪਿ ਸਤ੍ਥੁਦੇਸਨਾਯ ਅਨੁਵਿਧਾਨਤ੍ਤਾ ਤਦਨ੍ਤੋਗਧਾਨੇਵਾਤਿ ਨਿਦਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਨਯਪਾਲ਼ਿਯਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਯਦਾ ਯਸ੍ਮਾਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂਯੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤਿ। ਮਾਤਿਕਾਯ ਹਿ ਏਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂਯੇਵ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮੁਪਗਚ੍ਛਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤਂ ਵਿਸੁਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਮਾਤਿਕਾਪਦੇਸੁ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿਆਦਿਨਿਦਾਨਵਚਨਂ। **ਹਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਯਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਾਲੇ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਦੁਭਯੇਨਾਪਿ ਭਗਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿ ਨਾਮ ਚੇਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ, ਉਪਞ੍ਞਾਸਤ੍ਥੋ ਵਾ, ਉਪਞ੍ਞਾਸੋਤਿ ਚ ਵਾਕ੍ਯਾਰਮ੍ਭੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਸਾ ਹਿ ਗਨ੍ਥਕਾਰਾਨਂ ਪਕਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਪਰਂ ਵਤ੍ਤੁਮਾਰਭਨ੍ਤਾਨਂ ਚ-ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋ। ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਨਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਾਨਂ ਸਭਾਗਤ੍ਥਵਸੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਾਯਨਂ ਕਥਨਂ ਸਙ੍ਗੀਤਿ, ਮਹਾਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਪੂਜਨੀਯਤ੍ਤਾ ਚ ਮਹਤੀ ਸਙ੍ਗੀਤਿ ਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿ। ਦੁਤਿਯਾਦਿਂ ਉਪਾਦਾਯ ਚੇਸਾ ''ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਨਿਦਦਾਤਿ ਦੇਸਨਂ ਦੇਸਕਾਲਾਦਿਵਸੇਨ ਅਵਿਦਿਤਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ **ਨਿਦਾਨਂ,** ਤਤ੍ਥ **ਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ**।

ਵੇਨੇਯ੍ਯਜਾਨਂ ਮਗ੍ਗਫਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤਾਵ ਕਿਰਿਯਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਞ੍ਹਿ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਧਮ੍ਮੋ ਏਵ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ,** ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਵਾ ਆਣਾ, ਤਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਅਨਪੇਤਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਞਾਯੇਨ ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ। **ਕਤਬੁਦ੍ਧਕਿਚ੍ਚੇ**ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਬੁਦ੍ਧਕਿਚ੍ਚੇ ਭਗਵਤਿ ਲੋਕਨਾਥੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਏਤਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। **ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ ਉਪਵਤ੍ਤਨਭੂਤਂ ਮਲ੍ਲਰਾਜੂਨਂ ਸਾਲਵਨੁਯ੍ਯਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਉਯ੍ਯਾਨਤੋ ਉਪੇਚ੍ਚ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ''ਉਪਵਤ੍ਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਉਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਚ ਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਸਾਲਵਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ ਹਿ ਦਕ੍ਖਿਣਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਯ ਤਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨਤੋ ਸਾਲਵਨਰਾਜਿਵਿਰਾਜਿਤੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਾਚੀਨਾਭਿਮੁਖੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ''ਉਪਵਤ੍ਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਂਸਟ੍ਠਵਿਟਪਾਨਂ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਛਾਯਾਨਂ ਸਾਲਪਨ੍ਤੀਨਮਨ੍ਤਰੇ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਯਮਕਸਾਲਾਨਮਨ੍ਤਰੇ''ਤਿ। ਉਪਾਦੀਯਤਿ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸੇਹੀਤਿ ਉਪਾਦਿ, ਵਿਪਾਕਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਕਟਤ੍ਤਾ ਚ ਰੂਪਂ। ਤਦੇਵ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਮ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤਾਯ ਸੇਸੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਾਦਿਸੇਸੋਤਿ **ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾ,** ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁ, ਤਾਯ। ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਲਕ੍ਖਣੇ ਚਾਯਂ ਕਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਹੇਤੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਜੇਟ੍ਠੋ **ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਙ੍ਘਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਸਦ੍ਦਸਾਪੇਕ੍ਖਤ੍ਤੇਪਿ ਗਮਕਤ੍ਤਾ ਥੇਰਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਸੋ ਯਥਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਰੁਕੁਲਨ੍ਤਿ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸਙ੍ਗਾਯਨਤ੍ਥਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਸੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਤਥਾ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਮਾਹ **ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ**ਤਿਆਦਿ। ਸਤ੍ਤ ਅਹਾਨਿ ਸਮਾਹਟਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸੁਭਦ੍ਦੇਨ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਲਂ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਂ। **ਤੇਨ ਮਹਾਸਮਣੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਤਤੋ ਮਹਾਸਮਣਤੋ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਚ ਹੋਮ ਤਦਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਹੋਮਾਤਿ ਵਾ ਅਤੀਤਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨਂ, ਅਹੁਮ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥ ਫਲਂ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯਾਤਿ **ਠਾਨਂ,** ਹੇਤੁ। **ਖੋ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇ, ਏਤਂ ਕਾਰਣਂ ਵਿਜ੍ਜਤੇਵ, ਨੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਤਂ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ? ਆਹ **ਯਂ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿ। ਏਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਕਾਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਵਾ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਦੇਤਂ ਕਾਰਣਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਤੀਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਏਤ੍ਥ, ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ **ਅਤੀਤਸਤ੍ਥੁਕਂ,** ਪਾਵਚਨਂ। ਪਧਾਨਂ ਵਚਨਂ **ਪਾਵਚਨਂ,** ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਕ੍ਖਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਪਕ੍ਖਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ। **ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਨ ਚਿਰੇਨੇਵ। **ਯਾਵ ਚ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਸਙ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਵਿਨਯਪਿਟਕਸਙ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਚ ਅਤਿਸਜ੍ਜਨਂ ਪਬੋਧਨਂ ਦੇਸਨਾ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਕਾਰਤੋ ਞਾਪਨਂ ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਠਪਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪਨਂ। **ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਤ੍ਥੁਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਸ੍ਸਤਿ। **ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ ਸਾਸਨਂ, ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤਤ੍ਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ। **ਅਦ੍ਧਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਕ੍ਖਮਂ, ਤਦੇਵ **ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਸ੍ਸ** ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਇਦਾਨਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਵਿਸੇਸਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਯਞ੍ਚਾਹਂ ਭਗਵਤਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਯਞ੍ਚਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਏਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਿਰਿਯਾਪਰਾਮਸਨਂ ਵਾ ਏਤਂ, ਤੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਗ੍ਗਹਣਂ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਧਾਰੇਸ੍ਸਸੀ**ਤਿਆਦਿਕਂ ਭਗਵਤਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੀਵਰਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਕਾਤੁਕਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ। **ਧਾਰੇਸ੍ਸਸਿ ਪਨ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਸਪਾ**ਤਿ ''ਕਸ੍ਸਪ, ਤ੍ਵਂ ਇਮਾਨਿ ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣਾਨਿ ਪਂਸੁਕੂਲਾਨਿ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨ ਕਾਯਬਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਣਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹ। **ਸਾਣਾਨਿ ਪਂਸੁਕੂਲਾਨੀ**ਤਿ ਮਤਕਲੇਵਰਂ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਾਨਿ ਤੁਮ੍ਬਮਤ੍ਤੇ ਕਿਮਯੋ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾਨਿ ਸਾਣਵਾਕਮਯਾਨਿ ਪਂਸੁਕੂਲਚੀਵਰਾਨਿ। ਰਥਿਕਾਦੀਨਂ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਂਸੂਨਂ ਉਪਰਿ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤਟ੍ਠੇਨ ਤੇਸੁ ਕੂਲਮਿਵਾਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਂ। ਅਥ ਵਾ ਪਂਸੁ ਵਿਯ ਕੁਚ੍ਛਿਤਭਾਵਂ ਉਲਤਿ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਨਿਬ੍ਬਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਵਸਨਕਿਚ੍ਚਾਨਿ, ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਮੇਵ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਅਨੇਕਾਵਯਵਤ੍ਤਾ ਬਹੁਵਚਨਂ ਕਤਂ। **ਸਾਧਾਰਣਪਰਿਭੋਗੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਾਨਪਰਿਭੋਗੇਨ, ਸਾਧਾਰਣਪਰਿਭੋਗੇਨ ਚ ਸਮਸਮਟ੍ਠਪਨੇਨ ਚ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਇਦਾਨਿ ਨਵਾਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਛਲਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਭੇਦੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਸਮਟ੍ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਕਸ੍ਸਪਸਂਯੁਤ੍ਤੇ** (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੨) ਆਗਤਂ ਪਾਲ਼ਿਂ ਪੇਯ੍ਯਾਲਮੁਖੇਨ ਆਦਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਦੇ ਆਕਙ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਆਕਙ੍ਖਾਮਿ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਇਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ''ਯਾਵਦੇਵਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਨਵਾਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਛਲਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਭੇਦੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨਵਾਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰੇ** ਨਾਮ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਏਵਂਸਞ੍ਞਿਤਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਹ ਅਟ੍ਠ ਰੂਪਾਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞਾਯੋ। **ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਸਮਟ੍ਠਪਨੇਨਾ**ਤਿ ''ਅਹਂ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਯਤ੍ਤਕੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਚ ਵਲਞ੍ਜੇਮਿ, ਤਥਾ ਕਸ੍ਸਪੋਪੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਨੇਨ, ਇਦਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਸਂਸਾਮਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਮਤਾਯ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਗੁਣਵਿਸੇਸਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਾਵਕਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਕਲਮ੍ਪਿ ਕਲਭਾਗਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਆਣਞ੍ਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ

ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸਙ੍ਗਾਯਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਤ੍ਥ **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਮੇਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਹਿ ਕੇਸੁਚਿ ''ਤਸ੍ਸ ਮੇ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਆਣਣਜਂ** ਅਣਣਭਾਵੋ। **ਸਕਕਵਚਇਸ੍ਸਰਿਯਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਕਵਚਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਂ ਕਤਂ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਗਹਿਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਾਲਿਯਾ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਯਥਾਹਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਮਿਦਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਏਕਂ ਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਪਾਵਾਨਗਰਤੋ। **ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਦੀਘਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਦੀਘਪਰਿਯਾਯੋ ਹੇਤ੍ਥ ਅਦ੍ਧਾਨਸਦ੍ਦੋ। **ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਭਦ੍ਦਕਣ੍ਡਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਆਗਤਂ ਸੁਭਦ੍ਦਕਣ੍ਡਂ ਇਧ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤੋ ਪਰਨ੍ਤਿ ਸੁਭਦ੍ਦਕਣ੍ਡਤੋ ਪਰਂ। ਸਬ੍ਬਂ **ਸੁਭਦ੍ਦਕਣ੍ਡਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਯਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਤਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਸੁਭਦ੍ਦਕਣ੍ਡਪਾਲਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਵਸੇਸਂ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਪਾਲਿਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਹਨ੍ਦ ਮਯਂ ਆਵੁਸੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਰੇ ਅਧਮ੍ਮੋ ਦਿਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **"ਅਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੋ ਅਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤ੍ਤਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਾਨਂ ਅਸਙ੍ਗਾਯਨਹੇਤੁਦੋਸਗਣੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਸੋ ਏਵ ਏਤ੍ਥ ਅਧਮ੍ਮੋ ਦਿਪ੍ਪਤਿ ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖੋ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਪਟਿਬਾਹੀਯਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ। ਅਪਿ ਚ ''ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਤ੍ਤਾ ਯੇਨ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਤੇ ਸੁਭਦ੍ਦਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਦਯੋ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ, ਯੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮੇਨ ਇਤਰੇ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਯੇਵ ਇਧ ''ਅਧਮ੍ਮੋ'' ''ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਚ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਆਦਿਹੇਤੁਕੋ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਦੋਸਗਣੋ ਅਧਮ੍ਮੋ, ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਦਿਹੇਤੁਕੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਗੁਣਸਮੂਹੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਰੇ ਦਿਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਅਪਿ ਨਾਮ ਦਿਪ੍ਪਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਯਾਵ ਅਧਮ੍ਮੋ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਦਿਪ੍ਪਿਸ੍ਸਤਿ। ਪੁਰੇਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ਹਿ ਅਨਾਗਤਤ੍ਥੇ ਅਯਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਪ੍ਪਯੋਗੋ, ਯਥਾ ਪੁਰਾ ਵਸ੍ਸਤਿ ਦੇਵੋਤਿ। **ਅਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਪਹਾਨਵਿਨਯਾਦੀਨਂ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੋ ਅਵਿਨਯੋ।

ਤੇਨ ਹੀਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਸਕਲਨਵਙ੍ਗਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਰੇ**ਤਿ ਸਕਲਂ ਸੁਤ੍ਤਗੇਯ੍ਯਾਦਿਨਵਙ੍ਗਂ ਏਤ੍ਥ, ਏਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਕਲਨਵਙ੍ਗਂ, ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ। ਅਤ੍ਥਕਾਮੇਨ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬਤੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਦਿਪੁਰਿਸਤ੍ਥਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ ਚ ''ਪਰਿਯਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਕਲਨਵਙ੍ਗਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਕਲਨਵਙ੍ਗਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਪਅਯਤ੍ਤਿਧਰਾ, ਤਾਦਿਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਥਭਾਵਨਾਸਿਨੇਹਾਭਾਵੇਨ ਸੁਕ੍ਖਾ ਲੂਖਾ ਅਸਿਨਿਦ੍ਧਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਾ**। **ਤਿਪਿਟਕਸਬ੍ਬਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਧਰੇ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਿਟਕਾਨਂ ਸਮਾਹਾਰੋ ਤਿਪਿਟਕਂ, ਤਦੇਵ ਨਵਙ੍ਗਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨੇਕਭੇਦਭਿਨ੍ਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ ਤਿਪਿਟਕਸਬ੍ਬਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਧਰਾ।

ਕਿਸ੍ਸ ਪਨਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ। ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਸੇਕ੍ਖੋ**। ਤਮੇਵਾਹ ''ਸਕਰਣੀਯੋ''ਤਿ। ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਪਰਿਯੋਸਿਤਤ੍ਤਾ ਸਕਿਚ੍ਚੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨੇਨ। **ਬਹੁਕਾਰਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਬਹੁਪਕਾਰਤ੍ਤਾ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ। **ਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ **ਓਵਦਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਦਾਚਿ ਅਸਦ੍ਵਤਾਯ ਨਵਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਪਰਿਸਾਯ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਾਚਰਣਂ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ ''ਨ ਵਾਯਂ ਕੁਮਾਰਕੋ ਮਤ੍ਤਮਞ੍ਞਾਸੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਦਪੂਰਣੋ, ਅਯਂ ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣਂ ਨ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਥੇਰਂ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਤਿ।

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੇਕ੍ਖੋਤਿ ਇਦਂ ਨ ਸੇਕ੍ਖਾਨਂ ਅਗਤਿਗਮਨਸਬ੍ਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਸੇਕ੍ਖਾਨਞ੍ਞੇਵ ਪਨ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੇਕ੍ਖੋ, ਤਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਨਨ੍ਦਂ ਉਚ੍ਚਿਨਤੂ''ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਨ

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੇਕ੍ਖੋ, ਤਥਾਪਿ ਅਭਬ੍ਬੋ ਅਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਭਬ੍ਬੋ**ਤਿਆਦਿ ਪਨਸ੍ਸ ਸਭਾਵਕਥਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਛਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਸਿਨੇਹੇਨ। **ਅਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਾਤੁਂ। **ਪਰਿਯਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਧੀਤੋ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋ।

ਰਾਜਗਹਂ ਖੋ ਮਹਾਗੋਚਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਾਵੋ ਚਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਗੋਚਰੋ, ਗੁਨ੍ਨਂ ਗੋਚਰਟ੍ਠਾਨਂ। ਗੋਚਰੋ ਵਿਯਾਤਿ ਗੋਚਰੋ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਣਟ੍ਠਾਨਂ। ਸੋ ਮਹਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਮਹਾਗੋਚਰਂ, ਰਾਜਗਹਂ। **ਉਕ੍ਕੋਟੇਯਜਾ**ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਯਜ।

ਸਤ੍ਤਸੁ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਨਦਿਵਸੇਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੁਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਏਵ ਪੂਜਾਵਸੇਨ ਕੀਲ਼ਨਤੋ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਨਂ। **ਉਪਕਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਆਸਨ੍ਨਾ। ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਨੇਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਵ**ਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ**।

ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ, **ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਧਾਤੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਿਤਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹਾਦਿਧਾਤੁਕਂ। **ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤੁਂ। **ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਦਿਵਸਤੋ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਵਿਰਿਚ੍ਚਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਵਿਰੇਚਨਂ। ਓਸਧਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਖੀਰਮੇਵ ਵਿਰੇਚਨਨ੍ਤਿ **ਖੀਰਵਿਰੇਚਨਂ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਭੇਸਜ੍ਜਪਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭੇਸਜ੍ਜਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ। ਅਪ੍ਪਤ੍ਥੇ ਹਿ ਅਯਂ **ਮਤ੍ਤਾ**-ਸਦ੍ਦੋ ਮਤ੍ਤਾ ਸੁਖਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੯੦) ਵਿਯ।

ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਖਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਂ, **ਫੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਂ, ਤੇਸਂ **ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ** ਅਭਿਨਵਕਰਣਂ।

ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵੇਦਿਯਤਿ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ **ਪਰਿਵੇਣਂ। ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਠਮਂ ਮਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਮਾਸਂ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਚੇਤਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। ਸੇਨਾਸਨਵਤ੍ਤਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, **ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੪ ਆਦਯੋ) ਸੇਨਾਸਨਪਟਿਬਦ੍ਧਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਹਿਤਤ੍ਤਾ ''ਭਗਵਤਾ...ਪੇ॰... ਵਣ੍ਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਤਿ ''ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਦਿਵਸਤੋ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ। ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇਯੇਵ ਤੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ। **ਸਿਰਿਯਾ ਨਿਕੇਤਨਮਿਵਾ**ਤਿ ਸਿਰਿਯਾ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਯ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਾਨੀਯਤਿਤ੍ਥੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾ ਪਕ੍ਖਿਨੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਜਨਾਨਂ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਮਣ੍ਡਪੇਯੇਵ ਨਿਪਤਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ 'ਏਕਨਿਪਾਤਤਿਤ੍ਥਮਿਵ ਚ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਨਯਨਵਿਹਙ੍ਗਾਨ''ਨ੍ਤਿ। **ਲੋਕਰਾਮਣੇਯਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ ਰਮਣੀਯਭਾਵਂ, ਰਮਣਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਵਾ ਲੋਕਰਾਮਣੇਯਜਕਂ । **ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸਾਰਮਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੇਸੁ ਸਾਰਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸਾਰਂ, ਤਤੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸਾਰਮਣ੍ਡਂ। ਅਥ ਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ਸਾਰਭੂਤੋ ਵਿਸਿਟ੍ਠਤਰੋ ਮਣ੍ਡੋ ਮਣ੍ਡਨਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸਾਰਮਣ੍ਡੋ, ਮਣ੍ਡਪੋ। ਮਣ੍ਡਂ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਂ ਪਾਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤੀਤਿ ਮਣ੍ਡਪੋ। ਵਿਵਿਧਾਨਿ ਕੁਸੁਮਦਾਮਾਨਿ ਚੇਵ ਮੁਤ੍ਤੋਲਮ੍ਬਕਾਨਿ ਚ ਵਿਨਿਗ੍ਗਲਨ੍ਤਂ ਵਮੇਨ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਨ੍ਤਮਿਵ ਚਾਰੁ ਸੋਭਨਂ ਵਿਤਾਨਂ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਵਿਵਿਧਕੁਸੁਮਦਾਮੋਲਮ੍ਬਕਵਿਨਿਗ੍ਗਲਨ੍ਤਚਾਰੁਵਿਤਾਨੇ**। ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫੂਪਹਾਰਵਿਚਿਤ੍ਤਸੁਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭੂਮਿਕਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਏਵ ''ਰਤਨਵਿਚਿਤ੍ਤਮਣਿਕੋਟ੍ਟਿਮਤਲਮਿਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਮਣਿਯੋ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤਲਂ ਮਣਿਕੋਟ੍ਟਿਮਤਲਂ ਨਾਮ, ਤਮਿਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਆਸਨਾਰਹ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸੀਦਨਾਰਹਂ। **ਦਨ੍ਤਖਚਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤੇਹਿ ਖਚਿਤਂ।

ਆਵਜ੍ਜੇਸੀਤਿ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। **ਅਨੁਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਕਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਕਥਾਦੋਸੋ**ਤਿ ਕਥਾਯ ਅਸਚ੍ਚਂ ਨਾਮ **ਨਤ੍ਥਿ**।

ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਪਟਿਪਾਟਿਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਏਕੇ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾਨਂਯੇਵ ਏਕੇ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਬ੍ਬਂ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਦੀਘਭਾਣਕਾ ਪਨ ''ਪਦਸਾਵ ਥੇਰੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਮਾਗਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਕੇਚਿ ''ਆਕਾਸੇਨਾ''ਤਿ, ''ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਆਗਤਦਿਵਸਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਏਕਮੇਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਤਥਾ ਵਦਿਂਸੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਕਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬੀਜਨੀਗਹਣਂ ਪਰਿਸਾਯ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਵਿਨੋਦਨਮੁਖਵਿਕਾਰਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਤਾਵਸੇਨ ਆਚਿਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਸਵ੍ਵਤਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਸਾਵਕਾਪਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਪਠਮਂ, ਆਵੁਸੋ ਉਪਾਲਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਥਂ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਠਮਭਾਵੋ ਸਿਦ੍ਧੋਤਿ? ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨੁਕ੍ਕਮਾਦਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਠਮਭਾਵਸ੍ਸ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਹਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇਯੇਵ ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤਾਨਿ, ਤੇਨੇਵ ਕਮੇਨ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਾਨਿ ਵਿਸੇਸਤੋ ਵਿਨਯਾਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਾਨੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਾਜਗਹਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਚ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾਯ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾ, ਵਿਵਰੇ ਮਜ੍ਝੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਕਤਂ। **ਰਾਜਾਗਾਰਕੇ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤੇ ਅਗਾਰਕੇ। **ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਏਵਂਨਾਮਕਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ। **ਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਨ ਭਗਵਤਾ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਰਞ੍ਞਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਮਾਰਬ੍ਭਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਧੀਤਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਵਿਦੇਹਰਞ੍ਞੋ ਧੀਤਾਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਵੇਦੇਨ ਞਾਣੇਨ ਈਹਤਿ ਘਟਤਿ ਵਾਯਮਤੀਤਿ ''ਵੇਦੇਹੀ''ਤਿ ਪਾਕਟਨਾਮਾ ਜਾਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਪਯੋਜਨਕਾਲਦੇਸਦੇਸਕਕਾਰਕਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਵਵਤ੍ਥਾਪਿਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇਸੁ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਏਕਵਿਧਾਦਿਭੇਦੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਦੇਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਾਵਰਣਞਾਣਪਦਟ੍ਠਾਨਂ ਮਗ੍ਗਞਾਣਂ, ਮਗ੍ਗਞਾਣਪਦਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਨਾਵਰਣਞਾਣਂ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ** ਵਾਤਿ ਉਦਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਧਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸ੍ਸਾਦਂ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲਨਿਪ੍ਫਾਦਨਤੋ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕਿਚ੍ਚਂ ਵਾ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਾਦਨਤੋ। **ਅਵਸੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਦਿਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਏਵ ਵਿਨਯੋਪਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾਦਿਭਾਵਤੋ, ਤਥਾਪਿ ਵਿਨਯਸਦ੍ਦਸਨ੍ਨਿਧਾਨੇਨ ਭਿਨ੍ਨਾਧਿਕਰਣਭਾਵੇਨ ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਨਯਤਨ੍ਤਿਵਿਰਹਿਤਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਯਥਾ ਪੁਞ੍ਞਞਾਣਸਮ੍ਭਾਰੋ ਗੋਬਲਿਬਦ੍ਦਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰਨ੍ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਗੇਹਸ੍ਸ ਕਾਰਕਂ ਤਣ੍ਹਾਵਡ੍ਢਕਿਂ **ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ** ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਂ ਬੋਧਿਞਾਣਂ **ਅਨਿਬ੍ਬਿਸਂ** ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਏਵ ਅਭਿਨੀਹਾਰਤੋ ਪਭੁਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਇਮਂ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਂ **ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸਂ** ਸਂਸਰਿਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਜਰਾਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਮਿਸ੍ਸਤਾਯ ਜਾਤਿ ਨਾਮੇਸਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਨ ਚ ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਟ੍ਠੋਸੀ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਮਯਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਸਿ। **ਪੁਨ ਗੇਹ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਮ ਗੇਹਂ। **ਨ ਕਾਹਸੀ**ਤਿ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ। ਕਾਰਣਮਾਹ **ਸਬ੍ਬਾ ਤੇ**ਤਿਆਦਿ। ਤਵ **ਸਬ੍ਬਾ** ਅਵਸੇਸਕਿਲੇਸਫਾਸੁਕਾ ਮਯਾ **ਭਗ੍ਗਾ**। ਇਮਸ੍ਸ ਤਯਾ ਕਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਗੇਹਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤਂ **ਕੂਟਂ** ਕਣ੍ਣਿਕਮਣ੍ਡਲਂ **ਵਿਸਙ੍ਖਤਂ** ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਂ। **ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਂ** ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਗਤਂ ਮਮ **ਚਿਤ੍ਤਂ**। ਅਹਞ੍ਚ **ਤਣ੍ਹਾਨਂ ਖਯ**ਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਫਲਂ **ਅਜ੍ਝਗਾ** ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਤਣ੍ਹਾਨਂ ਖਯਂ ਅਜ੍ਝਗਾ''ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕੇਚੀਤਿ ਖਨ੍ਧਕਭਾਣਕਾ। **ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਇਦਂ **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ **ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤੇਨ। **ਸੋਮਨਸ੍ਸਮਯਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਞਾਣੇਨ। **ਆਮਨ੍ਤਯਾਮੀ**ਤਿ ਨਿਵੇਦਯਾਮਿ, ਬੋਧੇਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨ੍ਤਰੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਲ਼ੇ, ਵੇਮਜ੍ਝੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਸਙ੍ਗੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੩੭ ਆਦਯੋ) ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਕਰਣਾਦਿਕਂ। ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ''ਸੋਲ਼ਸ ਪਰਿਵਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ **ਪਰਿਵਾਰਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਰਿ॰ ੧ ਆਦਯੋ) ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਕਥਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਸਙ੍ਗਹਵਾਰੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਵਾਰੋ ਸਮਥਵਾਰੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋਤਿ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰਾ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ‘‘ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੧੮੮) ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਯਮਤ੍ਤਵਿਸੇਸੇਨ ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਵਾਰਾਨਂ ਵਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਪਕਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੋ ਪਰਿਵਾਰੋ ‘‘ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਵਾਰੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦਲ੍ਹੀਕਮ੍ਮਸਿਥਿਲਕਰਣਪ੍ਪਯੋਜਨਾਤਿ ਇਦਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੇਸੁ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਞ੍ਞਮਵੇਲਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ ਆਚਾਰੋ **ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ,** ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਵਿਧਨਯਤ੍ਤਾਦਿਹੇਤੁਨਾ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ **ਵਿਵਿਧਵਿਸੇਸਨਯਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿਗਾਥਾਵਚਨਂ। **ਏਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਸ੍ਸ।

ਇਤਰਂ ਪਨਾਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤ੍ਥਤ੍ਥਪਰਤ੍ਥਾਦਿਭੇਦੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਤ੍ਥੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਦਿਅਤ੍ਥੇ ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਵੇਨੇਯਜ੍ਝਾਸਯਾਨੁਲੋਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਂ ਵਿਯ ਇਸ੍ਸਰਭਾਵਤੋ ਆਣਾਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਵਸੇਨ ਅਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੇਨੇਯਜਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਾਨੁਲੋਮੇਨ ਚਰਿਤਾਨੁਰੂਪਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਦਿਵਸੇਨ ਅਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੇਨੇਯਜਾਨਂ ਕਾਲਨ੍ਤਰੇ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ‘‘ਸਸ੍ਸਮਿਵ ਫਲ’’ਨ੍ਤਿ। ਉਪਾਯਸਮਙ੍ਗੀਨਂਯੇਵ ਨਿਪ੍ਪਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਧੇਨੁ ਵਿਯ ਖੀਰ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਨ ਹਿ ਧੇਨੁਂ ਵਿਸਾਣਾਦੀਸੁ, ਅਕਾਲੇ ਵਾ ਅਵਿਜਾਤਂ ਵਾ ਦੋਹਨ੍ਤੋ ਖੀਰਂ ਪਟਿਲਭਤਿ।

ਯਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ। **ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇਪਿ ਅਕੁਸਲਚੇਤਨਾ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਕਰਵਿਰਹਿਤੇ ਧਮ੍ਮੇ, ‘‘ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਿਰੋਧਾਭਾਵਤੋ ਸਙ੍ਕਰਵਿਰਹਿਤੇ ਧਮ੍ਮੇ’’ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਆਰਮ੍ਮਣਾਦੀਹੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਦ੍ਵਾਰਪਟਿਪਦਾਦੀਹਿ। **ਲਕ੍ਖਣੀਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। **ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਵਿਸਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਨਯਪਿਟਕਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤੀਸੁ ਸਦ੍ਦੇਸੁ ਯਂ ਅਵਿਸਿਟ੍ਠਂ ਸਮਾਨਂ, ਤਂ ਪਿਟਕਸਦ੍ਦਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾ ਪਿਟਕਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਸਮ੍ਪਦਾਨਵਸੇਨ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਦੁਵਿਧਤ੍ਥੇਨਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ।

ਦੇਸਨਾਸਾਸਨਕਥਾਭੇਦਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾਭੇਦਂ ਸਾਸਨਭੇਦਂ ਕਥਾਭੇਦਨ੍ਤਿ **ਭੇਦ**ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਨਾਨਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਸੂ**ਤਿ ਪਿਟਕੇਸੁ। ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਪਹਾਨਾਨਿ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੋ ਚ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਹਾਨਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੋ,** ਤਞ੍ਚ ਯਥਾਰਹਂ ਪਰਿਦੀਪਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨਭੇਦਂ ਵਿਭਾਵਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਯਹਿਂ** ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਨਯਾਦਿਕੇ ਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਵਿਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਯਥਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਭਾਵਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਥ ਵਾ ਯਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਯਹਿਂ ਯਥਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਭਾਵਯੇਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਦੀਪਨਾ ਵਿਭਾਵਨਾ ਚਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਾਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਏਕਮੇਵ।

ਆਣਾਰਹੇਨਾਤਿ ਆਣਂ ਪਣੇਤੁਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਆਣਾਰਹੋ, ਭਗਵਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਹਿ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਤਾਯ ਚ ਅਵਿਪਰੀਤਤੋ ਦੇਸਕਭਾਵੇਨ ਪਮਾਣਵਚਨਤ੍ਤਾ ਚ ਆਣਂ ਪਣੇਤੁਂ ਅਰਹਤਿ। ਵੋਹਾਰਪਰਮਤ੍ਥਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਆਹ ‘‘ਆਣਾਬਾਹੁਲ੍ਲਤੋ’’ਤਿ। ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਠਮ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ। **ਪਚੁਰਾਪਰਾਧਾ** ਸੇਯਜਸਕਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ। ਤੇ ਹਿ ਦੋਸਬਾਹੁਲ੍ਲਤੋ ‘‘ਪਚੁਰਾਪਰਾਧਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ । ਪਚੁਰੋ ਬਹੁਕੋ ਬਹੁਲੋ ਅਪਰਾਧੋ ਦੋਸੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਯੇਸਨ੍ਤੇ ਪਚੁਰਾਪਰਾਧਾ। **ਅਨੇਕਜ੍ਝਾਸਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਸਯੋਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ, ਸੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿ ਞਾਣਞ੍ਚ। **ਚਰਿਯਾ**ਤਿ ਰਾਗਚਰਿਯਾਦਿਕਾ ਛ ਮੂਲਚਰਿਯਾ। ਅਥ ਵਾ **ਚਰਿਯਾ**ਤਿ ਚਰਿਤਂ, ਤਂ ਸੁਚਰਿਤਦੁਚ੍ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਂ। **ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪਰਿਚਯਵਸੇਨ ਅਭਿਰੁਚਿ, ਸਾ ਦੁਵਿਧਾ ਹੀਨਪਣੀਤਭੇਦੇਨ। **ਯਥਾਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਾਦੀਨਂ ਅਨੁਰੂਪਂ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵਾਨੁਰੂਪਂ।

ਸੰਵਰਾਸੰਵਰੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਮਹਨ੍ਤੋ ਚ ਸੰਵਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਡ੍ਢਿਅਤ੍ਥੋ ਹੇਤ੍ਥ **ਅ**-ਕਾਰੋ। **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਵੇਠਨਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਿਮੋਚਨਂ। **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀਤਿਆਦਿਨਾ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੬; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੨) ਸਮਾਧਿਦੇਸਨਾਬਾਹੁਲ੍ਲਤੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੇ ''ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪ੍ਪਹਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਾ ਯੋ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ। ਅਨੁਸਯਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤਾਨਮਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਾਪਿ ਸੀਲਭੇਦਵਸੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਸੀਲਸ੍ਸਾ''ਤਿ। **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਦਾਨਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇ ਕੁਸਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਠਾਨਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ। **ਅਨੁਸਯਪ੍ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਅਪ੍ਪਹੀਨਭਾਵੇਨ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਕਾਰਣਲਾਭੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹਾ ਥਾਮਗਤਾ ਕਾਮਰਾਗਾਦਯੋ ਸਤ੍ਤ ਕਿਲੇਸਾ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਨੁ ਅਨੁ ਸਯਨਤੋ ਅਨੁਸਯਾ ਨਾਮ, ਤੇਸਂ ਪਹਾਨਂ।

ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨ ਦਾਨਸੀਲਾਦਿਕੁਸਲਙ੍ਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ। **ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸਂਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਮੇਵ ਯਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾ ਕਿਲੇਸੇਤਿ ਉਪਤਾਪੇਤੀਤਿ ਸਂਕਿਲੇਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਹਾਨਂ। ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੇ** ਤਣ੍ਹਾਸਂਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਤਾਦਿਸੁਞ੍ਞਸਭਾਵਧਮ੍ਮਪ੍ਪਕਾਸਨਤੋ **ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੇ** ਦਿਟ੍ਠਿਸਂਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਪਿਟਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਪਾਲ਼ੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸੀਲਾਦਿਵਿਸਿਟ੍ਠਤ੍ਥਯੋਗਤੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਭਾਵਨਿਰੁਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ ਚ ਪਕਟ੍ਠਾਨਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਨਂ ਵਚਨਪ੍ਪਬਨ੍ਧਾਨਂ ਆਲ਼ਿ ਪਨ੍ਤੀਤਿ **ਪਾਲ਼ਿ,** ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ। ਸਮ੍ਮੁਤਿਪਰਮਤ੍ਥਭੇਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਵਾਚਕਭਾਵੇਨ ਪਰਮਤ੍ਥਸਦ੍ਦੇਸੁ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਮਨਸਾ ਵਵਤ੍ਥਾਪਿਤੋ ਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਪਾਲ਼ਿਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਦੇਸਨਾਯ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਚੇ? ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਮਨਸਾ ਵਵਤ੍ਥਾਪਿਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰੇਸਂ ਬੋਧਨਭਾਵੇਨ ਅਤਿਸਜ੍ਜਨਾ ਵਾਚਾਯ ਪਕਾਸਨਾ ''ਦੇਸਨਾ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨਾਹ – ''ਦੇਸਨਾਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਮਨਸਾ ਵਵਤ੍ਥਾਪਿਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਦੇਸਨਾ''ਤਿ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਪਨ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਸਦ੍ਦੋ ਏਵ ਪਰਮਤ੍ਥਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾਯ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਅਭਾਵਾ। ਇਮਮੇਵ ਨਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੇਚਿ ਆਚਰਿਯਾ ''ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਦੇਸਨਾ ਚ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਸਦ੍ਦੋ ਏਵਾ''ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜਾਯੇਵ। ਯਥਾ ''ਕਾਮਾਵਚਰਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਪਾਕਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ''ਕਾਮਾਵਚਰਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਪਾਕਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਪਰਮਤ੍ਥਵਿਸਯਾਯੇਵਾ''ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਆਕਾਰਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਪੁਬ੍ਬਕਾਨਂ ਰਾਗਾਦਿਅਕੁਸਲਾਨਂ ਮੇਤ੍ਤਾਦਿਕੁਸਲਾਨਞ੍ਚ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ। ਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਪਰਮਤ੍ਥਵਿਸਯਤਾ ਸਕ੍ਕਾ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਂ, ਏਵਮਿਧਾਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤੀਸੁਪਿ ਚੇਤੇਸੁ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾਪਟਿਵੇਧਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਿਟਕਾਵਯਵਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਦੀਨਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੇ ਤਂਸਮੁਦਾਯਸ੍ਸ ਪਿਟਕਸ੍ਸਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਓਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੋ ਵਾ ਓਗਾਹੋ ਓਗਾਹਨਂ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਸਨਮੇਤੇਸੂਤਿ **ਦੁਕ੍ਖੋਗਾਹਾ। ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ, ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਚੇਤਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ।

ਹੇਤੁਨੋ ਫਲਂ **ਹੇਤੁਫਲਂ। ਧਮ੍ਮਾਭਿਲਾਪੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋ ਅਵਿਪਰੀਤਾਭਿਲਾਪੋ। **ਵਿਸਯਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨਂ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਅਵਬੋਧਪ੍ਪਕਾਰਦਸ੍ਸਨਂ, ਏਤਸ੍ਸ ਅਵਬੋਧੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਲੋਕਿਯੋ ਹਿ ਧਮ੍ਮਤ੍ਥਾਦਿਂ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾਵ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਵਿਸਯਤੋ ਅਵਬੋਧੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਤਾਯ ਤਂ ਅਨਾਲਮ੍ਬਮਾਨੋਪਿ ਤਬ੍ਬਿਸਯਮੋਹਵਿਦ੍ਧਂਸਨੇਨ ਧਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਅਵਬੋਧੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਤ੍ਥਾਨੁਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਕਾਰਿਯਾਨੁਰੂਪਂ ਕਾਰਣੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥਾਨੁਰੂਪਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਸੂ**ਤਿ ਛਬ੍ਬਿਧਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਪਥੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਧਮ੍ਮਜਾਤਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਪ੍ਪਭੇਦੋ ਕਾਰਣਮੇਵ ਵਾ। **ਅਤ੍ਥਜਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਿਯਪ੍ਪਭੇਦੋ, ਕਾਰਿਯਮੇਵ ਵਾ। ਯਾ ਚਾਯਂ ਦੇਸਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਯੋ ਚੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਾਸੁ ਧਮ੍ਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾਸੁ ਯੋ ਪਟਿਵੇਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ।

ਅਲਗਦ੍ਦੂਪਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਲਗਦ੍ਦੁਸਦ੍ਦੇਨ ਅਲਗਦ੍ਦੁਗ੍ਗਹਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵੀਣਾਵਾਦਨਂ ਵੀਣਾਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ, ਗਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਯਥਾ ਡਂਸਤਿ, ਤਥਾ ਦੁਗ੍ਗਹਣਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਗ੍ਗਹਣੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਲਗਦ੍ਦੁਸ੍ਸ ਗਹਣਂ ਉਪਮਾ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਲਗਦ੍ਦੂਪਮਾ। ਅਲਗਦ੍ਦੋਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਆਸਿਵਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਅਲਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤੋ, ਜੀਵਿਤਹਰਣਸਮਤ੍ਥੋ ਵਾ ਵਿਸਸਙ੍ਖਾਤੋ ਗਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ‘‘ਅਲਂਗਦੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ‘‘ਅਲਗਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਵਟ੍ਟਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਅਤ੍ਥੋ ਪਯੋਜਨਂ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਤ੍ਥਾ**। ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਵਿਯਾਤਿ **ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ**, ਧਮ੍ਮਰਤਨਾਨੁਪਾਲਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਨਿਰਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ **ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿ। ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਗਹਿਤਾਨਿ। ਤੇਨਾਹ ‘‘ਉਪਾਰਮ੍ਭਾਦਿਹੇਤੁ ਪਰਿਯਾਪੁਟਾ’’ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਉਪਾਰਮ੍ਭੋ ਨਾਮ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਰਵਮ੍ਭਨਂ। ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਇਤਿਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਦੁਗ੍ਗਹਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਅਲਗਦ੍ਦੂਪਮਸੁਤ੍ਤੇ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੮) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸੀਲਪਰਿਪੂਰਣਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਏਤੇ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਗਾਹਿਨੋ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤਿ ਨ ਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾਕੁਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਅਰਹਤ੍ਤਫਲੋ।

ਇਦਾਨਿ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਯਥਾਰਹਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਦ੍ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਵਿਨਯੇ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤਾਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਂ ਛਲਭਿਞ੍ਞਾਚਤੁਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨਂ ਵਿਨਯੇ ਪਭੇਦਵਚਨਾਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੧੨) ਹਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾਵ ਵਿਭਤ੍ਤਾ। ਦੁਤਿਯੇ **ਤਾਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਛਸੁ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸੁ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ। **ਤਾਸਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸੇਸਾਨਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ। **ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੇ** ਹਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਭਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਂ ਕਤਂ। **ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਾਦਨਫਸ੍ਸੋ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਿਟਕਾਨਂ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ।

ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸੇਵ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਤਿ ਗਾਥਾਯ ਅਯਮਤ੍ਥਯੋਜਨਾ – ਯਸ੍ਸ ਨਿਕਾਯਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਗਣਨਤੋ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸੇਵ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹਵਸੇਨ ਤਯੋ ਵਗ੍ਗਾ ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਸ੍ਸਾਤਿ ਤਿਵਗ੍ਗੋ ਸਙ੍ਗਹੋ, ਏਸ ਪਠਮੋ ਨਿਕਾਯੋ ਇਧ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋਤਿ। **ਅਨੁਲੋਮਿਕੋ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਨੀਕੋ, ਅਤ੍ਥਾਨੁਲੋਮਨਤੋ ਅਨ੍ਵਤ੍ਥਨਾਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਕਨਿਕਾਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਕਸਮੂਹਮ੍ਪਿ। **ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਚਿਤ੍ਤਂ। **ਯਥਯਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਇਮੇ। ਪੋਣਿਕਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਿਕਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਨਿਵਾਸੋ ‘‘ਪੋਣਿਕਨਿਕਾਯੋ ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਿਕਨਿਕਾਯੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਞ੍ਚਦਸਵਗ੍ਗਪਰਿਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਦਸਹਿ ਵਗ੍ਗੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੋ। **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਚਾ**ਤਿ ਪਾਠੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਚਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਨ ‘‘ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਚਾ’’ਤਿ ਪਾਠੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਦਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਨਿਦਸ੍ਸਿਤਾ।

ਵੇਦਨ੍ਤਿ ਞਾਣਂ। **ਤੁਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਪੀਤਿਂ। **ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਰਾਸਿਵਸੇਨ। ਦ੍ਵਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਤੋ ਗਣ੍ਹਿਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਤੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਆਦੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤੇਹਿਯੇਵ ਦੇਸਿਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿਂ। **ਮੇ**ਤਿ ਮਮ ਹਦਯੇ, ਇਤਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ। **ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ** ਮਮ ਹਦਯੇ **ਪਵਤ੍ਤਿਨੋ,** ਤੇ **ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਭਗਵਤੋ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਪਨ ਭਗਵਤਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦੇਸਿਤਾਨਂ ਸੁਭਸੁਤ੍ਤ(ਦਈ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੪ ਆਦਯੋ) ਗੋਪਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਾਨਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੯ ਆਦਯੋ), ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਯਂ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੇਨ ਕਥਿਤਕਥਾਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਕਰਣਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਤੋਪਿ ਅਧਿਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੭੨ ਆਦਯੋ; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੫ ਆਦਯੋ)। **ਅਨੇਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੪ ਆਦਯੋ)। ਤਞ੍ਹਿ ਨਾਨਾਠਾਨੇਸੁ ਨਾਨਾਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ। ਤਿਕਦੁਕਭਾਜਨਂ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਣਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖੇਪਕਣ੍ਡ(ਧ॰ ਸ॰ ੯੮੫ ਆਦਯੋ) ਅਟ੍ਠਕਥਾਕਣ੍ਡਵਸੇਨ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੩੮੪ ਆਦਯੋ) ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਭਾਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਕਣ੍ਡਵਸੇਨ (ਧ॰ ਸ॰ ੧ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤ੍ਥਿ ਵਤ੍ਥੂ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਵਤ੍ਥੁ** ਨਾਮ ਸੁਦਿਨ੍ਨਕਣ੍ਡਾਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੪ ਆਦਯੋ)। **ਮਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਸੁ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਤਿਕਚ੍ਛੇਦੋ**ਤਿ ਤਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਦਿਤਿਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ । ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਸ੍ਸ। ਸਙ੍ਗੀਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਦਮਾਨਾ ਵਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾਨਿ **ਅਚ੍ਛਰਿਯਾਨਿ,** ਪੁਪ੍ਫਵਸ੍ਸਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਾਦੀਨਿ। ਯਾ ''ਪਞ੍ਚਸਤਾ''ਤਿ ਚ ''ਥੇਰਿਕਾ''ਤਿ ਚ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਯਂ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵਂ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਯਦਤ੍ਥਂ ਸਾ ਇਧ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਤਂ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਯਂ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਪਵੇਣੀ ਪਟਿਪਾਟਿ। **ਵਿਜਿਤਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਵਿਜਿਤਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਵਿਜਿਤਵਨ੍ਤੋ। **ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ**ਤਿ ਜਮ੍ਬੁਸਦਿਸੋ ਸਿਰਿਮਨ੍ਤੋ ਅਵ੍ਹਯੋ ਨਾਮਂ ਯਸ੍ਸ ਦੀਪਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖੇਨ ਅਭਿਲਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਦੀਪੋਪਿ ''ਜਮ੍ਬੂ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਚ੍ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਂ** ਅਵਿਨਸ੍ਸਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਵਿਨਯਵਂਸ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਵਿਨਯਪਾਲ਼ਿਯੇਵ ਕਥਿਤਾ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ। **ਪਕਤਞ੍ਞੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯਂ, ਪਟੁਭਾਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਧੁਰਗ੍ਗਾਹੋ**ਤਿ ਪਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਮੋਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮੁਦਾਯੋ ਸਮੂਹੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਮੁਦਾਯੋ**।

ਯਦਾਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿਂਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਜੋਤਯਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸਬ੍ਬਧੀ**ਤਿ ਤਮੇਵ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਕਾਸਯਿਤ੍ਵਾ। **ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਜੁਤਿਯਾ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਜਵਨ੍ਤੋ ਵਾ, ਮਹਾਨੁਭਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਯਿਂਸੂ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿਂਸੁ। **ਅਨਾਲਯਾ**ਤਿ ਅਸਙ੍ਗਾ।

ਅਥਾਤਿ ਪਚ੍ਛਾ, ਯਦਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਂਸੁ, ਤਤੋ ਪਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਸਿਙ੍ਗੀਲੋਣਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਪ੍ਪ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਸਿਙ੍ਗੀਲੋਣਵਿਕਪ੍ਪੋਪਿ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਤ੍ਥ ਸਿਙ੍ਗੇਨ ਲੋਣਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਲੋਣਕਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤਿ , ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਛਾਯਾਯ ਵਿਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ''ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਵਾਰਿਤੇਨ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਆਵਾਸਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਏਕਸੀਮਾਯ ਨਾਨਾਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਉਪੋਸਥਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਅਨੁਮਤਿਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ''ਅਨਾਗਤਾਨਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਅਨੁਮਤਿਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇਸੁ ਅਨਾਗਤੇਸੁਯੇਵ ਵਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਨੁਮਤਿਂ ਗਹੇਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਆਚਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਆਚਿਣ੍ਣੋ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਪਨ ਏਕਚ੍ਚੋ ਕਪ੍ਪਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕੋ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਅਮਥਿਤਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਯਂ ਖੀਰਂ ਖੀਰਭਾਵਂ ਵਿਜਹਿਤਂ ਦਧਿਭਾਵਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਨਾ ਪਵਾਰਿਤੇਨ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪਤਿ ਜਲ਼ੋਗਿਂ ਪਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਜਲ਼ੋਗੀ**ਤਿ ਤਰੁਣਸੁਰਾ, ਯਂ ਮਜ੍ਜਸਮ੍ਭਾਰਂ ਏਕਤੋ ਕਤਂ ਮਜ੍ਜਭਾਵਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਜਾਤਰੂਪਰਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਰਸਤੋ

ਵਿਕਾਰं ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦਾ ਜਾਤਰੂਪਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਜਾਤं ਰੂਪं ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਜਾਤਰੂਪं,** ਸੁਵਣ੍ਣं। ਧਵਲਸਭਾਵਤਾਯ ਰਾਜਤੀਤਿ **ਰਜਤं,** ਰੂਪਿਯं। **ਸੁਸੁਨਾਗਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੁਸੁਨਾਗਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਕਾਕਣ੍ਡਕਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਕਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ। ਵ**ਜ੍ਜੀਸੂ**ਤਿ ਜਨਪਦਨਾਮਤ੍ਤਾ ਬਹੁਵਚਨं ਕਤं।

ਤਦਹੁਪੋਸਥੇਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਦਹੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿं ਅਹਨਿ। ਉਪਵਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਉਪੋਸਥੋ,** ਉਪਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਚ ਸੀਲਸਮਾਦਾਨੇਨ ਵਾ ਅਨਸਨਾਦਿਨਾ ਵਾ ਉਪੇਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕंਸਪਾਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿं। **ਮਾਸਕਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਸਕੋ ਏਵ। **ਸਬ੍ਬं ਤਾਵ ਵਤ੍ਥੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ **ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲਵ॰ ੪੪੬ ਆਦਯੋ) ਆਗਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿ ਇਧ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਙ੍ਗਾਯਿਤਸਦਿਸਮੇਵ ਸਙ੍ਗਾਯਿंਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਸਾ ਪਨਾਯं ਸਙ੍ਗੀਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤੇਸੂ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕੇਸੁ ਥੇਰੇਸੁ। ਵਿਸ੍ਸੁਤਾ ਏਤੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ ਵੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਾਣਸਮ੍ਭੂਤੋ**ਤਿ ਸਾਣਦੇਸਵਾਸੀ ਸਮ੍ਭੂਤਤ੍ਥੇਰੋ। ਦੁਤਿਯੋ ਸਙ੍ਗਹੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬं। **ਪਨ੍ਨਭਾਰਾ**ਤਿ ਪਤਿਤਕ੍ਖਨ੍ਧਭਾਰਾ।

ਅਬ੍ਬੁਦਨ੍ਤਿ ਉਪਦ੍ਦਵं ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਭਗਵਤੋ ਵਚਨं ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤੋ ਅਬ੍ਬੁਦਨ੍ਤਿ ਚੋਰਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਏਕੇ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਿਦਸ੍ਸਨं। ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਮਾਨਾ ਮੁਖਾ **ਸਮ੍ਮੁਖਾ। ਭਾਵਿਤਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨं। **ਸਾਧੁ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਾਧੂ**ਤਿ ਆਯਾਚਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਤं ਯਾਚਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨं ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ। **ਉਦਗ੍ਗੁਦਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਿਕਾਰੁਪ੍ਪਾਦਨਪੀਤਿਵਸੇਨ ਉਦਗ੍ਗੁਦਗ੍ਗੋ, ਪੀਤਿਮਾ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨं ਉਗ੍ਗਤਤ੍ਤਾ ''ਉਦਗ੍ਗੁਦਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਯਸ੍ਮਿं ਸਮਯੇ ਦੁਤਿਯं ਸਙ੍ਗੀਤਿं ਅਕਰਿंਸੁ, ਤਸ੍ਮਿं ਸਮਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤं ਅਧਿਕਰਣं ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿंਸੂ**ਤਿ ਤं ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੇਹਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤं ਅਧਿਕਰਣं ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁं ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿंਸੁ ਨਾਗਮਿंਸੁ। ਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯਾਵਤਾਯੁਕं ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਿं ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਤਿ? ਆਹ **ਦੁਤਿਯं ਸਙ੍ਗਹं ਕਤ੍**ਵਾਤਿਆਦਿ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਧੀਨਤं। **ਜਮ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕं। **ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵ**ं ਅਨਭਿਭਵਨੀਯं ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁं ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯं ਅਨਿਚ੍ਚਤं ਏਵं ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸंਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨं। **ਅਤਿਚ੍ਛਥਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਚ੍ਛਥ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖं ਪਰਿਯੇਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗਕਰਣਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਕਿਚ੍ਚਤ੍ਥਾਯ, ਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਕਥਨं ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ,** ''ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਿਕੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤੀਸੁ ਵੇਦੇਸੂਤਿਆਦੀਸੁ ਇਰੁਵੇਦਯਜੁਵੇਦਸਾਮਵੇਦਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਵੇਦੇਸੁ। ਤਯੋ ਏਵ ਕਿਰ ਵੇਦਾ ਅਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਇਸੀਹਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਤੇ ਤੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਆਥਬ੍ਬਣਵੇਦੋ ਪਨ ਪਚ੍ਛਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਪਾਣਵਧਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੋ। ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਚ ਤੀਸੁ ਵੇਦੇਸੁ ਤੇਹੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕਸਾਖਾਯੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗਵਧਾਦਿਦੀਪਿਕਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਸਾਖਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਨਿਘਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨं ਵੇਵਚਨਪ੍ਪਕਾਸਕं ਪਰਿਯਾਯਨਾਮਾਨੁਰੂਪं ਸਤ੍ਥं। ਤਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ''ਨਿਘਣ੍ਡੂ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕੇਟੁਭ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਟਤਿ ਗਮੇਤਿ ਕਿਰਿਯਾਦਿਵਿਭਾਗਨ੍ਤਿ ਕੇਟੁਭं, ਕਿਰਿਯਾਕਪ੍ਪਵਿਕਪ੍ਪੋ ਕਵੀਨं ਉਪਕਾਰਸਤ੍ਥं। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਕਿਰਿਯਾਕਪ੍ਪਵਿਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਾਦਿਲਕ੍ਖਣਾ ਕਿਰਿਯਾ ਕਪ੍ਪੀਯਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੀਯਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਕਿਰਿਯਾਕਪ੍ਪੋ, ਸੋ ਪਨ ਵਣ੍ਣਪਦਬਨ੍ਧਪਦਤ੍ਥਾਦਿਵਿਭਾਗਤੋ ਬਹੁਵਿਕਪ੍ਪੋਤਿ

‘‘ਕਿਰਿਯਾਕਪ੍ਪਵਿਕਪ੍ਪੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਮੂਲਕਿਰਿਯਾਕਪ੍ਪਗਨ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਹ ਨਿਘਣ੍ਡੁਨਾ ਕੇਟੁਭੇਨ ਚ **ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾ,** ਤਯੋ ਵੇਦਾ, ਤੇਸੁ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭੇਸੁ। ਠਾਨਕਰਣਾਦਿਵਿਭਾਗਤੋ ਚ ਨਿਬ੍ਬਚਨਵਿਭਾਗਤੋ ਚ ਅਕ੍ਖਰਾ ਪਭੇਦੀਯਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਅਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦੋ,** ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿ ਚ। ਸਹ ਅਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦੇਨਾਤਿ **ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾ,** ਤੇਸੁ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦੇਸੁ। ਆਥਬ੍ਬਣਵੇਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਤਿਹ ਆਸ ਇਤਿਹ ਆਸਾ’’ਤਿ ਈਦਿਸਵਚਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੋ ਪੋਰਾਣਕਥਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਇਤਿਹਾਸੋ ਪਞ੍ਚਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾ,** ਤਯੋ ਵੇਦਾ, ਤੇਸੁ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮੇਸੁ।

ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਞ੍ਹਦ੍ਵਯਂ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਪਞ੍ਹੇ **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਨਿਰੋਧਕ੍ਖਣਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਿਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਆਯਤਿਞ੍ਚ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਵਿਭਜ੍ਜਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯਤਾਯ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਰਹਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਆਯਤਿਞ੍ਚ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਨਿਰੋਧਕ੍ਖਣਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਂ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗਿਂ ਖੀਣਾਸਵਂ ਇਤਰੇਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣਸਮਙ੍ਗਿਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਭਙ੍ਗਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਭਙ੍ਗਂ ਪਨ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੇਵ, ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਚੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਚਾਤਿ। **ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਹੇ ਪਨ **ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ ਭਙ੍ਗਕ੍ਖਣਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤਾਯ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਿਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਂਸਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯਤਾਯ ‘‘ਆਮਨ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਧੋ ਵਾ ਹਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਪਦੇ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਦਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਦੇ ਵਾ ਉਪਰਿਮਪਦਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤੁਂ ਘਟੇਤੁਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਤਾਯ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਸੀਲਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਿਹਾਨੀਤਿ ਆਹ ‘‘ਅਭਬ੍ਬੋ ਦਾਨਿ ਸਾਸਨਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। **ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ। ਦਨ੍ਤੇ ਪੁਨਨ੍ਤਿ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਦਨ੍ਤਪੋਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ। ਅਭਿਨਵਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਲਜ੍ਜੀਸਭਾਵਂ ਖਨ੍ਤਿਮੇਤ੍ਤਾਦਿਗੁਣਸਮਙ੍ਗਿਤਞ੍ਚ ਕਤਿਪਾਹਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾਵ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਾਦਿਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਂ ਸਙ੍ਗਹਕਰਣਞ੍ਚ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਭਬ੍ਬਰੂਪਤਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਦਿਂ ਅਕਾਸਿ। ‘‘ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਦਮਨਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਸਕਲਵਿਨਯਾਚਾਰਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਮੇਵ ਵਿਹਿਤਾਤਿ ਤਪ੍ਪਰਿਯਾਪੁਣਨਮਪਿ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਅਨੁਰੂਪਨ੍ਤਿ ਆਹ ‘‘ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਪਿਟਕ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇ ਠਪਿਤਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਙ੍ਖੇਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਕਰਜ੍ਜਾਭਿਸੇਕਨ੍ਤਿ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਏਕਾਧਿਪਚ੍ਚਵਸੇਨ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਅਭਿਸੇਕਂ। **ਰਾਜਿਦ੍ਧਿਯੋ**ਤਿ ਰਾਜਾਨੁਭਾਵਾਨੁਗਤਪ੍ਪਭਾਵਾ। **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਤੋ ਸੋਲ਼ਸਘਟਤੋ। ਦੇਵਤਾ ਏਵ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਆਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦੇਵਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ। **ਅਗਦਾਮਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਕੇਨੇਵ ਸਰੀਰਸੋਧਨਾਦਿਸਮਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਬਦੋਸਹਰਂ ਓਸਧਾਮਲਕਂ। **ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹਤੋ**ਤਿ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹਸਮੀਪੇ ਠਿਤਦੇਵਵਿਮਾਨਤੋ, ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਤੋ ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਾਦਿਸਾ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਵਿਸੇਸਾ ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਵਾ ਆਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸੁਤ੍ਤਮਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਬਦ੍ਧਂ ਦਿਬ੍ਬਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫੇਹੇਵ ਕਤਂ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਪਟਂ। **ਉਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਾਲਿਨੋ**ਤਿ ਸਯਂਜਾਤਸਾਲਿਨੋ, ਸਮੁਦਾਯਾਪੇਕ੍ਖਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਏਕਵਚਨਂ, ਸਾਲੀਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਵ ਵਾਹਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤਸ੍ਸੋ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਏਕੋ ਕੁਡਵੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੁਡਵਾ ਏਕੋ ਪਤ੍ਥੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਤ੍ਥਾ ਏਕੋ ਆਲ਼੍ਹਕੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਲ਼੍ਹਕਾ ਏਕਂ ਦੋਣਂ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਦੋਣਾਨਿ ਏਕਾ ਮਾਨਿਕਾ , ਚਤਸ੍ਸੋ ਮਾਨਿਕਾ ਏਕਾ ਖਾਰੀ, ਵੀਸਤਿ ਖਾਰਿਕਾ ਏਕੋ ਵਾਹੋ, ਤਦੇਵ ‘‘ਏਕਂ ਸਕਟ’’ਨ੍ਤਿ **ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ** (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.ਕੋਕਾਲਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਤ੍ਥੁਸਕਣੇ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ

ਥੁਸਕੁਣ੍ਡਕਰਹਿਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪੁਞ੍ਞਪ੍ਪਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਨਾਗਰਾਜਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਪ੍ਪਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦਿਸਤਾਯ ਕਤਂ। **ਵਿਮਲਕੇਤੁਮਾਲਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕੇਤੁਮਾਲਾ** ਨਾਮ ਸੀਸਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਮੁਦ੍ਧਨਿ ਪੁਞ੍ਜੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਰਸ੍ਮਿਰਾਸੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਬਾਹਿਰਕਪਾਸਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਬਾਹਿਰਕਪ੍ਪਵੇਦਿਤਂ ਸਮਯਵਾਦਂ। **ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹੀ**ਤਿ ਵੀਮਂਸਮਾਨੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਸਿ। **ਭਦ੍ਦਪੀਠਕੇਸੂ**ਤਿ ਵੇਤ੍ਤਮਯਪੀਠੇਸੁ। **ਸਾਰੋ**ਤਿ ਗੁਣਸਾਰੋ। **ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੇ**ਤਿ ਮਹਾਵਾਤਪਾਨਸਮੀਪੇ। ਕਿਲੇਸਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਰਹਿਤਚਿਤ੍ਤਤਾਯ **ਦਨ੍ਤਂ**। ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਸਤਾਰਕ੍ਖਤਾਯ **ਗੁਤ੍ਤਂ। ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇ**ਵਾਤਿ ਕੇਸੋਰੋਪਨਾਵਸਾਨੇ। ਅਤਿਵਿਯ ਸੋਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਾਣਿਜਕੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਮਧੁਵਾਣਿਜਕੋ ਅਹੋਸਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਵ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਜਾਤਿਯਂ ਵਾ ਸਹਵਾਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਹਿਤੇਨ** ਵਾਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਭਵੇ ਹਿਤਚਰਣੇਨ ਵਾ। **ਏਵਂ** ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ **ਤਂ** ਸਿਨੇਹਸਙ੍ਖਾਤਂ **ਪੇਮਂ ਜਾਯਤੇ**। ਕਿਂ ਵਿਯਾਤਿ? ਆਹ ''ਉਪ੍ਪਲਂ ਵ ਯਥੋਦਕੇ''ਤਿ। **ਉਪ੍ਪਲਂ** ਵਾਤਿ ਰਸ੍ਸਕਤੋ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵੁਤ੍ਤਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾ**-ਸਦ੍ਦੋ ਉਪਮਾਯਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਉਪ੍ਪਲਞ੍ਚ ਸੇਸਞ੍ਚ ਪਦੁਮਾਦਿ ਉਦਕੇ ਜਾਯਮਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਕਾਰਣਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਾਯਤਿ ਉਦਕਞ੍ਚੇਵ ਕਲਲਞ੍ਚ, ਏਵਂ ਪੇਮਮ੍ਪੀਤਿ (ਜਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੧੭੪)।

ਧੁਵਭਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਾਨਿ। **ਵਜ੍ਜਾਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜਂ। **ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰਮਕਾਸੀ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਂ, ਤਦਾ ਸਾਸਨਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨਾਯਕਭਾਵੇਨ ਸਙ੍ਘਪਰਿਣਾਯਕਤਞ੍ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਞਾਪੇਤੁਂ ਸਙ੍ਘੋ ਤਸ੍ਸ ਭਾਰਮਕਾਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਜਾਨਨਤਾਯ। **ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ**ਤਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਞਾਤਕੋ ਹੋਮਿ ਨ ਹੋਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਸਾਲੋਹਿਤਞਾਤਕਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਕਲਸਾਸਨਧਾਰਣੇ ਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਰਸਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਪਚ੍ਚਯਮਤ੍ਤਦਾਯਕਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਥੇਰੋ ''ਨ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਕਥਞ੍ਚਰਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚਰਹੀ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿਂ ਦੀਪੇਤਿ। **ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਏਕਮਾਤੁਕਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ। **ਸਕ੍ਖਸੀ**ਤਿ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣਿਆਦੀਸੁ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾ ਵੇਰਮਣਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾਸੁ ਛਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣਿਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸਮਾਦਾਨਂ ਸਮਾਦਿਯਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੧੦੭੯) ਸਮਾਦਾਨਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਸਮ੍ਮੁਤਿਦਾਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਛ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਭਿਸੇਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਛਵਸ੍ਸਾਭਿਸੇਕੋ**।

ਸਬ੍ਬਂ ਥੇਰਵਾਦਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੁਲ੍ਹਾ ਪਾਲ਼ਿ। ਸਾ ਹਿ ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਾਦਿਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾਹਿ ਵਿਵੇਚੇਤੁਂ ''ਥੇਰਵਾਦੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਰਕ੍ਖਿਤੋ ਆਨੀਤੋ ਚਾਤਿ ''ਥੇਰਵਾਦੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ''ਸਥੇਰਵਾਦ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਆਗਤਥੇਰਵਾਦਸਹਿਤਂ ਸਾਟ੍ਠਕਥਂ ਤਿਪਿਟਕਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇਜੋਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ।

ਸਭਾਯਨ੍ਤਿ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਾਲਾਯਂ। **ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋਵ। **ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮੇਸਂ ਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਵੂਪਸਮੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਤੇਸੁਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਆਦੇਯ੍ਯਵਚਨੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। **ਅਹੋਗਙ੍ਗਪਬ੍ਬਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕਂ ਪਬ੍ਬਤਂ। ''ਅਧੋਗਙ੍ਗਾਪਬ੍ਬਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। **ਪਞ੍ਚਾਤਪੇਨ ਤਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਸੂਰਿਯਾਤਪੇਨ ਤਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। **ਆਦਿਚ੍ਚਂ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਦਯਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਸੂਰਿਯਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਯਾਵ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਾ ਸੂਰਿਯਾਭਿਮੁਖਾਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਵੋਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੂ**ਤਿ ਵਿਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਮਕਂਸੁ।

ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋਤਿ ਮਰਣਸਙ੍ਕਾਰਹਿਤੋ, ਨਿਬ੍ਭਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਿਗਵੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਮਿਗਮਾਰਣਕੀਲਾ ਮਿਗਵੰ, ਤੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਿਗਵਧਤ੍ਥੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਹਿਨਾਗਾਦਿਤੋ ਵਿਸੇਸਨਤ੍ਥੰ ‘‘ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਦਰੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯੰ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਗਿਹਿਸ੍ਸਾਪਿ ਇਮੰ ਇਦ੍ਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਞ੍ਹਿ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਨਾਗਵਣ੍ਣਾਦਿਦਸ੍ਸਨੰ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ। **ਛਣਵੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਸ੍ਸਵਵੇਸੰ। **ਪਧਾਨਘਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਵਸੇਨ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪੰ ਵਿਵਿਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨੰ। **ਸੋਪੀ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕੁਸਲਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਮਨਾਪਜ੍ਝਾਸਯੋ। **ਦ੍ਵੇਲ੍ਹਕਜਾਤੋ**ਤਿ ਸੰਸਯਮਾਪਨ੍ਨੋ। **ਏਕੇਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਆਣਾਕਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਸਨਹਿਤਤ੍ਤਾ ਗਤਾ। ਕਪ੍ਪਿਯਸਾਸਨਞ੍ਹੇਤੰ, ਨ ਗਿਹੀਨੰ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ। **ਥੇਰੋ ਨਾਗਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਆਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਨ ਪੇਸਿਤੇਪਿ ‘‘ਅਨਨੁਰੂਪਾ ਯਾਚਨਾ’’ਤਿ ਨਾਗਤੋ, ‘‘ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਥੇਰੋ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠੰ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਕੋ ਪਮਾਣਭੂਤੋ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਚੇਵ ਉਭਯਪਕ੍ਖਿਕਾਨਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨਿ ਬਹੁਮਾਨੁਪ੍ਪਾਦਨਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਸਿਦ੍ਧਿੰ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਵਚਨਲੇਸੇਨ ਨਾਗਚ੍ਛਿ। ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਘਟਿਤਾ ਨਾਵਾ **ਨਾਵਾਸਙ੍ਘਾਟੰ**। ਸਾਸਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨੰ ਬਹੁਭਾਵਤੋ ਆਹ ‘‘ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੰਵਿਧਾਯਾ’’ਤਿ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ। **ਅਬ੍ਬਾਹਿੰਸੂ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਿੰਸੁ। **ਬਾਹਿਰਤੋ**ਤਿ ਉਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਤੋ। ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਅਤਿਦੁਕ੍ਕਰਭਾਵੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਪਦੇਸਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨੰ ਦੁਕ੍ਕਰ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੁੰ ਦੁਕ੍ਕਰਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਦੀਪਕਤਿਤ੍ਤਿਰੋਤਿ ਸਾਕੁਣਿਕੇਹਿ ਸਮਜਾਤਿਕਾਨੰ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਪੋਸੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਨਕਤਿਤ੍ਤਿਰੋ। **ਨ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਮ੍ਮੰ ਫੁਸਤੀ**ਤਿ ਗਾਥਾਯ ਯਦਿ ਤਵ ਪਾਪਕਿਰਿਯਾਯ **ਮਨੇ ਨਪ੍ਪਦੁਸ੍ਸਤਿ,** ਲੁਦ੍ਦੇਨ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤਮ੍ਪਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਤੰ **ਨ ਫੁਸਤਿ**। ਪਾਪਕਿਰਿਯਾਯ ਹਿ **ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ** ਨਿਰਾਲਯਸ੍ਸ **ਭਦ੍ਰਸ੍ਸ** ਸਤੋ ਤਵ ਤੰ **ਪਾਪੰ ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤਿ,** ਤਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਿੰ ਵਦਤਿ ਸੀਲੇਨਾਤਿ **ਕਿੰਵਾਦੀ**। ਅਥ ਵਾ ਕੋ ਕਤਮੋ ਵਾਦੋ ਕਿੰਵਾਦੋ, ਸੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਕਿੰਵਾਦੀ**। ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਸਸ੍ਸਤੋਤਿ ਵਾਦੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਿਨੋ**। ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਵਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੋ ਵਾਦੋ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾ **ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ**। ‘‘ਅਨ੍ਤੋ, ਅਨਨ੍ਤੋ, ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤੋ, ਨੇਵਨ੍ਤੋ ਨਾਨਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਏਵੰ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾਦਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾ **ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ**। ਨ ਮਰਤਿ ਨ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਮਰਾ, ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋਤਿਆਦਿਨਾ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੬੨) ਪਵਤ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਚੇਵ ਵਾਚਾ ਚ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ**। ਅਥ ਵਾ ਅਮਰਾ ਨਾਮ ਮਚ੍ਛਜਾਤਿ ਦੁਗ੍ਗਹਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਮਰਾਯ ਵਿਯ ਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ**। ਅਧਿਚ੍ਚ ਯਦਿਚ੍ਛਕੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਰਣੰ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚਾਤਿ ਵਾਦੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾ **ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ**। ਸਞ੍ਞੀ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਵਾਦੋ ਯੇਸਨ੍ਤੇ **ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ**। ਏਵੰ **ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। ‘‘ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਸਤ੍ਤੋ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੮੫-੮੬) ਏਵੰ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ **ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੋ ਯਥਾਸਕੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਯਥਾਕਾਮੰ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਪਰਿਭੋਗੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਦੁਕ੍ਖੂਪਸਮੰ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ**। ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾਦੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੀ,** ਭਗਵਾ। ਸਬ੍ਬੰ ਏਕਰੂਪੇਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਜ੍ਜਟੰ ਨਿਗ੍ਗੁਮ੍ਬੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਦਿਟ੍ਠਿਸਨ੍ਹੇਹਾਦਯੋ ਵਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਤਿਪਰਮਤ੍ਥਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਅਸਙ੍ਕਰਾ ਪਟਿਭਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਏਕਨ੍ਤਵਿਭਜਨਸੀਲੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਮਦ੍ਦਮਾਨੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਆਯਤਿੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਪਰਵਾਦੰ ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਮਾਤਿਕਾਵਿਵਰਣਮੁਖੇਨ ਨਿਮ੍ਮਦ੍ਦਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਨ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਤਾਵ ਯਾਵ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ, ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਤਿਯਸਙ੍ਗਹਤੋ ਪਨ ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਇਮਂ ਦੀਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਇਮਂ ਦੀਪ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੋਰਾਣਾ**ਤਿ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਸੀਹਲ਼ਟ੍ਠਕਥਾਕਾਰਕਾ। **ਭਦ੍ਦਨਾਮੋ**ਤਿ ਭਦ੍ਦਸਾਲਤ੍ਥੇਰੋ। ਆਗੁਂ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਨਾਗਾ**। ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਵਾਚਯਿਂਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। **ਨਿਕਾਯੇ ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਾਭਿਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਬ੍ਬਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚ ਨਿਕਾਯਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। **ਪਕਰਣੇ**ਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਕਰਣੇ **ਵਾਚੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ‘‘ਤੇਪਿਟਕੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ‘‘ਤਿਪੇਟਕੋ’’ਤਿ ਛਨ੍ਦਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਾਰਕਰਾਜਾ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਾ। **ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਞਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ‘‘ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਨਵਾਸਿਨ੍ਤਿ ਵਨਵਾਸੀਰਟ੍ਠਂ। **ਕਰਕਵਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਹਿਮਪਾਤਨਕਵਸ੍ਸਂ, ਕਰਕਧਾਰਾਸਦਿਸਂ ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ। **ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਦਕੋਘੇਨ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਛਿਨ੍ਨਂ ਰਙ੍ਗੇਨ ਭਿਨ੍ਨਂ ਪਟਂ ਧਾਰਣਕੋ। **ਭਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਕੋ। **ਮਕ੍ਖਂ ਅਸਹਮਾਨੇ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰੇਸਂ ਗੁਣਮਕ੍ਖਨਲਕ੍ਖਣਂ ਮਕ੍ਖਂ ਤਥਾ ਪਵਤ੍ਤਂ ਕੋਧਂ ਅਸਹਮਾਨੋ। **ਅਸਨਿਯੋ ਫਲਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਮੇ ਮਮ ਭਯਭੇਰਵਂ ਜਨੇਤੁਂ ਪਟਿਬਲੋ ਨ ਅਸ੍ਸ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਏਕਂਸੇਨ। **ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਾ**ਤਿ ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ। **ਇਸਿਵਾਤਪਟਿਵਾਤਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚੀਵਰਚਲਨਕਾਯਚਲਨੇਹਿ ਸਞ੍ਜਨਿਤਵਾਤੇਹਿ ਪਰਿਤੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਬੀਜਯਮਾਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ ਞਾਣਂ। **ਅਨਮਤਗ੍ਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਮਤਗ੍ਗਸਂਯੁਤ੍ਤਂ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੨੪ ਆਦਯੋ)। **ਸਮਧਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਸਾਧਿਕਾਨਿ। **ਪਞ੍ਚ ਰਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਚਿਨਰਟ੍ਠਾਨਿ। **ਵੇਗਸਾ**ਤਿ ਵੇਗੇਨ। **ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਸੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਸਿ। **ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਅਡ੍ਢੇਨ ਚਤੁਤ੍ਥਾਨਿ ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਾਨਿ, ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਯਡ੍ਢਸਹਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਡ੍ਢੇਨ ਦੁਤਿਯਂ ਦਿਯਡ੍ਢਂ, ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਸਤਿਕਂ ਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਦ੍ਧਮੇਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ।

ਰਾਜਗਹਨਗਰਪਰਿਵਤ੍ਤਕੇਨਾਤਿ ਰਾਜਗਹਨਗਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਬਹਿ ਤਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨ, ਗਮਨੇਨ ਵਾ। **ਆਰੋਪੇਸੀ**ਤਿ ਪਟਿਪਾਦੇਸਿ। **ਪਲ਼ਿਨਾ**ਤਿ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। **ਨਗੁਤ੍ਤਮੇ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮਾਹ। **ਪੁਰਤੋ**ਤਿ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਭਾਗੇ। **ਪੁਰਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸ। **ਸਿਲਕੂਟਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟੇ। **ਸੀਹਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਕਲਿਙ੍ਗਰਾਜਧੀਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਸੀਹਸ੍ਸ ਜਾਤੋ ਸੀਹਕੁਮਾਰੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਜੇਟ੍ਠਮਾਸਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਮਿਯਂ ਜੇਟ੍ਠਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਵਾ ਮੂਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ‘‘ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ। ਮਿਗਾਨਂ ਵਾਨਤੋ ਹਿਂਸਨਤੋ ਬਾਧਨਤੋ **ਮਿਗਵਂ,** ਮਿਗਵਿਜ੍ਝਨਕੀਲ਼ਾ। **ਰੋਹਿਤਮਿਗਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਕਣ੍ਣਮਿਗਵੇਸਂ। **ਰਥਯਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣਾ**ਤਿ ਰਥਪਤੋਦਪ੍ਪਮਾਣਾ। **ਏਕਾ ਲਤਾਯਟ੍ਠਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਕਾ ਰਜਤਮਯਾ ਕਞ੍ਚਨਲਤਾਯ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਨਾਮਾ। ਪੁਪ੍ਫਯਟ੍ਠਿਯਂ ਨੀਲਾਦੀਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ, ਸਕੁਣਯਟ੍ਠਿਯਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਵਿਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਤਾ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿ ਰਾਜਾਰਹਉਤ੍ਤਮਭਣ੍ਡਾਨਿ। **ਸਙ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਟ੍ਟਂ ਅਭਿਸੇਕਸਙ੍ਖਂ। **ਵਡ੍ਢਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਚੁਣ੍ਣਂ, ‘‘ਨਹਾਨਚੁਣ੍ਣ’’ਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਵਟਂਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਣਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਂ ਵਟਂਸਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਨ੍ਦਿਯਾਵਟ੍ਟ**ਨ੍ਤਿ ਨਨ੍ਦਿਯਾਵਟ੍ਟਪੁਪ੍ਫਾਕਾਰੇਨ ਮਙ੍ਗਲਤ੍ਥਂ ਸੁਵਣ੍ਣੇਨ ਕਤਂ। **ਕਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰਿਂ। **ਹਤ੍ਥਪੁਞ੍ਛਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੀਤਵਣ੍ਣਂ ਮਹਗ੍ਘਹਤ੍ਥਪੁਞ੍ਛਨਵਤ੍ਥਂ। **ਅਰੁਣਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਗਭਵਨਸਮ੍ਭਵਂ। **ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥਯੁਗਮੇਵ। **ਨਾਗਮਾਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਗੇਹਿ ਆਹਟਂ। **ਅਮਤੋਸਧ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਿਕਾ ਗੁਲ਼ਿਕਜਾਤਿ। ਅਮਤਸਦਿਸਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਕਾਰੇਨ। **ਉਪ੍ਪਾਤਪਾਠਕਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਪਾਠਕਾ। **ਅਲਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ**ਤਿ ‘‘ਪੁਰਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਨ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਆਹ। **ਅਡ੍ਢਨਵਮਾਨਂ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੫੩) ਪਞ੍ਚਸਤਾਧਿਕਾਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ। **ਅਪ੍ਪਮਾਦਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ ਮਹਾਅਪ੍ਪਮਾਦਸੁਤ੍ਤਂ, ਰਾਜੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਮਹਚ੍ਚਾਤਿ ਮਹਤਾ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਨ੍ਤੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਞ੍ਹਪਣ੍ਣਾਸਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਚਤੁਪਞ੍ਹਾਸਾਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਉਪਰਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋਤਿ ਵਚਨਂ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦਸਭਾਤਿਕਸਮਾਕੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਟਸਿਵਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦੇਵਾਨਂਪਿਯਤਿਸ੍ਸਾਦੀਹਿ ਦਸਹਿ ਭਾਤਿਕੇਹਿ ਸਮਾਕਿਣ੍ਣਂ। **ਚਿਰਦਿਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਧਾਤੁਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਸਬ੍ਬਤਾਲ਼ਾਵਚਰੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤੁਰਿਯਭਣ੍ਡਾਨਿ, ਤਂਸਹਚਰਿਤੇ ਵਾ ਵਾਦਕੇ। **ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਹਾਰਕਾਰਾਪਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ। **ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ। **ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇ ਵਿਯ ਅਤੇਮਿਤੁਕਾਮਾਨਂ ਉਪਰਿ ਅਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨਕਵਸ੍ਸਂ। **ਮਹਾਵੀਰੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਵੋਹਾਰੇਨ ਧਾਤੁ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਪਸਕ੍ਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਠਿਤੋਵ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਪਸਕ੍ਕਨੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਾਦਿਸੋਪਸਙ੍ਕਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਮਹੇਜਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਏਵਂਨਾਮਕਂ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪਜ੍ਜਰਕੇਨਾਤਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇਨ ਪਜ੍ਜਰਕਰੋਗੇਨ। **ਦੇਵੋ**ਤਿ ਮੇਘੋ। **ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿ। **ਵਿਵਾਦੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਰਿਯਾਕਾਲਮਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਮਾਨਪ੍ਪਯੋਗੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਈਦਿਸੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਤਦੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਠਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਛਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਭੂਤਾਨਂ ਰਂਸਿਯੋ ਚਾ''ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬਂ, ''ਛਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਉਦਕਧਾਰਾ ਚਾ''ਤਿ ਏਵਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਪਿ ਭਗਵਤਿ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਏਵਰੂਪਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਅਹੋਸਿ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਏਵਂ ਅਚਿਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿਆਦਿਗਾਥਮਾਹ। **ਰਕ੍ਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਪਲਾਪਿਤਾਨਂ ਯਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਨ ਅਪ੍ਪਵਿਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਆਵਿਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਿ।

ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਤਾਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ। **ਅਨੁਲ਼ਾਦੇਵੀ** ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤੁ ਜਾਯਾ। **ਸਰਸਰਂਸਿਜਾਲਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਕੇਨਾ**ਤਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧਤਾਯ ਰਸਵਨ੍ਤਂ ਓਜਵਨ੍ਤਂ ਰਂਸਿਜਾਲਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਨ। ਏਕਦਿਵਸੇਨ ਅਗਮਾਸੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਪ੍ਪੇਸੀ**ਤਿ ਲੇਖਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। **ਉਦਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਅਪੇਕ੍ਖਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। **ਭਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਰੁਕਂ, ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਂ ਪਟਿਮਾਨੇਤੀ**ਤਿ ਮਂ ਉਦਿਕ੍ਖਤਿ। **ਕਮ੍ਮਾਰਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪਕਤਿਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਵਣ੍ਣਂ। **ਤਿਹਤ੍ਥਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਹਤ੍ਥਵਿਤ੍ਥਾਰਂ। **ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਰਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੋ ਇਦਨ੍ਤਿ ਰਜ੍ਜਂ, ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਆਯੋ ਚੇਵ ਆਣਾਦਯੋ ਚ, ਤੇਨ **ਪੂਜੇਮੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਨ ਸਕਲਪਥਵੀਪਾਸਾਦਾਦਿਵਤ੍ਥੁਨਾ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਦੇਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਦੇਨ੍ਤੋ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਦੇਤਿ ਨਾਮ ਵਤ੍ਥੁਪਰਿਚ੍ਚਾਗਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਾ ਦਾਨਸ੍ਸ, ਪਥਵਾਦਿਵਤ੍ਥੁਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਚ ਪੁਨ ਗਹਣਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਨਿਯਮਿਤਕਾਲੇ ਪਨ ਆਯਾਦਯੋ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਏਵਾਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਤ੍ਥ ਇਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਆਯਾਦਿਦਾਨਵਸੇਨੇਵ ਰਜ੍ਜਦਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਪ੍ਫੁਲ਼ਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕੇਤਕੀਪਾਰੋਹਙ੍ਕੁਰਾ ਵਿਯ ਉਦਕਪੁਪ੍ਫੁਲ਼ਕਾਕਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਗਵਕ੍ਖਜਾਲਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਂ, ਵਾਤਪਾਨੇਸੁ ਜਾਲਾਕਾਰੇਨ ਠਪਿਤਦਾਰੁਪਟਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਗਵਕ੍ਖੇਨ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਮਯਜਾਲੇਨ ਚ ਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੇਵੋਤਿ ਮੇਘੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਸੁਕ੍ਖਤਾਯ ਆਕਾਸਮਿਵ ਖਾਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਗਜ੍ਜਿਤਂ ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿ ਨਾਮ, ਯਂ ''ਆਕਾਸਦੁਨ੍ਦੁਭੀ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਫਲਿਂਸੂ**ਤਿ ਥਨਿਂਸੁ। **ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਨਚ੍ਚੇਹੀ**ਤਿ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪੇਨ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਭਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਨਚ੍ਚੇਹਿ। ਵਿਮ੍ਹਯਜਾਤਾ ਯਕ੍ਖਾ ''ਹਿ''ਨ੍ਤਿਸਦ੍ਦਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਯਕ੍ਖਾਨਂ ਹਿਙ੍ਕਾਰੇਹੀ''ਤਿ। **ਸਕਸਕਪਟਿਭਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਪ੍ਪਕੋਸਲ੍ਲੇਹਿ। **ਅਭਿਸੇਕਂ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੋਦਕੇਨ ਅਭਿਸੇਕਂ ਦਤ੍ਵਾ।

ਦੇਵਤਾਕੁਲਾਨੀਤਿ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਨਾਗਯਕ੍ਖਾਦਿਦੇਵਤਾਕੁਲਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਗੋਪਕਰਾਜਕਮ੍ਮਿਨੋ ਤਥਾ ''ਤਰਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਾਮਲਿਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕਂ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰੇ ਪਟ੍ਟਨਂ। **ਇਦਮਸ੍ਸ ਤਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸਾਖਾਬੋਧਿਯਾ ਰਜ੍ਜਸਮ੍ਪਦਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤੋ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਵਾਰਂ ਰਜ੍ਜਸਮ੍ਪਦਾਨਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਸਾਖਾਯ ਮਹਾਬੋਧਿਯਾ ਏਵ ਕਤਂ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਸਿ। ਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜਿਤਦਿਵਸੇਸੁ ਕਿਰ ਸਕਲਦੀਪਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਆਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਮੇਵ ਪੂਜੇਸਿ।

ਪਠਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇਤਿ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ। ਤਞ੍ਹਿ ਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਪਠਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਞ੍ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਵੋਹਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਧ ਪਨ ਪੁਣ੍ਣਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਪਰਾ ਪੁਣ੍ਣਮੀ, ਤਾਵ ਏਕੋ ਮਾਸੋਤਿ ਵੋਹਾਰੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾ ਵੋਹਾਰੇਨ ''ਦੁਤਿਯਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ ਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਾਟਿਪਦਸ੍ਸ ਇਧ ਪਠਮਪਾਟਿਪਦਤ੍ਤਾ। **ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਤਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਰੇ**ਤਿ ਖੇਦੇ। **ਸਮਨ੍ਤਾਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਪਦੇਸੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਪਣ੍ਣਰੂਪੇਨਾ**ਤਿ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਭਵਨਂ ਨੇਤੁਕਾਮਾਨਿ ਨਾਗਰਾਜਕੁਲਾਨਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਗਹਿਤੇਨ ਗਰੁਲ਼ਰੂਪੇਨ **ਸਨ੍ਤਾਸੇਤਿ**। **ਤਂ ਵਿਭੂਤਿਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੇਵਤਾਦੀਹਿ ਕਰੀਯਮਾਨਂ ਪੂਜਾਮਹਤ੍ਤਂ, ਮਹਾਬੋਧਿਯਾ ਚ ਆਨੁਭਾਵਮਹਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਪੂਜੇਤੁਕਾਮਾ ਥੇਰਿਂ **ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸਮੁਦ੍ਦਸਾਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਬੋਧਿਂ ਥੇਰਾਨੁਭਾਵੇਨ ਅਦ੍ਦਸ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸੇਤੁਂ ਸਮੁਦ੍ਦਸਾਲਂ ਨਾਮ ਸਾਲਂ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮੁਦ੍ਦਸਾਲਾਯ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤੇ ਪਦੇਸੇ। **ਥੇਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ। **ਪੁਪ੍ਫਅਗ੍ਘਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਦਿਸਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਚੇਤਿਯਾਨਿ। **ਆਗਤੇ ਵਤਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਰੇ**ਤਿ ਪਮੋਦੇ। ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਮਚ੍ਚਕੁਲੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇਹਿ ਚਾਤਿ **ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕੁਲੇਹਿ। ਰਜ੍ਜਂ ਵਿਚਾਰੇਸੀ**ਤਿ ਰਜ੍ਜਂ ਵਿਚਾਰੇਤੁਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। **ਰਾਜਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਰਾਜੁਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨੇ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਪਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਦਿਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਪਸ੍ਸਨਂ। ''ਸਹ ਬੋਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਕਰਣਵਚਨੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਿਭਤ੍ਤਿਪਰਿਣਾਮੇਨ ''ਸਹ ਬੋਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ ਕਤਂ। ਸਤਿ ਹਿ ਸਹਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੇ ਕਰਣਵਚਨੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। **ਦਸ੍ਸਿਂਸੂ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਂਸੁ। **ਮਹਾਆਸਨਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਪਸ੍ਸੇ ਮਹਾਸਿਲਾਸਨੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ। **ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਆਗਾਮਿਨਂ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿ। ਪੁਰਿਮੇ ਪਨ ਮਹਾਵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪੂਜਾਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਗਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਪਿ ਨਵਕਤਾ ਅਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਤਾ ਚ ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਦਿਬੁਦ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਕ੍ਖਣੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਵ ਸਭਾਵੇਨ ਵਿਸਿਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠੋਤਿ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਭਾਤੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮ੍ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮੇਘਵਣ੍ਣਾਭਯਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਮੇਘਵਣ੍ਣਅਭਯਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਮਚ੍ਚੇਨ ਕਤੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤੇ ਠਾਨੇ। ਮਙ੍ਗਲਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਆਕਾਸੇ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਨੋਹਰਸਦ੍ਦੋ ਆਕਾਸਸ੍ਸ ਰਵੋ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਆਕਾਸਂ ਮਹਾਵਿਰਵਂ ਰਵੀ''ਤਿ। ਨ ਹਿ ਆਕਾਸੋ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਧਮ੍ਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਸਦ੍ਦਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ, ਆਕਾਸਗਤਉਤੁਵਿਸੇਸਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋਵ ਸੋ ਸਦ੍ਦੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਪਵਾਰਣਦਿਵਸੇ…ਪੇ॰… ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਪਕਾਸੇਸੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਨਯਂ ਵਾਚੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿਕਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਸਨੀਕਰਾਨਂ। **ਰਾਜਿਨੇ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਦੇਵਾਨਂਪਿਯਤਿਸ੍ਸਰਾਜਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞੇਪੀ**ਤਿ ਮਹਿਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਅਞ੍ਞੇਪਿ, ਤੇਸਂ ਸਰੂਪਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਤੇਸਂ ਥੇਰਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤੇਸਂ ਥੇਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ**ਤਿ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਮਹਾਥੇਰਾਨਂ ਅਰਿਟ੍ਠਾਦਯੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਚ ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤਕਾਲ਼ਸੁਮਨਾਦਯੋ ਚਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ**ਤਿ ਉਭਯਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪਰਮ੍ਪਰਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ**ਤਿ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਇਟ੍ਟਿਯੋ ਉਤ੍ਤਿਯੋਤਿਆਦਿਗਾਥਾਹਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ) ਪਕਾਸਿਤਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ।

ਨ ਪਗ੍ਘਰਤੀਤਿ ਨ ਗਲ਼ਤਿ, ਨ ਪਮੁਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਿਗਤਿਧਿਤਿਮਨ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਤੀ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਧਾਰਣੇ ਸਤਿ। **ਗਤੀ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਤ੍ਥਵਿਭਾਗਗ੍ਗਹਣੇ ਞਾਣਂ। **ਧਿਤੀ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਹਰਣਾਦੀਸੁ ਵੀਰਿਯਂ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੇਸੂ**ਤਿ ''ਕਪ੍ਪਤਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਵੀਮਂਸਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾਰੀਸੁ। **ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨਿਯੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁਂ ਆਹ **ਤਦਾਯਤ੍ਤਾ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਪਰਿਯਾਪੁਣਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸੁਗੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਵਿਨਯਧਾਰਣਸ੍ਸ

ਅਲਜ੍ਜਿਅਞ੍ਞਾਣਤਾਦੀਹਿ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਖਣ੍ਡਾਦਿਦੋਸਵਿਰਹਿਤੋ ਸੁਗੁਤ੍ਤੋ **ਸੁਰਕ੍ਖਿਤੋ** ਹੋਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇਨ ਪਕਤਾਨਂ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾਨਂ ਅਭਿਭੂਤਾਨਂ ਯਥਾਵਿਨਯਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨੇਨ **ਪਟਿਸਰਣਂ ਹੋਤਿ**। ਵਿਗਤੋ ਸਾਰਦੋ ਭਯਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਵਿਸਾਰਦੋ**। ‘‘ਏਵਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਏਵਂ ਨ ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਵ ਕਥਨਤੋ ਨਿਬ੍ਭਯੋਵ **ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ** **ਵੋਹਰਤਿ** । **ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਚੇਵ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਦਿਸਾਸਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਚ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤੇ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ **ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ** ਕਤ੍ਵਾ **ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਤਿਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਠਿਤਿਯਾ, ਪਵਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਨਯੋ ਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯਾਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਪੁਣਨਂ **ਵਿਨਯੋ,** ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਾ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯ। **ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ**ਤਿ ਕਤਾਕਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਭਾਵੋ ਸਨ੍ਤਾਪਾਭਾਵੋ। **ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ** ਤਰੁਣਪੀਤਿ। **ਪੀਤਿ** ਨਾਮ ਬਲਵਪੀਤਿ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। **ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ। **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ। **ਵਿਰਾਗੋ**ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਫਲਂ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ। **ਅਨੁਪਾਦਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾਭਾਵੇਨ ਤਂਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਨਨ੍ਤਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ। **ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਕਥਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਵਿਨਯਕਥਾ ਨਾਮ ਏਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਨ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਮਨ੍ਤਨਾਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ‘‘ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਿਨਯਪਟਿਬਦ੍ਧਮਨ੍ਤਨਾ। **ਉਪਨਿਸਾ**ਤਿ ਉਪਨਿਸੀਦਤਿ ਏਤ੍ਥ ਫਲਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਸਾ, ਕਾਰਣਂ। ਵਿਨਯੋ ਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯਾਤਿਆਦਿਕਾਰਣਪਰਮ੍ਪਰਾਪਿ ਏਤਦਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋਤਾਵਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਰਮ੍ਪਰਪਚ੍ਚਯਕਥਾਯ ਅਤ੍ਥਾਨਂ ਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸੋਤਾਵਧਾਨਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ। ਯੋ ਅਯਂ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੋ, ਤਪ੍ਫਲਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਸੋਪਿ ਏਤਦਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ। ਅਥ ਵਾ ਯੋ ਅਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਪਾਦਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ** ਵਿਮੁਚ੍ਚਨਂ ਵਿਗਮੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਕਥਾਤਿ ਏਵਂ ਉਪਸਂਹਰਣਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਮਗ੍ਗਫਲਵਿਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਆਯੋਗੋ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਭਿਯੋਗੋ।

ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਬਾਹਿਰਨਿਦਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾ

ਸੇਯਜਥਿਦਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕਤਮਂ, ਤਂ ਕਥਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਿਯਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਂ ਸਰੂਪੇਨ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤੀਤਿ ਨਿਯਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਨ ਨਿਯਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਅਨਿਯਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਸੋਵ ਵੁਚ੍ਚਤੇ ਅਨੇਨਾਤਿ ਵਚਨਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਚਨਂ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਨਾਤਿਪਦਸ੍ਸ। **ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ**ਤਿ ''ਕਤਮੇਸਾਨਂ ਖੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਹੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੧੮) ਪਵਤ੍ਤੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ** ਵਾਤਿ ਤੇਨਾਤਿਪਦਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪਾਠੇ ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਪਾਠੇ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਸਿਦ੍ਧੇਨ। **ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਮੁਖਮਤ੍ਤਨਿਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਯੁਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਦੀਪਨੇ ਇਦਂ ਉਪਾਯਮਤ੍ਤਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਮੁਖਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਉਪਾਯੋਤਿ ਹਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ।

ਸਮਯਸਦ੍ਦੋ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਮਵਾਯੋ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਾਲਞ੍ਚ ਸਮਯਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਾਲੇ** ਨਾਮ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੋ, **ਸਮਯੇ** ਨਾਮ ਸਰੀਰਬਲਾਦਿਕਾਰਣਸਮਵਾਯੋ, ਤੇ ਉਪਾਦਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਣੋ**ਤਿ ਓਕਾਸੋ। ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾਦਯੋ ਹਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ। ਸੋ ਏਵ ਸਮਯੋ। ਤੇਨੇਵ ''ਏਕੋਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਸਮਯੋ**ਤਿ ਮਹਾਸਮੂਹੋ। **ਪਵਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਨਸਣ੍ਡੇ। **ਸਮਯੋਪਿ ਖੋ ਤੇ ਭਦ੍ਦਾਲੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਮਯੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਵਿਲਙ੍ਘਨਸ੍ਸ ਹੇਤੁ, ਕੋ ਸੋ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਗਵਤੋ ਜਾਨਨਂ, ਸੋ ਸਮਯਸਙ੍ਖਾਤੋ ਹੇਤੁ ਤਸ੍ਸਾ **ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਂ। **ਉਗ੍ਗਹਮਾਨੋ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਉਗ੍ਗਹਮਾਨੋ, ਸੁਮਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਸਮਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਵਦਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸਮਯਪ੍ਪਵਾਦਕੋ,** ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਆਰਾਮੋ। ਸ੍ਵੇਵ ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਮ੍ਬਰੁਰੁਕ੍ਖਪਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰ''ਨ੍ਤਿ ਚ, ਏਕਾਵ ਨਿਵਾਸਾ ਸਾਲਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ''ਏਕਸਾਲਕੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਤ੍ਥਾਭਿਸਮਯਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਹਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭਤੋ। **ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ**ਤਿ ਮਾਨਪ੍ਪਹਾਨਾ। **ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਪੀਲ਼ਨਂ ਤਂਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਹਿਂਸਨਂ, ਅਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕਤਾਕਰਣਂ, ਪੀਲ਼ਨਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੋ । **ਸਨ੍ਤਾਪੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਦੁਕ੍ਖਤਾਦਿਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤਾਪਨਂ। **ਵਿਪਰਿਣਾਮੋ**ਤਿ ਜਰਾਯ ਮਰਣੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤਬ੍ਬਤਾ ਅਭਿਸਮੇਤਬ੍ਬੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਭਿਸਮਯੋ, ਸੋਵ **ਅਭਿਸਮਯਟ੍ਠੋ,** ਪੀਲ਼ਨਾਦੀਨਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਉਪਸਗ੍ਗਾਨਂ ਜੋਤਕਮਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਮਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰੇਪਿ ਸਉਪਸਗ੍ਗੋ ਅਭਿਸਮਯਸਦ੍ਦੋ ਉਦ੍ਧਟੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਮਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਫਲੁਪ੍ਪਾਦਨਂ ਪਟਿ ਅਯਨਂ ਏਕਤੋ ਪਵਤ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸਮਯੋ, **ਸਮਵਾਯੋ**। ਵਿਵਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਙ੍ਗਮੇ ਸਤਿ ਏਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮਯੋ, **ਖਣੋ**। ਸਮੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮੋ, ਸਯਂ ਵਾ ਏਤਿ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ ਚਾਤਿ ਸਮਯੋ, **ਕਾਲੋ**। ਸਮੇਨ੍ਤਿ ਅਵਯਵਾ ਏਤਸ੍ਮਿਂ, ਸਯਂ ਵਾ ਤੇਸੂਤਿ ਸਮਯੋ, **ਸਮੂਹੋ**। ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਰਸਙ੍ਗਮੇ ਏਤਿ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾ ਫਲਨ੍ਤਿ ਸਮਯੋ, **ਹੇਤੁ**। ਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤੋ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਏਤਿ ਅਭਿਨਿਵਿਸਤੀਤਿ ਸਮਯੋ, **ਦਿਟ੍ਠਿ**। ਸਮੀਪਂ ਅਯਨਂ ਉਪਗਮਨਂ ਸਮਯੋ, **ਪਟਿਲਾਭੋ**। ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਸਹਿਤਾਨਂ ਵਾਚਾਨਂ ਅਯਨਂ ਵਿਗਮੋਤਿ ਸਮਯੋ, **ਪਹਾਨਂ**। ਸਮ੍ਮਦੇਵ, ਸਹਿਤਾਨਂ ਵਾ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਅਯਨਂ ਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਸਮਯੋ, **ਪਟਿਵੇਧੋ**। ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਸਮਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਮਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਅਨੇਕਤ੍ਥਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਵਿਸੇਸੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਸਦ੍ਦੋ ਤਦਞ੍ਞੇਪਿ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਾ ਵਿਯ ਤਂਤਂਵਾਚਕਾ ਸਮਯਸਦ੍ਦਾਪਿ ਭਿਨ੍ਨਾ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰੇਸੁ।

ਤਤ੍ਥ ਤਥਾਤਿ ਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮੇਸੁ ਉਪਯੋਗਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇਹਿ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਵਿਨਯੇ, **ਅਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਕਰਣਵਚਨੇਨ। **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇ**ਵਾਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ। ਭਾਵੋ ਨਾਮ ਕਿਰਿਯਾ, ਕਿਰਿਯਾਯ ਕਿਰਿਯਨ੍ਤਰੂਪਲਕ੍ਖਣਂ **ਭਾਵੇਨਭਾਵਲਕ੍ਖਣਂ,** ਯਥਾ ਉਦਯੇ ਸਤਿ ਚਨ੍ਦੇ ਜਾਤੋ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋਤਿ। **ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਸਮਯਸਦ੍ਦੋ ਕਾਲਸਮੂਹਖਣਸਮਵਾਯਹੇਤੁਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਵਿਨਯੇ ਵਿਯ ਕਾਲੇ ਏਵ, ਤੇਸੁ ਚ ਕਾਲਸਮੂਹਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵੇ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਫਸ੍ਸਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਧਿਕਰਣਭਾਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾ।

ਖਣਸਮਵਾਯਹੇਤੁਅਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਵੇਨ ਫਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਭਾਵਸ੍ਸ ਉਪਲਕ੍ਖਣਭਾਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵਿਭਾਵਨਮੁਖੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਾਲੇ, ਧਮ੍ਮਸਮੂਹੇ ਵਾ ਸਮਯੇ ਅਧਿਕਰਣਭੂਤੇ ਕੁਸਲਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਕਾਲੇ, ਧਮ੍ਮਸਮੂਹੇ ਵਾ ਸਮਯੇ ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਕਰਣਤ੍ਥਯੋਜਨਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਖਣੇ, ਸਮਵਾਯੇ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਸਮਯੇ ਸਤਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਕੁਸਲਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖਣਾਦਿਮ੍ਹਿ ਸਮਯੇਪਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਭਾਵੇਨਭਾਵਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥਯੋਜਨਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਹੋਤਿ ਚੇਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਅਤ੍ਥਵਿਸਯੇ ਸਙ੍ਗਹਗਾਥਾ ਹੋਤਿ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਭੇਦੋ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਤੋ ਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭੇਦੋ, ਨ ਅਤ੍ਥਤੋ।

ਅਵਿਸੇਸੇਨਾਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ। **ਇਰਿਯਾਪਥੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਇਰਿਯਾਯ ਸਬ੍ਬਦ੍ਵਾਰਿਕਕਿਰਿਯਾਯ ਪਥੋ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਂ ਤਬ੍ਬਿਨਿਮੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾਤਿ ਠਾਨਾਦਯੋ ਇਰਿਯਾਪਥੋ, ਸੋਵ ਵਿਹਾਰੋ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤਾ ਸੇਟ੍ਠਭੂਤਾ ਪਰਹਿਤਚਿਤ੍ਤਾਦਿਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤੋ ਮੇਤ੍ਤਾਦਯੋ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ। ਤਦਵਸੇਸਾ ਪਨ ਮਹਗ੍ਗਤਾ ਸਬ੍ਬਨੀਵਰਣਵਿਗਮਨਾਦਿਸਿਦ੍ਧੇਨ ਜੋਤਨਾਦਿਅਤ੍ਥੇਨ **ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਭਾਵੇਨ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਮੇਤ੍ਤਾਦਯੋ ਇਧ ਅਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਅਰਿਯਾਨਮੇਵ ਵਿਹਾਰੋਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ **ਅਰਿਯਵਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ।

ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਮੂਲੇਯੇਵ ਮੂਲਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਨਿਰੁਲ੍ਹਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਪਰੇਨ ਮੂਲਸਦ੍ਦੇਨ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਮੂਲਮੂਲੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਥਾ ਦੁਕ੍ਖਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੯੦)। ਲੋਭਾਦੀਨਂ ਦੋਸਮੂਲਾਦਿਚਿਤ੍ਤਾਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ''ਅਸਾਧਾਰਣਹੇਤੁਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਦੇਸੁ ਕਸ੍ਸਚਿ ਚੋਦਨਾ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਭਯਥਾ ਨਿਦਾਨਕਿਤ੍ਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਕਿਂ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ? ਆਹ **ਗੋਚਰਗਾਮਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ।

ਕਿਲਮੋਵ ਕਿਲਮਥੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਕਿਲਮਥੋ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁ ਅਨੁ ਯੋਗੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਵਤ੍ਤਨਂ **ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ**। ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸੁਖੇ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਲੀਨਾ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ , ਤਂਸਹਚਰਿਤੇ ਕਾਮੇ ਸੁਖੇ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤੇ ਅਲ੍ਲੀਨਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਯ ਅਨੁ ਅਨੁ ਯੋਗੋ **ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗੋ। ਲੋਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਆਮਿਸੋਪਭੋਗੇਨ ਸਂਵਡ੍ਢਿਤਭਾਵਂ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ** ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਸਂਹਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿਆਦਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਯਾਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਅਰਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯ, ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਸਾਮਞ੍ਞਗਤੋ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੪, ੩੫੬; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯੨; ੩.੫੪; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੧੨; ਪਰਿ॰ ੨੭੪) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ। ''ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ...ਪੇ॰... ਸਮਾਧਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾਨਿ, ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਗਤੋ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੪, ੩੫੬; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯੨; ੩.੫੪; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੧੨; ਪਰਿ॰ ੨੭੪) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸਙ੍ਘਾਤੋ ਸਙ੍ਘਟਿਤੋ ਸਮਣਗਣੋ, ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਸਙ੍ਘਾਤਸਙ੍ਘਾਤੇਨਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੇਨੇਤ੍ਥ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਭੂਤੇਨ ਸਂਹਨਨੇਨ ਸਙ੍ਘਾਤੋ ਸਮਣਗਣੋ, ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਾਠੇ ਸਦ੍ਦਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ ਹੋਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਹਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਅਣਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬ੍ਰਹ੍ਮ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੇਦੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਮਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਕਪ੍ਪਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਇਰੁਵੇਦਾਦਯੋ ਤਯੋ ਵੇਦਾ ਮਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਚ ਪਧਾਨਾ, ਇਤਰੇ ਪਨ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਤੇਨ ਪਧਾਨਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਂ। **ਮਨ੍ਤੇ ਸਜ੍ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਇਰੁਵੇਦਾਦਿਕੇ ਮਨ੍ਤਸਤ੍ਥੇ ਸਜ੍ਝਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਰੁਵੇਦਾਦਯੋ ਹਿ ਗੁਤ੍ਤਭਾਸਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ''ਮਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ''ਬਾਹਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਸਮਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ ਸਮਣੋ''ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਦ੍ਵਯਂ ਉਦਾਹਰਣਦ੍ਵਯੇਨ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸਮਿਤਤ੍ਤਾ ਹਿ ਪਾਪਾਨਂ 'ਸਮਣੋ'ਤਿ

ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਮਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ 'ਸਮਣੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਬਾਹਿਤਪਾਪੋਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਅਵ੍ਵਸ੍ਮਿਂ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧੇ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ। **ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਗੁਣਾਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਗੁਣਾਧਿਗਤਂ। **ਸਕਿਵ੍ਵਨੇ**ਤਿ ਸਦੋਸੋ।

ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਂ ਤਾਯਤੀਤਿ ਗੋਤ੍ਤਂ, ਗੋ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਭਿਧਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕੇਨਚਿ ਪਾਰਿਜੁਵ੍ਵੇਨਾ**ਤਿ ਞਾਤਿਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞਾਦਿਨਾ ਕੇਨਚਿ ਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞੇਨ , ਪਰਿਹਾਨਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਤੋ ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ। **ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਂ ਇਮਂ ਪਕਾਰਂ ਭੂਤੋ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਆਖ੍ਯਾਨਂ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਂ, ਸੋਯੇਵਤ੍ਥੋ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ''ਇਤ੍ਥਂ ਏਵਂਪਕਾਰੋ ਭੂਤੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਥਨਤ੍ਥੋ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥਜੋਤਕੋ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਮਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤੋ, ਤੇਨ ਯੋਗਤੋ ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇਪਿ ਸਮਾਨੇ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਦੀਪਨਤੋ ''ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ।

ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਸਾਧੁ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਮਾਤਰਮਭੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਸਦ੍ਦਯੋਗਤੋ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਕਤਂ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਅਭਿ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਉਗ੍ਗਤੋਤਿ ਅਭਿਸਦ੍ਦਯੋਗਤੋ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ। ਸਾਧੁ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਮਾਤਰਮਭੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿ ''ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਮਾਤਰਮਭਿ ਮਾਤਰਿ ਵਿਸਯੇ ਮਾਤੁਯਾ ਵਾ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਕਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਵਾ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪਸਙ੍ਗੇ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥਜੋਤਕੇਨ ਅਭਿਸਦ੍ਦੇਨ ਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਕਤਂ, ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਵਿਸਯੇ ਮਾਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀ ਵਾ ਸੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਮਨਪਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਇਧ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ, ਤਤ੍ਥ ਮਾਤਰਨ੍ਤਿ ਵਚਨਂ ਵਿਯ ਇਧ ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਨ੍ਤਿ ਵਚਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਾਧੁਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਇਧ ਉਗ੍ਗਤਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਿਭੂਤੋ ਸਦ੍ਦੋ, ਨ ਕੇਵਲੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵਿਸੇਸਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਕਿਤ੍ਤਿ ਏਵਾ''ਤਿ। ਤਤੋ **ਕਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਥੁਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਕਾਸਕੋ **ਸਦ੍ਦੋ** ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਥੁਤਿਘੋਸੋ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸੋ ਭਗਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੋ**ਤਿ ਪਸਿਦ੍ਧਿਯਂ, ਯੋ ਸੋ ਸਮਤ੍ਤਿਂਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸੋ ਲੋਕੇ ਅਤਿਪਾਕਟੋਤਿ ''ਸੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਗਵਾਤਿ ਚ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁ ਨਾਮਕਿਤ੍ਤਨਂ, ਨ ਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਂ। ਪਰਤੋ ਪਨ ਭਗਵਾਤਿ ਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਮੇਵ। **ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਰਹਨ੍ਤਿਆਦਿਪਦਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਨੇਕਗੁਣਗਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਵਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਸੁਵਿਦੂਰਵਿਦੂਰੇਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਅਤਿਵਿਯ ਦੂਰੇਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਸੁਵਿਦੂਰਤਾ ਏਵ ਹਿ ਵਿਦੂਰਤਾ। **ਸਵਾਸਨਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਤੇਸਂ ਵਾਸਨਾਯ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ, **ਵਾਸਨਾ** ਚ ਨਾਮ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਸ੍ਸਾਪਿ ਸਕਲਞ੍ਞੇਯ੍ਯਜਾਨਵਬੋਧਾਦਿਦ੍ਵਾਰਤ੍ਤਯਪ੍ਪਯੋਗਵਿਗੁਣਤਾਹੇਤੁਭੂਤੋ ਕਿਲੇਸਨਿਹਿਤੋ ਆਕਾਰੋ ਚਿਰਨਿਗਲ਼ਿਤਪਾਦਾਨਂ ਨਿਗਲ਼ਮੋਕ੍ਖੇਪਿ ਸਙ੍ਕੁਚਿਤਤਾਗਮਨਹੇਤੁਕੋ ਨਿਗਲ਼ਨਿਹਿਤੋ ਆਕਾਰੋ ਵਿਯ। ਯਾਯ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਾਦੀਨਂ ਵਸਲਵੋਹਾਰਾਦਿਵਿਗੁਣਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਵਾਸਨਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। **ਆਰਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਕਾਰਸ੍ਸ ਰਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਕ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਚ ਹ-ਕਾਰਂ ਸਾਨੁਸ੍ਸਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ''ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਉਪਰਿਪਿ ਯਥਾਰਹਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਞ੍ਚੇਤਂ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪੁਞ੍ਞਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਆਨੇਞ੍ਜਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਆਸਵਾ ਏਵ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਆਹ ''ਆਸਵਸਮੁਦਯਮਯੇਨਾ''ਤਿ। ''ਆਸਵਸਮੁਦਯਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੩) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਪਾਕਕਟਤ੍ਤਾਰੂਪਪ੍ਪਭੇਦੋ ਤਿਭਵੋ ਏਵ ਰਥੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਤਿਭਵਰਥੇ। ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਿਲੇਸਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਸਮੁਦਯੋ।

‘‘ਖਨ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਾਟਿ, ਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨ ਚ।
ਅਬ੍ਬੋਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, ‘ਸਂਸਾਰੋ’ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੬੧੮; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੯੫ ਅਪਸਾਦਨਾਵਣ੍ਣਨਾ; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੬੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪.੧੯੯; ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਕਥਾ; ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੨੬ ਸਙ੍ਖਾਰਪਦਨਿਦ੍ਦੇਸ; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੨੩; ਉਦਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੯; ਇਤਿਵੁ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪, ੫੮; ਥੇਰਗਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੭, ੯੯; ਬੁ॰ ਵਂ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੮; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੧੭; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬) –

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸਂਸਾਰੋਵ ਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨਤੋ ਚਕ੍ਕਂ, ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇ ਅਰਾ ਹਤਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨੇਨਾ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ। ਬੋਧੀਤਿ ਞਾਣਂ, ਤਂ ਏਤ੍ਥ ਮਣ੍ਡਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ **ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੋ। ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰਂ ਞਾਣਫਰਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਛਿਨ੍ਨਤਬ੍ਬਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰਵਿਸੇਸਨਵਿਸਿਟ੍ਠਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਵਂ ਕਤਿਪਯਙ੍ਗੇਹਿ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਂ ਤਦਵਸੇਸਙ੍ਗੇਹਿ ਫਲਭੂਤਨਾਮਰੂਪਧਮ੍ਮੇਹਿ ਤਿਭਵਰਥਞ੍ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਥੇ ਯੋਜਿਤਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਾਰਾਨਂ ਹਨਨਪ੍ਪਕਾਰਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਙ੍ਗੇਹਿ ਰਥਵਿਰਹਿਤਮੇਵ ਕੇਵਲਂ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਰਘਾਤਨਪ੍ਪਕਾਰਭੇਦਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ**ਵਾਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਮਤਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁ ਅਨੁ ਅਮਤਗ੍ਗਂ, ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਕੋਟਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ਜਰਾਮਰਣਪਰਿਯੋਸਾਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਅਰਭਾਵੇਨ ਏਕਤ੍ਤਂ ਸਮਾਰੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਮੂਲਕਤਾ ਜਰਾਮਰਣਪਰਿਯੋਸਾਨਤਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ ਤਥਾ **ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਥ ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਯਥਾਰਹਂ ਅਤ੍ਤਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਮੂਲਕਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਕ੍ਖਣਭੂਤਖਣਿਕਜਰਾਮਰਣਵਸੇਨ ਤਪ੍ਪਰਿਯੋਸਾਨਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਚ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਰਭਾਵੋ ਸਿਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਂ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਇਮਸ੍ਸ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਰਾਨਂ ਛੇਦੋ ਭਗਵਤੋ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਸ੍ਸ ‘‘ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਞ੍ਞਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੪; ੧.੪੫) ਮਾਤਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭਵਚਕ੍ਕਾਵਯਵੇਸੁ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਨ **ਏਵਮਯਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਹੇਤੂ**ਤਿਆਦਿਕੇਨ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਾਲ਼ਿ**ਸਹਿਤੇਨ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੪੫) ਪਾਠੇਨ ਸਰੂਪਤੋ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਂ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਚਤੁਸਙ੍ਖੇਪਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਵਿਭਾਗਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ **ਇਤਿ ਭਗ**ਵਾਤਿਆਦਿਪਾਠੇਨ ਭਗਵਤੋ ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੇਨ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ **ਇਮਿਨਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਗਵਤੋ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਾਰਾਨਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਿਣ੍ਣਂ ਆਯਤਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਮਨਾਯਤਨਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ। ਏਸ ਨਯੋ **ਤਿਣ੍ਣਂ ਫਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਰੂਪਤਣ੍ਹਾਦਿਵਸੇਨ ਛ ਤਣ੍ਹਾਕਾਯਾ ਏਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਕਾਮਸੁਗਤੀਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। **ਤਥੇ**ਵਾਤਿ ਕਾਮੁਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਏਵ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪੀਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਵਿਸਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਰਾਗਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਕਾਮਭਾਵਤੋ ਭਵਰਾਗੋਪਿ ਕਾਮੁਪਾਦਾਨਮੇਵਾਤਿ ਆਹ ‘‘ਕਾਮੁਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾਯੇਵ ਮੇਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤੀ’’ਤਿ। **ਸੇਸੁਪਾਦਾਨਮੂਲਿਕਾਸੁਪੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨਸੀਲਬ੍ਬਤੁਪਾਦਾਨਅਤ੍ਤਵਾਦੁਪਾਦਾਨਮੂਲਿਕਾਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾਸੁ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਯੋਜਨਾਨਯੋ – ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਲੋਕੇ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਅਤ੍ਤਾ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੮੫-੮੬ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮਾਨਂ) ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤੀਤਿਆਦਿਨਾ, ਅਪਰੋ ‘‘ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਭਵੇ ਅਤ੍ਤਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਮਰੂਪਾਰੂਪਭਵੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤਂ ਤਂ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਚ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨਮੂਲਿਕਾ ਯੋਜਨਾ, ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਤਵਾਦੁਪਾਦਾਨਮੂਲਿਕਾ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪਰੋ

‘‘ਸੀਲੇਨ ਸੁਦ੍ਧਿ ਵਤੇਨ ਸੁਦ੍ਧੀ’’ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗਂ ‘‘ਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੋ ਸੀਲਬ੍ਬਤੁਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਭਵੇਸੁ ਸੀਲਬ੍ਬਤੁਪਾਦਾਨਮੂਲਿਕਾ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਾਰਾਨਂ ਘਾਤਨਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਪਚ੍ਚਯਪਅਗ੍ਗਹਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਕਾਮਭਵੇ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਕਾਮਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਮੇਵ ਞਾਣਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿਂ** ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਮਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਯ੍ਵਾਯਂ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਕਾਮਭਵੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਕਾਮਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਮੇਵ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿਂ** ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਯਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਾ** ਵਿਨਯਟੀਕਾਯਪਿ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠੋ ਲਿਖਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਚ **ਕਾਮਭਵੇ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨ ਹੋਤਿ **ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਨਾਭਿ, ਮੂਲਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਉਪਰਿ ਚਕ੍ਕਰੂਪਤੋ ਪਯੋਗਤ੍ਤੇਨ ਉਪਸਂਹਾਰਾਭਾਵਾ ਚ। ‘‘ਅਪਿ ਚ ਤਮੇਵ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਚੇਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਪਧਾਨਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਅਥ ਖੋ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਮੇਵ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਾਕਾਰਸ੍ਸ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ‘‘ਏਵਮਯਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹੇਤੁ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਉਭੋਪੇਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਞ੍ਞਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਂ। ਅਤੀਤਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨਂ। ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹੇਤੁ...ਪੇ॰... ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੪੬) ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਮੇਵ ਪਧਾਨਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹੇਤੁ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਞ੍ਞਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਮਾਤਿਕਾ ੪; ੧.੪੫) ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਾਕਾਰਪਰਿਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵਿਸਯਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਧਾਨਤ੍ਤੇਨ।

ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ **ਅਯਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾ** ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ **ਹੇਤੁ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ** ਚ ਤੇਨ ਹੇਤੁਨਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਉਭੋਪੇਤੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਰਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪਕਤਿਇਸ੍ਸਰਾਦਿ ਵਿਯ ਅਹੇਤੁਕਾ ਨਿਚ੍ਚਾ ਧੁਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ‘‘ਆਸਵਸਮੁਦਯਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯੋ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੩) ਵਚਨਤੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਸਹੇਤੁਕਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਭੋਪੇਤੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯੇਵ। **ਇਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇ ਯਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਤਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਠਿਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇ ਕਾਰਣੇ ਯਾਥਾਵਤੋ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਂ ਨਾਮਾਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਸਯਵਿਭਾਵਨਵਸੇਨੇਵ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਦਿਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਪਧਾਨਤ੍ਤੇਨ, ਞਾਣਮੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਧਾਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ **ਕਾਮਭਵੇ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਦਿਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਧਾਪਿ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਉਪਸਂਹਟੋ, ਨ ਭਵਚਕ੍ਕਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਚ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਹੇਤੂਨਂ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੋਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਟ੍ਠੁਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ **ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਞਾਣਨਿਦ੍ਦੇਸੇ** (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੪੫) ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਤੇਨ ਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਜਾਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ ਪਦਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਵਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿਯਾ** ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇਹਿਪਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਙ੍ਗੇਸੁ। ਸਙ੍ਖਿਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਯੋ ਹੇਤੁਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਫਲਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵਾਤਿ **ਸਙ੍ਖੇਪੋ,** ਸਙ੍ਗਹੋ, ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਰਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਪਨ ਜਾਤਿਤੋ

ਦੁਵਿਧੋਪਿ ਕਾਲਭੇਦਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਜਾਤੋ। **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ। **ਤਣ੍ਹੁਪਾਦਾਨਭਵਾ ਗਹਿਤਾ** ਕਿਲੇਸਕਮ੍ਮਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਤਦਵਿਨਾਭਾਵਤੋ ਚ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਿਲੇਸਵਟ੍ਟਮ੍ਪਿ ਵਿਪਾਕਧਮ੍ਮਧਮ੍ਮਤਾਸਰਿਕ੍ਖਤਾਯ ਇਧ ਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿਆਦਿ। ਵਿਪਾਕਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿਆਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਜਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਮੇਵ ਵਿਪਾਕਸਦ੍ਦਵਚਨੀਯਤ੍ਤੇਪਿ ਨਾਮਰੂਪਾਦਿਪਦੇਸੁ ਰੂਪਮਿਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਫਲਪਞ੍ਚਕਂ ਅਰੂਪਪ੍ਪਧਾਨਤਾਯ ਚ ਤਬ੍ਬਹੁਲਤਾਯ ਚ ''ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਪਾਕਪ੍ਪਧਾਨਂ ਵਟ੍ਟਂ, ਵਿਪਾਕਬਹੁਲਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਮ੍ਮਜਪਰਿਯਾਯੋ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਵਿਪਾਕ-ਸਦ੍ਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਾਪਦੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਤਦਪਦੇਸੇਨ ਤੇਸਂ ਕਥਨੇਨ ਤਂਮੁਖੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਕਿਰੀਯਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸੀਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਆਕਾਰਾ**, ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਸਰੂਪਾ, ਤਤੋ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੋ ਸਨ੍ਧੀ**ਤਿ ਅਵਿਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤੋ ਹੇਤੁਫਲਸਨ੍ਧਿ, ਦੁਤਿਯੋ ਫਲਹੇਤੁਸਨ੍ਧਿ, ਤਤਿਯੋ ਹੇਤੁਫਲਸਨ੍ਧੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਹਿ, ਅਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਭਾਵਂ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਞਾਣਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਸਦ੍ਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਾਲ਼ਿ**ਨਯੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਉਪਸਂਹਾਰਵਸੇਨ **ਇਤਿ ਭਗ**ਵਾਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਪਰਾਮਸਨਂ, ਤੇਨਾਹ **ਚਤੁਸਙ੍ਖੇਪ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ**ਤਿ ਇਧ ਕਾਮਭਵੇ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਕਾਮਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿਆਦਿਨਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚ ਅਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚ **ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦ**ਵਿਭਙ੍ਗਾਦੀਸੁ (ਵਿਭ॰ ੨੨੫ ਆਦਯੋ) ਆਗਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਞਾਣਂ। **ਞਾਤਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ। **ਪਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ।

ਇਦਾਨਿ ਯਮਿਦਂ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣਂ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਾਕਾਰਭੇਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਪਞ੍ਚਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਘਾਤੇ ਏਤਸ੍ਸ ਉਪਯੋਗਿਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਇਮਿਨਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੇਨ ਅਰੇ ਹਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਥਨ੍ਤਿ? ਆਹ **"ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ**"ਤਿਆਦਿ। ਤੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕੇ ਧਮ੍ਮੇ ਮਹਾਵਜਿਰਞਾਣਾਵੁਧੇਨ ਤੇਨ **ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੇਨ ਯਥਾਭੂਤਂ** ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵੁਧੇਨ **ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ** ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾਵੁਧੇਨ **ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਅਰੇ ਹਨੀ**ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਞਾਣਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਾਦਿਬੋਧਤੋ ''ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਏਕੇਕਂ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਏਕੇਕਵਿਹਾਰੇਨ ਪੂਜੇਮੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਾਪਿ ਵਿਹਾਰਕਰਣਪੂਜਾ ਭਗਵਤਿ ਪੇਮੇਨੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਧਾਤੁਕਾਦਿਚੇਤਿਯਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਭਗਵਤੋਵ ਪੂਜਾਤਿ ਆਹ **ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਕਿਲੇਸਾਰੀਨ ਸੋ ਮੁਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਗ੍ਗਹੀਤਲੋਪੋ, ਕਿਲੇਸਾਰੀਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨ ਚਾਰਹੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਨਿਗ੍ਗਹੀਤਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਂ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ ''ਸਾਮ''ਨ੍ਤਿ, ਅਪਰਨੇਯ੍ਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਿਸਯਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਿਦ੍ਧਂ। ਪਦੇਸਗ੍ਗਹਣੇ ਹਿ ਅਸਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਤਾਵ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਯਥਾ ਦਿਕ੍ਖਿਤੋ ਨ ਦਦਾਤੀਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਵਿਸੇਸਾਨਪੇਕ੍ਖਾ ਕਤ੍ਤੁਰਿਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧ-ਸਦ੍ਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਕਮ੍ਮਵਚਨਿਚ੍ਛਾਯ ਅਭਾਵਤੋ। ''ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹਿ ਇਧ ਸਦ੍ਦਤੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਹਿ ਬੁਜ੍ਝਨਕਿਰਿਯਾ ਅਵਿਸਯਾ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। **ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ**ਤਿ ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਤੋ ਚ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠੇਨ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਞਾਣੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੇ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੇ। **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਮਾਹ। **ਪਹਾਤਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ। **ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ। ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੋਪਾਦਿਸੇਸਾਦਿਕਂ ਪਰਿਯਾਯਸਿਦ੍ਧਂ ਭੇਦਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਤੋ।

ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਗਾਥਾਯ ਪਹਾਤਬ੍ਬਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾਨਂ ਸਮੁਦਯਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਾਨਂ ਹੇਤੁਧਮ੍ਮਾਨਂ ਗਹਣੇਨੇਵ ਤਪ੍ਫਲਾਨਂ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਾਨਮ੍ਪਿ ਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਂ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਸਚ੍ਛਿਕਤਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪੇਤ੍ਥ

ਸਙ੍ਗਹਿਤਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮੀ''ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਮਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਿ, **ਤਸ੍ਮਾ** ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਞੇਯ੍ਯਂ **ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮਿ,** ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਚਿਤ੍ਤਵਿਸਯਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਤਣ੍ਹਾ ਦੁਕ੍ਖਵਿਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਪਧਾਨਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਮੂਲਕਾਰਣਭਾਵੇਨਾ''ਤਿ। **ਉਭਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਤਂਸਮੁਦਯਸ੍ਸ ਚ। **ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਨ ਅਭਾਵਮਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਅਵਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾਦਿਅਨੇਕਭੇਦਾ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਨਿਰੋਧਪ੍ਪਜਾਨਨਾ**ਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਾ। **ਏਕੇਕਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨਾਪੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਸਮੁਦਯੋਤਿਆਦਿਨਾ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇਨਾਪਿ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਾਦਿਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਏਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਣ੍ਹਾਯਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਦੁਕ੍ਖਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤਾਯ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਛ ਤਣ੍ਹਾਕਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਕਾਰਣਭਾਵੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਭਵਸਿਦ੍ਧਾ ਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। **ਕਸਿਣਾਨੀ**ਤਿ ਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਝਾਨਾਨਿ। **ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਾ**ਤਿ ਕੇਸਾਦਯੋ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਚ। **ਨਵ ਭਵਾ**ਤਿ ਕਾਮਭਵਾਦਯੋ ਤਯੋ ਸਞ੍ਞੀਭਵਾਦਯੋ ਤਯੋ ਏਕਵੋਕਾਰਭਵਾਦਯੋ ਤਯੋ ਚਾਤਿ ਨਵ ਭਵਾ। **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਿਸੇਸਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਵਿਪਾਕਕਿਰਿਯਾਨਮ੍ਪਿ ਯਥਾਰਹਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਾ ਤਣ੍ਹਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਕਿਰਿਯਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭੂਤਾ ਤਣ੍ਹਾ। **ਅਨੁਲੋਮਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਆਸਵਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਸੁ ਪਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਯੋਵ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਭਾਵੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ।

ਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਵਾ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤੇ। **ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਾਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੬) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਰੀਰਬ੍ਭਨ੍ਤਰਝਾਨਮਨੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿ ਨਾਮ, ਸਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਵ। **ਸਤ੍ਤ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ** ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਾ ਹਿਰੀ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਂ ਵੀਰਿਯਂ ਸਤਿ ਪਞ੍ਞਾ ਚ। **ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਮਤਂ ਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਨਿਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਤੋ ਅਮਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਦਿਸਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਚਰਣਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਅਰਿਯਮਗ੍ਗਭਾਵਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਏਕਂਸੇਨ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਾਨਿਸ੍ਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਾਵਕਾਦਿਅਸਾਧਾਰਣਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਆਸਵਕ੍ਖਯਵਿਜ੍ਜਾਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਚਰਣਧਮ੍ਮਭੂਤੇਸੁ ਝਾਨੇਸੁ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਯ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਸੇਨ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਤਾ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਆਹ ''ਵਿਜ੍ਜਾ...ਪੇ॰... ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਤ''ਨ੍ਤਿ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਯੋਜੇਤਿ, ਤਥਾ ਅਯਮ੍ਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਤ੍ਥਪਰਿਵਜ੍ਜਨਅਤ੍ਥਨਿਯੋਜਨੇਨ। **ਅਤ੍ਤਨ੍ਤਪਾਦਯੋ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਨ੍ਤਪਉਭਯਨ੍ਤਪਾ ਗਹਿਤਾ। **ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ ਭਵੇਸੁ ਅਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਹੀਨਾਨਂ ਪੁਨਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਨ ਪੁਨ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾਭਾਸਨੇ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬੇ ਚੇਤਂ ਭੁਮ੍ਮਂ। **ਅਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭੂਤਤ੍ਥਂ। **ਅਤਚ੍ਛ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਸੁਣਾਦਿਦੋਸਯੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਮਾਗਦਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਵਚਨਤ੍ਤਾ, ਗਦਨਂ ਗਦੋ, ਕਥਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਗਦੋ ਵਚਨਮਸ੍ਸਾਤਿ ''ਸੁਗਦੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ਦ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਤ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸੁਗਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਭਾਵਤੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਭਾਵਤੋ। **ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕਂ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਆਹ **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਨ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਸ੍ਸਨ੍ਤਂ, ਓਕਾਸਲੋਕੇ ਕਾਯਗਮਨੇਨ ਞਾਤਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਾਹਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਰੋਹਿਤਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਲੋਕਸ੍ਸ ਕਾਯਗਤਿਵਸੇਨ ਅਨ੍ਤਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਲੋਕਸ੍ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਿਨ੍ਤੁ ਪਦਸਾ ਓਕਾਸਲੋਕਪਰਿਬ੍ਭਮਨੇਨ, ਪਰਿਮਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਤੰ ਞਾਣਗਮਨੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਪਿ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤੇ ਕਲੇਵਰੇ**ਤਿ ਸਰੀਰੇ। ਤੇਨ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਸਞ੍ਞਿਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧੇ। **ਸਮਨਕੇ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੰ। **ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕੰ, ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੋਕਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਲੋਕਸ੍ਸ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨੰ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਵਾ। ਅਦੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਯੇਸੰ ਨਿਰੋਧਾਯ ਹੋਤਿ, ਉਪਚਾਰਤੋ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ''ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤੇ ਕਲੇਵਰੇ ਲੋਕਨਿਰੋਧਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਚਕ੍ਖੁ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪੰ, ਸਾਤਰੂਪੰ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦੧; ਵਿਭ॰ ੨੦੪) ਵਿਯ। **ਕੁਦਾਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਦਾਚਿਪਿ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗੇਨ ਅਨਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੰ ਗਮਨੇਨ ਪਤ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਹਵੇ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, ਏਕੰਸਤ੍ਥੇ ਵਾ । **ਲੋਕਵਿਦੂ**ਤਿ ਸਭਾਵਾਦਿਤੋ ਖਨ੍ਧਾਦਿਜਾਨਨਕੋ। ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਭਿਸਮਿਤਤ੍ਤਾ **ਸਮਿਤਾਵੀ,** ਸਮਿਤਕਿਲੇਸੋਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਸੀਸਤਿ** ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤ੍ਤਾ।

ਏਵੰ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਲੋਕੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਪਿ ਚ ਤਯੋ ਲੋਕਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਾਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਸਮੂਹਸਨ੍ਤਾਨਭੂਤੋ **ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ**। ਸੋ ਹਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤਵਿਸਤ੍ਤਤਾਯ ''ਸਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਚ, ਲੋਕਿਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਾ ਤਬ੍ਬਿਪਾਕਾ ਚਾਤਿ ''ਲੋਕੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਾਨੰ ਉਤੁਜਰੂਪਾਨੰ ਸਮੂਹਸਨ੍ਤਾਨਭੂਤੋ **ਓਕਾਸਲੋਕੋ**। ਸੋ ਹਿ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਆਧਾਰਤੋ ''ਓਕਾਸੋ''ਤਿ ਚ, ਲੋਕਿਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਾਧਾਰਾ ਚ ਆਧੇਯਭੂਤਾਤਿ ''ਲੋਕੋ''ਤਿ ਚ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਵ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਙ੍ਖਤਟ੍ਠੇਨ ਲੁਜ੍ਜਨਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਚ ''ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਆਹਰਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਨ੍ਤਿ ਆਹਾਰੋ, ਪਚ੍ਚਯੋ। ਤੇਨ ਤਿਟ੍ਠਨਸੀਲਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਙ੍ਗਾ ਪਵਤ੍ਤਨਸੀਲਾਤਿ **ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ,** ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਾ। **ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚ ਇਮਿਨਾਪਿ ਵੇਨੇਯਜ੍ਝਾਸਯਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਦੇਸਨਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰਾਵ ਗਹਿਤਾ।

ਯਾਵਤਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਯਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਵਿਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਵਿਰੋਚਨਹੇਤੁ ਓਭਾਸਨਹੇਤੂਤਿ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨੰ। **ਦਿਸਾ ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਯਾਵਤਾ ਵਿਗਤਨ੍ਧਕਾਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਦਿਸਾ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਬਹੁਵਚਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਰੋਚਮਾਨਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਯਤ੍ਤਕਾ ਦਿਸਾ ਭਨ੍ਤਿ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਾਵ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਤਕੇਨ ਪਮਾਣੇਨ ਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਕਾਰੋ ਓਕਾਸਲੋਕੋ, ਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ। **ਵਸੋ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਸੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਮ੍ਪੀਤਿ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਲੋਕੰ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋਪਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਦਿਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਏਕੋ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਯ੍ਵਾਯੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚਯਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤੋ ਤੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋ ਏਕੋ ਏਕਵਿਧੋ, ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਲੋਕਿਯਧਮ੍ਮਾਵ ਲੋਕੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੰ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾਭਾਵਾ। ਉਪਾਦਾਨਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾ ਖਨ੍ਧਾ **ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ**ਤਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਜਾਯੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਏਕਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਏਕਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਚ ਤਯੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾਤਿ ਇਮਾ ਸਤ੍ਤਵਿਧਾ ਪਜਾਯੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਕਾਯੋ ਏਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ। ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਸਞ੍ਞਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ। ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨੇਤ੍ਥ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਗਹਿਤੰ, ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਛ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾ ਚ **ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ** ਨਾਮ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਿਸਦਿਸਤਾਯ ਨਾਨਾ ਕਾਯੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਞ੍ਞਾ ਚ ਨਵਵਿਧਤਾਯ ਨਾਨਾ। ਤੀਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਭੂਮੀਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਚੇਵ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਸਤ੍ਤਾ ਚ **ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾਦੀਨੰ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸਰੀਰੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਿਸਦਿਸੰ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਿਪਾਕਵਸੇਨ ਏਕਾਵ, ਤਥਾ ਆਪਾਯਿਕਾਨਮ੍ਪਿ, ਤੇਸੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕਾਹੇਤੁਕਾਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਞ੍ਞਾ। ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਕਾ ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਾਭ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਭ ਆਭਸ੍ਸਰਾ **ਏਕਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ** ਨਾਮ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਏਕਪ੍ਪਮਾਣੋਵ ਕਾਯੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵਿਪਾਕਵਸੇਨ ਨਾਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਯੰ

ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਭਾਦਯੋ ਤਯੋ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਯਂ ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਵਜ੍ਜਿਤਾ ਵੇਹਪ੍ਫਲਾ, ਪਞ੍ਚ ਚ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾਤਿ ਨਵਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਸਤ੍ਤਾ **ਏਕਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ** ਨਾਮ। ਆਭਾਨਾਨਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਾਯਨਾਨਤ੍ਤਂ ਨ ਗਯ੍ਹਤਿ, ਸਣ੍ਠਾਨਨਾਨਤ੍ਤੇਨੇਵ ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ। ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਾਭਾਵੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਸਙ੍ਖਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਨੇਵਸਞ੍ਞਾ ਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਨ ਯਥਾ ਸਞ੍ਞਾਯ, ਏਵਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਨੇਵਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਬ੍ਯਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਾਣਕਿਚ੍ਚਵਨ੍ਤੇਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਸੁ ਨ ਗਯ੍ਹਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਸਾਨਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿਯੇਵ ਗਹਿਤਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਮਾ ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾਤਿ ਲਾਭੋ ਅਲਾਭੋ ਯਸੋ ਅਯਸੋ ਨਿਨ੍ਦਾ ਪਸਂਸਾ ਸੁਖਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਭਾਵਤ੍ਤਾ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ। ਲਾਭਾਲਾਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਨੁਰੋਧਵਿਰੋਧਾ ਵਾ ਲਾਭਾਦਿਸਦ੍ਦੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਨਵ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ ਏਵ ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਚਤੁਤ੍ਥਾਰੁਪ੍ਪੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਨਵ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਾ ਆਵਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ, ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਥਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਜਾ ਏਵ ਇਧ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਭਾਵੇਨ ਗਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਦਸਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨਮਨਾਯਤਨਵਜ੍ਜਿਤਾਨਿ ਦਸ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਅਸ੍ਸਾਦਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾਵ ਲੋਕਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾ ਪਚ੍ਚਯਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਆਹਾਰਾ। ਅਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਨਿਮਿਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨੇਵ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਥੂਲਸਞ੍ਞੀਭਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋਵ, ਅਨੁਰੋਧਵਿਰੋਧਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ ਵਾ, ਥੂਲਾਯਤਨਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਦਸਾਯਤਨਾਨੇਵ ਲੋਕਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸਂ ਗਹਣੇਨੇਵ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇਭੂਮਕਾ ਨਾਮਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਗਹਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਸੇਹਿ ਪਨ ਏਕਵਿਧਾਦਿਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਤੇ ਗਹਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਆਸਯਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਆਹਚ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਤ੍ਥ ਸੇਤੀਤਿ ਆਸਯੋ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਿਸਯੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਯਤ੍ਥ ਸਰਸੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੋ ਵਟ੍ਟਾਸਯੋ ਵਿਵਟ੍ਟਾਸਯੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਾਸਯੋਪਿ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੋ। ਵਿਵਟ੍ਟਾਸਯੋ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਨੁਲੋਮਿਕਾ ਖਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਂ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਞ੍ਚਾਤਿ ਦੁਵਿਧੋ। ਯਥਾਹ –

> ''ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿ ਚ, ਖਨ੍ਤਿ ਚੇਵਾਨੁਲੋਮਿਕਂ।
> ਯਥਾਭੂਤਞ੍ਚ ਯਂ ਞਾਣਂ, ਏਤਂ ਆਸਯਸਦ੍ਦਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾ)।

ਏਤਂ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਆਸਯਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਜਾਨਾਤਿ। **ਅਨੁਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਾਨੁਸਯਾਦਿਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਅਨੁਸਯਂ। **ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਸੁਚਰਿਤਦੁਚ੍ਚਰਿਤ''ਨ੍ਤਿ **ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਚਰਿਯਾ, ਤੇ ਰਾਗਾਦਯੋ ਛ ਮੂਲਚਰਿਯਾ, ਸਂਸਗ੍ਗਸਨ੍ਨਿਪਾਤਵਸੇਨ ਅਨੇਕਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਧਾਤੁਂ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਰੁਚਿਵਸੇਨ ਨਿਨ੍ਨਤਾ, ਸਾ ਦੁਵਿਧਾ ਹੀਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਣੀਤਾਧਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ। ਯਾਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਦਿਕੇ ਹੀਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕੇ ਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਸਾ **ਹੀਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿ**। ਯਾਯ ਪਣੀਤਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕੇ ਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਸਾ **ਪਣੀਤਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿ**। ਤਂ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਪ੍ਪਂ ਰਾਗਾਦਿਰਜਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਾ**, ਅਨੁਸ੍ਸਦਰਾਗਾਦਿਦੋਸਾ। ਉਸ੍ਸਦਰਾਗਾਦਿਦੋਸਾ **ਮਹਾਰਜਕ੍ਖਾ**। ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇਹਿ ਤਿਕ੍ਖੇਹਿ ਸਦ੍ਧਾਦਿਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਕੇਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ **ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ ਮੁਦਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ** ਚ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਆਸਯਾਦੀਹਿ ਸੁਨ੍ਦਰੇਹਿ ਅਸੁਨ੍ਦਰੇਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ **ਸ੍ਵਾਕਾਰਾ ਦ੍ਵਾਕਾਰਾ** ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਨਿਯਾਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸੁਕਰਾ **ਸੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯਾ**, ਵਿਪਰੀਤਾ **ਦੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯਾ**। ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧਾਯ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ **ਭਬ੍ਬਾ**, ਵਿਪਰੀਤਾ **ਅਭਬ੍ਬਾ**। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਗਤਧਮ੍ਮਵਿਸੇਸਜਾਨਨੇਨੇਵ **ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ**ਪਿ **ਵਿਦਿਤੋ** ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਞਾਸਞ੍ਚ ਯੋਜਨਾਨੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤੀਤਿ ਸੇਸੋ। **ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ** ਪਮਾਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਸੇਸੋ। ਚਕ੍ਕਵਾਲਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ...ਪੇ॰... ਸਤਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ, ਦ੍ਵੇ

ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਹੁਤਾਨਿ ਚ ਯੋਜਨਾਨਿ ਯਾਨਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਏਤ੍ਤਕਪ੍ਪਮਾਣਂ ਬਹਲਤ੍ਤੇਨ ਅਯਂ ਵਸੁਨ੍ਧਰਾ ਸਙ੍ਖਾਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਨ੍ਧਾਰਕਂ ਜਲਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਏਤ੍ਤਕਪ੍ਪਮਾਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ। **ਅਜ੍ਝੋਗਾਲ਼੍ਹੁਗ੍ਗਤਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਗਾਲ਼੍ਹਾ ਚ ਉਗ੍ਗਤਾ ਚ। **ਬ੍ਰਹਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾ। **ਯੋਜਨਾਨਂ ਸਤਾਨੁਚ੍ਚੋ, ਹਿਮਵਾ ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਯੋਜਨਾਨਂ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਉਚ੍ਚੋ ਉਬ੍ਬੇਧੋ। **ਤਿਪਞ੍ਚਯੋਜਨਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾ**ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਣਾਹਾ। **ਨਗਵ੍ਹਯਾ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਾਭਿਧਾਨਾ ਜਮ੍ਬੂਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸਮਨ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋਭਾਗੇਨ, ਆਯਾਮਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਸਤਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਾਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸਾ ਮਹਨ੍ਤਤਾਕਪ੍ਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਪਭਾਵੇਨ। **ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ, ਲੋਕਧਾਤੁਮਯਂ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ **ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਿਲੁਚ੍ਚਯੋ** ਠਿਤੋ, **ਅਯਂ** ਏਕਾ **ਲੋਕਧਾਤੁ** ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, **ਮ**-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਲੋਕਧਾਤੁਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਿਲੁਚ੍ਚਯੋ ਠਿਤੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਤਸ੍ਸਂ ਲੋਕਧਾਤੁਯਂ। **ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਦਸਪੁਰਂ। **ਅਸੁਰਭਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਪੁਰਂ। ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੋ ਚ ਤਥਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨੋ, ਸੋ ਪਨ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਲੋਹਭਿਤ੍ਤੀਨਮਨ੍ਤਰਾ ਯੋਜਨਸਤਾਯਾਮਵਿਤ੍ਥਾਰੋਪਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਉਸ੍ਸਦਨਿਰਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਦਨ੍ਤਰੇਸੂ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇਸੁ। ਲੋਕਾਨਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਿਵਰੇ ਭਵਤ੍ਤਾ **ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾ**। ਤਿਣ੍ਣਞ੍ਹਿ ਸਕਟਚਕ੍ਕਾਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਪਿਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਸਦਿਸੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇਸੁ ਏਕੇਕੋ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੋ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣੋ ਸੀਤਨਰਕੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। **ਅਨਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਤਿਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ ਆਕਾਸੋ ਵਿਯ ਅਨਨ੍ਤਾਨਿ। ਉਦ੍ਧਂ ਪਨ ਅਧੋ ਚ ਅਨ੍ਤਾਨੇਵ। **ਅਨਨ੍ਤੇਨ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਨ੍ਤਞੇਯ੍ਯਪਟਿਵੇਧਸਾਮਤ੍ਥਿਯਯੋਗਤੋਵ ਞਾਣਂ ''ਅਨਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਤ੍ਤਨੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੇ ਸਾਮਿਵਚਨਮੇਤਂ, ਅਤ੍ਤਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗੁਣੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਿਟ੍ਠਤਰਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਤਰਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਨਿਦ੍ਦੇਸਵਸੇਨ ਕਤਂ, ਨ ਵਿਸਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ। ਸਦੇਵਕੇ ਹਿ ਲੋਕੇ ਸਦਿਸਕਪ੍ਪੋਪਿ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਤੋ ਸਦਿਸੋ, ਤੇਨਾਹ **ਸੀਲਗੁਣੇਨਾਪਿ ਅਸਮੋ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਸਮੇਹਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਮੋ **ਅਸਮਸਮੋ**। ਨਤ੍ਥਿ ਪਟਿਮਾ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਪ੍ਪਟਿਮੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਮਾਮਤ੍ਤਂ ਪਟਿਮਾ, ਸਦਿਸੂਪਮਾ ਪਟਿਭਾਗੋ। ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਵਸੇਨ ਠਿਤੋ ਪਟਿਮੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਤੋ। **ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਦਮਿਤਬ੍ਬਾ ਦਮ੍ਮਾ, ''ਦਮ੍ਮਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪੁਰਿਸਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਇਤ੍ਥੀਨਮ੍ਪਿ ਦਮੇਤਬ੍ਬਤੋ। **ਨਿਬ੍ਬਿਸਾ ਕਤਾ** ਦੋਸਵਿਸਸ੍ਸ ਵਿਨੋਦਨੇਨ। **ਅਤ੍ਥਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਭਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਂ ਪਦਂ, ਵਾਕ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਪਦਭਾਵੇਨ ਚ ਅਨਞ੍ਞਸਾਧਾਰਣੋ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਭਗਵਾ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਟ੍ਠ ਦਿਸਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਅਸਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਵਸੀਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਙ੍ਗਚਾਰਾ।

ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋਤਿ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕੋ,** ਇਧਲੋਕਤ੍ਥੋ। ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਰੇਤਬ੍ਬਤੋ ਸਮਾਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ , ਪਰਲੋਕੋ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋਤਿ **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੋ,** ਪਰਲੋਕਤ੍ਥੋ। ਪਰਮੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਅਤ੍ਥੋ ਪਰਮਤ੍ਥੋ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਸਹ ਅਤ੍ਥੇਨ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਸਤ੍ਥੋ,** ਭਣ੍ਡਮੂਲੇਨ ਵਾਣਿਜ੍ਜਾਯ ਦੇਸਨ੍ਤਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਜਨਸਮੂਹੋ। ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਤ੍ਥਾ, **ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ**ਤਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ। ਸੋ ਵਿਯ ਭਗਵਾਤਿ ਆਹ ''ਸਤ੍ਥਾ, ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ''ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸਪਾਲ਼ਿਨਯੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯਥਾ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਿਕੇ ਜਨੇ। ਕਂ ਉਦਕਂ ਤਾਰੇਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਕਨ੍ਤਾਰੋ,** ਨਿਰੁਦਕੋ ਅਰਞ੍ਞਪ੍ਪਦੇਸੋ। ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਅਰਞ੍ਞਪ੍ਪਦੇਸਾਪਿ ਦੁਗ੍ਗਮਨਟ੍ਠੇਨ ਤਂਸਦਿਸਤਾਯ ਕਨ੍ਤਾਰਾਤ੍ਵੇਵ ਨਿਰੁਲ਼੍ਹਾਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ **ਚੋਰਕਨ੍ਤਾਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਭਗਵਤੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਭਗਵਨ੍ਤਤੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਤੋ ਅਜ੍ਝੇਤੀ''ਤਿ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਰੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਪਰਿਚਯੇਨ ''ਧਮ੍ਮੋ ਏਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਸਰੇ

ਆਕਾਰਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਪੁਬ੍ਬਾਭਿਯੋਗਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਈਦਿਸਾਨਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਵਗ੍ਗੁਲਿਆਦੀਨਂ ਵਿਯ। ਇਤਰਥਾ ਸਬ੍ਬਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਨਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਪਸਾਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਭਗਵਾ ਅਨਨ੍ਤਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਧਮ੍ਮਂ ਸਾਵੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਸਿਯਾ। ਯੇ ਪਨ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਾਦਯੋ ਪਕਤਿਯਾਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਾਦਿਯੁਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਯੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨੁਪਨਿਸ੍ਸਯਾਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਦਿਨਾ ਪਠਮਂ ਵਿਵਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਪਸਾਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਤਰੇਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਰੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਕੁਤੋਹਂ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਤਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡੂਕਭਾਵਤੋਤਿ ਞਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਰੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵਿਮ੍ਹਯਵਚਨੇਨੇਵ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਜਲ**ਨ੍ਤਿ ਜਲਨ੍ਤੋ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨੋ। **ਮਣ੍ਡੂਕੋਹ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਥਾਯ **ਉਦਕੇ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਟ੍ਠਾਨਦਸ੍ਸਨਂ, ਤੇਨ ਥਲਮਣ੍ਡੂਕਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ। ਉਦਕੇ ਜਾਤਾਨਮ੍ਪਿ ਕਚ੍ਛਪਾਦੀਨਂ ਥਲਗੋਚਰਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ''ਵਾਰਿਗੋਚਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਉਦਕਸਞ੍ਚਾਰੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿ**ਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿਕਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ, ਅਗ੍ਗਫਲਂ, ਤਤ੍ਥ ਭਵਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿਕਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਂ। ਇਦਾਨਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਪਦਤੋ ਬੁਦ੍ਧਪਦਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਪਦੇਨ ਹਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਾਨੁਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਪਦੇਨ ਦੇਸਨਾਞਾਣਾਨੁਭਾਵੋਪਿ, ਤੇਨਾਹ **ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤੇ ਬੋਧੇਸੀ**ਤਿਆਦਿ।

ਗੁਣਵਿਸਿਟ੍ਠਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਮਗਰੁਗਾਰਵਾਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣੇਹਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਤਤੋ ਏਵ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਹਿ ਉਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਗਰੁਨੋ ਗਾਰਵਵਸੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਵਚਨਮਿਦਂ **ਭਗਵਾ**ਤਿ। **ਸੇਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਵਾਚਕਂ ਵਚਨਂ ਸੇਟ੍ਠਗੁਣਸਹਚਰਣਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵਚਨਂ, ਅਤ੍ਥੋ, ਸੋ ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਤ੍ਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਗਰੁਗਾਰਵਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਰੁਭਾਵੋ ਗਾਰਵਂ, ਗਰੁਗੁਣਯੋਗਤੋ ਗਰੁਕਰਣਂ ਵਾ ਗਾਰਵਂ, ਤੇਨ ਸਾਵਕਾਦੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਤਾਯ ਗਰੁਭੂਤੇਨ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਗਾਰਵੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਗਰੁਗਾਰਵਯੁਤ੍ਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਗਰੁ ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਕਤ੍ਤਾ ਤੇਨੇਵ ਗਾਰਵਯੁਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਵਤ੍ਥਾਯ ਵਿਦਿਤਂ **ਆਵਤ੍ਥਿਕਂ**। ਏਵਂ **ਲਿਙ੍ਗਿਕਂ**। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਆਗਤਂ **ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਂ**। ਅਧਿਚ੍ਚ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਵਚਨਵਸੇਨ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਂ **ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ,** ਤੇਨਾਹ ''ਵਚਨਤ੍ਥਮਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਯਦਿਚ੍ਛਾਯ ਆਗਤਂ ਯਾਦਿਚ੍ਛਕਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਬਾਹਿਰਂ ਦਣ੍ਡਾਦਿ **ਲਿਙ੍ਗਂ,** ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਦਿ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ**। ਪਚੁਰਜਨਵਿਸਯਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਂ **ਲਿਙ੍ਗਂ,** ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਂ **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਚ੍ਛਿਕਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਸਚ੍ਛਿਕਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਸਿਦ੍ਧਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਯਂਗੁਣਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਹਿ ਸਾ, ਤੇ ਗੁਣਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਭੂਤਾਤਿ ਗੁਣਾ ਵਿਯ ਸਾਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ ਏਵ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਰੇਸਂ, ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯਂਗੁਣਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤੇਹਿ **ਏਤਂ ਨਾਮਂ** ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚ ਜਾਤਂ। ਵ**ਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਗਰੁਭਾਵਤੋ ਬਹੁਵਚਨੇਨਾਹ, ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰੇਹਿ ਵਾ ਕਤਮਨੁਵਾਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ।

ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਦਿਭੇਦੋ ਭਗੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਭਗੀ**। ਮਗ੍ਗਫਲਾਦਿਅਰਿਯਗੁਣਂ ਅਰਞ੍ਞਾਦਿਵਿਵੇਕਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਭਜਿ ਸੇਵਿ ਸੀਲੇਨਾਤਿ **ਭਜੀ**। ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਅਤ੍ਥਰਸਾਦੀਨਞ੍ਚ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਾਨਞ੍ਚ **ਭਾਗੀ,** ਦਾਯਾਦੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਭਜਿ ਉਦ੍ਦੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਧਮ੍ਮਰਤਨਂ ਪਵਿਭਜੀਤਿ ਵਿ**ਭਤ੍ਤਵਾ**। ਰਾਗਾਦਿਪਾਪਧਮ੍ਮਂ **ਭਗ੍ਗਂ ਅਕਾਸੀਤਿ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਗਰੁਪਿ ਲੋਕੇ ਭਗਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ ''ਗਰੂ''ਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਗਰੁ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਭਗਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਰਮਿਤਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਭਗਜਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਭਗਜਵਾ। ਬਹੂਹਿ ਞਾਯੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਯਭਾਵਨਾਦਿਕੇਹਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਭਾਵਨਾਕ੍ਕਮੇਹਿ। **ਸੁਭਾਵਿਤਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਏਤਂ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਤੇਨ ਸੁਭਾਵਿਤਸਭਾਵੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਵਾਨਂ ਅਨ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਤੋਤਿ **ਭਵਨ੍ਤਗੋ**। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾਤਿ ਸਦ੍ਦਸਿਦ੍ਧਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਦਾਨਿ ਭਗੀ ਭਜੀਤਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸਗਾਥਾਯ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤਮਤ੍ਥਂ ਭਗਜਵਾਤਿ ਗਾਥਾਯ ਛਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿਂ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾਨਯਭੇਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਯਂ ਪਨ ਅਪਰੋ ਨਯੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਵ**ਣ੍ਣਵਿਪਰਿਯਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਆਦਿਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨੇਵ ਵਣ੍ਣਵਿਕਾਰੋ ਵਣ੍ਣਲੋਪੋ ਧਾਤੁਅਤ੍ਥੇਨ ਨਿਯੋਜਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਂ ਤਿਵਿਧਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਸਦ੍ਦਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਲਕ੍ਖਣਨਯੇਨ। ਪਿਸੋਦਰਾਦੀਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਆਕਤਿਗਣਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਪਿਸੋਦਰਾਦਿਪਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿ। ਪਕ੍ਖਿਪਨਮੇਵ ਲਕ੍ਖਣਂ। ਤਪ੍ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤਾਕਰਣਞ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਨਂ। **ਭਗਜ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਂ।

ਲੋਭਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੋਸਾ ਏਕਕਵਸੇਨ ਗਹਿਤਾ। ਅਹਿਰਿਕਾਦਯੋ ਦੁਕਵਸੇਨ। ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਪ॰ ੩-੪) ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕੁਜ੍ਝਨਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਨੋ ਕੋਧੋਵ **ਉਪਨਾਹੋ**। ਪਰੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾਰਿਤਾਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਗੁਣਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪੁਞ੍ਛਨੋ **ਮਕ੍ਖੋ** ਨਾਮ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਕਰਣਂ **ਪਲਾਸੋ**। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਦੋਸਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਾ **ਮਾਯਾ**। ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗੁਣਪ੍ਪਕਾਸਨਂ **ਸਾਠੇਯ੍ਯਂ**। ਗਰੂਸੁਪਿ ਥਦ੍ਧਤਾ ਅਨੋਨਤਤਾ **ਥਮ੍ਭੋ**। ਤਦੁਤ੍ਤਰਿਕਰਣਲਕ੍ਖਣੋ **ਸਾਰਮ੍ਭੋ**। ਜਾਤਿਆਦਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਨ੍ਨਤਿਲਕ੍ਖਣੋ **ਮਾਨੋ**। ਅਬ੍ਭੁਨ੍ਨਤਿਲਕ੍ਖਣੋ **ਅਤਿਮਾਨੋ**। ਜਾਤਿਆਦਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਜ੍ਜਨਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋ ਮਾਨੋਵ **ਮਦੋ** ਨਾਮ। ਸੋ ਸਤ੍ਤਵੀਸਤਿਵਿਧੋ। ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ **ਪਮਾਦੋ**। ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਿ **ਤਿਵਿਧਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ**। ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਦੁਚ੍ਚਰਿਤਵਸੇਨ **ਤਿਵਿਧਸਂਕਿਲੇਸਾ**। ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਵ **ਮਲਾਨਿ**। ਤੇਯੇਵ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਯੋ ਚ **ਤਿਵਿਧਵਿਸਮਾਨਿ**। ਕਾਮਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਹਿਂਸਾਸਞ੍ਞਾ **ਤਿਵਿਧਸਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਤੇਯੇਵ **ਵਿਤਕ੍ਕਾ**। ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਮਾਨਾ **ਪਪਞ੍ਚਾ**। ਸੁਭਸੁਖਨਿਚ੍ਚਅਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯੇਸਾ **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਪਰਿਯੇਸਾ**। ਛਨ੍ਦਾਦਯੋ **ਅਗਤਿ**। ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਲੋਭਾ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤਣ੍ਹੁਪਾਦਾ**। ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਕਙ੍ਖਾ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਕੋਪੋ ਚ **ਪਞ੍ਚ ਚੇਤੋਖੀਲਾ**। ਕਾਮੇ ਕਾਯੇ ਰੂਪੇ ਚ ਅਵੀਤਰਾਗਤਾ, ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੇਯ੍ਯਸੁਖਾਦਿਅਨੁਯੋਗੋ, ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੇਵਨਿਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਚਰਣਞ੍ਚ **ਪਞ੍ਚ ਚੇਤੋਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ**। ਰੂਪਾਭਿਨਨ੍ਦਨਾਦਯੋ **ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਾ**। ਕੋਧਮਕ੍ਖਇਸ੍ਸਾਸਾਠੇਯ੍ਯਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸਾ **ਛ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਨਿ**। ਰੂਪਤਣ੍ਹਾਦਯੋ **ਛ ਤਣ੍ਹਾਕਾਯਾ**। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਅਟ੍ਠਮਗ੍ਗਙ੍ਗਪਟਿਪਕ੍ਖਾ **ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਾ**। ਤਣ੍ਹਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਾ, ਪਰਿਯੇਸਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਲਾਭੋ, ਲਾਭਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨਂ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਰਕ੍ਖਾ, ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣਂ ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਾਦਿਅਨੇਕਾਕੁਸਲਰਾਸੀਤਿ **ਨਵ ਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕਾ** ਧਮ੍ਮਾ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਯੋ **ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ**। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਤਥਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਸੋਲਸ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਅਟ੍ਠ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਅਟ੍ਠ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਸਤ੍ਤ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਪਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾਤਿ ਏਤਾਨਿ **ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ**। ਰੂਪਤਣ੍ਹਾਦਿਛਤਣ੍ਹਾ ਏਵ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਕਾਮਤਣ੍ਹਾਭਵਤਣ੍ਹਾਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਰੂਪਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਛਤ੍ਤਿਂਸ, ਪੁਨ ਕਾਲਤ੍ਤਯਵਸੇਨ **ਅਟ੍ਠਸਤਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ** ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਭੇਦ**-ਸਦ੍ਦਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਲੋਭਪ੍ਪਭੇਦੋਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸਬ੍ਬਦਰਥਪਰਿਲ਼ਾਹਕਿਲੇਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਦਰਥਸਙ੍ਖਾਤਪਰਿਲ਼ਾਹਕਰਾਨਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਆਰਮ੍ਮਣਾਦਿਵਿਭਾਗਤੋ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਵਿਭਾਗਤੋ ਚ ਨੇਸਂ ਏਵਂ ਪਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚ ਮਾਰੇ ਅਭਞ੍ਜੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਦ੍ਦਵਾਨਂ।

ਏਵਂ ਭਗਜਵਾ ਭਗ੍ਗਵਾਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਗਹਿਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਭਗਜਵਨ੍ਤਾਯ ਚਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤਪੁਞ੍ਞਜਲਕ੍ਖਣਧਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨੇਕਸਤਪੁਞ੍ਞਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਧਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ। **ਸਕਚਿਤ੍ਤੇ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ** ਨਾਮ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾਦੀਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਸਞ੍ਞਿਤਾਦਿਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਚੇਵ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੀਭਾਵਾਪਾਦਨਮੇਵ। **ਅਣਿਮਾ ਲਘਿਮਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਹਿਮਾ ਪਤ੍ਤਿ ਪਾਕਮ੍ਮਂ ਈਸਿਤਾ ਵਸਿਤਾ ਯਤ੍ਥਕਾਮਾਵਸਾਯਿਤਾਤਿ ਇਮੇ ਛਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਣੁਭਾਵਕਰਣਂ **ਅਣਿਮਾ**। ਆਕਾਸੇ ਪਦਸਾ ਗਮਨਾਦਿਅਰਹਭਾਵੇਨ ਲਹੁਭਾਵੋ **ਲਘਿਮਾ**। ਕਾਯਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਪਾਦਨਂ **ਮਹਿਮਾ**। ਇਟ੍ਠਦੇਸਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਨਂ **ਪਤ੍ਤਿ**। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਥਨਿਪ੍ਫਾਦਨਂ

ਪਾਕਮ੍ਮੰ। ਸਯੰਵਸਿਤਾ ਇਸ੍ਸਰਭਾਵੋ **ਈਸਿਤਾ**। ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੇ ਵਸੀਭਾਵੋ **ਵਸਿਤਾ**। ਆਕਾਸੇਨ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੋ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰੋਤੋ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵੋਸਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਯਤ੍ਥਕਾਮਾਵਸਾਯਿਤਾ,** ''ਕੁਮਾਰਕਰੂਪਾਦਿਦਸ੍ਸਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸਿਰੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਨੰ ਸੋਭਾ। **ਅਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ। ਲਹੁਸਾਧਨੰ ਤੰ ਤੰ ਕਾਲਿਕੰ ਇਚ੍ਛਿਤੰ, ਗਰੁਸਾਧਨੰ ਚਿਰਕਾਲਿਕੰ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਦਿਪਤ੍ਤਿਤੰ । **ਭਗਾ ਅਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਨਯੇਨ ਸਿਦ੍ਧੰ, ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬੰ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਪੀਲ਼ਨਸਙ੍ਖਤਸਨ੍ਤਾਪਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੋ ਸਙ੍ਖਤਟ੍ਠੋਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨ ਪੀਲ਼ਨਲਕ੍ਖਣੰ ਦੁਕ੍ਖੰ। ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਪੀਲ਼ਨਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ''ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਸਭਾਵੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰਸਮੁਦਯੇਨ ਸਙ੍ਖਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਙ੍ਖਤਟ੍ਠੋ** ਸਮੁਦਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਆਵਿਭੂਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਮਗ੍ਗੋ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਾਪਹਰਤ੍ਤਾ ਸੁਸੀਤਲੋ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਸਨ੍ਤਾਪਟ੍ਠੋ** ਆਵਿਭੂਤੋ ਤਪ੍ਪਟਿਯੋਗਤ੍ਤਾ। ਅਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੋ** ਆਵਿਭੂਤੋਤਿ। ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਸਭਾਵਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਕਭਾਵਤੋ ਇਤਰਸਚ੍ਚਤ੍ਤਯਨਿਵਤ੍ਤਿਤੋ ਚ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਤ੍ਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਮੁਦਯਸ੍ਸ ਪਨ ਰਾਸਿਕਰਣਤੋ **ਆਯੂਹਨਟ੍ਠੋ** ਸਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਖਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਨਿਦਾਨਟ੍ਠੋ** ਆਵਿਭੂਤੋ। ਵਿਸੰਯੋਗਭੂਤਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਸੰਯੋਗਟ੍ਠੋ**। ਨਿਯ੍ਯਾਨਭੂਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੋ** ਆਵਿਭੂਤੋ।

ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਪਨ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਟ੍ਠੋ** ਸਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਮੁਦਯਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਵਿਵੇਕਟ੍ਠੋ** ਆਵਿਭੂਤੋ। ਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਅਸਙ੍ਖਤਟ੍ਠੋ,** ਵਿਸਯਭੂਤਸ੍ਸ ਮਰਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਅਮਤਟ੍ਠੋ**। ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਨ **ਨਿਯ੍ਯਾਨਟ੍ਠੋ** ਸਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਮੁਦਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸੇਵਾਯੰ ਹੇਤੁ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਅਯਮੇਵ ਹੇਤੂਤਿ **ਹੇਤ੍ਵਟ੍ਠੋ,** ਅਤਿਸੁਖੁਮਨਿਰੋਧਦਸ੍ਸਨੇਨ ਇਧਮੇਵ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ **ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੋ,** ਅਧਿਕਪਣਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਅਧਿਪਤੇਯ੍ਯਟ੍ਠੋ** ਆਵਿਭੂਤੋ। ਏਤੇ ਏਵ ਚ ਪੀਲ਼ਨਾਦਯੋ ਸੋਲ਼ਸ ਆਕਾਰਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵੇਕਟ੍ਠਕਾਯਤਾ **ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ**। ਨੀਵਰਣਾਦੀਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ **ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ**। ਉਪਧੀਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾਸਕੰ ਫਲਾਨੀਤਿ ਉਪਧਯੋ, ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸਙ੍ਖਾਤਕਾਮਖਨ੍ਧਕਿਲੇਸਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ **ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੋ** ਨਾਮ।

ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਟਿਲਦ੍ਧੋ ਦੁਕ੍ਖਾਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਚ ਪਟਿਲਦ੍ਧੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਆਗਮਨਵਸੇਨ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ **ਸੁਞ੍ਞਤਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖ**ਸਞ੍ਞੰ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹਿ ਏਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ।

ਯਥਾ ਲੋਕੇ ਏਕੇਕਪਦਤੋ ਏਕੇਕਮਕ੍ਖਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਮੇਖਲਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਵਮਿਧਾਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੇਹਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗੁਯ੍ਹਪ੍ਪਦੇਸਸ੍ਸ। **ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਓਕਾਸਸ੍ਸ।

ਸਹ ਦੇਵੇਹੀਤਿਆਦੀਸੁ ਸਹ ਦੇਵੇਹਿ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਸਦੇਵਕੋ** ਲੋਕੋ। **ਤੰ ਸਦੇਵਕ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਦੇਵਕਵਚਨੇਨਾ**ਤਿ ਸਦੇਵਕ-ਸਦ੍ਦੇ ਵਿਸੇਸਨਭਾਵੇਨ ਠਿਤਦੇਵਵਚਨੇਨ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦੇਵਕਪਦੇ ਅਨ੍ਤੋਭੂਤਤ੍ਤਾ ਅਵਯਵੇ ਸਮੁਦਾਯੋਪਚਾਰਵਸੇਨ ਵੋਹਾਰੋ ਕਤੋ। ਇਤਰਥਾ ਤੇਨ ਦੇਵਵਿਸਿਟ੍ਠਲੋਕਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਤੋ ਪਞ੍ਚਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਗ੍ਗਹਣੰ ਨ ਸਿਯਾ, ਏਵੰ ਉਪਰਿਪਿ। **ਸਮਾਰਕਵਚਨੇਨ** ਮਾਰਸਦ੍ਦੇਨ ਤੇਨ ਸਹਚਰਿਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਵਸਵਤ੍ਤਿਦੇਵਾ ਚ ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ ''ਛਟ੍ਠਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਗ੍ਗਹਣ''ਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਨਾਮ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਕਾ। ਤੇ ਆਦਿ ਯੇਸੰ ਆਰੁਪ੍ਪਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਤੇਸੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਗਹਣੰ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਗ੍ਗਹਣੰ**। ਲੋਕ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਓਕਾਸਲੋਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਲੋਕਾਵੇਣਿਕਮੇਵ ਪਜਾਗਹਣੰ ਕਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਪਜਾਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਤਲੋਕਗ੍ਗਹਣ''ਨ੍ਤਿ। ਸਦੇਵਕਾਦਿਵਚਨੇਨ ਉਪਪਤ੍ਤਿਦੇਵਾਨੰ, ਸਸ੍ਸਮਣਵਚਨੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਦੇਵਾਨਞ੍ਚ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਆਹ ''ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਅਵਸੇਸਮਨੁਸ੍ਸਗ੍ਗਹਣ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਾ** ਰਾਜਾਨੋ, **ਅਵਸੇਸਮਨੁਸ੍ਸਾ** ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾ। ਸਤ੍ਤਲੋਕਾਵੇਣਿਕਸ੍ਸ ਪਜਾਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਦੇਵਕੰ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਲੋਕਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣੰ

ਓਕਾਸਲੋਕਮੇਵ ਨਿਯਮੇਤੀਤਿ ਆਹ ''ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਓਕਾਸਲੋਕੋ''ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਸਦੇਵਕਾਦਿਪਦਤ੍ਤਯਵਚਨੀਯਸ੍ਸ ਪਧਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਓਕਾਸਲੋਕਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੇਵਮਾਰਾਦਿਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸਾਪਿ ਗਹਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਗਮ੍ਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਆਗਤੋਤਿਆਦੀਸੁ ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਵਿਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਨਯੇ ਸਦੇਵਕੰ ਸਮਾਰਕੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੰ ਓਕਾਸਲੋਕੰ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ ਪਜਞ੍ਚਾਤਿ **ਚ**-ਕਾਰੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ, ਓਕਾਸਸਤ੍ਤਲੋਕਾਨੰ ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਤਦੁਭਯਸਮ੍ਮੁਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋਪਿ ਤਦਵਿਨਾਭਾਵਤੋ ਗਹਿਤੋ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਸਦੇਵਕਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਯਵਭੂਤਦੇਵਾਦਿਵਿਸੇਸਨੇਹਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ, ਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਤਦਾਧਾਰੋ ਓਕਾਸਲੋਕੋ, ਤਦੁਭਯਪਵਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋ ਚ ਗਹਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਚ ਪਜਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਲੋਕਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਦੇਵਕੰ ਪਜੰ ਲੋਕੰ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ ਪਜੰ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਅਰੂਪਾਵਚਰਲੋਕੋ ਗਹਿਤੋ ਪਾਰਿਸੇਸਞਾਯੇਨ ਇਤਰੇਸੰ ਪਦਨ੍ਤਰੇਹਿ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਮਾਰਗ੍ਗਹਣੇਨ ਤਪ੍ਪਧਾਨਾ ਤੰਸਦਿਸਾ ਚ ਉਪਪਤ੍ਤਿਦੇਵਾ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਛਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕੋ''ਤਿ। ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਸਮਣਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਤਾਵਤਿੰਸਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾਤਿ ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਰਿਸਾਨੰ ਸਦੇਵਕਾਦਿਪਦੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਇਧ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਣਪਰਿਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸਾ ਚ, ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ ਗਹਪਤਿਪਰਿਸਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ ''ਚਤੁਪਰਿਸਵਸੇਨਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ ਗਹਿਤੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮੂਹੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਵਾ''ਤਿ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨ੍ਤਰੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ''ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵੇਹਿ ਵਾ ਸਹ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ''ਤਿ। ਦੇਵਪਦੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਾ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਨੁਸ੍ਸਪਦੇਹਿ ਸੇਸਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਗਹਿਤਾਤਿ ਏਵੰ ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਪਜੰ ਮਨੁਸ੍ਸਿੰ ਪਜਨ੍ਤਿ ਪਜਾ-ਸਦ੍ਦੰ ਮਨੁਸ੍ਸ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪੁਨ ਸਹ ਦੇਵੇਹਿ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਸਦੇਵਾ, ਪਜਾ। ਸਦੇਵਾ ਚ ਸਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚਾਤਿ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਤੰ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ ਪਜੰ। ਪੁਨ ਕਿੰ ਭੂਤੰ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯਥਾ ਪਜਾਸਦ੍ਦੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਞੇਵ ਗਹਣੰ ਸਿਯਾ, ਤਥਾ ਨਿਬ੍ਬਚਨੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਇਤਰਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਞੇਵ ਗਹਣੰ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸਬ੍ਬਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਵਿਸੇਸਨਭਾਵੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥਭੂਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। ਇਦਾਨਿ ਪਜਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਵਸੇਸਨਾਗਾਦਿਸਤ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ ਆਹ ''ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਵਾ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਚਤੁਪਰਿਸਵਸੇਨ ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਵਾ ਸਹ ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਲੋਕੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਭਾਗਸੋ ਲੋਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਏਕੇਕਪਦੇਨ ਅਭਾਗਸੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਨੰ ਗਹਣਪਕ੍ਖੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਸਪ੍ਫਲਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਨੰ ਦੇਵਗਤਿਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਸੇਨ ਜਾਨਨਵਸੇਨ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਸਯੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਯਵਭੂਤੇਨ ਸਦੇਵਕਵਚਨੇਨ ਤੰ ਸੁਣਨ੍ਤਾਨੰ ਸਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਦਾਨਞ੍ਚ ਅਨੁਸਨ੍ਧਾਨਕ੍ਕਮੋ, ਜਾਨਨਕ੍ਕਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਿ ਯ-ਕਾਰਲੋਪੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ ''ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ। **ਸਮਨ੍ਤਭਦ੍ਦਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਭਾਗੇਹਿ ਸੁਨ੍ਦਰਤ੍ਤਾ। **ਸਾਸਨਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਕਾਸਕੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ। **ਬੁਦ੍ਧਸੁਬੋਧਿਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਤਿਕੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਹੇਤੁਸਰੂਪਫਲਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਥਾ ਨਾਥਪਭਵਤ੍ਤਿਕਮ੍ਪਿ। ਮਜ੍ਝੇ ਤਿਕਦ੍ਵਯੰ ਫਲਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਕਿਚ੍ਚਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਤਵਸੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨੰ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਕਿਚ੍ਚਸੁਦ੍ਧਿਯਾ।

ਇਦਾਨਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਸੋਤੂਨੰ ਯੰ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਤਿ, ਤਪ੍ਪਕਾਸਕਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਦਸ੍ਸ **ਸਾਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਦਾਨਿ ਵਿਸੇਸਨਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਪਦਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ

ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਵਰਿਤੁਕਾਮੋ **ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਕਲੋ ਚ ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ **ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ** ਨਾਮ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸੀਲਾਦਿਕੇ ਵਿਯ ਤਪ੍ਪਕਾਸਕਂ ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਪਕਾਸੇਤਿ ਏਵ ਸਦ੍ਦਤ੍ਥਸਮੁਦਾਯਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਯਥਾਨੁਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਰਹਂ। ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਞ੍ਹਿ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਥਤਾਯ, ਉਪਰੂਪਰਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਵਿਸੇਸਸਙ੍ਖਾਤਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸਹ ਅਤ੍ਥੇਨ ਪਯੋਜਨੇਨ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਸਾਤ੍ਥਮੇਵ, ਨ ਤੁ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ, ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਞ੍ਚ। ਕਿਰਾਤਾਦਿਮਿਲਕ੍ਖਵਚਨਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤ੍ਤੇ ਸਮਾਨੇਪਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਯੋਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਹਤ੍ਥੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਵਿਤ੍ਤੋਤਿਆਦਿ ਵਿਯ ''ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਾਤ੍ਥੰ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਅਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ, ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਥਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਸਿਥਿਲਧਨਿਤਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਯ ਮਾਗਧਿਕਾਯ ਸਭਾਵਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਾ ਗਮ੍ਭੀਰਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੰ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਤਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ **ਨੇਤ੍ਤਿਪ੍ਪਕਰਣਨਯੇਨਾ**ਪਿ (ਨੇਤ੍ਤਿ ੪ ਦ੍ਵਾਦਸਪਦ) ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸਙ੍ਕਾਸਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਕਾਸੀਯਤਿ ਦੀਪੀਯਤੀਤਿ **ਸਙ੍ਕਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਪਠਮਂ ਕਾਸਨਂ **ਪਕਾਸਨਂ**। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਉਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਵਚਨਂ। ਸਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਵਚਨਞ੍ਚ **ਵਿਵਰਣਵਿਭਜਨਾਨਿ**। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਵਚਨਂ। ਵਿਵਟਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤਰਾਭਿਧਾਨਂ ਵਿਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਕਾਰੇਹਿ ਞਾਪਨਂ **ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ**। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਵਚਨਂ। **ਅਤ੍ਥਪਦਸਮਾਯੋਗਤੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਏਵ ਛ ਪਦਾਨਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥਵਿਭਾਗਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਸਹਿਤਤਾਯ ਅਤ੍ਥਕੋਟ੍ਠਾਸਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਰਿਯੋਸਿਤੇ ਪਦੇ ਆਦਿਮਜ੍ਝਗਤਵਣ੍ਣੋ **ਅਕ੍ਖਰਂ,** ਏਕਕ੍ਖਰਂ, ਪਦਂ ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਂ। ਵਿਭਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਂ **ਪਦਂ**। ਪਦਾਭਿਹਿਤਂ ਅਤ੍ਥੰ ਬ੍ਯਞ੍ਜੇਤੀਤਿ **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ,** ਵਾਕ੍ਯਂ। ਕਥਿਤਸ੍ਸੇਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਨੇਕਵਿਧੇਨ ਵਿਭਾਗਕਰਣਂ **ਆਕਾਰੋ** ਨਾਮ। ਆਕਾਰਾਭਿਹਿਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਚਨਂ **ਨਿਰੁਤ੍ਤਿ**। ਨਿਬ੍ਬਚਨਤ੍ਥਵਿਤ੍ਥਾਰੋ **ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ**। ਅਥ ਵਾ ''ਅਕ੍ਖਰੇਹਿ ਸਙ੍ਕਾਸੇਤਿ, ਪਦੇਹਿ ਪਕਾਸੇਤਿ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਹਿ ਵਿਵਰਤਿ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਵਿਭਜਤਿ, ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਹਿ ਉਤ੍ਤਾਨਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਨਿਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸਙ੍ਕਾਸਨਪਕਾਸਨਸਙ੍ਖਾਤਉਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਵਾਚਕਾਨਿ ਵਚਨਾਨਿ ਅਕ੍ਖਰਪਦਾਨਿ ਨਾਮ। ਵਿਵਰਣਵਿਭਜਨਸਙ੍ਖਾਤਨਿਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਵਾਚਕਾਨਿ ਵਚਨਾਨਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਕਾਰਾ ਨਾਮ। ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਵਾਚਕਾਨਿ ਵਚਨਾਨਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸਾ ਨਾਮ, ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਤਾਤਿਆਦੀਸੁ **ਅਤ੍ਥੋ** ਨਾਮ ਤਨ੍ਤਿਅਤ੍ਥੋ, ਹੇਤੁਫਲਂ ਵਾ। **ਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ਤਨ੍ਤਿ, ਹੇਤੁ ਵਾ। **ਦੇਸਨਾ** ਨਾਮ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਲਾਪੋ। **ਪਟਿਵੇਧੋ** ਨਾਮ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਅਤ੍ਥਾਦੀਨਂ ਅਵਿਪਰੀਤਾਵਬੋਧੋ। ਤੇ ਪਨੇਤੇ ਅਤ੍ਥਾਦਯੋ ਯਸ੍ਮਾ ਸਸਾਦੀਹਿ ਵਿਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਮਨ੍ਦਬੁਦ੍ਧੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖੋਗਾਹਾ ਅਲਬ੍ਭਨੇਯ੍ਯਪਤਿਟ੍ਠਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ **ਗਮ੍ਭੀਰਾ**। ਤੇਸੁ ਪਟਿਵੇਧਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਸਭਾਗਤ੍ਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਤਾਪਟਿਵੇਧਗਮ੍ਭੀਰਤਾਹਿ ਸਾਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਨਂ ਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤੇਪਿ ਸਯਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਰੂਪਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾਦੇਸਨਾਗਮ੍ਭੀਰਤਾਹਿ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨ''ਨ੍ਤਿ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਅਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਪਭੇਦਗਤਾਨਿ ਞਾਣਾਨਿ **ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ**ਦਯੋ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਰੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਨ੍ਤਿਪਦਾਨਂ ਨਿਦ੍ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਚਨਂ, ਨਿਬ੍ਬਚਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੀਸੁ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁ ਞਾਣਂ **ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ**। ਲੋਕਿਯਾ ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਵਚਨਮੁਖੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਥਮੁਖੇਨਾਤਿ ਆਹ **ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਤੋ**ਤਿਆਦਿ। **ਕੇਵਲ**ਸਦ੍ਦੋ ਸਕਲਾਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਸਕਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਭਾਵੇਨਾ''ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਇਧ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਂ ਸਕਲਂ ਸਾਸਨਂ ਦੀਪੇਤੀਤਿ ਆਹ **ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿ।

ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਅਪਰੇਨਾਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਪਿ ਚਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਸਕਾਲਾਦਿਦੀਪਕੇਨ ਨਿਦਾਨਵਚਨੇਨ ਸਨਿਦਾਨਂ। **ਸਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਆਦਿਯੁਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ਿਯੋਜਨਾਕ੍ਕਮੋ – ''ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣੋ ਖਲੁ ਭੋ...ਪੇ॰... ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਚ, ''ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ...ਪੇ॰... ਪਵੇਦੇਤੀ'ਤਿ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ

ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ''ਤਿ ਚ, ''ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਸਾਤ੍ਥਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਦਿਗੁਣਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀ''ਤਿ ਚ, ''ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਚ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ...ਪੇ॰... ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨਾਤਿਆਦਿਪਾਠਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਨਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀਤਿ ਪਦਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਸ੍ਸੋਸੀਤਿ ਪਦਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਥਾਪਿ ''ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇਨ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨਤੋ ਚ ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋਤਿਆਦਿਨਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਰਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਕਾਰਨ੍ਤਰੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤੋ ਚ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ''ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਸ੍ਸੋਸੀਤਿ ਪਦਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਨ ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੁਤਵਸੇਨੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਹੇਤੁਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ **ਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਕਤ੍**ਵਾਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੨. **ਸੀਤੋਦਕਂ** ਵਿਯ **ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਉਕ੍ਕਮੇਨ ਮੁਖਾਰੁਲ਼੍ਹਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਨੁਪਸਨ੍ਤਸਭਾਵਤਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸੇਵ ਉਣ੍ਹੋਦਕਂ ਵਿਯ ਸੀਤੋਦਕੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਞਾਣਤੇਜਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਵਾ ਭਗਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕੋਪਮੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤਬ੍ਬਿਰਹਿਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸੀਤੋਦਕਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕੀਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੋਦਨਕਿਰਿਯਾਯ ਏਕਰੂਪਤਂ। **ਯਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਾਯ ਕਥਾਯ ਸਮ੍ਮੋਦਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਤਂ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਖਮਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਬਹੁਲਂ ਇਦਂ ਸਰੀਰਂ, ਕਚ੍ਚਿ ਖਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ। **ਯਾਪਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਪ੍ਪਬਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਯਾਪਨਾਯ ਯਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ। ਰੋਗਾਭਾਵੇਨ **ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ**। ਦੁਕ੍ਖਜੀਵਿਤਾਭਾਵੇਨ **ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ**। ਤਂਤਂਕਿਚ੍ਚਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਲਹੁਂ ਅਕਿਚ੍ਛੇਨ ਉਟ੍ਠਾਤੁਂ ਯੋਗ੍ਗਤਾਯ **ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਕ੍ਖਮਂ ਬਲਂ ਕਚ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ। ਸਰਣੀਯਮੇਵ ਦੀਘਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸਾਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਸਰਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਚ ਸਾਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਯਾਯੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਹਿ।

ਭਾਵੋਤਿ ਕਿਰਿਯਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਨਪੁਂਸਕ-ਸਦ੍ਦੋ **ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ** ਨਾਮ, ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਸਦ੍ਦੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤੇ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਖਣ੍ਡਿਤਦਨ੍ਤਪਲਿਤਕੇਸਾਦਿਭਾਵਂ। **ਰਾਜਪਰਿਵਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਰਾਜੂਨਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ, ਪਟਿਪਾਟਿਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਰਾਤਨੁਚ੍ਚਕੁਲਪ੍ਪਸੁਤਤਾਯ ਜਿਣ੍ਣਤਾ, ਨ ਵਯਸਾਤਿ ਆਹ ''ਚਿਰਕਾਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਕੁਲਨ੍ਵਯੇ''ਤਿ। ਵਿਭਵਾਨਂ ਮਹਨ੍ਤਤਂ ਲਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋਤਿ ਆਹ ''ਵਿਭਵਮਹਤ੍ਤਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ''ਤਿ। **ਵਿਭਾਵਨੇ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਪਕਤਿਵਿਭਾਵਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਤ੍ਥੇ। ਨ ਅਭਿਵਾਦੇਤਿ ਵਾਤਿ ਅਭਿਵਾਦੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ, ਏਵਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਪਕਤਿਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਰੂਪਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਨਿਚ੍ਚਪਕਤਿਕਂ ਅਨਿਚ੍ਚਪਕਤਿਕਂ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਿਚ੍ਚਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੋ।

ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋਤਿ ਮੁਹੁਤ੍ਤਜਾਤੋ, ਜਾਤਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਓਲੋਕੇਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਧਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਗਮਨਤੋ ਪੁਰੇ ਕਤਮ੍ਪਿ ਓਲੋਕਨਂ ਪਚ੍ਛਾ ਕਤਂ ਵਿਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਓਲੋਕੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਲੋਕਵਿਵਰਣਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਜਾਤੇ ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵੋਲੋਕੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਪਸਤ੍ਥਤਰੋ। **ਪਤਿਮਾਨੇਸੀ**ਤਿ ਪੂਜੇਸਿ। **ਆਸਭਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਂ।

੩. **ਤਂ ਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਹਂ ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿਆਦਿਵਚਨਂ। **ਅਞ੍ਞਾਯ ਸਣ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ। **ਜਾਤਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤਿਵਸੇਨ। **ਉਪਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਦੇਵੇਸੁ ਉਪਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। **ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਸ

ਅਭਿਵਾਦਾਦਿਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸਸ੍ਸ ਭਗਵਤਿ ਅਭਾਵਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਅਰਸਰੂਪੋ''ਤਿ ਆਹ, ਤਬ੍ਬਿਧੁਰਸ੍ਸ ਰੂਪਤਣ੍ਹਾਦਿਕਸ੍ਸੇਵ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਭਗਵਾ ''ਅਰਸਰੂਪੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਰੂਪਰਸਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਤਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀ**ਤਿਆਦਿ।

ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾਤਿ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਾਨਂ ਤਾਲਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਨੇਸਂ ਰੂਪਰਸਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪਂ ਦੀਘਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ **ਤਾਲਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਾਲਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਯੇਸਂ ਵਤ੍ਥੁ ਕਤਂ ਤੇ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾਤਿ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਕਤਤਾਲਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲੋਯੇਵ ਪਤ੍ਤਫਲਾਦੀਨਂ ਅਕਾਰਣਤਾਯ ਅਵਤ੍ਥੂਤਿ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁ, ਤਂ ਵਿਯ ਯੇਸਂ ਵਤ੍ਥੁ ਕਤਂ ਤੇ ਰੂਪਰਸਾਦਯੋ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ, ਅਯਂ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸੁਗਮੋਤਿ ਵਿਸੇਸਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ''ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲੋ ਵਿਯ ਕਤਾ''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਮਤ੍ਥਕਸਦਿਸੇਸੁ ਰੂਪਰਸਾਦੀਸੁ ਰਾਗੇਸੁ ਛਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਤਬ੍ਬਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਯਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਪਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਰੁਤਤੋ ਪਨ ਵਿਸੇਸਨਸਮਾਸਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਰੂਪਰਸਾਦੀਨਂ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਤਾਯ ਠਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.੩) ਏਤਂ ਦੋਸਂ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਰੂਪਰਸਾਦੀਨਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨਾਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਯਾ, ਕਾਮਸੁਖਸ੍ਸਾਦਸਙ੍ਖਾਤਾ ਰੂਪਰਸਾਤਿਆਦਿਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਨਂ ਫਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਤੇਸਂ ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲਸਦਿਸਤਾਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲਸ੍ਸ ਠਿਤਂ ਅਟ੍ਠਿਤਞ੍ਚ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਤਾਸਦਿਸਮਤ੍ਥਂ ਉਪਮੇਤ੍ਵਾ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਕਤਾਤਿ ਵਿਸੇਸਨਸਮਾਸਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਨ ਕੋਚਿ ਦੋਸੋ। **ਅਨੁ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਛਾਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **ਪਚ੍ਛਾਭਾਵੋ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਨੁ ਅਭਾਵਂ ਗਤਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਤਾਵਸੇਨ ਅਭਾਵਂ ਗਤਾ। **ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਨੁ ਅਨੁ ਉਪਰੂਪਰਿ ਵਿਮ੍ਹਯਕਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਞ੍ਚ ਖੋ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸੀ**ਤਿ ਯਂ ਵਨ੍ਦਨਾਦਿਸਾਮਗ੍ਗੀਰਸਾਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਾਰਣਂ ਅਰਸਰੂਪਤਾਯ ਵਦੇਸਿ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪. ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਯਂ ਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨਿਬ੍ਭੋਗੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋਤਿਆਦਿਮਾਹ, ਭਗਵਾ ਚ ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨਿਬ੍ਭੋਗਤਾਦਿਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤਮਤ੍ਥਂ।

੫. ਕੁਲਸਮੁਦਾਚਾਰਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਕੁਲਾਚਾਰਕਮ੍ਮਂ। ਕਾਯਤੋ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਤੋ ਪਵਤ੍ਤਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾ**ਤਿ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਾ।

੬. ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸਾਤਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਅਤਿਵਿਯ ਸਙ੍ਗਵਸੇਨ ਨਿਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਮਰਾਗਸ੍ਸ, ਏਤੇਨ ਅਨਾਗਾਮੀਨਂ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਗਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਮਰਾਗਸ੍ਸ ਕਾਮਰਾਗਤਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਰਾਗਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਗਹਤੋ। **ਅਵਸੇਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨਂ ਪਠਮੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ, ਸੇਸਾਨਂ ਚਤੂਹਿਪਿ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਦਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਯਥਾਨੁਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ।

੭. ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਮਞ੍ਞੇਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਵਿਯ, ''ਜਿਗੁਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਮਿ। **ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਭੂਤਟ੍ਠੇਨ।

੮-੧੦. ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇਸੁ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਰਿਯਾਯੋਪਿ ਇਧ ਗਬ੍ਭਸਦ੍ਦੋਤਿ ਆਹ ''ਦੇਵਲੋਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਟਿਲਾਭਾਯਾ''ਤਿ। **ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾ**ਤਿ ਖਣੇ ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

੧੧. ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮੇ ਯਾਥਾਵਤੋ ਧਾਰੇਤਿ ਉਪਧਾਰੇਤੀਤਿ ''ਧਮ੍ਮਧਾਤੂ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਭਿਰੁਚਿਵਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੋ, ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। **ਕਰੁਣਾਵਿਪ੍ਫਾਰ**ਨ੍ਤਿ

ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਕਰੁਣਾਯ ਫਰਣੰ। ਤਾਦਿਗੁਣਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਉਪਮਾਯ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ''ਪਥਵੀਸਮਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋਯੇਵ ਅਕੁਜ੍ਝਨਸਭਾਵਤੋ **ਅਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤਾ। ਜਾਤਿਯਾ ਅਨੁਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਅਨੁਬਦ੍ਧੰ। **ਜਰਾਯ ਅਨੁਸਟ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਯ ਪਲਿਵੇਠਿਤੰ। **ਵਟ੍ਟਖਾਣੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਵਟ੍ਟੇ ਨਿਚ੍ਚਲਭਾਵੇਨ ਠਿਤੰ ਖਾਣੁ ਵਿਯ ਭੂਤੰ। ਜਾਤਾਨੰ ਮਚ੍ਚਾਨੰ ਨਿਚ੍ਚੰ ਮਰਣਤੋ ਭਯਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਅਜ੍ਜ ਮਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਮੰ ਪੁਰੇਜਾਤਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਦਿਸੰ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਪਠਮਜਾਤਭਾਵੰ, ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

''ਅਪੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਸੁੰ ਅਤ੍ਥਿ ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਅਧਿਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਦਾਦੀਹਿ ਉਪਘਾਤੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਉਪਰਿ ਸਯਿਤਾਨਿ, ਅਕਮ੍ਮਕਸ੍ਸਾਪਿ ਸਯਤਿਧਾਤੁਨੋ ਅਧਿਪੁਬ੍ਬਤਾਯ ਸਕਮ੍ਮਕਤਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਨਖਸਿਖਾ**ਤਿ ਨਖਗ੍ਗਾਨਿ। ਸਕੁਣਾਨੰ ਪਕ੍ਖਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਟ੍ਠਾਨਿਯਾਤਿ ਆਹ ''ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਹਤ੍ਥਪਾਦਾ''ਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਲੋਕਟ੍ਠਾਨੇ। **ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਸੁ, ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਹੇਤੰ ਸਾਮਿਵਚਨੰ। **ਅਣ੍ਡਕੋਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਣ੍ਡਕਪਾਲੰ।

ਲੋਕੋਯੇਵ **ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੋ**। ਅਬੁਜ੍ਝਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਰੁਕ੍ਖੋ **ਬੋਧਿ,** ਸਯੰ ਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਵਾ ਤੇਨਾਤਿ ਮਗ੍ਗੋਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਬੋਧਿ। ਬੁਜ੍ਝੀਯਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਬੋਧਿ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਬੋਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਮੁਦਾਹਰਣੰ ਵਿਨਾਪਿ ਰੁਕ੍ਖ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਬੋਧਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ। **ਵਰਭੂਰਿਮੇਧਸੋ**ਤਿ ਮਹਾਪਥਵੀ ਵਿਯ ਪਤ੍ਥਟਪਞ੍ਞੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹ ਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤੰ ਆਸਵਕ੍ਖਯਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਇਤਰਾ ਦ੍ਵੇ ਮਹਗ੍ਗਤਵਿਜ੍ਜਾ ਚ ਤਬ੍ਬਿਨਿਬਨ੍ਧਕਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧੰਸਨਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਨਤੋ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇਹਿ ਪਟਿਲਭਿਤਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਞ੍ਞਾਣੰ। **ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਓਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਨ੍ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਮੇਯ੍ਯੇਨ ਸਮੰ ਪਟਿਪਾਦਨੰ। **ਅਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਉਪਮੇਯ੍ਯਤ੍ਥੇਨ। **ਤਿਕ੍ਖਖਰਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸੂਰਭਾਵੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਪਤ੍ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਰਿਣਾਮਕਾਲੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਭਾਵਾਪਤ੍ਤਿੰ। ਤਦਾ ਚ ਸਾ ਮਗ੍ਗਞ੍ਞਾਣਗਬ੍ਭੰ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਕਾਲੋ''ਤਿ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਧਿਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗਾਦਿਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਧਿਗਤੇਨ। **ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਾਮੰ ਤਚੋ ਚ ਨ੍ਹਾਰੁ ਚ ਅਟ੍ਠਿ ਚ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮੪; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੨; ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੫; ਮਹਾਨਿ॰ ੧੯੬), ਸਰੀਰੇ ਉਪਸੁਸ੍ਸਤੁ ਮੰਸਲੋਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਵੀਰਿਯੰ।

ਛਨ੍ਦੋ ਕਾਮੋਤਿਆਦੀਸੁ ਪਤ੍ਥਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਲੋਭੋ ਇਚ੍ਛਨਟ੍ਠੇਨ **ਛਨ੍ਦੋ**। ਤਤੋ ਬਲਵਾ ਰਞ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ **ਰਾਗੋ**। ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰੋ **ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ**। ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ **ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**। ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਸਙ੍ਕਪ੍ਪਵਸੇਨੇਵ ਪਵਤ੍ਤੋ **ਰਾਗੋ**। ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰੋ **ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਰਾਗੋ**। ਸ੍ਵਾਯੰ ਪਭੇਦੋ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਲੋਭਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਭੇਦੇਨ ਅਵਤ੍ਥਾਭੇਦੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਨ੍ਤਿ ਤੰ ਕਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਪਦੇਯੇਵ ਅਵਧਾਰਣਕਰਣੰ, ਏਤੰ ਅਤ੍ਥਜਾਤੰ ਵਾ। **ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਰਣਤੋ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਕਾਮਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਰਣਤ੍ਤਾ। **ਏਸਾ**ਤਿ ਏਵ-ਕਾਰੋ। ਕਾਮਧਾਤੁ ਨਾਮ ਕਾਮਭਵੋ, **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ। **ਏਸਾ**ਤਿ ਨਿਯਮੋ। ਤਦਙ੍ਗਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਾ **ਤਦਙ੍ਗਵਿਵੇਕਾਦਯੋ**। ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਉਪਧਿਵਿਵੇਕਾ **ਕਾਯਵਿਵੇਕਾਦਯੋ, ਤਯੋ ਏਵ ਇਧ** ਝਾਨਕਥਾਯ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਵੇਕਾਦੀਨੰ ਅਸਮ੍ਭਵਾ। **ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ**ਤਿ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਏਵ। **ਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਝਾਨਵਿਭਙ੍ਗੇ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤੀ**ਤਿ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੇ ਸਤਿ।

ਪੁਰਿਮੇਨਾਤਿ ਕਾਯਵਿਵੇਕੇਨ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕਦ੍ਵਯੇ। **ਦੁਤਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੇਨ। **ਏਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮਵਿਵੇਕਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਵਾਚਕਭੂਤਾਨਂ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹੀਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ, ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਚੇਤਂ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਬਾਲਭਾਵਸ੍ਸ** ਹੇਤੁਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋਤਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਬਾਲਭਾਵਸ੍ਸ ਹੇਤੁ। **ਆਸਯਪੋਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਯਸ੍ਸ ਵਿਸੋਧਨਂ ਵਡ੍ਢਨਞ੍ਚ। ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਨੀਵਰਣਾਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ ''ਉਪਰਿਝਾਨਙ੍ਗਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਰਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਨਿ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਨੀਕਾਨਂ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਰਿਝਾਨਙ੍ਗਾਨਂ ਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ ''ਉਪਰਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਝਾਨਙ੍ਗਾਨਂ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਵਸੇਨ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ''ਤਿ ''ਨੀਵਰਣਾਨਂ ਤਾਨੇਵ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ । **ਪੇਟਕੇ**ਤਿ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰੇਨ ਕਤਂ ਨੇਤ੍ਤਿਪ੍ਪਕਰਣਨਯਾਨੁਸਾਰਿਪਕਰਣਂ, ਤਂ ਪਨ ਪਿਟਕਾਨਂ ਵਣ੍ਣਨਾਭੂਤਤ੍ਤਾ ''ਪੇਟਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਤਕ੍ਕਨਂ ਨਾਮ ਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਕਪ੍ਪਨਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਊਹਨ''ਨ੍ਤਿ। ਰੂਪਂ ਰੂਪਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਸਯੇ ਆਕੋਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਆਹਨਨਂ ਉਪਰਿ ਆਹਨਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਯਨਂ** ਨਾਮ ਆਰਮ੍ਮਣਾਭਿਮੁਖਕਰਣਂ। **ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਰਿਬ੍ਭਮਨਂ, ਤਞ੍ਚ ਖਣਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਤਥਾਕਾਰੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਨਮੇਵ, ਨ ਹਿ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਰਣਮਤ੍ਥਿ, ਏਵਮਞ੍ਞਤ੍ਥਾਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ। **ਅਨੁਮਜ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨਂ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ। **ਸਹਜਾਤਾਨੁਯੋਜਨਂ** ਸਕਿਚ੍ਚਾਨੁਵਤ੍ਤਿਤਾਕਰਣੇਨ। **ਕਤ੍ਥਚੀ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵਿਰਹਿਤੇਸੁ ਸਵਿਚਾਰਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਚਾਰੇਨ ਸਹ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਠਮਾਭਿਨਿਪਾਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਵਿਪ੍ਫਾਰਵਾ**ਤਿ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਸਭਾਵਤਾਯ ਵੇਗਵਾ, ਤੇਨੇਵੇਸ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਪਹਾਨਙ੍ਗਂ ਜਾਤਂ। **ਪਠਮਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਨਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਙ੍ਗਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਵਿਵੇਕ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਭਾਵਸਾਧਨਪਕ੍ਖੇ ''ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵੇਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰਪਕ੍ਖੇ ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਵੇਕੇ''ਤਿ। **ਪਿਨਯਤੀ**ਤਿ ਤਪ੍ਪੇਤਿ, ਵਡ੍ਢੇਤਿ ਵਾ। **ਫਰਣਰਸਾ**ਤਿ ਪਣੀਤਰੂਪੇਹਿ ਕਾਯੇ ਬਜਾਪਨਰਸਾ। **ਸਾਤਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਸਭਾਵਂ, ਮਧੁਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪੀਲ਼ਨਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁ ਅਨੁ ਗਣ੍ਹਨਂ ਉਪਕਾਰਿਤਾ ਵਾ **ਅਨੁਗ੍ਗਹੋ**। ਵਨਮੇਵ **ਵਨਨ੍ਤਂ**। ਉਦਕਮੇਵ **ਉਦਕਨ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਾਕਟਭਾਵਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਪਟਿਲਾਭਸਮਯੇਪਿ ਸੁਖਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਅਪਾਕਟਂ, ਪੀਤਿਯੇਵ ਤਤ੍ਥ ਪਾਕਟਾ, ਪਟਿਲਦ੍ਧਰਸਾਨੁਭਵਨਸਮਯੇ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪੀਤਿਤੋਪਿ ਸੁਖਮੇਵ ਪਾਕਟਤਰਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚੇਤਸਿਕਸੁਖਵਸੇਨੇਵ ਪਟਿਲਦ੍ਧਰਸਾਨੁਭਵਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਕਾਯਿਕਸੁਖਵਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿਸਮ੍ਪਯੋਗਸ੍ਸੇਵ ਅਭਾਵੇਨ ਇਧਾਨਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। **ਅਯਞ੍ਚ ਪੀਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥਸਮਾਸਦਸ੍ਸਨਂ, ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਿਪਕ੍ਖੇ ਤਦ੍ਧਿਤਪਚ੍ਚਯਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ। ਦੁਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪੇਨ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥਸਮਾਸਵਸੇਨੇਵ ''ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਏਕਂ ਪਦਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਵਿਭਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਅਲੋਪਂ।

ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤਾਤਿ ਦੇਸਨਾਕ੍ਕਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਠਮਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਨਂ ਪਨ ਯੋਗੀਨਂ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾਪਿ ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇਵ। **ਝਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਦਹਤਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਲਕ੍ਖਣਵਿਸਯਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਂ ਕਥਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਲਮ੍ਬਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਿਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਿਪਲ੍ਲਾਸਪ੍ਪਹਾਯਕੇਨ ਸਹ ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਤਂ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਮਗ੍ਗੇਨਾਤਿ ਮਗ੍ਗਕਿਚ੍ਚੇਨ, ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਪ੍ਪਹਾਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਞ੍ਞੋਤਿ ਸਤ੍ਤੋ। **ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਸਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤ''ਨ੍ਤਿ **ਝਾਨਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਵਿਭ॰ ੫੦੮ ਆਦਯੋ) ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਝਾਨਪਾਲ਼ਿਯਾ **ਵਿਭਙ੍ਗੇ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਝਾਨਵਿਸੇਸਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਇਧ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਮਧਿਪ੍ਪੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ਝਾਨਞ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੁਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਨ ਹੋਤਿ ਛਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਮੇਵ ਤਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਊਮਿਯੋ ਵੀਚਿਯੋ। ਮਹਤਿਯੋ **ਤਰਙ੍ਗਾ। ਸਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਮਿਤਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨਿ, ਝਾਨਬਲੇਨ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਪ੍ਪਿਤਾ**ਤਿ ਗਮਿਤਾ ਵਿਨਾਸੰ ਪਾਪਿਤਾ। **ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿ ਝਾਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਝਾਨਵੋਹਾਰਤ੍ਤਾ ਅਪਰਮਤ੍ਥਤੋ।

ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਦਧਿਗਮਾਯਾਤਿ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗਾਧਿਗਮਾਯ। **ਉਪਪਤ੍ਤਿਤੋ ਇਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਹਚਰਣਪਰਿਚਯੇਨ ਯਥਾ ਸਮਵਾਹਿਭਾਵੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਯੁਤ੍ਤਿਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਵਿਪੁਲਾਯਾ**ਤਿ ਮਹਗ੍ਗਤਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਾਯ। **ਥਾਮਗਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪੀਤਿਵਿਗਮੇਨ ਥਿਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪੀਤੀਹਿ ਅਨਭਿਭੂਤਤ੍ਤਾ''ਤਿਆਦਿ। (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾ)। ਉਪੇਕ੍ਖਾਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਉਪੇਕ੍ਖੰ ਪਕਾਸੇਤੁੰ **ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਛਲਾਰਮ੍ਮਣਾਪਾਥੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਪਕਤਿਭਾਵਾਵਿਜਹਨਾਕਾਰੇਨ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤੋ ''ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚ, ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚ, ਸਹਜਾਤਧਮ੍ਮਾਨੰ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰਭੂਤਾ ''ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚ, ਕੇਵਲਾ ''ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਹਗਤਾ ਅਗ੍ਗਸੁਖੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਪਕ੍ਖਪਾਤਭੂਤਾ ''ਝਾਨੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਹਗਤਾ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਚਨੀਕਪਰਿਸੁਦ੍ਧਿਤਾਯ ''ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚ ਤੇਨ ਤੇਨ ਅਵਤ੍ਥਾਭੇਦੇਨ ਛਧਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਵੀਰਿਯਮੇਵ ਪਨ ਅਨਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਅਨਤਿਸਿਥਿਲੇਸੁ ਸਹਜਾਤੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਪੇਕ੍ਖਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤੰ ''ਵੀਰਿਯੁਪੇਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਰੂਪਾਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਤੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਏਵ ਨੀਵਰਣਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਦੀਨੰ ਪਹਾਨਾਭਿਮੁਖੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਪਹਾਨੇਪਿ ਅਬ੍ਯਾਪਾਰਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਟ੍ਠ ਪਞ੍ਞਾ ਚੇਵ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਭੂਤੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਚਤਸ੍ਸੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਸੁਞ੍ਞਤਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇਤਿ ਦਸ ਪਞ੍ਞਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਪਞ੍ਞਾ **ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਵ ਲਕ੍ਖਣਵਿਚਿਨਨੇਪਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭੂਤਾ **ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ। ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਵੇਦਨਾ **ਵੇਦਨੁਪੇਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ। ਇਮਾਸੰ ਪਨ ਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੰ ''ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਨਯਤੋ ਵਿਭਾਗੋ **ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਏਵਮਯੰ ਦਸਵਿਧਾਪੀ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਨਯਤੋਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਾਸੰ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਪਦੰ ਵਿਯ ਵਿਸੁੰ ਮਾਤਿਕਾਪਦਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨਪਰਾਮਸਨੰ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਸਾਲਿਨਿਯਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.੧੧ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾ) ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਇਮਾਸੰ ਪਨ ਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੰ ਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਭਾਗੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ਏਵਮਯੰ ਦਸਵਿਧਾਤਿਆਦੀ''ਤਿ, ਤੰ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਨਯਤੋ**ਤਿ ''ਇਧ (ਖੀਣਾਸਵੋ) ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੇਵ ਸੁਮਨੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਦੁਮ੍ਮਨੋ, ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੪੮; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੧) ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਆਗਤਾ, ''ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੮; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੭; ੨.੩੦੯; ੩.੨੩੦) ਏਵੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਆਗਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪਦੇਸੇਸੁ ਆਗਤਨਯਦਸ੍ਸਨਤੋ ਚ ਅਯੰ ਦਸਵਿਧਾਪਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਭੂਮੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਰੂਪਾਵਚਰਾਤਿਆਦਿਨਾ **ਭੂਮਿਤੋ** ਚ, ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਅਸੇਕ੍ਖਾਨਮੇਵ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ **ਪੁਗ੍ਗਲਤੋ** ਚ, ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸੁਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਤਿਆਦਿਨਾ **ਚਿਤ੍ਤਤੋ** ਚ, ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਛਲਾਰਮ੍ਮਣਾਤਿਆਦਿਨਾ **ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ** ਚ, ‘‘ਵੇਦਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਇਤਰਾ ਨਵ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨਾ’’ਤਿ **ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹਵਸੇਨ** ਚ, ‘‘ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਝਾਨ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਚ ਤਾਸੁ ਏਕਾਯ ਸਤਿ ਇਤਰਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੇਦਨਾਵੀਰਿਯੁਪੇਕ੍ਖਾਨਮੇਕਕ੍ਖਣੇ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ **ਏਕਕ੍ਖਣਵਸੇਨ** ਚ, ‘‘ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਅਬਜਾਕਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਕੁਸਲਾਬਜਾਕਤਾ, ਤਥਾ ਸੇਸਾ। ਵੇਦਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਪਨ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਪੀ’’ਤਿ ਏਵਂ **ਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕਵਸੇਨ** ਚ, ‘‘ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਵੀਰਿਯਵੇਦਨਾਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾਞਾਣਵਸੇਨਾ’’ਤਿ ਏਵਂ **ਸਙ੍ਖੇਪਵਸੇਨ** ਚ ਅਯਂ ਦਸਵਿਧਾਪਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ **ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਏਤ੍ਥ ਚੇਤਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ **ਅਟ੍ਠਸਾਲਿਨਿਯਂ** ਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਸੇਨ ਸਰੂਪਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਹੇਵ ਤਾਸਂ ਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਿਭਾਗੋ ਨਯਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਰੂਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਨਯਤੋਤਿਆਦੀਹਿ ਨਵਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਅਤਿਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਤੇਨੇਵ ‘‘ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਵਸੇਨਾ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ “ਵੁ**ਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾਹਿ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਤਾਯ ਭੂਮਿਤੋ ਕਾਮਾਵਚਰਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਤੋ ਅਸੇਕ੍ਖਾਨਮੇਵ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸੁਪੇਕ੍ਖਾਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਛਲਾਰਮ੍ਮਣਾ, ਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕਤੋ ਅਬਜਾਕਤਾ ਚਾਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਂ, ਤਥਾ ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਝਾਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਾਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਸਹ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਆਦਯੋ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਂ, ਯਥਾ ਚ ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਏਵਂ ਸੇਸਾਨਮ੍ਪਿ ਯਥਾਰਹਂ ਅਟ੍ਠਸਾਲਿਨਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤੋ ਭੂਮਿਆਦਿਵਿਭਾਗੁਦ੍ਧਾਰਨਯੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ। **ਅਨਾਭੋਗਰਸਾ**ਤਿ ਪਣੀਤਸੁਖੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਵਨਤਿਪਟਿਪਕ੍ਖਕਿਚ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪੁਗ੍ਗਲੇਨਾਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ। ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਂ **ਆਰਕ੍ਖਾ। ਤੀਰਣਂ** ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਾਰਗਮਨਂ। **ਪਵਿਚਯੋ** ਵੀਮਂਸਾ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗਿਨੋ। **ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਾਮਕਾਯਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਖਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰਣਂ ਯਸ੍ਸ ਰੂਪਸ੍ਸ ਤੇਨ ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਰੂਪੇਨ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋਗਿਨੋ। **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰੂਪਕਾਯਸ੍ਸ। **ਫੁਟਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਤਿਪਣੀਤੇਨ ਰੂਪੇਨ ਫੁਟਤ੍ਤਾ। **ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਸੁਖਹੇਤੁਭੂਤਰੂਪਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਨਾਮਕਾਯਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਯਮਾਨੋ ਏਵ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾਕਰਣੇ ਕਾਰਿਯੋਪਚਾਰਤੋ ‘‘ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ **“ਯਂਝਾਨਹੇਤੂ”**ਤਿ। **ਸੁਖਪਾਰਮਿਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਸੁਖਸ੍ਸ ਉਕ੍ਕਂਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੇ। ਏਵਮੇਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਝਾਨੇਸ੍ਵੇਵ ਨਿਰੋਧੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਕਤ੍ਥ ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਕਸ੍ਮਿਂ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਵੀਥਿਆਵਜ੍ਜਨਤੋ ਨਾਨਾ ਭਿਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਮਵੀਥੀਸੁ ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਯਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇ। ਵਿਸਮਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲਮਥੋ ਵਿਸਮਾਸਨੁਪਤਾਪੋ। **ਉਪਚਾਰੇ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰਦਸ੍ਸਨਂ ਏਕਾਵਜ੍ਜਨੂਪਚਾਰੇਪਿ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੀਤਿਫਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਪ੍ਪਨਾਵੀਥਿਯਾ ਵਿਯ ਏਕਵੀਥਿਯਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਵਚਰਪੀਤਿਯਾ ਫਰਣਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇਪੀਤਿ ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ। ਸੋ ‘‘ਪਹੀਨਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪਦਾਨਨ੍ਤਰਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ‘‘ਪਹੀਨਸ੍ਸਾਪਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ।

ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਭਾਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਚੇਤਂ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਭਾਵਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤੇਨ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪਚ੍ਚਯੇ...ਪੇ॰... ਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਭਾਵੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਯੇਵ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ। **ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮ੍ਭਾਵਨਮਤ੍ਤਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਾਵਨਾਪਿ ਹਿ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਕਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਰਹਿਤੇ ਪਨ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕ੍ਖਣੇ ਤਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਾਵਨਾਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਇਤਰਥਾ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਅਕੁਸਲਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ ''ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਵਾ ਏਤਂ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਾਨਨ੍ਤਰਵੀਥੀਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨਨ੍ਤਰਵੀਥੀਸੁਪਿ ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਵਂ ਉਪਰਿ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਪਿ। ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਹੀਨਾਤਿ** ਵੁ**ਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੁਕ੍ਖਾਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਤਾਭਾਵੇਨ। ਏਵਂ **ਸੁਖਾਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। **ਏਤੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸੁਖਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨੇਨ। **ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਵਿਪਰੀਤਾਨੁਭਵਨਲਕ੍ਖਣਾ**ਤਿ ਅਤਿਇਟ੍ਠਅਤਿਅਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਪਰੀਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਨੁਭਵਨਲਕ੍ਖਣਾ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਹਿ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਏਵ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਤਬ੍ਬਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ।

ਝਾਨਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਅਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਨਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਸਮਤਾਯ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਸਙ੍ਗਹੋਤਿ ਆਹ **ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੨)। ਤੇਸੁ ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਾਨਿ। ਦੂਰਕਾਰਣਤਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨੀ''ਤਿ ਨੇਸਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋ ਗਹਣਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਖੀਣਾਸਵਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਾਦਿਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕਂ। **ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਦਾਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਤ੍ਤਾਦਿਸਬ੍ਬਂ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਝਾਨਂ ਭਗਵਤੋ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਗੁਣਦਾਯਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਯਥਯਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਇਦਂ। **ਅਭਿਨੀਹਾਰਕ੍ਖਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਾਦਿਅਤ੍ਥਂ ਤਦਭਿਮੁਖਂ ਨੀਹਰਣਯੋਗ੍ਗਂ।

ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਪਚ੍ਚਯਾਨਨ੍ਤਿ ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਹੇਤੁਕਾਨਂ ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਨਂ। **ਪਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕਾਨਂ। **ਇਚ੍ਛਾਵਚਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਾਯ ਵਸੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣਾਨਂ ਨੀਵਰਣਭਾਵਂ ਤਦੇਕਟ੍ਠਤਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਨਾਦਿਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਅਹੋ ਵਤ ਮਮੇਵ ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਵਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਾਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਮਾਨਾਦੀਨਂ। ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ''ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਪਚ੍ਚਨੀਕਾਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠਂ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਪਮਾਦਪਾਠੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ''ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਪਚ੍ਚਨੀਕਾਨਂ ਨੀਵਰਣਾਨਂ ਅਭਾਵਸ੍ਸ ਨੀਵਰਣਦੂਰੀਭਾਵੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਪਦੇਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.੧੨) ਪਨ ''ਇਚ੍ਛਾਵਚਰਾਨਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਾਯ ਅਵਚਰਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਕੋਪਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਾਠੋ ਅਯੁਤ੍ਤੋ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋ ਏਵ ਚ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਅਯਂ ਪਾਠੋ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਕੋਪਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਨਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਨੀਵਰਣਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਦੋਸਾਨਂ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਯਂ ਪਾਠੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਜ੍ਝਾ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਅਨੀਵਰਣਸਭਾਵਸ੍ਸੇਵ ਲੋਭਸ੍ਸ ਮਾਨਾਦੀਨਞ੍ਚ ਗਹਣੰ ਞਾਣਪ੍ਪਟਿਲਾਭਪਚ੍ਚਯਾਨਨ੍ਤਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤਮਾਨਤ੍ਤਾ। **ਉਭਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਨਙ੍ਗਣਤ੍ਤੰ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਏਤੰ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ **ਅਨਙ੍ਗਣਸੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥਸੁਤ੍ਤਾ**ਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਸੁ ਚ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨੀਵਰਣਸਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਥੂਲਦੋਸਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਅਧਿਗਤਚਤਉਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਧ ਸੁਖੁਮਾ ਏਵ ਤੇ ਗਹਿਤਾ। ਅਙ੍ਗਣੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਾਨੰ ਅਪਦਿਸਨੰ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਵਸੇਨਾਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯੰ ਞਾਣੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਮ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। ਇਦਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿੰ ਤਤ੍ਥ ਞਾਣਞ੍ਚ ਵਿਭਾਗਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪੁਬ੍ਬ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਤੀਤਭਵਵਿਸਯੋ, **ਨਿਵਾਸ**-ਸਦ੍ਦੋ ਚ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨੋਤਿ ਆਹ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਤੀਤਜਾਤੀਸੁ ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਾ''ਤਿ। ਨਿਵੁਤ੍ਥਤਾ ਚੇਤ੍ਥ ਸਕਸਨ੍ਤਾਨੇ ਪਵਤ੍ਤਤਾ, ਤੇਨਾਹ **ਅਨੁਭੂਤਾ**ਤਿਆਦਿ। ਇਦਾਨਿ ਸਪਰਸਨ੍ਤਾਨਸਾਧਨਵਸੇਨ ਨਿਵਾਸ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਨਿਵੁਤ੍ਥਧਮ੍ਮਾ ਵਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਵਰਿਤੁੰ **ਗੋਚਰਨਿਵਾਸੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਗੋਚਰਭੂਤਾਪਿ ਹਿ ਧਮ੍ਮਾ ਞਾਣੇਨ ਨਿਵੁਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਸਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਗੋਚਰਤਾਯ ਦੁਵਿਧਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਤ੍ਤਨੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਾਪਿ ਵਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਧਾਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਤਿ ਪਦੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਨਮਤਗ੍ਗੇਪਿ ਹਿ ਸੰਸਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਪੁਬ੍ਬਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਖਨ੍ਧਾ ਪਰੇਹੇਵ ਕੇਹਿਚਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਾ ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣੰ ਪੁਰਿਮਤੋ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਯੇਹਿ ਪਰੇਹਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਤਾਯ ਤੇ ਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ, ਤੇਸੰ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਨ੍ਤਾਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਤੋ। ਤੇ ਚ ਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਾ ਦੁਵਿਧਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਅਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਤਿ। ਤੇਸੁ ਚ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਨੁਸ੍ਸਰਣੰ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸੁਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਨ੍ਤਾਨਤ੍ਤਾ। ਤੰ ਪਨ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਪਰਵਿਞ੍ਞਾਤੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮਕਾਨੁਸ੍ਸਰਣਾਦੀਸੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮਕਾ** ਅਤੀਤੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਖੀਣਾਸਵਾ ਛਿਨ੍ਨਸੰਸਾਰਮਗ੍ਗਤ੍ਤਾ । **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਨੰ ਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸੀਹੋਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਵਸੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣੰ ਗਹਿਤੰ। ਯਾਯ ਸਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤੀਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ।

ਵਿਹਿਤ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਧ-ਸਦ੍ਦਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਆਹ ''ਅਨੇਕਵਿਧ''ਨ੍ਤਿ, ਭਵਯੋਨਿਆਦਿਵਸੇਨ ਬਹੁਵਿਧਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਵਣ੍ਣਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਵਿਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਅਨੇਕੇਹਿ...ਪੇ॰... ਸੰਵਣ੍ਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ। **ਪਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਦਿਪਕਾਰੇਹਿ। **ਸੰਵਣ੍ਣਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਕਥਿਤੰ। ਅਨੁ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਨਨ੍ਤਰਤ੍ਥਦੀਪਕੋਤਿ ਆਹ ''ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮਿਤਮਤ੍ਤੇ ਏਵਾ''ਤਿ, ਏਤੇਨ ਚ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀਨਞ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨਾਪਿ ਸਿਦ੍ਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਆਰਦ੍ਧਪ੍ਪਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇ। ਜਾਯਤੀਤਿ ਜਾਤਿ, ਭਵੋ। ਸੋ ਏਕਕਮ੍ਮਮੂਲਕੋ ਆਦਾਨਨਿਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਇਧ ''ਜਾਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ **ਏਕਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪੋ, ਸੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਕਾਲੋ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਧਮ੍ਮਮੁਪਾਦਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਤੇਸੰ ਵਸੇਨਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਨਿ ਚ ਵਡ੍ਢਿ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੰਵਟ੍ਟੋ ਸੰਵਟ੍ਟਨੰ ਵਿਨਾਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸੰਵਟ੍ਟੋ, ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪੋ। ਸੰਵਟ੍ਟੇਨ ਵਿਨਾਸੇਨ ਸਹ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਸੀਲੇਨਾਤਿ **ਸੰਵਟ੍ਟਟ੍ਠਾਯੀ**। ਏਵੰ **ਵਿਵਟ੍ਟੇ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਵਟ੍ਟਨੰ ਵਿਵਟ੍ਟੋ, ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਵਡ੍ਢਿ ਵਾ। ਤੇਜੇਨ ਵਿਨਾਸੋ **ਤੇਜੋਸੰਵਟ੍ਟੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਪੁਥੁਲਤੋ ਪਨ ਸੰਵਟ੍ਟਸੀਮਾਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਸਦਾਪੀ''ਤਿ। ਏਕਨਗਰਿਯਾ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸ ਜਾਤਕ੍ਖਣੇ ਵਿਕਾਰਾਪਜ੍ਜਨਤੋ ਜਾਤਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤਵੋਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਆਦੀਸੁ ਕਮ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਆਨੁਭਾਵੋ ਪਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਤਦਨ੍ਤੋਗਧਾਨੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਰੋਗਾਦਿਉਪਦ੍ਦਵੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯੰ ਯਾਵਤਾ ਵਾ ਪਨ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਜਾਤਿ** ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਯੰ ਵਿਸਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਏਵ ਖਣੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਰੇਨ ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪਨੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪਕਾਯਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ''ਯਾਵਤਾ ਵਾ ਪਨ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਤੇਸੂਤਿ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਭੁਮ੍ਮੰ। **ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨੇ**ਤਿ ਸਯੰਪਤਿਤਫਲਾਹਾਰੋ, ਇਦਞ੍ਚ ਤਾਪਸਕਾਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਧੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਇਧ ਚਰਿਮਭਵੇ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯਾ। **ਏਕਗੋਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤੁਸਿਤਗੋਤ੍ਤੇਨ ਏਕਗੋਤ੍ਤੋ। **ਇਤਰੇ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਾਦਯੋ। **ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਫਲਵਾਦਿਨੋ। **ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ**ਤਿ ਅਭਿਨੀਹਾਰੋਪਲਕ੍ਖਿਤੋ ਪੁਞ੍ਞਞਾਣਸਮ੍ਭਰਣਕਾਲੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਚੁਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਏਵ ਗਹਣਵਸੇਨ ਏਵੰ ਜਾਨਨੰ ਇਚ੍ਛਿਤਪ੍ਪਦੇਸੋਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਤੇਸਞ੍ਚੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਉਭਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਯਾਪਿ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨਪਿ। **ਸੀਹੋਕ੍ਕਨ੍ਤਵਸੇਨਪੀ**ਤਿ ਸੀਹਨਿਪਾਤਵਸੇਨਪਿ। ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਆਤਾਪਨਪਰਿਤਾਪਨਟ੍ਠੇਨ ਵੀਰਿਯੰ ਆਤਾਪੋਤਿ ਆਹ ‘‘ਵੀਰਿਯਾਤਾਪੇਨਾ’’ਤਿ।

ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਦਿਵਿ ਭਵਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦੇਵਾਨੰ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ ‘‘ਦਿਬ੍ਬਸਦਿਸਤ੍ਤਾ’’ਤਿ। **ਦੂਰੇਪੀ**ਤਿ **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸੁਖੁਮਸ੍ਸਾਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗਹਣੰ। ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਵਸੇਨ ਇਜ੍ਝਨਤੋ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਭਾਵਨਾ, ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਭਾਵਨਾਵਿਸੇਸਤੋ ਵੀਰਿਯਭਾਵਨਾਤਿ ਆਹ ‘‘ਵੀਰਿਯਭਾਵਨਾਬਲਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। **ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਕਸਿਣਾਦਿਜ੍ਝਾਨਚਤਉਕ੍ਕਵਸੇਨ। ਇਮਿਨਾ ਦੂਰਕਾਰਣਤ੍ਥੰ ਅਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਭਾਵਮਾਹ। **ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਸਨ੍ਨਕਾਰਣਭੂਤਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਪਅਯਾਪਨ੍ਨੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਿਵੁਧਾਤੁਸ੍ਸ ਜੁਤਿਗਤਿਯੋਗੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਆਲੋਕਪਅਗ੍ਗਹੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਆਲੋਕਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨਾ**ਤਿ ਕਸਿਣਾਲੋਕਪਰਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ। **ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਭਾਵੇਨ, ਇਮਿਨਾ ‘‘ਚਕ੍ਖਤਿ ਰੂਪੰ ਵਿਭਾਵੇਤੀ’’ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨਤੋ ਚਕ੍ਖੁਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਕਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਚਕ੍ਖੁਮਿਵ ਚਕ੍ਖੂਤਿ ਉਪਮਾਯ ਸਦਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨੰ, ਸਮਵਿਸਮਾਦਿਦਸ੍ਸਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਰਣਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਥਾਹਾਤਿ **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸੁਤ੍ਤ**ਪ੍ਪਦੇਸੰ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੪੨) ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਭਗਵਤੋ ਬੋਧਿਮੂਲੇ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਇਦੰ ਨੁ ਖੋ ਕਿੰ, ਇਦੰ ਨੁ ਖੋ ਕਿ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਤੋ ਪਨ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਤਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ **ਅਮਨਸਿਕਰੋਤੋ** ਅਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਪੁਨ ਸਬ੍ਬਰੂਪਾਨਿ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਰਕ੍ਖਸਾਦੀਸੁ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ‘‘ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਭਾਯਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਭਯਵਿਨੋਦਨਵਸੇਨ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨਸਿਕਾਰਕੋਸਲ੍ਲੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਿਲਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮਾਧਿਦੂਸਿਕਾ ਗੇਹਸਿਤਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਨ੍ਨਿਸੇਧਾਯ ਮਨਸਿਕਾਰਵੀਰਿਯੰ ਸਿਥਿਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਾਲਸਿਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ, ਤਨ੍ਨਿਸੇਧਾਯ ਪੁਨ ਵੀਰਿਯੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੰ, ਪੁਨ ਤਨ੍ਨਿਸੇਧਾਯ ਵੀਰਿਯੰ ਸਿਥਿਲਯਤੋ ਅਤਿਲੀਨਵੀਰਿਯੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਤਨ੍ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਭਿਜਪ੍ਪਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਨ੍ਨਿਸੇਧਾਯ ਹੀਨਾਦਿਨਾਨਾਰੂਪਾਨਿ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣਵਿਕ੍ਖੇਪਸਙ੍ਖਾਤਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਪੁਨ ਤੰ ਵਿਹਾਯ ਏਕਮੇਵ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਅਤਿਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਰੂਪਾਨੰ ਅਤਿਵਿਯ ਚਿਨ੍ਤਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ। **ਓਭਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਿਤੰ ਓਭਾਸੰ । **ਨ ਚ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ‘‘ਪਰਿਕਮ੍ਮੋਭਾਸਮਨਸਿਕਾਰਪਸੁਤਤਾਯ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਾਨਿ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮਸਹਿਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਇਦਨ੍ਤਿ ਮਾਨੁਸਕੰ ਮਾਨੁਸਕਚਕ੍ਖੁਗੋਚਰੰ ਥੂਲਰੂਪੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਦੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸੂਪਚਾਰੋਤਿ ਆਹ ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸੂਪਚਾਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ। **ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਦੂਰਸੁਖੁਮਾਦਿਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ।

ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਯਮੇਨ ਪੁਰੇਜਾਤਟ੍ਠਿਤਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣੰ ਆਵਜ੍ਜਨਪਰਿਕਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਨਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੰ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੰ ਰੂਪਮਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਹੋਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਤ੍ਤਾ, ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪਸ੍ਸ ਭਙ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਉਪਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਹ **ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇ**ਤਿਆਦਿ। ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਮੇਵੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ **ਚਵਮਾਨੇ**ਤਿਆਦਿਨਾ

ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਭਿਰੂਪੇ ਵਿਰੂਪੇਤਿਪੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਵਣ੍ਣ-ਸਦੂਸ੍ਸ ਸਣ੍ਠਾਨਵਾਚਕਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਹਤ੍ਥਿਰਾਜਵਣ੍ਣੰ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੮) ਵਿਯ। ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਗਤਿੰ ਗਤਾ ਸੁਗਤਾਤਿ ਆਹ ''ਸੁਗਤਿਗਤੇ''ਤਿ। **ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਦੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਕਮ੍ਮੁਪਗੇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ।

ਨੇਰਯਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਸਤ੍ਥਨਿਪਾਤਾਦੀਹਿ ਵਿਭਿਨ੍ਨਸਰੀਰਵਣ੍ਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰੇਹਿ ਕਾਮਾਵਚਰਜਵਨੇਹੇਵ ਞਾਤੰ ਤੇਸੰ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨਫਲਾਯਤ੍ਤਤਾਯ ''ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਏਵੰ ਮਨਸਿਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਞਾਤੁਕਾਮਤਾਵਸੇਨ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋਤਿਆਦਿਨਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨੰ ਉਪਰਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਯੰ ਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਦੰ ਯਥਾਕਮ੍ਮੁਪਗਞਾਣੰ ਨਾਮਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਦੇਵਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਦੀਨੰ ਵਿਯ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨਾ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਰਿਕਮ੍ਮੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਆਦਿਮਨਸਿਕਾਰਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਕਮ੍ਮੰ। ਕਮ੍ਮਸੀਸੇਨ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਾਵੀਥਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮਨਾਗਤੰਸਞਾਣੇਪਿ, ਤੇਨੇਵ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ...ਪੇ॰... ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਹੇਵ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਵਸੀਭੂਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਨੰ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ। ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦਿਮਤ੍ਤੇਨ ਚ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾਵ ਏਤਾਨਿ ਞਾਣਾਨਿ ਸਿਦ੍ਧਾਨੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਏਵੰ ਅਨਾਗਤੰਸਞਾਣਸ੍ਸਾਪੀ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੇ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਞਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਮਨਨ੍ਤਰੰ ਞਾਣਬਲਾਨੁਰੂਪੰ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਅਨੇਕਕਪ੍ਪੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਮੁਤਿਞ੍ਚ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੰਸਞਾਣਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯੰ ਵਿਯ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਦਿਗਹਣਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੇਵ, ਤਞ੍ਚ ਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਕ੍ਖਣੇ, ਅਥ ਖੋ ਤਦਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਕਾਮਾਵਚਰਜਵਨਕ੍ਖਣੇਸੁ ਏਵ ਹੋਤਿ ਨਾਮਪਰਿਕਪ੍ਪਕਾਲੇ ਇਤਰਪਰਿਕਪ੍ਪਾਸਮ੍ਭਵਾ ਕਮ੍ਮੇਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾਭਾਵਾ। ਸਬ੍ਬਪਰਿਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਪਨ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਤ੍ਥੇਸੁਪਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਯਥਾਰੁਚਿਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਏਵੰਨਾਮੋਤਿਆਦਿਨਾ ਕਾਮਾਵਚਰਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਬਹੂਸੁ ਰੂਪੇਸੁ ਥਮ੍ਭਕੁਮ੍ਭਾਦਿਵਿਕਪ੍ਪੋ ਵਿਯ। ਯਞ੍ਚ ਕਤ੍ਥ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਰਹਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਦਿਤੋ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਰਹਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਏਵੰਨਾਮੋਤਿਆਦਿਨਾ ਅਪਦੇਸਸਹਿਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਦਿਕੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਭਿਰੁਚਿਤੰ ਪਨ ਵਚਸਾ ਵੋਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਦਿਸਾ ਏਵ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪੁਨ ਵੋਹਾਰਕਾਲੇਪਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਤੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਰਹਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨਮੇਵ ਤੇਹਿਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਉਪਗਤੰ। ਏਕੇ ਪਨ ''ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਕਮੇਨੇਵ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਧਮ੍ਮਜਾਨਨੇਨ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਹਣੰ ਸੁਕਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਅਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਞਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਹਾਨਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਇਮੇ ਵਤ ਭੋਨ੍ਤੋਤਿਆਦਿ ਯਥਾਕਮ੍ਮੁਪਗਞਾਣਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨੰ। ਕਾਯਵਾਚਾਦਿ ਚੇਤ੍ਥ ਕਾਯਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ।

ਭਾਰਿਯਨ੍ਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਖਮਾਪਨੇ ਹਿ ਅਸਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਮੇਵ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਾਰਿਯਸਭਾਵਸ੍ਸ ਉਪਵਾਦਸ੍ਸ। **ਮਹਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਕੇਵਲੰ ਵਯਸਾਵ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਨ ਞਾਣੇਨ, ''ਨਾਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਰਿਸਦੂਸਕੋ ਏਵ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਰਣਤੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਹੀਲੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗੁਣਪਰਿਧੰਸਨੇਨ ਉਪਵਦਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਆਵੁਸੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਥੇਰੋ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਸ੍ਸ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤੋ ਕਰੁਣਾਯ ਅਤ੍ਤਾਨਮਾਵਿਕਾਸਿ। **ਪਾਕਤਿਕੰ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣੰ ਨਾਹੋਸੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ**ਤਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਵੁਡ੍ਢੋ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਰਹਾ ਚ ਆਯਤਿੰ ਸੰਵਰਤ੍ਥਾਯ ਨ ਖਮੇਯ੍ਯੁੰ, ਸੇਸਾ ਦੋਸੇਨਪੀਤਿ ਆਹ ''ਸਚੇ ਸੋ ਨ ਖਮਤੀ''ਤਿ।

ਯੇ ਚ…ਪੇ॰… ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗਟ੍ਠੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਤਸ੍ਸੇੳ ਅਞ੍ਞਾਰਾਧਨਾ ਨਿਯਮਤੋ, ਸੇਸਾਪਿ ੳਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭੳਿਕਾ ਸੀਲਾਦੀਸੁ ਠਿਤਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮਤੋ। **ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ। **ਏੳਂ ਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਏੳਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਂ। ਯਥਾ ਤਂ ਅੳਿਰਜ੍ਝਨਕਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਂ, ਏੳਮਿਦਮ੍ਪਿ ਏਤਸ੍ਸ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਏੳਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਂ ੳਾਚ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ੳੁਤ੍ਤਂ। **ਤਂ ੳਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯੂਪੳਾਦਂ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯੂਪੳਾਦਕਚਿਤ੍ਤਂ। **ਦਿਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯੂਪੳਾਦੇ ਦੋਸਾਭਾੳਦਸ੍ਸਨਦਿਟ੍ਠਿਂ। ''ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਪਜਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸੇਤ੍ੳਾ ਖਮਾਪਨੳਸੇਨ ਅਪ੍ਪਹਾਯ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ੳਾ। **ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏੳਂ ਨਿਰਯੇ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਿਰਯਪਾਲੇਹਿ ਆਹਰਿਤ੍ੳਾ ਨਿਰਯੇ ਠਪਿਤੋ, ਏੳਂ ਨਿਰਯੇ ਠਪਿਤੋ ਏੳ, ਅਰਿਯੂਪੳਾਦੇਨੇੳਸ੍ਸ ਇਦਂ ਨਿਯਮੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਂ ਯਥਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਫਲਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏੳਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨਕਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਬ੍ਬਪਾਪਮੂਲਤ੍ਤਾ ਪਰਮਾ ਪਧਾਨਾ ਯੇਸਂ ੳਜ੍ਜਾਨਂ ਤਾਨਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਰਮਾਨਿ ੳਜ੍ਜਾਨਿ, ਸਬ੍ਬੳਜ੍ਜੇਹਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯੇੳ ਪਰਮਂ ੳਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅੳੀਤਰਾਗਸ੍ਸ ਮਰਣਤੋ ਪਰਂ ਨਾਮ ਭੳਨ੍ਤਰੁਪਾਦਾਨਮੇੳਾਤਿ ਆਹ ''ਪਰਂ ਮਰਣਾਤਿ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਗ੍ਗਹਣੇ''ਤਿ। ਯੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛੇਦੇਨੇੳ ਕਾਯੋ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਆਹ ''ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾਤਿ ਜੀੳਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸੁਪਚ੍ਛੇਦਾ''ਤਿ। ਏਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਅਯੋ, ਪੁਞ੍ਞਂ। **ਆਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਗਮਨਸ੍ਸ, ਹੇਤੁਸ੍ਸ ੳਾ। ਅਯਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਹਿ ਪੳਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਯੋ, ਅਸ੍ਸਾਦੋ। **ਅਸੁਰਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੇਤਾਸੁਰਸਦਿਸਂ।

ਆਸੳਕ੍ਖਯਞਾਣਕਥਾੳਣ੍ਣਨਾ

੧੪. **ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਪਟਿੳੇਧੇਨਾ**ਤਿ ਸਭਾੳਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪਟਿੳਿਜ੍ਝਨੇਨ। **ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦਨਂ। **ਯਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ੳਾ**ਤਿ ਯਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ ਠਾਨਂ ਕਾਰਣਭੂਤਂ ਆਗਮ੍ਮ। **ਅਪ੍ਪੳਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪੳਤ੍ਤਿਹੇਤੁਂ। **ਕਿਲੇਸੳਸੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਆਸੳਾਨਂ ਖੇਪਨੇਨ ਇਦਂ ਞਾਣਂ ਆਸੳਕ੍ਖਯਞਾਣਂ ਜਾਤਂ, ਤੇਸਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ੳਸੇਨ, ਤੇਸਂ ਆਸੳਾਨਂ ੳਸੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹਣਤੋ **ਪਰਿਯਾਯਤੋ** ਪਕਾਰਨ੍ਤਰਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਅਤੀਤਕਾਲੳਸੇਨ ''ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ ੳਤ੍ੳਾਪਿ ਅਭਿਸਮਯਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਜਾਨਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ''ਏੳਂ ਜਾਨਤੋ ਏੳਂ ਪਸ੍ਸਤੋ''ਤਿ ੳਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ। ਕਾਮਾਸੳਾਦੀਨਂ ੳਿਮੁਚ੍ਚਨੇਨੇੳ ਤਦੳਿਨਾਭਾੳਤੋ ਦਿਟ੍ਠਾਸੳਸ੍ਸਾਪਿ ੳਿਮੁਤ੍ਤਿ ੳੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

''ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨਂ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਪਚ੍ਚੳੇਕ੍ਖਣੳਸੇਨ, ੳੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿਆਦਿਜਾਨਨਂ ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਪਚ੍ਚੳੇਕ੍ਖਣੳਸੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਖੀਣਾ ਜਾਤੀਤਿਆਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਭੂਮਿ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਭੂਮਿ**ਨ੍ਤਿ ੳਿਸਯਂ, ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁਪਿ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਂ ਪਤਿ ਉਜੁਕਮੇੳ ੳਾਯਾਮਾਸਮ੍ਭੳੇਪਿ ਤਂ ਪਤਿ ੳਾਯਾਮਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਕਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਫਲਤਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯਾ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ੳੁਤ੍ਤਂ। **ਯਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾੳਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਹਿ ਮਗ੍ਗੇਨਾੳਿਹਤਕਿਲੇਸੇਹੇੳ ਆਯਤਿਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਜਾਤਿ ਹੇਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਮਗ੍ਗੇਨ ੳਿਨਾਸੇ ਸਤਿ ਖਨ੍ਧਾ ਨ ਜਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਿਲੇਸਾਨਞ੍ਚ ਤੇਕਾਲਿਕਤਾਯ ਜਾਤਿਯਂ ੳੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ੳਿਨਾਸਯੋਗੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇ ਕਿਲੇਸੳਿਰੁਦ੍ਧਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੁਪ੍ਪਾਦਨਮੇੳ ਤਬ੍ਬਿਨਾਸੋ ੳਿਰੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੋਪਨਿਪਾਤੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਬੀਜਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਨਿਪਾਤੇਨ ਆਯਤਿਂ ਬੀਜਤ੍ਤਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ੳਿਯ, ਇਤਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਕਿਲੇਸਾਭਾੳੇਨ ਕਿਲੇਸਫਲਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੇੳ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ੳਿਭਾੳੀਯਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾੳਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨੇਨ ਖੀਣਾ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚਾਯਮਤ੍ਥੋ ਕਿਲੇਸਾਭਾੳਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾੳਿਤਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਯਾਭਾੳੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਜਾਤਿ ਤੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨੇਨ ੳੋਹਾਰਤੋ ਖੀਣਾ ਮੇ ਜਾਤੀਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਰੇਨ ੳਿਨਾਸੋ ਸਮ੍ਭੳਤਿ, ਸਮ੍ਭੳੇ ਚ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਰਤਾਦਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਤਬ੍ਬਿਰੁਦ੍ਧਕ੍ਖਣੁਪ੍ਪਾਦਨਮੇੳ

ਤਬ੍ਬਿਨਾਸੁਪ੍ਪਾਦਨਂ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਣਜਾਤਿਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਮੇ ਪਕਾਰਾ ਇਤ੍ਥਂ, ਤਬ੍ਭਾਵੋ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ, ਤਦਤ੍ਥਾਯ। **ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਤਿ।

ਵਿਜ੍ਜਾਤ੍ਤਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਅਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਧਿ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਪਾਦਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਦੇ। **ਯਸਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰੇਨ। **ਕੋਤੂਹਲਚ੍ਛਰੇ**ਤਿ ਕੋਤੂਹਲੇ ਅਚ੍ਛਰੇ ਚ। **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਿਕ੍ਕਨ੍ਤ-ਸਦ੍ਦੋ। ਨਯਿਦਂ ਆਮੇਡਿਤਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ, ਅਥ ਖੋ ਅਤ੍ਥਦ੍ਵਯਵਸੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਥ ਵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਅਤ੍ਥਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਦੇਸਨਾਪਸਾਦਾਦਿਵਿਸੇਸਾਪੇਕ੍ਖਾਯਪਿ ਤਥੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ...ਪੇ॰... ਪਸਾਦੋ''ਤਿ। **ਅਧੋਮੁਖਠਪਿਤਂ** ਕੇਨਚਿ। **ਹੇਟ੍ਠਾਮੁਖਜਾਤਂ** ਸਯਮੇਵ। **ਪਰਿਯਾਯੇਹੀ**ਤਿ ਪਕਾਰੇਹਿ, ਅਰਸਰੂਪਤ੍ਤਾਦਿਪਟਿਪਾਦਕਕਾਰਣੇਹਿ ਵਾ।

ਗਮੁਧਾਤੁਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਕਮ੍ਮਕਤ੍ਤਾਭਾਵਾ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਦਦ੍ਵਯਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਪੁਰਿਮਮੇਵ, ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਚ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਲੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਘਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਘਤੋ ਪਾਪਤੋ। **ਤਾਤਾ**ਤਿ ਹਿ ਪਦਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਸ੍ਸੇਵ ਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇ ਸਚ੍ਛਿਕਤਨਿਰੋਧੇ**ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨਾਪਿ ਫਲਟ੍ਠਾ ਏਵ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਨ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਚਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਵਾ ਅਸਙ੍ਖਤਾ ਵਾ, ਵਿਰਾਗੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿ (ਇਤਿਵੁ॰ ੯੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪) ਵੁਤ੍ਤਪਦਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਅਨੇਜ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਂ। **ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਰੋਧਤ੍ਥਦੀਪਨਤੋ ਅਵਿਰੁਦ੍ਧਸੁਚਿਂ ਪਣੀਤਂ ਵਾ। ਵਾਚਾਯ ਪਗੁਣੀਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਪਕਟ੍ਠੇਹਿ ਸਦ੍ਦਤ੍ਥਗੁਣੇਹਿ ਯੋਗਤੋ ਵਾ **ਪਗੁਣਂ। ਸਂਹਤੋ**ਤਿ ਘਟਿਤੋ ਸਮੇਤੋ । **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯੇਸੁ ਪੁਰਿਸਯੁਗੇਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਟ੍ਠ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਧਮ੍ਮਦਸਾ ਤੇ**ਤਿ ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਦਸਾ।

ਸਰਣਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਭਯਹਿਂਸਨਾਦਿਅਤ੍ਥੇਨ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ **ਸਰਣਂ** ਨਾਮ, ਤਦੇਵ ਮੇ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਤਾਣਂ ਲੇਣਂ ਪਰਾਯਣਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸੁਬੁਦ੍ਧਤਾਦਿਗੁਣਵਸੇਨ ਤਪ੍ਪਰਾਯਣਤਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ **ਸਰਣਗਮਨਂ** ਨਾਮ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ **ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਏਤਸ੍ਸ ਚ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੋ ਪਭੇਦੋ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਸਰਣਗਮਨੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸਮੁਚ੍ਛੇਦੇਨ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਲੋਕਿਯਸਰਣਗਮਨਂ ਚਤੁਧਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨਿਯ੍ਯਾਤਨੇਨ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤਪ੍ਪਰਾਯਣਤਾਯ, ਸਿਸ੍ਸਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ, ਪਣਿਪਾਤੇਨ ਚਾਤਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਸੇਟ੍ਠਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਭਾਵਵਸੇਨੇਵ ਸਰਣਗਮਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਞਾਤਿਭਯਾਚਰਿਯਾਦਿਵਸੇਨਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਞਾਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ ਵਨ੍ਦਤੋ ਸਰਣਂ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਭਾਵੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਵਨ੍ਦਤੋ ਸਰਣਂ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਲੋਕਿਯਸ੍ਸ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮਂ ਸਦਿਸਫਲਂ ਸਰਣਗਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮਤੋ। ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮਧਿਗਮੋ ਪਨ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ ਚ ਆਨਿਸਂਸਫਲਂ। ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਚਸ੍ਸ ਸਂਸਯਮਿਚ੍ਛਾਞਾਣਾਦਿ ਸਂਕਿਲੇਸੋ। ਭੇਦੋਪਿਸ੍ਸ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪੁਬ੍ਬਕੇਹਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਣਿਪਾਤਾਦੀਹਿ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਚ ਅਨਿਟ੍ਠਫਲਤ੍ਤਾ ਸਾਵਜ੍ਜੋ। ਅਨਵਜ੍ਜੋ ਪਨ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾਯ ਹੋਤਿ। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਂਕਿਲੇਸੋ ਵਾ ਭੇਦੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕੋ ਉਪਾਸਕੋਤਿਆਦਿ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਸਰੂਪਕਾਰਣਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਗਹਟ੍ਠੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਤਿਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਅਯਂ **ਉਪਾਸਕੋ**। ਯੋ ਚ ਸਰਣਗਮਨਾਦਿਕਿਰਿਯਾਯ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਉਪਾਸਨਤੋ ''ਉਪਾਸਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਵੇਰਮਣਿਯੋ ਚਸ੍ਸ **ਸੀਲਂ**। ਪਞ੍ਚਮਿਚ੍ਛਾਵਣਿਜ੍ਜਾਦਿਪਾਪਾਜੀਵਂ ਪਹਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਜੀਵਿਤਕਪ੍ਪਨਮਸ੍ਸ **ਆਜੀਵੋ**। ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਦੁਸ੍ਸੀਲਤਾਦਯੋ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਸ੍ਸ **ਵਿਪਤ੍ਤਿ,** ਤਦਭਾਵੋ **ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਹਾਰਗ੍ਗੇਨਾਤਿ ਓਵਰਕਾਦਿਵਸਨਟ੍ਠਾਨਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ। **ਅਜ੍ਜਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਮਿੰ ਅਹਨਿ ਪਵਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦਾਦਿੰ। ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੁਕੋ ਸਰੀਰਾਵਯਵੋ **ਕਾਯਙ੍ਗੰ**। ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੁਕੰ ਓਟ੍ਠਜਿਵ੍ਹਾਦਿ **ਵਾਚਙ੍ਗੰ। ਅਚੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਚਾਲੇਤ੍ਵਾ। ਏਤੇਨ ਚ ਵਚੀਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਠਾਨਕਰਣਾਨੰ ਚਲਨਪਚ੍ਚਯੋ ਵਾਯੋਧਾਤੁਯਾ ਵਿਕਾਰਾਕਾਰੋ ਵਿਸੁੰ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਵਿਸੁੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ ਤਦੁਪਕਾਰਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਕਣ੍ਡੁਯਨਾਦੀਸੁ ਸਦ੍ਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤੋ ਪਥਵੀਧਾਤੁਯਾ ਆਕਾਰਵਿਕਾਰੋ ਵਿਸੁੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਵਿਞ੍ਞਾਪਨਤੋ ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਯਮ੍ਪੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਨਤੋ ਹੇਤਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਨਾਮ ਜਾਤਾ, ਨ ਕੇਵਲੰ ਵਾਯੁਪਥਵੀਨੰ ਚਲਨਸਦ੍ਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਭੂਤਵਿਕਾਰਾਕਾਰਮਤ੍ਤਤਾਯ। ਏਵਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਚਲਨਸਦ੍ਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨੰ ਵਿਕਾਰਾਕਾਰਾਨੰ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤਾ ਸਮਤ੍ਥਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕੇਚਿ **ਵਾਚਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ''ਹੋਤੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਾਚਾਯ ਅਵਯਵਨ੍ਤਿਆਦਿੰ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਅਚੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨ ਸਮੇਤਿ। **ਖਨ੍ਤਿੰ ਚਾਰੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਮਤਿੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। ''ਖਨ੍ਤਿੰ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਬਹਿ ਅਨਿਕ੍ਖਮਨਵਸੇਨ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਮੁਖੋ**ਤਿ ਭਗਵਤਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਮੁਖੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

੧੬. ਯਾਚਧਾਤੁਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਕਮ੍ਮਕਤ੍ਤਾ ''ਭਗਵਾ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਯਾਚਿਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੁਸਸ੍ਸਕਾਲੇਪੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਪਾਕਟੰ ਕਾਤੁੰ ''ਅਤਿਸਮਗ੍ਘੇਪੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤਿਵਿਯ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘੇਪਿ ਯਦਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਬਹੁੰ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ ਕਾਲੇਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਕ੍ਖਮਾਨਾ**ਤਿ ਯਾਚਮਾਨਾ। **ਵੁਤ੍ਤਸਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਪਿਤਸਸ੍ਸੰ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ, ਏਤੇਨ ''ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਲਾਕਾ ਏਵ ਹੋਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਚਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਥ ਵਾ ''ਸਬ੍ਬੰ ਸਸ੍ਸੰ ਸਲਾਕਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ, ਤੇਨਾਹ ''ਸਲਾਕਾ ਏਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ''ਸਲਾਕਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ਜੀਵਿਕਾ ਏਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਲਾਕਾਯ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਧਞ੍ਞਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਧਞ੍ਞਮਿਨਨਟ੍ਠਾਨੇ। **ਵਣ੍ਣਜ੍ਝਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਹਾਪਣਪਰਿਕ੍ਖਕੰ।

ਉਞ੍ਛੇਨ ਪਗ੍ਗਹੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਗ੍ਗਹੇਨਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੇਨ, ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਗ੍ਗਯ੍ਹਤਿ ਏਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖਾਤਿ ਹਿ ਪਗ੍ਗਹੋ, ਪਤ੍ਤੋ। ਤੇਨਾਹ **ਪਗ੍ਗਹੇਨ ਯੋ ਉਞ੍ਛੋ**ਤਿਆਦਿ। ਅਥ ਵਾ **ਪਗ੍ਗਹੇਨਾ**ਤਿ ਗਹਣੇਨ, ਉਞ੍ਛਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਆਹ ''ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਾਪਦੇਸੋ ਉਤ੍ਤਰਾਪਥੋ, ਸੋ ਨਿਵਾਸੋ ਏਤੇਸੰ, ਤਤੋ ਵਾ ਆਗਤਾਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਪਥਕਾ, ਤੇਨਾਹ **ਉਤ੍ਤਰਾਪਥਵਾਸਿਕਾ**ਤਿਆਦਿ। ''ਉਤ੍ਤਰਾਹਕਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਸੋ ਏਵ ਅਤ੍ਥੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ। **ਮਨ੍ਦਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਸਾਲੰ। ''ਮਨ੍ਦੁਰ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰੰ। ਸਾ ਚ ਮਨ੍ਦਿਰਾ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਾਕਾਰੇਨ ਬਹੁਵਿਧਾ ਚ ਕਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਿਕਾਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਗਙ੍ਗਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦੇਸੋ ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥੋ, ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ **ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥਮਨੁਸ੍ਸਾ**। ਬੁਦ੍ਧੰ ਮਮਾਯਨ੍ਤਿ ਮਮੇਵਾਯਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਨਸੀਲਾ **ਬੁਦ੍ਧਮਾਮਕਾ,** ਏਵੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ। **ਪਟਿਵੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੰ। **ਤਦੁਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਨੁਰੂਪੰ ਤਪ੍ਪਹੋਨਕੰ। **ਲਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨੇ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨੰ ਨੇਵ ਲਭਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਞਾਤਿ ਚ ਪਸਤ੍ਥਤਮਗੁਣਯੋਗਤੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਚਾਤਿ **ਞਾਤਿਸੇਟ੍ਠੋ। ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਯਮੇਵ ਪਤਿਰੂਪੋ**ਤਿ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਦੁਲ੍ਲਭਕਾਲੇਸੁ ਪਰਿਕਥੋਭਾਸਾਦਿੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਮਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਜੀਵਸੁਦ੍ਧਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਾਨੁਗੁਣੰ ਆਮਿਸੰ ਵਿਚਾਰੇਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਞਾਤਿਸਿਨੇਹਯੁਤ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇਨੇਵ ਕਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਮਾਰਾਵਟ੍ਟਨਾਯਾਤਿ ਮਾਰੇਨ ਕਤਚਿਤ੍ਤਪਰਿਵਟ੍ਟਨੇਨ, ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਮੋਹਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁੰ ਵਾ ਤਿਦਸਪੁਰੰ ਵਾ ਆਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ।

‘‘ਫੁਸ੍ਸਸ੍ਸਾਹਂ ਪਾਵਚਨੇ, ਸਾਵਕੇ ਪਰਿਭਾਸਯਿਂ।

ਯਵਂ ਖਾਦਥ ਭੁਞ੍ਜਥ, ਮਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਥ ਸਾਲਯੋ’’ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰ ੧.੩੯.੮੮) –

ਅਪਦਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਤਦਾ ਓਕਾਸਕਤਤ੍ਤਾ। **ਨਿਬਦ੍ਧਦਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਨਿਯਮਿਤਦਾਨਸ੍ਸ। **ਅਪ੍ਪਿਤਵਤ੍ਤੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਨੋਪਿ। **ਵਿਸਹਤੀ**ਤਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਨੀਹਾਰੇਨ। **ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਪਰਿ ਚ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਘਨੀਭੂਤਾਯ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾਯ ਪਭਾਯ, ਯਤੋ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਮਾਤਿਕਾਯੋ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਧਾਵਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਯਸ੍ਮਾ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੇ ਪਭਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਾ ਆਕਾਸੇ ਚਨ੍ਦਸੂਰਿਯਾਦਯੋ ਵਿਯ ਵਿਭਾਤਾ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਯ ਸਹ ਕੇਨਚਿ ਅਨਭਿਭਵਨੀਯਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਅਨਤ੍ਥਸਞ੍ਹਿਤੇਤਿ ਘਾਤਾਪੇਕ੍ਖਂ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਤੇਨਾਹ ‘‘ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ ਘਾਤੋ’’ਤਿ। ਅਤ੍ਥੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਹੇਤੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਏਤ੍ਥਾ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਦਿਕੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ **ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ,** ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁ।

ਏਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਕਾਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯਵਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਏਤੇਨ ਚ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਗਮਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਗੁਣੇ ਸਮ੍ਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਨ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਛਾ ਸੀਲਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾਮਾ**ਤਿ ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਸਨ੍ਤਗੁਣਪ੍ਪਕਾਸਨੇਨ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤਿਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਵਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ।

੧੭. ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾਤਿ ਪਿਯਵਚਨਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚਨੀਚਜਨਸਾਮਞ੍ਞਵਸੇਨ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਚ੍ਚਜਨਾਵੇਣਿਕਵਸੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਗਰੁਗਾਰਵਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸਾਧਿਵਚਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਹ ਪਤਿਸ੍ਸਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਯੇਨਾਤਿ **ਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ,** ਸਨਿਸ੍ਸਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਗਰੁਗੁਣਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਗਾਰਵਵਚਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧ ਪਨ ਵਚਨਮੇਵ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਪਪ੍ਪਟਕੋਜ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਕਪ੍ਪੇ ਉਦਕੂਪਰਿ ਪਠਮਂ ਪਥਵੀਭਾਵੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਂ ਨਵਨੀਤਪਿਣ੍ਡਸਦਿਸਂ ਉਦਕੇਪਿ ਉਪ੍ਪਿਲਨਸਭਾਵਂ ਅਵਿਲੀਯਨਕਂ ਅਤਿਸਿਨਿਦ੍ਧਮਧੁਰਂ ਅਨੇਕਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਬਹਲਂ ਰਸਾਤਲਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਥਵੋਜਂ। ਯਂ ਆਦਿਕਪ੍ਪਿਕੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਰਸਤਣ੍ਹਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਂ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਬਲੇਨ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਕਕ੍ਖਲ਼ਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪੁਰਿਮਾਕਾਰੇਨੇਵ ਠਿਤਂ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਬਲੇਨ ਅਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਸਪਬ੍ਬਤਸਮੁਦ੍ਦਕਾਨਨਾ ਹੇਟ੍ਠਾਉਦਕੇ ਅਨਿਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਵਿਕਿਰਿਯਮਾਨਾ ਕੁਲ੍ਲੁਪਰਿ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਂ ਪਥਵੀਸਾਰਮਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨਾਹ **ਪਥਵੀਮਣ੍ਡੋ**ਤਿਆਦਿ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਰਰਸੇਨ ਉਪੇਤਂ, ਤੇਨਾਹ ‘‘ਸਾਦੁਰਸ’’ਨ੍ਤਿ। **ਉਪਪਨ੍ਨਫਲੋ**ਤਿ ਬਹੁਫਲੋ। ‘‘ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕਣ੍ਡ’’ਨ੍ਤਿ ਮਕ੍ਖਿਕਣ੍ਡਾਨਮ੍ਪਿ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯੇ ਪਥਵੀਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਪਾਣਾ, ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਕਾਮੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਤੀਨਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਸਙ੍ਕਾਮਨੇ ਕਿਂ ਅਨਾਮਾਸਦੋਸੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ? ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੯) ਵਚਨਤੋ, ਤੇਨੇਵ ਭਗਵਾਪਿ ਅਨਾਮਾਸਦੋਸਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ, ਖੁਦ੍ਦਕੋ **ਗਾਮੋ**। ਮਹਨ੍ਤੋ ਸਾਪਣੋ **ਨਿਗਮੋ। ਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਪਦਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ।

ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮. **ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਗਰੁਕਾਨਂ, ਤਦਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕ੍ਕਮੇਨ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤਾਯ। ਤੇਨੇਵ ਥੇਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ‘‘ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇਨ ਸਹ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਯਾਚਿ। **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਹਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਰਾਹੁਲਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ, ਯੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੦੫) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਧੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਪਚਨੰ...ਪੇ॰... ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚ, ‘‘ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਨ ਕਤੋ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸਾਮਪਾਕਾਦਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਏਵੰ ਕਤਿਪਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵੇਪਿ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਨ ਤਾਵ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਲੀਨੋ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ ‘‘ਏਕੀਭਾਵੰ ਗਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੰ ਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੰਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ।

ਸੋਲ਼ਸਵਿਧਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ **ਅਨੁਪਦਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਦੇਸਨਾਯੰ** ‘‘ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞੋ ਹਾਸਪਞ੍ਞੋ ਜਵਨਪਞ੍ਞੋ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞੋ’’ਤਿ ਆਗਤਾ ਛ ਪਞ੍ਞਾ ਚ ਨਵਾਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਞਾ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਚਾਤਿ ਏਵੰ ਸੋਲ਼ਸਵਿਧੇਨ ਆਗਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ। ਯੇਸੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਾਵਕਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਸੁ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਯੇਵ ਲੋਕੇ ਪਾਕਟਾਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦਯੋਵ ਇਧ ਉਦ੍ਧਟਾ, ਨ ਇਤਰੇ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾ। ਤੇਨੇਵ **ਆਟਾਨਾਟਿਯਸੁਤ੍ਤੇ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੭੫ ਆਦਯੋ) ਦੇਵਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਕਟਾਨੰ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਗਹਣੰ ਅਕਂਸੁ, ਨਾਞ੍ਞੇਸਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੧੮. ਕਿਲਾਸੁਨੋਤਿ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਪਯੋਜਨਾਭਾਵੇਨ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਨ ਆਲਸਿਯੇਨ, ਤੇਨਾਹ **ਨ ਆਲਸਿਯਕਿਲਾਸੁਨੋ**ਤਿਆਦਿ। **ਨਿਦ੍ਦੋਸਤਾਯਾ**ਤਿ ਕਾਯਵਚੀਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਦੋਸਾਭਾਵਾ। ਪਾਣੰ ਨ ਹਨੇ ਨ ਚਾਦਿਨ੍ਨਮਾਦਿਯੇਤਿਆਦਿਨਾ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੪੦੨) ਓਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **ਸਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਓਸਾਨਦਿਵਸਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਕਿਂ ਸਕਿ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਦਪੇਕ੍ਖਮੇਤ੍ਥ ਸਾਮਿਵਚਨੰ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥਂ ਅਕਾਸੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਖਨ੍ਤੀ ਪਰਮਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਿਤਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਖਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿਟ੍ਠਾਖਮਨਕਿਲੇਸਤਪਨਤੋ **ਪਰਮਂ ਤਪੋ** ਨਾਮ। ਵਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ** ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਹਿ **ਪਰਮਂ** ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਖਨ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ ਪਾਣਵਧਂ ਵਾ ਛੇਦਨਤਾਲ਼ਨਾਦਿਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਪਰੂਪਘਾਤੀ** ਪਰਸ੍ਸਹਰਣਪਰਦਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਨਾਦੀਹਿ ਮੁਸਾਪੇਸੁਞ੍ਞਫਰੁਸਾਦੀਹਿ ਚ ਪਰਂ **ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ** ਚ ਬਾਹਿਤਪਾਪਤਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਸਮਿਤਪਾਪਤਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੀਲਸਂਵਰੇਨ ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਂ ਲੋਕਿਯਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਨਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦਨਂ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਸੋਧਨਂ ਪਭਸ੍ਸਰਭਾਵਕਰਣਂ ਯਂ, ਤਮੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ **ਸਾਸਨਂ** ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿ। **ਅਨੁਪਵਾਦੋ**ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨੁਪਵਦਨਂ। **ਅਨੁਪਘਾਤੋ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਉਪਘਾਤਾਕਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸੇ ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤੇ ਸੀਲੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਵਰਣਂ। ਭਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਸਙ੍ਖਾਤਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਸਮਾਯੋਗੋ ਤਮ੍ਮੁਖੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਪਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਤਮ੍ਮੁਖੇਨ ਪਕਾਸਿਤੇ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸਭਾਵਨਾਰਾਮਤਾਸਙ੍ਖਾਤਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਤਦੁਪ੍ਪਾਦਨਵਸੇਨ **ਆਯੋਗੋ** ਅਨੁਯੋਗੋ ਚ ਯਂ, ਤਮੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

‘‘ਯਾਵ ਸਾਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤਾ’’ਤਿ ਆਣਾਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਪਨ ਉਦ੍ਧਂ ਓਵਾਦਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋਪਿ ਨਤ੍ਥੇਵ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਵ ਹਿ ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਾਵਕਾ। **ਪਠਮਬੋਧਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਬੋਧਿਤੋ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਕਾਲੇ, **ਆਚਰਿਯਧਮ੍ਮਪਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਪਨ ‘‘ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਵਸ੍ਸੇਸੁ ਆਦਿਤੋ ਪਨ੍ਨਰਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਠਮਬੋਧੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਲਤੋ ਪਨ ਪਭੁਤਿ ਆਣਾਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਮੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨਵਕਾਸੋ**ਤਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਕਾਰਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯਾ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਵੋਮਿਸ੍ਸਤਾਯ ਅਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ,

ਨ ਕੇਵਲਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਞੇਵ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ ਅਯੁਤ੍ਤੋ, ਅਥ ਖੋ ਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿ। ਚੋਦਨਾਸਾਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪਨ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵਾਸਕਰਣਂ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਭਾਰੋ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਰਣਵਿਧਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਚੋਦਨਾਸਾਰਣਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਭਗਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਰਤ੍ਤਿਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲਂ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਕਰਣਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯਕਰਣਂ ਵਿਨਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾਨਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਾਨਂ ਸਾਵਕਾਨਂ। ਉਲ਼ਾਰਾਤਿਸਯਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ''ਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਭੋਗਾਦਿਕੁਲਵਸੇਨ ਵਾ''ਤਿ ਪੁਨ ਉਲ਼ਾਰਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ ਕਤਂ। ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਲ਼ਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਅਨੁਲ਼ਾਰਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਸਾਵਕਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਸੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਯਦਿ ਸਾਵਕਾ ਸਮਾਨਜਾਤਿਆਦਿਕਾ ਸਿਯੁਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਾਨੁਗਤਗਨ੍ਥਂ ਵਿਯ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਨ ਨਾਸੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚ ਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਇਮੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਸਮਾਨਜਾਤਿਆਦਿਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਾਸੇਸੁਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਨਾਮਾ…ਪੇ॰… ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਵਾਰੇ ਪਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਾਨਾਜਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵੇ ਸਮਾਨੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾਯ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਚਿਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਚਿਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕੇਵਲਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਹੇਤੁ, ਅਥ ਖੋ ਆਯਤਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕੇਹਿ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਸਮ੍ਭਵੋਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਭਵੇ ਸਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਵੇਨੇਯ੍ਯਜਨਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸਾਪਿ ਸੂਚਨਤੋ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਚਿਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੁ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਹਸ੍ਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ…ਪੇ॰… ਓਵਦਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖ੍ਯਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਸਹਸ੍ਸੋ ਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੂਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮) ਵਿਯ। ਤਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਸਹਸ੍ਸਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਏਕਵਚਨਨ੍ਤਤਾਯ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਵਯਵਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ''ਓਵਦਿਯਮਾਨਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਸਵੇਹੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ। **ਚਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਬਹੁਵਚਨਂ। **ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਸਵੇਹਿ ਕਤ੍ਤੁਭੂਤੇਹਿ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੋਚਿਤਾਨੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਯੇਹਿ ਆਸਵੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਏਵ ਕਰਣਵਚਨਂ। **ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਂ। **ਤੇ**ਤਿ ਆਸਵਾ। **ਤਾਨੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਉਪਯੋਗਬਹੁਵਚਨਞ੍ਚੇਤਂ। **ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨਂ, ਵਿਮੋਚੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਤਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਵਾ ਤੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਆਸਵੇਹੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ, **ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਂ ਤਣ੍ਹਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਵਨ੍ਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਪੁਰਿਮਵਚਨਾਪੇਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਭਿਂਸਨਕੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਸ੍ਸ ਅਪੇਕ੍ਖਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਰਿਮਵਚਨੇਤਿ ਏਵਂ ਅਪੇਕ੍ਖਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨਾਹ **ਯਂ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਭਿਂਸਨਸ੍ਸ ਭਯਸ੍ਸ ਕਤਂ ਕਰਣਂ ਕਿਰਿਯਾ ਭਿਂਸਨਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਿਂਸਨਕਿਰਿਯਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ''ਭਿਂਸਨਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ। ਭਿਂਸਯਤੀਤਿ ਭਿਂਸਨੋ, ਸੋਵ ਭਿਂਸਨਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ''ਭਿਂਸਨਕਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਤ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਕਾਰਨ੍ਤਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **“ਅਥ** ਵਾ”ਤਿਆਦਿ। **ਬਹੁਤਰਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ** ਵਾਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਂ। ਤੇਨ ਚ ਯੋ ਕੋਚੀਤਿ ਪਦਸ੍ਸਾਪਿ ਯੋ ਯੋ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਵਿਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਨਾਨਤ੍ਥੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਯੋ ਯੋ ਪਵਿਸਤਿ, ਤੇਸੁ ਬਹੁਤਰਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਤੋ।

ਨਿਗਮਨਨ੍ਤਿ ਪਕਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਸਂਹਾਰੋ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਨਿਗਮਨਕ੍ਕਮੋ – ਯਾ ਹਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਉਪਰਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਤੇਸਂ

ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਕਿਲਾਸੁਤਾ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾ, ਯਾ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵੇਨੇਯਜਾਨਂ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਭਿਂਸਨਕਵਨਸਣ੍ਡੇਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਤੇਸਂ ਮਗ੍ਗਫਲੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਏਵ ਅਕਿਲਾਸੁਤਾ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤਾ, ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਦੇਸਨਾਯ, ਅਯਂ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਹੇਤੁ, ਅਯਂ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਹੋਸੀਤਿ। **ਪੁਰਿਸਯੁਗਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਯੁਗਂ ਪਵਤ੍ਤਿਕਾਲੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ, ਪੁਰਿਸਵਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਕੋ**ਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ **ਸੁਭਦ੍ਦ**ਸਦਿਸੋ। **ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਤੋ ਜਾਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਬੋਧਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਗਣਿਯਮਾਨਂ ਊਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਦ੍ਵੇਯੇਵਾ**ਤਿ ਧਰਮਾਨੇ ਭਗਵਤਿ ਏਕਂ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਏਕਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਏਵ ਪੁਰਿਸਯੁਗਾਨਿ।

੨੦-੧. **ਅਸਮ੍ਭੁਣਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਾਪੁਣਨ੍ਤੇਨ। **ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਕਥਾਯ ਇਮਸ੍ਸ ਕੋ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਂ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਯਾਚਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੇਸੂ**ਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਨੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਦਿਆਸਵਾਨਂ। **ਤੇ**ਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਧਮ੍ਮਾ। ਞਾਤਿਯੇਵ ਪਿਤਾਮਹਪਿਤੁਪੁਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਵਟ੍ਟਨਤੋ ਪਰਿਵਟ੍ਟੋਤਿ **ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੋ। ਲੋਕਾਮਿਸਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਆਮਸਿਤਬ੍ਬਤੋ ਲੋਕਾਮਿਸਭੂਤਂ। **ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਦਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਦਾਨਾਦਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਮੁਖੇਨ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਾਦੀਨਂ ਅਕਰਣਂ। **ਥਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਾਪਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ। **ਸਞ੍ਛਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਕਚ੍ਛਵਿ ਪਕਤਿਚ੍ਛਵਿ, ਸੁਨ੍ਦਰਚ੍ਛਵਿ ਵਾ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਸਪਦਯੋਜਨਦਸ੍ਸਨਂ। ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਅਯਂ ਵਾ ਹੇਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ। **ਹਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਸਿਦ੍ਧਿਯਂ, ਅਯਮੇਵ ਹੇਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ''ਤਦਾ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ। **ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਫਾਲਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਨ੍ਨਂ ਮਂਸਂ ਸਮਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ। **ਸਕੇ ਆਚਰਿਯਕੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਭਾਵੇ, ਆਚਰਿਯਕਮ੍ਮੇ ਵਾ।

ਵਿ**ਪੁਲਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਬਹੁਭਾਵੇਨ। **ਅਯੋਨਿਸੋ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਯੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਸਮਾਨਾ, ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਜਾਨਮਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਸੇਨ ਰਸਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜਸਭਾਵੇਨ ਸਾਵਜ੍ਜਸਭਾਵਂ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। **ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਧਮ੍ਮਂ ਉਗ੍ਗਤਵਿਨਯਞ੍ਚ, ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਘਾਧਿਕਾਰੇ। **ਪਭਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਪਭਾਸਨਸੀਲੋ। **ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੋਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਤਿਨਾਮਗੋਤ੍ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਕਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਭਾਵਵਾਚੀ, ਸੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਪਾਯੇਸੁ ਖਿਪਨਕੋ ਦਿਟ੍ਠਿਆਦਿਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮੋ ਏਵਾਤਿ ਆਹ **"ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਇਦਾਨਿ ਸਭਾਵਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵਿ**ਨਿਪਤਨਂ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਯਤੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਭਵਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਨਿਯਤਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਮਾਹ ''ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ''ਤਿ।

੨੨. **ਅਨੁਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾਨੁਗਤੋ ਸਭਾਵੋ। **ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹਂ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਆਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪੁਣ੍ਣਮਿਯਾ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਨੁਮਤਿਦਾਨਵਸੇਨ ਦਤ੍ਵਾ, ਪਵਾਰਣਂ ਉਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਵਾਰਣੁਕ੍ਕਡ੍ਢਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਮਾਗਸਿਰਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਮਾਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਪਰਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਫੁਸ੍ਸਮਾਸਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ ਵੇਨੇਯਜਾਨਂ ਅਪਰਿਪਾਕਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਫੁਸ੍ਸਮਾਸਤੋ ਪਰਞ੍ਚ ਏਕਦ੍ਵਿਤਿਚਤੁਮਾਸਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਮਾਸੇਹਿ ਚਾਰਿਕਾਯ ਪਰਿਯੋਸਾਪਨਤੋ। **ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਰਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਛਨ੍ਦੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਅਨਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਦਨੁਗੁਣਾਨੁਸਾਸਨੀ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਆਯਾਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆ**-ਸਦ੍ਦੋ ਆਗਚ੍ਛਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ ''ਆਗਚ੍ਛ ਯਾਮਾ''ਤਿ, ਏਹਿ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਵਣ੍ਣਰਸਪਿਞ੍ਜਰਾਹੀ**ਤਿ ਵਿਲੀਨਸੁਵਣ੍ਣਜਲਂ ਵਿਯ ਪਿਞ੍ਜਰਾਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਮ੍ਹਾਤਿਆਦੀਸੁ

‘‘ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਚ, ‘‘ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਚ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਯਨ੍ਤਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਜਾਤੰ, ਯੰ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਨੋਤਿ ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਘਰਾਵਾਸੇ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਕਾਰਣੰ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਾ। **ਕੁਤੋ**ਤਿ ਕਤਰਹੇਤੁਤੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ, ਕਿਞ੍ਚੇਨ ਵਾ। ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣੰ **ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਤੇਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ**ਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ।

ਤਤ੍ਥ ਚਾਤਿ ਕੁਸਲੇ। ਤਿਕ੍ਖਵਿਸਦਭਾਵਾਪਾਦਨੇਨ **ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ। ਵਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਯਤਿੰ ਵਾਸਨਾਭਾਗਿਯੰ ਧਮ੍ਮਰਤਨਵਸ੍ਸੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ। **ਯੰ ਦਿਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਦਿਵਸੇ।

੨੩. **ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਪਤ੍ਤੁਪਟੇ ਚਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਪਟੇ ਚੀਨਪਟੇ ਚ। **ਤੁਮ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਚਮ੍ਮਮਯਤੇਲਭਾਜਨਾਨਿ। **ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਗਮਨੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਰਨ੍ਤ**-ਸਦ੍ਦੋ ਇਧ ਅਭਿਰੁਚਿਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਆਹ **“ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸੋਰੇਯ੍ਯਾਦੀਨਿ** ਮਹਾਮਣ੍ਡਲਚਾਰਿਕਾਯ ਮਗ੍ਗਭੂਤਾਨਿ ਸੋਰੇਯ੍ਯਨਗਰਾਦੀਨਿ। **ਪਯਾਗਪਤਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਙ੍ਗਾਯ ਏਕਸ੍ਸ ਤਿਤ੍ਥਵਿਸੇਸਸ੍ਸਾਪਿ, ਤੰਸਮੀਪੇ ਗਾਮਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮੰ। **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਸਾਦੰ ਜਨੇਤੀਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਾ।

ਯੇ ਪਨ ਪਕਾਰੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਸਮਨ੍ਤਤੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇ ਪਕਾਰੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਤਤ੍ਰਿਦ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾ’’ਤਿ ਯਾ ਸੰਵਣ੍ਣਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਰ ਤਸ੍ਸੰ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯੰ ਸਮਨ੍ਤਪਸਾਦਿਕਭਾਵੇ ਇਦੰ ਵਕ੍ਖਮਾਨਗਾਥਾਵਚਨੰ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਬਾਹਿਰਨਿਦਾਨਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਨਿਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਿਦਾਨਾਨੰ ਵਸੇਨ **ਨਿਦਾਨਪ੍ਪਭੇਦਦੀਪਨੰ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ‘‘ਥੇਰਵਾਦਪ੍ਪਕਾਸਨੰ ਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਭੇਦਦੀਪਨ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਭੇਦਦੀਪਨ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਿਦਾਨਨ੍ਤਿ ਪਨ ਵੇਸਾਲੀਆਦਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਭੂਤਦੇਸਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ। ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤੰ ਵਿਞ੍ਞੂਨਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯੰ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਤ੍ਵੇਵ ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯੰ

ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡੋ

੧. ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੰ

ਸੁਦਿਨ੍ਨਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨੰ ਇਣਦਾਨਞ੍ਚ **ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਯੋਜਨੰ** ਨਾਮ। ਏਵੰ ਪਯੋਜਿਤਸ੍ਸ ਮੂਲਸ੍ਸ ਸਹ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਗਹਣਵਾਯਾਮੋ **ਉਦ੍ਧਾਰੋ** ਨਾਮ। **ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦਿ **ਸਾਰਣੰ** ਨਾਮ। **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਸਮਣਾਨੰ ਵਸੇਨ, ਭਿਕ੍ਖੁਆਦੀਨੰ ਵਾ ਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਯ। **ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੇ ਅਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਸਮਾਨਕਤ੍ਤੁਕਤ੍ਤਾ, ਯਥਾ ਘਤੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਬਲੰ ਹੋਤੀਤਿ, ਏਵਮਞ੍ਞਤ੍ਥਾਪਿ ਏਵਰੂਪੇਸੁ। **ਭਬ੍ਬਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਤਾਯ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਮਾਤਾਦਿਅਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਸਮਾਯੋਗੇਨ ਕਤਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇਨ ਅਧਿਗਮਨ੍ਤਰਾਯੋ ਜਾਤੋ। ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ ਲਦ੍ਧਬ੍ਯਾਕਰਣਾਨੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੰ ਕਾਤੁੰ। ਤੇਨੇਵ **ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲ**ਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ ਅਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਅਧਿਗਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਏਵ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ। **ਚਰਿਮਕਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤੰ। ਸਙ੍ਖੰ ਵਿਯ ਲਿਖਿਤੰ ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤੰ ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਧੋਤ**ਇਚ੍ਚਾਦਿ। **ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ**ਤਿ ਅਧਿ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ਅਗਾਰਨ੍ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ''ਤਿ। ਕਸਾਯਰਸਰਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਸਾਯਾਨੀਤਿ ਆਹ ''ਕਸਾਯਰਸਪੀਤਤਾਯਾ''ਤਿ। ਕਸਾਯਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਹਿ ਰਸੋਪਿ ''ਕਸਾਯਰਸੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੨੬. ਯਦਾ ਜਾਨਾਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਬੋਧਨਤ੍ਥੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਸਪ੍ਪਿਨੋ ਜਾਨਾਤਿ ਮਧੁਨੋ ਜਾਨਾਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨਾਨੁਭੋਸੀ''ਤਿ। ਕੇਨਚਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨਾਨੁਭੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸ ਲੋਪੋ ਕਤੋ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪਿ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨ ਸਮਾਨਵਿਭਤ੍ਤਿਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਜਾਨਾਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਰਣਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਮਾਤੁ ਸਰਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਅਥ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਸ੍ਸਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨਨੁਭੂਤਤਾਯ ਨਸ੍ਸਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪੀ**ਤਿ ਅਨੁਭਵਨਸਰਣਤ੍ਥਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇ। **ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਪਦਸ੍ਸ। **ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾਤਿਪਦੇਨ। ਸਮਾਨਾਯ ਸਾਮਿਵਚਨਭੂਤਾਯ ਵਿਭਤ੍ਤਿਯਾ ''ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਲੋਪੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਮਰਣੇਨਪਿ ਮਯੰ ਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤੇ**ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਸਹਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਸੇਨਪਿ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਤਯਾ ਵਿਯੋਗੰ ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਨ੍ਤਰੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੨੮. **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ** ਨਾਮ ਗਾਯਨਕਾ। **ਨਟਾ** ਨਾਮ ਰਙ੍ਗਨਟਾ। **ਨਾਟਕਾ** ਲਙ੍ਘਨਕਾਦਯੋ। ਸੁਖੂਪਕਰਣੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਚਰਣੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਯਸ੍ਮਾ ਲਲ਼ਨ੍ਤੋ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ **ਲਲ਼ਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦਾਨਪ੍ਪਦਾਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੰ **ਦਾਨੰ** ਨਾਮ, ਵਿਸੇਸਦਾਨੰ **ਪਦਾਨੰ** ਨਾਮ, **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

੩੦. **ਚੁਦ੍ਦਸ ਭਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤੰ ਨਿਮਨ੍ਤਨੰ ਸਲਾਕੰ ਪਕ੍ਖਿਕੰ ਉਪੋਸਥਿਕੰ ਪਾਟਿਪਦਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੰ ਗਮਿਕੰ ਗਿਲਾਨੰ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੰ ਵਿਹਾਰ-ਧੁਰ-ਵਾਰਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਭਤ੍ਤਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੇਨਾਸਨਾਦਿਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਯਨਿਸ੍ਸਿਤੇਸੁ ਆਰਞ੍ਞਕਙ੍ਗਾਦਿਪਧਾਨਙ੍ਗਾਨੰ ਗਹਣਵਸੇਨ ਸੇਸਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿਪਿ ਗਹਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਵਜ੍ਜੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਜ੍ਜੀਰਾਜੂਨੰ। **ਵਜ੍ਜੀਸੂ**ਤਿ ਜਨਪਦਾਪੇਕ੍ਖੰ ਬਹੁਵਚਨੰ, ਵਜ੍ਜੀਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਯੇਵ ਉਪਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਚ **ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਾ,** ਇਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਚ ਤਦੁਪਕਰਣਾਨੀਤਿ ਆਹ "**ਯੇਹਿ ਤੇਸ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੇਸਧੁਤਙ੍ਗਪਰਿਵਾਰਿਤੇਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ, ਤੇਨਾਹ ''ਸਪਦਾਨਚਾਰੰ ਚਰਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ।

੩੧. **ਦੋਸਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵੁਤ੍ਥੰ ਪਰਿਵੁਸਿਤੰ **ਆਭਿਦੋਸਿਕੰ,** ਅਭਿਦੋਸੰ ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੰ ਗਤੋ ਪਤ੍ਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਆਭਿਦੋਸਿਕੋ, ਤੇਨਾਹ **ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ** ਵਾਤਿਆਦਿ।

੩੨. **ਉਦਕਕਞ੍ਜਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਉਦਕਞ੍ਚ ਯਾਗੁ ਚ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ।**ਅਨੋਕਪ੍ਪਨੰ** ਅਸਦ੍ਦਹਨੰ, **ਅਮਰਿਸਨੰ** ਅਸਹਨੰ।

੩੪. **ਤਦ੍ਧਿਤਲੋਪ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਤਾਮਹਤੋ ਆਗਤੰ ''ਪੇਤਾਮਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਤਦ੍ਧਿਤਪਚ੍ਚਯਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਗਹਿਤੰ, ਤੇ **ਇਣਾਯਿਕਾ। ਪਲਿਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ 'ਮਾ ਗਚ੍ਛ ਮਾ ਭੁਞ੍ਜਾ'ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਤਾਵਰਣੋ, ਪੀਲ਼ਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੫. **ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਸਯੰ। ਸਪਤਿਨੋ ਧਨਸਾਮਿਨੋ ਇਦੰ **ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ,** ਧਨੰ। ਤਦੇਵ ਵਿਭਵੋ।

੩੬. **ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਗਹਿਤਪੁਬ੍ਬਾ ਏਵ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਦਿਨ੍ਨਾਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧੀ**ਤਿ ਪਿਤਰਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਸੁਕ੍ਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਿ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੁਕ੍ਕਮੇਵ ਵਾ ਇਧ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾ ''ਪਟਿਸਨ੍ਧੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨਾਹ ''ਖਿਪ੍ਪੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ। ਨ ਹਿ ਪਿਤੁ ਸੰਯੋਗਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕ੍ਕਮੇਵ ਤਥਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਨਿਯਮਤੋ। ਸੁਕ੍ਕੇ ਪਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ, ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਤੰ ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਮਾਤੁ ਮੰਸਸ੍ਸ ਲੋਹਿਤਲੇਸਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਦਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ **ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਟ੍ਠਪਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਏਵਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਗਰੁਕਸਭਾਵੰ, ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਵਤ੍ਥੁਭੂਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਵਸੇਸੇ ਪਞ੍ਚਖੁਦ੍ਦਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਏਵ ਪਞ੍ਞਪੇਸੀ''ਤਿ। ਯੰ ਆਦੀਨਵਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਚੋਪਨਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਚਲਨਤੋ।

ਤੇਨੇਵਾਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਯਾਨਿ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਕਾਰਣਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਾਨਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਕਿੰ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਉਭਯੇਸੰ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੰ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਾਮਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ** ਹਿ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਞ੍ਜਾਤਾਦਰਾ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨਕਾਲੇ ਕਾਮਰਾਗਸਮਾਕੁਲਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਇਤਰਥਾ ਪੁਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ''ਸਕ੍ਕੋ ਚਸ੍ਸਾ ਕਾਮਰਾਗਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਅਕਾਸੀ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਾ ਏਤੰ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੰ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਤੋ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਮਾਤਙ੍ਗਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ** ਦਿਟ੍ਠਮਙ੍ਗਲਿਕਾਯ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੇਨ ਮਣ੍ਡਬ੍ਯਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਹੋਸਿ। **ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਮਾਤੁ** ਨਾਭਿਯੰ ਵਿਚ੍ਛਿਕਾ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਤੇਨ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਹੋਸੀਤਿ ਆਹ **ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ।

ਅਯਨ੍ਤਿ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ। **ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਯੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੰ ਦੀਪੇਤਿ, **ਮਾਤਾ ਚ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੋਣਿਤਸ੍ਸ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਰੂਪਗੋ ਸਤ੍ਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਚੇਤ੍ਥ ਧ-ਕਾਰੋ ਕਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਨਾਮ ਰਙ੍ਗਨਟਾ, ਤੇ ਵਿਯ ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਭਵੇਸੁ ਨਾਨਾਵੇਸਗ੍ਗਹਣਤੋ ਅਯਮ੍ਪਿ ''ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਕ੍ਖਣਤੋ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਤਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ''ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਲਲਰੂਪਸਹਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ। ਤਞ੍ਹਿ ਇਧ ''ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਸਾ ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹੀਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੩੬) ਵਿਯ। ਅਸ੍ਸ ਤੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋ ਵਤ ਭੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨਿਰਾਦੀਨਵੋਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਦਿਨ੍ਨੇਨ...ਪੇ॰... ਆਦੀਨਵੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਇਤਿਹਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯਸ੍ਸ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਅਤ੍ਥਭਵਨੰ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਦੰ **ਖਣੇਨਾ**ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨੰ। ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋਪਿ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਮਹਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਦੋ ਤੇਸੰ ਰੂਪੰ ਵਿਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਗੋਚਰੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਦਿਨ੍ਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਜਾਨਿੰਸੂਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

੩੭. ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਦਟ੍ਠਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਮੇਵ ਉਪਚਾਰਤੋ ਵੁੱਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਯਾਵਜੀਵਂ ਚਰਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। **ਅਵਿਪ੍ਪਫਾਰਿਕੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦੀਸੁ ਅਬ੍ਯਾਵਟੋ। **ਵਹਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਪਾਦੋ, ਛਿਨ੍ਨਖਨ੍ਧੋ ਵਾ। **ਚਿਨੁਯੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ **ਪਜ੍ਝਾਯੀ**ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਪਦਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨ ''ਕਿਸੋ ਅਹੋਸਿ...ਪੇ॰... ਪਜ੍ਝਾਯਿ ਚਾ''ਤਿ ਚ-ਕਾਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਲਿਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

੩੮. ਗਣੇ ਜਨਸਮਾਗਮੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਨਂ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾ, ਸਾਵ ਪਪਞ੍ਚੋ, ਤੇਨ **ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਪਪਞ੍ਚੇਨ। ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋ ਅਸ੍ਸ। **ਕਥਾਫਾਸੁਕਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਭਾਵੇਨ ਫਾਸੁਕਕਥਾ, ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ ਭੂਤਰੂਪਮੁਖੇਨੇਵ ਮਨੁਨਂ ਪੀਨਨਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **ਪਸਾਦ**ਇਚ੍ਚਾਦਿ। **ਦਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ ਇਧ ਪਨ-ਸਦ੍ਦਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਤਿ ਤਕ੍ਕਾਲਵਾਚਿਨੋ ਏਤਰਹਿ-ਪਦਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਵੁੱਚਮਾਨਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ ''ਸੋ ਪਨ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ। ਨੋ-ਸਦ੍ਦੋਪਿ ਨੁ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ ''ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ। **ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਗਿਹਿਭਾਵਪਤ੍ਥਨਾਲਕ੍ਖਣਮੇਵ। ਅਨਭਿਰਤਿਮੇਵਾਤਿ ਏਵ-ਕਾਰੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਾਯ ਪਨ ਤਦਞ੍ਞਾਯ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਧਿਕੁਸਲਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ, ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ **ਅਧਿਕੁਸਲਾ** ਨਾਮ। **ਇਦਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਉਪਰਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਸੇਸਦਸ੍ਸਨਂ। **ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਦਤ੍ਥਕਥਨਮਤ੍ਤਂ।

ਤਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੇ, ਏਵਂ ਵਿਰਾਗਾਯ ਦੇਸਿਤੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਮਾ**ਤਿ ਗਰਹਾਯਂ। **ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਰਾਗਾਯਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁੱਤਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਵਿਸੇਸੇਤਿ। ਜਾਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਮਾਨੋ ਏਵ ਮਦਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ਮਦੋਤਿ **ਮਾਨਮਦੋ**। ''ਅਹਂ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੋ ਮਾਨੋ **ਪੁਰਿਸਮਦੋ**। ''ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸੇਵਨਾਸਮਤ੍ਥਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਨੋ, ਰਾਗੋ ਏਵ ਵਾ **ਪੁਰਿਸਮਦੋ**''ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਬਲਮਦਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਵਿਪਾਕਾ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਵਟ੍ਟਂ। **ਵਿਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। **ਯੋਨਿਯੋ**ਤਿ ਅਣ੍ਡਜਾਦਯੋ, ਤਾ ਪਨ ਯਵਨ੍ਤਿ ਤਾਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਮਿਸ੍ਸਿਤਾਪਿ ਸਮਾਨਜਾਤਿਤਾਯ ਮਿਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ''ਯੋਨਿਯੋ''ਤਿ ਵੁੱਤਾ।

ਞਾਤਤੀਰਣਪਹਾਨਵਸੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ **ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਲੋਕਿਯਵਿਪਸ੍ਸਨਾ **ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ **ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਇਧ ਪਨ ਞਾਤਤੀਰਣਕਿਚ੍ਚਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਿਜ੍ਝਨਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਿਵਿਧਾਪਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਵੁੱਤਾ, ਤੇਨੇਵ ''ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋਵ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ। **ਕਾਮੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਸੁਭਾਦਿਆਕਾਰਾਨਂ ਤਦਾਕਾਰਗਾਹਿਕਾਨਂ ਤਣ੍ਹਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਸਯਮੁਖੇਨ ਹੇਤ੍ਥ ਵਿਸਯਿਨੋ ਗਹਿਤਾ। **ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ''ਵਿਰਾਗਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ...ਪੇ॰... ਨੋ ਸਉਪਾਦਾਨਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁੱਤੇਸੁ।

੩੯. ਕਲਿਸਾਸਨਾਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਦੋਸਾਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯ। ਕਲੀਤਿ ਕੋਧਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਕਲਿਸਾਸਨਂ, ਕੋਧਵਸੇਨ ਵੁੱਚਮਾਨਾ ਗਰਹਾ। ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋਵ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। **ਸਮਣਕਰਣਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਣਭਾਵਕਰਾਨਂ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਕਥਂ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਨਾਗਤਵਚਨਂ ਕਤਂ, ''ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨਾ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਤਿਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਤਿਸਾਵਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਭਗਵਤੋ ਆਣਾਵੀਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਚੇਵ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਵਿਨਾਸਨਤੋ ਚ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਉਦਕੇ ਭਵਂ ਓਦਕਂ, ਧੋਵਨਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਉਦਕਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਨਾਗਤਵਚਨਂ ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦੀਨਂ ਹੇਤੁਭੂਤੋ ਅਸਂਵਰੋ ਇਧ ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁੱਤੋ ਕਾਰਣੇ ਕਾਰਿਯੋਪਚਾਰੇਨਾਤਿ ਆਹ ''ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸ ਅਸਂਵਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ। **ਦੁਬ੍ਭਰਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਚ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਭਰਿਤਬ੍ਬਤਂ। ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚ ਸਙ੍ਗਣਨਂ ਸਮੋਧਾਨਂ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਤਿ ਆਹ **ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਟ੍ਠਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਕਂ, ਤਥਾ ਅਕਾਸਿਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਗਮਾਸਿਨ੍ਤਿ, ਨਾਲਤ੍ਥਂ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰਿਨ੍ਤਿ, ਅਲਤ੍ਥਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮੇ ਆਬਾਧੋਤਿ, ਅਚਿਰਵੁੱਟ੍ਠਿਤੋ ਗੇਲਞ੍ਞਾਤਿ ਏਕਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕੋਸਜ੍ਜਂ ਕੁਸੀਤ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁੱਤਂ। ਵਿਨਾਪਿ ਹਿ ਭਾਵਜੋਤਨਪਚ੍ਚਯਂ ਭਾਵਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ਯਥਾ ਪਟਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਪਚਯਭੂਤਾਯ ਵਿਵਟ੍ਟਾਯਾ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਪਚਯਹੇਤੁਭੂਤਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਂਵਰਪ੍ਪਹਾਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਸਂਵਰਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਂਵਰੇਹਿ ਚੇਵ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਹਾਨੇਹਿ ਚ ਉਪੇਤਂ। **ਅਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤ ਵਿਨਿਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਪਾਲ਼ਿਸਙ੍ਖਾਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਵਸੇਨ ਅਰਚਿਤਂ, ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰੇਹਿ ਚ ਅਨਾਰੋਪਿਤਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਪਾਲ਼ਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਪਕਿਣ੍ਣਕਦੇਸਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਮੂਲਂ। **ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ** ਨਾਮ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਸਙ੍ਗੇ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਨਯੇਹਿ ਕਥਿਯਮਾਨਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤੇਨਾਹ **ਭਗਵਾ ਕਿਰਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ''ਕਿਮੇਤੇਨਾ''ਤਿ ਮਦ੍ਦਨਚਿਤ੍ਤਾ।

ਵੁੱਤਤ੍ਥਵਸੇਨਾਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਅਧਿਗਮੁਪਾਯਵਸੇਨ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ** ਯਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤੀਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੭੦੬) ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਵਿਰਤਿਯੋ ਚੇਵ, ਯਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚੇਤਨਾ ਸਞ੍ਚੇਤਨਾਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੭੦੪) ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਚੇਤਨਾ ਚ, ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਫਸ੍ਸੋ...ਪੇ॰... ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੭੦੫) ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਫਸ੍ਸਾਦਿਧਮ੍ਮਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਅਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ''ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਨਾਮਕਾਯੋ ਪਦਕਾਯੋਤਿ ਇਦਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁੱਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨਾਮਕਾਯੋ**ਤਿ ਨਾਮਸਮੂਹੋ ਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ, ਸੇਸਾਨਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੋ**ਤਿ ਵਿਰਤਿਆਦਯੋ ਵੁੱਤਾ ਤਪ੍ਪਕਾਸਕਞ੍ਚ ਵਚਨਂ।

ਅਤ੍ਥਵਸੇਤਿ ਹਿਤਵਿਸੇਸੇ ਆਨਿਸਂਸਵਿਸੇਸੇ, ਤੇ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੂਤਿ ਆਹ ''ਕਾਰਣਵਸੇ''ਤਿ। ਸੁਖਵਿਹਾਰਾਭਾਵੇ ਸਹਜੀਵਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ **ਸਹਜੀਵਿਤਾ**ਤਿ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋਵ ਵੁੱਤੋ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲਾ ਦੂਸਿਤਸੀਲਾ ਚ। ਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਸਙ੍ਗੇ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਹਿ ਖਣ੍ਡਛਿਦ੍ਦਾਦਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੂਸਿਤਸੀਲਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋਵ ਇਧ ''ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਮ੍ਪਿ ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਪਰਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ, ਤੇਨੇਵ ''ਯੇ ਮਙ੍ਕੁਤਂ...ਪੇ॰... ਨਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁੱਤੋ। ਤਤ੍ਥ **ਮਙ੍ਕੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਤ੍ਤੇਜਤਂ ਅਧੋਮੁਖਤਂ। **ਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਭੂਤਂ ਵਤ੍ਥੁ। **ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਚੋਦਨਾ ਚੇਵ ਸਾਰਣਾ ਚ। **ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾ ਚੇਵ ਅਨੁਸਾਵਨਸਮ੍ਪਦਾ ਚ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਮਾਨਾ**ਤਿ ਸਂਸਯਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾ। **ਉਬ੍ਬਾਲ਼੍ਹਾ**ਤਿ ਪੀਲ਼ਿਤਾ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਕਲਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਨਂ ਨਿਯਤਕਾਲਿਕਤਾਯ ਚ ਅਵਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਤੋ ਵਿਸੁਂ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਕਿਤ੍ਤਿ** ਗਰਹਾ। **ਅਯਸੋ** ਪਰਿਵਾਰਹਾਨਿ।

ਚੁਦ੍ਦਸ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਨਾਮ **ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੫੬ ਆਦਯੋ) ਵੁੱਤਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ ਆਵਾਸਿਕਗਮਿਕਅਨੁਮੋਦਨਭਤ੍ਤਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਆਰਞ੍ਞਕਸੇਨਾਸਨਜਨ੍ਤਾਘਰਵਚ੍ਚਕੁਟਿਉਪਜ੍ਝਾਯਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਆਚਰਿਯਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਏਤਾਨਿ ਚ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਬ੍ਬਦਾ ਚ ਯਥਾਰਹਂ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਦ੍ਵੇ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਵਤ੍ਤਾਨਿ** ਪਨ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਾਦਿਕਾਲੇਯੇਵ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨ ਸਬ੍ਬਦਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁਂ ਗਣਿਤਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਪਨ ''ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੭੫) ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ''ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਨ ਛਮਾਯ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤਾਵਸਾਨਾਨਿ ਛਸਟ੍ਠਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੇਨ ਵੁੱਡ੍ਢਤਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹੇਨ, ਮਾਨਤ੍ତਚਾਰਿਕੇਨ, ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੇਨ, ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਵਾਸੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੮੨) ਵੁੱਤਵਤ੍ਤਾਨਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬੇਹਿ ਅਨਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਂ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਵੁੱਡ੍ਢਤਰਾਦੀਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲਨ੍ਤਰੇਸੁ ਚਰਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣਿਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਏਕਸਤ੍ਤਤਿਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਵਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਵੁੱਤਂ ''ਨ ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਂ...ਪੇ॰... ਨਹਾਨੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੮੬) ਇਦਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਂ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਏਕਂ, ''ਨ ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੫੧) ਚ ਦਸਾਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸ੍ਵੇਵ ਪਨ ਕਾਨਿਚਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਦਿਵਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਦਿਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿਯੇਵ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਦੇਸੇ ਅਪ੍ਪਕਂ ਊਨਮਧਿਕਂ ਵਾ ਗਣਨੂਪਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਸੀਤਿਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਆਗਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਚੁਦ੍ਦਸਵਤ੍ਤੇਹਿ ਅਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਵਿਨਯਾਗਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ ਯਥਾ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਸੀਤਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ ਏਵ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸਂਵਰਵਿਨਯੋਤਿ ਸੀਲਸਂਵਰੋ ਸਤਿਸਂਵਰੋ ਞਾਣਸਂਵਰੋ ਖਨ੍ਤਿਸਂਵਰੋ ਵੀਰਿਯਸਂਵਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋਪਿ ਸਂਵਰੋ ਯਥਾਸਕਂ ਸਂਵਰਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਸਂਵਰਣਤੋ ਸਂਵਰੋ, ਵਿਨਯਨਤੋ ਵਿਨਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪਹਾਨਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਚਾਗਟ੍ਠੇਨ ਪਹਾਨਂ, ਵਿਨਯਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮਥਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਅਧਿਕਰਣਸਮਥਾ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੇਵ। ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਵ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ ਤਬ੍ਭਾਵੇ ਏਵ ਭਾਵਤੋ। ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯੋਜਨਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਦੇਨੇਵ ਯੋਜਿਤਤ੍ਤਾ ਅਯੋਸਙ੍ਖਲਿਕਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ''ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਸਸੁ ਪਦੇਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਤਦਵਸੇਸੇਹਿ ਨਵਨਵਪਦੇਹਿ ਯੋਜਿਤਤ੍ਤਾ ''ਏਕੇਕਪਦਮੂਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਹਿ ਸੋ **ਪਰਿਵਾਰੇ** (ਪਰਿ॰ ੩੩੪) ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੂਤਿ ਆਦਿਂਕਤ੍ਵਾ ਯਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਵਸੇਨੇਵ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਕਮੂਲਕਨਯੇ ਆਗਤਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਨਯੇਨ ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੂਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕੇ ਕਤੇ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦਸ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਦਸ ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ ਚਾਤਿ ਵੀਸਤਿ ਪਦਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਕਮੂਲਕਨਯੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾਰੇ ਨਵੇਵ ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਦਸਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਨਵੁਤਿ ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ ਨਵੁਤਿ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦਸਹਿ ਅਤ੍ਥਪਦੇਹਿ ਦਸਹਿ ਧਮ੍ਮਪਦੇਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜਿਤਾਨਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਞ੍ਚ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੩੯) ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇਪਿ ਏਕਮੂਲਕਨਯੇਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਤ੍ਥਸਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸਤਸ੍ਸ ਯੋਜਨਾਮੁਖਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਥਾ ਸਿਦ੍ਧੇਪਿ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੩੪) ਗਾਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਸਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਸਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਞਾਣਸਤਾਨੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਦ੍ਵੇ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਜੋਤਿਕਾਨਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਨਂ ਵਸੇਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਂ, ਧਮ੍ਮਭੂਤਾਨਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ। **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਞਾਣਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਸਤੇ ਞਾਣਸਤਂ, ਧਮ੍ਮਸਤੇ ਞਾਣਸਤਂ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਞਾਣਸਤਾਨੀਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਤਾਨਿ। **ਅਤਿਰੇਕਾਨਯਨਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ।

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਸੁਦਿਨ੍ਨਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਕ੍ਕਟੀਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦. **ਪਚੁਰਤ੍ਥੇ ਹਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਦਾ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਨੋਰਮਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਸੇਵਨਿਚ੍ਛਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਤ੍ਤਾ ਸੇਵਨਾਯ ਅਭਾਵਕ੍ਖਣੇਪਿ ਇਹ ਮਲ੍ਲਾ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਬ੍ਬੋਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਂ ਬਾਹੁਲ੍ਲਵੁਤ੍ਤਿਤਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯ ਪਟਿਸੇਵਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ।

੪੧. **ਸਹੋਡ੍ਢਗ੍ਗਹਿਤੋ**ਤਿ ਸਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਥੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਾਦਿਪੁਗ੍ਗਲਵਿਸੇਸਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਪਣ੍ਡਕਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਂ ਤਿਂਸਵਿਧੇਪਿ ਮਗ੍ਗੇ ਮੇਥੁਨਂ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਕਰਂ ਹੋਤਿ ਏਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤੇਨ ਯਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਪ੍ਪਕਾਸਨਵਸੇਨ ਸੁਬੋਧਤ੍ਥਾਯ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਜੋਤਕਵਸੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਆਮਸਨਂ** ਆਮਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ। ਤਤੋ ਦਲ੍ਹਤਰਂ **ਫੁਸਨਂ। ਘਟ੍ਟਨਂ** ਪਨ ਤਤੋ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੇਨ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਂ। **ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਦਿਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ।

੪੨. **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ**ਦਿਸਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ **ਸੁਰਾਪਾਨਾ**ਦਿਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਞ੍ਚ (ਪਾਚਿ॰ ੩੨੬ ਆਦਯੋ) ਏਕੇਨੇਵ ਲਕ੍ਖਣਵਚਨੇਨ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖਸਮ੍ਭਵਤੋ, ਤਥਾਪਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਚਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਲੋਕੇ ਪਾਣਘਾਤਵੋਹਾਰਸਮ੍ਭਵੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਰਥਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਾਕ੍ਯੇ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਿਯਾ। ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ, ਇਤਰੇਸਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਯੇਵ ਅਕੁਸਲਨਿਯਮੋ, ਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਂ ਕੁਸਲਂ ਵਾ ਸਿਯਾ, ਅਕੁਸਲਂ ਵਾ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ ਵਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਥਾ ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਮ੍ਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ। ''ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਿਦਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੇਪਿ ਅਨਾਦਰਿਯਵਸੇਨ ਪਟਿਘਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਵਾਕ੍ਯਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਵ ਸਿਯਾ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਯੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਨਿਯਮਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਸੁਰਾਪਾਨਾਦੀਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਂ ਨ ਹੋਤੇਵਾਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਯਮੇਤੁਂ, ਕੇਵਲਂ ਪਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ, ਨ ਕੁਸਲਾਦੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਨਿਯਮੋ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਨਂ ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕਾਦਿਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਿਨਾਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਲਿਮ੍ਪਨਞ੍ਚ, ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵੋ ਚ ਸਮਤ੍ਥਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੪੨) ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਵਸੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਅਯਂ ਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ । ਅਚਿਤ੍ਤਕੇਸੁ ਹਿ ਤੇਰਸਸੁ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸੇਵ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਨਿਯਮੋ, ਨ ਇਤਰੇਸਂ ਦ੍ਵਾਦਸਨ੍ਨਂ ਅਕੁਸਲਾਦਿਚਿਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਯਂ ਪਨ ਏਵਂ ਕੇਨਚਿ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਂ ਸਦ੍ਦਤੋਪਿ ਅਪਤੀਯਮਾਨਮਿਮਂ ਨਿਯਮਂ ਪਰਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਯਦਿ ਹਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਸਿਯਾ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਨਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਸਿਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਵ ਏਵਂ ਨਿਯਮਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਕੋਚਿ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂ ਨਿਯਮਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਯੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਨਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਸਿਯਾਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਕਿਨ੍ਤੁ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਿਯਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਵਾ ਸਿਯਾ, ਕੁਸਲਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨ **ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਵਿਸੇਸਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਸਿਯਾ। ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਸੁ ਅਕੁਸਲਨਿਯਮੇਨ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਚ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਤੇਸੁ ਚ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸੇਵ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾ ਚ, ਇਤਰੇਸਂ ਪਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਏਵਾਤਿ ਵਾਦੋਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਨੁਪਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ।

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਵਿਨਾਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ...ਪੇ॰... ਸੁਰਾਪਾਨਾਦਿਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਨ ਸਿਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਚ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸਾਧੇਤੁਂ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਆਗਤਵਚਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਪਪਞ੍ਚਿਤਂ, ਤਂ ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਹਿ ਵਿਰੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਤਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਚੇਤਸ੍ਸ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤੋ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਂ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਂ ਇਧੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵਤ੍ਵਾ ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ''ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੋਵ ਅਤ੍ਥੋ ਪੁਨ **ਸੁਰਾਪਾਨਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ** ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੁਨ ਵਚਨੇ ਪਯੋਜਨਾਭਾਵਾ, ਤਦਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ ਚ, ਨਾਪਿ ਏਕਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨਯੋ ਤਦਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਏਕਲਕ੍ਖਣਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ''ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਯੇਵ (ਪਾਚਿ॰ ੩੨੬ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮੇ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਯੇਵ (ਪਾਚਿ॰ ੩੧੧ ਆਦਯੋ) ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਯੇਵ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤਕਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁਪੀਤਿ ਅਤਿਦਿਸਿਤਬ੍ਬਤੋ ਚ।

ਅਪਿਚ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯਾ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਨ੍ਦੇਹਾਦਿਵਿਗਮਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਵਚਨਸ੍ਸ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਸਯੇ ਚ ਵਿਸੇਸਿਤਬ੍ਬਂ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਤਰਥਾ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਵਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤਿ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਿ ਚੇਵ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚਾ''ਤਿ ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਏਵ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾ ਚ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਏਵਂ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਕ੍ਖਦ੍ਵਯਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਸੁਰਾਪਾਨਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖਦ੍ਵਯੇਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮੇਵ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਯਂ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਪਟਿਪਾਦਕਮੇਤਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਇਮਿਨਾ ਏਵ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਪਨ ਤਿਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਤੇਨੇਵ **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜਂ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਙ੍ਘਾਣਿ ਇਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰੋ ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕੋ ਵਾਸਿਤਕਪਿਞ੍ਞਾਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਆਦੀਹਿ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਾਨੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤਿ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਿ ਚੇਵ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਾਧਨਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਇਮਂ ਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮੇਵ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਤਾਯ ਚੇਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ-ਕਾਰੋ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਜੋਤਕੋ ਅਪਿਚਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਦਿਦਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤਕਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁ ਵਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤਿ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਿ ਚੇਵ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚਾਤਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਯ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਏਤ੍ਥ ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਕਤਰੋਤਿ ਚੇ? ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਤਾਯ ਏਵ ਵਤ੍ਥੁਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਨਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਏਵ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾਯ ਵਿਸੇਸੋ। ਕਿਨ੍ਤੁ ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਸਙ੍ਖਾਤਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸੁਰਾਮੇਰਯਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤਬ੍ਬਤਾਯਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ। ਇਧ ਹਿ ''ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤੀ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵਾ''ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਭਯਪਕ੍ਖੇਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾ ਚ ਸਿਦ੍ਧਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵ **ਪਰਮਤ੍ਥਜੋਤਿਕਾਯ** (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.ਪਚ੍ਛਿਮਪਞ੍ਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਖੁਦ੍ਦਕਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾਯ ''ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਯਤੋ ਚ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੁਰਾਤਿ ਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗਵਿਰਹਿਤੋ ਕੇਵਲੋਪਿ ਕਾਯੋ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖਣੇਪਿ ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਪਿਵਤਿ, ਸਾ ਏਕਨ੍ਤਅਕੁਸਲਾ ਏਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਪਠਮਾ ਚੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਏਕਨ੍ਤਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਂ ਪਕਤਿਵਜ੍ਜਤੋ ਵੇਰਮਣਿਯੋ, ਸੇਸਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਤੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਕਤਿਵਜ੍ਜਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਚ ਜਾਨਨਙ੍ਗਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਰਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤਿ ਮਦਨੀਯਂ, ਪਾਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਜ੍ਜਞ੍ਚ ਵਾਯਾਮਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪੀਤੇ ਚ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਸੁਰਾਤਿ ਜਾਨਨਙ੍ਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਾਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਸੁਰਾਤਿ ਜਾਨਨਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਂ ਸਿਯਾ, ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਤਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਾਸੁਪਿ **ਸੁਤ੍ਤਪਿਟਕਾਦਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਕਤ੍ਥਚਿ ਜਾਨਨਙ੍ਗਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਾਠਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਿਚ ਯਂ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ''ਏਤਂ ਸਤ੍ਤਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇਸੇ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਣਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਯਥਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਏਤਂ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਜਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਯਥਾ ਪਨ ਕਟ੍ਠਸਞ੍ਞਾਯ ਸਪ੍ਪਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਨਾਲਿਕੇਰਪਾਨਸਞ੍ਞਾਯ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਂ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਮਾਨਤ੍ਤੇਨ ਉਪਮੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਤਿਵਿਯ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਅਕੁਸਲਾਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮਾਨਤਾਯ ਨਿਯਮਾਭਾਵਾ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਪਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ। ਤਂ ਪਨ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਚ ਮੇਥੁਨਾਦੀਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਯੋਗਙ੍ਗਾਦੀਹਿਪਿ ਭਿਨ੍ਨਾਨਮੇਵ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਮੀਕਰਣਂ ਅਯੁਤ੍ਤਮੇਵ। ''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਵਿਯ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਮੇਥੁਨਾਦੀਨਿਪਿ ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਦੀਹਿ ਸਿਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਨ ਗਯ੍ਹਤਿ ਤਥਾ ਵਚਨਾਭਾਵਾਤਿ ਚੇ? ਇਧਾਪਿ ''ਤਥਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸਦਿਸਂ ਸੁਰਾਪਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਾਭਾਵਾ ਇਦਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨੇਵ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੇਨ ਵਿਨਯਞ੍ਞੁਨਾ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਾਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਰੋਧਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਬਾਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਪਯੋਗਙ੍ਗਾਦੀਹਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਭਿਨ੍ਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਨ ਸਹ ਸਮੀਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ। ਨ ਹਿ ''ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਿਰੋਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਤਾਵ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਕਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤਪਿਟਕਾਦੀਸੁ।

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧, ੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਕੁਸਲਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਂ ਤੇਸਂ ਸੁਤ੍ਤਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾਨਭਿਞ੍ਞਾਤਮੇਵ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਨ ਹਿ ''ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਾਦਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਭੂਤਂ ਸਹਜਾਤਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ''ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਹਜਾਤਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨਾਪਿ ਲੋਭਾਦਿਅਕੁਸਲਚੇਤਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੇਨ ਤਂ ਨਿਸੇਧਾਯ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਣੀਯਂ ਸਿਯਾ, ਅਭਿਧਮ੍ਮਵਿਰੋਧੋਪੇਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਾਮਜਾਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਞ੍ਚਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਜਵਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਚਨਤੋ।

ਅਪਿਚ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਿ ਜਵਨਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕੁਸਲਾਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਕੁਸਲਾਨਿ ਪਨ ਤੇਸਂ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾਦਿਉਪਨਿਸ੍ਸਯਬਲੇਨ ਅਪ੍ਪਕਾਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਾਦਿਅਕੁਸਲਜਵਨਸ੍ਸੇਵ ਯੇਭੁਯ੍ਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤੋ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ ਜਵਨਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਅਭਾਵਾ। ਅਕੁਸਲਾ ਹਿ ਵਿਸਯਾਨੁਗੁਣਂ ਵਾਸਨਾਨੁਗੁਣਞ੍ਚ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਜਾਨਨਾਜਾਨਨਨਿਬਦ੍ਧੇਨ। ਯੇ ਪਨ ਜਾਨਨਾਦਿਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਯੋ, ਯੇ ਚ ਜਾਨਨਾਦਿਂ ਵਿਨਾਪਿ ਸਿਜ੍ਝਮਾਨਾ ਸੁਰਾਪਾਨਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ, ਤੇ ਤੇ ਤਥਾ ਤਥਾ ਯਾਥਾਵਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਯਥਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਵਸੇਨ ਗਹਣੇ ਕੋ ਨਾਮ ਅਭਿਧਮ੍ਮਵਿਰੋਧੋ। ਏਵਂ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਿਰੋਧਾਭਾਵਤੋ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਸੀਲਭੇਦਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ ਸੀਲਭੇਦਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਆਣਾਯਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾਦੀਨਂ ਸੀਲਭੇਦੋ ਵਿਯ। ਨ ਹਿ ਤਾਸਂ ਅਕੁਸਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਸੀਲਭੇਦੋ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਾਯਤ੍ਤਸਮਨੁਭਾਸਨਾਨਨ੍ਤਰੇਯੇਵ ਵਿਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨੇ ਏਵ ਵਿਹਿਤੋ, ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨੇ। ਅਞ੍ਞੋ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਸਯੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਕੁਸਲਵਿਸਯੋ। ਤੇਨੇਵ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਿਨ੍ਨੇ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਯਂ ਭਿਨ੍ਨਂ, ਤੇਨ ਏਕੇਨੇਵ ਹੋਤਿ, ਨਾਞ੍ਞੇਹਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਭੇਦਾਭਾਵੇਪਿ ਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੪੨) ''ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਕੇਹਿਚਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ''ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਸੀਲਭੇਦਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਕਾਰਣਂ। ਨ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨੇ ਏਵ ਸੀਲਭੇਦੋ, ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸੀਲਭੇਦਕਥਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਵਚਨਂ ਅਜਾਨਨਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲਾਭਾਵਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਸਙ੍ਗਾਭਾਵਾ, ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ''ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਨ ਚ ਤੇ ''ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਆਚਰਿਯਾ ਇਮਂ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਸੀਲਭੇਦਪ੍ਪਕਾਸਕਂ ਖਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਪਾਠਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਵੋਚੁਂ, ਯੇਨ ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਅਥ ਖੋ ਸੁਰਾਪਾਨਟ੍ਠਕਥਾਗਤਂ ਸੁਤ੍ਤਪਿਟਕਟ੍ਠਕਥਾਗਤਞ੍ਚ ਅਨੇਕਵਿਧਂ ਵਚਨਂ, ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਂ ਪਰਮ੍ਪਰੋਪਦੇਸਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਵੋਚੁਂ। ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾਨਂ ਅਭਯਗਿਰਿਕਾਦੀਨਂ ਮਤਞ੍ਹੇਤਂ, ਯਦਿਦਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਗਹਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕੇਹਿਚਿ ''ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ, ਤਂ ਸੁਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਯਞ੍ਚ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੪੨) ''ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਸੁਰਾ ਨ ਪਵਿਸਤਿ ਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਤ੍ਤਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤੋ''ਤਿ ਕੇਹਿਚਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ''ਨ ਸੁਨ੍ਦਰ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਸੀਲਂ ਵਿਯ ਹਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਂਯੇਵ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁਂ ''ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਨੇਵ ਪਾਣਂ ਹਨਤਿ, ਨ ਸੁਰਂ ਪਿਵਤਿ। ਸਚੇ ਪਿਸ੍ਸ ਸੁਰਞ੍ਚ ਖੀਰਞ੍ਚ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਖੀਰਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਨ ਸੁਰਾ। ਯਥਾ ਕਿਂ? ਯਥਾ ਕੋਞ੍ਚਸਕੁਣਾਨਂ ਖੀਰਮਿਸ੍ਸਕੇ ਉਦਕੇ ਖੀਰਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਨ ਉਦਕਂ। ਇਦਂ ਯੋਨਿਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਚੇ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਯਥਾ ਹਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਸੀਲਂ ਵਿਯ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਧਮ੍ਮਤਾ ਨਾਮ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਾਰਮਿਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਅਕੁਸਲਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ ਏਵ। ਤਥਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਪਥਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਅਪਾਯਹੇਤੁਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪ੍ਪਹਾਯਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤਂਤਂਸੀਲਵੀਤਿਕ੍ਕਮਹੇਤੁਕਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ ਏਵ ਧਮ੍ਮਤਾ। ਨ ਹਿ ਸਭਾਵਵਾਦੀਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾ ਵਿਯ ਅਹੇਤੁਕਤਾ ਇਧ ਧਮ੍ਮਤਾ ਨਾਮ। ਯਥਾ ਵਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਤਾਨਯੇ ਕਾਰਣਸ੍ਸ ਭਾਵੇ ਅਭਾਵੇ ਚ ਕਾਰਿਯਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਅਭਾਵੋ ਚ ਧਮ੍ਮਤਾ, ਨ ਅਹੇਤੁਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਭਾਵਾਭਾਵੋ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਕਮ੍ਮਪਥਾਨਂ ਹੇਤੁਭੂਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਤੇਸਂ ਅਭਾਵੋ, ਤਦਵਸੇਸਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਹੇਤੁਨੋ ਭਾਵੇਨ ਭਾਵੋ ਚ ਧਮ੍ਮਤਾ , ਨ ਅਹੇਤੁਕਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਪਾਯਹੇਤੁਨੋ ਰਾਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨੇਵ ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸੁਰਾਯ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਵਿਦਂ ਕੇਹਿਚਿ ''ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਸੁਰਾ ਨ ਪਵਿਸਤਿ ਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਤ੍ਤਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤੋ''ਤਿ, ਤਂ ਕੇਨ ਹੇਤੁਨਾ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਨ ਞਾਯਤਿ, ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵਾ ਕਥਨੇਨ ਕਥਂ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਯਮ੍ਪਿ **ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੩੫੨) ''ਸੁਰਞ੍ਚ ਖੀਰਞ੍ਚ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਇਦਂ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਸਾਧੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਪਾਣਂ ਨ ਹਨਤਿ, ਨਾਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਤਿ...ਪੇ॰... ਨ ਸੁਰਂ ਪਿਵਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਤਾਵ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਪਥਾਨਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਵਿਰਮਣਂ ਸੁਕਰਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਕਥਂ ਵਿਰਮਣਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚੋਦਨਾਸਮ੍ਭਵਂ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਵਸੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤੇਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਤ੍ਤਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਸੁਰਾ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਾਦਿਸੀ ਚ ਅਕੁਸਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਹਤਾ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਰਗਲਂ ਸੁਰਾਯ ਪਵਿਸਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਗਮ੍ਯਮਾਨਤ੍ਥਂ ਪਰਿਹਾਰਵਚਨਂ ਵਦਤਾ ''ਸਚੇ ਪਿਸ੍ਸ ਸੁਰਞ੍ਚ ਖੀਰਞ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਖੀਰਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਨ ਸੁਰਾਤਿ ਇਦਂ ਸੁਰਾਯ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਪਰਗਲਪ੍ਪਵੇਸਾਭਾਵਦਸ੍ਸਨਪਰਂ, ਨ ਪਨ ਸੁਰਾਮਿਸ੍ਸਖੀਰਸ੍ਸ ਸੁਰਾਯ ਵਿਯੋਜਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਦਸ੍ਸਨਪਰਂ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਦਿ ਹਿ ਸੁਰਾਮਿਸ੍ਸੇ ਖੀਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ, ਖੀਰਮੇਵ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਸੁਰਾ। ਖੀਰੇ ਪਨ ਸੁਰਾਯ ਅਵਿਯੁਤ੍ਤੇ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਵਿਸਤੀਤਿ । **ਇਦਂ ਯੋਨਿਸਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਅਪ੍ਪਵਿਸਨਂ ਯੋਨਿਸਿਦ੍ਧਂ। ਯੋਨੀਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਜਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਕੋਞ੍ਚਜਾਤਿਕਾਨਂ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਂ ਖੀਰਮਿਸ੍ਸਉਦਕਜ੍ਝੋਹਰਣਹੇਤੁਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਤਂ ਅਪ੍ਪਵਿਸਨਂ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਖੀਰਮਿਸ੍ਸਾਯ ਸੁਰਾਯ ਖੀਰੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਪਿ ਪਰਗਲਾਪਵਿਸਨਨ੍ਤਿ। **ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੁਰਾਪਿਵਨਹੇਤੁਭੂਤਕਿਲੇਸਸਹਿਤਤ੍ਤਾਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸਿਦ੍ਧਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਸੁਰਾਯ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਅਪਿਵਨਂ ਸਮਤ੍ਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਥਾਪਿ ਸਿਯਾ ਅਜਾਨਨਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਨਾਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤ੍ਤੇਪਿ ਸੁਰਾਯ ਅਪਿਵਨਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਤਿ ਸਮਤ੍ਥਨਪਰਮੇਤਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਨ੍ਤਰੇਹਿ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਵਚਨਨ੍ਤਰੇਹਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾਯੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਿਚ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਪਥਾਨਂ ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਕਰਣਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਸੀਲਮੇਵ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਯਦਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤਂ ਸਮਾਨਂ। ਸੁਰਾਪਾਨਂ ਵਿਯ ਇਤਰਾਨਿਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇਨ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਨਿ ਸਿਯੁਂ, ਤਥਾ ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੇਹਿਪਿ ਵਿਰਮਣਪਰਮਾਰਣਪਰਸਨ੍ਤਕਗਹਣਾਦੀਸੁ ਕਾਯਵਚੀਪਵਤ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨੋ ਚੇ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨੇਨ ਪਾਣਵਿਯੋਗਸ੍ਸ, ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰਿਯਾ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨਮਗ੍ਗਫੁਸਨਸ੍ਸ ਚ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਸੁਰਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਪਰਗਲਂ ਨ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨਨੁ ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬੇ ਕਮ੍ਮਪਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਨ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਿਪਰੀਤਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਕਥਞ੍ਚਿ ਨਾਮ ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂਤੋ, ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਂ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਤੋ ਚ ਗਹਣ੍ਤੀ ਦਿਟ੍ਠਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ ਨ ਸਿਯਾ। ਸਾ ਚ ਕਮ੍ਮਪਥੇਸੁ ਗਣਿਤਾਤਿ ਕੁਤੋ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ। ਅਥ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਪਿ ''ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਰੂਪਗ੍ਗਹਣਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਚੇ? ਨ, ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸਪਿ ''ਅਯਂ ਨ ਸੁਰਾ''ਤਿ ਸਰੂਪਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਸਮਾਨਤ੍ਤਾ। ''ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵਤ੍ਥੁਪਰਾਮਸਨੇਪਿ ''ਸੁਰਾ''ਤਿ ਵਿਸੇਸਵਿਜਾਨਨਾਭਾਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਚੇ? ''ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਤ੍ਤਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀਪਿ ''ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ''ਤਿਪਿ ਵਿਸੇਸਜਾਨਨਾਭਾਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਮਾਨਮੇਵ। ਏਵਞ੍ਚਿ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਤਿ ਅਹਿਤੋਤਿ ਅਹਿਤਂ ਵਾ ਪੂਰਣਕਸ੍ਸਪਾਦਿਂ ਹਿਤੋ ਪਟਿਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨੁਨਯਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਪੁਬ੍ਬਕਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਕੁਸਲਂ।

ਅਪਿਚ ਸੁਰਾਯ ਪੀਯਮਾਨਾਯ ਨਿਯਮੇਨ ਅਕੁਸਲੁਪ੍ਪਾਦਨਂ ਸਭਾਵੋ ਪੀਤਾਯ ਵਿਯ। ਖੀਰਾਦਿਸਞ੍ਞਾਯ ਪੀਤਸੁਰਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਮਾਤੁਭਗਿਨਿਆਦੀਸੁਪਿ ਰਾਗਦੋਸਾਦਿਅਕੁਸਲਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਵੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਪੀਯਮਾਨਕ੍ਖਣੇਪਿ ਤਿਖਿਣੋ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇਵ, ਤੇਨੇਵ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞਾਦਿਝਾਨਪਰਿਹਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਅਗਾਰਵਾਦਿਅਕੁਸਲਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਯਾਵ ਸੁਰਾਵਿਗਮਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਥ। ਤੇਨੇਵ ਭਗਵਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਗਾਰਵਾਦਿਅਕੁਸਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ ਸੁਰਾਦੋਸਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਨ ਹਿ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਨਾ ਝਾਨਪਰਿਹਾਨਿ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਰਾ ਪੀਯਮਾਨਾ ਪੀਤਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਅਕੁਸਲੁਪ੍ਪਾਦਿਕਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਝਾਨਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਅਨ੍ਵਯਤੋਪਿ, ਅਰਿਯਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨ ਮੁਖੇਨ ਸੁਰਾਯ ਅਪ੍ਪਵੇਸਸਙ੍ਖਾਤਬ੍ਯਤਿਰੇਕਤੋਪਿ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਗਹਣਮੇਵ ਹਿ ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੀਮਤਾਨੁਸਾਰਂ।

ਯਂ ਪਨ ''ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਗਹਣਂ, ਤਂ ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾਨਂ ਅਭਯਗਿਰਿਕਾਦੀਨਮੇਵ ਮਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਗਣ੍ਠਿਪਦਕਾਰਕਾਦੀਹਿ ''ਪਰਵਾਦੋ''ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤਿਯਾ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਲਿਖਿਤਂ ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੀਮਣ੍ਡਲਮ੍ਪਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਸਾਸਨਂ ਦੂਸੇਤਿ, ਪੁਰਾਪਿ ਕਿਰ **ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਮਿਲ਼ਰਟ੍ਠੇ** ਕੋਚਿ ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕੋ ਨਾਗਸੇਨੋ ਨਾਮ ਥੇਰੋ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸੀਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਵਾਦਮਥਨਨਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਦਮਿਲਕਬ੍ਬਰੂਪੇਨ ਕਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਇਮਂ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਪਿਵਨੇ ਅਕੁਸਲਨਯਂ, ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਦੇਸਕਾਲਾਦਿਭੇਦੇਨ ਅਨਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਞੇਯ੍ਯਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਸਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨੇਵ ਞਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤੇਨ ਞੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਤ੍ਤਹਾਨਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨੇਵ ਪਨ ਞਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ ਚ, ''ਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਾਮਰੂਪਨ੍ਤਿਆਦਿਭੇਦੋ ਵਿਯ ਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਸਮ੍ਮੁਤਿਪਿ ਵਿਸੁਂ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੋ ਏਵਾ''ਤਿ ਚ ਏਵਮਾਦਿਕਂ ਬਹੁਂ ਵਿਪਰੀਤਤ੍ਥਨਯਂ ਕਬ੍ਬਾਕਾਰਸ੍ਸ ਕਵਿਨੋ ਉਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬਨ੍ਧੇ ਕਾਰਣਾਭਾਸੇਹਿ ਸਤਿਂ ਸਮ੍ਮੋਹੇਤ੍ਵਾ ਪਬਨ੍ਧਾਪੇਸਿ, ਤਞ੍ਚ ਕਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਂ ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਮਤਂ ਇਧ ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੀਮਤੇ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਚਿਰਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਥ। ਤਂ ਪਨ ਪਚ੍ਛਾ ਆਚਰਿਯਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਿਯਮਹਾਥੇਰੇਨ ਬਾਹਿਰਬ੍ਭਰਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਜਾਲਂ ਵਿਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਸੋਧਿਤਮ੍ਪਿ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਾ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੪੨) ਵਿਨਯਟੀਕਾਯ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਯੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਸਮਤ੍ਥਨਵਚਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੇਹਿਚਿ ਵਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਪੁਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਰਂ ਜਾਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਾਰਯ੍ਹਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਿਗਾਹਕੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਚਿਰੇਨੇਵ ਵੂਪਸਮਿਤਂ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਮਯਂ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਇਦਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਮ੍ਹ ''ਮਾ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦਿਨੋ ਅਯਂ ਲਦ੍ਧਿ ਦੂਸੇਸੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਕਾਰਣਾਨਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਆਗਮਵਿਰੋਧੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸੇਸਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਲੇਸਗ੍ਗਹਣਂ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤੀ। **ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੧) ਲੇਸਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਕਾਰਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ। **ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਾਨਾ**ਤਿ ਤਦੁਭਯਲੇਸਗ੍ਗਹਣਦ੍ਵਾਰਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਾਨਾ। **ਗਾਲ਼੍ਹਤਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਦ੍ਧਂ ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਞੇਵ ਦਲ਼੍ਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਓਕਾਸਂ ਅਦਦਮਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਾ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵੇ, ਅਵਿਸਯਤਾਯ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਚ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇਪਿ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਧਿਮਾਨਾ**ਤਿਆਦਿ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਧਿਮਾਨਾਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ''ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ''ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ''ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ

ਕਾਰਣੰ ਵੁੱਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾ**ਵਾਤਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਯ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤੋ ਪਕਾਸਨਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਵਿਸੰਵਾਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਅਨਧਿਗਤੇ ਅਧਿਗਤਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਯਥਾਵੁੱਤਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਅਤ੍ਥੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੇਤਨਾ, ਸਾ ਚ ਖੋ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੫) ਵਚਨਤੋ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਉਪਕ੍ਕਮਨਸ੍ਸ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤੇਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇਨ ਅਭਿਭੂਤਤਾਯ ਅਵਸਤ੍ਤੇਨ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਵੋਹਾਰਾਭਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਚੇਤ੍ਥ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ''ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਵੁੱਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਾਪਿ ਚੇਸਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਾ ਵੁੱਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਤਿ ਆਪਦਾਸੁਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਅਕਤੇ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾ ਨ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੂਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਰੋਚਿਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਥਿਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਠਮੰ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਬਦ੍ਧਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਣਵਸੇਨ ਸਿਥਿਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ। **ਦ੍ਵਾਰੰ ਦਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਦਦਮਾਨਾ। **ਅਪਰਾਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਕੁਰੁਮਾਨਾ**ਤਿ ਦਿਨ੍ਨੇਨ ਤੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਉਪਰੂਪਰਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੰ ਦੀਪੇਨ੍ਤੀ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਉਦਾਯਿਨਾ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵੇਸਿਯਾ ਨ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਲੇਸੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ **ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਪਜ੍ਜਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ** (ਪਾਰਾ॰ ੨੯੬ ਆਦਯੋ) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਗਤਿਕਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਮਕ੍ਕਟੀਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਸਨ੍ਥਤਭਾਣਵਾਰੋ

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩-੪੪. ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਯ **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ''ਵੇਸਾਲਿਕਾ...ਪੇ॰... ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਿਂਸੂ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤੇ ਞਾਤਿਕੁਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਗਿਹਿਭੂਤਾ ਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਮੇਥੁਨੰ ਪਟਿਸੇਵਿਂਸੂਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਨਾਹ **ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨੇਨਪਿ ਫੁਟ੍ਠਾ**ਤਿਆਦਿ। ਞਾਤੀਨੰ ਵਿਨਾਸੋ ਰਾਜਦਣ੍ਡਾਦਿਕਾਰਣੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **ਰਾਜਦਣ੍ਡ**ਇਚ੍ਚਾਦਿ। ਧਞ੍ਞਹਿਰਞ੍ਞਦਾਸਿਦਾਸਗੋਮਹਿੰਸਾਦਿਧਨਾਨਿ **ਭੋਗਾ** ਨਾਮ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਰਾਜਦਣ੍ਡਾਦਿਨਾਵ ਵਿਨਾਸੋਤਿ ਆਹ ''ਏਸ ਨਯੋ ਦੁਤਿਯਪਦੇਪੀ''ਤਿ। ਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋਤਿਆਦਿਨਾ ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਵ ਸਾਸਨੇ ਅਭਬ੍ਬਾਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਬ੍ਬਤੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਾ **ਨ ਮਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹੰਸੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੂ''ਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਅਨਾਗਤੇ ਆਲੋਕਾਕਾਸਕਸਿਣੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤੰ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਇਦੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਿਭਾਗਸੋ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਸਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਾ ਮਹਗ੍ਗਤਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ। **ਗਿਹਿਪਲਿਬੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਸੋਕਿਤਾਦਿਵਸੇਨ ਗਿਹੀਸੁ ਬਜ੍ਝਾਵਟ੍ਟੰ। **ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਨਵਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਨਿਚ੍ਚਬ੍ਯਾਵਟ੍ਟੰ। ਦੁਪ੍ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਨੰ ਇਮੇਸੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪਲਿਬੋਧਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਲਿਬੋਧਾ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਏਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਯੇਨਾਤਿ ਕਾਰਣੇਨ। **ਅਸੰਵਾਸੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕੇਨਚਿਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਾਸੰ ਨਾਰਹਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਅਸੰਵਾਸੋ''ਤਿ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਸੋ ਆਗਤੋ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸੇਵ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯੰ ਪਨ ਠਿਤੋ**ਤਿਆਦਿ। ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯) ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਸਿਕ੍ਖੋ ਯਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਹੋਤਿ, ਮੇਥੁਨਸੇਵਨੇ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ''ਆਗਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨ ਸਮੂਹਨਤਿ ਨਾਮ, ਤੇਨਾਹ ''ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਵਿਪਨ੍ਨਸੀਲਤਾਯਾ''ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ** ਅਰਹਤ੍ਤੰ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਵਾ।

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ, ਤਥਾ ਹਿ ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਤੋ ਸੁਤ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਞ੍ਚ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯਾਨੰ ਉਗ੍ਗਹੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਭਣਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਤੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦੰ। ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਾ'ਤਿ'' ਏਵਮਾਦਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤਿੰ ਨੀਹਰਿਂਸੁ, ਸਾ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਤ੍ਤੰ ਜਾਤੰ, ਏਵਮਞ੍ਞਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਨੇਤਰਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਥ ਵਾ **ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਸਾਟ੍ਠਕਥੰ ਸਕਲੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਦੇਸੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਧਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯੰ ਪਕਾਸੇਸੁੰ ਤਬ੍ਬਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵੁੱਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੇਨ **ਮਿਲਿਨ੍ਦਪਞ੍ਹੇ** ਵੁੱਤੰ। ਕਣ੍ਠਾਦਿਵਣ੍ਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਕਰਣਾਦੀਹਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਵ ਭਾਸਿਤਵਚਨੰ **ਆਹਚ੍ਚਪਦੰ। ਰਸੋ**ਤਿ ਸਾਰੋ ''ਪਤ੍ਤਰਸੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ੬੨੮-੬੩੦) ਵਿਯ, ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸੁਤ੍ਤਸਾਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, **ਰਸੋ**ਤਿ ਵਾ ਲਕ੍ਖਣੰ ਪਟਿਵਤ੍ਥੁਕੰ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਾਨੁਲੋਮੇਨ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ। ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਾਦਿਆਚਰਿਯਵਂਸੇਨ ਆਭਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਆਚਰਿਯਵਂਸੋਤਿ ਆਹ ''ਆਚਰਿਯਵਂਸੋਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ''ਤਿ।

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਪਾਲ਼ੀਤਿ ਇਧ ਅਧਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵੁੱਤੰ। ਸੇਸਪਿਟਕੇਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਚਤੁਨਯਾ ਯਥਾਨੁਰੂਪੰ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੇਵ। **ਮਹਾਪਦੇਸਾ**ਤਿ ਮਹਾਓਕਾਸਾ ਮਹਾਵਿਸਯਾ, ਤੇ ਅਤ੍ਥਤੋ ''ਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੁਲੋਮਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨੁਲੋਮਤੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਨਯਤੋ ਤਥਾ ਤਥਾ ਗਯ੍ਹਮਾਨਾ ਅਤ੍ਥਨਯਾ ਏਵ। ਤੇ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਸਰੂਪਤੋ ਅਵੁੱਤੇਸੁਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇਸੁ, ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨੁਲੋਮੇਸੁ ਚ ਸੇਸੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਨਿਵਤ੍ਤਿਪਵਤ੍ਤਿਹੇਤੁਤਾਯ ਮਹਾਗੋਚਰਾਤਿ ''ਮਹਾਪਦੇਸਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਾ, ਨ ਪਨ ''ਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ ਇਦੰ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁੱਤਾ ਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ ਪਾਲ਼ਿਯੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ। ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ...ਪੇ॰... ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੪੫) ਹਿ ਵੁੱਤੰ, ਨ ਹੇਸਾ ਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ ਪਾਲ਼ਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਯੇਨਾਯੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਸਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੰ ਪਾਲ਼ਿਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਗਹਿਤਾ ਯਥਾਵੁੱਤਅਤ੍ਥਾਵ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ। ਤਪ੍ਪਕਾਸਕਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਯੰ ਪਾਲ਼ਿਪਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਨਾਹ **ਯੇ ਭਗਵਤਾ ਏਵੰ ਵੁੱਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿ। ਯੰ ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਨਯੇਨ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ ਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੁਲੋਮਾਦਯੋ ਅਤ੍ਥਾ ਵੁੱਤਾ, ਤੇ ਮਹਾਪਦੇਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਭਗਵਤੋ ਪਕਿਣ੍ਣਕਦੇਸਨਾਭੂਤਾ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਭੂਤਾ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ''ਤਿ ਵੁੱਤਾ, ਏਤੇਨ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇਸੁ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਚ ਏਸਾ, ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਪਿ ਪਮਾਣਭੂਤਾ। ਨ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੰ ਵਚਨਾਨੁਲੋਮਞ੍ਚ ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਦਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਬਲੇਨ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਪਰਮਤ੍ਥਭੇਦੰ ਅਤ੍ਥੰ ਵਤ੍ਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਚ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਵਿਸੁੰ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਦੀਨੰ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਦਵਸੇਸੰ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਧਾ ਵਿਨਯੋ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। ਸੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਤੇਸੁ ਸਰੂਪੇਨ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤੰ ''ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਿਯਾ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਅਨੁਗਤਾਯ ਏਵ ਬੁਦ੍ਧਿਯਾ ਤੇਹਿ ਲਦ੍ਧਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਥੇਰਵਾਦੋਤਿ ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨੰ ਗਾਹੋ। ਸੁਤ੍ਤਾਦਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਵਿਪਰੀਤਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਆਹ **ਤੰ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਯਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ। **ਪਾਲ਼ਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਹਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੰ ਸਾਟ੍ਠਕਥੰ ਪਾਲ਼ਿੰ। **ਪਾਲ਼ਿਯਾ**ਤਿ ਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਤ੍ਥੰ ਪਰੇਨਾਹਟਾਯ ਸਾਟ੍ਠਕਥਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰੇਨ ਚ ਸਮੁਦ੍ਧਟਅਟ੍ਠਕਥਾਯ। **ਓਤਰਤਿ ਚੇਵ ਸਮੇਤਿ ਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਦ੍ਧਟੇਹਿ ਸੰਸਨ੍ਦਨਵਸੇਨ ਓਤਰਤਿ, ਪਰੇਨ ਉਦ੍ਧਟੇਨ ਸਮੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਾ**ਤਿ ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਦੋਸਵਾਸਨਾਯ ਯਾਥਾਵਤੋ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵਤੋ ਵੁੱਤੰ। ਪਮਾਦਪਾਠਵਸੇਨ ਆਚਰਿਯਵਾਦਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇਨ ਅਸੰਸਨ੍ਦਨਾਪਿ ਸਿਯਾਤਿ ਆਹ ''ਇਤਰੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

ਸਮੇਨ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸੰਸਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਰੂਪਾਵ ਅਤ੍ਥਾ ਮਹਾਪਦੇਸਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਉਦ੍ਧਟਅਤ੍ਥਾਨਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ, ਤੇਨਾਹ ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰ''ਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯੰ। **ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸਦਿਸੰ। **ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਠਿਤਕਾਲਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਧਰਮਾਨਕਬੁਦ੍ਧਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਕਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤੰ**

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਯੋ ਯਥਾਭੂਤਮਤ੍ਥੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥਨਸੀਲੋ, ਸੋ **ਸਕਵਾਦੀ। ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਰੁਲ਼੍ਹੰ ਪਾਲ਼ਿਵਚਨੰ। **ਪਰਵਾਦੀ**ਤਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯਵਾਸੀ ਵਾ, ਯੋ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਅਤ੍ਥੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥਨਸੀਲੋ, ਸੋਵ ਇਧ ''ਪਰਵਾਦੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਰੁਲ਼੍ਹੰ ਵਾ ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹੰ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤੋ ਵਾ ਵਞ੍ਚਨਾਯ ਵਾ ''ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਗਤਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ। ਕੇਚਿ ''ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਸਕਵਾਦੀਪਰਵਾਦੀਨੰ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਰੁਲ਼੍ਹਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਏਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੁਲ਼੍ਹੰ ਪਾਲ਼ਿਆਗਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਨ ਹਿ ਸਕਵਾਦੀ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿੰ ਪਮਾਣਤੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਯੇਨ ਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਦਸ੍ਸਿਤੇਸੁ ਤਤ੍ਥ ਠਾਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵਕ੍ਖਤਿ ਚ ''ਪਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਸਾਧਕੰ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਬਹੁੰ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ...ਪੇ॰... 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੪੫)। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਵਾਦਿਨਾਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯੇ ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹਮਿਚ੍ਚੇਵ ਦਸ੍ਸੀਯਤਿ, ਕੇਵਲੰ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਨੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯੇ ਅਨਾਗਤਸ੍ਸ ਕੂਟਤਾ, ਆਗਤਸ੍ਸ ਚ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਚ੍ਛਾਯਾਯ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਯੋਜਨਾ ਚ ਵਿਸੇਸੋ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਯਂ ਕੂਟੰ, ਤੰ ਅਪਨੀਯਤਿ। ਯਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਯੋਜਿਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਰੀਤਤਾਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਤਦਞ੍ਞੇਨ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਸਂਸਨ੍ਦਨਾ ਕਰੀਯਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਰਵਾਦਿਨਾ ਗਹਿਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਦਿਨਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ, ਸੋ ਸਕਵਾਦਿਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਹੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਗਤਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੁ**ਪ੍ਪਕਰਣੇ ਸਕਵਾਦੇ ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਪਰਵਾਦੇ ਪਞ੍ਚਾਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਕਥਾ; ਕਥਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਕਥਾ) ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਗ੍ਗਹਣਨਾਨਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਗਤਮੇਵ ਗਹਿਤੰ, ਨ ਨਿਕਾਯਨ੍ਤਰੇ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ।

ਖੇਪਨ੍ਤਿ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਂ ਛਡ੍ਡਨੰ। **ਗਰਹ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਿਮੇਸ ਬਾਲੋ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਨੰ। **ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਨਤੋ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ, ਤਦਨੁਰੂਪੇ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਂਸਨ੍ਦਨਵਸੇਨ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ, ''ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਂਸਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਵਾਦੀ। **ਪਰੋ**ਤਿ ਪਰਵਾਦੀ। **ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਨਾਵਸੇਨ ਅਯਂ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਪਵਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ, ਤਾਦਿਸੇ ਚ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਅਤ੍ਥਸਂਸਨ੍ਦਨਵਸੇਨ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। **ਗਾਰਯ੍ਹਾਚਰਿਯਵਾਦੋ**ਤਿ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤੋ, ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕੇਹਿ ਵਾ ਠਪਿਤੋ, ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੂਟਸੁਤ੍ਤੰ ਬਾਹਿਰਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਚਨੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸੁਤ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਗੁਲ਼੍ਹਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਦੀਨਿ ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਾਦਿਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾਨੰ ਪਕਰਣਾਨਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗੁਲ਼੍ਹਉਮ੍ਮਗ੍ਗਾਦੀਨੰ ਗਹਣੰ । ਸਕਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰਵਾਦੀਪਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਵਾਦਾਲਮ੍ਬਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਇਧ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਏਵੰ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਾਦਿਮੁਖੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵਿਵਾਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਵਿਸੇਸਤੋ ਵਿਵਾਦਵਤ੍ਥੁੰ ਤਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਮੁਖੇਨ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਥ ਪਨਾਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚ**-ਕਾਰੋ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਆਚਰਿਯਵਾਦਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਨਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਾ ਉਦ੍ਧਟੰ ਹੇਤੁੰ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ। **ਕਾਰਣਚ੍ਛਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ''ਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਗਾਹਸ੍ਸ, ''ਅਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਗਾਹਸ੍ਸ ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤੰ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਪਟਿਪਾਦਨੀਯਂ ਅਵਿਭੂਤਕਾਰਣੰ ਕਾਰਣਚ੍ਛਾਯਾ, ਕਾਰਣਪਤਿਰੂਪਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਯਞ੍ਞੁ ਪਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣੰ **ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਿਚਾਰਣਮਾਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ। **ਰੁਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਾਯ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਕਰਣੰ ਰੁਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ, ਤਂਨਿਵਾਰਣਚਿਤ੍ਤੰ ਦਲ਼੍ਹਤਰੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। **ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਗਰੁਕਭਾਵੇ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵੇ। **ਸੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣੇਹੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਚ ਲਦ੍ਧਕਾਰਣੇਹਿ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਗਮਨਵਚਨੰ। **ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪੁਰਿਮੰ ਪੁਰਿਮੰ ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣੰ ਨਾਮ, ਬਹੁਕਾਰਣੰ ਵਾ।

ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਨ੍ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਉਗ੍ਗਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਸਕਲੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਨ **ਸੁਤ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਤਦਤ੍ਥਪਟਿਪਾਦਕੰ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿਵਚਨੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣੰ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਤੋ ਚਾ**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਤ੍ਥਸਵਨੰ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਾਲ਼ਿਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ''ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਵਿਨਯਾਚਾਰੇ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ **ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਅਵੋਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨਾਦਿ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਲਜ੍ਜੀਭਾਵੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ, ਤੇਨ ਲਜ੍ਜੀ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਵਿਨਯਧਰਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਲਜ੍ਜੀਭਾਵੇਨਾਤਿ ਆਹ **ਅਲਜ੍ਜੀ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਪੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਠਮਲਕ੍ਖਣਸਮਨ੍ਨਾਗਮੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਲਾਭਗਰੁਤਾਯਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਨਯੇ ਠਿਤਤਾਯ ਅਭਾਵੇ ਪਠਮਲਕ੍ਖਣਯੋਗੋ ਕਿਚ੍ਚਕਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਅਕਿਚ੍ਚਕਰੋ ਅਨਤ੍ਥਕਰੋ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਕਲਹੋ **ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ**।

ਵਿਤ੍ਥਨਤੀਤਿ ਵਿਤ੍ਥਮ੍ਭਤਿ, ਨਿਤ੍ਥਨਤਿ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਯਂ ਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਾਨੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪਰਮ੍ਪਰਾ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤਿਂ ਪਹਾਯ...ਪੇ॰... ਯਥਾ ਆਚਰਿਯੋ ਚ ਆਚਰਿਯਾਚਰਿਯੋ ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਞ੍ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਞਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਨ ਹਿ ਆਚਰਿਯਾਨੰ ਨਾਮਮਤ੍ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਰਾਜਾਨਨੇ ਪਯੋਜਨਮਤ੍ਥਿ। **ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਵਚਨਸ੍ਸ ਅਪਰਵਚਨੇਨ ਸਹ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧਜਾਨਨਤੋ। **ਅਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਪਦਤ੍ਥਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਾਦਿਤੋ। **ਕਾਰਣਤੋ**ਤਿ ਤਦਤ੍ਥੁਪਪਤ੍ਤਿਤੋ। **ਥੇਰਵਾਦਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਵਾਦਪਟਿਪਾਟਿਂ, ਤੇਸਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪਟਿਪਾਟਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਮੇਹਿ ਚ ਪਨ ਤੀਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮੇਨ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਦੁਤਿਯੇਨਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜੀਭਾਵੇਨ ਚੇਵ ਅਚਲਤਾਯ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤਾ। ਤਤਿਯੇਨ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਤਦਨੁਲੋਮਤੋ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਨਯਤੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਤਾ। **ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਸੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਓਤਿਣ੍ਣੇ। **ਚੋਦਕੇਨ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਏਵੰ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚੋਦਕੇਨ ''ਦਿਟ੍ਠੰ ਸੁਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਚ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਨੰ ਮਾਤਿਕਾਯ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਿਕਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞੀ ਉਜ੍ਝਾਯਤਿ ਵਾ ਖੀਯਤਿ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੧੦੬ ਥੋਕੰ ਵਿਸਦਿਸਂ) ਆਗਤੰ ਤਿਕਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਾਲੇ ਵਿਕਾਲਸਞ੍ਞੀ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ, ਕਾਲੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਕੰ (ਪਾਚਿ॰ ੨੫੦) ਦੁਕਦੁਕ੍ਕਟੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਵਤ੍ਥੁਵੀਤਿਕ੍ਕਮੰ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਦਾਨਤੋ ਪਭੁਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਂ। ਇਧ ਪਨ ''ਵਤ੍ਥੁੰ ਓਲੋਕੇਤੀ''ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਦਵਸੇਸਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਗਹਿਤਾ। **ਪਟਿਲਾਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸਿਬ੍ਬਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ (ਪਾਚਿ॰ ੩੫੦-੩੫੧) ਆਗਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਡਯ੍ਹਮਾਨੰ ਅਲਾਤੰ ਅਗ੍ਗਿਕਪਾਲਾਦਿਤੋ ਬਹਿ ਪਤਿਤੰ ਅਵਿਜ੍ਝਾਤਮੇਵ ਪਟਿਉਕ੍ਖਿਪਤਿ , ਪੁਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਜ੍ਝਾਤੰ ਪਨ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ''ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੯) ਵਿਯ ਸਾਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਨ ਤਾਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਆਪਨ੍ਨਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਲਜ੍ਜੀਧਮ੍ਮੇ ਠਤ੍ਵਾ ਯਥਾਭੂਤੰ ਆਵਿਕਰਣੇਪਿ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਂ ਪਨ ਮੇਥੁਨਾਦੀਸੁ ਵਿਜਾਨਨੰ, ਤੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਤੇਨਾਹ **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁੰ, ਯਾਵ ਸੋ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਾਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਸਨ੍ਦੇਹੋ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਨਾਸਿਤਕੋਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸੁਖੁਮਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਾ ਸੁਖੁਮਤਾਯ ਸੁਖੁਮਾ। ਤੇਨਾਹ ''ਚਿਤ੍ਤਲਹੁਕਾ''ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇ**ਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ। **ਤਂਵਤ੍ਥੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਮੂਲਕੰ। **ਯਂ ਆਚਰਿਯੋ ਭਣਤਿ, ਤੰ ਕਰੋਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਲਜ੍ਜੀਪੇਸਲੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੋ ਯਾਥਾਵਤੋ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਿਮੇਵ ਗਵੇਸਤਿ, **ਤੇਨਾਪਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੋਸੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕੋਟਿਯਾਪਿ ਸਙ੍ਕਿਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨੇਵ ''ਪਾਰਾਜਿਕਚ੍ਛਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੀਲਾਨਿ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾਸਙ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਾਭਾਵਪਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀਨੰ ਆਪਤ੍ਤੀਨੰ ਸੋਧਨਵਸੇਨ ਸੀਲਾਨਿ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ। **ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਟਭਾਵਤੋ ਉਪਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਭਿਰੁਚਿਤੰ ਮਨਸਿਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੇਵ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਘਟਿਯਤੀ**ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਮੂਲਕੇਨ ਵਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਖਣ੍ਡੰ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਟਿਯਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਪਗੁਣਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਪਗੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਨਿਨ੍ਨਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗਂ

ਨ ਹੋਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਬਹੁਲਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਸੀਲਸ੍ਸਪਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਤੰ ਇਧ ਪਾਰਾਜਿਕਮੂਲਕਨ੍ਤਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਪਾਪਮੂਲਕੇਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮਾਧਿਯਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਘਟਿਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨਾਹ **ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਗ੍ਗਿਨਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਤ੍ਤਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਵਾ ਕਰਣਵਚਨੰ, ਅਤ੍ਤਾ ਸਯੰ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਯੋ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ **ਯਾਦਿਸੋ,** ਯੰ-ਸਦ੍ਦਤ੍ਥੇ ਯਥਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ ''ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਯੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਯੇਨ ਤੇਨਾਤਿ ਹਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਅਨਿਯਮਤੋ ਯੰ-ਸਦ੍ਦਤ੍ਥੋਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਵਾਸਧੁਰਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਯੁਤ੍ਤੋ। ਯਾ ਜਾਤਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਯੰਜਾਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਸੋਵ **ਯੰਜਚ੍ਚੋ** ਸਕਤ੍ਥੇ ਯਪਚ੍ਚਯੰ ਕਤ੍ਵਾ। ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਯਥਾਗੋਤ੍ਤੋ ਵਾ ਤਥਾਗੋਤ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸੀਲੇਸੂ**ਤਿ ਪਕਤੀਸੁ। **ਅਥ ਖੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਕਿਨ੍ਤੁਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਿਸਯੇ। **ਏਸੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਅਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ''ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਰਿਯਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਏਸਾ ਅਰਿਯਾਨੰ ਯਾਚਨਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਾਯ, ਨ, ''ਦੇਹਿ ਮੇ''ਤਿ ਕਪਣਾਯ। **ਲਿਙ੍ਗਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇਨਾ**ਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੰ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰਨਿਸ੍ਸਿਤਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇਨ। **ਕਾਜਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਜੇਹਿ ਆਨੀਤਭਤ੍ਤੰ। **ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਦਿਭਿਕ੍ਖੁਗੁਣਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਭੂਤਾਯਾ''ਤਿ। ''ਮਯੰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਨ ਅਤ੍ਥਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ''ਮਯੰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਮਯੰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵੋਹਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਗਹਣੇਨ ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਭਾਗਗ੍ਗਹਣਾਦਿਨਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾ ਏਵ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ **ਪੁਗ੍ਗਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** –

'''ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ'ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥੇ ਸੁਪਾਰੁਤੇ ਸੁਮ੍ਭਕਪਤ੍ਤਧਰੇ ਗਾਮਨਿਗਮਜਨਪਦਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਤਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤੋ 'ਅਹੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ'ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। 'ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੂ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਤਥਾ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਲਾਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ''ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੧)।

ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਗੋਤ੍ਰਭੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਲਜ੍ਜੀਪਰਿਭੋਗੋਵ ਹੋਤਿ। ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਾਦਿਅਲਜ੍ਜੀਲਕ੍ਖਣੰ ਪਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀਵੋਹਾਰਦਸ੍ਸਨਤੋ। ''ਅਲਜ੍ਜੀਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਥਾਵਿਹਿਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਅਤਿਟ੍ਠਨਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣੰ ਅਲਜ੍ਜੀਲਕ੍ਖਣੰ। ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਥਾਵਿਹਿਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਏਕਨ੍ਤਾ ਲਜ੍ਜਿਨੋਵ ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਾਦਿਨਿਕਾਯਨ੍ਤਰਿਕਾ ਵਿਯ, ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕਾਦਯੋ ਵਿਯ, ਚ। ਯਾਵ ੧੧ ਚ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵ, ਤੇਹਿ ਚ ਪਰਿਭੋਗੋ ਅਲਜ੍ਜਿਪਅਭੋਗੋਵ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸਞ੍ਞਾਯ ਦਿਨ੍ਨੰ ਸਙ੍ਘੇ ਦਿਨ੍ਨੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤਾ –

''ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨੰ ਗੋਤ੍ਰਭੁਨੋ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ, ਤੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਸਙ੍ਘੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਦਾਪਾਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਘਗਤੰ ਦਕ੍ਖਿਣੰ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯੰ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੰ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੮੦)।

ਭਗਵਤੋ ਸਙ੍ਘੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਾ ਜਾਤਾ। ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨਾਤਿ ਚੇ? ਨ, ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਤਿ ਗੋਤ੍ਰਭੂਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤ੍ਤੇਨ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਥਾ ''ਯੇਸੁ ਕੇਸੁਚਿ ਗਹਟ੍ਠੇਸੁ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਵਾ ਸਙ੍ਘੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ, ਤਥਾ ਚ ''ਤਦਾਪਾਹੰ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਯੋਜਨੰ ਨ ਸਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਗੋਤ੍ਰਭੂਨਮ੍ਪਿ ਅਭਾਵੇ ਸਙ੍ਘੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਤੇਸੁਪਿ ਦਿਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘਗਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾ, ਨ ਤਤੋ ਪਰੰ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਤੇਪਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਘੋਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਘੋਸੰ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਘੋਸਸਦਿਸੰ ਵਾ ਘੋਸੰ। **ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿਸਮ੍ਬੋਧਨੰ। ਸੰਸਾਰੇ ਭਯਇਕ੍ਖਕ ਤਸ੍ਸ ਭਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਨਾਸਨਤ੍ਥੰ ਤਿਸਰਣੰ, ਸਾਸਨੰ ਵਾ **ਏਹਿ** ਮਨਸਾ ''ਤਾਣੰ ਲੇਣ''ਨ੍ਤਿ ਪਵਿਸ ਉਪਗਚ੍ਛ। ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ **ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਚਰਸ੍ਸੁ। **ਭਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਿਤਕੇਸੋ। **ਵਾਸੀ**ਤਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨਵਾਸਿ। **ਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ। ਯੁਤ੍ਤੋ ਯੋਗੋ ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਸੋ **ਯੁਤ੍ਤਯੋਗੋ,** ਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠੇਤੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਤਿ ਸੇਸੋ। ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕੇਹਿਯੇਵ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੋਤਿ ਸੇਸੋ। ''ਤੀਣਿ ਸਤਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਸੁਖਤ੍ਥੰ ''ਤੀਣਿ ਸਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਭਗਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਰਾਮਸਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਹਿ ''ਅਹੰ ਖੋ ਪਨ, ਕਸ੍ਸਪ, ਜਾਨਞ੍ਞੇਵ ਵਦਾਮਿ 'ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ, ਪਸ੍ਸਞ੍ਞੇਵ ਵਦਾਮਿ 'ਪਸ੍ਸਾਮੀ'''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੪) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਅਹੰ ਜਾਨੰ ਵਦਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਹਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ। **ਤਿਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੰ। **ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਥੇਰਾਦਿਉਪਸਙ੍ਕਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਤੇਸੁ ਯੰਨੂਨ ਮੇ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪੰ ਉਪਟ੍ਠਿਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੁਸਲੂਪਸੰਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜਧਮ੍ਮਨਿਸ੍ਸਿਤੰ। **ਅਟ੍ਠਿੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਟ੍ਠਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਤੰ ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ''ਏਸ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਓਹਿਤਸੋਤੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਨਿਹਿਤਸੋਤੋ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਣਸੋਤਞ੍ਚ ਪਸਾਦਸੋਤਞ੍ਚ ਓਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਧਮ੍ਮੰ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਮੇਵ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਤਯਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਾਤਸਹਗਤਾ ਚ ਮੇ ਕਾਯਗਤਾਸਤੀ**ਤਿ ਅਸੁਭੇਸੁ ਚੇਵ ਆਨਾਪਾਨੇ ਚ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸੁਖਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਯਗਤਾਸਤਿ। ਯੰ ਪਨੇਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ, ਅਯਮੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਅਹੋਸਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੧੫੪)।

ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਪਟਿਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣੰ ਝਾਨੰ **ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਸਞ੍ਞਾ**। ਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣੰ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੰ **ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ। ਇਮੇ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨਧਮ੍ਮਾ। ਸੋਪਾਕੋ ਚ ਭਗਵਤਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਰੂਪਾਵਚਰਭਾਵੇਨ ਏਕਤ੍ਥਾ, ਬਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਨਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਰਾਧਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਉਪਰਿ ਸਯਮੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ। ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਠਾਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਰਹੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਦੋਸਾਦਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ ''ਠਾਨਾਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਵਤ੍ਥਾਦਿਦੋਸਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਭਾਵਤੋ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਰਹਤ੍ਤਾਭਾਵਾ। ਅਥ ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹੰ ਸਾਸਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਠਾਨਾਰਹੰ। ਯਥਾਵਿਹਿਤਲਕ੍ਖਣੇਨ ਹਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਵ ਸਕਲੰ ਸਾਸਨੰ ਸਮਾਦਾਯ ਪਰਿਪੂਰੇਤੁਮਰਹਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਙ੍ਘਕਿਚ੍ਚੰ ਠਾਨਾਰਹੰ ਨਾਮ, ਤੇਨਾਹ ''ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾਰਹੇਨਾ''ਤਿ, ਸੀਲਾਦਿਸਕਲਸਾਸਨਪਰਿਪੂਰਣਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਯੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾਦੀਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਸੁਦ੍ਧਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਭਬ੍ਬਤਾ ਵਾ ਦੋਸਾਭਾਵੋ ਵਾ ਸਦ੍ਦਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੇਸੁ, ਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁਪਿ ਵਾ ਸੁਰਾਪਾਨਾਦਿਲਹੁਕੇਸੁ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਦਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨੰ ਸਿਜ੍ਝਤਿਯੇਵ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਬ੍ਬਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚਾ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੨) ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਰਹੇ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨਵਸੇਨ। **ਅਭਿਲਾਪਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ। **ਗੁਣਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵੋਹਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਗੁਣਾਨੰ ਵਸੇਨ।

ਸਾਜੀਵਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਵਿਵੱਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਾ ਸੀਲਾਦਯੋ ਲੋਕਿਯੇਹਿ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਧਿਸੀਲਾਦਿਵੋਹਾਰੇਨ ਵੁੱਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਕਤਮਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਦਸਙ੍ਗਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਕਾਲੇ ਸੀਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੁੰ ਤਸ੍ਸ ਵਿਵੱਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾਭਾਵਾ। ਯਂ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣੇ ਤਥਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਸੁਨਿਵਿਟ੍ਠਸਦ੍ਧਾਹਿ ਉਪਾਸਕੋਪਾਸਿਕਾਹਿ ਚੇਵ ਸਾਮਣੇਰਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਹਿ ਚ ਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਅਟ੍ਠਙ੍ਗਦਸਙ੍ਗਸੀਲਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਸੀਲਮੇਵ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਤੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਤਾਯ ਹਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਂ ਲੋਕਿਯਾਨਂ ਸੀਲੇਹਿ ਅਧਿਸੀਲਂ ਜਾਤਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਯ। ਨ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤਤਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਵਿਸੇਸੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਦੁਭਯਞ੍ਚ ਅਨਾਦਿਮਤੋ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਦਿਸਾਰਵਿਰਹਿਤਤਾਯ ਤਿਲਕ੍ਖਣਬ੍ਭਾਹਤਤ੍ਤਂ, ''ਅਹਂ ਮਮਾ''ਤਿ ਆਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਅਵਿਜ੍ਜਾਤਣ੍ਹਾਦਿਦੋਸਮੂਲਕਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਤਂਦੋਸਮੂਲਵਿਦ੍ਧਂਸਨਸਮਤ੍ਥਾਯ ਸੀਲਚਿਤ੍ਤਬਲੋਪਤ੍ਥਦ੍ਧਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਉਕ੍ਕਂਸੇਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਵਿਗਮਞ੍ਚ, ਤਦੁਪਦੇਸਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਦਿਅਪਰਿਮਿਤਗੁਣਗਣਯੋਗੇਨ ਅਵਿਪਰੀਤਸਦ੍ਧਮ੍ਮਦੇਸਕਤ੍ਤਞ੍ਚ ਯਾਥਾਵਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨ ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਵਿਵੱਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਜਾਤਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨ, ਤਞ੍ਚ ਵਿਵੱਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਂ ਯਦਿ ਸਾਸਨੇ ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਦਿਸ੍ਸਾਪਿ ਸਮਾਨਂ, ਕਿਮਿਦਂ ਅਧਿਸੀਲਂ ਨ ਸਿਯਾ। ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਦਿਮਤ੍ਤੇ ਠਿਤਾਨਞ੍ਹਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਾਦੀਨਂ ਗਹਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਨ ਹਿ ਅਧਿਸੀਲਾਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨਾ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਨੁਪਨਿਸ੍ਸਯਤਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੁ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਅਵਸ੍ਸਂ ਹੋਤੇਵਾਤਿ ਅਧਿਸੀਲਮੇਵ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਂ ਵਿਯ, ਤੇਨਾਹ **ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਚ ਪਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿਆਦਿ। ਵਿਵੱਟਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਦਿ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਨ ਹਿ ਤਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਤਦੇਕਦੇਸਭੂਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਗਹਟ੍ਠਸੀਲਮ੍ਪਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਯੇਵ ਵਿਨਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗਾਦੀਸੁ ਆਗਤਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਬਨ੍ਧਕਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸੋਤਂ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭਾਵੇਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ। ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਹਿਸ੍ਸ ਅਧਿਸੀਲਤਾ ਵੁੱਤਾ। ਤੇਨਾਹ ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸੀਲਂ ਅਧਿਸੀਲ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਅਧਿਸੀਲਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਵਧਾਨੇਨ ਮਗ੍ਗਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਤਿ। **ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਿਸਯੇ ''ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਂ।

ਲੋਕਿਯਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਸਾਸਨਸਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਹਿ ਲੋਕਿਯਜਨੇਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਰੂਪਾਰੂਪਜ੍ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਨ ਹਿ ਮਹਗ੍ਗਤੇਸੁ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਭੇਦੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੇਨ ਲੋਕਿਯਵਿਸੇਸਨਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਨਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਸਨਿਕੇਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮਹਗ੍ਗਤਜ੍ਝਾਨਨਿਵਤ੍ਤਨਮੇਵ ਲੋਕਿਯਵਿਸੇਸਨਂ ਕਤਂ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ **ਕਾਮਾਵਚਰਾਨਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਲੋਕਿਯਵਿਸੇਸਨਂ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਅਯਮੇਵ ਹਿ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋ, ਯਂ ਸਾਸਨਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਂ। ਏਵਞ੍ਚ ਅਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਪਿ ਸਾਸਨਸਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸੀਲਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਧਿਸੀਲਾਧਿਚਿਤ੍ਤਤਾ ਸਮਤ੍ਥਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਭਿਸਮਯਹੇਤੁਭਾਵੇਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਦੇਸਨਾਸਾਮਤ੍ਥਿਯਾਭਾਵਤੋ ਵੁੱਤਂ। ਆਯਤਿਂ ਵਾਸਨਾਹੇਤੁਂ ਪਨ ਸੀਲਚਿਤ੍ਤਂ ਤੇਪਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਤਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਹੇਤੁਤਾਯ ਅਧਿਸੀਲਾਧਿਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੋਨ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਕਤਾਯ ਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕਤਾਬਾਹੁਜਞ੍ਞਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵਾ''ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਹਿ ਤਂਸਮਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿਆਦਿਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਹਿ ਇਧ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ, ਉਪਰਿ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਨਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਲੋਕਿਯਾਧਿਚਿਤ੍ਤਾਧਿਪਞ੍ਞਾਨਂ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤਾ, ਤਂ ਦ੍ਵਯਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਮਾਪਜ੍ਜਨਸਭਾਵੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪਨ ''ਯਾਯਂ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ, ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੱਤਾ ਲੋਕਿਯਾਪਿ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਾਧਿਪਞ੍ਞਾ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਏਵਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ''ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਲੋਕਿਯਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ ਚ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਅਧਿਸੀਲਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਨ ਪਰਿਹਾਯਤੀਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਵ ਵੁੱਤਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ''ਮੇਥੁਨਂ ਪਟਿਸੇਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀਨਮ੍ਪਿ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਂ ਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਨ ਹਿ ਤਂਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਚੇਤਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਫਲਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ **ਅਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਹੁਤਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ। ਤਤ੍ਥ **ਯਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਯਾਗੋ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਂ ਮਹਾਦਾਨਮੇਵ। **ਹੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਹੇਣਕਸਕ੍ਕਾਰੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਪਰੇਸਂ ਵਾ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਥੁਪ੍ਪਾਦਨਤੋ ਨ ਸਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ, ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਕਂ ਨਾਮ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਵਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕੋਮ੍ਹੀਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਸਤਿ ਸਂਸਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਯ ਸਕਭਾਵੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਞਾਣਂ **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਂ,** ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਂ। ਸਾਸਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਨਿਕੁਸਲਪਞ੍ਞਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣੇ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਸਾਸਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਹਿ ਵਿਵੱਟਗਾਮਿਨੀ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਞ੍ਞਾ ''ਸਚ੍ਚਾਨੁਲੋਮਿਕਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। ਸਾ ਏਵ ਚ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ ਤਦਵਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨੇਵ ਭਗਵਾ ''ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਂ ਸਚ੍ਚਾਨੁਲੋਮਿਕਞਾਣਂ ਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਫਲਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਞਾਣਚਤੁਕ੍ਕੇਯੇਵ ਸਙ੍ਗਹੇਸਿ। **ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਂ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵੁੱਤਂ। ਤਦਿਤਰਾਸਞ੍ਹਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਾਨੁਸ੍ਸਰਣਾਦਿਪਞ੍ਞਾਨਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਹੇਤੁਤਾਯ ਅਧਿਪਞ੍ਞਤਾ ਸਮਾਨਾਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸਾਜੀਵਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

ਦੁਬ੍ਬਲਜੇ ਆਵਿਕਤੇਤਿ ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੇ ਪਕਾਸਿਤੇ। **ਮੁਖਾਰੁਲ਼੍ਹਤਾ**ਤਿ ਲੋਕਜਨਾਨਂ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਤਿਆਦੀਸੁ ਮੁਖਾਰੁਲ਼੍ਹਵਾਯੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੨) ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਵਸੇਨ ਤਿਰਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਤਿਸ੍ਸੋ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਯ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਵਸੇਨ ਤਿਰਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ''ਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਵਧਾਨੇਨ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਦਿਰਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਪਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਗਹੇਤੁਂ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ **ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਗਹਣਸ੍ਸ ਪਯੋਜਨਮਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵਿਵਰਣਭਾਵਂ ਵਿਨਾਪਿ ਵਿਸੁਂ ਅਤ੍ਥਸਬ੍ਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਪਿਚਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ। **ਵਿਸੇਸਾਵਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇਨ ਵਾਕ੍ਯੇਨ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ। ਯੇਨ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਵਿਸੇਸੋ ਅਵਿਸੇਸੋਪਿ, ਤਂ ਵਿਸੇਸਾਵਿਸੇਸਂ। ''ਕਠ ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਨੇ''ਤਿ ਧਾਤੂਸੁ ਪਠਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤਂ ''ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਞ੍ਹਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਾ, ਤਂ ਇਤੋ ਗਤੋਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ, ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਿਕਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਦ੍ਧਂ ਗਤੋ ਕਣ੍ਠੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਾ, ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਵਜੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧਗੋਗਣੋ ਵਿਯ ਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਂ। ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਇਤੋਤਿਪਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਉਦ੍ਧਂ ਕਣ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਮਾਨੋ''ਤਿ। ਸਾ ਚ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪੇਨੇਵਾਤਿ **ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ।

ਸਮਣਭਾਵਤੋਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਤੋ। **ਭਾਵਵਿਕਪ੍ਪਾਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਯਂ ਗਿਹਿਆਦਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਕਾਮੋ ''ਅਹਂ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਨਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਗਿਹਿਆਦਿਆਕਾਰੇਨ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਨਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਕਾਰੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਯਦਿ ਪਨਾਹਨ੍ਤਿ ਅਹਂ ਯਦਿ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯਂ, ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਾਹਂ, ਹਨ੍ਦਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ''ਹੋਤਿ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵਦਤਿ।

੫੦. ਨ ਰਮਾਮੀਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਦੁਕ੍ਖਬਹੁਲਤਾਯ ਸੁਖਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਾਭਿਰਮਾਮੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਰਤਿਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੫੧. ਤੇਨੇੵ ੵਚੀਭੇਦੇਨਾਤਿ ੵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ੵਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ੵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਨਿੵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਅਯਂ ਸਾਸਨਂ ਜਹਿਤੁਕਾਮੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਾਸਾਕੋਸਲ੍ਲਾਭਾੵੇਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਦਤ੍ਥਾੵਬੋਧਾਭਾੵੇਪਿ ''ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾੵਂ ਜਹਿਤੁਕਾਮੋ ਇਮਂ ੵਾਕ੍ਯਭੇਦਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਮਤ੍ਤਂ ਚੇਪਿ ਸੋ ਤਾੵ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਮੇੵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ। **ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਪਰਾੵਤ੍ਤਿ, ਮਾਗਧਭਾਸਤੋ ਅੵਸਿਟ੍ਠਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਭਾਸਾ ''ਮਿਲਕ੍ਖਭਾਸਾ''ਤਿ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਖੇਤ੍ਤਮੇੵ ਓਤਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਖੇਤ੍ਤਮੇੵ ਓਤਿਣ੍ਣਂ।

ਦੂਤਨ੍ਤਿ ਮੁਖਸਾਸਨਂ। **ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਸਾਸਨਂ, ਭਿਤ੍ਤਿਥਮ੍ਭਾਦੀਸੁ ਅਕ੍ਖਰਂ ੵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ੵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇ ਧਰਨ੍ਤੇਯੇੵ ੵਚੀਭੇਦਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ੵੁਤ੍ਤਂ, ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨ੍ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਯਮਿਤਾਨਿਯਮਿਤੵਸੇਨ ੵਿਜਾਨਨਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮਾਹ **ਯਦਿ ਅਯਮੇੵ ਜਾਨਾਤੂ**ਤਿਆਦਿ। ਅਯਞ੍ਚ ੵਿਭਾਗੋ ੵਦਤਿ ੵਿ**ਞ੍ਞਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ੵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸੇੵ ੵਿਜਾਨਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ੵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਲਦ੍ਧੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ੵਦਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ੵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਭੵਤਿ। ''ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਪੀ''ਤਿ ੵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਦ੍ੵੇਯੇੵ ਜਾਨਨ੍ਤੁ ਏਕੋ ਮਾ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਏੵਂ ਦ੍ੵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ੵਾ ਆਰੋਚਿਤੇਪਿ ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿਯੇੵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਸਙ੍ਕਮਾਨੋ**ਤਿ ''ੵਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਸਙ੍ਕਮਾਨੋ। **ਸਮਯਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਸਾਸਨਸਙ੍ਕੇਤਞ੍ਞੂ, ਇਧ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਮਤ੍ਤਜਾਨਨੇਨਾਪਿ ਸਮਯਞ੍ਞੂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ**ਤਿਆਦਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿਆਦਿਖੇਤ੍ਤਪਦਾਨਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ੵਾਪਿ ਸਚੇ ''ਭਿਕ੍ਖੁਭਾੵਤੋ ਚੵਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਸ ੵਦਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾੵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਤ੍ਥਂ ਪਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ੵਾਪਿ ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ੵਦਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾੵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਸੋਤੵਿਞ੍ਞਾਣੵੀਥਿਯਾ ਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਮੇੵ, ਅਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਂ ਪਨ ਮਨੋੵਿਞ੍ਞਾਣੵੀਥਿਪਰਮ੍ਪਰਾਯਾਤਿ ਆਹ **ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇੵ**ਾਤਿਆਦਿ।

੫੩. ੵਣ੍ਣਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥੁਗੁਣੵਣ੍ਣਪ੍ਪਕਾਸਕਂ ਪਕਰਣਂ। **ਉਪਾਲਿਗਾਥਾਸੂ**ਤਿ ਉਪਾਲਿਸੁਤ੍ਤੇ ਉਪਾਲਿਗਹਪਤਿਨਾ ਧੀਰਸ੍ਸ ੵਿਗਤਮੋਹਸ੍ਸਾਤਿਆਦਿਨਾ ੵੁਤ੍ਤਗਾਥਾਸੁ। **ਯਥਾਰੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ੵੁਤ੍ਤਮੇੵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ੵਣ੍ਣਪਟ੍ਠਾਨੇ ਆਗਤਨਾਮਾਨਿ। **ਧੀਰ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੬) ਪਨ ਉਪਾਲਿਗਾਥਾਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਬੋਧਿ ੵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਸਾ ਜਾਨਨਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਣਂ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਬੋਧਿਪਞ੍ਞਾਣੋ। ਸ੍ੵਾਕ੍ਖਾਤਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਧਮ੍ਮ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸ੍ੵਾਕ੍ਖਾਤਾਦਿਪਦਾਨਂ ਧਮ੍ਮੵੇਚਨਭਾੵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ੵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸ੍ੵਾਕ੍ਖਾਤਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ੵੁਤ੍ਤੇਯੇੵ ੵੇੵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਹ ਯੋਜੇਤ੍ੵਾ ੵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਯਥਾਰੁਤੵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਨ੍ਤਿ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇੵ ਨਯੋ। **ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿਆਦਿਧਮ੍ਮਮੇੵ (ਧ॰ ਸ॰ ਤਿਕਮਾਤਿਕਾ ੧) ਸਨ੍ਧਾਯ ੵੁਤ੍ਤਨਾਮਾਨਿ, ਇਤਰਥਾ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇ ਦੋਸਾਭਾੵਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸੇਸੂ**ਤਿਆਦਿ। **ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂਯੇੵ ਗਹਣਂ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ।

ਯਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨਾਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। ਆਚਰਿਯੵੇਚਨੇਸੁ ਯੋ ਉਪਜ੍ਝਂ ਅਦਤ੍ੵਾ ਆਚਰਿਯੋੵ ਹੁਤ੍ੵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਯੋ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੀ''ਤਿ ੵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। **ਓਕਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਦਿਦੁਕ੍ਖਾਤੁਰਾਨਂ ਕਿਸਲੂਖਸਰੀਰੵਸਾਨਂ ਗਹਟ੍ਠਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਧਿੵਚਨਂ। **ਮੋਲ਼ਿਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਬਦ੍ਧਕੇਸਕਲਾਪੋ ਗਹਟ੍ਠੋ। **ਕੁਮਾਰਕੋ**ਤਿ ਕੁਮਾਰਾੵਤ੍ਥੋ ਅਤਿੵਿਯ ਦਹਰੋ ਸਾਮਣੇਰੋ। **ਚੇਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਹਨ੍ਤੋ। **ਚੇਟਕੋ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮੋ। **ਮੋਲ਼ਿਗਲ੍ਲੋ**ਤਿ ਮਹਾਸਾਮਣੇਰੋ। **ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ ਅੵਿਸੇਸਤੋ ਸਾਮਣੇਰਾਧਿੵਚਨਂ। **ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਅਸੁਚਿ ਹੁਤ੍ੵਾ ''ਮਯਾ ਕਤਂ ਪਰੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ, ''ਅਸੁਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਚ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਬ੍ਬੇਨ ਸਮਾਚਾਰੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ। ਸਞ੍ਜਾਤਰਾਗਾਦਿਕਚੵਰਤ੍ਤਾ **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ। ਕੋਣ੍ਠੋ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਧਿੵਚਨਮੇਤਂ।

੫੪. ਤਿਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾਤਿ ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ੵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਦੁਹੇਤੁਕਾਨਂ ਤਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਭੵਤੋ। **ਸਭਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। ੵਿ**ਸਭਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ। **ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਸਦਿਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਕਤਰੂਪਸਦਿਸਸ੍ਸ । **ਗਰੁਮੇਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਲਹੁਪ੍ਪੵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾੵਤੋ ਦਨ੍ਧਗਤਿਕਤਾਯ ਗਰੁਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ੵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨੇਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੵਾਰਸ੍ਸ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ੵੁਤ੍ਤਨਯਾਨਂ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੵਸੇਨ ਏੵਂ ੵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਚੵਿਤੁਕਾਮੋਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਖੇਤ੍ਤਨਿਯਮਂ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ ਧਾਰੇਤੀਤਿ ਏਤੇਨ ਕਾਲਨਿਯਮਂ, ੵਦਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਯੋਗਨਿਯਮਂ, ਅਲਂ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਕਿਂ ਨੁ ਮੇ, ਨ ਮਮਤ੍ਥੋ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾਹਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਅਨਾਮਟ੍ਠਕਾਲੵਸੇਨਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ੵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ੵਿਜਾਨਨਨਿਯਮਂ, ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿਆਦੀਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਨਿਯਮਂ, ਸੋ ਚ ਨਪ੍ਪਟਿੵਿਜਾਨਾਤੀਤਿਆਦੀਹਿ ੵਿਜਾਨਨਨਿਯਮਾਭਾੵੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਾਭਾੵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਦੵਾਯਾਤਿਆਦੀਹਿ ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਮਾਭਾੵੇਨ, ਸਾੵੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਸਾੵੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਯੋਗਨਿਯਮਾਭਾੵੇਨ, ਅੵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਸਾੵੇਤਿ ੵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਨ ਸਾੵੇਤੀਤਿ ਏਤੇਹਿ ਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਾੵੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇੵ ਸੵਨੇ ਸੀਸਂ ਏਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ। ਸਬ੍ਬਸੋ ੵਾ ਪਨ ਨ ਸਾੵੇਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਾਦਿਨਿਯਮੇਨੇੵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ੵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਖੇਤ੍ਤਕਾਲਪਯੋਗਪੁਗ੍ਗਲੵਿਜਾਨਨੵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਞਤ੍ੵਾ ਤਦਭਾੵੇਨ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਥਂ? ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾੵਤੋ ਚੵਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨੇੵ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਦੵਾ ੵਾ ਰੵਾ ੵਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏੵਂ ਚਿਤ੍ਤੵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾੵੇਨ। ਤਥਾ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ੵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਚਤੁਦ੍ਦਸਨ੍ਨਞ੍ਚੇੵ ਗਿਹੀਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿਆਦਿਨਾ ੵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਗਿਹਿਆਦੀਨਂ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ੵਾੵੀਸਤਿਯਾ ਖੇਤ੍ਤਪਦਾਨਂ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੵੇਚਨਸ੍ਸ ੵਸੇਨ ਤੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ੵਤ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ੵਦਤੋਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਏੵਂ ਖੇਤ੍ਤੵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾੵੇਨ। ਤਤ੍ਥ ਯਦੇਤਂ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਚ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਚਾ''ਤਿ ੵੁਤ੍ਤਂ ੵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੵਚਨਂ, ਯਾਨਿ ਚ ''ਅਲਂ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਕਿਂ ਨੁ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਨ ਮਮਤ੍ਥੋ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਖ੍ਯਾਤੵਸੇਨ ਕਾਲਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ੵਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਚੁਦ੍ਦਸਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ੵਾ ੵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਅਲਂ ਮੇਤਿਆਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਦਾਨਿ, ਤੇਸਂਯੇੵ ਚ ਸੵੇਚਨਾਨਂ ੵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ ੵਾ, ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ੵਾ, ''ਮਂ ਧਾਰੇਸੀ''ਤਿ ੵਾ, ''ਮਂ ਧਾਰੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ੵਾ, ''ਯਂਨੂਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ੵਾਤਿਆਦੀਨਿ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਰਿਕਪ੍ਪੵਚਨਾਨਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏੵਂ ੵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੵਸੇਨ ਚੇੵ ਅਨਾਮਟ੍ਠਕਾਲੵਸੇਨ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾੵੇਨ। ਪਯੋਗੋ ਪਨ ਦੁੵਿਧੋ ਕਾਯਿਕੋ ੵਾਚਸਿਕੋ, ਤਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ੵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ੵਾ ੵਾਚਸਿਕਪਯੋਗੇਨੇੵ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਕ੍ਖਰਲਿਖਨਂ ੵਾ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਦਿਦਸ੍ਸਨਂ ੵਾ ਕਾਯਪਯੋਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏੵਂ ੵਾਚਸਿਕਪਯੋਗੇਨੇੵ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾੵੇਨ।

ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਨ ਦੁੵਿਧੋ ਯੋ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਸੋ ਸਚੇ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੵੇਦਨਟ੍ਟਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਸੋ ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ ਚ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਅਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਸ੍ਸ ਦੂਤੇਨ ੵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ੵਾ ਆਰੋਚਨਂ ਰੁਹਤਿ। ਏੵਂ ਯਥਾੵੁਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲੵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾੵੇਨ। ੵਿਜਾਨਨਮ੍ਪਿ ਨਿਯਮਿਤਾਨਿਯਮਿਤੵਸੇਨ ਦੁੵਿਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਯੇਸਂ ੵਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ੵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਇਮੇਸਂ ੵਾ ਆਰੋਚੇਮੀਤਿ ੵਦਤਿ, ਸਚੇ ਤੇ ਯਥਾ ਪਕਤਿਯਾ ਲੋਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ੵਚਨਂ ਸੁਤ੍ੵਾ ਆੵਜ੍ਜਨਸਮਯੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਏੵਂ ਤਸ੍ਸ ੵਚਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇੵ ''ਅਯਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ੵਾ, ''ਗਿਹਿਭਾੵਂ ਪਤ੍ਥਯਤੀ''ਤਿ ੵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ੵਚਨਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾੵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ੵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ੵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾੵ ਹੋਤਿ। ਅਨਿਯਮੇਤ੍ੵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਚੇ ੵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ੵਚਨਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਏੵਂ ਜਾਨਨੵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾੵੇਨ। ਇਤਿ ਇਮੇਸਂ ੵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ੵਸੇਨੇੵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. **ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁੱਲਪਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਯਥਾ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਦੁਟ੍ਠੁੱਲੰ, ਏਵੰ ਦਸ੍ਸਨਾਦਿਦੁਟ੍ਠੁੱਲਧਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਤ੍ਤਾਪਿ ਦੁਟ੍ਠੁੱਲਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਯਸ੍ਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਤਿਨ੍ਤਾਨਂ। **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਅਭਿਭੂਤਚਿਤ੍ਤਾਨਂ। ਮੇਥੁਨ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਦਿਸਸਦ੍ਦਪਅਯਾਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਸਦਿਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ, ਰਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਦਿਸਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ ਉਭੋਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਰਾਗਾਭਾਵੇਪਿ ਇਤਰਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਸੇਵਨਸੰਸਿਦ੍ਧਿਤੋ। ਮੇਥੁਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਾ ਉਭਯਸਦ੍ਦਪਅਯਾਯੋ, ਮੇਥੁਨਂ ਯੁਗਲਂ ਯਮਕਂ ਉਭਯਨ੍ਤਿ ਹਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਰਤ੍ਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਦ੍ਵਯੰਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਹਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ** ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ। ਤਿਲਫਲਨ੍ਤਿ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤੰ ਤਿਲਬੀਜਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਕੋਸਸਹਿਤਂ ਫਲਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ। **ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ**ਤਿ ਸਭਾਵੇਨ ਪਿਹਿਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕਤਿਵਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੇ ਤਿਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ। ਤਾਦਿਸੋ ਪਦੇਸੋ ਸਚੇਪਿ ਕੇਨਚਿ ਵਾਤਾਦਿਵਿਕਾਰੇਨ ਸੁਕ੍ਖਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਅਨਲ੍ਲੋਕਾਸੋਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਵੇ**ਮਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਅਫੁਸਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਏਵਂ ਕਤਵਿਵਰਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤਲਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਨ **ਮਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਉਪਰੀ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬੇਨ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਸਦਿਸਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯੇਵ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇਨ ਛੁਪਿਯਮਾਨਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ, ਯਥਾ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲ੍ਲੋਕਾਸਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਂ ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਛੁਪਤਿ, ਏਵਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਛੁਪਨਮੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਪਵੇਸਨਂ, ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਮਜ੍ਝੇਨ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤਲੇਨ ਛੁਪਿਯਮਾਨਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ, ਯਥਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤਲਂ ਛੁਪਤਿ, ਏਵਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਤਮੇਵ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਹੋਤਿ **ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੭੩) ਵਿਯ। **ਮਜ੍ਝੇਨੇਵ ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ। **ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਙ੍ਕੋਚੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਭਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ। ਕਿਂ ਵਿਯ? ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿ ਵਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਅਥ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿ ਵਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿਂ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯਾਤਿਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਉਪਰਿਭਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚਿਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਕੋਟਿਯਾ।

ਇਦਾਨਿ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਸੁ ''ਉਪਰੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਿਸੁਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦਸਟ੍ਠਾਨਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਨ ਅਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਤੁਲਾਦਣ੍ਡਸਦਿਸਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪੀ**ਤਿ ਅਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਚਮ੍ਮਖੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਲ਼ਕਾਦੀਨਂ ਗੀਵਾਯ ਵਿਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤਂ ਚਮ੍ਮਙ੍ਕੁਰਂ, ''ਉਣ੍ਣਿਗਣ੍ਡੋ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ **ਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਭਾਵੇ ਸਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਉਪਹਤੇਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੇ **ਉਪਹਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੭੩) ਵਿਯ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਟ੍ਠੇਪਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਭਾਵੇ ਸਤਿ ਮਤਸਰੀਰੇ ਵਿਯ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤਤਾ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇ ਸਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਬੀਜਾਨੀ**ਤਿ ਅਣ੍ਡਾਨਿ।

ਮੁਖਂ ਅਪਿਧਾਯਾਤਿ ਪਮਾਦੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਹਾਸਂ ਬੀਜਨਿਯਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਅਗਾਰਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਥ ਵਾ **ਅਪਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ, ਬੀਜਨਿਯਾ ਮੁਖਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਹਸਮਾਨੇਨ ਨ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਨ੍ਤਵਿਦਂਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। **ਗਬ੍ਭਿਤੇਨਾ**ਤਿ ''ਅਯੁਤ੍ਤਕਥਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ, ਨਿਰਵਸੇਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਕਥਨੇ ਸਞ੍ਜਾਤੁਸ੍ਸਾਹੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾਤਿ ਯੇਸਂ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵੇਸੋਕਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਭੇਦਾ ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਤਰੇ। ਇਧ ਪਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯਾਤਿ-ਪਾਲ਼ਿਪਦਾਨੁਰੂਪਤੋ ਨ ਸਬ੍ਬਾਤਿਆਦਿਨਾ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਗੋਨਸਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਵਿਸੇਸਾ, ਯੇਸਂ ਪਿਟ੍ਠੀਸੁ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਮਣ੍ਡਲਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਚ੍ਛਪਮਣ੍ਡੂਕਾਨਂ ਚਤੁਪ੍ਪਦਤ੍ਤੇਪਿ ਓਦਕਤਾਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਅਪਦੇਹਿ ਸਹ ਗਹਣਂ। **ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਟ੍ਠਚਮ੍ਮਸਣ੍ਠਾਨਂ। **ਵਣਸਙ੍ਖੇਪ**ਨ੍ਤਿ ਵਣਸਙ੍ਗਹਂ। ਵਣੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ''ਅਮਗ੍ਗੇਨ ਅਮਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੬) ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਙ੍ਗੁਸਾ**ਤਿ ਨਕੁਲਾ। **ਏਤਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਨਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਪਰਾਜੇਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਸਦ੍ਦਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਚਨਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਰਿਵਾਰਗਾਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਭਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਸਾਸਨਤੋ ਪਰਿਹੀਨੋ। **ਨਿਰਙ੍ਕਤੋ**ਤਿ ਨਿਰਾਕਤੋ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਰੂਪਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਛਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਖਣ੍ਡਿਤੋ।

ਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਕਤਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਚ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਕਤਤ੍ਤਭੂਤੇਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਕਰਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਸਿਜ੍ਝਨਤੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਰੀਯਤਿ, ਪਕਤਤ੍ਤੇਹੇਵ ਕਰੀਯਤਿ, ਨ ਅਪਕਤਤ੍ਤੇਹੀਤਿ ਏਵਂ ਅਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿ ਸਹਸਂਵਾਸਪਟਿਕ੍ਖੇਪਪਰਂ ਇਦਂ ਵਚਨਂ, ਨ ਪਨ ਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀਆਦੀਹਿ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ। ਏਵਂ ਸਂਵਾਸਵਿਧਾਨਪਰਂ ਪਕਤਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਕਮ੍ਮਕਰਣਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ''ਸਚੇ ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਘੋ ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਘੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ)। ''ਯਤ੍ਥ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਹ ਪਰਿਭੋਗੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਕਤੋ ਕਮ੍ਮਕਰਣਸ੍ਸਾਪਿ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਹਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਕਪੁਗ੍ਗਲਨਿਯਮਤ੍ਥਂ ਯ੍ਵਾਯਂ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਜ੍ਜਨਕਪੁਗ੍ਗਲਾਯੇਵਾਤਿ ਨਿਯਮੋ ਨ ਸਿਜ੍ਝਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਾਪਜ੍ਜਨਕਾਨਮ੍ਪਿ ਸੇਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਸਮ੍ਭਵਾ, ਅਥ ਖੋ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਕਾ ਅਲਜ੍ਜੀ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਆਦੀਸੂਤਿ ਏਵਂ ਨਿਯਮੋ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਏਕਤੋ ਕਮ੍ਮਕਰਣਾਰਹਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਾ ਲਜ੍ਜੀ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾ ਉਪਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ , ਨ ਅਪਕਤਤ੍ਤੇਸੂਤਿ ਏਵਮੇਵ ਨਿਯਮੋ ਸਿਜ੍ਝਤਿ ਅਪਕਤਤ੍ਤਾਨਂ ਗਣਪੂਰਣਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਅਸਂਵਾਸਿਕਤ੍ਤਨਿਯਮਤੋ। ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਪਨ ਗਣਪੂਰਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਧਨਤੋ ਅਸਂਵਾਸਿਕੇਸੁ ਨ ਗਹਿਤਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਹ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ ਚ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਏਕੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਅਲਜ੍ਜੀਸਤਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੫) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਏਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਸਹ ਵਸਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿ। ਅਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਉਪਰਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਤਥਾਤਿ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹੀਤਿਆਦਿਂ ਪਰਾਮਸਤਿ। ਏਕਤੋ ਵਨ੍ਦਨਭੁਞ੍ਜਨਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਵਤ੍ਤਾਪਟਿਵਤ੍ਤਕਰਣਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣਾਦਿਸਾਮਗ੍ਗਿਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਿਕ੍ਖਨਂ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ ਨਾਮ, ਤਞ੍ਚ ਲਜ੍ਜੀਹੇਵ ਸਮਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਲਜ੍ਜੀਹੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਨ...ਪੇ॰... ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨਵਸੇਨ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦਿਵਸੇਨ ਚ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਸਮਂ ਏਕਤੋ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ ਸਮਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਾਸਂ ਸਮਸਿਕ੍ਖਨਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵੋ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ ਨਾਮਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਲਜ੍ਜੀਨਂ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਅਨੋਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਹ ਸਂਵਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਬਹਿਯੇਵ ਤੇ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ**ਤਿਆਦਿ।

੫੬. ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕਤਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਸੁਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਵੋਹਾਰਦਸ੍ਸਨਤੋ ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਾਸਙ੍ਕਾਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਲੇਪਚਿਤ੍ਤਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸਞ੍ਜਾਤਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਖ੍ਯਾਤਪਦਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਹੋਤੀ''ਤਿ ਆਹ, ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ''ਹੋਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਚਨਸੇਸੋ।

੫੮. ਸਾਦਿਯਨੁਸਸੇਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਸੇਵਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਨਮੇਵਾਤਿ ਆਹ "ਪਟਿਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸਾ"ਤਿ। **ਪਟਿਪਕ੍ਖਨ੍ਤਿ** ਅਨਿਟ੍ਠਂ ਅਹਿਤਂ। "ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਪਰਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦਯੋਪਿ ਇਧੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀਤਿ ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ **ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**ਤਿ ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨੁਰੂਪੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ**ਤਿ ਪਵੇਸਨਕ੍ਖਣੇ। ਅਗ੍ਗਤੋ ਹਿ ਯਾਵ ਮੂਲਾ ਪਵੇਸਨਕਿਰਿਯਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੋ ਪਵੇਸਨਕ੍ਖਣੋ ਨਾਮ। **ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਯਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਪਵੇਸਨਾਰਹਂ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ, ਪਵੇਸਨਕਿਰਿਯਾਯ ਨਿਟ੍ਠਿਤਕ੍ਖਣੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਰਣਾਰਮ੍ਭਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਠਿਤਕਾਲੇ ਠਿਤਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਿ ਵਾ **ਠਿਤਂ** ਨਾਮ, **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਾਯਾਮਤੋ ਓਰਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਮਯੇ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਠਿਤਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਉਦ੍ਧਰਣਂ** ਨਾਮ ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਾ ਨੀਹਰਣਕਿਰਿਯਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੋਤਿ ਆਹ "ਨੀਹਰਣਕਾਲੇ ਪਟਿਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੀ"ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਾਦਿਕਾਯਚਲਨਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਚਿਤ੍ਤਜਰੂਪੇਨ ਸਞ੍ਜਾਯਮਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਾਦਿਚਲਨਂ ਇਮਿਨਾ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਪਿਚ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਰੇਹਿ ਅਨੁਪਕ੍ਕਮਿਯਮਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਚਲਨਂ ਹੋਤੇਵ, ਤਞ੍ਚ ਤੇਨ ਕਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ **ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ** (ਪਾਚਿ॰ ੬੫੭-੬੫੮) ਵਿਯ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ "ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਆਮਸਨਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਟਿਪੀਲਨਂ ਵਾ ਸਾਦਿਯੇਯ੍ਯਾ"ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੬੫੭) ਸਾਦਿਯਨਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਪਨ "ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ"ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੭੦) ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਫੁਸਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇ ਚ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਞ੍ਜਨਿਤਕਾਯਚਲਨੇ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਯੋਗਾਭਾਵੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ "ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਵਿਸਯੇਪਿ ਪਰੇਹਿ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਹਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਚ ਅਸੁਚਿਮ੍ਹਿ ਮੁਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਅਮੁਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਏਵਾ"ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਂ, ਅਙ੍ਗਾਰਪੁਣ੍ਣਾਵਾਟਂ ਵਾ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਉਪਕ੍ਕਮਿਯਮਾਨੇ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਿਸਯੋਤਿ ਆਹ **ਇਮਞ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗ੍ਗੀਹੀ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਏਕਾਦਸਗ੍ਗੀਹਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਚਤ੍ਤਕ੍ਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਵਿਸਯਤਾਯ ਏਕੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਪਵੇਸਨਪਵਿਟ੍ਠਠਿਤਉਦ੍ਧਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ "ਚਤੁਕ੍ਕ"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਾਰਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ "ਪਞ੍ਚ ਚਤੁਕ੍ਕਾ"ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਮਗ੍ਗਵਿਸਯਤਾਯ ਤੇਸਂ ਏਕਤ੍ਤਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ **ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਸੁਦ੍ਧਿਕਚਤੁਕ੍ਕਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ।

ਏਕੂਨਸਤ੍ਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯-੬੦. ਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸੁਰਾਦੀਹਿ ਮਤ੍ਤਂ। ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਇਧ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ "ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤ"ਨ੍ਤਿ। **ਜਾਗਰਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵਿਸੇਸਨਰਹਿਤਤ੍ਤਾ "ਸੁਦ੍ਧਿਕਚਤੁਕ੍ਕਾਨੀ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਾ ਥੇਰਾ**ਤਿ ਏਕਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ। ਗਙ੍ਗਾਯ ਅਪਰਭਾਗੋ **ਅਪਰਗਙ੍ਗਂ। ਵਤਰੇ**ਤਿ ਗਰਹਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਏਵਂ ਵਿਨਯਗਰੁਕਾ**ਨਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਰਿ ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਗਰੁਕਰਣੀਯਤਾਯ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਰਾਜਿਕਖੇਤ੍ਤਂ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਸਾਵਸੇਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਅਲਜ੍ਜੀਨਂ ਤਤ੍ਥ ਲੇਸੇਨ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸੋਤੋ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ "ਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ"ਤਿ। ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁਯੇਵ (ਪਾਚਿ॰ ੪੯-੫੧) ਸਾਵਸੇਸਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਪਞ੍ਞਾਪਨਂ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਨ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੂਤਿ ਆਹ **ਇਦਞ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਹਿ (ਪਾਚਿ॰ ੪੯ ਆਦਯੋ) ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਯੇਭੁਯ੍ਯਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਉਪਡ੍ਢਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਉਪਡ੍ਢਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾਪਿ ਸਾਵਸੇਸਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਚ੍ਛਨ੍ਨਉਪਡ੍ਢਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦੀਸੁਪਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਨਿਰਵਸੇਸਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਭਗਵਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਪਿਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿ ਮਂਸਰਾਜਿ ਸਚੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਕ੍ਖਾਯਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਖਾਯਿਤੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "ਤਤੋ ਪਰਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨਤ੍ਥੀ"ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਾਦਿਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ "ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਯਾਵ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਖਾਯਿਤਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਕ੍ਖਾਯਿਤਂ ਨਾਮ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਵ ਚਤੁਤ੍ਥਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਖਾਯਿਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਯੇਵਾ"ਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਮਤਸਰੀਰਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਮਤਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਦਿਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਕਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) "ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਮਗ੍ਗੇ ਸਚੇਪਿ ਤਚਾਦੀਨਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਛਿਨ੍ਨੇ"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਬ੍ਬਸੋ ਖਾਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਂਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਮਂਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਮੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥਿਕੋਸਾ ਛਿਦ੍ਦਾਕਾਰੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਛਵਿਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤੋ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਾਕਾਰੋ, ਤੇਨਾਹ "ਪਵੇਸਨਂ ਜਾਯਤੀ"ਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਵੇਸਨਾਰਹਛਿਦ੍ਦਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਮਂਸਾਦਿਂ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ। ਏਤੇਨ ਯਾਵ ਪਵੇਸੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਾਵ ਮਗ੍ਗੋਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਪਤਿਤਾਯ ਮਂਸਪੇਸਿਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਵਿਰਹਿਤਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਮਂਸਖਣ੍ਡਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਂ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਟਮਂਸਪੇਸਿਯਾ ਪਨ ਮਤਸਰੀਰੇ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਿਯ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਏਵਂ ਜੀਵਮਾਨਕਮਨੁਸ੍ਸਸਰੀਰੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਤਸਰੀਰੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਮਤਸਰੀਰੇ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੂ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਕੋਸਚਮ੍ਮੇਸੁ। "ਨਵਦ੍ਵਾਰੋ ਮਹਾਵਣੋ"ਤਿਆਦਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੬.੧) ਵਚਨਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਕ੍ਖਿਨਾਸਾਦੀਨਿ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਤੇਸੁਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਮਤਸਰੀਰੇਪਿ, ਤੇਨਾਹ **ਮਤੇ ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ**ਤਿ ਅਕੁਥਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤਾਦਿਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਕ੍ਖਿਨਾਸਾਦਿਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇਸੁਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਆਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਅਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਵਣੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, "ਅਮਗ੍ਗੇਨ ਅਮਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ"ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੬) ਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਞੇਵ ਵਣੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਸਿਯਾ, ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਨਾਸਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੁਪਿ ਪਟਙ੍ਗਮੁਖਮਣ੍ਡੂਕਸ੍ਸ ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨੇਪਿ ਚ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਏਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। ਮਤਾਨਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਨ੍ਤਿ ਮਤਕੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਵਤ੍ਥਿਕੋਸਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "ਵਤ੍ਥਿਕੋਸਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ"ਤਿ। **ਮੇਥੁਨਰਾਗੋ** ਚ ਨਾਮ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਂ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰਾਗੋ, ਸੋ ਚ ਪੁਰਿਸਾਦੀਸੁਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਚ ਅਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਇਤ੍ਥਿਸਰੀਰੇਪਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿਮ੍ਹਿ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਖੇਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਪਵੇਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਅਸਤਿਪਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਬਹਿ ਘਟ੍ਟਨਂ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰਥਾ ਪਵੇਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਬਹਿ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਛੁਪਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ "ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਛੁਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਛੁਪੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ"ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੨) ਇਮਸ੍ਸ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਬੀਜਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਮੁਖੇਨੇਵ ਛੁਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਓਟ੍ਠਜਿਵ੍ਹਾਦਿਮੁਖਾਵਯਵੇਨ ਛੁਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਓਲਾਰਿਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਤ੍ਤਾ। **ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ "ਸਨ੍ਧਾਯਭਾਸਿਤ"ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸੁਟ੍ਠੁਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਮੁਖੇਨੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਛੁਪਨਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਂ ਮੇਥੁਨਰਾਗੀਨਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਛੁਪਨਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਰੂਪਤਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ "ਮੁਖੇਨਾ"ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਨਯਂ ਯਥਾਬਲਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਨਿਦਾਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਰਮਗ੍ਗਦ੍ਵਯਂ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੁਖੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨੇਵ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੁਖੇਨ ਪਨ ਵਿਨਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ

ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਪਕਤਿਮੁਖਛੁਪਨੇ ਵਿਯ, ਇਤਰਥਾ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਞ੍ਚ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਖਨ੍ਧਕਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਤਥਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੁਖੇਨ ਵਾ ਪਕਤਿਮੁਖਾਦਿਂ ਇਤਰਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਬਹਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਯਦਿ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਛੁਪਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਿਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਕੇਚਿ ਤਾਵ ''ਮੇਥੁਨਰਾਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਸੇਸੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਪਵੇਸਨਕ੍ਖਣੇ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਦਿਯਨਸਮ੍ਭਵਤੋ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨਕ੍ਖਣੇ ਵਿਯ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਇਦਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ। ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਤੋ ਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇਯੇਵ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਾਦਿਰਾਗਭੇਦਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਦਿਯਨਕ੍ਖਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ, ਤੇਨੇਵ ਪਰੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਰਾਗਭੇਦਂ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਦਿਯਨਮਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਨ੍ਥਤਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧-੨. ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਸ੍ਸਾਤਿ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ। **ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਫੁਸਤੀ**ਤਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰੇਨ ਫੁਸੀਯਤੀਤਿ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਵਾ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਨ ਫੁਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੇਸਂ ਓਡ੍ਡੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲੇਸਂ ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਥਤਾਦਿਭੇਦੇਹਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਥਤਾਦਿਵਿਸੇਸਨੇਹਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ। **ਸਨ੍ਥਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਮੁਦਾਯੇ ਏਕਦੇਸਵੋਹਾਰੋ ਦਡ੍ਢਸ੍ਸ ਪਟਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਪਟਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸੋਵ ਵਤ੍ਥਤੋ ਦਡ੍ਢੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਏਕਦੇਸਵੋਹਾਰਂ ਸਮੁਦਾਯੇ ਪਟੇ ਉਪਚਾਰਤੋ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਸਮੁਦਾਯਂ ਦਡ੍ਢਪ੍ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਤਛਿਦ੍ਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀਭਾਵੇਨ ''ਦਡ੍ਢਸ੍ਸ ਪਟਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਦੇਸਵੋਹਾਰਂ ਸਮੁਦਾਯਭੂਤਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਸਨ੍ਥਤਮਗ੍ਗਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਨਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਸਨ੍ਥਤਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੬੧-੬੨) ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਏਕਦੇਸੇ ਸਮੁਦਾਯਵੋਹਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਅਵਯਵਵੋਹਾਰੇਨ ਸਮੁਦਾਯਸ੍ਸੇਵ ਪਤੀਯਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਸਨ੍ਥਤਾਯ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨਾਤਿ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਤਾ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਾ ਚ ਨ ਸਿਯਾ, ਏਕਦੇਸੇ ਸਮੁਦਾਯੋਪਚਾਰਸ੍ਸ ਪਨ ਏਕਦੇਸੋਵ ਅਤ੍ਥੋ ਸਾਖਾਯ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਰੁਕ੍ਖੋ ਛਿਜ੍ਜਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ।

ਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿਯੇਵ ਵੇਠਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਮੁਦਾਯੇ ਅਵਯਵੂਪਚਾਰੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਪਿ **ਸਨ੍ਥਤੋ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਤ੍ਤਕੇ ਪਵਿਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤੇ ਪਵਿਟ੍ਠੇ। ਅਕ੍ਖਿਨਾਸਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਥਤਤ੍ਤੇਪਿ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਖਾਣੁਂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਤਲਂ, ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਠਿਤਂ ਖਾਣੁਂ ਸਚੇ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਵੇਸਾਭਾਵਤੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਈਸਕਂ ਅਨ੍ਤੋ ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਖਾਣੁਸੀਸਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਛੁਪਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। **ਤਸ੍ਸ ਤਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਲ੍ਲੁਨਲਾਦਿਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਤਲਂ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਖਾਣੁਕੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸਿਤਵੇਲ੍ਲੁਪਬ੍ਬਾਦਿਕਸ੍ਸ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੀਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਥਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਥਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇ ਖਾਣੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਘਟ੍ਟਨਾਦਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁਪਿ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦਿਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਕੇਰਾਟਿਕਾਤਿ ਵਞ੍ਚਕਾ। ਪਠਮਂ ਇਤ੍ਥਿਧੁਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਇਤਰਧੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਇਤ੍ਥਿਧੁਤ੍ਤਸੁਰਾਧੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਦੂਸਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਏਵਮੇਕਂ ਅਙ੍ਗਂ ਸਿਦ੍ਧਂ, ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਾਦਿਯਨਂ ਅਸਿਦ੍ਧਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਾਦਿਯਿ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਮਹਾਵਨੇ ਏਵ। **ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਯਗਤਂ। ''ਲੋਹਿਤਂ ਵਿਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕੇਸਾਦੀਨਂ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸਤੋ ਪਿਤ੍ਤਂ ਚਲਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਿਤ੍ਤਂ ਚਲਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸੇਯੇਵ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਪੁਨ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਸੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਲਭਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਚ ਪਕਤਿਆਰੋਗ੍ਯਂ ਪਟਿਲਭਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਪਕਿਣ੍ਣਕਨ੍ਤਿ ਵੋਮਿਸ੍ਸਕਨਯਂ। **ਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ। **ਕਿਰਿਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ ਅਕਿਰਿਯਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਤੋ। ਵੇਦਨਾਯ ਸਹ ਕੁਸਲਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨ ''ਕਾਯੋ ਵਾਚਾ ਕਾਯਵਾਚਾ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਂ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਯੋ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ। ਤਂਤਂਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਨਿਯਤਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਂ ਕਥਨਂ। ਏਵਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ, ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਛਸੁ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ। ਸਮਾਸਤੋ ਤਂ ਇਮਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਛ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ**। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਅਤ੍ਥਿ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ। ਤੇਰਸ ਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਾਨਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਚੋਰੀਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਚਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਚਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਪਠਮਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ , ਇਦਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਪਨ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। **ਅਤ੍ਥਿ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਪਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। **ਅਤ੍ਥਿ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਅਵਸੇਸਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਯਂ ਤਤਿਯਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਪਠਮਚਤੁਤ੍ਥੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਛਟ੍ਠੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ''ਸਮਨੁਭਾਸਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ। ਇਤਿ ਸਰੂਪੇਨ ਅਟ੍ਠ ਆਪਤ੍ਤਿਸੀਸਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਆਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਪਦਸੋਧਮ੍ਮਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਚੋਰੀਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਾਨਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਪਞ੍ਚਮੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯਂ ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦਂ ਚੋਰੀਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਚ੍ਛਿਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਏਕੇਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਤਿਵਿਧਾਨਿ। ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਨ ਪਠਮਚਤੁਤ੍ਥੇਹਿ ਵਾ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਵਾ ਤਤਿਯਛਟ੍ਠੇਹਿ ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਵਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਵੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਤੇਰਸਧਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਧਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਤਤ੍ਰਾਪੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ। **ਕਿਰਿਯਤੋ**ਤਿ ਪਥਵੀਖਣਨਾਦਿ (ਪਾਚਿ॰ ੮੪-੮੫) ਵਿਯ ਕਾਯਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਜਨਿਤਕਮ੍ਮਤੋ। **ਅਕਿਰਿਯਤੋ**ਤਿ ਪਠਮਕਥਿਨਾਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੫੯ ਆਦਯੋ) ਵਿਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਕਰਣੇਨੇਵ। **ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੦੮ ਆਦਯੋ) ਵਿਯ। **ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤੋ, ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਤੋ** ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੮੨ ਆਦਯੋ) ਵਿਯ, **ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤੋ, ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ** ਕੁਟਿਕਾਰਾਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੨) ਵਿਯ। ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪੀਸਮਾਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗੰ ਲਭਤਿ** ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨਤੋ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੰ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮੁਖੇਨ ਚੇਤੰ ਸਞ੍ਞਾਦੁਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਆਪਤ੍ਤਿਮੁਖੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਦੁਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮਾਨਾਵ।

ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮੇ ਵਾ ਵਚੀਕਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਬਾਹੁਲ੍ਲਵੁਤ੍ਤਿਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਮੁਸਾਵਾਦਾਦਯੋ ਵਿਯਾਤਿ **ਅਤ੍ਥਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ ਵਚੀਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾਤਿ ਦੁਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਭਾਗਤੋ ਪਨ ਕਾਯਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਸਬ੍ਬਾ ਚ ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਤਦੁਭਯਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਤਤੋਯੇਵ ਇਧਾਪਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੮੯) ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤਦੁਭਯਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। **ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਕਾਰਿਯੇ ਕਾਰਣੋਪਚਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਸਲਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮਤਾਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਭਾਵਤ੍ਤਾ। ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮੇ ਉਪਾਦਾਯ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਮੁਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਹਿ ‘‘ਯੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੬ ਪਕਣ੍ਣਕਕਥਾ)। ਨ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਆਣਾਯਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਸਭਾਵਾ ਹੋਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ, ਤਸ੍ਸਾ ਦੇਸਨਾਦੀਹਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਅਭਾਵਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ ਚ। ਨ ਹਿ ਕਾਰਣਬਲੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਕੁਸਲਾਦਿਸਭਾਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਦੀਸੁ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਚ ਤਸ੍ਸਾ ਕੇਨਚਿ ਵਿਨਾਸੋ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਸਰਸਵਿਨਾਸਤੋ ਦੇਸਨਾਦਿਨਾ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਥਿ, ਨ ਪਨ ਤੇਨ ਅਕੁਸਲਾਦਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਿਤੁਘਾਤਾਦਿਕਮ੍ਮੇਨ ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਅਕੁਸਲੰ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਭਾਵਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨੰ ਨਿਗ੍ਗਹਾਦਿਦਸਅਤ੍ਥਵਸੇ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯; ਪਰਿ॰ ੨) ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਦਿਨਾਮਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਉਪਾਦਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਚ ਯਥਾਵਿਧਿਪਟਿਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਵਿਗਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਨਾਹ **ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸੇਵ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ। ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਤ੍ਤੇਨੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਕੁਸਲਾਦੀਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਭੇਦੋ ਸਿਦ੍ਧੋ। ਨ ਹਿ ਤੰਸਮੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਤਤੋ ਅਭੇਦੋ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸਮੁਟ੍ਠਿਤਭੇਦਬ੍ਯਵਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੬੬ ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ) ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਕੁਸਲਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੰ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ, ‘‘ਅਕੁਸਲਤ੍ਤੰ ਪਨ ਅਬ੍ਯਾਕਤਤ੍ਤਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਭਵਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖਣੇਪਿ ਰੂਪਾਬ੍ਯਾਕਤਤ੍ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁੰ ਯੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਕੁਸਲੰ, ਇਤਰੇਹਿ ਇਤਰਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੬ ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ) ਇਮੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਯੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇ ਗਹਿਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਤੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਕੁਸਲਭਾਵੋ ਪਰਿਯਾਯਤੋ, ਨ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੰ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੰ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਇਮੰ ਵਚਨੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਤੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਕੁਸਲਭਾਵੋ ਪਰਿਯਾਯਤੋ, ਨ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਵੰ ਇਤਰੇਹਿ ਇਤਰਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ‘‘ਯੰ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਹਿ, ਤੰ ਅਕੁਸਲੰ, ਯੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਤਰੇਹੀਤਿ ਵਚਨੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ‘‘ਇਮਿਨਾਪਿ ਵਚਨੇਨ ਇਤਰਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਅਕੁਸਲਭਾਵੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤਭਾਵੋ ਚ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖੇ ਏਵ ਕਥਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ। ਯੰ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਕਾਰਣੰ ਯੰ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਸਲਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤੇਪਿ ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਸਾਵਜ੍ਜਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨਾਪਿ ਅਨਵਜ੍ਜਕੁਸਲਵੋਹਾਰੋ ਨ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਾਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਿਰੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਆਕਾਸਾਦਿਸਮ੍ਮੁਤਿਸਚ੍ਚਾਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤਾਦਿਵੋਹਾਰੋ ਵਿਯ ਜਾਤਿਜਰਾਭਙ੍ਗਾਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤਾਦਿਵੋਹਾਰੋ ਅਨਵਟ੍ਠਾਨਾਦਿਦੇਸਤੋ ਅਯੁਤ੍ਤੋ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਕੁਸਲਵੋਹਾਰੋ ਅਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਰੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਅਕੁਸਲਾਦਿਵੋਹਾਰੋ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤੋ , ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨ ਪਨ ਅਕੁਸਲਾਦਿਸਭਾਵਤਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਦੋਸਾਨਤਿਵਤ੍ਤਨਤੋ। ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਯਥਾ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਾਦੀਹਿ ਵਿਰੋਧੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਯੰ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ, ਤੰ ਅਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਖਣਿਕਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਦੇਸਨਾਦਿਪਟਿਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨਾਵ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਰੂਪਪਰਮ੍ਪਰਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਚੇ? ਤਨ੍ਨ, ਪਟਿਕਮ੍ਮੇਨਾਪਿ ਅਵਿਗਮਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਨ ਹਿ ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿਦੇਸਨਾਦੀਹਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ ਸਕਾਰਣਾਯਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਮਤ੍ਥਤਾ ਅਯੁਤ੍ਤਾ, ਏਤੇਨੇਵ ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਹਸੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਤਥਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਰੂਪਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ’’ਤਿਆਦਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਧ ਪਨ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਰੂਪਧਮ੍ਮਮੇਵ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤਾ ਅਵੇਦਨਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚਿਤ੍ਤਾ ਸਵੇਦਨਾਵ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਭਾਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵ **ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਦਿਸਭਾਵੰ ਪਰਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੰ ਨਿਸੇਧੇਤੁੰ ‘‘ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਚਨਤੋ...ਪੇ॰... ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਤੰਤੰਕੁਸਲਾਦਿਧਮ੍ਮਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਮੁਤਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ’’ਤਿ ਚ, ‘‘ਯਾਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਾਰਣਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀ’’ਤਿ ਚ, ‘‘ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਾਰਣੇਹਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚ ਵੋਹਰੀਯਤਿ। ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਭਾਵਤ੍ਤੇਪਿ ਹਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਤੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਟਿਕਿਰਿਯੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਦਰੇ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿ ਚੇਵ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਯਥਾਵਿਧਿੰ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਚ ਤੇਸੰ ਅਨਨ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦਾ ਸੀਲਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸੇਵਾਤਿ ਨਿਯਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਕਾਯਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਨੰ ਏਤੇਹੇਵ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਕਤੋ, ਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤੀਨਮ੍ਪਿ ਏਤੇਹੇਵ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ। ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਝਾਨਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਜਨਕੇਹਿ ਵਿਪਾਕਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਚੇਵ ਰੂਪਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਤਿ।

ਦਸਾਤਿ ਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁਕਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਦ੍ਵਯੇਨ ਸਹ ਅਟ੍ਠ ਮਹਾਕਿਰਿਯਚਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਾਦੀਸੁ ਅਭਿਞ੍ਞਾਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਤ੍ਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਮੇਵ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਚਿਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਿਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਭੇਦੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨਾਞ੍ਞੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਜਾਯਮਾਨੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤਾਦਿਚਲਨੰ ਸਾਦਿਯਨਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਾਦਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਇਤਰਥਾ ‘‘ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ।

ਯੰ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੬੬ ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇ ਸਤਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਭਾਵਤੋ’’ਤਿਆਦਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ‘‘ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੩-੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਮੇਥੁਨੰ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਾਦਿਕਾਯਚਲਨੰ ਨ ਸਾਦਿਯੇਯ੍ਯ, ਸਾਦਿਯਨਚਿਤ੍ਤਾਨੁਗੁਣਮੇਵ ਪਨ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਚਿਤ੍ਤਜਰੂਪਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਿ ਸੁਖੁਮਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ, ਤੇਨਾਹ **ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਾਯਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਏਵ ਕਾਯਕਮ੍ਮਭਾਵੇ ਕਾਰਣੰ, ਨ ਚਿਤ੍ਤੰ। ਤੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਯੇਵ ਅਙ੍ਗਮਤ੍ਤੰ, ਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮਭਾਵਸ੍ਸ, ਇਤਰਥਾ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ‘‘ਮਨੋਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਤੇਨਾਹ ‘‘ਨ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਭਾਵੋ ਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ। **ਕਮ੍ਮਭਾਵੋ**ਤਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਭਾਵੋ। **ਸਬ੍ਬਞ੍ਚੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕੰ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨਾ**ਤਿ ਤੰਤੰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਿਯਤਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੁਖੇਨ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਦਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਥੇਤੁਕਾਮਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। **ਇਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ। ਵਿਨੀਤਾਨਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੬੭) ਭਗਵਤਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ **ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ**। ਤਂ ਤਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਤੋ ਦਸ੍ਸਨਤੋ ਉਦ੍ਦਾਨਭੂਤਾ ਗਾਥਾ **ਉਦ੍ਦਾਨਗਾਥਾ**, ਸਙ੍ਗਹਗਾਥਾ, ਉਦ੍ਦੇਸਗਾਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁ ਗਾਥਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿਆਦਿਕਾ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਲ਼ਿਯੇਵ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਂ ਗਨ੍ਥਨਤੋ ''ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ , ਨ ਛਨ੍ਦੋਵਿਚਿਤਿਲਕ੍ਖਣੇਨ। ਉਦ੍ਦਾਨਗਾਥਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾਤਿ ਏਵਂ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ। **ਦੁਤਿਯਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਂ। ਯਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਕਾਰਾਦਯੋ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਰੂਪਂ**, ਪਟਿਮਾਰੂਪਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੭. ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇਤਿ ਮਕ੍ਕਟੀਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦ੍ਵੇ। ਤਾਨਿਪਿ ਭਗਵਤਾ ਵਿਨੀਤਭਾਵੇਨ ਪੁਨ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਂ ਅਹੋਸੀਤਿਆਦਿ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤੇਸਂ ਪਠਮਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਚ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਨ੍ਤਿਆਦਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯੇਨ ਚ ਪਠਮਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚਿਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਚ ਤੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਤ੍ਤੇ ਪਕਾਸਿਤੇ ਭੀਤਾ ਤੇ ਸਯਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਚ੍ਛਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ ਏਵ। ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਪੁਟ੍ਠਾ ਪਨ ''ਸਚ੍ਚਂ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨਵਸੇਨਾਪਿ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਤ੍ਤਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨੋਤਿ ਏਵ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਥਾਯਂ ਪਨ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਗੁਣਮੇਵ ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਧਾਪਿ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਭਗਵਤਾ ਵਿਨੀਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਇਮਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਾਨੇਵੇਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕੁਸੇ**ਤਿ ਕੁਸਤਿਣਾਨਿ। **ਕੇਸੇਹੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਕੇਸੇਹਿ।

੬੮. ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੋਕ੍ਖਲਂ ਨਾਮ ਸਮਿਦ੍ਧਂ ਸੁਨ੍ਦਰਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ''ਪੋਕ੍ਖਰਤਾ''ਤਿ ਰ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸਮਿਦ੍ਧਤਾ ਸੁਨ੍ਦਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਧਂਸੇਸੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿ। **ਨ ਲਿਮ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਤਿ।

੬੯. ਏਵਰੂਪਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਪਿ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਸੁਯੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸਮ੍ਪਦਤੋਪਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਤ੍ਤਾ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਤਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਪਦੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਥਨਾਦਿਕਂ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – ''ਪੁਰਿਸ...ਪੇ॰... ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਨਾਨਨ੍ਤਰਿਕਤੋ ਪਨ ''ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ, ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਉਪਰਿਪਿ ਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਾ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਤਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯਪਿ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਚਰਣਾਦਿਕਂ ਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ ਪਸਙ੍ਗਾਨੁਗੁਣਂ ਓਤਰਣਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਬਲਵਅਕੁਸਲੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਦਾਰਿਕਕਮ੍ਮਾਦਿਨਾ। **ਦੁਬ੍ਬਲਕੁਸਲੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਬਲਵਾਕੁਸਲੋਪਹਤਸਤ੍ਤਿਨਾ ਤਤੋ ਏਵ ਦੁਬ੍ਬਲਭੂਤੇਨ ਕੁਸਲੇਨ। **ਦੁਬ੍ਬਲਅਕੁਸਲੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਭਾਵੁਪ੍ਪਾਦਕਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾਦਿਬਲਵਕੁਸਲੋਪਹਤਸਤ੍ਤਿਨਾ ਤਤੋ ਏਵ ਦੁਬ੍ਬਲਭੂਤੇਨ ਪਰਦਾਰਿਕਾਦਿਅਕੁਸਲੇਨ। ਸੁਗਤਿਯਂ ਭਾਵਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਜਤ੍ਤਾ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਵਿਨਾਸੋ ਕੁਸਲੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **ਉਭਯਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦਿ। ਦੁਗ੍ਗਤਿਯਂ ਪਨ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਚ ਵਿਨਾਸੋ ਚ, ਤਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਬਲਬਲਵਭਾਵੋਵ ਵਿਸੇਸੋ।

''ਏਹਿ ਮਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਂਵਿਦਹਨਂ ਪਰਿਮੋਚੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਏਕਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇਪਿ ਬਹਿਗਾਮਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਗਮਨਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਰਿਮੋਚਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਮਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਬਹਿਗਾਮੇ**ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ। ਦੁਤਿਯਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੬੯੩) ਵੁਤ੍ਤਅਨਾਪਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਗਾਮਨ੍ਤਰ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। **ਕੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ। **ਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ...ਪੇ॰... ਲਭ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਦੁਕ੍ਖਪੀਲ਼ਿਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੇਪਿ ਅਸਤਿ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਮ੍ਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ''ਆਪਦਾਸੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਅਨਾਪਤ੍ਤਿਅਨੁਲੋਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾਯ ਦੁਤਿਯਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ...ਪੇ॰... ਲਭ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਸਂਵਾਸੇ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਤਾ ਅਸਨ੍ਨਪਕ੍ਖਂ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ''ਅਲਜ੍ਜਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਭੋਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ, ਤਤੋਪਿ ਦੁਤਿਯਿਕਂ ਵਿਨਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰਗਮਨਾਦੀਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਗਾਹਿਕਤ੍ਤਾ ਤਾਸਂ ਸਙ੍ਗਾਹਿਕਲਜ੍ਜਿਨਿਗਣਤੋ ਵਿਯ। **ਵਾਤਿਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਨਾਗਤਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਵਾਤਿਕਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭਾਵੇ ਅਰਮਨੁਸ੍ਸ ਮਾਨਪਕਤਿਕਸ੍ਸ ਆਪਦਾਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਭਵੇਨ ਤਂ ਵਚਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਦਞ੍ਞੇਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਪੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇਪਿ । **ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪਜ੍ਝਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਗਹਣਤ੍ਥਂ ਉਪਜ੍ਝਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੨੧) ਵਚਨਤੋ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਪੁਨਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਕਤਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗੋ। **ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਅਵਿਭਤ੍ਤਤਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਸਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤੇ ਪੁਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ''ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ 'ਗਿਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਂ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਤਤ੍ਤਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ ਅਵਿਜਹਨਤੋ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਂ ਪਹਾਯ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਭਾਵੂਪਗਮਨਮ੍ਪਿ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹਿ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵ ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਸੋ ਸਂਵਾਸਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਨ ਜਨੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਜਨੇਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ –

> ''ਅਸੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ, ਤਞ੍ਚੇ ਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮਾਨੋ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੯)।

ਏਕੇ ਪਨ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾਨਂ ਦੋਸਂ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇ ਸਮੋਧਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਤੇਨਾਪਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ ਵਿਜਹਨਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਦੀਸੁ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਤਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਂ ਇਧ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਂ ਤਾਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। ਤਾਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ''ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਂ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਬ੍ਭਮੋਤਿਪਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ, ਤੇਨੇਵ ਤਂ **ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯਂ** ''ਅਚ੍ਛੇਦਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਗਾਹਵਿਬ੍ਭਮਾ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੇ ਵਿਬ੍ਭਮਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨਾਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਅਨਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਥੂਨਂ ਬਹਿ ਛਡ੍ਡਨੇਨ। ਕੇਚਿ ''ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵਤੋ ਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਗ੍ਗਹਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮੇਵ ਚੀਵਰਾਦਿਅਧਿਟ੍ਠਾਨਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਵਿਯਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਤਥਾਵਚਨਾਭਾਵਾ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਸੁਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਯਥਾ ਚ ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਸੁਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ

ਏਵਮਿਧ। ਇਧ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਥਸ੍ਮਿਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਯਤੋ ਮੁਤ੍ਤੇਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁੱਤਂ ''ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤੁ, ਯਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵਾ''ਤਿ। ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਨਪੇਕ੍ਖਾਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਇਧ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚੁੱਧਾਰੇ ਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਿਧਾਨਮਤ੍ਥਿ। ਅਪਿਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਸਤਿ ਪੁਰੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੋਪਿ ਆਹਾਰੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਮਜਤਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾਤਿ, ਤਥਾ ਚ **ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਵੁੱਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਭੇਦਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਾ ਏਵ ਸਿਯੁਂ। ਵੁੱਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ –

> ''ਗਣ੍ਠਿਕਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕਨ੍ਤਰੇ ਸ੍ਨੇਹੋ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਤਾਦਿਸੇ ਪੱਤੇਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿੱਤਿਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੩)।

ਤਤ੍ਥ ਪਨ ''ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਚਿੱਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਵੁੱਤਂ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਚ ਗਣ੍ਠਿਕਪੱਤਾਦੀਸੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਅਪੇਕ੍ਖਾ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਨਤ੍ਥੇਵ ਤਪ੍ਪਹਾਨਾਯ ਵਾਯਾਮਤੋ, ਤਥਾਪਿ ਤਤ੍ਥਗਤਆਮਿਸੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੱਤੇ ਪੁਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੱਤਾ ਪੱਤਗਤਿਕੇ ਆਹਾਰੇਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵੱਤਨਤੋ। ਨ ਹਿ ਪੱਤਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਗ੍ਗਤਿਕਂ ਆਹਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਨਾਪਿ ਆਹਾਰਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਗ੍ਗਤਿਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮੇਵ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ, ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸਾਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਸਨ੍ਨਿਧਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ **ਅਨਾਪੱਤਿਵਾਰੇ** –

> ''ਅਨ੍ਤੋਸੱਤਾਹਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਨਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਡਯ੍ਹਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚੱਤੇਨ ਵਨ੍ਤੇਨ ਮੁੱਤੇਨ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ ਦਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ –

ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮੇਵ ਵੁੱਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਨ੍ਤੋਸੱਤਾਹਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤੀ''ਤਿ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਚਨਤੋ ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਕੇਵਲਂ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸੁੱਧਚਿੱਤੇਨ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਨਮ੍ਪਿ ਵਿਸੁਂ ਏਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਕਾਰਣਮੇਵ, ਇਦਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਵੁੱਤਂ ਸਿਯਾ, ਸੁਵੁੱਤਮੇਵ ਸਿਯਾ, ਤਥਾ ਚ ''ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਾਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੱਤਾ।

ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਞ੍ਹਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਦੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੬੯) ''ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ 'ਨਤ੍ਥਿ ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਦਾਨਿ ਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਵਾ, 'ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਕਾਰਣਂ ਵੁੱਤਂ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਰਿਮਮੇਵ ਪਨ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਂ ਪਨ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ''ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤਪਾਲਿਪਦਤ੍ਥੇ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁੱਤਂ। ਨਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਡਯ੍ਹਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਦਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਨਾਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਬਲਕ੍ਕਾਰਾਦਿਨਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਨ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਞ੍ਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਸੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਜਹਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਹਾਰੇ। **ਉਪਰੋਪਕਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਰੋਪਿਤਾ ਰੁਕ੍ਖਗਚ੍ਛਾ। **ਤੇਰਸਸੁ ਸਮ੍ਮੁਤੀਸੂ**ਤਿ ਭੱਤੁੱਦੇਸਕਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਚੀਵਰਭਾਜਕਯਾਗੁਭਾਜਕਫਲਭਾਜਕਖਜ੍ਜਭਾਜਕਅਪ੍ਪਮੱਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕਸਾਟਿਯਗਾਹਾਪਕਪੱਤਗਾਹਾਪਕਆਰਾਮਿਕਪੇਸਕਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕਸ- ਤੇਰਸਸੁ ਸਮ੍ਮੁਤੀਸੁ।

ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸੱਧਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸੱਧਾਯਪਿ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ, ਤਮ੍ਮੂਲਕਾਨਂ ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾਨਞ੍ਚ ਅਭਾਵਸ੍ਸ ਸਮਾਨੱਤਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸੱਧਿਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕੱਤਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਗਹਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ। **ਸਚੇ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇ ...ਪੇ॰... ਛਾਰੱਤਂ ਮਾਨੱਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਸਾਧਾਰਣਾਪੱਤਿਯਾ ਪਰਿਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮਾਦਿਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸਸ੍ਸ ਵਾ ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵੱਤੇ ਪਕ੍ਖਮਾਨੱਤਂ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁੱਤਂ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਮਾਨੱਤੇ ਅਸਮਾਦਿਨ੍ਨੇ ਏਵ ਪੁਨ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵੱਤਤਿ, ਪਰਿਵਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵੁੱਥਪਰਿਵਾਸਸ੍ਸੇਵ ਛਾਰੱਤਂ ਮਾਨੱਤਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ** ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਤੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇਪਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਨਾਰੋਚੇਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤਿ, ਆਪੱਤਿਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਪਰਿਵਾਸੋ ਚ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾਨਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਂ ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵੱਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੱਤਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅੱਤਭਾਵੇ ਅਵਿਜਹਨਤੋ ਪੁਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਤੇਸਂ ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪੁਰਿਸਾਦਯੋ ਨਿਦਸ੍ਸਿਤਾ।

੧੧. **ਤਥੇਵਾ**ਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਿਅਰਿਯਾਨਂ ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਰੱਤਾਭਾਵਾ। ਨ ਹਿ ਅਰਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਲੋਕਵਜ੍ਜਾਪੱਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੧੩. **ਸੁਫੁਸਿਤਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਾਯ ਦਨ੍ਤਪਨ੍ਤਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਦਨ੍ਤਪਨ੍ਤਿ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾ, ਅਵਿਵਟਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ ''ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। **ਉਪ੍ਪਾਟਿਤੇ ਪਨ ਓਟ੍ਠਮਂਸੇ ਦਨ੍ਤੇ ਸੁਯੇਵ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁੱਲੱਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿੱਤੇਨ ਬਹਿਨਿਮਿੱਤੇ ਛੁਪਨੱਤਾ ਵੁੱਤਂ। ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਦਨ੍ਤਜਿਵ੍ਹਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨਿਜ੍ਝਾਮਤਣ੍ਹਿਕਾ** ਨਾਮ ਲੋਮਕੂਪੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਹਿ ਦਡ੍ਢਸਰੀਰਤਾਯ ਅਤਿਵਿਯ ਤਸਿਤਰੂਪਾ। **ਆਦਿ**-ਸੱਦੇਨ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਸੁਰਾ ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਾਵਸਿਟ੍ਠਾ ਭਯਾਨਕਸਰੀਰਾ ਪੇਤਿਯੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਵਿਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਕਤਮ੍ਪਿ ਉਪਕ੍ਕਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਤੇਨ ਚ ਵਿਸਞ੍ਞੀ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੋ**ਤਿ ਵਾਤਪਿੱਤਾਦਿਦੋਸੇਹਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦਕਭਾਵੇਨ ਦੂਸਿਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੋ, ਨ ਪਨ ਵਿਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੋ। **ਸੀਸੇ ਪੱਤੇ**ਤਿ ਮੱਗੇਨ ਮੱਗਪ੍ਪਟਿਪਾਦਨੇ ਜਾਤੇ। ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਵ ਨਿਮਿੱਤੇਨ ਨਿਮਿੱਤਛੁਪਨੇ ਥੁੱਲੱਚ੍ਚਯਂ ਵੁੱਤਂ, ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਪਨ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਆਹ ''ਦੁਕ੍ਖਟਮੇਵ ਸਾਮਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

੧੪. ਜਾਤਿ-ਸੱਦੇਨ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗੁਮ੍ਬੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ ''ਜਾਤਿਪੁਪ੍ਫਗੁਮ੍ਬਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਜਾਤਿਯਾ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਂ ਵਨਂ ਜਾਤਿਯਾਵਨਨ੍ਤਿ ਅਲੁੱਤਸਮਾਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਕਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਥਿਚਿੱਤੇਹਿ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ।

੧੭. **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਕਤਅਜ੍ਝਾਚਾਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। **ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਦ੍ਵਾਰਂ ਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰਂ, ਏਵਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖਥਮ੍ਭੇ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਮਜ੍ਝੇ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਯੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਦ੍ਵਾਰਂ** ਨਾਮ। ਪਵੇਸਨਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਪਨ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਥਕਨਕਯੋਗ੍ਗੇਨ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਪਟਲੇਨ ਯੁੱਤਂ ਦ੍ਵਾਰਂ **ਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰਂ** ਨਾਮ। ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਪਿਧਾਨੱਤਂ ਪਦਰੇਨ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਦੀਹਿ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸ ਕਵਾਟਸ੍ਸ ਉਦੁਕ੍ਖਲਪਾਸਰਹਿਤਤਾਯ ਏਕੇਨ ਸਂਵਰਿਤੁਂ ਵਿਵਰਿਤੁਞ੍ਚ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਂ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਯੇਨ ਪਰਿਵੱਤਮਾਨੇਨ ਤਂ ਕਵਾਟਂ ਸੁਖਥਕਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ ''ਚਕ੍ਕਲਕਯੁੱਤਦ੍ਵਾਰ''ਨ੍ਤਿ। ਚਕ੍ਕਮੇਵ ਹਿ ਲਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਸਂਵਰਣਵਿਵਰਣੱਥਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਚਕ੍ਕਲਕਂ, ਤੇਨ ਯੁੱਤਮ੍ਪਿ ਕਵਾਟਂ ਚਕ੍ਕਲਕਂ ਨਾਮ, ਤੇਨ ਯੁੱਤਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਚਕ੍ਕਲਕਯੁੱਤਦ੍ਵਾਰਂ। ਮਹਾਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿਪਿ ਚਕ੍ਕਲਕਾਨਿ ਯੋਜੇਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **ਫਲਕੇਸੂ**ਤਿਆਦਿ। **ਕਿਟਿਕਾਸੂ**ਤਿ ਵੇਲੁਪੇਸਿਕਾਹਿ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਦੀਹਿ ਚ ਕਤਥਕਨਕੇਸੁ। **ਸਂਸਰਣਕਿਟਿਕਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਕਲਕਯਨ੍ਤੇਨ ਸਂਸਰਣਕਿਟਿਕਾਯੁੱਤਮਹਾਦ੍ਵਾਰਂ। **ਗੋਪ੍ਫੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਵੁਣਿਤ੍ਵਾ, ਰਜ੍ਜੂਹਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਏਕਂ ਦੁਸ੍ਸਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਮੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਲਞ੍ਜਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਤਗ੍ਗਤਿਕੱਤਾ। **ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂ...ਪੇ॰... ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨੱਤਂ

ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨਿਪਨ੍ਨੋਪਿ ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਪਨ ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਸਨ੍ਤਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ। ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਵਿਯ ਦ੍ਵਾਰਸਂਵਰਣਂ ਨਾਮ ਮਾਤੁਗਾਮਾਨਂ ਪਵੇਸਨਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਵਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਸ੍ਸ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਟ੍ਟਸ੍ਸ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾਯ ''ਏਕਕੁਟ੍ਟਕੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਭਾਰੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਉਬ੍ਬੇਧਤੋ ਪਮਾਣਂ ਸਹਸੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ।

ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਣਂ, ਤੇਨ ਚ ਬਹੁਜਨਸਞ੍ਚਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਮਹਾਬੋਧੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਵੁਟ੍ਠਹਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ** ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਖੇਤ੍ਤਭੂਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। **ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੁਪਤਿ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤਸਨ੍ਤਾਨੇਨ ਸੁਪਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਸਂਵਰਣਾਦਿਨੋ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਖੇਤ੍ਤੇ ਕਤਨਿਪਜ੍ਜਨਕਿਰਿਯਾਯ ਅਨਙ੍ਗਤ੍ਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਅਕਿਰਿਯਾ, ਦਿਵਾ ਅਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਕ੍ਖਣੇ ਕਿਰਿਯਾ ਚ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਪਿ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਦਾ ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਨ ਤਾਵ ਰਤ੍ਤਿਯਂ ''ਦਿਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਰਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ''ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਦਿਵਾਸਯਨਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਨ ਹੋਤਿ ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਪਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੋ ਸਚੇ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ''ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਕਾਲੇ ਵਿਵਟੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਦਿਵਾਭਾਗੇਸੁ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਾ। ਆਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਸ੍ਸੇਵ ਕਾਲਵਿਸੇਸੋ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਤਪ੍ਪਰਿਹਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ''ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਨਿਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੭੭) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਿਵਾ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਵਿਵਟੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਨੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਵ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਵਿਵਟੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ ਚ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇਯੇਵ ਉਟ੍ਠਾਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਮੂਲਾਪਤ੍ਤਿਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਨਾਦਰਿਯਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਉਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹੋਤੇਵ ''ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਚ ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਾਦਾਨਂ ਪਨ ਭੂਮਿਤੋ ਅਮੋਚਿਤਤ੍ਤਾ ਅਯਂ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਟਿਟ੍ਠਿਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਪਦੇਸਂ ਭੂਮਿਂ ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭਾਦਿਂ ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਕਟਿਟ੍ਠਿਂ ਪਨ ਭੂਮਿਂ ਫੁਸਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਯਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਿਟ੍ਠਿਪਸਾਰਣਲਕ੍ਖਣਾ ਹਿ ਸੇਯ੍ਯਾ। ਦੀਘਵਨ੍ਤਨਾਦੀਸੁਪਿ ਤਿਰਿਯਂ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕਾਨਂ ਪਸਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਮੇਵਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਾਵ ''ਵਨ੍ਤਮੀਤਿ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਨਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ** ਪਤਨਕ੍ਖਣੇ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ, ਵਿਸਯੇ ਜਾਤੇ ਸਹਸਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਅਵਿਸਯੋ, ਏਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਤਿਤਕ੍ਖਣੇ ਵਿਯ। **ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਤਿ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਸਯੇਪਿ ਅਕਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨੇਵ ''ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਕਭਙ੍ਗੇਨਾਤਿ ਉਭੋ ਪਾਦੇ ਭੂਮਿਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਸਰੀਰਂ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਤੇਨ ''ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਲਿਖਿਤਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰਵਾਦੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਮਞ੍ਞੀਤਿ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ ''ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਚਰਿਯਾ ਪਨ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਞ੍ਞਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਕਥਯਨ੍ਤਿ। ਵਿਸਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਜਨਾ**ਤਿਆਦਿਪਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇਵ ਵਚਨਂ, ਤਦੇਵ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਮਾਣਂ। ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਸਞ੍ਞੀਭੂਤੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। ਏਕਭਙ੍ਗੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਅਨਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੭੮. **ਅਪਦੇ**ਤਿ ਆਕਾਸੇ। **ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਵਲਞ੍ਜਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਆਕਾਸੇ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ। **ਏਤਦਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਅਗ੍ਗੋ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਅਯਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਅਦੁਤਿਯੇਨਾਤਿ ਅਸਦਿਸੇਨ ਜਿਨੇਨ ਯਂ ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਕਾਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੋ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਅਯਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਧਨਿਯਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਰਾਜੂਹਿ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਰਾਜਗਹਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਮਨ੍ਧਾਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਪੁਰੋਹਿਤੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਰਾਜਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵਾਤਿ **ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੂ**ਗ੍ਗਹਣਂ, ਨਗਰਸਦ੍ਦਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ''ਰਾਜਗਹ''ਨ੍ਤਿ ਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਅਞ੍ਞੇਪੇਤ੍ਥ ਪਕਾਰੇ**ਤਿ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਰਾਜੂਨਂ ਗਹਂ ਗੇਹਭੂਤਨ੍ਤਿ ਰਾਜਗਹਨ੍ਤਿਆਦਿਕੇ ਪਕਾਰੇ। **ਵਸਨ੍ਤਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੀਲ਼ਾਵਨਂ, ਵਸਨ੍ਤਕਾਲੇ ਕੀਲ਼ਾਯ ਯੋਗ੍ਗਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਵਸਨ੍ਤਵਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾਤਿ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਯੋਗ੍ਗਤਾਦਸ੍ਸਨਂ। **ਨਾਲ਼ਕਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ **ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੇ** (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੮੪ ਆਦਯੋ) ਨਾਲ਼ਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਸਿਤਂ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦਂ। **ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਛਦਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਇਟ੍ਠਕਸਿਲਾਸੁਧਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ। **ਨੋ ਚੇ ਲਭਤਿ...ਪੇ॰... ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਾਵਾਸਤ੍ਥਵਜੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ''ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸਂ ਨ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਆਲਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਉਪਗਮਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੪) ਹਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਨਾਲ਼ਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਾਪੀ''ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਦਲ਼੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨਾਵਾਸਤ੍ਥਵਜੇਸੁਯੇਵ ਚ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਾਵਾਯ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੩) ਅਸਤਿਪਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਆਲਯਕਰਣਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਨਾਞ੍ਞਤ੍ਥਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਯਮਨ੍ਧਮਤਾ**ਤਿ ਸਾਮੀਚਿਵਤ੍ਤਂ। **ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਭਸ੍ਸਾਰਾਮਤਾਦਿਂ ਵਿਹਾਯ ਸਬ੍ਬਦਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿਆਦਿਕਤਿਕਵਤ੍ਤਾਨਿ। **ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ''ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਦਿਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ।

ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਤਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ 'ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਏਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨਾਸਤਿ, ਇਤਰਥਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਮੀ''ਤਿ ਹਿ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੫) ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧੇਵ ਚ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾ ਤੇਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ...ਪੇ॰... ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੋਪਿ ਤੇਮਾਸਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੋਵ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਪਵਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੯) ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨਾਪਿ ਯਥਾਸੁਖਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਤ੍ਤਂ, ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨਞ੍ਹਿ ਪਵਾਰਣਾਨੁਜਾਨਨਂ ਅਨੁਪਗਤਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਕਤਂ, ਨ ਪਨ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਤਦਤ੍ਥਸ੍ਸ ਇਧ ਪਸਙ੍ਗਾਭਾਵਾ, ਪਵਾਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨਂ ਪਵਾਰਣਾ ਇਧ ਵਿਧੀਯਤਿ, ਯੇ ਚ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਾ ਵਸਿਂਸੁ, ਤੇ ਤਤ੍ਤਕੇਨ ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਂ ਪਤਿ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਕਂ ਊਨਮਧਿਕਂ ਵਾ ਗਣਨੂਪਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਞਾਯਤੋ, ਨ ਕਥਿਨਕਮ੍ਮਂ ਪਤਿ ਤੇਮਾਸਸ੍ਸ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਥਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇਪਿ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ।

‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੬) ਇਦਂ ਪਨ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੫) ਚ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਂ ਪਕ੍ਕਮਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਪਰਿਵਾਰੇ** ਚ ‘‘ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੧੨) ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੧੨) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੋ ਹਿ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਕਾਲੋ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਚਾਰਿਕਾਪਕ੍ਕਮਨਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਲੋ, ਨ ਤਤੋ ਪੁਰੇ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾਨਂਯੇਵ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾਰਹਤ੍ਤਾ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਸ੍ਸ ਅਵੁਤ੍ਥਤ੍ਤਾ।

ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੮੪) ‘‘ਏਕਦੇਸੇਨ ਅਵੁਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਵੁਤ੍ਥਭਾਗਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵੁਤ੍ਥਮੇਵ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਂਦਿਵਸਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਕਾਲੇ ਵਸਨ੍ਤੋਵ ਹਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਵੁਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਪਰਿਵਾਸਅਰਞ੍ਞਵਾਸਾਦੀਸੁ ਵਿਯ, ਅਯਞ੍ਚ ਵਿਚਾਰਣਾ ਉਪਰਿ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ।

ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾਤਿ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਤਾਦਸ੍ਸਨਪਰਂ ਏਤਂ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਤ੍ਤਾ। ਨ ਓਵਸ੍ਸਿਯਤੀਤਿ **ਅਨੋਵਸ੍ਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਯਥਾ ਨ ਤੇਮਿਯਤਿ, ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਵਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਸਦ੍ਦੋ ਵਿਚ੍ਛਾਯਂ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **ਅਨੁ ਅਨੁ ਅਵਯੋ**ਤਿਆਦਿ। ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਆਚਰਿਯਕਨ੍ਤਿ ਆਹ ‘‘ਆਚਰਿਯਕਮ੍ਮੇ’’ਤਿ। ਕਟ੍ਠਕਮ੍ਮਂ **ਥਮ੍ਭਾਦਿ। ਤੇਲਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਤੇਲਮਿਸ੍ਸਾਯ ਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯ।

੮੫. **ਕੁਟਿਕਾਯ ਕਰਣਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਕੁਟਿਯਾ ਕਤਭਾਵਂ। ਕਿਂ-ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੇ ਅਨਾਗਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਵਿਧਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਣਘਾਤਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣੇਨ ਪਨ ਬਹੂਨਂ ਪਾਣਾਨਂ ਮਰਣਤ੍ਤਾ **ਪਾਣੇ ਬਜਾਬਾਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਤਬਜਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਬ੍ਬਤਂ। **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਅਕਤੇਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇ ਪਾਣਕਾਨਂ ਮਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਲੇਸੇਨ ਗਹਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨ ਚ ‘‘ਮਮ ਤਾਦਿਸਂ ਅਕੁਸਲਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਲੇਸਗ੍ਗਹਣਨਿਮਿਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪਗਮਨਂ ਅਨੁਕਿਰਿਯਂ, ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨੁਗਮਨਂ ਗਾਹਂ। **ਘਂਸਿਤਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਮਦ੍ਦਿਤਬ੍ਬੇ, ਵਿਨਾਸਿਤਬ੍ਬੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇ**ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਤਾ ਕੁਟਿਯਾ ਭੇਦਾਪਨਵਚਨੇਨ ਸਿਦ੍ਧਂ, ਸਾਪਿ ਤਿਣਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਤੁਲਾਥਮ੍ਭਾਦੀਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸਾ ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾਪਿ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਕਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਹਿ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿਯੇਵ ਥਮ੍ਭੇ ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਦੁਪਰਿ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿਯੇਵ ਵਿਤਾਨਾਦਿਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਤੁਲਾਦਿਦਾਰੁਸਮ੍ਭਾਰਵਿਰਹਿਤਂ ਛਦਨਮ੍ਪਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਾਮਯਮੇਵ ਆਵਸਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਕਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਿਞ੍ਜਕਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਾ, ਤਾਹਿਯੇਵ ਕਤੋ ਆਵਸਥੋ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੋ। **ਵਯਕਮ੍ਮਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਾਰਣਇਟ੍ਠਕਦਾਰੁਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿਕਾਰਕਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਭਤ੍ਤਵੇਤ੍ਤਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਬ੍ਬਯੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਤੇਨ ਕੁਟਿਭੇਦਕਾਨਂ ਗੀਵਾਦਿਭਾਵਂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ। **ਤਿਤ੍ਥਿਯਧਜੋ**ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਮੇਵ ਸਞ੍ਞਾਣਭੂਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇ ਹਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਚਾਟਿਆਦੀਸੁ ਵਸਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞਾਨਿਪੀ**ਤਿ ਪਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣਦ੍ਵਯਮ੍ਪਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇ**ਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾ ਕੁਟਿ ਸੀਤਕਾਲੇ ਅਤਿਸੀਤਾ ਉਣ੍ਹਕਾਲੇ ਚ ਉਣ੍ਹਾ ਸੁਕਰਾ ਚ ਹੋਤਿ ਚੋਰੇਹਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਠਪਿਤਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦਿਕਂ ਸੀਤੁਣ੍ਹਚੋਰਾਦੀਹਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯਾ’’ਤਿ। ਛਿਨ੍ਨਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਭਿਨ੍ਨਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜੋਤਿ ਇਦਂ ਅਯਂ ਕੁਟਿ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨੁਪਯੋਗਾਰਹਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਿਨਦ੍ਧਛਤ੍ਤਾਦਿਕਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਗੋਵ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਤਦਵਸੇਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ, ਤਂ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤੋ ਉਪਵਜ੍ਜੋਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਘਟਕਮ੍ਪਿ ਵਾਲਰੂਪਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਪਾਲਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਗ੍ਗਾਹਕਂ ਸਲਾਕਪਞ੍ਜਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਪਞ੍ਜਰਸਲਾਕਾਨਂ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠੋ ਬੁਨ੍ਦੋ ਪੁਥੁਲੋ ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸਦਿਸੋ ਅਗ੍ਗੇ ਸਛਿਦ੍ਦੋ ਯਤ੍ਥ ਦਣ੍ਡਨ੍ਤਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਦੀਘਤਾਯ ਗਹਣਦਣ੍ਡੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਿਗਲਨਤ੍ਥਾਯ ਛਤ੍ਤਸਲਾਕਾਨਂ ਮੂਲਪ੍ਪਦੇਸਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਦਲ੍ਹਪਞ੍ਜਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਿਨਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਪਦੇਸੋ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਗਾਹਕਸਲਾਕਪਞ੍ਜਰਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਥਿਰਕਰਣਤ੍ਥਮੇਵ ਏਕਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਨਨ੍ਧਿਯਮਾਨਂ ਯਦਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਦੋਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਆਰਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਖਾਦਨਮੁਖੇਨ। **ਦਣ੍ਡਬੁਨ੍ਦੇ**ਤਿ ਦਣ੍ਡਮੂਲੇ ਕੋਟਿਯਂ। **ਛਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਛਤ੍ਤਪਞ੍ਜਰੇ ਮਣ੍ਡਲਾਕਾਰੇਨ ਬਦ੍ਧਦਣ੍ਡਵਲਯਂ। **ਉਕ੍ਕਿਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਨ੍ਨਂ, ਉਨ੍ਨਤਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ।

ਨਾਨਾਸੁਤ੍ਤਕੇਹੀਤਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਕਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਕੇਨਾਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ, ‘‘ਪਕਤਿਸੂਚਿਕਮ੍ਮਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਟ੍ਟਾਨਂ ਸਙ੍ਘਟਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਵਾਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੇਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਰਕਸੀਸਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ। **ਸਙ੍ਖਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਗੁਣਸਙ੍ਖਲਿਕਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ, ਵੇਣਿਂ ਵਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪਕਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਗ੍ਘਿਯਂ** ਨਾਮ ਚੇਤਿਯਸਣ੍ਠਾਨਂ, ਯਂ ਅਗ੍ਘਿਯਤ੍ਥਮ੍ਭੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਕ੍ਕਿਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਚਤੁਕੋਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਪਿਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਨਂ ਕੋਣੇਹਿ ਬਹਿ ਨਿਗ੍ਗਤਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਿਲ਼ਕਾਕਾਰੇਨ ਠਪਿਤਕੋਟਿਯੋਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਿਲ਼ਕੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ ਚ ਪਿਲ਼ਕਾਤਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਤੇਨ ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਨਂ ਕੋਣਤੋ ਕੋਣੇਹਿ ਨੀਹਤਸੁਤ੍ਤਾ ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ। ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਨ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਕਤਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਾ ਪਿਲ਼ਕਾ ਨਾਮ। ਤਂ ਦ੍ਵਯਮ੍ਪਿ ਕੇਚਿ ਚੀਵਰਤੋ ਵਿਸੁਂ ਪਞ੍ਞਾਯਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਕਾਰਯੁਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨਿਸੇਧਾਯ ‘‘ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਰੂਪਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਚਕ੍ਖੁਗੋਚਰਭਾਵੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਤ੍ਥਾਯ ਤਥਾਸਿਬ੍ਬਨਸ੍ਸ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਪਕਤਿਚੀਵਰਤੋ ਵਿਕਾਰੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਸਿਬ੍ਬਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਰਜਨਕਮ੍ਮਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਪਿ ਵਿਸੇਸੋ ਚੀਵਰੇ ਰਤ੍ਤੇ ਏਕਵਣ੍ਣਤਾਯ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਆਹ ‘‘ਚੀਵਰੇ ਰਤ੍ਤੇ’’ਤਿ। **ਮਣਿਨਾ**ਤਿ ਨੀਲਮਣਿਆਦਿਮਟ੍ਠਪਾਸਾਣੇਨ, ਅਂਸਵਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦਿਕਂ ਪਨ ਅਚੀਵਰਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਖਾਦੀਹਿ ਘਂਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਦੀਘਤੋ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਸਿਬ੍ਬਿਤਾਨਂ ਚਤੂਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਕੋਣੇਸੁ ਚ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤ੍ਤਸੀਸਾਨਮੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨਾਹ ‘‘ਰਜਿਤਕਾਲੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਏਕਂ ਕਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਪਨ ਨਾਮੇਨ ਸਦਿਸਮ੍ਪਿ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਲਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਰਜ੍ਜੁਯਂ ਚੀਵਰਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਾਯ। **ਗਣ੍ਠਿਕੇ**ਤਿ ਦਨ੍ਤਾਦਿਮਯੇ। **ਪੀਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਬਿਨ੍ਦੁਂ ਬਿਨ੍ਦੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਪੀਲ਼ਕਾ।

ਥਾਲਕੇ ਵਾਤਿ ਤਮ੍ਬਾਦਿਮਯੇ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੇ ਤਿਵਿਧੇਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਥਾਲਕੇ। **ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਮਣਿਵਣ੍ਣਕਰਣਪ੍ਪਯੋਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਲਵਣ੍ਣਕਰਣਤ੍ਥਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ**ਤਿ ਤਿਪੁਸੀਸਾਦਿਮਯੇ। ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਾਨਿ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਰੂਪਕਾਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਕਤਾਨੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਇਧ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਈਦਿਸਂ।

ਲੇਖਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਰਗ੍ਗੇਨ ਦਿਨ੍ਨਲੇਖਾਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਿਕਾਦਿਵਣ੍ਣੇਹਿ ਕਤਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਛਤ੍ਤਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਧਮਕਰਣਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਣਛਤ੍ਤਾਕਾਰਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ, ‘‘ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਚੋਲ਼ਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ’’ਤਿ ਕੇਚਿ।

ਦੇਡ੍ਡੁਭਸੀਸਨ੍ਤਿ ਉਦਕਸਪ੍ਪਸੀਸਂ। **ਅਚ੍ਛੀਨੀ**ਤਿ ਕੁਞ੍ਜਰਚ੍ਛਿਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਏਕਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਰਜ੍ਜੁਕਂ ਦਿਗੁਣਂ ਤਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਕਮੇਵ ਪਨ ਸਤਵਾਰਮ੍ਪਿ ਸਰੀਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ‘‘ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ‘‘ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤਂ ਮੁਰਜਸਙ੍ਖਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਮੁਰਜਞ੍ਹਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਮੁਰਜਵਟ੍ਟਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ, ਇਦਂ ਪਨ ਮੁਰਜਂ ਮਦ੍ਦਵੀਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਦਸਾਸੁ ਵਟ੍ਟਤਿ ‘‘ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਦਸਾ ਜੀਰਨ੍ਤਿ; ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਰਜਂ ਮਦ੍ਦਵੀਣ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਵਿਧੇਤਿ ਦਸਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਥਿਰਭਾਵਾਯ ਦਨ੍ਤਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਿਧੇ। **ਅਟ੍ਠ ਮਙ੍ਗਲਾਨਿ** ਨਾਮ ਸਙ੍ਖੋ ਚਕ੍ਕਂ ਪੁਣ੍ਣਕੁਮ੍ਭੋ ਗਯਾ ਸਿਰੀਵਚ੍ਛੋ ਅਙ੍ਕੁਸੋ ਧਜਂ ਸੋਵਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਚ੍ਛਯੁਗਲ਼ਛਤ੍ਤਨਨ੍ਦਿਯਾਵਟ੍ਟਾਦਿਵਸੇਨਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਤਵਿਧਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਕੋਟੀਸੁ ਕਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਰਾਜਿਮਤ੍ਤਂ।

''ਉਜੁਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਾਦਿਸਣ੍ਠਾਨਾਪਿ ਅਵ੍ਹਜਨੀ ਵਙ੍ਕਗਤਿਕਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸਿਪਾਟਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਵਾਸਿਆਦਿਭਣ੍ਡਨਿਕ੍ਖਿਪਨਪਸਿਬ੍ਬਕੇ। **ਆਰਕਣ੍ਟਕਂ** ਨਾਮ ਪੋਤ੍ਥਕਾਦਿਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਣਤ੍ਥਂ ਕਤਦੀਘਮੁਖਸਤ੍ਥਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਭਮਕਾਰਾਨਂ ਦਾਰੁਆਦਿਲਿਖਨਸਤ੍ਥਕ''ਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਵਟ੍ਟਮਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ ਪੁਪ੍ਫੁਲ਼ਕਂ। **ਅਵ੍ਹਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਿਲ਼ਕਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਪਿਪ੍ਫਲਿਕੇ**ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਛੇਦਨਕੇ ਖੁਦ੍ਦਕਸਤ੍ਥੇ। **ਵਲਿਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਖਚ੍ਛੇਦਨਕਾਲੇ ਦਲ਼੍ਹਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਵਲੀਹਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਂ ਅਵ੍ਹਵਮ੍ਪਿ ਵਿਕਾਰਂ ਦਲ਼੍ਹੀਕਮ੍ਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯ, ਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ, ਤੇਨ ਚ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਕੋਟਿਯਂ ਅਵ੍ਹਵਮਵ੍ਹਵਮ੍ਪਿ ਘਟ੍ਟਨੇਨ ਸਦ੍ਦਨਿਚ੍ਛਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਂ ਅਯੋਵਲਯਾਦਿਕਂ ਸਂਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਤੋ ਉਪਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ। **ਮਣ੍ਡਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਰਣਿਯਾ ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਂ ਆਵਾਟਮਣ੍ਡਲਂ ਹੋਤਿ। ਉਜੁਕਮੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਉਭੋਸੁ ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਵਾਤਿ ਵਚਨਸੇਸੋ। ਵਾਸਿਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਦਣ੍ਡਕੋਟੀਨਂ ਅਚਲਨਤ੍ਥਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਮਣ੍ਡਸਾਰਕੇਤਿ ਆਮਲਕਫਲਾਨਿ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਕਕ੍ਕੇਨ ਕਤਤੇਲਭਾਜਨੇ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਤੇਲਂ ਸੀਤਲਂ ਹੋਤਿ। **ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੇ**ਤਿ ਕਟਸਾਰਾਦਿਮਯੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਅਤ੍ਥਰਣੇ। **ਪਾਨੀਯਘਟੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਭਾਜਨਵਿਕਤਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਸਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਰੂਪਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਤੇਲਭਾਜਨੇਸੁਯੇਵ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਰੂਪਾਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤੇਲਭਾਜਨੇਨ ਸਹ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਮਞ੍ਚਾਦੀਨਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਚਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਮਞ੍ਚਾਦੀਨਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਆਮਸਿਤਬ੍ਬਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਮੇਵੇਤ੍ਥ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਵ੍ਹਵੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਮਸਾਮਿਕਾਨਂ। **ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੇਹੀ**ਤਿ ਲਜ੍ਜੀਪੇਸਲਾਦੀਨਂ ਉਪੋਸਥਾਦਿਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਾ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ ਤੇਹਿ ਸਹ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਰਣਾਯੋਗਾ, ਤੇਨੇਵ ''ਸੀਮਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇਸਂ ਲਜ੍ਜੀਪਰਿਸਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਸੀਮਾਸਾਮਿਕਾਨਂ ਅਨੁਬਲਂ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਲਜ੍ਜੀਪਰਿਸਾ। **ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਅਲਜ੍ਜੀਨਂ ਸੇਨਾਸਨਭੇਦਨਾਦਿਕਂ ਲਜ੍ਜੀਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਤਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਚੇਤਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਅਲਜ੍ਜੀਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਤੋ।

੮੮. **ਅਵਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨੀਚਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। **ਉਜ੍ਝਾਯਨਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਥੇਯਜਕਮ੍ਮਨਿਨ੍ਨਨਤ੍ਥੋ ''ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਨ ਪਨ ਦਾਰੁ-ਸਦ੍ਦਵਿਸੇਸਨਤ੍ਥੋ ਤਸ੍ਸ ਬਹੁਵਚਨਤ੍ਤਾ। **ਵਚਨਭੇਦੇ**ਤਿ ਏਕਵਚਨਬਹੁਵਚਨਾਨਂ ਭੇਦੇ। **ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਆਦਿਸਬ੍ਬਾਵਯਵਵਨ੍ਤਂ। **ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬਿਮ੍ਬੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਰਸੁਵਣ੍ਣਸਦਿਸਵਣ੍ਣਤਾਯ ''ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪੋਰਾਣਸਤ੍ਥਾਨੁਰੂਪਂ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ ਵੀਸਤਿਮਾਸਪ੍ਪਮਾਣਉਤ੍ਤਮਸੁਵਣ੍ਣਗ੍ਘਨਕੋ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ **ਨੀਲਕਹਾਪਣੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਰੁਦ੍ਦਾਮੇਨ ਨਾਮ ਕੇਨਚਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ **ਰੁਦ੍ਦਾਮਕੋ**। ਸੋ ਕਿਰ ਨੀਲਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਤਿਭਾਗਂ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦੇਸੇ ਨੀਲਕਹਾਪਣਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਕਾਲ਼ਕਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਧਨੁਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮਾਸਗ੍ਘਨਕੇਨ ਭਣ੍ਡੇਨ ਪਾਦਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਨੀਲਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਭੂਤੇਨ। **ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਦੀਸੁ ਪਨ ਇਤਰਾਪਤ੍ਤੀਸੁਪਿ ਤਬ੍ਬਤ੍ਥੂਸੁ ਚ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥੇਵ, ਕੇਵਲਂ ਕੇਚਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਏਕਦੇਸੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ। ਨ ਹਿ ਕਦਾਚਿਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਯਥਾਪਰਾਧਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਊਨਮਧਿਕਂ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨. **ਪੁਨਪਿ** ''ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਬ੍ਬਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਨਿਵੁਤ੍ਥਪੁਬ੍ਬੇ ਅਭਿਨਵਮਾਪਿਤੇ, ''ਪੁਨ ਨ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਰਾਲਯੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਚ ਗਾਮੇ ਗਾਮਵੋਹਾਰਾਭਾਵਾ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਰਞ੍ਞਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰੇਸੁ ਦਸ੍ਸਿਤੇਸੁ ਤਦਞ੍ਞਂ ਅਰਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਾਤਿਕਾਯਂ** ਪਨ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋਪਿ ਗਹਿਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ**ਤਿ ਉਮ੍ਮਾਰੇ। **ਅਰਞ੍ਞਸਙ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਤਥਾ **ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਸਤਿਪਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ ਇਨ੍ਦਖੀਲਟ੍ਠਾਨਿਯਤ੍ਤਾ ''ਵੇਮਜ੍ਝਮੇਵ ਇਨ੍ਦਖੀਲੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਾਕਾਰਵੇਮਜ੍ਝਮੇਵ ਇਨ੍ਦਖੀਲੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਲੁਠਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ।

ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਪਾਤੋ ਵਾਤਿਆਦਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਕਾਕੁਟ੍ਠਾਪਨਵਸੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਬਲਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ''ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਭਾਜਨਧੋਵਨਉਦਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੯੨) ਉਪਰਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਤੇਨੇਵ ''ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ **ਸੁਪ੍ਪਪਾਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਞ੍ਚ** ਘਰੂਪਚਾਰੋਵ ਗਾਮੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਬਹਿ ਉਪਚਾਰੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੁਪ੍ਪਮੁਸਲਪਾਤੋਪਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗੇਹਸ੍ਸੇਵ, ਸੋ ਚ ਯਤੋ ਪਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਪ੍ਪਹੋਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਘਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਾਕਾਰਾਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੋਵ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਘਰੂਪਚਾਰੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗਾਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। **ਸਙ੍ਕਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਮਿਸ੍ਸੀਯਤਿ। ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨੇ ''ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੧੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰਾਨਂ ਅਸਙ੍ਕਰਤਾ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਆਹ **ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਚਾ**ਤਿਆਦਿ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ ਏਕਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਉਪਚਾਰਂ । ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਗਾਮਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਉਪਚਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ''ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਗਾਮੋ ਨਾਮ। ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੯੨) ਇਧੇਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਹਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੧੨) ਅਯਮੇਵ ਨਯੋ ਅਤਿਦਿਸਿਤੋ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ ''ਯ੍ਵਾਯਂ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੁਤਿਯਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਗਾਮੂਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, **ਮਾਤਿਕਾਯਞ੍ਚ** ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋਪਿ ਗਹਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੂਤਿ ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਘਰਘਰੂਪਚਾਰਾਦੀਸੁ ਠਿਤਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਭਾਜਨਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾਤਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਯਂ ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਰਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਆਚਰਿਯਧਨੁ** ਨਾਮ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੇਨ ਨਵਵਿਦਤ੍ਥਿਪਮਾਣਂ, ਜਿਯਾਯ ਪਨ ਆਰੋਪਿਤਾਯ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸਾਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਤ੍ਤਾ। ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਦਿਮ੍ਹਿ ਅਕਤੇ ''ਇਦਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮਿਨਾ ਅਵਿਦਿਤਮ੍ਪਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵ ਬਾਲੁਮ੍ਮਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਿਯ, ਤਾਦਿਸਂ ਅਵਹਰਨ੍ਤੋਪਿ ਞਾਤਕਾਦੀਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮਿਨਾ ਚ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪੁਰਿਸੋ ਥੇਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਥੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਅਵਹਰਣਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ। **ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਪਞ੍ਚਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। **ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ**ਤਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕੋ ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਭਿਯੋਗਵਸੇਨਾਤਿ ਅਟ੍ਟਕਰਣਵਸੇਨ। **ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਆਵੇਣਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਾਣੇ ਅਪਦਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਹਿ ''ਪਦਸਾ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾਤਿਆਦਿਨਾ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੧੧੧), ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਜੀਵਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਪਲਾਯਤਿ, ਦੁਤਿਯਪਦਵਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧੪) **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** ਯੋ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਆਵੇਣਿਕੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ

ਆਰਾਮਾਦਿਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਸੁ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਤਾਦਿਸੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੋ ਪਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਆਰਾਮਾਦਿਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਸੁ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਸੁ ਅਲਬ੍ਭਨਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮਿਸ੍ਸਕੇਨਾ''ਤਿ। ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨ ਚ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਚੇਤ੍ਥ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨੇਵ ਆਦਿਯਨਾਦੀਨਿ ਛਪਿ ਪਦਾਨਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਯੋਜੇਤੁੰ ਇਰਿਯਾਪਥਵਿਕੋਪਨਸ੍ਸ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਵਸੇਨੇਵ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨੇਵਾ''ਤਿ ਤਤਿਯੰ ਪਕਾਰੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਆਰਾਮਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ ਦਾਸਾਦਿਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਸ੍ਸਾਪਿ ਇਧ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ, ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਹੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਦਸ੍ਸਿਯਤਿ। **ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੋਕਾਸੰ। **ਸੁਙ੍ਕਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨੀਯਮਾਨਭਣ੍ਡਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਤਬ੍ਬਭਾਗੋ ਸੁਙ੍ਕੋ ਨਾਮ, ਸੋ ਏਤ੍ਥ ਹਞ੍ਞਤਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਅਵਹਰੀਯਤਿ, ਤੰ ਵਾ ਹਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਅਦਦਨ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨਾਤਿ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤੋ, ''ਏਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠੇਹਿ ਸੁਙ੍ਕੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਪਬ੍ਬਤਾਦਿਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਨਿਯਮਿਤਪ੍ਪਦੇਸਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਅਵਹਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਕਤ੍ਥਚੀਤਿ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ। **ਏਕੰ ਪਞ੍ਚਕੰ ਦਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞੀ ਚ, ਗਰੁਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੨੨) ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਅਵਹਾਰਙ੍ਗਾਨਿ ਏਕੰ ਪਞ੍ਚਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। **ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨੀ**ਤਿ ''ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਨ ਚ ਸਕਸਞ੍ਞੀ, ਨ ਚ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੀ, ਨ ਚ ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ, ਗਰੁਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੨੫) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਪਦੇਸੁ ਏਕੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਪਦਾਨਿ ਏਕੰ ਪਞ੍ਚਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। **ਏਤ੍ਥ ਪਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹੀਤਿਆਦੀਸੁ। **ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਪਦੇਹੀ**ਤਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿਆਦੀਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਦੇਹਿ।

ਪਞ੍ਚੰਨੰ ਅਵਹਾਰਾਨੰ ਸਮੂਹੋ **ਪਞ੍ਚਕੰ**। ਸਕੋ ਹਤ੍ਥੋ ਸਹਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀਤਿ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ, ਅਵਹਾਰੋ। ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦਿ ਪਞ੍ਚਕੰ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਪਦਵਸੇਨ ਨਾਮਲਾਭੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕੇਸੂ**ਤਿ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕੇਸੁ। **ਲਬ੍ਭਮਾਨਪਦਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਵਹਾਰਪਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ, ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਪਦਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ ਨਾਮ...ਪੇ॰... ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਬਹਿਸੁਙ੍ਕਘਾਤਪਾਤਨੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਯੋਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਹਤ੍ਥੇ ਭਾਰੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਭੂਮਿਯੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੦੧) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਪਰਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗੁਮ੍ਬਾਦਿਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਖਿਪਨਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਯੋਗੇ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕਿਰਿਯਾਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤੀਤਿ **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ**। ਅਥ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕ੍ਖਣੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕਿਰਿਯਾਸਿਦ੍ਧਿਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਸਾਧੇਤੀਤਿਪਿ **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ। ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡੰ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤੰ ਪਰਸ੍ਸ ਤੇਲਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਉਪਾਹਨਾਦੀਨੰ ਨਿਕ੍ਖੇਪਪਯੋਗਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** –

> "**ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ** ਨਾਮ 'ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡੰ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਦਾ ਤੰ ਅਵਹਰਾ'ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਰੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ ਤੇਲਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਤੇਲੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਪਿਵਨਕਾਨਿ ਉਪਾਹਨਾਦੀਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ)।

ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ? ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਗਹਣੇ ਨਿਯੁਞ੍ਜਨੰ **ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗੋ,** ਕਾਲਨ੍ਤਰੇਨ ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਨਿਯੋਗੋ **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਨੇਸੰ ਵਿਸੇਸੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡੰ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸੀ''ਤਿਆਦਿ। **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਨ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤੰ, ਆਰਾਮਾਭਿਯੁਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁਪਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਾਨੰ ਅਦਾਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਪ੍ਪਯੋਗਤੋ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਆਹ ''ਆਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਪਯੋਗੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਅਵਹਾਰੋ ਸਹਪਯੋਗੋਤਿ ਆਹ ''ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨਾ''ਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤੰ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁਪਿ ਅਸਤਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨ ਖੀਲਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਚ **ਸਹਪਯੋਗੋ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ)।

ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਤੰ। ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਅਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਮ੍ਮਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਨਿਵਿਦ੍ਧਤਾਸਙ੍ਖੋਭੋ। **ਭਟ੍ਠੇ ਜਨਕਾਯੇ**ਤਿ ਅਪਗਤੇ ਜਨਸਮੂਹੇ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਹਿ ''ਮਯਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਨ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਚ ''ਮਯਾ ਪਠਮੰ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਸਮਗ੍ਘਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘੰ। **ਦਾਰੁਅਤ੍ਥੰ ਫਰਤੀ**ਤਿ ਦਾਰੂਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਤਿ। ਏਕਦਿਵਸੰ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿਨਾ ਯਾ ਅਯੰ ਅਗ੍ਘਹਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਨਾ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਬ੍ਬੰ ਪਨੇਤੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਪਾਸਾਣਞ੍ਚ ਸਕ੍ਖਰਞ੍ਚ **ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰੰ**।

ਅਕ੍ਖਦਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਕ੍ਖ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਿਰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਾਲਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਜ੍ਜਾਵਜ੍ਜੰ ਨਿਰੂਪਯਨ੍ਤੀਤਿ ''ਅਕ੍ਖਦਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਨਕਾ। ਹਨਨੰ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਹਿ ਪੋਥਨਞ੍ਞੇਵ ਹਤ੍ਥਨਾਸਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਹਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਪੋਥੇਯ੍ਯੁਞ੍ਚੇਵ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਞ੍ਚਾ''ਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਞ੍ਚ ''ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਕਸਾਯ ਵਾ ਵੇਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਡ੍ਢਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਛਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਹਨੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੯੨) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਡ੍ਢਦਣ੍ਡਕੇਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਰਸ੍ਸਮੁਗ੍ਗਰੇਨ, ਵੇਲੁਪੇਸਿਕਾਯ ਵਾ। **ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਵਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਾਦੀਨੰ ਛੇਦਨੇਨ। ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਨੀਤਿ ਛੇਜ੍ਜਾ, ਸਤ੍ਥੰ, ਤੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੀਹਰੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਰਟ੍ਠਤੋ ਨੀਹਰੇਯ੍ਯੁੰ। ''ਚੋਰੋਸਿ... ਪੇ॰... ਥੇਨੋਸੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਭਾਸੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਪਦੰ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ ''ਚੋਰੋਸਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਭਾਸੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ। ਯੰ ਤੰ ਭਣ੍ਡੰ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੯੩. ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਯਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੰ। **ਯਥਾ ਯਥਾ ਆਦਾਨੰ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਗਹਣੰ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ।

ਭੂਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯਾਤਿ ਏਕੇਕਤ੍ਥਦੀਪਿਕਾਯ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ। **ਉਪਲਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਞਾਤੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਸੇਸਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਚ ਕੁਦਾਲੰ ਵਾ ਪਿਟਕੰ ਵਾਤਿ ਇਦਮੇਵ ਦ੍ਵਯੰ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾਸਿਫਰਸੂਨੰ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਆਗਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਤਤ੍ਤਾ ''ਦੁਕ੍ਕਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਟ੍ਠਵਿਧੰ ਹੇਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਤੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਨਾਮ ਥੇਰੇਹਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕੇਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਵਿਧਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਪਨ ਇਤਰੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੇਹਿ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟੇਯੇਵ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਦਸਵਿਧੰ ਰਤਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸਙ੍ਖੋ ਸਿਲਾ ਪਵਾਲ਼ੰ ਰਜਤੰ ਜਾਤਰੂਪੰ ਲੋਹਿਤਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਗਤੰ ਦਸਵਿਧੰ ਰਤਨੰ।

‘‘ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਚ ਸਙ੍ਖੋ,

ਸਿਲਾ ਪਵਾਲਂ ਰਜਤਞ੍ਚ ਹੇਮਂ।

ਲੋਹਿਤਕਞ੍ਚ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਂ,

ਦਸੇਤੇ ਧੀਰੋ ਰਤਨਾਨਿ ਜਞ੍ਞਾ’’ਤਿ॥ –

ਹਿ ਵੁੱਤਂ। **ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਨ੍ਤਿ** ਸਾਲਿ ਵੀਹਿ ਯਵੋ ਕਙ੍ਗੁ ਕੁਦ੍ਰੂਸਂ ਵਰਕੋ ਗੋਧੁਮੋਤਿ ਇਮਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਂ। **ਆਵੁਧਭਣ੍ਡਾਦਿਨ੍ਤਿ ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤੁਰਿਯਭਣ੍ਡਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਨਾਮਸਿਤਬ੍ਬੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ **ਅਨਾਮਾਸਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ** ‘‘ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਦੁਟ੍ਠੁ ਉਪਚਿਣ੍ਣਂ ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਵਿਨਯੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਅਵਸੇਸਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ **ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਕਾਦਸ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾ** ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਅਰਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਏਕਂ ਯਾਵਤਤਿਯਕਪਾਰਾਜਿਕਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਚਣ੍ਡਕਾਲੀਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਛ।

ਸਹਪਯੋਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **ਅਥ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿ। ‘‘ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁੱਤੱਤਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਖਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ‘‘ਛੇਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਤਾਯ ਅਵੁੱਤੱਤਾ ਸਹਪਯੋਗੇ ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰਦ੍ਧਂ ਵਿਰਦ੍ਧਂ ਖਲਿਤਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ **ਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ** ਏਤ੍ਥ ਵੁੱਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਂ, **ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਰੇ**ਤਿਆਦਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। **ਸਂਯੋਗਭਾਵੋ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ, ਤੇਨ ਰਸ੍ਸਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਆਮਸਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਫਨ੍ਦਾਪਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਆਮਸਨਫਨ੍ਦਾਪਨਪਯੋਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਮਸਨਫਨ੍ਦਾਪਨਾਨਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤ੍ਤਾ ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਫਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤੁਂ। ‘‘ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ ਪਂਸੁਖਣਨਾਦਿਸਮਾਨਪਯੋਗੇਪਿ ਪੁਰਿਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਮੁਤ੍ਤਰਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁੱਤਂ, **ਇਤਰਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਨ ਖਣਨਪਯੋਗਭੇਦੇਹਿ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਨ੍ਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਉਤ੍ਤਰਮੁਤ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਵਿਯੂਹਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ ਵਿਸਦਿਸਪਯੋਗਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਧਾਨਂ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਿਨਾ ਹਿ ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਂ ਓਰਿਮਨ੍ਤਂ ਪਰਾਮਸਤਿ।

ਤਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਮੇਵ। **ਬੁਨ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇਨ। ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਂ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਚ ਸਙ੍ਖਲਿਕਬਦ੍ਧਭਾਵੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਾਣੁਕਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਖਾਣੁਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ। **ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ** ਅਵਸ੍ਸਂ ਚੇ ਪਤਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਾਦਿਗਰੁਭਾਵਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। **ਅਪਬ੍ਯੂਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਨਯਨਵਸੇਨ ਵਿਯੂਹਨ੍ਤੋ ਰਾਸਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭਾਜਨਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਕੁਮ੍ਭਿਗਤੇਨ ਭਾਜਨਗਤਸ੍ਸ ਏਕਾਬਦ੍ਧਭਾਵਂ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਡ੍ਢਕੁਮ੍ਭੀਯਨ੍ਤਿ** ਉਪਡ੍ਢਪੁਣ੍ਣਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ। **ਵਿਨਯਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਅਧਿਕਕਾਰਣਾਲਾਭੇ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਧਮ੍ਮਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਗਰੁਕਤਾਵ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਗਮਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਪਿਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਕਣ੍ਣੇਨ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲੇ**ਤਿ ਮੁਖਗਤਂ ਅਜ੍ਝੋਹਟਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਮੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਨ ਕਣ੍ਠਪਿਦਹਨਂ। **ਚਿਕ੍ਕਨਨ੍ਤਿ** ਥਦ੍ਧਂ, ਬਹਲਂ ਘਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਿਵਨਕਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕੂਲਸਾਟਕਂ ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਹਾਰੋ ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਚ ਦੁਕੂਲਾਦੀਸੁ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਨਂ ਪਵਿਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠਤੇਲਾਦਿਨੋ ਕੁਮ੍ਭਿਗਤੇਨ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾਯ ਨ ਤਾਵ ਅਵਹਾਰੋ ਭਾਜਨਨ੍ਤਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣਕਾਲੇ ਵਿਯ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁੱਤਂ – ‘‘ਭਾਜਨਂ ਪਨ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਰਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿਆਦਿ। ਅਥ ਤੇਲਾਦਿਵਿਨਾਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਦਾਪਿ ਤਿਣਜ੍ਝਾਪਨਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਚ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਤੇਲਾਦਿਂ ਪੀਤਂ ਦੁਕੂਲਾਦਿਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਸਿਯਾ ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਤੇਲਾਦਿਨੋ ਵਿਨਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਗਹਣਕ੍ਖਣੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤੇਨ ਚ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਚ ਦੁਕੂਲਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨੇ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਵੁੱਤੱਤਾ ਨ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਪਨੇਤਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਯੁਤ੍ਤਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ।

ਪਲਿਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨਿਵਾਰੇਸ੍ਸਤਿ। **ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ** ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਨੇਵ ਅਵਹਾਰੋ, ਨ ਗੀਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁੱਤਂ, ਨ ਪਨ ਏਵਂ ਵਿਚਾਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਬਹਿਗਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਲਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਧੋਮੁਖਭਾਵਤੋ ਚ ਬਹਿਗਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਛਿਦ੍ਦੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਤੇਲਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਭਾਜਨਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ ‘‘ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਗਲਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ’’ਨ੍ਤਿ। **ਯਥਾ ਤਥਾ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਨ੍ਤਤੋ ਵਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤਸ੍ਸ। **ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਛਿਦ੍ਦੇ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਥੋਕਂ ਕਪਾਲਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਕਤਛਿਦ੍ਦੇ।

ਪਤ੍ਥੀਨਸ੍ਸ ਖਾਦਨਂ ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਾਨਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਂ ਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਆਹ ‘‘ਅਖਾਦਿਤਬ੍ਬਂ ਵਾ ਅਪਾਤਬ੍ਬਂ ਵਾ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਆਹ ‘‘ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯਨ੍ਤਿ** ਭੇਦਨਂ ਛਡ੍ਡਨਞ੍ਚ। **ਕੁਮ੍ਭਿਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨ। **ਮਾਤਿਕਾਉਜੁਕਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕਪੁਣ੍ਣਾਯ ਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣੇਨ। **ਏਕਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ** ਭੇਦਨਂ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨ, ਛਡ੍ਡਨਂ ਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਸਭਾਵਂ। **ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਨ ਦ੍ਵਯਨ੍ਤਿ** ਝਾਪਨਂ ਅਪਰਿਭੋਗਕਰਣਞ੍ਚ। **ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁੱਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਏਕੇ ਆਚਰਿਯਾ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ** ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਪਦਦ੍ਵਯੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਪਦਦ੍ਵਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ । **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਤੁਕਾਮਤਾਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕੇਵਲਂ ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ। **ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ**ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਵਾ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ**ਤਿ ਪਾਲਿਯਂ ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਵੁੱਤੱਤਾ ‘‘ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾ**ਤਿ ਅਯੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ ‘‘ਅਞ੍ਞਥਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤ੍ਥਤੋ’’ਤਿ।

ਏਵਮੇਕੇ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਨਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਨਭਿਮਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਪਾਲਿਂ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ **ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਾਰੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ**ਵਾਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋਵ। **ਅਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮੋਯੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਪਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਪਕ੍ਖੇ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਇਤਰਥਾਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁੱਤਂ ਹੋਤਿ।

ਭੂਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ। **ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਗਾਮੇ ਵਾ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ। **ਅਟਵਿਮੁਖਂ ਕਰੋਤਿ…ਪੇ॰… ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਤਿ। **ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕਪਿਞ੍ਜਰੋ** ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਯੁਜ੍ਝਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਬਾਲਜਨੇਹਿ ਪੋਸਾਵਨਿਯਪਕ੍ਖਿਜਾਤਿ।

ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭. ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਯਥਾ ਛਿਨ੍ਨਂ ਮੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਕਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਥਾ ਛੇਦਨਂ ਮੋਚਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮. ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਨ੍ਦਮਾਨਉਦਕੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਆਹ ''ਅਸਨ੍ਦਨਕੇ ਉਦਕੇ''ਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਡ੍ਢਤੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਓਸਾਰੇਤਿ। **ਸਕਲਮੁਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਗਤਂ ਸਕਲਮੁਦਕਂ। **ਨ ਉਦਕਂ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ। **ਪਦੁਮਿਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੁਮਗਚ੍ਛੇ। **ਕਲਾਪਬਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਕਵਸੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਂ ਕਲਾਪਬਦ੍ਧਂ। **ਭਾਰਬਦ੍ਧਂ** ਨਾਮ ਸੀਸਭਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਬਦ੍ਧਂ। **ਮੁਲ਼ਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਨ੍ਦਂ। **ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਦ੍ਦਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਪਿਯਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਨਾਲ਼ਂ। **ਉਦਕਵਾਹਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਮਾਤਿਕਂ। **ਅਵਹਾਰੇਨ ਸੋ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਮਾਤਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। **ਮਰਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਤਮਚ੍ਛਾਨਂਯੇਵ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਅਮਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ।

ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯. ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਮੁਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਠਮਂ ਪਨ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰੋ ਵਿਯਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ ''ਤਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਾਏਵਾ''ਤਿ। **ਵਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਨਾਵਾ**ਤਿ ਵਿਸਮਵਾਤੇਹਿ ਦੇਸਨ੍ਤਰਂ ਪਲਾਤਾ, ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਨਾਸਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੂਮਿਤਲਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਚ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਲਯਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਬਲਵਾ ਚ ਵਾਤੋ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਸਤਿ ਵਾਤੇ ਅਯਂ ਪਯੋਗੋ ਕਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯਂ ਉਜੁਕਰਣਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦੇਨ ਅਨਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਦਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦੇਨ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਬਲਵਵਾਤੇਨ ਛਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਪਹਟੇਸੁ ਪਕਤਿਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਦਲ਼੍ਹਤਰਂ ਅਕ੍ਕਮਨਗਹਣਾਦਿਪਯੋਗੋ ਅਭਿਨਵੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ। ਇਤਰਥਾ ਛਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਵਾ ਵਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਵਹਾਰਕੋ ਵਾ ਸਯਂ ਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਾਵਾ ਚ ਤਦਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਈਦਿਸੇ ਅਭਿਨਵਪ੍ਪਯੋਗੇ ਸਤਿ ਅਵਹਾਰੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯਂ ਉਜੁਕਤਾਯ ਉਦਕਾਗਮਨਕਾਲੇ ਕਾਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਤਂ ਇਧ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਦਾਸਂ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਂ ''ਸੀਘਂ ਯਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਗਮਨਤੋ ਤੁਰਿਤਗਮਨੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦਿਨਾ ਇਧ ਨਿਦਸ੍ਸਨੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ , ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਵਾਤੇ ਆਗਤੇਪਿ ਯਤ੍ਥ ਅਤਿਲਹੁਕਤ੍ਤਾ ਨਾਵਾਯ ਕਞ੍ਚਿ ਪਯੋਗਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਯਾ ਅਵਹਾਰਕੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤ੍ਥਿਦਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦. ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੂ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਉਪਰਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਦਾਰੁਸਙ੍ਘਾਟਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਾਮਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਸੁ ਉਭੋਸੁ ਵਾਤਾਤਪਾਦਿਪਰਿਸ੍ਸਯਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ ਗਰੁਲ਼ਪਕ੍ਖਿਨੋ ਉਭੋ ਪਕ੍ਖਾ ਵਿਯ ਕਤਾ **ਸਨ੍ਦਮਾਨਿਕਾ। ਦੁਕਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਗੋਣੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਯੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਣੇਹਿ ਅਯੁਤ੍ਤਂ। **ਕਪ੍ਪਕਤਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਿਖਾਨਂ ਸਨ੍ਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਗੋਸਿਙ੍ਗਾਨਿ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟਿਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨੀ ਕਪ੍ਪਕਤਾ ਨਾਮ, ਸਾ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਕੋਟੀਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਛ ਠਾਨਾਨੀ''ਤਿ। **ਤੀਣਿ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਕਤਾਯ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਿਯਾ ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਚਕ੍ਕਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ, ਕਪ੍ਪਕਤਾਯ ਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨਿ, ਤਥਾ ਪਥਵਿਯਂ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਕ੍ਖਸੀਸੇਹੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਦਾਰੁਨੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕੋਟੀਹਿ। **ਅਕ੍ਖੁਦ੍ਧੀਹੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਦਾਰੁਨਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਕਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗੇ ਕਪ੍ਪਕਤਾ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰੁਖਣ੍ਡਾ ਅਕ੍ਖੁਦ੍ਧਿਯੋ ਨਾਮ, ਤਾਸਂ ਕਪ੍ਪਕਤਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸੀਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਇਧ ''ਅਕ੍ਖੁਦ੍ਧਿਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਚਤੂਹਿ ਚ ਅਕ੍ਖੁਦ੍ਧੀਹੀ''ਤਿ। ਤਾਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਧੁਰੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ** ਹੋਨ੍ਤਿ। ਉਦ੍ਧਿਯੋਵ ''ਉਦ੍ਧਿਖਾਣੁਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਉਦ੍ਧਿਖਾਣੁਕਾਨਂ ਅਭਾਵੇ ਅਕ੍ਖਸੀਸਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਕਾਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਸਮਮੇਵ ਬਾਹਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮਮੇਵਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਿਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਨੋਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਬਾਹੁਨੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗਂ ਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਾਹੁਦਾਰੂਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਅਕ੍ਖਸੀਸਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਕ੍ਖਸੀਸਾਨਿ ਪਵੇਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਬਾਹਾਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗਂ ਸਬ੍ਬਂ ਭੂਮਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਸਬ੍ਬਂ ਪਥਵਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ। ਸੇਸਂ ਨਾਵਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਦਿ ਪਨ ਤਂ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਕਤਿਗਮਨਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਸਾਭਾਗਂ ਨੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਯਮੇਵ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਲੇਨ੍ਤੋਵ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਨਯਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ।

ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧. ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਭਾਰਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਪਦਸ੍ਸ ਭਾਰੋ ਨਾਮਾਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਭਾਰੋਯੇਵ ਭਾਰਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਗਲੇ**ਤਿ ਗਲਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਭਾਗੇ। **ਗਲਵਾਟਕੋ**ਤਿ ਗੀਵਾਯ ਉਪਰਿਮਗਲਵਾਟਕੋ। **ਉਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਉਰਪਰਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ। **ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਯਦਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ''ਇਮਂ ਭਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਦਾ ਤੇਨ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਿਯਾ, ਤਞ੍ਚ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸੀਸਾਦਿਤੋ ਓਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਸਿਯਾ, ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪਨ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਏਵ ਸਿਯਾਤਿ ਤਤੋ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਭਾਵਤੋ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਤੇਹਿ ਪਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ। **ਘਂਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੀਸਤੋ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ, ਯਦਿ ਉਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਤੇਨਾਹ **ਸੀਸਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਯੋ ਚਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਅਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨. ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਆਰਾਮਂ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਭਿਯੋਗਕਰਣਂ ਪਰੇਸਂ ਭੂਮਟ੍ਠਭਣ੍ਡਾਦੀਸੁਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਆਰਾਮਾਦਿਥਾਵਰੇਸੁ ਪਨ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਭਿਯੋਗਵਸੇਨੇਵ ਗਹਣਸਮ੍ਭਵਤੋ ਏਤ੍ਥੇਵ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਅਭਿਯੋਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਹਪਯੋਗਮਾਹ। ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿਯੇਵ ਕਤਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਸਹਪਯੋਗਵਸੇਨ ਹੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਕੋਪਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਙ੍ਕਾਰਮੇਵ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਰਤੀਤਿ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਭਾਵੋ**, ਤਸ੍ਮਿਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਵਤ੍ਤਿਭਾਵੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਕ੍ਕੋਚ**ਨ੍ਤਿ ਲਞ੍ਜਂ। **ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕੂਟਵਿਨਿਚ੍ਛਯਿਕਾਦੀਨਂ। ਅਯਂ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮੀਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਕਰਣਹੇਤੁਨੋ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਰਣਕ੍ਖਣੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿ ਚ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਚ ਕਮੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਯਦਿ ਵਿਮਤਿਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨੇਵ ਪਰਾਜਯੋ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੋ ''ਅਹਂ ਨ ਮੁਚ੍ਚਾਮੀ''ਤਿ ਧੁਰਂ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਟੋ ਪਰਾਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਕਲਂ ਵਿਹਾਰਂ। **ਪਰਿਵੇਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਾਕਾਰਾਦਿਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਆਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਆਵਸਥਮਤ੍ਤਂ। ਗਣਸਨ੍ਤਕੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਾਮਿਕਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕਾ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਆਹ ''ਦੀਘਭਾਣਕਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਪਨ ਗਣਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਸਚੇ ਏਕੋਪਿ ਧੁਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵ। ਏਸ ਨਯੋ ਬਹੂਨਂ ਸਨ੍ਤਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪. ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਵੀਹਿਸੀਸਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਿਤਮੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਬੀਜਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਂ। **ਏਕਮੇਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਵੀਹਿਸੀਸਂ। **ਯਸ੍ਮਿਂ ਬੀਜੇ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਬੀਜਾਦਿਮ੍ਹਿ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੁਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਤਤੋ ਅਨਪਨੀਤੇਪਿ ਠਾਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਸਾਦਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਰਾਦਿਨਾ ਸਹ ਸਂਸਿਬ੍ਬਨਂ ਵਾ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚਿਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਇਤਰਟ੍ਠਾਨਤੋ ਮੋਚਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨਾਹ **ਵੀਹਿਨਾਲ਼**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸਭੁਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਾਲਸਹਿਤਂ। **ਖੀਲੇਨਾ**ਤਿ ਖਾਣੁਕੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਸਹਪਯੋਗੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਚਾਤਿ ਉਭਯਂ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। **ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿ** ਏਤ੍ਥ ਸਹਪਯੋਗੋ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਤੇ ਯਦਿ ਸਾਮਿਕਾ ਧੁਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਅਵਹਾਰੋ, ''ਖੀਲਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਂ ਅਸੁਕੋ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਬਲਂ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾਦਿਭਾਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿਕਿਰਿਯਾਨਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਠਮਮੇਵ ਸਾਮਿਕਾ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਵਹਾਰੋ ਏਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਨਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਧੁਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਯਦਾ ਪਨ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿਪਯੋਗੇਨੇਵ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਯੇਵ ਅਵਹਾਰੋ, ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ''ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਖੀਲਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਕਮਿਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਰਜ੍ਜੁਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁਪਿ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਯਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਨਦਣ੍ਡਂ। **ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨਾਗਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਦਾਰੂਨਿ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਸਾਨੇ ਦਾਰੁਮ੍ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਦੀਹਿ ਪਾਦਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਪ੍ਪਵੇਸਾਰਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਸਾਨਸਾਖਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਸਾਖਾਪਰਿਵਾਰੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ, ਦਾਰੂਨਿ ਚ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਖਾਪਰਿਵਾਰਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖੇਤ੍ਤਮਰਿਯਾਦਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ ''ਕੇਦਾਰਪਾਲ਼ਿ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿਨਾ ਗਹਣਂ ਆਰਾਮਾਦੀਸੁਪਿ ਲਬ੍ਭਤੇਵ।

ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫. ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਾਕਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਸਿਲਾਦਾਰੂਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਾਕਾਰਾਨਂ।

੧੦੬. ਗਾਮਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਗਾਮੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਗਾਮਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭. ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਜੁਕਮੇਵ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ। **ਲਕ੍ਖਣਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਹਿ ਕਤਅਕ੍ਖਰਾਦਿਸਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ। **ਛਲ੍ਲਿਯਾ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਨਿਰਾਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਚਿਰਛਡ੍ਡਿਤਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਯਦਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਾਪੇਕ੍ਖਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਾਨਿ ਕਤਾਨਿ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਗੇਹਾਦੀਨਿ ਕਤਾਨਿ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਦਾਰੂਨੀ**ਤਿ ਗੇਹਾਦੀਨਂ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਵਸਿਟ੍ਠਦਾਰੂਨਿ। **ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਅਨਾਲਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇ ਚ ਯਦਿ ਗਹਣਕਾਲੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਲਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾ**ਤਿ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤੇ ਅਦਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਤੇਹਿ ਚੋਦਿਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ।

ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨੀਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦਾਰੂਨਂ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ''ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ, ਸਹਸਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੀਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੭) ਚ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਾਤਿਕ੍ਕਮਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਇਦਂ ਪਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਚ ''ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨੀਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦਾਰੂਨਂ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਤੋ ਬਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਭਾਵਸ੍ਸੇਵ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਬਹਿ ਕਤਸ੍ਸਾਪਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਜਾਤਂ, ਇਤਰਥਾ ਚ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਸਿਯਾ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਵਿਯ। ਅਦ੍ਧਿਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਸੁਙ੍ਕਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਦਿਨ੍ਨਂ, ਤੇਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਯਤੋ ਕੁਤੋਚਿ ਪਚ੍ਚਯਤੋ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤੇਨੇਵੇਤਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਤੋਪਿ ਗਰੁਤਰਂ ਜਾਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਤੋ ਬਹਿਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਅਵਹਾਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਠਾਨਨਿਯਮੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋ ਸਿਯਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਤੋ ਬਹਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਭਵਤਿ ਏਵਾਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਇਦਂ ਪਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਆਕਾਸੇਨਾਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਦਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮. ਉਦਕਕਥਾਯਂ ਮਹਾਕੁਚ੍ਛਿਕਾ ਉਦਕਚਾਟਿ **ਉਦਕਮਣਿਕੋ**, ''ਸਮੇਖਲਾ ਚਾਟਿ ਉਦਕਮਣਿਕੋ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਭਾਜਨੇਸੁ। **ਭੂਤਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਮ੍ਪੀ**ਤਿ **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਤਲ਼ਾਕਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ''ਮਹੋਦਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਲ਼ਾਕਮਰਿਯਾਦਂ ਮਾ ਛਿਨ੍ਦੀ''ਤਿ ਤਲ਼ਾਕਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ। **ਨਿਬ੍ਬਹਨਉਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਏਕੇਨ ਉਨ੍ਨਤੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਅਧਿਕਜਲਂ ਨਿਬ੍ਬਹਤਿ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ''ਨਿਬ੍ਬਹਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਜਲਨਿਕ੍ਖਮਨਮਾਤਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਮਾਨਂ ਉਦਕਂ ਨਿਬ੍ਬਹਨਉਦਕਂ ਨਾਮ। **ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਕਤਂ ਉਦਕਨਿਕ੍ਖਮਨਪਨਾਲ਼ਿ। **ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੋਗੇ ਕਤੇ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਉਦਕਗ੍ਘਾਨੁਰੂਪੇਨ ਅਵਹਾਰੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਯਤ੍ਤਕਂ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਬੀਜਕਸਿਕਮ੍ਮਾਦਿਬ੍ਬਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਅਧਿਕਲਾਭਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਤੇਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਵਯਕਰਣਮ੍ਪਿ ਏਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਤਰੁਣਸਸ੍ਸੇ ਜਾਤੇ ਉਦਕਂ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਸਸ੍ਸੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਕਤੇਯੇਵ ਉਦਕਂ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ਉਦਕਗ੍ਘਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਕਲਂ ਸਸ੍ਸਂ ਤੇਨ ਵਿਨਾਸਿਤਭਣ੍ਡਸ੍ਸੇਵ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਥਾ ਵਾਣਿਜ੍ਜਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪਰੇਹਿ ਠਪਿਤਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਞ੍ਚ ਨ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। **ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੇ ਤਲ਼ਾਕੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਚ ਜਾਤੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਯਦਿ ਪਨ ਤਂ ਤਲ਼ਾਕਂ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਂ, ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸੇਵ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਅਵਹਾਰੋ, ਅਥ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਾਨਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਨਾਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਅਨਿਗ੍ਗਤੇਤਿ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ, ਤਲ਼ਾਕੇਯੇਵ ਠਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰੇਸਂ ਮਾਤਿਕਾਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਮੁਖਂ। **ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਵਾਤਿ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਾਤਿਕਾਯਂ ਏਵ ਠਿਤੇ। **ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਉਦਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਪਨ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਯਂ ਅਪ੍ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਜਾਤੋ, ''ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਅਨਿਗ੍ਗਤੇ ਪਰੇਸਂ ਮਾਤਿਕਾਮੁਖਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ''ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ''ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ, ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਯੋਜਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਵਤ੍ਥੁਂ...ਪੇ॰... ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਲ਼ਾਕਗਤਉਦਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਪਰਸਨ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯. ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ''ਯਥਾਸੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਅਭਾਜੇਤ੍ਵਾਵ ਯਾਵਦਿਚ੍ਛਕਂ ਗਹਣਤ੍ਥਮੇਵ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਅਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਚ ਅਞ੍ਞਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਵਿਯ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ। **ਖਾਦਨ੍ਤੁ, ਪੁਨ ਸਾਮਣੇਰਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਕੇਚਿ** ਥੇਰਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦. ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾਯਂ **ਸਨ੍ਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਤਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਧਾਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਮਰਿਚਵਲ੍ਲਿਆਦੀਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਭਾਵੇਨ। ਤਾਦਿਸੇ ਹਿ ਛਿਨ੍ਨੇਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੇਠਿਤਵਲ੍ਲਿਯਂ ਵਿਯ। **ਉਜੁਕਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਛਿਨ੍ਨਮੇਵ ਵਲ੍ਲਿਆਦੀਹਿ ਅਸਮ੍ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯ ਆਕਾਸਾਦੀਸੁ ਫੁਟ੍ਠਸਕਲਪਦੇਸਤੋ ਮੋਚਨਨ੍ਤਿ ਆਵੇਣਿਕਮਿਧ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਰੁਕ੍ਖਭਾਰੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਭਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿਯੇਵ ਠਾਨਾਚਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਨ੍ਨ, ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਕਲਸ੍ਸ ਆਕਾਸਪਦੇਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਿ ਛਹਿ ਵਾ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤਤ੍ਤਾ। **ਵਾਤਮੁਖਂ ਸੋਧੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਵਾਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਂ ਪਾਤੇਤਿ, ਏਵਂ ਵਾਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਰੁਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ ਸਾਖਾਗੁਮ੍ਬਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਨ੍ਤੋ ਸੋਧੇਤਿ। **ਮਣ੍ਡੂਕਕਣ੍ਟਕਂ** ਵਾਤਿ ਮਣ੍ਡੂਕਾਨਂ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਂ ਠਿਤਕਣ੍ਟਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ''ਵਿਸਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਹਰਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧. ਹਰਣਕਕਥਾਯਂ **ਹਰਣਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮਿਨਾ ਹਰਿਯਮਾਨਂ। **ਸੋ ਚ ਪਾਦਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ** ''ਅਨ੍ਤਂ ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸੇਵ ਪਟਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸਤਾਯ ਤਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋਵਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਭਣ੍ਡਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕਂ, ਸਕਾਰਾਦੇਸਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਹ ਸਦ੍ਦੋਵ ਠਿਤੋ, ਭਣ੍ਡਹਾਰਕੇਨ ਸਹ ਤਂ ਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਸਙ੍ਕੋ**ਤਿ ''ਯਦਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਆਵੁਧੇਨ ਮਂ ਪਹਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਭਯੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਾਸਙ੍ਕੋ। **ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਭਯੇਨੇਵ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਤੋ ਸਯਂ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ। **ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਫਰੁਸਵਾਚਾਯ ਚੇਵ ਆਵੁਧਪਰਿਵਤ੍ਤਨਾਦਿਕਾਯਵਿਕਾਰੇਨ ਚ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। **ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਂ। ਆਲਯੇਨ ਅਨਧਿਮੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਭਣ੍ਡਂ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਪਠਮਂ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਲਯਾਨਮ੍ਪਿ ਯਦਿ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਸਕਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਹੋਤਿ, ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨਾਪਿ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਤਸ੍ਸ ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਸਾਮਿਨੋ ''ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਮਯਾ ਪਠਮਂ, ਇਦਾਨਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਾ ਏਤਂ, ਨੋ''ਤਿ ਆਸਙ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਸਕਸਞ੍ਞਾਬਲੇਨੇਵ ਪੁਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਭਾਵਸ੍ਸ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ''ਅਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚੋਰਸ੍ਸ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯਪਿ ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਸਾਲਯੇਸੁ ਅਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਸੂ**ਤਿ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾਦੀਸੁ। **ਵਿਚਾਰਣਾਯੇਵ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਤੋ ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਉਪਨਿਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨. ਉਪਨਿਧਿਕਥਾਯਂ ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਟਿਸਾਮਨਪ੍ਪਯੋਗਂ ਵਿਨਾ ਨਾਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਯੋਗੇ ਅਕਤੇ ਰਜ੍ਜਸਙ੍ਖੋਭਾਦਿਕਾਲੇ ''ਨ ਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਨਿ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਭੋਹਿਪਿ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਕਤੇਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਪਟਿਸਾਮਨਪ੍ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਤ੍ਤਂ, ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਟਿਸਾਮਨਕਾਲੇ ਹਿਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ''ਨ ਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਸਾਮਿਨੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੁਭੂਤੋ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੇਨ ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਨ ਹਿ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਯਂ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ। **ਦਾਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵਾ**ਤਿ ਅਵਹਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਾਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਮੁਸਾਵਾਦਕਰਣੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਸਹਪਯੋਗਸ੍ਸਾਪਿ ਅਭਾਵਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਯਦਿਪਿ ਮੁਖੇਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ...ਪੇ॰... ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਤਰਪਯੋਗੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਪਠਮੇਨ ਭਣ੍ਡਪਟਿਸਾਮਨਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਤਦਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵਾ, ਨਾਪਿ ''ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਥਨਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਤਦਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਸਾਮਿਨਾ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਬਹੁਸੋ ਯਾਚਿਯਮਾਨੇਪਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਦਾਤੁਕਾਮਤਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਞਾਪੇਤਿ, ਯੇਨ ਚ ਸੋ ''ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ ਅਯਂ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਪਯੋਗੇਨਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੁਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਅਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਹਿ ਕਦਾ ਤੇ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿਆਦਿਪਰਿਯਾਯਵਚਨੇਨਾਪਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਧੁਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਤੇਨੇਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਣਥ...ਪੇ॰... ਏਵਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧੧)। ਪਰਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਪਰੇਹਿ ਗਣ੍ਹਾਪਨੇ ਏਵ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਮੁਤ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਨਾ ਦਿਨ੍ਨਤਾਯ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਚੋਰਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਕਸ੍ਮਾ? ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਾਧਾਰਣਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਅਞ੍ਞਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਣਤੋ ਓਕਾਸਤੋ ਚ ਤੇਨ ਸਦਿਸਮੇਵ ਅਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਚੋਰੇਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਤਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਕੇਹਿਚਿ ਤਤ੍ਥ ਤਾਦਿਸੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪਿਤੇ ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਯੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨ ਚੋਰੇਨ ਦਿਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਦਞ੍ਞੇ ਤਾਦਿਸੇ ਪਤ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਠਪਿਤੇਪਿ ਚੋਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਦਿਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਠਪਿਤਂ ਅਞ੍ਞਂ ਤਾਦਿਸਂ ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਦਵਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੋ ਚੋਰਸ੍ਸ ਪਦਵਾਰੇਨ। **ਅਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਥੇਰੇਨ ਗਹਣਕ੍ਖਣੇ ਅਵਹਾਰਾਭਾਵਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਹਤ੍ਥਪਤ੍ਤਂ ''ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਅਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਯ ''ਇਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਗਮਨੇ ਪਦਵਾਰੇਨੇਵ ਅਵਹਾਰੋ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਵਾਰੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ ਉਪਨਿਧਿਭਣ੍ਡੇ ਵਿਯਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਗਾਮਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਿਗਾਮੇ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਭਪ੍ਪਦੇਸਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਸੋ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੇਵ ਸਿਯਾ, ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡੇ ਚ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਨ ਤਾਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਚੋਰਸ੍ਸੇਵ ਅਵਹਾਰੋ। **ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾਯ ਚੋਰਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਜਾਤੋ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ''ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਥੇਰੇਨ ਕਤਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ''ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹ, ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਵਿਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਾਮਮਗ੍ਗੇਪਿ ਸਕਲੇਪਿ ਗਾਮੇ ਵਿਚਰਣਸ੍ਸ ਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਦਵਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਹਿ

ਪਰਭਾਗੇ ਉਪਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਤੋ ਉਪਚਾਰੋ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੰ ਦਹਰਸ੍ਸ ਥੇਰਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਰੂਪਚਾਰੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਤਤੋ ਪਰਂ। ਤੇਨੇਵ ''ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਗਾਮੂਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਨੇ ਚੀਵਰਧੋਵਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸਾਦੀਸੁ ਭਾਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ਚੇ, ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਯਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸ ਤਾਵਤਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ। ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਗਾਮ''ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਹਾਰਸਾਮਨ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ ਸਬ੍ਬੇ ਗੋਚਰਗਾਮਾਪਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗੁਕ੍ਕਮਨਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖਗਮਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ। **ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤੇਪਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧੨) ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਯਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ **ਕਤੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਮੇ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਤੇ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਵਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ। **ਏਕਪਸ੍ਸੇ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਸ੍ਸੇ। **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਤਨੀਹਾਰੇਨੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤਿ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਸੀਸੇ ਭਾਰਂ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰਣਾਦੀਸੁ ਵਿਯ (ਪਾਰਾ॰ ੧੦੧)। **ਯਥਾ** ਵਾ **ਤਥਾ** ਵਾ **ਨਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਆਦਿਨਾ ਨਸ੍ਸਤਿ, **ਅਞ੍ਞੋ** ਵਾ **ਕੋਚੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯੇਨ ਠਪਿਤਂ, ਸੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਤਰਸ੍ਸਾਤਿ ਚੋਰਸ੍ਸ। **ਇਤਰਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਵ ਸਾਟਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਨਿਧਿਭਾਵਤੋ ਮੋਚਿਤਤ੍ਤਾ, ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਇਤਰਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਟਕੇ ਆਲਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਚ ''ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਾਮਿਕੋ ਚੇ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਇਦਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ, ਕਿਂ ਤੇਨ, ਅਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਰਾਲਯੋ ਹੋਤਿ, ਚੋਰਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਅਸੁਣਨ੍ਤਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਪਚਾਰੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ। **ਮਯਿ ਚ ਮਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਨਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਤਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਿਵਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਗਿਲਾਨਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਵਿਸਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਮਰਣਤੋ ਹਿ ਪਰਂ ਗੇਲਞ੍ਞਂ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਦ੍ਵਾਰਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਿਵਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਸਹਾਯੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਾਦੀਹਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਯਂ ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਇਦਂ ਵਤ੍ਤਂ।

ਲੋਲਮਹਾਥੇਰੋਤਿ ਮਨ੍ਦੋ ਮੋਮੂਹੋ ਆਕਿਣ੍ਣਵਿਹਾਰੀ। **ਇਤਰੇਹੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗਬ੍ਭੇ ਵਸਨ੍ਤੇਹਿ ਇਤਰਭਿਕ੍ਖੂਹਿ। ਵਿਹਾਰਰਕ੍ਖਣਵਾਰੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ **ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕੋ,** ਵੁਡ੍ਢਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਵਿਹਾਰਰਕ੍ਖਣਕੋ। **ਨਿਵਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਂ। **ਚੋਰਾਨਂ ਪਟਿਪਥਂ ਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਚੋਰਾਨਂ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਪਠਮਤਰਞ੍ਞੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚੋਰਾਨਂ ਅਭਿਮੁਖਂ ਗਤੇਸੁ, ''ਚੋਰੇਹਿ ਹਟਭਣ੍ਡਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਦਨੁਪਥਂ ਗਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਅਸੁਕਕੁਲੇ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕਾਨਞ੍ਞੇਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਯਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਯਾਗੁਸਲਾਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਲਭਮਾਨੇ**ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਊਨਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਧਿਕਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ ਚ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਲਭਨਮੇਵ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇ ਜਗ੍ਗਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਵਿਹਾਰਂ ਜਗ੍ਗਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸਹਾਯਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਹਾਯਰਹਿਤਸ੍ਸ। **ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਸਰੀਰਮੇਵ ਦੁਤਿਯੋ ਅਸ੍ਸ ਨਾਞ੍ਞੋਤਿ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯੋ। ਤਦੁਭਯਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਭਾਵਨਂ **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ, ਏਤੇਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਵਾਰੋ ਨ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਾਕਵਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਚਿਤਬ੍ਬਯਾਗੁਭਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਵਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ। **ਠਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਾਯਕਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। **ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਭਾਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਨ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਕਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਚੀਵਰਾਦਿਸਙ੍ਘਿਕਭਾਗੇਪਿ ਆਲਯੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋਪਿ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋਵ। **ਦਿਗੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤੋ ਦਿਗੁਣਂ। **ਪਕ੍ਖਵਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਡ੍ਢਮਾਸਵਾਰੇਨ।

ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩. ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾਯਂ ਸੁਙ੍ਕਂ ਯਤ੍ਥ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਹਨਨ੍ਤਿ ਅਦਦਨ੍ਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਠਾਨਂ **ਸੁਙ੍ਕਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਂ **ਤਞ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਪਾਦਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਪਾਦੇ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤੇ **ਪਾਰਾਜਿਕਂ**। ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਟ੍ਠਪਿਤੇਪਿ ਬਹਿ ਠਿਤੋ ਏਵ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਦਵਾਰੇਸੁਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮਂ ਬਹਿ ਠਪੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਯਂ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਮਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਹਿ ਸਬ੍ਬਂ ਬਹਿਗਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾਪਿ ਬਾਹਿਰਪੁਟਕਂ ਪਠਮਂ ਅਨ੍ਤੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਪੇਤਿ, ਤਦਾਪਿ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾਯ ਅਵਿਜਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਬਾਹਿਰਪੁਟਕੇ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੇਪਿ ਬਹਿਗਤਭਾਵਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਗਤਂ ਪਨ ਪੁਟਕਂ ਪਠਮਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਏਵ ਵਾ ਬਹਿ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਬਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤਿਤਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਪਨ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਅਨ੍ਤੋਭੂਮਿਗਤੇਨ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਉਭਯਸ੍ਸਾਪਿ ਬਹਿਗਤਭਾਵੇ ਸਾਧਿਤੇਯੇਵ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੇ ਪਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮਂ ਬਹਿ ਠਪੇਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਕਾਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। **ਏਕਾਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਜਕੋਟਿਯਂ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਬਨ੍ਧਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਾਜਕੋਟਿਯਂ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਿ ਗਹਿਤਕਾਜਕੋਟਿਯਂ ਠਪਿਤਂ ਯਦਿ ਪਾਦਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ, ਅਨ੍ਤੋਠਪਿਤੇਨ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾਯ ਅਭਾਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਯਾਨੇ** ਵਾ...ਪੇ॰... **ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪੇਤਿ। **ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਨਾਦੀਹਿ ਨੀਹਟਤ੍ਤਾ ਬਹਿ ਠਿਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਬਹਿ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਬਹਿ ਠਪਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ; ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਨੇ ਠਪਿਤੇਪਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇ ਵਿਯ ਦੋਸਾਭਾਵਤੋ। ਯੋ ਪਨ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਯਦਿ ਤੇਨ ਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸੁਙ੍ਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। **ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਯਾਨਾਦੀਹਿ ਨੀਹਰਣੇ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਲਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ (ਪਾਰਾ॰ ੫੭੧ ਆਦਯੋ)।

ਪਾਣਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪. ਪਾਣਕਥਾਯਂ **ਆਠਪਿਤੋ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਇਣਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਹਿ ''ਯਾਵ ਇਣਦਾਨਾ ਅਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਇਣਦਾਯਕਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤੋ। **ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਅਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਧਨਂ ਪਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਡ੍ਢਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਧਨਂ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਸਹ ਆਠਪਿਤਪੁਤ੍ਤਹਾਰਕਸ੍ਸ ਗੀਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦਾਸਸ੍ਸ ਜਾਤੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਾਸਿਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਨ ਅਦਾਸਸ੍ਸ ਜਾਤੋਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। **ਪਰਦੇਸਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਦੇਸਵਿਲੁਮ੍ਪਕੇਹਿ ਰਾਜਚੋਰਾਦੀਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਸੁਖਂ ਜੀਵਾਤਿ ਵਦਤੀ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਤੋ ਪਲਾਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਦਤਿ, ਤਥਾ ਪਨ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ''ਸੁਖਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ, ਗੀਵਾ ਪਨ ਹੋਤਿ। **ਦੁਤਿਯਪਦਵਾਰੇ**ਤਿ ਯਦਿ ਦੁਤਿਯਪਦਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਉਦ੍ਧਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ''ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਜੀਵਾ''ਤਿ ਵਚਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਵੇਗਵਡ੍ਢਨੇ ਅਕਤੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੮੯, ੯੧) ਆਦਾਨਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾਯਂ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾਵਸੇਸਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤੇਹਿ ਹਤ੍ਥਿਆਦੀਹਿ ਅਵ੍ਵੇ ਪਸੁ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ। **ਭਿਙ੍ਕਚ੍ਛਾਪ**ਨ੍ਤਿ ''ਭਿਙ੍ਕਾ ਭਿਙ੍ਕਾ''ਤਿ ਸਦ੍ਦਾਯਨਤੋ ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਂ। **ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ। **ਬਹਿਨਗਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਗਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਗਰੇ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ। **ਖਣ੍ਡਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਖਣ੍ਡਿਤਦ੍ਵਾਰਂ। **ਏਕੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਬਨ੍ਧੋਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ''ਤਿ। **ਘਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਓਚਰਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੮. ਓਚਰਕਕਥਾਯਂ **ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਤੋ ਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਯਮੇਵ ਪਨ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਪਰਿਯਾਯੇਨਪਿ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ।

ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਥਾਯਂ **ਓਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਓਣੀਤਂ, ਆਨੀਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਓਣਿਰਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਪਿਤਭਣ੍ਡਂ **ਉਪਨਿਧਿ** (ਪਾਰਾ॰ ੧੧੨) ਵਿਯ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕਨਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨਮਤ੍ਤੇਨ ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ।

ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾਯਂ **ਸਂਵਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ। **ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਭਵੇ ਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤਾ ਯਥਾਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੧੮) ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਆਣਾਪਕਾਨਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਰੇਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਿ 'ਗਚ੍ਛੇਤਂ ਆਹਰਾ'ਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਵਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਂ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨਕ੍ਖਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵਾਤਿ ਭਿਨ੍ਨਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ।

ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾਯਂ **ਓਚਰਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਸ੍ਸਂ ਹਾਰਿਯੇ ਭਣ੍ਡੇਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧੮) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਤਂ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕੇਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੦. ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾਯਂ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਨਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਲਹੁਕਂ ਇਤ੍ਤਰਕਾਲਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਅਵਹਰਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਪਯੋਗੋਵ ਏਸੋਤਿ ਵਾਦੋ ਪਮਾਣਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਨ ਹਿ **ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੧੧੯) ਵਿਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਯੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਲਵਸੇਨ ਹਿ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਤੇਸਂ ਵਿਸੇਸੋ। ''ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣਤੋ ਪੁਰੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇ ਚ ਕਤੇਪਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਅਨਾਰਭਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਯਂ **ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨ ਕੇਵਲਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਾਦਿਕਾਲਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਨਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮੇਵ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਭਣ੍ਡਨਿਯਮਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਾਵਦਤੂਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦਿਕਾਲਵਸੇਨ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਨਾਦਿਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਭਣ੍ਡਪੁਗ੍ਗਲਪਟਿਪਾਟਿਵਸੇਨ ਚ ਆਣਤ੍ਤੇ ਏਤੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਾ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਭਾਵੇ ਸਮ੍ਮੋਹੋ ਜਾਯਤਿ, ਤਦਪਗਮੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ। **ਯਂ ਆਣਾਪਕੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦੀਸੁ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਨਾਦੀਸੁ ਵਾ ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਈਦਿਸਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿਯੁਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਏਵਂ ਗਹਣਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਸਞ੍ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਂ ਭਣ੍ਡਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਯਂ ਯੁਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨੇਸੁ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਆਣਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇਸੁ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਂ ਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਾ ਵਿਨਿਯਯੁਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਚ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਨਿਟ੍ਠਾਪਨਕ੍ਖਣੇ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਭਾਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਏਕਾ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯੁਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ''ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ, ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਮਹਾਜਨੇ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਮਹਾਜਨੋਤਿ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਪਠਮਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਪੁਨ ਦੁਕ੍ਕਟਸਮ੍ਭਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਨ ਹਿ ਸੋ ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਦ੍ਵਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** 'ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ 'ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪ੍ਪਯੋਗੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਤਵਾਰੇਸੁਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਪਣ੍ਣੇ ਵਾ ਸਿਲਾਦੀਸੁ ਵਾ 'ਚੋਰਿਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪਨ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਲਿਖਿਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਲਿਖਿਤੇਤਿ ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਫਲਸਦਿਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਥਾ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੇ ਫਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਲੇਸਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਭਾਵਨਾਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਤਿਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਚੇਤਨਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਆਣਤ੍ਤਿਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ''ਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਵਚੀਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨. **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਭੂਮਟ੍ਠਥਲਟ੍ਠਾਦੀਸੁ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਮਸਤਿ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੀਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਸਹਿਤਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਵਹਾਰਙ੍ਗਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੀਤਿ ਚ ਇਦਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ। ਆਣਤ੍ਤਿਕਾਦਯੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਯੋਗਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਚ ਇਧ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੧੨੫. ਠਾਨਾਚਾਵਨਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਾਲ਼ਿਅਨੁਸਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਉਪਰਿਪਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਨ ਚ ਸਕਸਞ੍ਞੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਚ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੀ ਨ ਚ ਤਾਵਕਾਲਿਕਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਤੀਹਿ ਵਾ ਏਤੇਹਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤਾ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਮੇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕੰ ਅਰਞ੍ਞੇ ਦਾਰੁਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿ। **ਛਡ੍ਡਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ਛਡ੍ਡਿਤੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ। **ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠੰ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਆਲਯਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਮੂਲਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੰ। **ਅਸ੍ਸਾਮਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਾਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਵਤ੍ਥੁ। **ਉਭਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਞ੍ਚ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੧. ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਮਤਸਰੀਰੇ ਪੇਤਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। **ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਲਗ੍ਗਿਤਸਾਟਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਗੋਪਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਸਚੇ ਪਨੇਤੰ ਦੇਵਾਲਯਚੇਤਿਯਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਨਿਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਥੋਕੇ ਖਾਯਿਤੇ…ਪੇ॰… ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਜਿਘਚ੍ਛਿਤਪਾਣਿਨਾ ਖਾਦਿਯਮਾਨਮੰਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨੰ ਨਾਮ ਕਾਰੁਞ੍ਞਹਾਨਿਤੋ ਲੋਲਭਾਵਤੋ ਚ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਮੇਵ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਅਰਿਯਵੰਸਿਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤੰ ਖਾਦਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਨਖਾਦਿੰ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਨੰ ਆਮਿਸਦਾਨੇ ਕੁਸਲੰ ਵਿਯ ਤੇਸੰ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨੇਪਿ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ ਚ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੪੦)।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਬਹੂ ਏਕਤੋ ਦਾਰੁਆਦਿਭਾਰਿਯਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਪਨਕਾਲੇ ''ਗਣ੍ਹਥ ਉਕ੍ਖਿਪਥਾ''ਤਿ ਵਚੀਪਯੋਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਾਯਪਯੋਗਸਬ੍ਭਾਵਟ੍ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਣਤ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਤ੍ਵੰ ਏਤੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਗਣ੍ਹ, ਅਹੰ ਅਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਨ ਅਵਹਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤੰ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਮੇਵ, ਪਰੇਨ ਗਾਹਾਪਿਤੰ ਆਣਤ੍ਤਿਕਮੇਵ, ਤੇਨੇਵ ਤਦੁਭਯਗ੍ਘੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾਸੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਕੇਕਭਣ੍ਡਗ੍ਘਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ''ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੰ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੰ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿ। ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡੰ ਭਣ੍ਡਦੇਯਜਞ੍ਚ ਅਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ''ਦੇਮਿ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤੇਨ ਤੇਨ ਕਾਯਵਿਕਾਰਾਦਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪਰਸ੍ਸ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸੀਤਿ ''ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੫. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯੇਵ ਤੰਤੰਅਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਉਪਾਯਤਾਯ ਪਥੋਤਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਵੋਹਾਰਵਚਨਮਤ੍ਤੇ''ਤਿ। **ਯਥਾਕਮ੍ਮੰ ਗਤੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਪੇਤਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਮਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹੇ**ਤਿ ਆਸਨ੍ਨਮਰਣਤਾਯ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਸਮਙ੍ਗਿਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ''ਤਿ। ਕੁਣਪਭਾਵੰ ਉਪਗਤਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਨਮੇਵ ਅਲ੍ਲਭਾਵਤੋ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। **ਵਿਸਭਾਗਸਰੀਰੇ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਰੀਰੇ। **ਸੀਸੇ ਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਅਧਕ੍ਖਕੇ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲੇ ਪਦੇਸੇ ਚਿਤ੍ਤਵਿਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਨਾਮਸਨ੍ਤੇਨ ਕਤੰ ਸੁਕਤਮੇਵ। ਮਤਸਰੀਰਮ੍ਪਿ ਹਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਮਾਸਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਨ ਹਿ ਅਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਕੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਾਦਿਇਤ੍ਥਿਰੂਪੇ ਭਵਨ੍ਤੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤੇ ਮਤਿਤ੍ਥਿਸਰੀਰੇ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ।

ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੮. ਬਲਸਾਤਿ ਬਲੇਨ। **ਸਾਟਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਨਾਗਤਵਚਨੰ ਪਸਿਬ੍ਬਕਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪੁਰੇਤਰੰ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਰਿਕਪ੍ਪਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਗਹਣਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ''ਸਾਟਕੋ ਚੇ, ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਪਸਿਬ੍ਬਕੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਨ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਟਕਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ। ਇਤਰਥਾ ''ਇਦਾਨਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਜਾਤੇ ਵਿਜਾਨਨਕਾਲੇ ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹਤ੍ਥਗਤੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਗਹਣਕ੍ਖਣੇ ਅਵਹਾਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ ਤਦਾ ਗਹਣੇ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵਾ। ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਯ ਏਵ ਹਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਅਕੁਸਲੰ ਵਿਯ। ਨ ਹਿ ''ਪਚ੍ਛਾ ਵਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਣੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਦੇਵ ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਤੇਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਹੋਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਅਵਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਕਾਲਪਰਿਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਠਾਨਾ ਚਾਵਿਤੇਪਿ ਤਦਾਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ **ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੇ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੩੮) ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਯਥਾਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕਾਲੇ ਆਗਤੇ ਭਣ੍ਡੰ ਭੂਮਿਯੰ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਚ੍ਛਤੋ ਪਦਵਾਰੇਨ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਖਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਕਾਲਪਰਿਕਪ੍ਪੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋਪਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਵਿਸੁੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ, ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਭੂਮਿਯੰ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵੀਮੰਸਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ।

ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਗਹਣਕ੍ਖਣੇ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਤਦਾ ਤੇਸੰ ਮਤੇਨ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਟਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਬਹਿ ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਸਾਟਕਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਟਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰਾਨਙ੍ਗਤ੍ਤਾ ''ਸੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਹਰਣੇ ਵਿਯ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰੋ ਏਵ ਸਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਾਟਕੋ ਚੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਤਦਾ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਕੇਵਲੰ ਅਵਹਾਰੋ ਏਵ, ਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨ ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਸ੍ਸ ''ਸਾਟਕੋ ਚੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਭਣ੍ਡਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਯੰ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੰ, ਤੰ ਅਦਿਟ੍ਠੰ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਭਾਵੇ ਠਿਤੰਯੇਵ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ''ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਕਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸਪਅਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਭਣ੍ਡੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਸਿਯਾਤਿ? ਨਾਯੰ ਦੋਸੋ ਅਭਣ੍ਡਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ, ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਞਾਤਭਣ੍ਡਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤੰ ਅਵਹਰੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਤਞ੍ਞੇਵੇ''ਤਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਥਾਪਿ ''ਤਞ੍ਚੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਪਿ ''ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਹਣੇ ਨਿਯਮਸਬ੍ਭਾਵਾ ਅਵਹਾਰਤ੍ਥਸਾਧਕੰ ਹੋਤੀਤਿ ਉਦ੍ਧਟੰ, ਤੇਨੇਵ ''ਸਮੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕੇਚੀਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇਵ ਏਕਚ੍ਚੇ ਆਚਰਿਯਾ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ ਕੇਚਿਵਾਦੋ ਗਾਰਯ੍ਹੋ, ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੋਵ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਲਙ੍ਕਾਰਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਾਦਿ। **ਕੁਸੰ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਲੀਵਮਯੰ ਵਾ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦਿਮਯੰ ਵਾ ਕਤਸਞ੍ਞਾਣੰ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ। ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਕੁਸੇ ਉਦ੍ਧਟੇਪਿ ਨ ਤਾਵ ਕੁਸਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੰ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਰਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ। **ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਠਾਨਾਚਾਵਨੰ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਞ੍ਚ ਵਿਨਾ ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨੰ ਨਾਮ ਵਿਸੁੰ ਏਕੋਯੰ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਹਿ ਅਵਹਾਰਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਣਤ੍ਤਿਕਾਧਿਪ੍ਪਾਯਯੋਗੇਹਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦਿਯਮਾਨਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਠਾਨਾਚਾਵਨਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨੇਸੁ ਤੀਸੁ ਸਮੋਸਰਨ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਇਤਰੋ ਤਸ੍ਸ ਭਾਗੰ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਆਲਯਸ੍ਸ ਅਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਆਲਯੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਸਤਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਵਿਚਿਨਿਤਾਵਸੇਸੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੇਵਾ''ਤਿ।

ਨਾਯੰ ਮਮਾਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਤ੍ਥ ਵੇਮਤਿਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਸਿਵੇਯ੍ਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਵਿਰਟ੍ਠੇ ਜਾਤੰ।

੧੪੦-੧. ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਭਾਵੇਨ ਸਹਪਯੋਗਸ੍ਸਾਪਿ ਅਭਾਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਣਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਹਿ। **ਆਣਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਆਣਤ੍ਤੇਨ। **ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾਦੀਹਿ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨ ਪਰਾਜਿਕਂ ਜਾਤਂ, ਅਸਨ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਞੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ। **ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ। **ਅਪਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸਨ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਅਪਰਂ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੇ ਸਾਮਿਨਾ ਚ ''ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਚ ਦਿਨ੍ਨੇ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕੇ ਪਨ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਵਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤੇਨ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਤਰੇਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ। **ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਤੋ**ਤਿ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ। **ਸਾਮਿਕੇਨ ਪਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਨ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਜੋਤਕੋ, ਤੇਨ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਯਂ ਦੇਨ੍ਤੇ ਵਾ ਦਾਪੇਨ੍ਤੇ ਵਾ ਵਿਸੇਸੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸੁਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਨ ਸਾਮਿਕੇਨ ਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਂ ''ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਪਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਸਾਮਿਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਜਾਤਂ, ਇਧ ਪਨ ਤੇਹਿਯੇਵ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਸੁਦਿਨ੍ਨਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੇਨ ਪਨ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕੇ ਵਿਯ ਅਵਹਾਰਤਾਵੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕੇ ਪਨ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਭਾਵਾ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੪੬-੯. ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ''ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਹਿ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਭਾਜਨੀਯਭਣ੍ਡਂ ਉਪਚਾਰਸੀਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਆਹ ''ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਾਲਯਭਾਵੇਪਿ ਚੋਰਸ੍ਸ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਚੋਰੇਨਾਪਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਤੋ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹਿਤੇ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਸੂਤਿ ਗਾਮਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤੇਸੁ। **ਅਵਿਸੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤਾਦਿਵਿਸੇਸਂ ਅਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ। ਸਉਸ੍ਸਾਹਮਤ੍ਤਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵਸ੍ਸ ਪਮਾਣਂ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਵਤੋ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਗਣਸਨ੍ਤਕਾਦਿਤੋ। **ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾਦਿਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤਦਾ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਪਚ੍ਚਯਾ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਞ੍ਚ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕਾਦੀਸੁ ਕੁਲਦੂਸਕਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ। **ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਦਦਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਰਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਞਾਤਕਾਦੀਨਂ ਵਾ ਦਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਹੋਤੇਵ। **ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯਾ**ਤਿ ''ਮਯਿ ਦੇਨ੍ਤੇ ਕੋ ਨਿਵਾਰੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਸ੍ਸਰਿਯਭਾਵੇਨ। **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਵਾ ਕਾਰਣੇਨ ਦਦਤੋ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤਸ੍ਸ ਗਰੁਭਣ੍ਡਤਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਞ੍ਚ। **ਗੀਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗੀਵਾ, ਇਤਰਸ੍ਮਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਖਾਦਿਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਘਿਕਞ੍ਹਿ ਵਿਹਾਰਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਵੇਭਙ੍ਗਿਯਂ ਬਹਿਉਪਚਾਰਸੀਮਟ੍ਠਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਟ੍ਠੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਬਹਿ ਠਿਤੇਹਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

੧੫੦. ''ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੇਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ ''ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਦੋਸਾਰੋਪਨਤੋ, ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ''ਭਦਨ੍ਤਾ ਅਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਦੋਸਾਰੋਪਨਤੋ।

੧੫੩-੫. ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਛਾਤੇਨ ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਉਦਰਗ੍ਗਿਨਾ ਝਤ੍ਤਂ, ਦਡ੍ਢਂ ਪੀਲ਼ਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਨੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਧਨੁਸਣ੍ਠਾਨਂ ਲਗ੍ਗਨਕਦਣ੍ਡਂ। **ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਸੂਕਰਗ੍ਘਨਕਭਣ੍ਡਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਬਨ੍ਧੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਅਬਜ੍ਝਨਤੋ। **ਅਦ੍ਦੂਹਲ**ਨ੍ਤਿ ਯਨ੍ਤਪਾਸਾਣੋ, ਯੇਨ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਤ੍ਤਾ ਮਿਗਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਛਾ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਪਯੋਗੇਨ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ। **ਕੁਮੀਨਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਮੀਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਪਵਿਸਨਮੁਖਂ।

੧੫੬. ਥੇਰਾਨਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ। **ਤੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ। **ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। ਗਹਣੇਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਸੇ। **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ। **ਤੇਸੁਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਦਾਯਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਂ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ, ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿਪਿ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸ੍ਸਾਨਾਦੀਸੁ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤੇਸਂ ਕਤਿਕਾਯ ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਫਲਾਫਲਾਨਿ ਅਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ਫਲਾਨਿ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਫਲਾਫਲੇਹਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਾ, ''ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦਿਪਚ੍ਚਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਾ, ''ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਅਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯੇਵ ਉਪਨੇਮਾ''ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਾਨਂ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਕਤਿਕਾਯ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ''ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਦੀਪਿਤੋ ਏਵ ਅਤ੍ਥੋ, **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ, ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਤਮੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ, ਰਟ੍ਠੇ ਵਾ।

ਸੇਨਾਸਨਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਞ੍ਚ। **ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਵਰਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪੁਨ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਮੁਖੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਮੂਲਵਤ੍ਥੁਚ੍ਛੇਦਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੇਨਾਸਨਸਙ੍ਖਾਤਵਤ੍ਥੁਨੋ ਮੂਲਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਵਰਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਲਾਮਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਸੇਨਾਸਨਭੂਮਿਯੋ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਇਤਰਥਾ ਕੇਚਿ ਸਹ ਵਤ੍ਥੁਨਾਪਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯੁਂ।

ਪਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਦਾਰਕਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤਾਦਯੋ ਯੇ ਕੇਚਿ ਗੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਧ ''ਦਾਰਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਦਾਰੁਸਮ੍ਭਾਰਤੋ। **ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ। **ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਅਯਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਸ੍ਸਰੋ**ਤਿਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਹਿ ਦਾਰੁਸਮ੍ਭਾਰਾਦੀਹਿ ਚ ਕਾਰਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਙ੍ਘਿਕਸੇਨਾਸਨੇ ਭਾਗਿਤਾਯ ਚ ਅਯਮੇਵ ਇਸ੍ਸਰੋ, ਨ ਚ ਸੋ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਦਕਪੂਜ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿਪੂਜਂ। **ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨਾ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਸਦ੍ਧਾਯ, ਨ ਵੇਤਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ। **ਸਵਤ੍ਥੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਭੂਮਿਯਾ। **ਕੁਟ੍ਟ**ਨ੍ਤਿ ਗੇਹਭਿਤ੍ਤਿਂ। **ਪਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਪਾਕਾਰਂ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਛਡ੍ਡਿਤਵਿਹਾਰਤੋ। **ਤਤੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਨ੍ਤਗਾਮਵਾਸੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਵਿਹਾਰਤੋ ਦਾਰੁਸਮ੍ਭਾਰਾਦਿਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ।

੧੫੭. ''ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂਯੇਵ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਂ ''ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਤਰਾਨਂ ਨ ਦੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚਤੁਭਾਗਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗੇਨ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੭) ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥੇ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇਪਿ ਚਸ੍ਸਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨਿਯਤ੍ਤਾ। **ਓਦਨਭਾਜਨੀਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਗਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ (ਪਾਰਾ॰ ੧੪੧)।

੧੫੯. ਤਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਪਸਾਦਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯਾਤਿਆਦਿਨਾ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਂ ਨਾਕਾਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਯਾਵ ਦਾਰਕਾ ਪਾਸਾਦਂ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਸਾਦੋ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਯਥਾਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਾਸਾਦੋ ਸਯਮੇਵ ਯਥਾਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਥਾਗਮਨਞ੍ਚ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ

ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਥੇਰੋ ਇਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਂਹਰੀ''ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਵਾਣੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸੇਵ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਏਤ੍ਥ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਥੇਰੋ ਏਵਮਕਾਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਵਾ ਦਾਰਕੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਆਨਯਨਤ੍ਥਮੇਵ ਪਾਸਾਦੇ ਉਪਨੀਤੇ ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰਾਦੀਨਂ ਆਮਿਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਵਿਯ ਕਰਮਰਾਨੀਤੇਸੁ ਦਾਰਕੇਸੁ ਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਲ੍ਹੇਸੁਪਿ ਪੁਨ ਪਟਿਸਂਹਰਣੇ ਚ ਇਧ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ ਕਾਰੁਞ੍ਞਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਤਾ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗਾਭਾਵਾ। ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗੇ ਸਤਿਯੇਵ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਭਗਵਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੯) ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਵੋਚ। **ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਰਭਣ੍ਡਾਦਾਯਕਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਸ੍ਸ ਕੇਵਲਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਸ੍ਸ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਯੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਿਂ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚੋਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ ''ਈਦਿਸਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ''ਤਿ ਹਿ ਇਮਿਨਾਯੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੋ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਦਸ੍ਸਨਂ, ''ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੮, ੨੩੯; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪੭; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੦੨) ਆਗਤਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ, ''ਸੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਕਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨਾਗਵਣ੍ਣਂ...ਪੇ॰... ਵਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਬ੍ਯੂਹਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੧੩) ਏਵਂ ਆਗਤਾ ਇਦ੍ਧਿ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਵਿਜਹਨਵਿਕਾਰਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਪਕਤਿਰੂਪਂ ਯਥਾਸਭਾਵੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਬਹਿ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪਮੇਵ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਰੂਪੇਨ ਨਿਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਰਾਜਿਤਕਿਲੇਸੇਨਾਤਿ ਵਿਜਿਤਕਿਲੇਸੇਨ, ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ, ਤੇਨ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਸਮਂ ਅਞ੍ਞਂ ਅਨੇਕਨਯਵੋਕਿਣ੍ਣਂ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਪਾਲਿਅਤ੍ਥੋ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪਾਲਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਤੇ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਯਸ੍ਮਿਂ, ਤਂ **ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ। ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਓਤਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਰੋਚਨਵਸੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੇ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਓਤਿਣ੍ਣਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮਨਂ। **ਕਪ੍ਪਿਯੇਪਿ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੇ ਮਾਤਾਪਿਤਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕੇਪਿ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੩. ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਤੀਹੀਤਿ ਕਾਯਵਚੀਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਹਿ।

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨. ਯਾ ਅਯਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਚ ਨਗਰਂ ਹੋਤੀਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੪) ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਏਤ੍ਥਾਪਿ **ਸਮਾਨਾ**ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਇਦਮ੍ਪਿ ਚ ਨਗਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ ਚ ਨ ਕੇਵਲਂ ਰਾਜਗਹਾਦਯੋ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮਹਾਵਨਂ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਸਂਯੁਤ੍ਤਭਾਣਕਾਨਂ ਮਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦੀਘਭਾਣਕਾ ਪਨ ''ਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਮਹਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਚ੍ਛਦਨੇਨਾ**ਤਿ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ, ਹਂਸਮਣ੍ਡਲਾਕਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯਵਿਚ੍ਛਨ੍ਦਨਿਯਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਜਕਾਯੇ ਵਿਰਾਗੁਪ੍ਪਾਦਨਕਥਂ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਗੋ। **ਰਾਗੋ**ਤਿ ਬਲਵਰਾਗੋ। ''ਕੇਸਲੋਮਾਦਿ''ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਗੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਯੇਪਿ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਪਭੇਦਾ ਏਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਸ੍ਸਾਤਿ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੋ , ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੇਨਾਤਿ ਏਵਂ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥਸਮਾਸਵਸੇਨ ਪਰਿਯਾਯਵਿਸੇਸਨਤਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਅਸੁਭਾਯਾਤਿ ਅਸੁਭਮਾਤਿਕਾਯ। ਵਣ੍ਣੇਤਬ੍ਬਮਾਤਿਕਞ੍ਹਿ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਤੇਨਾਹ **ਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਤਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ। **ਫਾਤਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਕਰਣਂ। **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਦਿਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਙ੍ਗਵਿਗਮੇਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨਤਾ, ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਜ੍ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਂ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਝਾਨਸ੍ਸ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਤਾ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਦਸਲਕ੍ਖਣਵਿਭਾਵਨੇਨੇਵ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਾ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਤਾਪਿ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤੀਤਿ **ਤਤ੍ਰਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ੀਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਸਲਕ੍ਖਣਵਿਭਾਵਨਵਿਸਯੇ ਅਯਂ ਪਾਲ਼ਿ। **ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਗੋਤ੍ਰਭੁਪਰਿਯੋਸਾਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾਯ ਝਾਨਸ੍ਸ ਨੀਵਰਣਾਦਿਪਰਿਬਨ੍ਧਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਸਾਯਂ ਯਸ੍ਮਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤੇਨ ਪਧਾਨਾ ਪੁਰਿਮਕਾਰਣਸਿਦ੍ਧਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਦੀ''ਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ**ਤਿ ਵਿਸੋਧੇਤਬ੍ਬਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵਤੋ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ, ਸਾ ਪਨ ਪਰਿਬਨ੍ਧਵਿਸੁਦ੍ਧਿਸਮਕਾਲਵਿਭਾਵਿਨੀਪਿ ਤਬ੍ਬਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾਵ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾਤਿ ਦੀਪਨਤ੍ਥਮਾਹ ''ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਮਜ੍ਝੇ''ਤਿ। **ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਧਮ੍ਮਾਦੀਨਂ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਾਦਿਸਾਧਕਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ, ਸਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾਵ ਸਿਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤੀਣਿਪਿ ਚੇਤਾਨਿ ਕਲ੍ਯਾਣਾਨਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਾਨਿਪਿ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਪਨ ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਦਿਕ੍ਖਣਤ੍ਤਯੇ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਮਜ੍ਝਿਮਂ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਜ੍ਝਿਮਂ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਯੇਵ। ਸੋ ਹਿ ਲੀਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਪਗਮਨੇਨ ਮਜ੍ਝਿਮੋ, ਸਵਿਸੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਠਪਨਤੋ ਸਮਾਧਿਯੇਵ ਉਪਰਿਵਿਸੇਸਾਨਂ ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ ''ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ ਪਟਿਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਏਕਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਅਪ੍ਪਨਾਗੋਚਰੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ ਉਪਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਵਿਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾਭਾਵਤੋ ਵਿਸੋਧਨੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਸਮਥਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਸਮਥਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸਮਾਧਾਨੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮਥਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਸਮਥਪਟਿਪਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਸਂਸਗ੍ਗਂ ਪਹਾਯ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਾਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇ ਪਨ ਤੇ ਏਵਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਿਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤਾ ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਯੁਗਨਦ੍ਧਧਮ੍ਮਾ, ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਭਾਵੇਨ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ ਵਿਸੋਧਨਾ ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ ਚ, ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਰਸੇਨ ਏਕਰਸਤਾਯ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ ਚ, ਯਞ੍ਚੇਤਂ ਤਦੁਪਗਂ ਤੇਸਂ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਏਕਰਸਭਾਵਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਵੀਰਿਯਂ, ਤਸ੍ਸ ਤਦੁਪਗਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਵਾਹਨਟ੍ਠੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਸੇਵਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ ਚ, ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ ਚ ਪਰਿਯੋਦਪਨਕਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨੇਵ ਇਜ੍ਝਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਵਂ ਤਿਵਿਧਤ੍ਤਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥੋਮਨਵਚਨਾਨਿ। **ਵਿਤਕ੍ਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਙ੍ਗੇਨ ਸੁਨ੍ਦਰਭਾਵਮੁਪਗਤਂ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਇਦਂ ਝਾਨਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਸੇਨਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਟਿਕੁਟਤੀਤਿ ਸਙ੍ਕੁਚਤਿ। **ਪਟਿਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। **ਨ੍ਹਾਰੁਦਦ੍ਦੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਨ੍ਹਾਰੁਖਣ੍ਡਂ। **ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਯੇਸਨੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਵਾਚਂ। **ਦਣ੍ਡਵਾਗੁਰਾਹੀ**ਤਿ ਦਣ੍ਡਪਟਿਬਦ੍ਧਾਹਿ ਦੀਘਜਾਲਸਙ੍ਖਾਤਾਹਿ ਵਾਗੁਰਾਹਿ।

ਸਮਣਕੁਤ੍ਤੁਕੋਤਿ ਕਾਸਾਯਨਿਵਾਸਨਾਦਿਸਮਣਕਿਚ੍ਚਕੋ। **ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਵਗ੍ਗੁਮਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਲੋਕਿਕਾ ''ਮੁਦਾ''ਤਿ ਵੋਹਰਿਂਸੂਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ''ਵਗ੍ਗੁਮਤਾ''ਤਿ। ''ਵਗ੍ਗੁ''ਤਿ ਮਤਾ, ਸੁਦ੍ਧਸਮ੍ਮਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਮਤਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਾਪੁਨਨੇਨ ਸੋਧਨੇਨ ਸਾ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਮਤਾ।

੧੬੩. ਮਾਰਸ੍ਸ ਧੇਯ੍ਯਂ ਠਾਨਂ, ਵਤ੍ਥੁ ਵਾ ਨਿਵਾਸੋ ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਂ, ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ ਏਵ, ਇਧ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਤਂ **ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਂ**। ''ਅਯਂ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤੁਕੋ ਯਥਾਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗਮੂਲਕੇਨ ਸਮਣਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਵੋਚ, ਨ ਪਨ ''ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤਾਯ ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਰਣੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਸਾਰਮੋਚਨਲਦ੍ਧਿਕਤ੍ਤਾ ਦੇਵਤਾਯ। ਨ ਹਿ ਮਤਾਨਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਏਵਮੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰੇਸਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਤ੍ਥੇਨ ਏਵਮੇਵ ਸਂਸਾਰਮੋਚਨਸਭਾਵੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੬੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੁਂ, ਤੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਵਸੇਸੇ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੂ, ਸਬ੍ਬੇ ਚ ਅਰਿਯੇ ਅਯਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੬੪. **ਏਕੀਭਾਵਤੋ**ਤਿ ਪਵਿਵੇਕਤੋ। **ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਪਨ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦਿਦਾਯਕਾ ਤਨੁਭੂਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਗਤਾ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੫. ਦਸਾਨੁਸ੍ਸਤੀਸੁ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਪਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਨਂ ਸਪ੍ਪਾਯਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪੁਨ ਗਹਿਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਸਞ੍ਞਾ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨ ਆਰੁਪ੍ਪਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਅਨਨੁਰੂਪਾਤਿ ਤੇਸਂ ਇਧ ਅਗ੍ਗਹਣਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਾਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਰਣਂ। **ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾਕ੍ਕਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਯੋਜਨਾਕ੍ਕਮਞ੍ਚ। **ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮੁਸ੍ਸਨਤਾਯ ਤਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਪਸ੍ਸਾਸਞ੍ਚ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਾਨਂ, ਤਥਾ ਤਿਟ੍ਠਨਕਧਮ੍ਮੋ ਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਸਤਿਵਸੇਨੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਕਾਮੇਨ **ਯੋ ਅਸ੍ਸਸਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤੇ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਭੂਤੇ। **ਖਣੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਨੇਵ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਾਦਕਭੂਤੋ ਅਯਂ ਸਮਾਧਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਭਾਵਂ ਉਪਗਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। **ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਮਾਵ ਓਪਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ।

ਬਾਹਿਰਕਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਆਦਿਤੋ ਚਤੁਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸੋਲ਼ਸਪ੍ਪਕਾਰਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰ**ਇਚ੍ਚਾਦਿ। **ਏਵਮਸ੍ਸੇਤਂ ਸੇਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਸਤਿਯਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਬਨ੍ਧਨੇ ਸਤਿਯੇਵ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋ ਅਨਨੁਰੂਪੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਵਸੇਸਸਤ੍ਤਵਿਧਸੇਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਪਬ੍ਬਤਂ ਕਨ੍ਦਰਂ ਗਿਰਿਗੁਹਂ ਸੁਸਾਨਂ ਵਨਪਤ੍ਥਂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਂ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੦੮) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਤੁਤ੍ਤਯਾਨੁਕੂਲਂ ਧਾਤੁਚਰਿਯਾਨੁਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਮ੍ਹਾਨਾਦਿਉਤੁਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਸੇਮ੍ਹਾਦਿਧਾਤੁਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਮੋਹਾਦਿਚਰਿਯਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਕੂਲਂ। ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਦਲ਼੍ਹਭਾਵਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾਭੁਜਨੇਨ, ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਖਤਂ ਉਪਰਿਮਕਾਯਸ੍ਸ ਉਜੁਕਂ ਠਪਨੇਨ, ਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਗ੍ਗਹੂਪਾਯਂ ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਯਾ ਠਪਨੇਨ **ਉਪਦਿਸਨ੍ਤੋ। ਨ ਪਣਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਓਣਮਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨਿਯ੍ਯਾਨਂ ਸਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਗਹਿਤਂ ਸਮ੍ਮੋਸਪਟਿਪਕ੍ਖਤੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਰਮਂ ਸਤਿਨੇਪਕ੍ਕਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਤੋਵਾਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਏਵ। **ਬਾਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਆਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਆਗਤਾਨਿ ਦੀਘਰਸ੍ਸਾਦੀਨਿ ਸੋਲ਼ਸ ਪਦਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰੇਹਿ। **ਦੀਘਂਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ, ਵਿਭਤ੍ਤਿਅਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਦੀਘਨ੍ਤਿ ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਖੇਪਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ''ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੋ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਭਾਵਂ **ਪਜਾਨਤੋ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ, ''ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਿਅਸ੍ਸਾਸਨਵਸੇਨਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆ ਪਠਮਂ ਬਹਿਮੁਖਂ ਸਸਨਂ ਅਸ੍ਸਾਸੋ, ਤਤੋ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖਂ ਪਟਿਸਸਨਂ ਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਆਹ **ਅਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੋ**ਤਿਆਦਿ, **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਨ ਆਕਡ੍ਢਨਵਸੇਨ ਅਨ੍ਤੋ ਸਸਨਂ ਅਸ੍ਸਾਸੋ, ਬਹਿ ਪਟਿਸਸਨਂ ਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਅਨ੍ਤੋਪਵਿਸਨਵਾਤੇਸੁ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਠਮਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਵਾਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। "**ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਦਾਰਕਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤੀ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ ਚੇਤ੍ਥ ''ਅਸ੍ਸਾਸਾਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਰਦ੍ਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ ਚ ਫਨ੍ਦਿਤਾ ਚ ਪਸ੍ਸਾਸਾਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਰਦ੍ਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ ਚ ਫਨ੍ਦਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਲਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਦ੍ਧਾਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਕਾਲਸ੍ਸ ਦੇਸਸ੍ਸ ਚ ਵਾਚਕੋ। ਤਤ੍ਥ **ਯਥਾ ਹੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਦੇਸਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪਮਾਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਇਦਾਨਿ ਤਬ੍ਬਿਸਿਟ੍ਠਕਾਲਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਦੀਘਰਸ੍ਸਤਂ ਉਪਮੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਾ** ਅਨੇਕਕਲਾਪਭਾਵੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਸਰੀਰੇ ਸੁਨਖਾਦਿਸਰੀਰੇ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਦੇਸਦ੍ਧਾਨਵਿਸਿਟ੍ਠਕਾਲਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨੇਵ ਦੀਘਰਸ੍ਸਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦੀਘਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਸਣਿਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ। **ਇਤ੍ਤਰਮਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਕਂ ਕਾਲਂ। **ਨਵਹਾਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਅਲਦ੍ਧਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਕੇਵਲਂ ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਆਦਿਤੋ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਯੋ ਆਕਾਰਾ, ਤੇ ਚ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਸ੍ਸਾਸੋਵ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਸ੍ਸਾਸੋਵ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾ ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਤਯੋ, ਤਥਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜਵਸੇਨਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ। **ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਾਦੀਸੁ ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨ।

ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇਤਿ ਦੀਘੇ ਓਕਾਸਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਾਲਦ੍ਧਾਨੇਪਿ ਵਾ, ਏਵਂ ਉਪਰਿ **ਇਤ੍ਤਰਸਙ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। **ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਵਿਸੇਸਂ ਆਵਹਨ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧਸ੍ਸਾਦਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਸਾਤਿਸਯੋ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਤਾਲਕ੍ਖਣੋ ਕੁਸਲਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਛਨ੍ਦਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ। **ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਸੁਖੁਮਤਰਭਾਵੇ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਤਰਤਾਯ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਚ ਵੀਥਿਪਟਿਪਨ੍ਨਤਾਯ ਭਾਵਨਾਚਿਤ੍ਤਸਹਗਤੋ ਪਮੋਦੋ ਖੁਦ੍ਦਕਾਦਿਭੇਦਾ ਤਰੁਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਕਤਿਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਭੇਦੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪੁਨ ਝਾਨਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਬ੍ਯਾਪਾਰਾਭਾਵਤੋ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਂ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਪਨਾਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਥਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਮੁਖੇਨ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਞਾਣਂ। **ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕਾਯੋ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤੀਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਨੋ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਪਨ ਸਰਸਤੋ ਉਪਤਿਟ੍ਠਨਟ੍ਠੇਨ ਸਰਣਟ੍ਠੇਨ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿ ਚ। **ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਾ ਅਯਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ, ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇ ਕਰਜਕਾਯੇ ਚ ਕਾਯਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਂ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਸਤ੍ਤਜੀਵਾਦਿਭਾਵਂ ਵਾ ਅਨਨੁਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਤਾਯ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਤਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾ ਵਡ੍ਢਨਾ **ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ।

ਇਤ੍ਤਰਵਸੇਨਾਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਾਲਵਸੇਨ। **ਤਾਦਿਸੋ**ਤਿ ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਚ। **ਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਦੀਘਾਦਿਆਕਾਰਾ। **ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ**ਤਿ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ ਵਾ, ਵਾ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠੇ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯਂ ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਵਤ੍ਤਆਭੋਗਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਤਥਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯਂ ਏਵਂ ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਸਤਿ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂਭੂਤੋ ਸਬ੍ਬਕਾਯਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ, ਨ ਪਨ ''ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਂ

ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਨਮਤ੍ਤੇਨ ਸੋ ਏਵੰ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਵਿਦਿਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸੰਵਰੋ**ਤਿ ਸਤਿ ਵੀਰਿਯਮ੍ਪਿ ਵਾ। **ਨ ਅਵ੍ਵੰ ਕਿਵ੍ਵੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਯੰ ਵਿਦਿਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿਆਦਿਕੰ ਪੁਬ੍ਬਾਭੋਗੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਵਾਣੂਪ੍ਪਾਦਨਾਦੀਸੂ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਪੀਤਿਪਟਿਸੰਵੇਦਨਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੰ। ਸੋ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਕਰਜਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਰੀਯਤੀਤਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨਾਰਦ੍ਧਕਾਲੇ, ਤਦਾਰਮ੍ਭਤ੍ਥਾਯ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁੰ ਕਾਯੰ ਪਣਿਧਾਯਾਤਿ ਹਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਪਰਿਮੁਖੰ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਅਧਿਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਬਲਵੰ ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਅਧਿਮਤ੍ਤੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨੰ ਵਾ ਏਤੰ। **ਸਬ੍ਬੇਸੰਯੇ**ਵਾਤਿ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ।

ਮਹਾਭੂਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋਤਿ ਚਤੁਧਾਤੁਮੁਖੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭਿਨਿਵੇਸੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਮਾਹ। ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਤਤੋ ਓਰੰ ਦੁਬ੍ਬਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮਥਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ।

ਚੋਦਨਾਸੋਧਨਾਹੀਤਿ ਅਨੁਯੋਗਪਰਿਹਾਰੇਹਿ। **ਕਥ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਾਲ਼ਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਥੰ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਇਤਿ ਕਿਰਾ**ਤਿਆਦਿ ਚੋਦਕਵਚਨੰ। **ਇਤਿ ਕਿਰਾ**ਤਿ ਏਵਞ੍ਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੋ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਭਾਵੰ ਉਪਨੇਤਿ ਚੇਤਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵਾਤੂਪਲਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਵਾਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਤਬ੍ਬਿਸਯਾਯ ਉਪਲਦ੍ਧਿਯਾ ਭਾਵਨਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਵਡ੍ਢਿ ਚ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚ ਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ। **ਪੁਨ ਇਤਿ ਕਿਰਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਯ ਚੋਦਨਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ, ਤਤ੍ਥ **ਇਤਿ ਕਿਰ ਸਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਯਦਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਦਿਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਸੁਖੁਮਾ ਪਨ ਅਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਭਾਵਨਾਯਪਿ ਵਡ੍ਢਿ ਹੋਤੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਕੰਸੇ**ਤਿ ਕੰਸਭਾਜਨੇ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਤੇਸੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਖੁਮਕਾ ਸਦ੍ਦਾ**ਤਿ ਅਨੁਰਵੇ ਆਹ। **ਸੁਖੁਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾਪੀ**ਤਿ ਸੁਖੁਮੋ ਸਦ੍ਦੋਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਤਾਯਪਿ।

ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਸਮਾਚਾਰੋਤਿ ਉਤ੍ਤਮਸਮਾਚਾਰੋ, ਤਦੇਵ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੰ ਸੀਲੰ, ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੀਲਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਅਹੰ ਸੀਲੰ ਰਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਸੀਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਆਵਾਸੋ**ਤਿ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ। **ਕੁਲ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਕਮ੍ਮੰ। **ਇਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕਾ ਇਦ੍ਧਿ, ਸਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਲਿਬੋਧੋ। **ਸੋ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੧) ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯੋਗਾਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਯੋਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨੰ। **ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੂ**ਤਿ ਆਲੋਕਾਕਾਸਕਸਿਣਦ੍ਵਯੰ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਆਗਤਾਨੰ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਕਸਿਣਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਞ੍ਞੇਵ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੋਗਾਨੁਯੋਗਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਇਮਿਨਾਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ। **ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਪਥੰ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵੀਥਿੰ ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਮਗ੍ਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ।

ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮਾਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ''ਇਮਿਨਾਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਆਚਰਿਯੰ। ''ਪਿਯੋ ਗਰੁ ਭਾਵਨੀਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੩੭; ਨੇਤ੍ਤਿ॰ ੧੧੩; ਮਿ॰ ਪ॰ ੬.੧.੧੦) **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੨) ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮਾਚਰਿਯਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਞ੍ਚਸਨ੍ਧਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਪਬ੍ਬੰ, ਪਞ੍ਚਭਾਗਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਗਨ੍ਥਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ। ਤਦਤ੍ਥਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ,** ਤਤ੍ਥ ਸੰਸਯਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ ਵਾ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਿਧ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਉਪਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਉਪਧਾਰਣੰ। ਤਥਾ **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਨਾ** ਏਵੰ ਝਾਨਮਪ੍ਪੇਤੀਤਿ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਗਣਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਾਫੁਸਨਾਨੰ ਵਸੇਨ ਭਾਵਨੰ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਇਧ ਭਾਵਨਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਭਾਵਸ੍ਸ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣੰ, ਤੇਨਾਹ ''ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਭਾਵੂਪਧਾਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੇਨਾਸਨਦੋਸਵਿਵਜ੍ਜਿਤਨ੍ਤਿ ਮਹਤ੍ਤੰ ਨਵਤ੍ਤੰ ਜਿਣ੍ਣਤ੍ਤੰ ਪਨ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤੰ ਸੋਣ੍ਡਿਪਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਫਲਯੁਤ੍ਤਤਾ ਪਤ੍ਥਨੀਯਤਾ ਨਗਰਦਾਰੁਖੇਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ ਵਿਸਭਾਗਾਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਤ੍ਥਿਤਾ ਪਟ੍ਟਨਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ ਰਜ੍ਜਸੀਮਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ ਅਸਪ੍ਪਾਯਤਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਲਾਭੋਤਿ ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਸੇਨਾਸਨਦੋਸੇਹਿ ਵਿਵਜ੍ਜਿਤੰ। **ਪਞ੍ਚਸੇਨਾਸਨਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ –

> ''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨੰ ਨਾਤਿਦੂਰੰ ਹੋਤਿ ਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੰ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਦਿਵਾ ਅਪ੍ਪਾਕਿਣ੍ਣੰ ਰਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੰ ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸੰ ਅਪ੍ਪਡੰਸਮਕਸਵਾਤਾਤਪਸਰੀਸਪਸਮ੍ਫਸ੍ਸੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ... ਪੇ॰... ਏਵੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੧੧) –

ਏਵੰ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸੇਨਾਸਨਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ, ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਾਤਿਦੂਰਤਾਦਿ ਏਕੰ, ਦਿਵਾ ਅਪ੍ਪਾਕਿਣ੍ਣਤਾਦਿ ਏਕੰ, ਅਪ੍ਪਡੰਸਾਦਿਤਾ ਏਕੰ, ਚੀਵਰਾਦਿਲਾਭੋ ਏਕੰ, ਥੇਰਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨਿਵਾਸੋ ਏਕਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਖੁਦ੍ਦਕਪਲਿਬੋਧੇਨਾਤਿ ਦੀਘਾਨੰ ਕੇਸਾਦੀਨੰ ਹਰਣੇਨ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਪਚਨਤੁਨ੍ਨਕਰਣਰਜਨਾਦਿਕਰਣੇਹਿ ਚ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਪਲਿਬੋਧਾ ਯੇਨ, ਤੇਨ। **ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਸ੍ਸਮੰ। ਆਚਰਿਯਤੋ ਉਗ੍ਗਹੋ **ਆਚਰਿਯੁਗ੍ਗਹੋ,** ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਧਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਉਗ੍ਗਹਮਤ੍ਤੰ, ਤਤੋ। **ਏਕਪਦਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸਮ੍ਪਿ।

ਅਨੁਵਹਨਾਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਅਨੁਗਮਨਵਸੇਨ ਸਤਿਯਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਅਨੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਗਣਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਯ ਫੁਸਨਾਵਸੇਨ ਵਿਸੁੰ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਗਣਨਾਦਿ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਧ ਫੁਸਨਾਗਹਣਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ''ਫੁਸਨਾਤਿ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਠਪਨਾਤਿ ਸਮਾਧਾਨੰ, ਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪਨਾਤਿ ਆਹ ''ਠਪਨਾਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾ''ਤਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦੀਨੰ ਲਕ੍ਖਣਤੋ **ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ।** ਪਵਤ੍ਤਤੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟਨਤੋ **ਵਿਨਿਵਟ੍ਟਨਾ ਮਗ੍ਗੋ।** ਕਿਲੇਸਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਭਾਵਤੋ **ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਫਲੰ। ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟਨਾਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀਨੰ। **ਖਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ''ਏਕੰ ਤੀਣਿ ਪਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਾਦਿਭਾਵੇਨ ਗਣਨਾਯ ਖਣ੍ਡਨੰ। ਅਥ ਵਾ ਖਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਕਤਿਪਯਕਾਲੰ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਣਨਵਸੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾ ਓਧਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਖਣ੍ਡੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ''ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਨਿਨ੍ਨੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਨੋ''ਤਿ ਵੀਮੰਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ**ਤਿਆਦਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਏਵੰ ਖਣ੍ਡੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚਿਰਤਰੰ ਗਣਨਾਯ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੋ ਹਿ ਤਥਾ ਲਦ੍ਧੰ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਮਤ੍ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ। **ਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਏਕੋਵ ਪਠਮੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਉਭੋਪਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਣਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਾਸਾਪੁਟਵਾਤੇਸੁ ਯੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਪਠਮੰ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਗਣਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮੇਨ ਉਭੋਪਿ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਸੀਘੰ ਸੀਘੰ ਗਣੇਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵੰ ਸੀਘਗਣਨਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਓਕਾਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਗਣਯਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਦਨ੍ਧਗਣਨਾਯ, **ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਨ੍ਧਗਣਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਸਦਤਾਯ ਸੁਖੁਮਸ੍ਸਾਸਾਦੀਨੰ ਅਪਾਕਟਤੰ, ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਸਦਕਾਲੇ ਪਾਕਟਤਞ੍ਚ ਤੇਸੁ ਚ ਪਾਕਟੇਸੁ ਦਨ੍ਧਗਣਨੰ ਪਹਾਯ ਸੀਘਗਣਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੀਘਗਣਨਾਯ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਵੀਥਿਯਮੇਵ, ਨ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਭਵਙ੍ਗਨ੍ਤਰਿਕਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ ''ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਵਿਯਾ''ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਸੀਘਗਣਨਾਯ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਨ੍ਤੰ ਵਾਤੰ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤਿ ਨਾਮ।

ਏਤਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਜਾਤੰ। **ਅਨੁਗਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਮਨਸਿਕਰਣਮੇਵ, ਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨੰ, ਤੇਨਾਹ – ''ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨੁਗਮਨਵਸੇਨਾ''ਤਿ। **ਫੁਸਨਾਠਪਨਾਵਸੇਨ ਵਿਸੁੰ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਥਾ ਗਣਨਾਯ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ, ਏਵੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨੰ ਵਿਨਾ ਕੇਵਲੰ ਠਪਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿਕਾਰੋਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਗਣਨੰ ਪਟਿਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਪ੍ਪਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਠਪਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਦੀਪਿਤੰ

ਹੋਤਿ, **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਵਿਨਾ ਠਪਨਾਯ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਠਪਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਾਯ ਨ ਮਿਨੋਤਿ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਨਤਿ, ਸਾ ਮਾਨਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇਤਿ ਉਪਮਾਨਂ ਸਿਦ੍ਧਸਾਦਿਸੇਨ ਸਾਧ੍ਯਸਾਧਨਂ ਯਥਾ ਗੋ ਵਿਯ ਗਵਯੋਤਿ। **ਪਙ੍ਗੁਲੋ**ਤਿ ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ। **ਦੋਲਾ**ਤਿ ਪੇਙ੍ਖੋਲੋ। **ਕੀਲ਼ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾਨਂ। **ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਮ੍ਭਮੂਲੇ**ਤਿ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗਂ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਦਿਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਉਪਮੇਯ੍ਯਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗਂ, ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ। **ਅਨਾਰਮ੍ਮਣਮੇਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਯੋਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਸਹ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਪਸ੍ਸਾਸੋ ਵਾਤਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਜਾਨਤੋ ਚ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਅਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ, **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕੋ, ਤੇਨ ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਅਯਂ ਅਨਿਟ੍ਠਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋਤਿ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਭਾਵਨਾ।

ਕਥਂ ਇਮੇ...ਪੇ॰... ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਰਿਹਾਰਗਾਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ **ਕਕਚੋਪਮਾਯ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੨ ਆਦਯੋ) ਵਿਵਰਿਤੁਂ ਪੁਚ੍ਛਾਠਪਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਥਂ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ''ਕਥਮਿਮੇ ਅਵਿਦਿਤਾ...ਪੇ॰... ਕਥਂ ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। **ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਨਿਪ੍ਫਾਦਕਂ ਵੀਰਿਯਂ। **ਪਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਵਰਣਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਕਂ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਂ। **ਵਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਵਿਸੇਸਂ। **ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛੇਦਨਵੀਰਿਯਂ। **ਪਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਛੇਦਨਕਕਿਰਿਯਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪੇਤ੍ਥ ''ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਉਪਮਾਯਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖੋ**ਤਿਆਦਿ ਉਪਮਾਸਂਸਨ੍ਦਨਂ। **ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ ਵਾ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੇ** ਵਾਤਿ ਦੀਘਨਾਸਿਕੋ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ, ਇਤਰੋ ਮੁਖਂ ਨਿਮਿਯਤਿ ਛਾਦਿਯਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠੇ।

ਇਦਂ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਭਾਵਨਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਰਹਂ ਇਧ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਫਲੇਨ ਹੇਤੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ**ਤਿ ਨੀਵਰਣਾ। **ਵਿਤਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕਾ, ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਧਿਗਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੂਪਸਮਾਪਦੇਸੇਨ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਮਧਿਗਮਮਾਹ। **ਅਯਂ ਪਯੋਗੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਝਾਨਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਹੇਤੁਭੂਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਯੋਗੋ। **ਸਂਯੋਜਨਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਸਪਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਮਗ੍ਗਪਅਪਾਟਿਯਾ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਯਨ੍ਤੀ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਥਾ ਸਤ੍ਤਪਿ ਅਨੁਸਯਾ ਭਙ੍ਗਮਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਵਿਗਤਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਇਮਂ ਸਮਾਧਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਲਬ੍ਭਮਾਨੋ ਅਯਂ ਸਂਯੋਜਨਪ੍ਪਹਾਨਾਦਿਕੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਗਮਨਵਚਨਂ। **ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪੁਣ੍ਣਾ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ। **ਪਰਿਚਿਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਚਿਣ੍ਣਾ। **ਇਮਂ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕਂ ਪਞ੍ਞਾਪਭਾਸੇਨ ਪਭਾਸੇਤਿ।

ਇਧਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਪਮਾਭੂਤਸ੍ਸ ਕਕਚਸ੍ਸ। ਆਨਯਨੇ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। **ਅਵਸੇਸਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਅਵਸੇਸਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਵਿਚਾਰਾਦੀਹੀਤਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਨਾਭਾਵਤੋ। ਸੋ ਹਿ ''ਅਪ੍ਪਨਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਨਾ''ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਅਵਸੇਸ-ਸਦ੍ਦੋ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਸਮ੍ਪਯੋਗਤੋ ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗੇਸੁ ਪਧਾਨਭੂਤੋ ਸਮਾਧਿ ਅਪ੍ਪਨਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਵਸੇਸਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਅਪ੍ਪਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਠਪਨਾ ਚ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਨ ਗਣਨਾਵਸੇਨੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਨੁਕ੍ਕਮਤੋ...ਪੇ॰... ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨੋ ਗਨ੍ਥੋ ਪੁਰਾਣਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਪਾਠੋ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਲਿਖਿਤਬ੍ਬੋ, ਲੇਖਕਾਨਂ ਪਨ ਦੋਸੇਨ ਗਲ਼ਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਤਿਆਦਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮ੍ਪਿ ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਵਿਚਯਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਨੀਤਂ। **ਦੇਸਤੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਫੁਸਨਵਸੇਨ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਹਿਤਾਕਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਫੁਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ। **ਇਮਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵਿਧਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਾਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਇਤੋ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਤੋ। ਗਰੁਕਤਾ ਚ ਭਾਵਨਾਦੁਕ੍ਕਰਤਾਯਾਤਿ ਆਹ ''ਗਰੁਕਭਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ। **ਚਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗੋਚਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਇਧ ਏਕਜ੍ਝਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੂਲਪਿਚੁਆਦਿਉਪਮਤ੍ਤਯਂ ਉਗ੍ਗਹੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਸੇਸਂ ਉਭਯਤ੍ਥ।

ਤਾਰਕਰੂਪਂ ਵਿਯਾਤਿ ਤਾਰਕਾਯ ਸਰੂਪਂ ਵਿਯ। **ਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਵਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਨਾਨਤਾਯ। **ਸਞ੍ਞਜ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਸਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਂ, ਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਤੇਨਾਹ ''ਨਾਨਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ। **ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਤਿ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਏਵ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਠਪਨੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਇਤੋ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ। **ਠਪਯ**ਨ੍ਤਿ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪਨ੍ਤੋ। **ਨਾਨਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਾਨਾਕਾਰਂ। **ਵਿਭਾਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਨ੍ਤੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਤੇ ਆਕਾਰਾ ਅਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਵਿਯ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸੇ ਪਸ੍ਸਾਸੇ ਚ ਯੋ ਨਾਨਾਕਾਰੋ, ਤਂ ਵਿਭਾਵਯਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਸਮ੍ਭੂਤੇ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪਯਂ ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬਨ੍ਧਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਵਿਭਾਵਯਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਸੇਨ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨਾਨਾਕਾਰਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਲਦ੍ਧਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬਨ੍ਧਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤੀਤਿ।

ਕਿਲੇਸਾਤਿ ਅਵਸੇਸਕਿਲੇਸਾ। **ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯੇ**ਵਾਤਿ ਅਲਦ੍ਧਨੀਵਰਣਸਹਾਯਾ ਓਲੀਨਾਯੇਵ। **ਉਪਚਾਰਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਾਰਾਵਤ੍ਥਾਯਂ। **ਲਕ੍ਖਣਤੋ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਾਦਿਸਭਾਵਤੋ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਭਾਵਤੋ ਵਾ। **ਗੋਚਰੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੋ। ਯਤ੍ਥ ਦੁਲ੍ਲਭਾ ਸਪ੍ਪਾਯਭਿਕ੍ਖਾ, ਸੋ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ, ਇਤਰੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ। **ਭਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਭਸ੍ਸਂ, ਤਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਇਤਰਮਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਸੇਸੇਸੁ ਆਵਾਸਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਅਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਇਤਰਮਸਪ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਮੇਵ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਦਸਵਿਧਂ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ** ਨਾਮ ਕੇਸਨਖਚ੍ਛੇਦਨਾਦੀਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ, ਚੀਵਰਸੇਨਾਸਨਾਦਿਧੋਵਨਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਚ ਵਿਸਦਭਾਵਕਰਣਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਕਰਂ ਹੋਤਿ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ** ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਸਮਭਾਵਕਰਣਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ** ਨਾਮ ਭਾਵਨਾਯ ਲਦ੍ਧਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਣਕੋਸਲ੍ਲਂ। **ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਤਾਦੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਦ੍ਧਤਤਾਯ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਦਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਤਯੋ ਅਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਾਵਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਾ ਹੋਤਿ। ਯਦਾਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤਿਸਿਥਿਲਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਲੀਨਤਾਯ ਪਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਦਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਤਯੋ ਅਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਾਵਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ ਹੋਤਿ। ਯਦਾਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਪਯੋਗਮਨ੍ਦਤਾਦੀਹਿ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੁਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਦਿਨਾ (ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੪੧੮) ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਂਵੇਜਨਾ ਹੋਤਿ। ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਲੀਨਂ ਅਨੁਦ੍ਧਤਂ ਅਨਿਰਸ੍ਸਾਦਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਮਥਵੀਥਿਪਟਿਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹਸਮ੍ਪਹਂਸਨੇਸੁ ਅਬ੍ਯਾਪਾਰਤਾਸਮਾਪਜ੍ਜਨੇਨ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਹੋਤਿ।

ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ ਨਾਮ ਸਮਾਧਿਅਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ, ਸਮਾਧਿਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਂ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਂ।

ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤੁਕਾਮੋਤਿ ਫਲਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਵਿਵਟ੍ਟਨਾਵਸੇਨ ਪਠਮਂ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਫਲਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋਪੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨ...ਪੇ॰... ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਲਦ੍ਧਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਝਾਨਙ੍ਗੇਸੁ ਏਕੇਕਂ ਆਵਜ੍ਜਯਤੋ ਭਵਙ੍ਗਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਵਜ੍ਜਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਯਥਾਵਜ੍ਜਿਤਝਾਨਙ੍ਗਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਕਾਮਾਵਚਰਜਵਨਾਨਿ ਭਵਙ੍ਗਨ੍ਤਰਿਤਾਨਿ ਯਦਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ **ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀ** ਸਿਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸੀਘਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਸਮਤ੍ਥਤਾ **ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਵਸੀ** ਨਾਮ। ਅਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਦਸਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਖਣਂ ਝਾਨਂ ਠਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾ **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੀ** ਨਾਮ। ਤਥੇਵ ਲਹੁਂ ਖਣਂ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਤੋ ਭਵਙ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾ **ਵੁਟ੍ਠਾਨਵਸੀ** ਨਾਮ। ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਖਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਖਣਂ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚ ਪਵਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬਪਰਿਕਮ੍ਮਭੇਦੇਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵੁਟ੍ਠਾਨਵਸਿਯੋ ਭਿਨ੍ਨਾ, ਨ ਸਰੂਪਭੇਦੇਨ, ਯਾ ''ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕੁਸਲਤਾ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲਤਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੀ** ਪਨ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸਿਯਾ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵੀਥਿਯਞ੍ਹਿ ਸੀਘਂ ਆਵਜ੍ਜਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀ ਤਦਨਨ੍ਤਰਾਨਂ ਜਵਨਾਨਂ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੀਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀਸਿਦ੍ਧਿਯਾਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੀ ਸਿਦ੍ਧਾ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਤੇਸਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਭੂਤਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਯਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਕਰਜਕਾਯਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਦਸਕਸ੍ਸ ਭੂਤਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਟ੍ਠਾਨਨਯੇਨ। ਨ ਹਿ ਕਲਾਪਨ੍ਤਰਗਤਾਨਿ ਭੂਤਾਨਿ ਕਲਾਪਨ੍ਤਰਗਤਾਨਂ ਭੂਤਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਨਯੇਨ ਪਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਪਟ੍ਠਾਨੇ ਹਿ ਅਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਨਯੇਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਂਨਿਸ੍ਸਿਤਰੂਪਾਨੀ**ਤਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ। **ਯਥਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਾਰਮ੍ਮਣਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕੇਸਾਦਿਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਕਰਜਕਾਯਪਅਗ੍ਗਹਮੁਖੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਚਕ੍ਖਾਦਿਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਵਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਕਮ੍ਮਾਰਗਗ੍ਗਰੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਾਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਿਧਮਨਭਸ੍ਤਾ। **ਤਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਨੁਰੂਪਂ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ। **ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਤਣ੍ਹਾਦਿਪਚ੍ਚਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਕਙ੍ਖਂ ਵਿਤਰਤੀ**ਤਿ ਅਹੋਸਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦) ਸੋਲਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। **ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੬੧; ੩.੮੬, ੮੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੮੧) ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਤੀਤਾਦਿਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਏਕੇਕਕਲਾਪਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਸਨਂ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ। **ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ**ਤਿ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਯ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ। **ਓਭਾਸਾਦਯੋ**ਤਿ ਓਭਾਸੋ ਞਾਣਂ ਪੀਤਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਸੁਖਂ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ ਪਗ੍ਗਹੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਨਵ ਨਿਕਨ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਤਣ੍ਹੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁਤਾਯ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ , ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਪਨ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯ ਤਬ੍ਬਤ੍ਥੁਤਾਯ ਚ। **ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ** ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ। ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਨੁਲੋਮਞਾਣਾਨਂ ਚਿਣ੍ਣਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਾਨਨ੍ਤਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ **ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ**। ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋਤਿ। **ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਭੇਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਵੀਥੀਨਂ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਪਹੀਨਾਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਵਸੇਨ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਭੇਦਸ੍ਸ। ਅਰਹਤੋ ਹਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਤਾ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਸ੍ਸ।

ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇਤਿ ਪੀਤਿਸਹਗਤਾਨਿ ਚਤੁਕ੍ਕਨਯੇ ਦ੍ਵੇ ਪਠਮਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਨਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਯੋਗਿਨਾ। **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣੇ। **ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਗ੍ਗਹਣਮੁਖੇਨ **ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਤ੍ਤਾ**। ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਹਿ ਵਿਦਿਤੇ ਤਬ੍ਬਿਸਯਾ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਸਲਕ੍ਖਣਤੋ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਗਹਣੇ ਸਨ੍ਦੇਹਾਭਾਵਤੋ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਸਯਤੋ ਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਣੇ। ਏਵਂ ਪੀਤਿਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਗਹਣਮੇਵ **ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ** ਪੀਤਿਪਟਿਸਂਵੇਦਨਂ ਨਾਮ।

ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾਤਿ ਦੀਘਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ, ਪਜਾਨਤੋ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਾਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਂ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਨਤੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਪਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। **ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਜ੍ਝਾਨੇਪਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। **ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਪੀਤਿਪਟਿਸਂਵੇਦਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ ਵਿਭਾਗਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਆਵਜ੍ਜਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਆਵਜ੍ਜਤੋ**ਤਿ ਝਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਾ ਪੀਤੀ**ਤਿ ਸਾ ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਪੀਤਿ। **ਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣੇ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ ਜਾਨਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਭੂਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਝਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਤੋ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਵੇਲਂ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਸਿਭਾਵਾਨਂ ਵਸੇਨ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਜਾਨਨਮੁਖੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿਯਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਨਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ ਚਤੁਸਚ੍ਚਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਜਾਨਤੋਤਿਆਦਿ ਯੋਜਨਾ। ਏਵਂ **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਪਰਿਜਾਨਤੋਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ। **ਅਵਸੇਸਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਖਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਟਿਸਂਵੇਦੀਤਿ ਪਦਾਨਿ।

ਵੇਦਨਾਦਯੋਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਞ੍ਞਾ ਗਹਿਤਾ, ਤੇਨਾਹ ''ਦ੍ਵੇ ਖਨ੍ਧਾ''ਤਿ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭੂਮਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਿਕਸੁਖਾਦਿਸੀਸੇਨ ਪਕਿਣ੍ਣਕਸਙ੍ਖਾਰਦਸ੍ਸਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਮਥੇ ਕਾਯਿਕਸੁਖਾਭਾਵਤੋ। **ਸੋਤਿ** ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨਿਰੋਧੋ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੬੫) ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। **ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੀਤਿਅਪਦੇਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤੋ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪਸਙ੍ਗਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਦ੍ਵੀਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਦੇਸੂ**ਤਿ ''ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ। **ਸਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਂ। **ਆਮੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਝਾਨਵਿਸਯਾਯ ਮੋਦੇਤਿ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਕ੍ਖਣੇ।

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੬੭. ਯਦਿਪਿ ਅਰਿਯਾ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਨਾਪਿ ਪਰੇਹਿ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਮਤਾਨਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕੇਨ ਮਾਰਿਤਾਨਂ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ''ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਰਣਸਮਯੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. ਬਜਞ੍ਞਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਬਜਞ੍ਞਜਨਾਨੁਰੂਪਂ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਣੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕੇਵਲਂ ਸਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਪਾਰਾਜਿਕਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਧਕਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਇਮਂ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। **ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਵਧਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਤੇਨਾਹ ''ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। **ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਭੂਤਸ੍ਸ ਅਪਰਕਾਲਕਿਰਿਯਾਯੁਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨੇਨ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਾ** ਨਾਮ ਤਦਹੁਜਾਤਏਲਕਸ੍ਸ ਲੋਮਂ। **ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਪ੍ਪਟਿਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਂ। **ਤਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਸਤ੍ਤਾਹਾਦੀਸੁ ਅਬ੍ਬੁਦਾਦਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਹੀਨਵੇਗਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਹਕਾਰੀਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਜਨਕੋ। ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹਿ ਖਣੇ ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪਾਨਂ ਜਨਕਪਚ੍ਚਯੋ, ਤਞ੍ਚ ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਅਨੁਪਹਤਂ ਚਤੁਸਨ੍ਤਤਿਰੂਪਂ ਸਹਕਾਰੀਪਚ੍ਚਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਵ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵਿਰੋਧਿਪਚ੍ਚਯੇਨ ਨਿਰੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖਾਦਿਪ੍ਪਸਾਦਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਚਕ੍ਖਾਦਿਕਂ ਜਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਤਿਪਾਤੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤਿਪਾਤੇਨ੍ਤੋ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੋ। **ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਤਿਪਾਤਨਵਿਧਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ। ਸਰਸੇਨੇਵ ਪਤਨਸਭਾਵਸ੍ਸ ਸਣਿਕਂ ਪਤਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਤੀਵ ਪਾਤਨਂ ਸੀਘਪਾਤਨਂ ਅਤਿਪਾਤੋ, ਪਾਣਸ੍ਸ ਅਤਿਪਾਤੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। **ਆਥਬ੍ਬਣਿਕਾ**ਤਿ ਅਥਬ੍ਬਣਵੇਦਿਨੋ। **ਅਥਬ੍ਬਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਥਬ੍ਬਣਵੇਦਵਿਹਿਤਂ। **ਮਨ੍ਤਂ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਲੋਣਭੋਜਨਦਬ੍ਬਸਯਨਸੁਸਾਨਗਮਨਾਦੀਹਿ ਪਯੋਗੇਹਿ ਮਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਯਥਿਚ੍ਛਿਤਪਾਣਵਧਾਦਿਫਲਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਕਾਯਵਚੀਕਮ੍ਮੇਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਂ। **ਈਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪੀਲਂ। **ਉਪਦ੍ਦਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ

ਅਧਿਕਤਰਂ ਪੀਲ਼ਂ। **ਪਜਜਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਮਜਜਰਂ। **ਸੂਚਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੂਚੀਹਿ ਵਿਯ ਵਿਜ੍ਝਮਾਨਂ ਸੂਲਂ। ਵਿ**ਸੂਚਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਸੂਲਂ ਆਮਾਤਿਸਾਰਂ। **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਾਤਿਸਾਰਂ। ਵਿ**ਜ੍ਜਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍**ਵਾਤਿ ਗਨ੍ਧਾਰਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜ੍ਜਂ ਕਤੂਪਚਾਰਂ ਮਨ੍ਤਪਠਨਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਿਜਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ। **ਤੇਹੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। **ਪਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਨਂ। **ਅਹੋ ਵਤਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਤਂ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤਂ। **ਗਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤਂ ਗਬ੍ਭਂ। **ਕੁਲੁਮ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ, ਕੁਲਸ੍ਸੇਵ ਵਾ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਂ ਤੇਸਂ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਤ੍ਤਤੋ ਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਥਬ੍ਬਣਿਦ੍ਧਿਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ''ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਚੇਤੋਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਵਸੇਨਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਇਤਰਥਾਤਿ ਪਰਿਯੇਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਗਵੇਸਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਯਥਾਰੁਤਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਸਿਯਾ, ਤਦਾ ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਦੀਨਂ ਲਦ੍ਧਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਸਨ੍ਤਿ ਹਿਂਸਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਸਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵਧੋਪਕਰਣਸ੍ਸ ਪਾਸਾਣਰਜ੍ਜੁਆਦਿਨੋ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਲਗੁਲ਼ਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਲਗੁਲ਼**ਨ੍ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਸਤ੍ਥਸਙ੍ਖਂ**ਹੋਤਿ ਮਾਤਿਕਾਯਂ **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸਤ੍ਥਸਙ੍ਖੋ। **ਪਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਰਤੋ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਪਦਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ। **ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਚਿਤ੍ਤਾਦਿਅਨੇਕਤ੍ਥਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਇਤਰੇਹਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵ੍ਵਾਣਤ੍ਥਂ ਨਿਯਮੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੧੭੪. ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤੀਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤਿ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਮਸ੍ਸ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਾਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਵਸੇਨ। **ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਤੇਨ ਰੋਗੇਨਾ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ''ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਰੇਨ ਸਮਿਦ੍ਧਿਯਮ੍ਪਿ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। ਓਪਾਤਖਣਨਾਦਿਥਾਵਰਪਯੋਗੇਸੁ ਪਯੋਗਕਰਣਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਗਹਿਤਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸਾਪਿ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਰਣੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਚ ਅਨਾਗਤਾਰਮ੍ਮਣੋ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਪਨ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ** ''ਪਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਰਮ੍ਮਣਾਯੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਤੋ ਵਿਰਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਵ੍ਵਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਮਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਦੁਤਿਯਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਮਰਤੀ**ਤਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰਂ ਵਿਨਾ ਦੁਤਿਯੇਨੇਵ ਮਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਕ੍ਖਣੇਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੋ ਸਯਮੇਵ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਮਾਰੇਤੁਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਤਵਿਨਾਸਹੇਤੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰਂ ਵਿਨਾ ਮਰਣਸ੍ਸ ਅਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ''ਪਯੋਗੋ ਤੇਨ ਚ ਮਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤੋ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਦੁਤਿਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਵ੍ਵਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਅਵ੍ਵੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਦੁਤਿਯਪ੍ਪਹਾਰਦਾਨਾਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਯਦਿ ਪਨ ਦੁਤਿਯਪ੍ਪਹਾਰਦਾਯਕਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਯੋਗੇਨਾਪਿ ਮਤਤ੍ਤਾ ਪਯੋਗਕ੍ਖਣੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿਬ੍ਯਤ੍ਤਿਭਾਵਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਕਮ੍ਮਵਿਭਾਗਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਿਭਾਗਸ੍ਸ ਚ ਪਾਕਟਭਾਵਤ੍ਥਂ। ''ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਵਿਪਰੀਤਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ''ਇਮ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਆਹ **ਇਮਂ ਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਘਾਤਕੋ ਚ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮੇਨ ਬਦ੍ਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਾਤਾਦਿਗੁਣਮਹਨ੍ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਇਧ ਪਨ ਚੇਤਨਾ ਦਾਰੁਣਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਲੋਹਿਤਕਨ੍ਤਿ ਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ। **ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ। **ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਤੇ**ਤਿ ਯੋਧਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਿ ਵਿਦ੍ਧੇ, ਯੋਧਂ ਪਨ ਅਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਪਿਤਰਿ ਵਿਦ੍ਧੇਪਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ ਪਿਤਰਿਪਿ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ, ਕੇਵਲਂ ਯੋਧੇ ਵਿਦ੍ਧੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਪਨ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪਿਤੁਵਿਸਯਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝਾਤਿ ਏਵਂ ਪਾਦੇਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਧਨੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਜ੍ਝਨਪ੍ਪਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਨਮੁਖੇਨ ਆਣਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂ ਪਹਰਾ**ਤਿ ਦਲ਼੍ਹਂ ਅਸਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪਹਰ। **ਏਵਂ ਘਾਤੇਹੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹਿ। **ਤਤ੍ਤਕਾ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ**ਤਿ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯੇਸਂ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਭੋਹਿ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਆਣਾਪਕੋ ''ਏਵਂ ਵਿਦ੍ਧੇ ਅਸੁਕੋ ਏਵਂ ਮਰਤੀ''ਤਿ ਸਵ੍ਵਾਯ ''ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਨਿਯਮਿਤਸ੍ਸੇਵ ਮਰਣੇ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਆਣਤ੍ਤੋ ''ਅਸੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਰਂ ਖਿਪਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਯੇਸਂ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਮਰਣੇਪਿ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ, ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਯਮਿਤਮਰਣੇਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਪਿਟ੍ਠਿਨੋ ਮਜ੍ਝੇ। **ਏਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤੀਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਵਚਨੇਨ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗੇ।

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਨਾਗਤੋ, **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪਨ ''ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝ, ਏਵਂ ਪਹਰ, ਏਵਂ ਘਾਤੇਹੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੭੪) ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਆਗਤਂ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਲ਼ਿਸਂਸਨ੍ਦਨਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਪਰੋ ਨਯੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵਿ**ਜ੍ਝਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਸੁਸਤ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਿਜ੍ਝਨਂ। **ਛੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਿਆਦੀਹਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨਂ। **ਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਹਿ ਸੀਸਾਦਿਭੇਦਨਂ ਦ੍ਵਿਧਾਕਰਣਂ। **ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਸਕਟਾਹੇ ਚਮ੍ਮਂ ਸਹ ਕੇਸੇਹਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਥੂਲਸਕ੍ਖਰਾਹਿ ਸੀਸਕਟਾਹਂ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣਕਰਣਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕਮ੍ਮਕਰਣਂ। **ਏਵਮਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਬਿਲ਼ਙ੍ਗਥਾਲਿਕਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਉਰੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗੀਵਾਯਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਸਰੀਰਾਵਯਵਪ੍ਪਦੇਸੇਸੁ ਪਹਰਣਵਿਜ੍ਝਨਾਦਿਨਿਯਮੋਪਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੇਯੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕਾਦਿਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸਵਿਸਯਾਯਪਿ ਘਾਤਨਾਯ ਤਤ੍ਥ ਪਵੇਸਿਤਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੨.੧੭੪ ਪਯੋਗਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ) ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਾਠਸ੍ਸ ''ਪੁਰਿਮਪਸ੍ਸਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤੋ ਵਤ੍ਥੁਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਆਹ ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾਤਿਆਦੀ''ਤਿ ਏਵਮਧਿਪ੍ਪਾਯਕਥਨਂ, ਤਂ ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕਾਦਿਕਸ੍ਸ ਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸੇ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾਕਰਣਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਵਿਸਯੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਯਥਾਣਤ੍ਤਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਨ੍ਤਰਮਾਰਣਮੇਵ ਹਿ ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਂਵਾਦੋ, ਨ ਪਹਰਿਤੁਂ ਆਣਤ੍ਤਂ ਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸਵਿਸਂਵਾਦਨਂ, ਤੇਨਾਹ ''ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਸਂ ਵਾਦੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਤੋ ਅਵ੍ਵਂ ਮਾਰੇਤਿ। ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ''ਤਿ, ਇਦਂ ਪਨ ਯਥਾਣਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਵਿਸਙ੍ਕੇਤੇਨ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤੇਨ ''ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾਣਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਿਯਮੋਪਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਇਤਰਥਾ ਯਥਾਣਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਨਿਰਤ੍ਥਕਤਾਪਤ੍ਤਿਤੋ। **ਵਤ੍ਥੁਨਿਦ੍ਦੇਸੇ** ਚ ''ਵਤ੍ਥੂਤਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ ਸਤ੍ਤੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੭੪) ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ''ਯਥਾਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਹਰਿਤਬ੍ਬਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸੋਪੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਣਾਦਿਪਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੇ ਏਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਆਦਿਮਤਸਤ੍ਤੁਵਿਸੇਸੇਨ। **ਕਮ੍ਮਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਕਮ੍ਮਵਿਸੇਸੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ।

ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇਤਿ ਆਣਤ੍ਤਦਿਵਸਤੋ ਅਵ੍ਵਸ੍ਸਪਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ। **ਏਤਂ ਗਾਮੇ ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮੋ ਪੁਗ੍ਗਲਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਓਕਾਸਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਤੇਨ ਕਾਲੋਕਾਸਆਵੁਧਇਅਯਾਪਥਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਾਨਂ ਨਿਯਮਿਚ੍ਛਾਯ ਅਸਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਕਾਰੇਨ ਮਰਣਮੇਵ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਮੁਖਾਰੁਲ਼੍ਹਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੇਸਕਾਲਾਦਿਨਿਯਮਸ੍ਸ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੇਪਿ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋਯੇਵਾਤਿ ਞਾਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਕਾਰੇਨ ਮਰਣਮੇਵ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਕਾਲਾਦਿਵਿਸਙ੍ਕੇਤੇਨ ਅਕੁਸਲਤੋ ਚੋਦਨਤੋ ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ ਲੇਸੇਨ ਕਾਲਾਦਿਨਿਯਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕਤੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਮੁਚ੍ਚਨਤੋ ਕਾਲਾਦਿਵਿਸਙ੍ਕੇਤੇਪਿ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋਵਾਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਾਰਣਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਕੇਚਿ ਪਨੇਤਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤੁਣ੍ਡੇਨਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ। **ਥਰੁਨਾ**ਤਿ ਖਗ੍ਗਮੁਟ੍ਠਿਨਾ। **ਏਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਮਨੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋਵ ਨਿਯਮਿਤੋ, ਨ ਇਰਿਯਾਪਥੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤ''ਨ੍ਤਿ।

''ਦੀਘਂ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਦੀਘਸਣ੍ਠਾਨਾਨਂ ਬਹੁਭਾਵਤੋ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਏਵਰੂਪਞ੍ਚ ਦੀਘ''ਨ੍ਤਿ ਅਵ੍ਵੇਸਂ ਅਸਾਧਾਰਣਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ''ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਾਦਿਸਂ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਬਹੂਸੁ ਦੀਘਸਣ੍ਠਾਨੇਸੁ ਏਕਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਾਚਾਯ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਅਵ੍ਵਸ੍ਮਿਂ ਤਾਦਿਸੇ ਮਾਰਿਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਪਾਣਿਮ੍ਹਿ ਪਾਣਸਞ੍ਞਿਤਾਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ ''ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਨਿਯਮੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨੇਵ ਵਧਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਆਣਾਪਕੋ''ਤਿ। ਓਕਾਸਞ੍ਚਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਸਯਂ

ਪਨ ਤਦਾ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸੇਨ ਸਹ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਤਨੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਯਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਵ੍ਵੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਾਰਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਜੀਵਿਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਤਤ੍ਥ ਮਾਰਿਤੇ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋ, ਨ ਅਵ੍ਵੇਸਂ ਵਿਸਯੋਤਿ ਆਹ ''ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਨ ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਤਦੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਅਵਸ੍ਸਂ ਘਾਤੇਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੭੪) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਆਰੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਇਦਞ੍ਚ ਯਥਾਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨੇ ਅਸਤਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਵੋਰੋਪਨੇ ਸਤਿ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਆਰੋਚਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਸੋ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਨ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਆਗਤਨਯਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨੇਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤੇਨਾਹ **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿ, ਏਵਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਵਧਕਸ੍ਸ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ''ਤਿ ਮਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਸਿਯਾ, ਏਵਂ ਅਨੋਲਾਰਿਕਵਿਸਯੇਪਿ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਕਿਮਙ੍ਗ ਪਨ ਮਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿ ਨਿਦਸ੍ਸਿਤਂ। ''ਅਹੋ ਵਤ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਹਤੋ ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਮਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿਭਿਨਨ੍ਦਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਸਤਿ ਪਗੇਵ ''ਅਹਂ ਤਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੇਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ ਪਠਮਂ ਆਣਤ੍ਤਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਏਕੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਅਸਮ੍ਭਵਾ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾਤੀਤੇ ਅਵਿਸਕ੍ਕਿਯਦੂਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਓਕਾਸਾਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਓਕਾਸਾਭਾਵੇਨ, ਨ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੭੫. ਸਯਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਤ੍ਤਾ ''ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ''ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਮ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਮਾਰੇਤੂ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਮਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਚੋਰਾਪਿ ਨਾਮ ਤਂ ਨ ਹਨਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦਿਵਾਚਾਯਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਮਰਣਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ। ਉਭੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਰਣਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਏਕਤ੍ਤੇਪਿ ''ਦ੍ਵੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਬਲਵਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਵਤ੍ਤੀਸੁ ਮਹਾਵਿਪਾਕਤ੍ਤਾ ''ਅਕੁਸਲਰਾਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਬਹੂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਰਣਸਂਵਣ੍ਣਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਤ੍ਤਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਅਨਾਗਤਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾਵ ਚੇਤਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਤਤ੍ਤਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾਹਿ ਚੇਤਨਾਹਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਪਵਤ੍ਤਿਵਿਪਾਕਂ ਏਕਾਵ ਸਾ ਚੇਤਨਾ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਪਾਕਂ ਪਨ ਸਯਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਚੇਤਨਾ ਚ ਏਕੇਕਮੇਵ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੭੬. **ਯੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਵਾਤਕਪਵਾਰਿਤਾਦੀਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ, ਇਦਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰੂਪਿਯਮੂਲਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਧਨਞ੍ਚੇ, ਸਯਮੇਵ ਮੂਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਮੂਲਂ ਪਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪੋਤ੍ਥਕਸ੍ਸ ਪੋਤ੍ਥਕਸਾਮਿਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾਪਾਦਨਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਲੇਖਾਦਸ੍ਸਨਕੋਤੂਹਲਕਾ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਕ੍ਖਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ''ਕੀਦਿਸਂ ਨੁ ਖੋ ਪੋਤ੍ਥਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਓਲੋਕੇਤੁਕਾਮਾ।

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾਤਿ ਸਰੀਰਤੋ ਪਾਣਵਿਯੋਜਨਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਪਯੋਗਤ੍ਤਾ। ਓਪਾਤਖਣਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਕੁਦਾਲਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਅਯੋਬੀਜਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਂ ਵਾ ਕੁਦਾਲਦਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਭੂਤਗਾਮਂ ਵਿਕੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਪਯੋਗਤ੍ਤਾਭਾਵਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਵਿਯ ਦੁਤਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਮਾਣੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੇ ਪਮਾਣੇ। **ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸਂ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ। **ਪਂਸੁਪਚ੍ਛਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਂ ਪਂਸੁਪਚ੍ਛਿਂ। **ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਪਯੋਗਸਾਧਿਕਾ ਚੇਤਨਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ, **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਅਵੁਪਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਯੋਗੇਨ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਾਸੁ ਪਨ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਤਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਿਰੋਧੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਅਰਹਨ੍ਤਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਾਤਿਯਮਾਨਾਨਂ ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾਨਮ੍ਪਿ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਮਰਣਂ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ''ਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਇਧ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇ। **ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ**ਤਿ ਮਰਿਤੁਕਾਮਾਨਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾਨਞ੍ਚ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਖਤਤ੍ਤਾ ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾਨਂ ਮਰਣੇ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਂ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਤਤ੍ਥ ਪਤਨਪਚ੍ਚਯਾ ਮਰਣਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਵਾਟੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਚਿਰਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੇ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਰੋਗੇਨ ਪੀਲਿਤਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਤੋ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਾਦੀਸੁ ਪਤਨੇਨਾਪਿ ਮਰਣੇਪਿ ਓਪਾਤਖਣਕੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਓਪਪਾਤਿਕੇ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਤਨਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚੇ? ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਤਨਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਰੋਧੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤੁਯਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਲਿਙ੍ਗਾਯ ਮਤਾਯ ਸੋ ਮਾਤੁਘਾਤਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਕੇਵਲਂ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਘਾਤਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਤਿਤਸ੍ਸੇਵ ਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਪਤਨਰੂਪਂ ਪਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਪਨ ਅਕਾਰਣਂ ''ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਪਿ ਏਕਸਨ੍ਤਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਗਤਤ੍ਤਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੇਨ ਪਨ ਸਭਾਵੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਸੋਵ ਤੇਸਂ ਰੂਪਨ੍ਤਰਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਸਭਾਵੋਤਿ ''ਮਰਣਰੂਪਮੇਵ ਪਮਾਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਵਾਦੋ ਪਮਾਣਂ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ **ਪਾਲਿਯਂ** ''ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਤਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਪਤਿਤੇ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ। ''ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਹਿ ਪਠਮਂ ਸਕਰੂਪਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਰੂਪਨ੍ਤਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਠਿਤੇਯੇਵ ਯਕ੍ਖਪੇਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਵਿਗ੍ਗਹੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇਨ ਠਿਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਆਵੇਣਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਚ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਯਕ੍ਖਪੇਤਰੂਪੇਨ ਮਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਰਣਰੂਪਸ੍ਸੇਵ ਪਮਾਣਤ੍ਤਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ।

ਮੁਧਾਤਿ ਅਮੂਲੇਨ। **ਸੋ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਕਤਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ, ਯਦਿ ਪਨ ਸੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਂ ਪਤਿਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਮਯਾ ਕਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਨ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੁਉਦ੍ਧਰਾ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਗਮ੍ਭੀਰਸ੍ਸ ਓਪਾਤਸ੍ਸ ਪੂਰਣੇ ਪਯੋਜਨਦਸ੍ਸਨਂ। ਉਤ੍ਤਾਨੇ ਕਤੇ ਓਪਾਤੇ ਸੀਘਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤੁਂ ਸੁਉਦ੍ਧਰਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਮੂਲਟ੍ਠਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮੋਪਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਏਵਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਜਾਤਪਥਵੀ ਜਾਤਾ**ਤਿ ਈਦਿਸੇ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਓਪਾਤੇ ਖਤੇ ਤਦਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਜਾਤਪਥਵੀਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਪੂਰਿਤੇਪਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਥਦ੍ਧਤਰਨ੍ਤਿ ਥਿਰਕਰਣਤ੍ਥਂ ਅਪਰਾਪਰਾਯ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਾ ਸਿਥਿਲਭੂਤਪਾਸਂ ਥਦ੍ਧਤਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ। **ਖਾਣੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਬਨ੍ਧਨਖਾਣੁਕਂ। **ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਯਟ੍ਠਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਯਥਾਠਿਤਮੇਵ ਦਣ੍ਡਂ ਮੂਲੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਬਨ੍ਧਨਯੋਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਪਾਸਂ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ

ਪਨ ਮੂਲੇਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਰਜ੍ਜੁਕੇ**ਤਿ ਵਾਕੇਹਿ ਏਕਵਾਰਂ ਵਟ੍ਟਿਤਰਜ੍ਜੁਕੇ। **ਸਯਂ ਵਟ੍ਟਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਨੁਕਵਟ੍ਟਿਤਂ ਦਿਗੁਣਤਿਗੁਣਤਾਪਾਦਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਟ੍ਟਿਤਂ। **ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਗੋਪੇਨ੍ਤੋਪੀ**ਤਿ ਹੀਰਂ ਹੀਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋਪਿ।

੧੭੭. ਆਲਮ੍ਬਨਰੁਕ੍ਖੋ ਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਮਾਰਣਤ੍ਥਮੇਵ ਅਯੋਬੀਜਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਾਦਿਨਾ ਵਾਸਿਆਦਿਂ ਸਤ੍ਥਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ। **ਪਾਕਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਤਂ ਪਕਤਿਸਤ੍ਥਮੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਟ੍ਠੇਨ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਸਮਣ੍ਡਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਸੁ ਆਲਿਤ੍ਤਂ ਵਿਸਮਣ੍ਡਲਂ।

ਵਤ੍ਵਾ **ਅਸਿਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੁਖੇਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਮਨਸਾਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲਂ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਵਿਸਭਾਗਰੋਗੋ** ਨਾਮ ਕੁਟ੍ਠਾਦਿਵਿਰੂਪਭਾਵਤੋ, ਗਣ੍ਡਪੀਲਕਾਦਿ ਵਾ ਜੀਵਿਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਨੀਕਤ੍ਤਾ।

੧੭੮. ਮਨਾਪਿਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਏਤੇਨ ਮਨਾਪਿਯਂ ਰੂਪਂ ਉਪਸਂਹਰਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਵਾ ਮਨਾਪਰੂਪਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਮਨਾਪਿਯੇਨ ਰੂਪੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿਆਦਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਤੀ**ਤਿ ''ਅਲਾਭਕੇਨ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਤੇਨੇਵ ''ਸਚੇ ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਲਾਭਕੇਨ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਮਹਾਕਚ੍ਛੁ** ਨਾਮ ਵਲ੍ਲਿਫਲਵਿਸੇਸੋ, ਯਸ੍ਸ ਮਜ੍ਜਾਰਪਾਦਸ੍ਸੇਵ ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਨਿ ਸੁਖੁਮਲੋਮਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਹਂਸਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਹਂਸਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖਲੋਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮਰਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋ।

੧੭੯. ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਮਰਣਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਇਮਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ। ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਮਰਣਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਵਿਸਾਦਿਉਪਕ੍ਕਮਕਰਣਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਇਮਿਨਾ ਅਯਂ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿਆਦਿ। ਨ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਾਦਕਂ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਮਰਣਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧਾਭਾਵਾ**ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਵੀਥੀਨਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਅਭਾਵਾ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੦. ਵੋਹਾਰਵਸੇਨਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵੋਹਾਰਵਸੇਨ, ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਕ੍ਖਣੇ ਕਰੁਣਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰਮੋਚਨਂ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੩) ਵਿਯ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ''ਯਥਾਯੁਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ''ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ''ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਸਾਟਕਂ ਵਲਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਆਹ ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਲਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ। ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਣਞ੍ਚੇਤਂ ਗਿਹੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕੇ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪਾਲਿਯਂ **ਮੁਸਲੇ ਉਸ੍ਸਿਤੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮੁਸਲੇਸੁ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਠਪਿਤੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦੁਕ੍ਖਲਭਣ੍ਡਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੁਕ੍ਖਲਤ੍ਥਾਯ ਆਨੀਤਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ। **ਪਰਿਬਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਪਰਿਬਨ੍ਧਂ, ਭੋਜਨਨ੍ਤਰਾਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੧੮੧. ਅਗ੍ਗਕਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਿਕ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਭਾਵਵਚਨਤ੍ਤਾ ''ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕਿਰਿਯਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯਾਯ ਯੁਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਮੇਵ ਇਧ ਉਪਚਾਰਯੁਤ੍ਤਿਯਾ ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਪਠਮਂ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

੧੮੨-੩. ਦਣ੍ਡਮੁਗ੍ਗਰਨਿਖਾਦਨਵੇਮਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਦਣ੍ਡੋ** ਨਾਮ ਦੀਘਦਣ੍ਡੋ। **ਮੁਗ੍ਗਰੋ** ਨਾਮ ਰਸ੍ਸੋ। **ਵੇਮਂ** ਨਾਮ ਤਨ੍ਤਵਾਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥਵਾਯਨਉਪਕਰਣਂ, ਯੇਨ ਵੀਤਂ ਤਨ੍ਤਂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ। **ਵਿਭਤ੍ਤਿਬ੍ਬਜਤ੍ਤਯੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਿਵਿਪਰਿਣਾਮੇਨ। **ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਸਮਾਧਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਚ। **ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਪਟਿਲਾਭਂ। **ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ਇਦਞ੍ਚ ਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਧਿਗਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸਾ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਆਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਲਜ੍ਜੀਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਅਧਿਗਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸੇਨ ਪਨ ਅਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਆਹਾਰਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਧਿਗਮਨ੍ਤਰਾਯਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਮੇਵ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਦਧਿਗਮੇ ਸੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਵ। ਕਿਂ ਪਨਾਧਿਗਮਂ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ **ਸਭਾਗਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਭਣ੍ਡਕਂ ਵਾ ਧੋਵਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਵਾ ਧੋਵਨ੍ਤਾ। **ਧੋਵਨਦਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਧੋਵਨਦਣ੍ਡਂ।

੧੮੫. ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋਤਿ ਯਥਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਦਿ ਪਨ ਆਣਾਪਕੋ ਮਦ੍ਦਨਮ੍ਪਿ ਮਦ੍ਦਾਪਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ''ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੭੧) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਹ ''ਪਰਿਯਾਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਵਿਜਾਯਨਤ੍ਥਾਯ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੋ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਤਥਾਮਰਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ, ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ।

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਸਹਸਿਕ੍ਖਮਾਨਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਸਹਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਿਕ੍ਖਨਭਾਵੇਨ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾਨਂ। **ਸਮਸੀਲਸਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨਂ ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾਨਞ੍ਚ ਅਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਸਂ ਵਾ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ। ਅਰਿਯੇਹਿ ਅਕਤਾ ਅਯੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਕਤਪੁਬ੍ਬਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ **ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ**।

ਪਟਿਯਾਦਿਯਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦਿਯਤਿ। **ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਯੁਤ੍ਤਤਾਵਸੇਨੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਕਰਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਆਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਯਾਵ ਞਾਤਕਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਪਿਤੁਭਗਿਨੀ **ਪਿਤੁਚ੍ਛਾ**। ਮਾਤੁਭਾਤਾ **ਮਾਤੁਲੋ। ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਯਾਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਾਯ ਨ ਯਾਚਨ੍ਤਿ। ''ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਆਭੋਗਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਸ੍ਸ **ਪਾਲਿਯਂ** ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੮੭) ਏਵਂ ਅਨਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਅਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਿਦ੍ਧਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਤੇਨੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ''ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਾਲੋਹਿਤਾਨਂ, ਤੇਨਾਹ **ਏਤੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤਪਰਮ੍ਪਰਾਯਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਕੁਲਸ੍ਮਿਂ ਞਾਤਿਪਰਮ੍ਪਰਾ। **ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ''ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਿਨਾ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਂ ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਨਂ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਤੇਨਾਹ – ''ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਕਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਞਾਤਕਾਨਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਤਕਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਕੁਲਦੂਸਨਾਦਿ ਨ ਸਿਯਾ। **ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੂ**ਤਿ ''ਚੂਲਮਾਤੁਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ।

ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਆਹਰਾਮਾਤਿ ਇਦਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ''ਮਮ ਞਾਤਕਾਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨਂ ਅਪਚ੍ਚਾਸਾਯਪਿ ਪਰਜਨਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਵਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ, ''ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਚੋਰਾਦੀਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ''ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਉਪਕਾਰਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਹਿ ਲਾਭਂ ਅਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨ। ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਕੁਲਦੂਸਨਾਦਿਦੋਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ''ਏਵਂ ਉਪਕਾਰੇ ਕਤੇ ਸਾਸਨਗੁਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਕਾਰਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕਰਣੇ ਪਨ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਦੀਨਂ

ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਵਿਭਾਗਸ੍ਸਨਿਰਤ੍ਥਕਤ੍ਤਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ ''ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਦਾਤੁੰ ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨਞ੍ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਕੁਲਦੂਸਨਾਦਿਦੋਸਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥਮੇਵ ਵੁੱਤੁੰ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਸਙ੍ਖਤਾਯ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਨੁਰਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੁਚ੍ਚਨਤ੍ਥੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਚੋਰਾਦੀਨੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨੰ ਦਾਨੇਨੇਵ ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਕਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਦ੍ਧੰ ਕੁਲ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ। **ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਰੋਗੀਨੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਪਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣੰ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪੁਚ੍ਛਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਨ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਮੁਲ੍ਲਪੇਸੀਤਿ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। **ਆਚਰਿਯਭਾਗੋ**ਤਿ ਵਿਨਯਾਚਾਰੰ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਾਚਿਕ੍ਖਣੇਨ ਵੇਜ੍ਜਾਚਰਿਯਭਾਗੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਯਮਾਨੰ ਰੂਪਿਯੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਭਜਨੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵਾਤਿ ਆਹ ''ਕਪ੍ਪਿਯਵਸੇਨ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ, ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰੂਪਿਯੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਨਤ੍ਥੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਦਿ ''ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣੰ ਵਿਯ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮੰ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ''ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। ''ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਭਣਥਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਪਨ ਧਮ੍ਮਜ੍ਝੇਸਨਤ੍ਤਾ ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੇਨਪਿ ਭਣਿਤਬ੍ਬੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਪਗੇਵ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੇਨਾਪੀਤਿ ''ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। **ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੰ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦੰ ''ਪਰਿਤ੍ਤਾਣੰ ਏਤ੍ਥ ਪਵੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਏਵੰ ਕਤੇ ਪਰਿਤ੍ਤਾਣਾ ਤਤ੍ਥ ਪਵੇਸਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। **ਵਿਹਾਰਤੋ...ਪੇ॰... ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਅਞ੍ਞਾਤਕਗਹਟ੍ਠੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਾਦੇਸੁ ਉਦਕੰ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦੇਸੇ ਚਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁੱਤੁੰ। ਵੁੱਤਞ੍ਹਿ ''ਤਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਾਦੇਸੁ ਰੋਗਵੂਪਸਮਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਉਦਕੰ ਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ 'ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਭਣਥਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਯਦਿ ਪਾਦੇ ਅਪਨੇਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੰ ਅਵਮਙ੍ਗਲਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਰੋਗੋ ਵਾ ਨ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਨ ਪਾਦਾ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਮਤਸਰੀਰਦਸ੍ਸਨੇ ਵਿਯ ਕੇਵਲੰ ਸੁਸਾਨਦਸ੍ਸਨੇਪਿ ''ਇਦੰ ਜਾਤਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਖਯਗਮਨਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਆਹ ''ਸੀਵਥਿਕਦਸ੍ਸਨੇ...ਪੇ॰... 'ਮਰਣਸ੍ਸਤਿੰ ਪਟਿਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਲੇਸਕਪ੍ਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਤਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਅਗ੍ਗੋ, ਅਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਾਯਕੇਹਿ ਬਹੁਬਜਞ੍ਜਨੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਦਿਨ੍ਨਭਾਵੰ ਦੀਪੇਤਿ। **ਥਾਲਕੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਕੰਸਾਦਿਮਯੇ ਥਾਲਕੇ, ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟਚੋਰਸ੍ਸ। ਅਦੀਯਮਾਨੇਪਿ ''ਨ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਅਲਾਭੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਵਿਵਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਥਰਣੰ ਪਿਦਹਨੰ **ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ,** ਸੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਆਮਿਸਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਕਸ੍ਸ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। ''ਆਗਨ੍ਤੁਕਸ੍ਸ ਵਾ...ਪੇ॰... ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਯੇਵਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁੱਤਮਤ੍ਥੰ ਪਾਕਟੰ ਕਾਤੁੰ **ਆਗਨ੍ਤੁਕੰ ਤਾਵ**ਾਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਖੀਣਪਰਿਬ੍ਬਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਗਤਿਭਾਵੰ ਕਾਰੁਞ੍ਞਭਾਜਨਤਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨ ਚ ਤਬ੍ਬਿਧੁਰਾਨੰ ਸਮਿਦ੍ਧਾਨੰ ਦਾਯਕਾਦੀਨੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਤ੍ਤੇਪਿ ਦਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ। ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਮ੍ਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੇ ਸਤਿ ''ਅਵੇਲਾਯੰ...ਪੇ॰... ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। ''ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ। ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨੰ ਪਨ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਦਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਵਿਨਿਪਾਤਤ੍ਤਾ, ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਯ ਪਨ ਸਤਿ ਕੁਲਦੂਸਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ।

ਉਬ੍ਬਾਸੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਤਿਯੋਜਨੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਵਰਪੋਤ੍ਥਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਉਤ੍ਤਮਰੂਪਵਿਚਿਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਥਰਣੰ।

੧੮੭. ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਨ ਮਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਸੇਸੇਸੁ ਸੋਲ਼ਸਜਨੇਸੁ ਉਦਰੰ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮੇਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸੇਸਾਪਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਜਨਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। **ਅਦੂਹਲਪਾਸਾਣਾ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਅਦੂਹਲੇ ਆਰੋਪਿਤਪਾਸਾਣਾ ਵਿਯ। **ਕਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਕਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ।

ਆਵਾਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਆਵਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਰੂਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਿਟ੍ਠਾਦਿਮਯੇ ਰੂਪੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸੰ ਆਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਰਾਜਾਨੰ ਮਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਸਮ੍ਭਾਵਨਵਸੇਨ ਵੁੱਤੁੰ। ਨ ਹਿ ਤਾਦਿਸਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ ਯਕ੍ਖਾ ਸਤ੍ਥਘਾਤਾਰਹਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੇਵਾਸੁਰਯੁਦ੍ਧੇਪਿ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਥਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਮਰਣਾਭਾਵਾ।

੧੮੮. ਪਹਾਰੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਮਨੁਸ੍ਸੰ ਕੋਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਚਿਕਿਚ੍ਛਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਚਾਰੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤਾਲਪਣ੍ਣੰ...ਪੇ॰... ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਾਲਪਣ੍ਣਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਲਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤੁੰ, ਇਦਞ੍ਚ ਗਿਹੀਨੰ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੮੯. **ਯੋ ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਓਤ੍ਥਤੋਪਿ ਨ ਮਰਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਸਯਮੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ, ਤੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

੧੯੦. **ਦਬ੍ਬੂਪਕਰਣਾਨੀ**ਤਿ ਕੇਹਿਚਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੁੰ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨਾਭਾਵੇਨ ਵਿਨਾਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵੁੱਤੁੰ। **ਖਿਡ੍ਡਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਤਿਣਾਦੀਸੁ ਅਗ੍ਗਿਕਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੁੰ, ਅਲ੍ਲੇਸੁ ਪਨ ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੋ, ਪਟਿਮੁਖੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿ **ਪਟਗ੍ਗਿ,** ਤਸ੍ਸ ਅਲ੍ਲਤਿਣਾਦੀਸੁਪਿ ਦਾਨੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਤੰ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਦੂਰਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਾਵਗ੍ਗਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਦਤ੍ਵਾ ਏਕਦੇਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਣਿਕੰ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਮਹਨ੍ਤੋਪਿ ਅਗ੍ਗਿ ਵਿਹਾਰੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵੰ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਗ੍ਗਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਸੋ ਦਾਵਗ੍ਗਿਨੋ ਪਟਿਪਥੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਹ ਨਿਬ੍ਬਾਤਿ। **ਪਰਿਤ੍ਤਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰੁਕ੍ਖਤਿਣਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨਪਰਿਖਾਖਣਨਾਦਿਆਰਕ੍ਖਕਰਣੰ, ਤੇਨਾਹ **ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਨੰ ਸਮਨ੍ਤਾ ਭੂਮਿਤਚ੍ਛਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

੧੯੧. **ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ''ਦ੍ਵੀਹੀ''ਤਿ ਵੁੱਤਖੇਤ੍ਤੇ ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ''ਦ੍ਵੀਹਿ ਏਵ ਮਾਰੇਹਿ ਨ ਏਕੇਨਾ''ਤਿ ਨਿਯਮਿਤੇ ਪਨ ਏਕੇਨੇਵ ਮਾਰਿਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਦ੍ਵੇ ਏਵ ਪੁਰਿਸਾਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਸੀਸਚ੍ਛੇਦਪਯੋਗਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਪਯੋਗੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਕੋ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਪਠਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ''ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ, ਯੰ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ** ''ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਕਾਰਣੰ ਵੁੱਤੁੰ, ਤੰ ਅਕਾਰਣੰ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਤਿੰ ਵਿਨਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨਸਨ੍ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਾਦਿਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਮਨਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਵਾਯੁਵੇਗੇਨ ਪਣ੍ਣਪਟਾਦਯੋ ਵਿਯ ਕਾਯੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਚ ਉਕ੍ਖਿਪਨੇ ਪਵਤ੍ਤਾਵ ਚਿਤ੍ਤਜਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਆਦਯੋਵ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਾਦਿਨੇਪਿ ਹੇਤੁਭੂਤਾਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਾਹਿਤਵੇਗਾਪਿ ਹਿ ਕਾਚਿ ਸਰੀਸਪਜਾਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਛਿਨ੍ਨਾ ਛੇਦਨਮਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਿਭਾਗੇਹਿ ਕਤਿਪਯਕ੍ਖਣੰ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਿੰ ਭਾਗੇ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤ੍ਰਟ੍ਠੰ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਾਵਜ੍ਜਨਚਿਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਭਾਗੇਸੁ ਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੇ ਘਟ੍ਟਿਤੰ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬੰ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਮੇਵ ਯਥਾਰਹਮੇਕਸ੍ਮਿੰ ਭਾਗੇ ਏਕਦਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਅਞ੍ਞਦਾਤਿ ਏਵੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਾਦਿਵੀਥਿਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਭਵਙ੍ਗਨ੍ਤਰਿਤਾਨਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਵੀਥਿਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿ ਚ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਜਨਕਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਹਿ ਉਭਯਭਾਗਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਵਾ ਚਲਨ੍ਤਿ ਵਾ ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਵਾ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਭਯਭਾਗਾਪਿ ਚਲਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਾਦਿਨਰਕੇਸੁ ਨਿਮੁਗ੍ਗਸਕਲਸਰੀਰਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਕਲਸਰੀਰੇਪਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਦੁਕ੍ਖੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੰ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ, ਤਤੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਿੰ ਭਾਗੇ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਸਸੇਸਕਮ੍ਮਜਰੂਪੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਸਹਿਤਭਾਗੇਯੇਵ ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਨਿਰੋਧਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

ਨਨੁ ਨਰਕਾਦੀਸੁ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਸਰੀਰੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਾ ਹੋਤੁ, ਦ੍ਵਿਧਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਪਨ ਭਾਗਦ੍ਵਯੇ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ। ਸਰੀਰੇ ਹਿ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾ ਨਾਮ ਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮਬ੍ਯਤਿਰਿਤ੍ਤਾ ਕਾਚਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਵਾਦੀਨਂ ਅਵਯਵੀਆਦਿ ਵਿਯ, ਕਮ੍ਮਾਦਿਏਕਕਾਰਣਪੁਞ੍ਜਾਯਤ੍ਤਤਾਯ ਬਹੂਨਂ ਸਹੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਸਤ੍ਥਪ੍ਪਹਾਰਾਦਿਵਿਰੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੋਪਨਿਪਾਤੇਨ ਵਿਭਿਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਾਦਿਏਕਕਾਰਣਾਨਂ ਪੁਞ੍ਜਾਯਤ੍ਤਤਾ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਾਵ ਸਾ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਵ ਤਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ। ਵਿਭਿਨ੍ਨਾਨਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਸੇਸਤਿਸਨ੍ਤਤਿਰੂਪਾਨਞ੍ਚ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਭਾਵੇਨ ਚਿਰਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਯਾਵ ਚ ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਚ ਤੇਸਂ ਚਲਨਗਮਨਾਦਿਦੇਸਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਬਨ੍ਧਸ੍ਸਪਿ ਧਾਵਕ੍ਖਣੇ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਤ੍ਥੇਵ, ਤਞ੍ਚ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਕਪ੍ਪਯੋਗੇਨੇਵ ਸੀਘਂ ਪਤਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਪ੍ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਵਿਸੇਸੁਪ੍ਪਾਦਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪਠਮੇਨੇਵ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਤੋ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਕਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਏਵਰੂਪਾਨੀ**ਤਿ ਕਬਨ੍ਧਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਾਨਿ। **ਇਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਘਾਤਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ। **ਅਤ੍ਥਦੀਪਨੇ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਵਾ ਮਾਰਿਤਤਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦੀਪਨੇ।

੧੯੨. ਪਾਨਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ "ਲੋਣਸੋਵੀਰਕਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕ"ਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਨ "ਗਿਲਾਨਾਨਂ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ, ਅਗਿਲਾਨਾਨਂ ਪਨ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨ"ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ "ਗੁਲ਼ਂ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕ"ਨ੍ਤਿ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੩. **ਅਧਿਟ੍ਠਾਮਾ**ਤਿ ਸਂਵਿਦਹਾਮ। **ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਧਾਨਾਨੁਰੂਪਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਅਨਾਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਪਨ ਅਸਤੀ**ਤਿ ਭਾਸਿਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਅਸਤਿ। ਭਾਸਿਤੋਤਿ ਅਤੀਤਵਚਨਂ ਕਥਂ ਅਨਾਗਤਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮੁਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ **ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ। ਈਦਿਸੇ ਹਿ ਠਾਨੇ ਧਾਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਧਾਤ੍ਵਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਸਤਿ ਅਯਥਾਕਾਲਵਿਹਿਤਾਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਾਧਵੋ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੯੪. **ਵਣ੍ਣਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਭਿਨਵੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਣ੍ਣਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਪਸਨ੍ਨਮੁਖਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮੁਖਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਅਤਿਪਣੀਤਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਚ੍ਛਵਿਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਕਤਿਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸ੍ਸੇਵ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਉਪਾਦਾਰੂਪਤ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨੇਵ ਪੀਣਨਨ੍ਤਿ ਆਹ "ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ"ਤਿ। ਪਞ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦਾਨਂ ਵਿਯ ਹਦਯਰੂਪਸ੍ਸਾਪਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵਾਤਿ ਆਹ "ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨ"ਨ੍ਤਿ। ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਇਮਂ ਸਰੀਰਸੋਭਂ ਨੇਵ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਚਤੁਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੋਵ ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੧੯੫. **ਉਪਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਞਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਚਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪੀਲ਼ੇਨ੍ਤੋ, ਗੇਹਾਦੀਨਿ ਵਾ ਸਯਂ ਡਹਨ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਪਾਚੇਨ੍ਤੋ। **ਉਦ੍ਧਤੇ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕਤਿਕੇ। **ਉਨ੍ਨਲ਼ੇ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਨਲ਼ਸਦਿਸੇਨ ਉਗ੍ਗਤਤੁਚ੍ਛਮਾਨੇਨ ਸਹਿਤੇ। **ਚਪਲੇ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਾਦਿਨਾ ਚਾਪਲ੍ਲੇਨ ਯੁਤ੍ਤੇ। **ਮੁਖਰੇ**ਤਿ ਖਰਵਚਨੇ। **ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ**ਤਿ ਅਸਂਵੁਤਤ੍ਤਾ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਵਿਯ ਪਕਤਿਯਂ ਠਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ। **ਇਰਿਯਾਪਥਸਣ੍ਠਪਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸੇਵਨਸਾਮਨ੍ਤਜਪ੍ਪਾਨਂ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਰਮਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤੀਹਿ ਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨਿਵਤ੍ਥੁਸੇਨਾਸਨਾਨਿ **ਲੋਕਸਮ੍ਮਤਸੇਨਾਸਨਾਨਿ** ਨਾਮ। **ਪਰਿਪਾਚੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਵਸੇਨ ਪਰਿਣਾਮੇਤੁਂ। **ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੇ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ**ਤਿ ਇਦਂ **ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ **ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ, ਤਾਨਿ ਪਨ ਪਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਵਾਸਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਜਨਪਦੇਸੁਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਚ ਤੇ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤੇਨਾਹ **ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦਿ। **ਕਿਚ੍ਛੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ **ਕਸਿਰੇਨਾ**ਤਿ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਪਾਰਮੀਪੂਰਣਵਾਯਾਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਧਾਰਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਾਵੇਨ। **ਤਥਾਭਾਵਤੋ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਭਾਵਤੋ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ, ਨ ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨਾਹ "ਕੁਲਦੂਸਕਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ"ਤਿ। **ਅਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ **ਅਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਾਰਣਵਚਨਂ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿਤਵਸ੍ਸੇਵਾ**ਤਿ ਕਿਤਵਸ੍ਸ ਸਕੁਣਗਹਣਮਿਵ। **ਕੇਰਾਟਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਠਸ੍ਸ। ਸਮਣੋਤਿ ਗੋਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਗੋਤ੍ਰਭੁਨੋ,** ਨਾਮਮਤ੍ਤਸਮਣਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਜ੍ਜਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖਤ੍ਤਾ "ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਕ੍ਖ"ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਞਾਤੁਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਨ ਪਨ ਸਰੂਪਵਸੇਨ ਞਾਤੁਂ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਸ੍ਸ ਅਵਿਸਯਭਾਵਾ।

ਅਧਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੬. **ਅਰਹਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਫਲੇ। **ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ, ਅਥ ਵਾ ਫਲਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਹਿ ਞਾਣੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਸਯਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਦਿਟ੍ਠੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਹਾਯਕਵਸੇਨ ਆਜਾਨਾਤਿ, ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਬ੍ਬੇਨ ਵਾ ਪਕਾਰੇਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ "ਅਞ੍ਞਾ"ਤਿ ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਦੁਪਚਾਰੇਨ ਪਨ ਤਪ੍ਫਲਮ੍ਪੀਤਿ ਆਹ "ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੂਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੂ"ਤਿ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੇਖਭੂਮਿਯਂ ਅਧਿਮਾਨੋ ਠਪੇਤਿ। **ਕਿਲੇਸਸਮੁਦਾਚਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਵਜ੍ਝਾਨਂਯੇਵ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਭਵਰਾਗਾਦੀਨਂ।

ਸਵਿਭਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੭. ਪਕਤਿਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਧਿਗਮਧਮ੍ਮੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋਤਿ ਆਹ **ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੮) "ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਯੀ"ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਮੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤਂ। ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਅਧਿਗਮਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਝਾਨਾਦਿਨੋ ਪੁਚ੍ਛਾ **ਅਧਿਗਮਪੁਚ੍ਛਾ**, ਸਾ ਚ ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਵਾ ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਕਸਿਣਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਕਤਰਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਝਾਨਂ ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਚ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਭੇਦਨਿਦ੍ਧਾਰਣਵਸੇਨ ਪੁਚ੍ਛਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੮) "ਪਨ ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ"ਤਿ ਅਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਤੇਨਾਹ **ਪਠਮਮਗ੍ਗਾਦੀਸੂ**ਤਿਆਦਿ। ਯਾਯ ਅਨੁਕ੍ਕਮਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਅਧਿਗਮੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਤ੍ਤਿ **ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ। ਨ ਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮਂ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। **ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤਯਾ ਵੁਤ੍ਤਕ੍ਕਮੇਨਾਯਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਅਧਿਗਤਮਾਨਤੋ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਨ੍ਨਿਹਿਤੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯੇਸੁਪਿ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਲਗ੍ਗਤ੍ਤਾ "ਆਕਾਸੇ ਪਾਣਿਸਮੇਨ ਚੇਤਸਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਂ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਖੀਣਾਸਵਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਾ ਪਟਿਪਦਾ ਹੋਤਿ** ਸੁਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨਾਹ **ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦਿ। ਏਵਂ ਸੁਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਨਸੇਕ੍ਖਧਮ੍ਮਪਟਿਜਾਨਨਂ ਇਮਿਨਾ ਭਯੁਪ੍ਪਾਦਨੇਨ, ਅਮ੍ਬਿਲਾਦਿਦਸ੍ਸਨੇ ਖੇਲ਼ੁਪ੍ਪਾਦਾਦਿਨਾ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵੀਮਂਸਿਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨੇਵ ਤਂ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ। **ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਬ੍ਯਾਕਰਣੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਭਾਯਨਕਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸੂਰਜਾਤਿਕਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਭਾਯਨਤੋ, ਰਜ੍ਜਨੀਯਾਰਮ੍ਮਣਾਨਂ ਬਦਰਸਾਲ਼ਵਾਦਿਅਮ੍ਬਿਲਮਦ੍ਦਨਾਦੀਨਂ ਉਪਨਯਨੇਪਿ ਖੇਲ਼ੁਪ੍ਪਾਦਾਦਿਤਣ੍ਹਾਪਵਤ੍ਤਿਰਹਿਤਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸੁਸੋਧਿਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਸਨੁਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਲਕ੍ਖਣਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਤਿ ਆਹ **ਯਾ ਸਾ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ**ਤਿਆਦਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋਤਿਆਦਿਪਾਠਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਖਣ੍ਡਸੀਲਾਦਿਤਾਯ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠਂ ਦੁਟ੍ਠੁ ਗਹਿਤਂ ਨਿਰਯਾਯ ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਾਯ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਤਤ੍ਥ ਨਿਰਯੇ ਉਪਕਡ੍ਢਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਥਿਲੋ**ਤਿ ਓਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣੇਨ ਸਿਥਿਲਗਾਹੇਨ ਕਤੋ, ਸਥੇਨ ਵਾ ਸਾਠੇਯ੍ਯੇਨ ਆਦਿਣ੍ਣੋ ਸਿਥਿਲੋ। **ਪਰਿਬ੍ਬਜੋ**ਤਿ ਸਮਣਭਾਵੋ। **ਭਿਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਰਾਗਰਜਾਦੀਨਂ ਉਪਰਿ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਰਜਂ ਆਕਿਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ**ਤਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਪਟਿਞ੍ਞਾਮਤ੍ਤਸਿਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ। **ਅਜਾਨਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵਾਤਿ, ''ਅਜਾਨਮੇਵ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. ਏਵਨ੍ਤਿ ਚ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਪਰਾਮਸਨਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਜਾਨਾਮਿ ਦੁਤਿਯਾਦਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ। **ਅਸੁਭਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਜ੍ਝਾਨਂ ਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨਂ ਕਸਿਣਮੂਲਕਾਨਿ ਆਰੁਪ੍ਪਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਮਗ੍ਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਗੁਣਤੋ ਸੁਞ੍ਞਤਾਦਿਨਾਮਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਸੋ ਪਨਾਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਾਮਂ ਲਭਤਿ ਸਰਸੇਨ ਵਾ ਪਚ੍ਚਨੀਕੇਨ ਵਾ ਸਗੁਣੇਨ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਵਾ ਆਗਮਨੇਨ ਵਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦਂ **ਸਰਸਤੋ** ਨਾਮਂ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ। ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸੁਖਸਞ੍ਞਂ ਪਣਿਧਿਂ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਹਾਯ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ। ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਪਹਾਯ ਅਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਾਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ **ਪਚ੍ਚਨੀਕਤੋ** ਨਾਮਂ ਨਾਮ। ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਪਨੇਸ ਸੁਞ੍ਞਤਤ੍ਤਾ ਸੁਞ੍ਞਤੋ, ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ, ਰਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਏਵ ਵਾ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ, ਰਾਗਪਣਿਧਿਆਦੀਨਂ ਅਭਾਵਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦਂ ਅਸ੍ਸ **ਸਗੁਣਤੋ** ਨਾਮਂ। ਰਾਗਾਦਿਸੁਞ੍ਞਂ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦਮਸ੍ਸ **ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ** ਨਾਮਂ। ਆਗਮਨਂ ਪਨ ਦੁਵਿਧਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਮਨਂ ਮਗ੍ਗਾਗਮਨਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਮਨਮੇਵ, ਫਲੇ ਪਨ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੇ ਮਗ੍ਗਾਗਮਨਂ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਮਨਮ੍ਪਿ। ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗੋ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋਤਿ ਏਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੇਤਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਫਲਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦਂ **ਆਗਮਨਤੋ** ਨਾਮਂ।

ਸੁਞ੍ਞਤ੍ਤਾਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਰਾਗਾਦਯੋਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਪਣਿਧੀਤਿ ਆਹ ''ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਪਣਿਧੀਨ''ਨ੍ਤਿ। **ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾਯਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਵਿਜ੍ਜਾਯਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਏਕੇਕਵਿਜ੍ਜਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਾ ਏਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਲਾਭਿਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਿਸੇਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਲਾਭੀ''ਤਿ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ। ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਹਾਨਂ ਨਾਮ ਅਭਾਵਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁਂ **ਤਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਰਾਗਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨੀਵਰਣਤਾ**ਤਿ ਰਾਗਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨੀਵਰਣਤਾ, ਤਤੋ ਰਾਗਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਵੀਤਰਾਗਨੀਵਰਣਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਯਾ ਚ ਪਞ੍ਚ ਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਆਗਤਾ**ਤਿ ਇਧ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਵਾਣਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੇਸਾ ਪਞ੍ਚ ਵਿਜ੍ਜਾ ਨ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਧਮ੍ਮਸਾਧਾਰਣਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਭਾਵਾ ਲੋਕਿਯੇਹਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ। **ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਦਿਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੨੦੦. ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਨ ਯੋਜਿਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨਾਤਿ ਪਾਠੋ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਮੂਲਕਞ੍ਹਿ ਏਕਮੇਵ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਂ। ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨੇਪਿ ਭਣਿਤ-ਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **ਅਥ ਵਾ**ਤਿਆਦਿ। ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮੁਸਾ ਭਣਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਿਤੁਂ, ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਹਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਵੀਥੀਹਿ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ। **ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਦਵਾ**ਤਿ ਸਹਸਾ। **ਰਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਭਣਨਂ। ਤਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਤਂਖਣਂ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਤਂਖਣਤਾ,** ਖਣਸ੍ਸ ਵਿਸਯਵਿਸਯੀਭਾਵੇਨ ਅਤ੍ਤਸਂਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਣਸਮੋਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੂਨਂ ਖਣਾਨਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਮੋਧਾਨਂ, ਸਹੁਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ "ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ"ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚੇਤਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਚੇਤਨਞ੍ਚ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚੇਤਨਾਭੂਤੇਨ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਚੇਤਨਾਭੂਤੇਨ ਚ ਵਿਸਂਵਾਦਿਤਬ੍ਬਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨੇਵ...ਪੇ॰... ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਏਵਂ ਅਹਂ ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਤਦੇਵ ਮੁਸਾਵਾਦਚਿਤ੍ਤਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਚੇਤਨਾਕ੍ਖਣੇਸੁ ਤੀਸੁ ਏਕੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਞਾਣਵਿਸਯਞ੍ਚ ਞਾਣਞ੍ਚਾਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਯਂ ਤਂਖਣਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਾ ਵਿਸਯਸ੍ਸੇਵ ਤਦਾ ਪਕਾਸਨਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨਾਹ **ਨ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ। ਯਦਿ ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੂਪਂ ਨ ਞਾਯਤਿ, ਕਥਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਆਹ **ਪੁਰਿਮਂ ਪੁਰਿਮ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਥਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤੀਸੁ ਖਣੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਤਦਞ੍ਞੇਹੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਚ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਵਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤੀ**ਤਿ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਸਤਿ। **ਸੇਸਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਭਣਾਮਿ, ਭਣਿਤਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਨ ਹੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਤਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਯੋਜਨਾ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕਂ ਵਿਯ ਪਕਾਸਤੀ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਕ੍ਖਣਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ''ਤਦੇਵੇਦ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਬਲਵਧਮ੍ਮਵਿਨਿਧਾਨਵਸੇਨਾਤਿ ਬਲਵਗਾਹਸ੍ਸ ਵਿਨਿਧਾਨਵਸੇਨ। **ਦੁਬ੍ਬਲਦੁਬ੍ਬਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਦੁਬ੍ਬਲਾਨਂ ਗਾਹਾਨਂ। **ਸਕਭਾਵਪਰਿਚ੍ਚਜਨਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨਵਸੇਨ।

੨੦੭. ਉਤ੍ਤਾਸਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਭਯਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਪਲਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਪਲਾਪਿਤੋ ਨ ਪੁਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ ''ਪੁਨ ਅਨਲ੍ਲੀਯਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨਾ''ਤਿ। ਖੇਟ-ਸਦ੍ਦਂ ਸਦ੍ਦਤ੍ਥਵਿਦੂ ਉਤ੍ਤਾਸਤ੍ਥੇ ਪਠਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ**ਤਿਆਦਿ। ਅਣੁ ਏਵ ਅਣੁਸਹਗਤਂ, ਅਣੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਵਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੫. ਕੇਵਲਞ੍ਹਿਯਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਅਯਂ ਵਾਰੋਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਵਚਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਵਿਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਚੀਭੇਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਵਾਸਾ ਪਠਮਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਂ ਮਯਂ 'ਅਰਹਾ'ਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਤਸਙ੍ਕੇਤਾ ਵਿਹਾਰਾ ਪਠਮਂ ਪਕ੍ਕਮਨੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇਪਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਮਂ 'ਅਰਹਾ'ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਤਮ੍ਹਾ ਆਵਾਸਾ ਪਠਮਂ ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ ਆਗਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੨੭) ਵਿਯ। **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੇ**ਤਿ ਕਾਯਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਨਂ ਗਹਣਯੋਗ੍ਗੇ ਪਦੇਸੇ, ਤੇਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਕੋਚਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਚੀਭੇਦਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੧੫) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਵਾਰੇ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਕ੍ਖਰੇ ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਰਿਤੇ ਕਾਯਪ੍ਪਯੋਗੇ ਵਾ ਕਤੇਯੇਵ ਅਯਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿਆਦਿਅਤ੍ਥਂ ਪਰੋ ਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਅਕ੍ਖਰੁਚ੍ਚਾਰਣਾਦਿਪ੍ਪਯੋਗੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇਵ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਪਯੋਗਕ੍ਖਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸੇਵੇਤ੍ਥ ਸਾਮਨ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤੇਨੇਵ **ਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਾਚਰਿਯੇਨ** –

> ''ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਠਮਸ੍ਸੇਵ, ਸਾਮਨ੍ਤਮਿਤਿ ਵਣ੍ਣਿਤਂ।
> ਸੇਸਾਨਂ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੁਦੀਰਿਤ''ਨ੍ਤਿ –

ਵੁੱਤੁਂ , ਅਯਞ੍ਹੇ ''ਨ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦਿਵਸੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਝਾਨਸਮਾਧਿਆਦਿਸਦ੍ਦਾਨਮਤ੍ਥੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਪਰਿਚਯਤ੍ਤਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥੰ ਈਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ''ਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਕੋਚਿ ਸਮਣਗੁਣੋ ਅਨੇਨ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਪਰੇਨ ਞਾਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੦. ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾਤਿ ''ਏਵਂ ਵੁੱਤੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਮਯਾ ਪਕਾਸਿਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ''ਨਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਭਾਯਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਚ ਵੋਹਾਰਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁੱਤੁਂ ''ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ। **ਭਾਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਞਤ੍ਵਾ ਗਰਹਨ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਭਾਯਨ੍ਤੋ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੩. ਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਯਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਝਾਨਭੂਮਿਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਿਵੇਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਉਪਧਿਵਿਵੇਕਾਨਂ। ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਸ੍ਸ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨਤਾਯ ਵੁੱਤੁਂ ''ਯਾਵ ਭੋਜਨਪਅਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਭੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਸਮ੍ਭਾਵਨਿਚ੍ਛਾਯ ਚੀਵਰਸਣ੍ਠਾਪਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ, **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਰਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁੱਤੁਂ। ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ''ਨਾਵੁਸੋ, ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੨੨੭. ਨ ਦਾਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪੁਨ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵਂ ਸਤਿ ਪਠਮਂ ਗਤੋ ਅਯਂ ਪੁਨ ਚ ਨਾਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਹਾਤਿ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਂ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਵਾਸਂ ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ। ਪਦਸਾ ਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਤਿਕਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ **ਯਾਨੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁਂ। ਵਿਜ੍ਜਾਮਯਿਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਇਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੁਂ ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਸਤਿਪਿ ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਪਠਮਗਮਨਾਭਾਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਕਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਗਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਤੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤੁਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ। **ਨਾਨਾਵੇਰਜ੍ਜਕਾ**ਤਿ ਨਾਨਾਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ। **ਸਙ੍ਘਲਾਭੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਪਾਪੁਣਨਕਕੋਟ੍ਠਾਸੋ। ਅਯਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਅਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਤੋ, ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਏਤ੍ਤਕੋ ਅਸੁਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੨੨੮. ਧਮ੍ਮਧਾਤੂਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਭਾਵੋ ਵਾ। **ਉਪਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਦੁਸ੍ਸਦ੍ਧਾਪਯਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੁਂ, ਨ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰਾਦਿਕੇ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇ । **ਵਿਤੁਡੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਡੇਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਫਾਸੁਲ਼ਨ੍ਤਰਿਕਾਯੋ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਤੁਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਪਾਠੇ ਫਾਸੁਲ਼ਨ੍ਤਰਿਕਾਹੀਤਿ ਆਧਾਰਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ। **ਲੋਹਤੁਣ੍ਡੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਲੋਹਮਯੇਹਿ ਤੁਣ੍ਡੇਹਿ। **ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤਾ**ਤਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪਂ। **ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ**ਤਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਭੂਤਾ ਸਞ੍ਜਾਤਾ, ਚਕ੍ਖੁਸਦਿਸਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਗੋਘਾਤਕਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਏਕਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਬਹੁਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਚੇਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਏਕਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਾਦਿਬੀਜਸ੍ਸ ਅਨੇਕਙ੍ਕੁਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯਾਤਿ ਤਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਤਸ੍ਸ ਨਾਨਾਚੇਤਨਾਹਿ ਆਯੂਹਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ, ਤੇਨ ਗੋਘਾਤਕਕਮ੍ਮਕ੍ਖਣੇ ਪੁਬ੍ਬਚੇਤਨਾ ਅਪਰਚੇਤਨਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇ ਬਹੂ ਚੇਤਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਾਨਾਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਨਰਕੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਤਦਞ੍ਞਚੇਤਨਾਸੁ ਏਕਾਯ ਅਪਰਾਪਰਿਯਚੇਤਨਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪੇਤਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਵਸੇਸਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਵਿਪਾਕੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਮ੍ਮਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਗਹਣਂ ਕਤਂ, ਨ ਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਤੇਨਾਹ ''ਅਟ੍ਠਿਰਾਸਿਯੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵਿਤਚ੍ਛੇਨ੍ਤੀਤਿ ਤੁਣ੍ਡੇਹਿ ਤਚ੍ਛੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਲੁਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਵਿਰਾਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਲਿਖਨ੍ਤਿ।

੨੨੯. ਵਲ੍ਲੂਰਵਿਕ੍ਕਯੇਨਾਤਿ ਸੁਕ੍ਖਾਪਿਤਮਂਸਵਿਕ੍ਕਯੇਨ। **ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਖਚਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਵਿਗਤਪਕ੍ਖਲੋਮਚਮ੍ਮੇ। **ਏਕਂ ਮਿਗ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਪਕਮਿਗਂ। **ਕਾਰਣਾਹੀ**ਤਿ ਘਾਤਨਾਹਿ। **ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਞਤ੍ਵਾ।

੨੩੦. ਮਙ੍ਗਨਵਸੇਨ ਉਲਤੀਤਿ **ਮਙ੍ਗੁਲਿ,** ਵਿਰੂਪਬੀਭਚ੍ਛਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਿਤ੍ਤਕੇਲ਼ਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਯਂ ਅਨਾਚਾਰਕੀਲ਼ਂ।

੨੩੧. ਨਿਸ੍ਸੇਵਾਲਪਣਕਕਦ੍ਦਮੋਤਿ ਤਿਲਬੀਜਕਾਦਿਸੇਵਾਲੇਨ ਨੀਲਮਣ੍ਡੂਕਪਿਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣੇਨ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਉਦਕਂ ਨੀਲਵਣ੍ਣਂ ਕੁਰੁਮਾਨੇਨ ਪਣਕੇਨ ਕਦ੍ਦਮੇਨ ਚ ਵਿਰਹਿਤੋ। ਉਣ੍ਹਭਾਵੇਨ ਤਪਨਤੋ ਤਪਂ ਉਦਕਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਤਪੋਦਕਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਕ-ਕਾਰਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਤਪੋਦਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪੇਤਲੋਕੋ**ਤਿ ਪਕਟ੍ਠੇਨ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਸੁਗਤਿਤੋ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਇਤਾਨਂ ਗਤਾਨਂ ਲੋਕੋ ਸਮੂਹੋ, ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ। **ਕਤਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਧਨੁਸਿਪ੍ਪੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਹਤ੍ਥਾ, ਅਵਿਰਜ੍ਝਨਲਕ੍ਖਵੇਧਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਿਪ੍ਪਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਰਾਜਕੁਲਾਦੀਸੁ ਰਾਜਸਮੂਹਂ ਉਪੇਚ੍ਚ ਕਤਂ ਅਸਨਂ ਸਰਕ੍ਖੇਪੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਕਤੁਪਾਸਨਾ,** ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਿਤਸਿਪ੍ਪਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਭਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਭਞ੍ਜਿਤੋ, ਪਰਾਜਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੩੨. ਆਨੇਞ੍ਜਸਮਾਧਿਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਸਤਿਪਿ ਸਦ੍ਦਕਣ੍ਟਕੇਨ ਉਟ੍ਠਾਨਾਰਹੋ ਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਧਿਯੇਵ ਇਧ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **ਅਨੇਜਂ ਅਚਲ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸਮਾਧਿਪਰਿਪਨ੍ਥਕੇ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ, ਇਦਂ ਪਨ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਨਾਚਾਰਮਤ੍ਤਵਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚੋਦਿਤੇਪਿ ਭਗਵਤਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੨੮) ਏਵਂ ਆਯਤਿਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਞ੍ਞਪਿਯਮਾਨਪਾਰਾਜਿਕਾਨੁਗੁਣਂ ਤਦਾ ਏਵ ਵਿਨੀਤਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਭਾਵੇਨ ਸਙ੍ਗਹਮਾਰੋਪਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਾਵਕਾਨਂ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਨ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੁਂ। **ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਕਪ੍ਪਸਤਿਕੇ ਕਾਲੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸਨ੍ਤਤਿਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਤਤਿਯਤ੍ਤਭਾਵੇ ਦਿਟ੍ਠਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਭਵਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਅਨੁਮਾਨੇਨਾਪਿ ਕਾਰਿਯਕਾਰਣਾਭਾਵਗਹਣਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਰਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤੁਂ। **ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਦਿਸਾ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਾਲਿਤਸ੍ਸ ਚਾਮਰਵਾਲਲੋਮਸ੍ਸ ਏਕਾਯ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ ਅਪਰਸ੍ਸ ਵਾਲਲੋਮਂਸੁਨੋ ਕੋਟਿਂ ਦੂਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯ ਆਵੁਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਟਿਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਇਮਿਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੁਂ ਹੋਤਿ। **ਏਤਦਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਅਗ੍ਗੋ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਅਯਂ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੩. ਇਧਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ। **ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪਾਰਾਜਿਕਪਰਿਦੀਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਵਸੇਨ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪਾਰਾਜਿਕਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਪਾਰਾਜਿਕਵਿਭਙ੍ਗੇ ਆਗਤਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਦੀਪਨਂ ਤਤ੍ਥ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਤੇਨੇਵ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁੱਤਵਿਭਙ੍ਗਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸਤ੍ਤਾ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀ**ਤਿ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ (ਪਾਚਿ॰ ੬੫੮) ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ (ਪਾਚਿ॰ ੬੬੫) ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ (ਪਾਚਿ॰ ੬੬੯) ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੬੭੫) ਇਮਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਏਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੁਪਸਮ੍ਪਦਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਭਾਵੋ ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ, ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤੇਨ ਵਿਪਨ੍ਨਾ, ਵਿਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਮਾਹ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦੁਹੇਤੁਕਾਨਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੁਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਆਯਤਿਂ ਮਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਹੇਤੁਕਾ ਪਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਤਮ੍ਪਿ

ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਾਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪਾਰਾਜਿਕਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਰਾਜਯਂ ਆਪਨ੍ਨਾ। ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਾਦੀਨਂ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵਤੋ ''ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਵਾਰਿਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੀਘਤਾਯ ਲਮ੍ਬਮਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਲਮ੍ਬਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ ਸੋ **ਲਮ੍ਬੀ**। ਸੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੋ, ਤਂ ਪਨ ਦੀਘਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇ ਵਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ, ਇਧ ਪਨ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕੇਨੇਵ ਮੁਖੇ ਪਵੇਸਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਦੁਭੂਤਾਯ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਕੇਵਲੋ। ਯੋ ਪਨ ਮੁਖੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਮੁਖਂ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਾਦਨੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਹੋਤਿ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਤਦਿਤਰਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨੇਨੇਵ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਵੋਹਾਰਤੋ । **ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਭਿਨਿਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸੂਪਰਿ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ ਪਰੇਸਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ, ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਨ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਮੁਖੇ ਵਾ ਪਰੇਨ ਪਵੇਸਿਯਮਾਨੇ ਯਦਿ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕੋਵ। ਏਤ੍ਥ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਵਿਰਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਪਿਤੁਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਦੂਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਸਾਮਣੇਰਪਬ੍ਬਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਤਤਿਯਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਏਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਏਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ। ਦੁਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪੇ ਕਚ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਾਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ।

੨. ਸङ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡੋ

੧. ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੪. **ਤੇਰਸਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਰਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਰਿਮਾਣਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਤੇਰਸਕੋ, ਕਣ੍ਡੋ, ਤਸ੍ਸ। ਸਮਥੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਅਭਿਰਤਿਰਹਿਤੋ ਇਧ **ਅਨਭਿਰਤੋ**, ਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯਾਤਿ ਆਹ ''ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾਯ ਕਾਰਣਮਾਹ **ਕਾਮਰਾਗਾ**ਇਚ੍ਚਾਦਿ।

੨੩੫. **ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਵੋਹਾਰੰ ਨਾਰਹਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਕੁਸਲਭਾਵੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਤਾ ਨਤ੍ਥਿ।

੨੩੬-੭. ਚੇਤਨਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਸੁੰ ਸੰ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਭਾਵੰ ਇਕ-ਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਵਨ੍ਤਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਦੁਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਆਸਯਭੇਦਤੋ**ਤਿ ਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਾਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਆਸਯਾਨੰ ਭੇਦੇਨ। **ਧਾਤੁਨਾਨਤ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਰਸਰੁਹਿਰਾਦੀਨੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ, ਪਥਵਾਦੀਨੰ ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਧਾਤੂਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤੇਨ। **ਵਤ੍ਥਿਸੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥਿਤੋ ਮਤ੍ਥਕਪਸ੍ਸੰ। ਹਤ੍ਥਿਮਦਚਲਨੰ ਨਾਮਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ ਆਹ ''ਸਮ੍ਭਵੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀ''ਤਿ। **ਸਮ੍ਭਵਵੇਗ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਠਾਨਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਦਕਸੋਤਾਭਿਮੁਖੰ ਓਤਰਣੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਸਰੀਰਕ੍ਖੋਭਵੇਗੰ। **ਬਾਹੁਸੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਦੇਸੰ। **ਦਸ੍ਸੇਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਹੇਤੁਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਯਸ੍ਮਾ ਕਣ੍ਣਚੂਲਿਕਾਹਿ ਸਮ੍ਭਵੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਭਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤੰ ਸੁਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਦਕਸੋਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਮਗ੍ਗੰ, ਅਙ੍ਗਜਾਤਪ੍ਪਦੇਸਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤੰ ਰਸਰੁਹਿਰਾਦਿਸਤ੍ਤਦੇਹਧਾਤੁਸੁ ਮਜ੍ਝਿਮਧਾਤੁਚਤੁਜੰ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਾਦਿ ਵਿਯ ਪਥਵੀਧਾਤੁਸਙ੍ਖਾਤਿਤੰ ਆਹਾਰੂਪਜੀਵੀਨੰ ਸਕਲਕਾਯਗਤੰ ਅਤਿਦਹਰਦਾਰਕਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੇਵ, ਤੰ ਪਨ ਪਨ੍ਨਰਸਸੋਲਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕਾਮਰਾਗੇਹੇਵ ਠਾਨਤੋ ਚਲਤਿ, ਚਲਿਤਞ੍ਚ ਆਪੋਧਾਤੁਭਾਵੇਨ ਚਿਤ੍ਤਜਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਕਸੋਤੰ ਓਤਰਤਿ, ਦਕਸੋਤਤੋ ਪਨ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਉਤੁਜੰ ਹੋਤਿ ਮਤ੍ਤਲਙ੍ਗਤੋ ਚਲਿਤਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾ ਵਿਯ। ਯੇਸੰ ਪਨ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਾਦੀਹਿ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿ , ਤੇਸੰ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਨ ਸਿਯਾ। ਇਤਿ ਯਥਾਠਾਨਤੋ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਯੇਵ ਰਾਗਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਨ ਪਕਤਿਰੂਪੰ, ਤੇਨੇਵ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਕਥਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੦੭) ''ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਰਾਗਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਏਵ ਰਾਗਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਪਕਤਿਰੂਪੰ। ਛਨ੍ਨੰ ਪਨ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਸੁਕ੍ਕਧਾਤੁ ਦ੍ਵਯੰਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਰਾਗੇਨਾਪਿ ਠਾਨਤੋ ਨ ਗਲਤਿ, ਯਥਾਠਾਨੇ ਏਵ ਠਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰੰ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਤਙ੍ਖਣਿਕਪਰਿਲਾਹਵੂਪਸਮਾਵਹਾ ਮੇਥੁਨਕਿਚ੍ਚਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਸੁਖਮੇਵ ਤੇਸੰ ਕਾਮਕਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਪਨ ਅਨਾਗਾਮੀਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਾਮਰਾਗਾਭਾਵੇਨ ਸੁਕ੍ਕਧਾਤੁਵਿਕਾਰਮ੍ਪਿ ਨਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਰੂਪੀਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਪਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਾਮਰਾਗੇਨ ਜਨਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਹਾਰੂਪਜੀਵਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸੁਕ੍ਕਧਾਤੁਪਿ ਨਤ੍ਥੇਵ। **ਤਥੇ**ਵਾਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋਤਿਆਦਿੰ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ''ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀਤਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੇ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਦਕਸੋਤੰ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ ਵਾਦੇਸੁ। **ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਤੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਠਾਨਾ ਚੁਤੰ ਦਕਸੋਤੰ ਓਤਰਿਤੁੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁੰ। ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ, ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਾਭਾਵਤੋ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ ''ਹਤ੍ਥ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਯੰ ਸਬ੍ਬਾਚਰਿਯਸਾਧਾਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਖੋਭਕਰਣਪਚ੍ਚਯੋ ਨਾਮ ਵਿਸਭਾਗਭੇਸਜ੍ਜਸੇਨਾਸਨਾਹਾਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯੋ। **ਨਾਨਾਵਿਧੰ ਸੁਪਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਭਿਤਵਾਤਾਦਿਧਾਤੂਨੰ ਅਨੁਗੁਣੰ। **ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ ਮਨਸਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪੁਬ੍ਬਞ੍ਚ। ਸਗ੍ਗਨਰਕਦੇਸਨ੍ਤਰਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ** ਵਾ **ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ** ਵਾਤਿ ਇਦੰ ਦੇਵਤਾਨੰ ਹਿਤਾਹਿਤਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਤ੍ਥਾਯ** ਵਾ **ਅਨਤ੍ਥਾਯ** ਵਾਤਿ ਸਭਾਵਤੋ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ ਹਿਤਾਹਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨਨੁ ਦੇਵਤਾਹਿ ਉਪਸੰਹਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਥੰ ਤਾਨਿ ਪੁਰਿਸੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਵਾ ਤਾਨਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਨਿ ਉਪਸੰਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਚੋਦਨੰ ਮਨਸਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹ **ਸੋ ਤਾਸ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤੇਨ ''ਏਵਮੇਸੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪਤੂ''ਤਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਭਵङ्ਗਸਨ੍ਤਤਿਤੋ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪਰਿਕਪ੍ਪਮਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਵੰ ਤੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਮਾਨਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਉਪਸੰਹਟਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਚ ਸੋ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭੋਕ੍ਕਨ੍ਤਿਦਿਵਸੇ ਮਹਾਮਾਯਾਦੇਵਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨ ਏਕਸ੍ਸ ਸੇਤਵਰਵਾਰਣਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਦਸ੍ਸਨੰ ਪੁਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਸੁਪਿਨੰ ਨਾਮ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ''ਸ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯੰ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਵਿਭਾਯਨਕਾਲੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੰ ਬਿਬ੍ਬੋਹਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਪਚ੍ਛਿਮਸਮੁਦ੍ਦੇਸੁ ਵਾਮਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਾਦੇ ਚ ਓਦਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਸਯਨੰ ਏਕੋ, ਦਬ੍ਬਤਿਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਤਿਣਜਾਤਿਯਾ ਨਙ੍ਗਲਮਤ੍ਤਰਤ੍ਤਦਣ੍ਡਾਯ ਨਾਭਿਤੋ ਉਗ੍ਗਤਾਯ ਖਣੇਨ ਅਨੇਕਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੰ ਨਭੰ ਆਹਚ੍ਚ ਠਾਨੰ ਏਕੋ, ਸੇਤਾਨੰ ਕਣ੍ਹਸੀਸਾਨੰ ਕਿਮੀਨੰ ਪਾਦੇਹਿ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲੰ ਆਹਚ੍ਚ ਠਾਨੰ ਏਕੋ, ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਸਕੁਣਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਸੇਤਵਣ੍ਣਤਾਪਜ੍ਜਨੰ ਏਕੋ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਤੋ ਮੀਲ੍ਹਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਲਿਮ੍ਪਮਾਨਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨੰ ਏਕੋਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨਾ ਨਾਮ, ਇਮੇ ਚ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਾ, ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਪ੍ਪਕਾਸਨਸ੍ਸ, ਗਿਹੀਨਞ੍ਚ ਸਰਣੂਪਗਮਨਸ੍ਸ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਚਤੁਵਣ੍ਣਾਨੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਲਾਭੇ ਅਲਿਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੋਲਸ ਸੁਪਿਨਾ ਪਾਕਟਾ ਏਵ। **ਏਕਨ੍ਤਸਚ੍ਚਮੇ**ਵਾਤਿ ਫਲਨਿਯਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਦਸ੍ਸਨੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਮੇਵ। ਧਾਤੁਕ੍ਖੋਭਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮੂਲਕਾਰਣੇਸੁ ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿਪਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਕਦਾਚਿ ਸੁਪਿਨੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ ''ਸੰਸਗ੍ਗਭੇਦਤੋ''ਤਿ। **ਸੁਪਿਨਭੇਦੋ**ਤਿ ਸਚ੍ਚਾਸਚ੍ਚਤ੍ਥਤਾਭੇਦੋ।

ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਰੂਪਮੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਆਦਿ ਯੇਸੰ ਸਤ੍ਤਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਤਾਨਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣੰ। **ਈਦਿਸਾਨੀ**ਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਰਾਗਾਦਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ। **ਸਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਕਤਿਵੀਥਿਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਕੋ ਨਾਮ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਪਟਿਬੁਦ੍ਧਭਾਵਵਿਯੁਤ੍ਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਸੁਪਿਨੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨਾਹ ''ਸੁਪਿਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋਵ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। **ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਪਰੇਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਭਵङ੍ਗਸਨ੍ਤਤਿਬਜਵਹਿਤਾਯ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਯ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਵੀਥਿਯਾ ਚ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ **ਯਾ ਨਿਦ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨ੍ਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨ੍ਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ। **ਆਵਜ੍ਜਨਤਦਾਰਮ੍ਮਣਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਸੁਪਿਨੇ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਵੀਥਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਪਿ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਵਚਨਤੋ ਅਨੁਭੂਤੇਸੁ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬੇਸੁ ਵਾ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਪੁਰਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤੋ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਪਿ ਕਾਮਾਵਚਰਵਿਪਾਕਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਪਨ ਸਰੂਪਤੋ ਪਰਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਆਕਾਰੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਨੰ ਰਾਗਾਦਿਸਵਿਪਾਕਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਾਦਿਵਿਪਾਕਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾ ਚ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਏਵ ਹੋਤਿ। ਵਤ੍ਥਧਮ੍ਮਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੰ ਪਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਭੂਤੰ ਕਸਿਣਾਦਿਪਟਿਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਦਿਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਧਮ੍ਮਾ ਏਵ ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਿਕੇ (ਧ॰ ਸ॰ ਤਿਕਮਾਤਿਕਾ ੧੨) ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ।

ਸ੍ਵਾਯਨ੍ਤਿ ਸੁਪਿਨੇ। ਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪਰਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ ''ਦੁਬ੍ਬਲਵਤ੍ਥੁਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਰਮ੍ਮਣੇ ਅਯਸਵਤ੍ਤਿਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨਾਹ **ਅਵਿਸਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿ।

ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦੰ ਸङ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਪੁਲ੍ਲਿਙ੍ਗ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯਸ੍ਸ, ਵਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਇਚ੍ਛਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨਾਹ **ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਰੁਲ੍ਹਿਸਦ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮੁਦਾਯੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਤਦੇਕਦੇਸੇਪਿ ਪਸਿਦ੍ਧਿ ਇਧ ਰੁਲ੍ਹੀ ਨਾਮ, ਤਾਯ ਰੁਲ੍ਹਿਯਾ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸਦ੍ਦੋ ਰੁਲ੍ਹੀਸਦ੍ਦੋ, ਤੇਨ। ਰੁਲ੍ਹਿਯਾ ਕਾਰਣਮਾਹ **ਅਵਯਵੇ**ਇਚ੍ਚਾਦਿਨਾ।

ਕਾਲਞ੍ਚਾਤਿ ''ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਦਸ੍ਸਿਤਕਾਲਞ੍ਚ, ''ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਜਾਤੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਮੋਚੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਕਾਲੋ ਗਮ੍ਮਤਿ। **ਨਵਮਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵੀਮੰਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ। **ਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਵਿਸਯੰ।

੨੩੮. ਲੋਮਾ ਏਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਲੋਮਸਾ,** ਬਹੁਲੋਮਪਾਣਕਾ।

੨੩੯. **ਮੋਚਨੇਨਾ**ਤਿ ਮੋਚਨਪ੍ਪਯੋਗੇਨ। **ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੋਚਨਿਚ੍ਛਾਵ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚੇਤਨਾ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਨ ਪਨ ਮੋਚਨੇ ਅਸ੍ਸਾਦੰ ਸੁਖੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਿਯਾ ਚੇਤਨਾਯਾਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਇਤਰਥਾ ਸੁਖਤ੍ਥਾਯ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਆਰੋਗ੍ਯਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਰੋਗ੍ਯਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਮੋਚਨਿਚ੍ਛਾਯ ਚੇਤਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੨੪੦. **ਵਾਯਮਤੋ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਕਾਯੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ। **ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਾਦਿਭੇਦੇਨਾਪਿ ਗਣਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਏਕੇਨ ਪਦੇਨਾ**ਤਿ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮਪਦੇਨ। **ਤਥੇਵਾ**ਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਏਵ ਗਾਲ੍ਹੰ ਪੀਲਨਾਦਿਪ੍ਪਯੋਗੰ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਨੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਊਰੁਆਦੀਹਿ ਕਤਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਵਿਜਹਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨ ਅਸੁਭਮਨਸਿਕਾਰਾਭਾਵੇਪਿ ਪਯੋਗਾਭਾਵੇਨੇਵ ਮੋਚਨੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਦੀਪਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਮੁਤ੍ਤੇਤਿ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਕ੍ਕੇ ਠਾਨਤੋ ਮੁਤ੍ਤੇ। ਯਦਿ ਪਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇ ਕਤੇਪਿ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨਮੇਵ ਦਕਸੋਤੰ ਓਤਰਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ ਪਯੋਗੇਨ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। **ਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਲਿਮ੍ਪਨਪਰਿਹਾਰਾਯ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਗ੍ਗਹਣੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਪ੍ਪਯੋਗੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਨੋਕਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਪ੍ਪਦੇਸੰ।

੨੬੨. **ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਪਵਤ੍ਤਉਪਕ੍ਕਮਹੇਤੁਨਾ। ਆਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਹਿ ਅਯੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ "**ਸਚਸ੍ਸ ਵਿਸਯੋ ਹੋਤਿ ਨਿਚ੍ਚੂਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

੨੬੩. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਅਣ੍ਡਕਣ੍ਡੁਵਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ** ਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਣ੍ਡਚਲਨੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਲਨਤੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਨ ਚਲਤਿ, ਏਵੰ ਅਣ੍ਡਮੇਵ ਕਣ੍ਡੁਵਨੇਨ ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਨਙ੍ਗਜਾਤਤ੍ਤਾ।

੨੬੪. ਵਤ੍ਥਿਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸੀਸਚ੍ਛਾਦਕਚਮ੍ਮੰ। **ਉਦਰੰ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਉਦਰਤਾਪਨੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਪਿ ਤਤ੍ਤੇ ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਕਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੨੬੫. **ਏਹਿ ਮੇ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਮਣੇਰਾਤਿ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ** ਅਞ੍ਞੰ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਤੇਨ ਕਰਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਚਲਨਸ੍ਸ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਸਾਦਿਯਨਤੋ ਤੰ ਚਲਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਦਿਯਨਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਚਲਨਸ੍ਸ ਹੇਤੁਭੂਤਾ ਅਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਣਾਪਨਵਾਚਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਸਿਜ੍ਝਨਤੋ। ਏਵੰ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੰ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਅਸਮ੍ਭਵਤੋ ਇਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਅਨਾਣਤ੍ତਿਕੰ, ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ, ਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਆਣਾਪਨਵਾਚਾਯ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਰੇਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤੇਨ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨਾਪਿ ਕਰਿਯਮਾਨਪ੍ਪਯੋਗੰ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੁਤ੍ਤੇ **ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ** ਵਿਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ, ਅਮੁਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇ ਚੇਤਨਾਯ ਪਨ ਅਸਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੨੬੬. **ਕਾਯਤ੍ਥਮ੍ਭਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ** ਚਲਨਵਸੇਨ ਯਥਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਥਾ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤਨ੍ਤਿ ਜੀਵਮਾਨਇਤ੍ਥੀਨੰ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਨੇਤਰੋ।

੨੬੭. **ਪੁਪ੍ਫਾਵਲੀ**ਤਿ ਕੀਲ਼ਾਵਿਸੇਸੋ। ਤੰ ਕਿਰ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਨਦੀਆਦੀਸੁ ਛਿਨ੍ਨਤਟੰ ਉਦਕੇਨ ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਭੋ ਪਾਦੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਪਤਨ੍ਤਿ , ''ਪੁਪ੍ਫਾਵਲਿਯ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਯੋਜਕਤ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵਿਕਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ''ਵਾਲਿਕੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ ਕਤੰ। ਚੇਤਨਾ, ਉਪਕ੍ਕਮੋ, ਮੁਚ੍ਚਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੯. ਦੁਤਿਯੇ ਕੇਸੁਚਿ ਵਾਤਪਾਨੇਸੁ ਵਿਵਟੇਸੁ ਬਹਿਪਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਤ੍ਤਾ ਆਲੋਕੋ ਨ ਪਵਿਸਤਿ, ਵਿਵਟਕਵਾਟੇਨ ਅਞ੍ਞਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਲੋਕਸ੍ਸ ਨਿਵਾਰਣਤੋ ਕਵਾਟਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਘਨਨ੍ਧਕਾਰੋਵ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਯੇਸੁ ਵਿਵਟੇਸੁ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਹੋਤੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਮਙ੍ਗਾਨੰ ਪਰਾਮਸਨਕ੍ਖਣੇ ਅਨਾਚਾਰਾਨੁਕੂਲਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਣ੍ਣਭਣਨਕ੍ਖਣੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਹ "**ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਮਞ੍ਞੇਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਵਿਯਾਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਨੰ ਏਵੰ ਪਰੇਹਿ ਅਭਿਭਵਨੰ ਨਾਮ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਾਵਮਾਨੋਤਿ ਆਹ "**ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰ**"ਨ੍ਤਿ।

੨੭੦. ਓਤਿਣ੍ਣਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਪਕ੍ਖੰ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਯਕ੍ਖਾਦੀਹੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨਪਕ੍ਖੰ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਕੂਪਾਦੀਨੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਰੀਰਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ।

੨੭੧. **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਾਦਿਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ।

੨੭੩. **ਏਤੇਸੰ ਪਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਮਸਨਾਦਿਪਦਾਨੰ। **ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ। **ਨੰ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਾਯਵਿਸੇਸਨਭਾਵੇਨ ਏਤੰ ਕਾਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਅਥ ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਓਮਸਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਨਿਵਤ੍ਤੰ। ਸਨਿਵਤ੍ਤਾਯ ਪਨ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥੰ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕੋਪਰਿ ਹਤ੍ਥੇ ਆਰੁਲ਼੍ਹੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਸਾਟਕਤੋ ਹਤ੍ਥੰ ਓਤਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜਙ੍ਘਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਯਥਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨਿਦ੍ਦੇਸੇਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੇ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਵਤ੍ਥੁਸਞ੍ਞਾਦਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤੰ ਗਰੁਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਰੇਯ੍ਯ ਪਕਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਰਾਗਿਤਮ੍ਹੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਰਦ੍ਧਾਯ। **ਇਦੰ ਨਾਮ ਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤੰ, ਅਨਾਗਤਞ੍ਚ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਵਿਞ੍ਞਾਣਕੰ ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸਾਰਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨੇਵ ਸਾਰਤ੍ਤੰ। **ਵਿਰਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗਰਹਿਤੰ ਮਾਤੁਆਦਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤੁਪੇਮਾਦਿਵਸੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿੰ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਵ। ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਥੰ ਸਮੇਤੀਤਿ ਚੇ? ਯਦਿ ਹਿ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾ ਵਿਰਾਗਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨਾਪਿ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾਯ ਏਵ **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** (ਪਾਰਾ॰ ੨੭੬) ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਕਾਯੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾ ਵਿਰਾਗਿਤਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਕਾਯੰ ਗਣ੍ਹਤੋ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾਯ ਚੇਵ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗਸ੍ਸ ਚ ਕਾਯਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਭਵਾ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕੰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁਤ੍ਤਵਾਦੋਵ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਬਾਹਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਤੋ ਮਜ੍ਝਗਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ''ਮਜ੍ਝਗਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਪਿ ਸਮੇਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਨੀਲੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵੇਯ੍ਯਭਾਵਤੋ **ਕਾਲ਼ਿਤ੍ਥੀ** ਵੁਤ੍ਤਾ।

੨੭੯. ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਫਸ੍ਸਸੁਖਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨਵਾਰੇ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਵਸੇਨ ਫਸ੍ਸਪਟਿਵਿਜਾਨਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਭਾਵਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗਮਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯਚਲਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਰਿਯਮਾਨਕਾਯਚਲਨੰ ਸਾਦਿਯਤੋਪਿ ਪਯੋਗਾਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ ਪਨ ਪਰੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਕ੍ਖੋਭੋ ਸਯਮੇਵ ਅਵਸ੍ਸੰ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਸੋ ਚ ਤੇਨ ਕਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਪਿ ਪਰੇਨ ਕਰਿਯਮਾਨਪਯੋਗਸਾਦਿਯਮਾਨੇਪਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਕ੍ਖੋਭਸਮ੍ਭਵੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਚਤੁਤ੍ਥੇ**ਤਿ ''ਨ ਚ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਨ ਚ ਫਸ੍ਸੰ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਵਾਰੇ। **ਫਸ੍ਸਪਟਿਵਿਜਾਨਨਮ੍ਪੀ**ਤਿ **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਵਿਯ ਵਾਯਾਮੋਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਮਸਨੇ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਫਸ੍ਸਪਟਿਵਿਜਾਨਨਾਭਾਵਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਦਸ੍ਸਨੰ, ਨ ਪਯੋਗਾਭਾਵਸ੍ਸਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਾਯ ਅਨੁਰਨ੍ਤਰਾ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ, ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ।

੨੮੧. ਏਤ੍ਥ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਫੁਸਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਪਨ ਵਤ੍ਥਾਦਿੰ ਗਹੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿੰ ''ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਵਸਸਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿੰ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਸਹਸਾ ਅਨਾਮਾਸਨ੍ਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਆਕਡ੍ਢਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਨ ਹਿ ਮੀਯਮਾਨੰ ਮਾਤਰੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯ ਮਾਤੁਯਾਪਿ ਆਮਾਸੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਮਾਤਰ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸਾ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥੀਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਅਨਾਮਾਸਤ੍ਤੇ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਾ।

ਤਿਣਣ੍ਡੁਪਕਨ੍ਤਿ ਹਿਰਿਵੇਰਾਦਿਮੂਲੇਹਿ ਕੇਸਾਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਕਤਚੁਮ੍ਬਟਕੰ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਾਸਨਾਦਿਭਾਵਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ। ਪੂਜਾਦਿਅਤ੍ਥੰ ਪਨ ਤਾਵਕਾਲਿਕਮ੍ਪਿ ਆਮਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸੀਸਪਸਾਧਨਕਦਨ੍ਤਸੂਚਿਆਦੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਸੀਸਾਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਪਟਪਿਲੋਤਿਕਾਦੀਹਿ ਕਤੰ ਸੀਸਪਸਾਧਨਕਞ੍ਚੇਵ ਦਨ੍ਤਸੂਚਿਆਦਿ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਪਸਾਧਨੰ ਸਿਪਾਟਿਕੋਪਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਚੇਵ ਦਨ੍ਤਸੂਚਿਉਪਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੇਸਕਲਾਪੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਿਰਿਯੰ ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤਾ ਦਨ੍ਤਸੂਚਿ ਏਵ ਸੀਸਪਸਾਧਨਕਦਨ੍ਤਸੂਚੀਤਿ ਏਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਪਾਟਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਸੂਚਿਯੇਵ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪਕਰਣਨ੍ਤਿ ਸਿਪਾਟਿਕਾਸੂਚਿਉਪਕਰਣਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵਾ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ । **ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਧਾਦੀਹਿ ਕਤੰ, ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾਨੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥੀਨੰ ਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਮਾਸਮੇਵ। ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ, ਵਤ੍ਥਭਿਤ੍ਤਿਆਦਿਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪੰ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਅਨਾਮਾਸੇ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇ ਅਸਤਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਆਮਸਤੋ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਾਮਾਸਮ੍ਪਿ ਦਣ੍ਡਪਾਸਾਣਾਦੀਹਿ ਭੇਦਨਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ਆਪਦਾਸੁ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਆਮਸਨੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਸਪ੍ਪਿਨੀਆਦੀਹਿ ਵਾਲ਼ਮਿਗੀਹਿ ਚ ਗਹਿਤਪਾਣਕਾਨੰ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਤੰ ਸਪ੍ਪਿਨੀਆਦਿੰ ਵਤ੍ਥਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁੰ, ਮਾਤੁਆਦਿੰ ਉਦਕੇ ਮੀਯਮਾਨੰ ਵਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਗਹੇਤੁੰ, ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿੰ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਵ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ''ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਆਮਸਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਵਚਨੰ ਅਮੀਯਮਾਨਵਤ੍ਥੁੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ।

ਮਗ੍ਗੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ''ਮਗ੍ਗੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਞ੍ਞੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਸਾਮੀਚਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਆਸਨੰ ਅਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਸੀਦਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਯਮੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਾਨੀ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭੂਤਗਾਮਭਾਵੇਨੇਵ ਠਿਤਾਨਿ। **ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਤਕੰ ਪਨ ਪਰਿਭੋਗਾਰਹੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਆਮਸਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ। **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ ਅਨਾਮਾਸਤ੍ਤਾਭਾਵਾ।

ਮਣੀਤਿ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਾਦਿਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਜੋਤਿਰਸਾਦਿਭੇਦੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਮਣਿ। **ਵੇਲ਼ੁਰਿਯੋ**ਤਿ ਅਲ੍ਲਵੇਲ਼ੁਵਣ੍ਣੋਮਣਿ, ''ਮਜ੍ਜਾਰਕ੍ਖਿ ਮਣ੍ਡਲਵਣ੍ਣੋ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਿਲਾ**ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਵਣ੍ਣਾ ਅਤਿਸਿਨਿਦ੍ਧਾ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾ, ਮਣਿਵੋਹਾਰੰ ਆਗਤਾ ਰਤ੍ਤਸੇਤਾਦਿਵਣ੍ਣਾ ਸੁਮਟ੍ਠਾਪਿ ਸਿਲਾ ਅਨਾਮਾਸਾ ਏਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਰਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਹਾਪਣਮਾਸਾਦਿਭੇਦੰ ਜਤੁਮਾਸਾਦਿੰ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸੰ ਰੂਪਿਯੰ ਗਹਿਤੰ। **ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਮਣਿ। **ਮਸਾਰਗਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਬਰਵਣ੍ਣੋ ਮਣਿ, ''ਮਰਕਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜਿਤਾਨੰ ਮੁਤ੍ਤਾਨੰ ਰਤਨਭਾਵਵਿਰਹਤੋ ਗਹਣਕ੍ਖਣੇਪਿ ਰਤਨਾਕਾਰੇਨ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤਾਭਾਵਾ **"ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਾਵ ਪਨ ਤਾ ਮੁਤ੍ਤਾ ਰਤਨਰੂਪੇਨ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਆਮਸਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਰਤਨਪਾਸਾਣੰ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਯੋਜਨਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ, ਜਾਤਰੂਪਰਜਤੰ ਪਨ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗਹਟ੍ਠੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਯਦਿ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਰੂਪੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵਿਯੋਜੇਤੁਞ੍ਚ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਾਦਿਸੰ ਭੇਸਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੰ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤੰ ਗਤੰ ਚੇ, ਵਟ੍ਟਤਿ। **"ਜਾਤਿਫਲਿਕੰ ਉਪਾਦਾਯਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਸੂਰਿਯਕਨ੍ਤਚਨ੍ਦਕਨ੍ਤਾਦਿਕੰ ਜਾਤਿਪਾਸਾਣੰ ਮਣਿਮ੍ਹਿ ਏਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਧਮਨਸਙ੍ਖੋ ਚ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧੋ ਚ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸੋ ਚਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਵਿਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਮਣਿਆਦਿਭਾਵੇਨ ਕਤਛਿਦ੍ਦੋ।

ਰਤਨਮਿਸ੍ਸੋਤਿ ਕਞ੍ਚਨਲਤਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤੋ, ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਰਤਨਖਚਿਤੋ ਚ, ਏਤੇਨ ਧਮਨਸਙ੍ਖਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸੋਵ ਅਨਾਮਾਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਿਲਾਯਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਾਨੀਯਸਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਥਾਲਕਾਦਿਆਕਾਰੇਨ ਕਤਸਙ੍ਖਮਯਭਾਜਨਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧੰ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਰਤਨਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ।

ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਧਾਤੁਪਾਸਾਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। **ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਧਾਤੁਕਰਣ੍ਡਕਸ੍ਸ, ਬੁਦ੍ਧਰੂਪਾਦਿਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਕਰਣੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **"ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕਟ੍ਠਾਨੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕਸ੍ਸ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤੰ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧੰ। **ਕੇਲ਼ਾਪਯਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਞ੍ਚਾਰੇਤੁੰ। **ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਚਵਰਮੇਵ ਹਰਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਗੋਪਕਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ, ਹਤ੍ਥੇਨ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰੰ ਅਪਨੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਲਮ੍ਪਿ ਪਮਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ ਕੇਲ਼ਾਯਨਸਦਿਸਤ੍ਤਾ। **ਆਰਕੂਟਲੋਹ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਮਲੋਹਵਿਸੇਸੋ। ਤਿਵਿਧਞ੍ਹਿ ਕਿਤ੍ਤਿਮਲੋਹੰ ਕੰਸਲੋਹੰ ਵਟ੍ਟਲੋਹੰ ਹਾਰਕੂਟਲੋਹਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਪੁਤਮ੍ਬੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ **ਕੰਸਲੋਹੰ** ਨਾਮ। ਸੀਸਤਮ੍ਬੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ **ਵਟ੍ਟਲੋਹੰ**। ਰਸਤਮ੍ਬੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ **ਹਾਰਕੂਟਲੋਹੰ** ਨਾਮ। ਤੰ ਪਨ **"ਜਾਤਰੂਪਗਤਿਕ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਰੂਪਿਯੇਸੁ ਪਨ ਅਗਣਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਮਸਨੇ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਮਯਾਨੰ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨੰ ਆਮਸਨਗੋਪਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗੋ ਸਬ੍ਬਥਾ ਕਪ੍ਪਿਯੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਤਸ੍ਮਾ"**ਤਿਆਦਿ। **"ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਵਣ੍ਣਨਟ੍ਠਾਨੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਿਕਮੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਮਯੰ ਸੇਨਾਸਨੰ, ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਚ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਾਨੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਪਠਮਮੇਵ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਾਦਿਨਾ ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਂ ਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਤ੍ਥਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਆਮਸਿਤਬ੍ਬ।

ਫਲਕਜਾਲਿਕਾਦੀਨੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਰਪਰਿਤ੍ਤਾਣਾਯ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਕਿਟਿਕਾਫਲਕਂ ਅਕ੍ਖਿਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਅਯਲੋਹਾਦੀਹਿ ਜਾਲਾਕਾਰੇਨ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਸਾਦੀਸੁ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਿਤਬ੍ਬਂ ਜਾਲਿਕਂ ਨਾਮ । **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਵਚਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਅਨਾਮਾਸਾਨੀ**ਤਿ ਮਚ੍ਛਜਾਲਾਦਿਪਰੂਪਰੋਧਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਸਰਪਰਿਤ੍ਤਾਣਂ ਤਸ੍ਸ ਆਵੁਧਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾਭਾਵਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਪਰੂਪਰੋਧਨਿਵਾਰਣਂ ਹੀ''ਤਿਆਦਿ। **ਆਸਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਕਤਪਰਿਭਣ੍ਡਸ੍ਸ। **ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਕਾਕਾਦੀਹਿ ਅਦੂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮਿ।

"**ਭੇਰਿਸਙ੍ਘਾਟੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਟਿਤਚਮ੍ਮਭੇਰੀ। **ਵੀਣਾਸਙ੍ਘਾਟੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਟਿਤਚਮ੍ਮਵੀਣਾ''ਤਿ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੨੮੧) ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਚਮ੍ਮਵਿਨਦ੍ਧਾਨਿ ਵੀਣਾਭੇਰਿਆਦੀਨੀ''ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਤੋ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਾ, "**ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ ਪਨਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਤਤੋ ਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤੁਮਾਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚ ਭੇਰਿਆਦੀਨਂ ਵਿਨਦ੍ਧਨੋਪਕਰਣਸਮੂਹੋ ਭੇਰਿਵੀਣਾਸਙ੍ਘਾਟੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਘਟਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਙ੍ਘਾਟੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। **ਤੁਚ੍ਛਪੋਕ੍ਖਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਨਦ੍ਧਚਮ੍ਮਭੇਰਿਵੀਣਾਨਂ ਪੋਕ੍ਖਰਂ। **ਆਰੋਪਿਤਚਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਰੋਪਿਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਠਪਿਤਮੁਖਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤਂ, ਨ ਸੇਸੋਪਕਰਣਸਹਿਤਂ। ਸਹਿਤਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਟੋਤਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ। **ਓਨਹਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਰਿਪੋਕ੍ਖਰਾਦੀਨਿ ਚਮ੍ਮਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟਿਆਦੀਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਉਪਕਰਣੇਹਿ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਣ੍ਡਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਕੇਨ। **ਪਾਰਾਜਿਕਪ੍ਪਹੋਨਕਕਾਲੇ**ਤਿ ਅਕੁਥਿਤਕਾਲੇ। ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਾਦਿਭਾਵੇ ਸਬ੍ਬਾਵਤ੍ਥਾਯਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਣ੍ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਅਨਾਮਾਸਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਕਮਾਦੀਨਂ ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨ ਅਚਾਲੇਤਬ੍ਬਤਾਯ ਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਵੋਹਾਰੋਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੮੨. **ਏਕਪਦਿਕਸਙ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਤਨੁਕਸੇਤੁ। "**ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤੋ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਾਲੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾਯ ਏਵ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਨ ਇਤਰਾਯ ਭਿਤ੍ਤਿਥਮ੍ਭਾਦਿਗਤਿਕਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ "**ਯਾ ਮਹਾਰਜ੍ਜੁ ਹੋਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਤੇਨ ਚਾਲੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੇ ਤਨੁਕਰਜ੍ਜੁਦਣ੍ਡਕੇ ਅਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵਾਤਿ ਦੀਪਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਛਾਦਨਾਦਿਵਸੇਨ ਗੂਹਿਤਬ੍ਬਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੋ, ਵਾਯਾਮੋ, ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਫੁਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੫. ਤਤਿਯੇ **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ। **ਬਾਲਾ**ਤਿ ਸੁਭਾਸਿਤਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੀ , ਸੁਰਾਮਦਮਤ੍ਤਤਾਯ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦਿਭਾਵੇਨ ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤੀਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਨ ਤਾਵ ਸੀਸਂ ਏਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਮੇਥੁਨੇਹਿ ਅਘਟਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਹੋਤਿ ਏਵ।

ਅਪਸਾਦੇਤੀਤਿ ਅਪਸਾਦਕਰਵਚਨਂ ਕਰੋਤਿ। **ਦੋਸਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਦੋਸਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। **ਤੀਹੀ**ਤਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸੀਤਿਆਦੀਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਭਾਵੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾਰਹਤ੍ਤਾ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਾਦਿਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਤਾਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠਹਿ ਪਦੇਹਿ **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੨੮੯) ਵਿਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕੁਞ੍ਚਿਕਪਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਛਿਦ੍ਦਮਤ੍ਤਂ। **ਸੁਕ੍ਖਸੋਤਾ**ਤਿ ਦਕਸੋਤਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਖਤਾਯ ਲੋਹਿਤਵਣ੍ਣਵਿਗਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸੁਦ੍ਧਾਨੀਤਿ ਮੇਥੁਨਾਦਿਪਦੇਹਿ ਅਯੋਜਿਤਾਨਿਪਿ। **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਘਟਿਤਾਨੇ**ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇਹਿਪਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ''ਤਵ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੋ, ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਈਦਿਸੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਘਟਿਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਾਨੇਵ।

੨੮੬. **ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

੨੮੭. **ਹਸਨ੍ਤੋ ਹਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਅਹਸਨ੍ਤੋਪਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਰਿਣਤਚਿਤ੍ਤਤਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਵਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋਤਿ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

੨੮੮. **ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨੇ ਪਨ ਸਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੨੮੯) ਵਿਯ ਅਖੇਤ੍ਤਪਦਤ੍ਤਾ। ਖੇਤ੍ਤਪਦੇ ਹਿ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਸਿਯਾ **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਯਾਚਨਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੨੮੯) ਵਿਯ, ਤਂ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯਂ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਖੇਤ੍ਤਪਦੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਕਿਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਯਂ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ । ਤਥਾ ਹਿ ਅਖੇਤ੍ਤਪਦੇ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਖੇਤ੍ਤਪਦੇ ਪਨ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ ਭਵਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਖੇਤ੍ਤਪਦਤੋ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਚਤੁਤ੍ਥਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਪਿ ਅਖੇਤ੍ਤਪਦੇ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਖੇਤ੍ਤਪਦੇ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਵਾਵੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਵੀਤਂ।

੨੮੯. **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪੁਤ੍ਤਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਬੀਜਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਵਪ੍ਪਪਰਿਯਾਯਂ ਲਭਤੀਤਿ।

ਸਂਸੀਦਤੀਤਿ ਵਹਤਿ, ਸਂਸਰੀਯਤੀਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਤਥਾਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਓਭਾਸਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਰੇਹਿ ਪਤ੍ਤੇ ਪਾਤਿਯਮਾਨਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖਾਪਿਣ੍ਡਾਨਂ ਪਾਤੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂਸਦਿਸਤਾਯ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਵਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਲਦ੍ਧੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਤਿ ਏਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਆਹ "**ਪਤਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ**"ਤਿ। ਰੋਗਦੁਕ੍ਖਾਨਂ ਵਾ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵੇਨ ਅਯਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਯੋ। **ਸਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹਿਤਸ੍ਸ। **ਨਗਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਨਗਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਣਕੇਹਿ। ਰਾਜੂਨਂ ਗੇਹਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਰਿਖਾ ਉਦ੍ਦਾਪੋ ਪਾਕਾਰੋ ਏਸਿਕਾ ਪਲਿਘੋ ਅਟ੍ਟੋਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਨਗਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੇਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰੋ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਇਧ ''ਰਥੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਦਯੋ ਅਲਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠੇਨ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਚਕ੍ਕਵੀਰਿਯੋ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਚਕ੍ਕੋ। **ਜੀਵਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਕਾਰਣਾਨਿ। **ਸਮੁਦਾਨੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਂ ਆਨੇਤਬ੍ਬਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਾ।

੨੯੧. **ਉਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ ਠਾਨੇ। **ਕਾਮੋ ਚੇਵ ਹੇਤੁ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੯੨) ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਦੇਸੁ ਕਾਮੋ, ਹੇਤੁ, ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਠਮੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਵਿਗ੍ਗਹਵਾਕ੍ਯਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸੂਚਨਤੋ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਪਦਮੇਕਂ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਂ, ਪਠਮਵਿਕਪ੍ਪਾਨੁਪਯੋਗਿਤਾਯ ਵਚਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਪਦਭਾਜਨੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਾਮੇਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮੇਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਤਿ ਇਮਂ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪਂ ਵਿਞ੍ਞੂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਾਮਿਤ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥਭਾਵਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਕਾਮਿਤਟ੍ਠੇਨ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਵਿਞ੍ਞੂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਏਤਦਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਸਾ ਅਗ੍ਗਾ। **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ**ਪਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੮੫) ਕਾਮਂ ''ਯਾਚਤਿਪਿ ਆਯਾਚਤਿਪੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨਂ ਆਗਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਧ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦਰਾਗਵਸੇਨਾਤਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ **"ਅਗ੍ਗਦਾਨਂ ਦੇਹੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ਪਰਤ੍ਥਾਯਪਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੀਸਂ ਏਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਭਗਾ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਦੀਹਿ ਸੁਨ੍ਦਰੇਹਿ ਭਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਤਥਾਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਯਾਚਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਞਾਣੇਨ। **ਗਤਿਮਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਞਾਣਗਤਿਯੁਤ੍ਤਾ। **ਵੇਯਤ੍ਤਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਞਾਣੇਨ। **ਮੇਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤੇਸੁਪਿ ਤਂਇਤ੍ਥਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇਸੁ ਠਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾਯ। **ਛੇਕਾ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਪਚਨਾਦਿਕੁਸਲਾ।

ਆਵਹਨਂ **ਆਵਾਹੋ**, ਦਾਰਿਕਾਯ ਗਹਣਂ। ਵਿਧਿਨਾ ਪਰਕੁਲੇ ਵਹਨਂ ਪੇਸਨਂ **ਵਿਵਾਹੋ**, ਦਾਰਿਕਾਯ ਦਾਨਂ।

੨੯੭. **ਰਨ੍ਧਾਪਨਂ** ਭਤ੍ਤਪਚਾਪਨਂ। ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਦਿਸਮ੍ਪਾਦਨਂ **ਪਚਾਪਨਂ। ਨ ਉਪਾਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਦਿਨ੍ਨਂ। **ਕਯੋ** ਨਾਮ ਗਹਣਂ। **ਵਿਕ੍ਕਯੋ** ਨਾਮ ਦਾਨਂ। ਤਦੁਭਯਂ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ **"ਵੋਹਾਰੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੦੦. **"ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **"ਪਰਾਜਿਤੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਚਿਰਕਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਚਿਰਕਾਲਾਧਿਕਾਰਿਕਂ,** ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ। ''ਅਚਿਰਕਾਲਾਚਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਅਚਿਰਕਾਲੇ ਆਚਾਰੋ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੩੦੧. ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਆਦਿਕਾਪਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਨ ਅਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਕਤ੍ਤਾ ਚ ਇਧਾਪਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਯ੍ਵਾਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਪਦਭਾਜਨਮਾਹ। ਸਞ੍ਚਰਣਂ ਸਞ੍ਚਰੋ, ਸੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਞ੍ਚਰੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵ"**ਨ੍ਤਿ। ਸਞ੍ਚਰਤੀਤਿ ਸਞ੍ਚਰਣੋ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵੋ,** ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਜਾਯਾਭਾਵੇਤਿ ਭਰਿਯਭਾਵਾਯ। **ਜਾਰਭਾਵੇ**ਤਿ ਸਾਮਿਭਾਵਾਯ, ਤਂਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਹਿ ਏਤਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਜਾਰੀ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੦੨) ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪਹਿਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੁਰਿਸੇਨ ਵਾ ਪਹਿਤੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸਾਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ''ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ **"ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਆਰੋਚੇਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪਨ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਤਿਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਰੋਚਨਵਸੇਨੇਵ ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਯੋਜਨਾ ਕਤਾ, ਤਦਨੁਸਾਰੇਨ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਾਕਾਰੋਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਪਿਚਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **"ਪਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਜਾਯਾਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਨਿਯਮਤੋ ਪੁਰਿਸਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨਿਬਦ੍ਧਸਾਮਿਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਭਾਵੇਨ ਉਪਗਚ੍ਛਨਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੦੩. **ਸੇਰਿਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਛਨ੍ਦਚਾਰਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਣਂ। ਗੋਤ੍ਤਵਨ੍ਤੇਸੁ ਗੋਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦੋ, ਧਮ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਚ ਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **"ਸਗੋਤ੍ਤੇਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਗੋਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਸਮਾਨਗੋਤ੍ਤੇਹਿ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਸਹਚਰਿਤਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਸਮਾਨਕੁਲਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਏਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਏਕਗਣਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਹੀ**ਤਿ ਮਾਲਾਕਾਰਾਦਿਏਕਗਣਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਹਿ।

ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਾ **ਸਾਰਕ੍ਖਾ**। ਯਸ੍ਸਾ ਗਮਨੇ ਰਞ੍ਞਾ ਦਣ੍ਡੋ ਠਪਿਤੋ, ਸਾ **ਸਪਰਿਦਣ੍ਡਾ। ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਰਕ੍ਖਸਪਰਿਦਣ੍ਡਾਨਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਾਸੁ ਗਤਪੁਰਿਸਾਨਂ ਵਿਯ ਤਾਸਮ੍ਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਤੋ। **ਨ ਇਤਰਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਦੀਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਤ੍ਤਾ, ਤਾਸੁ ਗਤਾਨਂ ਪੁਰਿਸਾਨਮੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤਾਦੀਹਿ ਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ। ਪੁਰਿਸਾ ਹਿ ਪਰੇਹਿ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਗੋਪਿਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪਨ ਕੇਨਚਿ ਪੁਰਿਸੇਨ ਭਰਿਯਾਭਾਵੇਨ ਗਹਿਤਾਵ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਤਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਯਂ ਸਾਮਿਕਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਮਾਤਾਦਯੋ ਸਯਂ ਤਾਸਂ ਫਸ੍ਸਾਨੁਭਵਨਤ੍ਥਂ ਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਪੁਰਿਸਗਮਨਮੇਵ ਤਾਸਂ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਕੇਨਚਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਫਸ੍ਸਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਸ੍ਸਤ੍ਤਾ ਚ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਨ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ, ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਪਨ ਪਰੇਹਿ ਵਾਰਿਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਸਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭੋਗੇਨਾਤਿ ਭੋਗਹੇਤੁ। ਉਦਪਤ੍ਤਂ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾ **ਓਦਪਤ੍ਤਕਿਨੀ**। ਧਜ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸੇਨਾ ਏਵ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਾਤਿ ਆਹ **"ਉਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਾਯਾ"**ਤਿਆਦਿ।

੩੦੫. **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਆਰੋਚਿਤਂ। **ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦਨੇ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਾਰਕਂ, ਦਾਰਿਕਞ੍ਚ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਨਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨੇ ਪੇਸਿਤੇਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਵੀਮਂਸਨਪਚ੍ਚਾਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸਿਤਂ, ਤਂ ਏਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਮਾਤੁਆਦੀਨਂ ਆਰੋਚਿਤੇਪਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ"**ਤਿਆਦਿ ਉਦਾਹਟਂ, ਇਦਞ੍ਚ ਵਚਨਬ੍ਯਤ੍ਤਯਹੇਤੁਬ੍ਯਤ੍ਤਯਾਨਂ ਭੇਦੇਪਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤਯਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਉਦਾਹਟਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਾਹਰਣਦੋਸਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤਂ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਮਿਨਾ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਥਾ ਸਯਂ

ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਨੋ੍ਵਾਸਿਕਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵੀਮਂਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਯਂ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਨਤ੍ਥਂ ਮਾਤੁਆਦੀਨਂ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਾਤੁਆਦਯੋ ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇਸਂ ਮਾਤੁਆਦੀਨਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਭਾਵਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਘਰਕਿਚ੍ਚਂ ਨੇਤੀਤਿ **ਘਰਣੀ**। ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦੀਸੁ ਆਣਤ੍ਤਿਯਂ ਵਤ੍ਥੁਸਙ੍ਕੇਤੋ ਵਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮੂਲਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਾਤੁਆਦਯੋ ਸਾਸਨਪੇਸਨੇ ਮੂਲਭੂਤਤ੍ਤਾ ''ਮੂਲਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੩੨੨. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਯ ਮਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਿਣਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧੀਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਿਣਤਿ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾਨਂ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ''ਮਮ ਧੀਤਾ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਹਿਣਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ **ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ।

੩੩੮. ਅਨ੍ਤੇ ਏਕੇਨਾਤਿ ਏਕੇਨ ਪਦੇਨ। **ਏਤ੍ਤੋਵ ਪਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। "**ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਤਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਤਿਪਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨੇ ਸਾਸਨਂ ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਪਨ **ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ** ਨਾਮ। **ਤਤਿਯਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ''ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਂ ਵੀਮਂਸਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਨਾ ਵੀਮਂਸਾਪੇਤ੍ਵਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਤਂ ਵਚਨਂ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪਚ੍ਚਾਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਮਾਤੁਆਦੀਸੁ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਸੁ ਤੇਸਂ ਤੁਣ੍ਹਿਭਾਵਂ ਪਚ੍ਚਾਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਅਸਤਿਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਆਪਨ੍ਨਮੇਵਾਤਿਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**"ਤਿ।

੩੪੦. ਕਾਰੁਕਾਨਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਆਦੀਨਂ ਤਚ੍ਛਕਅਯੋਕਾਰਤਨ੍ਤਵਾਯਰਜਕਨ੍ਹਾਪਿਤਕਾ ਪਞ੍ਚ ਕਾਰਵੋ ''ਕਾਰੁਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਏਵਰੂਪੇਨ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਾਦਿਸਂ ਗਿਹਿਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵਂ ਵਾ ਤਦੁਭਯਂ ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰਦ੍ਵਯੇਪਿ। **ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਵਾ ਜਾਯਾਭਾਵੇ, ਸਾਮਿਕਭਾਵੇ ਚ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਛਨ੍ਦਤਾਯ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮਾਗਮਤ੍ਥਂ ''ਮਾ ਏਵਂ ਅਕਰਿਤ੍ਥ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਚਨੀਯਤਾਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਯ ਅਲਂ ਅਰਹਾਤਿ ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ, ਅਲਂ ਵਾ ਕਤ੍ਤੁਂ ਅਰਹਂ ਸਨ੍ਧਾਨਵਚਨਮੇਤੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸੇਸੂਤਿ ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ, ਸਨ੍ਧਾਨਕਾਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਵਿਨਾ ਅਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਕਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵਂ ਵਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** ''ਤਦੁਭਯਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਪਣ੍ਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਪਣ੍ਣਂ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵਅਜਾਨਨਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਇਮਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨਵਸੇਨ, ਪਾਲ਼ਿਯਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਆਰੋਚਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਨ੍ਦੇਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਦੇਸ੍ਸਨਵਸੇਨਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੪੧. ਯਥਾ ਯਥਾ ਯੇਸੁ ਯੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੂਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਪਣ੍ਣਦਾਨਞਾਤਿਜਨਿਸ੍ਸਰਾਦਿਜਾਨਾਪਨਾਦਿਤਂਤਂਦੇਸਨਿਯਤਂ ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਨਿਬਦ੍ਧਭਰਿਯਾਭਾਵੇਨ ਗਹਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਸਙ੍ਗਤਾਨਂ ਪਨ ਇਤ੍ਥੀਨਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾਯ ਚ ਪੁਰਿਸੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਰਜ੍ਜਨਮੇਵ ਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵੇ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੀਸੁਪੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਤ੍ਤਕਾਮਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਨਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ ਨ ਯਕ੍ਖੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਤਥਾਪਿ ''ਦਸ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀਨਞ੍ਞੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਾਨਮ੍ਪਿ ਤਦਨੁਗੁਣਾਨਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਵ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਸੁ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਤਾ, ਨ ਨਾਲਂਵਚਨੀਯਤਾ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ, ਵੀਮਂਸਨ, ਪਚ੍ਚਾਹਰਣਾਨੀਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਏਤ੍ਤਕੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਦਾਰੁਆਦਿਨਾ। **ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪ੍ਪਮਾਣਾਯੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਾਰੁਆਦਿਪਮਾਣਾਯੋ। **ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕਭਾਵਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਏਵ ਸਨ੍ਤਕਕਰਣਵਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਯਾਚਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚੇਵ ਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ''ਦਾਸਿਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਵਚਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਸਕਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਣਵਧਕਮ੍ਮਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਦੋਸਪਰਿਹਾਰਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਾਯ। **ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਾਮੀਚਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਾਮਿ, ਦੇਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਕਿਚ੍ਚਪਸੁਤਮ੍ਪਿ ਏਵਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਏਵ, ਸਾਮੀਚਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਂ। **ਮੂਲਂ ਦੇਥਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ''ਮੂਲਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਾ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਸਾਮਞ੍ਞਵਚਨਤ੍ਤੇਪਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਤਿਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਦਾਪਨਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਸਾਦਿਯਨਂ ਵਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ।

ਮਞ੍ਚ...ਪੇ॰... ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਕਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮੇਨਾਪੀਤਿਆਦੀਸੁ ਚੀਵਰਂ ਕਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਤਨ੍ਤਵਾਯੇਹਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਯਾਚਨਵਸੇਨ ਵਾਯਾਪਨੇ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਭਾਵੇਪਿ **ਚੀਵਰਵਾਯਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ** ਯਥਾਰਹਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਹਾਪਣਾਦਿ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਮੁਖੇਨ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਮਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਂ ਦੇਹੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਾਪਨੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦੋਸੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕਤਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਭਤਿਂ ਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋ। **ਵਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਸਾਖਾਯ ਮਕ੍ਖਿਕਬੀਜਨੇਨ ਪਣ੍ਣਾਦਿਚ੍ਛੇਦੇ ਬੀਜਗਾਮਕੋਪਨਸ੍ਸ ਚੇਵ ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਰਜਾਦਿਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਦੁਭਯਾਸਙ੍ਕਾਯ ਅਸਤਿ ਤਥਾ ਅਕਰਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਨਦੀਯਾਦੀਸੁ ਉਦਕਸ੍ਸ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤਾਯ "**ਆਹਰਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। "**ਨ ਆਹਟਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ**"ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਪਰਿਭੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। "**ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਬੀਜਨਾਦਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਚੇਤਿਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਪਨ ਤੇਹਿ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਾਮਣੇਰੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਪਰਿ॰ ੩੫੯) ਅਲਜ੍ਜੀਲਕ੍ਖਣਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪਲਕ੍ਖਣਤੋ

ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਿਰਹਿਤਾਨੰ ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨੰ ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕਗੋਤ੍ਰਭੁਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾਨੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਲਕ੍ਖਣੰ ਯਥਾਵਿਹਿਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਤਿਟ੍ਠਨਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ, ਪਟਿਲਾਭਕ੍ਖਣੇ ਗੋਣਾਨੰ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਗੋਣਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਸਾਦਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ''ਹਤ੍ਥਿਗਵਸ੍ਸਵਲਵਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਞਾਤਿਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਯਾਚਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਦੁਕ੍ਕਟਾਭਾਵੇਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਯਾਚਨੇਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। **ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵ**ਾਤਿ ਚੋਰਾਦਿਉਪਦ੍ਦਵਤੋ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵ**ਾਤਿ ਤਿਣਦਾਨਾਦੀਹਿ ਪੋਸੇਤ੍ਵਾ।

ਞਾਤਿਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਕਟਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਯਾਚਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਵਾਸਿਆਦੀਨਿ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਾਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **"ਏਸ ਨਯੋ ਵਾਸੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਵਲ੍ਲਿਆਦੀਸੁ ਚ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਚ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **"ਗਰੁਭਣ੍ਡਪ੍ਪਹੋਨਕੇਸੁਯੇਵ"**ਤਿ ਇਦੰ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਪਨ ਤਿਣਸਲਾਕੰ ਉਪਾਦਾਯ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਏਵ, ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। **ਵਲ੍ਲਿਆਦੀਸੁ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਾਲ਼ਿਆਗਤਾਨੰ (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੯) ਵੇਲੁਆਦੀਨੰ ਸਙ੍ਗਹੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਹਰਿਤਾਲਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਾਦਿ ਅਪ੍ਪਕਮ੍ਪਿ ਮਹਗ੍ਘੰ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤੰ ਤਾਲਪਕ੍ਕਪਮਾਣਤੋ ਊਨਮ੍ਪਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡਮੇਵ, ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਪਰਿਕਥਾਦੀਸੁ ''ਸੇਨਾਸਨੰ ਸਮ੍ਬਾਧ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੯) ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥਨੰ **ਪਰਿਕਥਾ** ਨਾਮ। ਉਜੁਕਮੇਵ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਿੰ ਪਾਸਾਦੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੯) ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਯਥਾਵਿਭੂਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਭਾਸਨੰ **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ। ਸੇਨਾਸਨਾਦਿਅਤ੍ਥੰ ਭੂਮਿਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿਕਰਣਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਾਦਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣੰ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। **ਉਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੩੪੪. ਮਣਿ ਕਣ੍ਠੇ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਮਣਿਕਣ੍ਠੋ। ਦੇਵਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਤ੍ਤਭਾਵਂ।

੩੪੫. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਤ੍ਤੇਨ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੫) ਅਨਤ੍ਥਿਕਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਏਵਂ ਵਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਯਾ ਮਨ੍ਤਪਦਵਸੇਨ ਵਦਾਪੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਤਾ ਆਣਤ੍ਤਵਚਨੰ ਵਦੇਮੀਤਿ ਅਵੋਚ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਮੁਸਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ **"ਪਤ੍ਤੇਨ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ"**ਤਿ ਇਦੰ **"ਪਤ੍ਤੰ ਦਦਨ੍ਤੁ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਾਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਏਸ ਨਯੋ **ਮਣਿਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪੰ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਕਥਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਚਨਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

੩੪੯. ਉਦ੍ਧਂਮੁਖੰ ਲਿਤ੍ਤਾ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾ, ਛਦਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਾ ਹਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਉਦ੍ਧਂਮੁਖਾ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨ੍ਤੋਲਿਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। ਅਧੋਮੁਖੰ ਲਿਤ੍ਤਾ ਅਵਲਿਤ੍ਤਾ। ਬਹਿ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਾ ਹਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਧੋਮੁਖਾ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਬਹਿਲਿਤ੍ਤਾ"**ਤਿ।

ਬਜ੍ਝਜਨੰ ਵਿਲੋਮਿਤੰ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਹੇਤੁਕਤ੍ਤੁਵਚਨਸ੍ਸ ''ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਸੁਦ੍ਧਕਤ੍ਤੁਵਚਨੰ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਵਾ''ਤਿ ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾਤਿ ਬਹੁਉਦ੍ਦੇਸਪਦਾਨੁਗੁਣੰ ਕਰਣਵਚਨੇਨੇਵ ਪਦਤ੍ਥੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਕਤੇ ਬਜ੍ਝਜਨੰ ਵਿਰੁਦ੍ਧੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਪਨ ਪਦਤ੍ਥਵਸੇਨ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਸੇਨ ''ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਪਦਤ੍ਥਤੋ, ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਚ ਲਬ੍ਭਮਾਨੰ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਞ੍ਹਿ ਕਾਰਯਮਾਨੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਉਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਸਾਮਿਭਾਵੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੇਤਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਵਣ੍ਣਕਰਣਤ੍ਥੰ ਸੇਤਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਸੁਧਾਯ ਵਾ ਕਤਤਨੁਕਲੇਪੋ, ਤੇਨ ਪਨ ਸਹ ਮਿਨਿਯਮਾਨੇ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਸਙ੍ਕਾਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥੰ ਆਹ **"ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕ"**ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵੋਹਾਰੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਕੁਟਿਯਾ ਅਨਙ੍ਗਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਨਯੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ''ਆਯਾਮਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਆਯਾਮਤੋ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਤੋਭਾਗੇ ਵਡ੍ਢਿਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਿਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੇਨ ਤਿਹਤ੍ਥਾ, ''ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨਾ''ਤਿਪਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੩੪੮-੩੪੯) ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ''ਯਤ੍ਥ...ਪੇ॰... ਅਯੰ ਕੁਟੀਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਤਿਹਤ੍ਥਾਯਪਿ ਕੁਟਿਯਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸੁਖੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਤੋ। **"ਊਨਕਚਤੁਹਤ੍ਥਾ ਵਾ"**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਨਾਰਹੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਦਿ ਹਿ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੇਨ ਚਤੁਹਤ੍ਥਾਯਪਿ ਕੁਟਿਯਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਚੋ ਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਾ ਅਕੁਟੀਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਞ੍ਚਪਰਿਵਤ੍ਤਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਚੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਚੋ। ਸੋ ਹਿ ਪਕਤਿਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਨਵਵਿਦਤ੍ਥਿਕੋ, ਅਟ੍ਠਵਿਦਤ੍ਥਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਮਞ੍ਚੋ ਸੀਸੂਪਧਾਨੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਪਹੋਤਿ। **ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰਮ੍ਪਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਾਯਪਿ ਵਤ੍ਥੁਦੇਸਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਵਾਤਿ ਸਨ੍ਦੇਹਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕਲਲਲੇਪੋਤਿ ਕੇਨਚਿ ਸਿਲੇਸੇਨ ਕਤਲੇਪੋ, ਸੇਤਰਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਕਰਣਤ੍ਥੰ ਕਤਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਦਿਕਲਲਲੇਪੋ ਵਾ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਲੇਪੋ ਏਵਾ"**ਤਿ। ਤੇਨ ਤਲ਼ਾਕਾਦੀਸੁ ਘਨੇਨ ਕਲਲੇਨ ਕਤਬਹਲਲੇਪੋ ਮਤ੍ਤਿਕਾਲੇਪਨੇ ਏਵ ਪਵਿਸਤਿ ਲੇਪਵੋਹਾਰਗਮਨਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟੋ** ਨਾਮ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚਤੁਰਸ੍ਸਦਾਰੁਸਙ੍ਘਾਟੋ, ਯਤ੍ਥ ਸਉਤ੍ਤਰਪਾਸੰ ਕਵਾਟੰ ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਨ੍ਤਿ।

ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪੀਤਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ, ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨਾਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਪਸਦ੍ਦਸ੍ਸਾਪਿ ਓਆਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੩੫੩. **ਨਿਬਦ੍ਧਗੋਚਰਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨੰ ਹਤ੍ਥੀਨੰ ਨਿਬਦ੍ਧਗਮਨਮਗ੍ਗੋਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਏਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਹਾਦੀਨੰ। **ਗੋਚਰਭੂਮੀ**ਤਿ ਆਮਿਸਗ੍ਗਹਣਟ੍ਠਾਨੰ। **ਨ ਗਹਿਤਾ**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਭਾਵੇਨ ਨ ਗਹਿਤਾ, ਨ ਵਾਰਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੀਹਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਗੋਚਰਗ੍ਗਹਣਟ੍ਠਾਨੰ ਹਤ੍ਥੀਨੰ ਵਿਯ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਗੋਮਹਿੰਸਾਦਿਪਾਣਕਾ ਸਨ੍ਤਿ, ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਤੰ ਠਾਨੰ ਸੀਘੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਤੰ ਨ ਵਾਰਿਤੰ, ਨਿਬਦ੍ਧਗਮਨਮਗ੍ਗੋਵ ਵਾਰਿਤੋ ਆਸਯਤੋ ਗਮਨਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। **ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ** ਵਾਲ਼ਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਮਹਿੰਸਾਦੀਨੰ। **ਆਰੋਗ੍ਯਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਦ੍ਦਵਾਯ। **ਸੇਸਾਨੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾਦੀਨਿ ਸੋਲ਼ਸ। ਤਾਨਿ ਚ ਜਨਸਮ੍ਮਦ੍ਦਮਹਾਸਮ੍ਮਦ੍ਦਕੁਟਿਵਿਲੋਪਸਰੀਰਪੀਲ਼ਾਦਿਉਪਦ੍ਦਵੇਹਿ **ਸਉਪਦ੍ਦਵਾਨੀ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਭਿਹਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਅਬ੍ਭਾਘਾਤੰ**। ''ਵੇਰਿਘਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ **"ਚੋਰਾਨੰ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਧਮ੍ਮਗਨ੍ਧਿਕਾਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਦਣ੍ਡਨੀਤਿਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧਿਕਾ। ਗਨ੍ਧਿਕਾਤਿ ਚ ਯਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਹਤ੍ਥਾਦਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੰ ਦਾਰੁਖਣ੍ਡਫਲਕਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਨ ਚ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੰ ਠਾਨੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਰਚ੍ਛਾਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਥਿਕਾਨਿਸ੍ਸਿਤੰ। **ਚਚ੍ਚਰਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਰਥਿਕਾਨੰ ਸਨ੍ਧਿਨਿਸ੍ਸਿਤੰ। **ਸਕਟੇਨਾ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਸੁਧਾਦਿਭਣ੍ਡਾਹਰਣਸਕਟੇਨ।

ਪਾਚਿਨਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਤਲ਼ਾਵਸਾਨੰ ਚਿਨਿਤਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਕੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ, ਯਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਭਿਤ੍ਤਿਥਮ੍ਭਾਦੀਨਿ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਧ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਸਹਪਯੋਗਾਨੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਵਿਯ ਵਿਸੇਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾਪਿ ਤੇਸੰ ਵਿਭਾਗੇਨ ਦਸ੍ਸਨੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਟਿਯਾ ਭੇਦੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਕਤੰ। **ਤਦਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਤਦ੍ਛਦਨਤ੍ਥਾਯ। **ਏਵਂ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਵਾ ਕਤੰ। **ਪਣ੍ਣਸਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਕੁਟਿਯਾ ਤਿਣਪਣ੍ਣਚੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਅਪਰਿਪਤਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਲਿਮ੍ਪਤੀ''ਤਿ।

ਅਨ੍ਤੋਲੇਪੇਨੇਵ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਅਨ੍ਤੋਲੇਪੇ** ਵਾ”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਬਹਿਲੇਪੇ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੇ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇ ਵਾ ਠਪਿਤੇਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਤਸ੍ਸੋਕਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾਦਿਸ੍ਸ ਓਕਾਸਭੂਤੰ ਛਿਦ੍ਦੰ। **ਪੁਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵ**ਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਠਪਿਤੋਕਾਸੰ ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਚੇ, ਤੰ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦਭੇਦਨੇਨ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ। **ਠਪਿਤੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੇ ਵਾ ਗਵਕ੍ਖਸਙ੍ਘਾਟੇ ਵਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਡ੍ਢਿਤੇ ਵਾ ਅਵਡ੍ਢਿਤੇ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤੇ। **ਲੇਪੋ ਨ ਘਟੀਯਤੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਦਿਨ੍ਨੋ ਲੇਪੋ ਤਥਾ ਠਪਿਤੇਨ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਘਟੀਯਤਿ, ਏਕਾਬਦ੍ਧੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੰ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੰ ਵਾ। **ਪਠਮਮੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਲੇਪਸ੍ਸ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਵਾਤਪਾਨਾਨੰ ਠਪਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਲੇਪਘਟਨੇਨੇਵਾਤਿ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਕਤਵਾਤਪਾਨਾਦੀਨਿ ਵਿਨਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਲੇਪਘਟਨੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾਤਪਾਨਾਦੀਨੰ ਅਲੇਪੋਕਾਸਤ੍ਤਾ, ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਕਤਤ੍ਤਾ ਵਾ, ਵਾਤਪਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਲੇਪਸ੍ਸ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟਨੇਨੇਵਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੰ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯੰ। **ਆਲੋਕਤ੍ਥਾਯ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਲਿਮ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਦਾਰੁਕੁਟ੍ਟਿਸ੍ਸ ਦਾਰੂਨਮਨ੍ਤਰਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੰ ਵਿਵਰੰ ਯਾਵ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਤਾਵ ਆਲੋਕਤ੍ਥਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੰ ਸਕੁਟ੍ਟਚ੍ਛਦਨੰ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਏਤੰ ਵਿਵਰੰ ਲਿਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵੰ ਠਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਵੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦਾਪਿ ਆਲੋਕਤ੍ਥਾਯ ਵਾਤਪਾਨਵਸੇਨ ਠਪੇਤਿ, ਵਾਤਪਾਨਦ੍ਵਾਰਸਙ੍ਘਾਟੇ ਘਟਿਤੇ ਲੇਪੋ ਚ ਘਟੀਯਤਿ, ਪਠਮਮੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਸਚੇ**”ਤਿਆਦਿ। ਮਤ੍ਤਿਕਾਕੁਟ੍ਟਮੇਵ ਮਤ੍ਤਿਕਾਲੇਪਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ “**ਸਚੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਕੁਟ੍ਟੰ ਕਰੋਤਿ, ਛਦਨਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟਨੇ ਆਪਤ੍ਤੀ**”ਤਿ। **ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਲੇਪਸ੍ਸ ਅਘਟਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾਯ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ।

੩੫੪. ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ‘‘ਸਾਰਮ੍ਭੇ ਚ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯ , ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਾਯ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ’’ਤਿ ਏਵੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ।

੩੬੧. ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਕੁਟਿਕਮ੍ਮੇਤਿ ਲੇਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੁਟਿਕਮ੍ਮੇ ਏਕਪਿਣ੍ਡਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇ। “**ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ** ਵਾ”ਤਿ ਇਦੰ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੇਨ ਪਨ ਲਦ੍ਧੰ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਪਰੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਕਤੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਪਾਰਾ॰ ੩੬੩) ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਲਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯੇਵ ਕਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨਾਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨੰ ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। “**ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ** ਵਾ”ਤਿ ਇਦੰ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਪਰਤੋ ਲਦ੍ਧਾਯ ਕੁਟਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਪਚਿਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਪਾਚਿਨਾ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਤਬ੍ਬਾ। **ਭੂਮਿਸਮੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਚਿਨਤਲਾਵਸਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ।

੩੬੪. ਲੇਣਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਲੇਣੰ। **ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਲੇਪੋ ਘਟੀਯਤੀ**ਤਿ ਛਦਨਲੇਪਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਸੁੰ ਏਵ ਵਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਲੇਣਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਕਰਣਤ੍ਥੰ ਲੇਪੰ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਕੁਟਿਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਕਤੰ ਚਤੁਰਸ੍ਸਕੂਟਾਗਾਰਸਣ੍ਠਾਨੰ ਏਕਕਣ੍ਣਿਕਾਬਦ੍ਧੰ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੰ ਪਟਿਸ੍ਸਯਵਿਸੇਸੰ “**ਗੁਹਾ**”ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੰ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਭੂਮਿਗੁਹ**ਨ੍ਤਿ ਉਮ੍ਮਙ੍ਗਗੁਹੰ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੂਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਿਕਗੇਹਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਿਕਗੇਹਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਵਿਵਰਨ੍ਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ ਛਦਨੰ ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ...ਪੇ॰... ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਜਾਲਬਦ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵ**ਾਤਿ ਦੀਘਤੋ, ਤਿਰਿਯਤੋ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਲ੍ਲਿਯਾਦੀਹਿ ਬਦ੍ਧਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਜਾਲੰ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸੋ ਚਾ**ਤਿ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵੋ। **ਛਦਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਛਦਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਲਿਮ੍ਪਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਮਤ੍ਤਿਕਾਕੁਟ੍ਟੇ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੰ ਵਿਨਾਪਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਛਦਨਲੇਪਸ੍ਸ ਘਟਨਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਛਦਨਲੇਪੋਵ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵੰ, ਅਥ ਖੋ ‘‘ਉਪਚਿਕਾਮੋਚਨਤ੍ਥਮੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਸਾਣਕੁਟ੍ਟੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਲੇਪੋ ਨ ਘਟੀਯਤਿ ਨਾਮ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਪਨ ਛਦਨਲੇਪਘਟਨਤ੍ਥੰ ਸਕਲਾਯਪਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਲੇਪੋ ਅਵਸ੍ਸੰ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋਵ ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਦੇਸਸ੍ਸ ਅਲੇਪੇਪਿ ਛਦਨਲੇਪਸ੍ਸ ਅਘਟਨਤੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਲੇਪੋ ਨ ਘਟੀਯਤੀ**”ਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯੰ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯੰ ਏਵ, ਲੇਣਗੁਹਾਦੀਸੁਪਿ ਸਾਰਮ੍ਭਾਪਰਿਕ੍ਕਮਨਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ, ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪਾਲਿਵਿਰੋਧੰ ਪਰਿਹਰਿਤੁੰ “**ਯੰ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦਿਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ, ਯੰ ਪਨ ਪਾਲਿਯੰ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਿਕਾਰੁਕਾਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ, ਤੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਨ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਯਥਾਸਮਾਦਿਟ੍ਠਾਯ ਕੁਟਿਯਾ ਅਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਯਥਾਸਮਾਦਿਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਾਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ‘ਕੁਟਿੰ ਮੇ ਕਰੋਥਾ’ਤਿ ਸਮਾਦਿਸਤਿ ਚ, ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਚ ਹੋਤੁ ਅਨਾਰਮ੍ਭਾ ਚ ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨਾ ਚਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਕਾਰਾਪਕੇਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਨ ਪੋਤ੍ਥਕੇ ‘‘ਕੁਟਿਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੁਟਿੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਾਠਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ‘‘ਯੰ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੁਕਾਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਵ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਵਾਸਾਗਾਰਤ੍ਥਾਯ ਏਵ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ। **ਅਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤੋ। **ਅਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕੰ। ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਤਾ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਪ੍ਪਮਾਣਸਮ੍ਭਵੋ, ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਤਾ, ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਵਾਸਾਗਾਰਤਾ, ਲੇਪਘਟਨਾਤਿ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਙ੍ਗਾਦੀਸੁ ਛ ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫. ਸਤ੍ਤਮੇ ਪੂਜਾਵਚਨਪ੍ਪਯੋਗੇ ਕਤ੍ਤੁਰਿ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸਪਿ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ “**ਗਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਪੂਜਿਤ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਰੁਪਿਨ੍ਨਿਯੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਤਾ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ “**ਕਾਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**”ਤਿ। ਤੇ ਹਿ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮ੍ਪਿ ਭੂਤਗਾਮਾਨੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੩੬੬. ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵੋਤਿ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਅਦੇਸਨਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਕਿਰਿਯੰ ਵਿਨਾ ਨ ਕੇਵਲੰ ਕਿਰਿਯਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਭਾਵੋ। ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਹਿ ਇਦੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ **ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾ ਅਨਭਿਨੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ‘‘ਮਹਲ੍ਲਕਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਅਨਭਿਨੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਕਿਰਿਯਞ੍ਚ ਅਕਿਰਿਯਞ੍ਚ ਸਮੁਚ੍ਚਿਨੋਤਿ।

ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੦. ਅਟ੍ਠਮੇ ਪਾਕਾਰੇਨ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਗੋਪੁਰਟ੍ਟਾਲਕਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਕਾਰੇਸੁ ਯੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਕਤੋ ਵਙ੍ਕਸਣ੍ਠਾਨੋ ਸਰਕ੍ਖੇਪਛਿਦ੍ਦਸਹਿਤੋ ਪਤਿਸ੍ਸਯਵਿਸੇਸੋ **ਅਟ੍ਟਾਲਕੋ** ਨਾਮ।

ਸੋਲਸਵਿਧਸ੍ਸਾਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਹਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਭਾਵਨਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸੋਲਸਵਿਧਸ੍ਸ। **ਤੇ ਗਾਰਵੇਨਾ**ਤਿ ਤੇ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪੁਰਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲਨ੍ਤਸਰੀਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪਨੇ ਗਾਰਵੇਨ, ਲਜ੍ਜਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਰਸਪੀ**ਤਿ

ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਸੇਨਾਸਨਗਾਹਾਪਕਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਚੀਵਰਭਾਜਕਯਾਗੁਭਾਜਕਫਲਭਾਜਕਖਜ੍ਜਭਾਜਕਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕਸਾਟਿਯਗਾਹਾਪਕਪਤ੍ਤਗਾਹਾਪਕਆਰਾਮਿਕਪੇਸਕਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕਸਮ੍ਮੁਤਿਵਸੇਨ ਤੇਰਸਪਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਅਪਿਸੂ"**ਤਿ ਇਦਂ ''ਅਪਿਚਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ ਨਿਪਾਤੋ। **ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਪੀਠਾਦੀਸੁ ਸੇਨਾਸਨਸਾਧਾਰਣੇਸੁ, ਕਤਿਕਸਣ੍ਠਾਨਪਵੇਸਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲਾਦੀਸੁ ਪਨ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਕਥਾਪੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ । **ਅਯਞ੍ਹਿ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਥੇਨ੍ਤੁ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਨ੍ਤੁ, ਨਾਨਾਪ੍ਪਕਾਰਂ ਇਰਿਯਾਪਥਂ, ਕਿਰਿਯਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੁ, ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਵਯੋਨਿਯਮਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਿਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਵਤ੍ਥੁਕਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕਵਚਨਂ।

੩੮੩. ਏਕਚਾਰਿਕਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤਿਮਨਾਪਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ ਵਿਸੁਂ ਠਿਤਿਕਾਯ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਭਤ੍ਤਂ। **ਤਦ੍ਧਿਤਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਮਾਣਮਸ੍ਸ ਚਤੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਦ੍ਧਿਤਵੋਹਾਰੇਨ। **ਭਵੇ**ਤਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਤੀਤਂ ਦਿਵਸਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਦਿਵਸੇ ਸਲਾਕਦਾਨਕ੍ਖਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਹਿਯਜੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਇਚ੍ਚੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਾਹਂਸੁ ''ਸ੍ਵੇ ਅਮ੍ਹੇ''ਤਿਆਦਿ। **ਪਧੂਪਾਯਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋਧਵਸੇਨ ਪਧੂਪਾਯਨ੍ਤਾ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਿਸ੍ਸ ਮ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮੪. ''ਸਰਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਏਕਂ ਵਾਕ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਕਤ੍ਤੁਰਿ ਰਿਤੁਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਅਸੀ''ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਾਰਪਦੇਨ ਸਹ ਏਕਵਾਕ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਏਵਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ, ''ਯਥਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਆਹਾ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾਕ੍ਯੇਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਉਜੁਕਮੇਵਾ**ਤਿ ਤ੍ਵਾ-ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਵਸੇਨ ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਂ ਉਜੁਕਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਦੁਤਿਯੋ ਦਬ੍ਬ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਣ੍ਡਿਤਾਦਿਵਚਨੋਤਿ ਆਹ **"ਨ ਖੋ ਦਬ੍ਬ ਦਬ੍ਬਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ"**ਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੋਸਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤਿ। **ਵਿਨਯਲਕ੍ਖਣੇ ਤਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਲਕ੍ਖਣਵਿਸਯੇ ਆਗਮਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਯਤੋ ਅਹ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਅਹਂ ਜਾਤੋ, ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਭਿਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਚ ਤਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਸੇਵਿਤਾ ਅਹੋਸਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਪੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਇਦਾਨਿ ਏਕਵਾਕ੍ਯਵਸੇਨ ਯੋਜਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਘਟਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਨ ਘਟਨਂ ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪਸਿਦ੍ਧਾਯ ਏਵ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਤਾਯ ਏਵ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨਾਸੇਥਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਚਰ ਪਿਰੇਤਿ ਚਰ ਗਚ੍ਛ ਪਿਰੇ ਪਰ ਅਮਾਮਕ ਤ੍ਵਂ। **ਵਿਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਗਚ੍ਛ। **ਅਕਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਅਮੂਲਕੇਨ ਚੋਦਨਾਯ ਨ ਕਾਰਿਕਾ। **ਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ''ਅਯ੍ਯੇਨਮ੍ਹਿ ਦੂਸਿਤਾ''ਤਿ ਇਮਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਯਦਿ ਨਾਸਿਤਾ, ਤਦਾ ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਦੂਸਕਤ੍ਤਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਤਸ੍ਸ ਦੋਸਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ। **ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਕਤਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਵਸ੍ਸਂ ਤਮੇਵ ਦੋਸਂ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਕਾਰਣੇਨ ''ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਥਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ''ਦਬ੍ਬਞ੍ਚ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਮੇਤ੍ਤਿਯਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਦੋਸੇਨ ਨਾਸਨਾਰਹਤਾ, ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਚ ਅਮੂਲਕਭਾਵੋ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਕਾਰਕਭਾਵੋ ਚ ਸਿਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਤ੍ਤਨੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ''ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਕ੍ਖੇਪਵਚਨੇਨ ਸਹਿਤਂ ਕੂਟਸੁਤ੍ਤਂ। **ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ ਓਤਿਣ੍ਣਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਨਾਸਨਾ ਵਿਹਿਤਾਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ, ''ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਸਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਸੂਚਿਕਾਯ ਅਸ੍ਸਾ ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸੇਥਾਤਿ ਸਿਜ੍ਝਨਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ''ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਓਤਿਣ੍ਣਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਨਾਸਨਾ ਵਿਹਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾਦੇਸੁ, ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਾ। **ਯਂ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਹਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਚਾਰਿਤਂ ਹੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਂ ਵਿਚਾਰਿਤਂ, ''ਤਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀ...ਪੇ॰... ਅਸੁਦ੍ਧਤਾਯੇਵ ਨਾਸੇਸੀ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟ"**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਸੁ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਵਾਦਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਪਚ੍ਛਿਮਨਯੇਪੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ**ਤਿ ਵਿਸਂਵਾਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਸਮਾਨੇਪਿ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਦਿਵਿਸੇਸੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਦਿਨੋ ਵਿਧਾਯਕਵਚਨਬਲੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਏਵਂ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਾਦੇ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਦੁਕ੍ਕਟਵਾਦਮੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ **"ਤਤ੍ਰ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਸੁਨ੍ਤਿ **ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਤੋ** (ਪਾਚਿ॰ ੧) ਵਿਸੁਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਨਨ੍ਤੋਗਧਭਾਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਮੂਲਕਾਨੁਦ੍ਧਂਸਨੇ ਵਿਸੁਞ੍ਞੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਰਿਮਨਯੋਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਾਦੋ। ਏਵਂ ਅਨੁਰਾ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਾਕਟਮੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **"ਤਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਥਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਞ੍ਚ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤੇਹਿ ਨਾਸਨਾ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਨਾਸਨਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ।

੩੮੬. ਆਕਾਰਨਾਨਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਦੂਸਿਤਾਕਾਰਸ੍ਸ, ਦੂਸਕਾਕਾਰਸ੍ਸ ਚ ਨਾਨਤ੍ਤੇਨ। **ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਤੁਟ੍ਠੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਨ ਸੁਖਿਤੋ"**ਤਿ। **ਨ ਪਸਾਦਿਤੋ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਪ੍ਪਸਾਦੋ। ਖੀਲ-ਸਦ੍ਦੋ ਥਦ੍ਧਭਾਵਵਚਨੋ , ਕਚਵਰਪਰਿਯਾਯੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਚਿਤ੍ਤ...ਪੇ॰... ਖੀਲ"**ਨ੍ਤਿ। **ਨਪ੍ਪਤੀਤੋ**ਤਿ ਪੀਤਿਸੁਖਾਦੀਹਿ ਨ ਅਭਿਗਤੋ ਨ ਉਪਗਤੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਨ ਅਭਿਸਟੋ"**ਤਿ।

ਯੇਨ ਦੁਟ੍ਠੋਤਿ ਚ ਕੁਪਿਤੋਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇਨ ਦੁਟ੍ਠੋਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਕੁਪਿਤੋਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਂ **ਮਾਤਿਕਾਯਞ੍ਚ ਪਦਭਾਜਨੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੬) ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਦ੍ਵੀਹੀ**ਤਿ ''ਤੇਨ ਚ ਕੋਪੇਨ, ਤੇਨ ਚ ਦੋਸੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕੋਪਦੋਸਪਦੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਦੋਸੋਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਆਹ **"ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੀ"**ਤਿ। **ਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਾਯ।

ਨ ਚੁਦਿਤਕਵਸੇਨਾਤਿ ਯਦਿ ਚੁਦਿਤਕਵਸੇਨਾਪਿ ਅਮੂਲਕਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ ਸਿਯਾ, ਅਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਅਨਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਸੁ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ। **ਪਦਭਾਜਨੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੬) ਪਨ **ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ** ਆਗਤਾਨੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤਂ ਇਧ ਅਪ੍ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਆਪਨ੍ਨਾਨਾਪਨ੍ਨਤਂ ਇਧਾਨੁਦ੍ਧਂਸਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਙ੍ਗਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਆਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਅਨਾਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ''ਅਨਾਪਨ੍ਨੋ ਏਸੋ ਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਵਿਮਤਿਯਾ ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਵ ਇਧ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਤਥੇਵਾਤਿ ਪਸਾਦਸੋਤੇਨ, ਦਿਬ੍ਬਸੋਤੇਨ ਵਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਵ **ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ** ਨਾਮ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **"ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ। **ਇਮੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ। **ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕਾਲੇਨ ਕਤਂ ਵਾਤਿ ਸਙ੍ਕਾਯ ਚੋਦੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਚੋਦਨਾ ਅਤ੍ਥਿ। **"ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਪੀਤ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਮੁਖੇ ਸੁਰਾਗਨ੍ਧਵਾਯਨਨਿਮਿਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਂ। ਅਰਿਟ੍ਠਞ੍ਹਿ ਸੁਰਾਸਦਿਸਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭੇਸਜ੍ਜਂ।

ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਥਿ ਸਮੂਲਕਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਾਸਮ੍ਭਵਾਨਂ ਮੂਲਾਮੂਲਭਾਵਦਸ੍ਸਨਂ। **ਅਤ੍ਥਿ ਸਵ੍ਵਾਸਮੂਲਕ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਸਵ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਭਵਾਸਮ੍ਭਵਾਨਂ ਮੂਲਾਮੂਲਭਾਵਦਸ੍ਸਨਂ। **ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਦਿਟ੍ਠਸਵ੍ਵੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਂ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਕਾਸਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੁਤਾਦੀਸੁਪਿ। **ਸਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਸਵ੍ਵਾਸਮੂਲਕੇਨ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਮਾਪਨ੍ਨਂ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਮੂਲਕੇਨ ਚ ''ਅਯਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਾਯ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਸਮੂਲਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ ਨਾਮ। ਸਵ੍ਵਾਸਮੂਲਕਤ੍ਤੇ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਆਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਅਨਾਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਆਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞੀ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਸੁ , ਅਦਿਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਵਾ ਮੂਲੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਾਦਿਸਞ੍ਞੀ ਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਮੂਲਕੇਨ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਸਵ੍ਵਾਸਮੂਲਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ ਨਾਮ। ਇਮੇਸਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾਤਿ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰਵਚੀਘੋਸਾਨਂ ਚੋਦਨਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨੂਪਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਠਤ੍ਵਾ''ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੩੮੫-੩੮੬) ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਤੋ ਬਜਤਿਰੇਕਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ''ਦੂਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ''ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯਾ**ਤਿ ਸਕਿਂ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਵਦਤੋ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਚੋਦਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਸੋਪੀ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ''ਮਯਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਂ ਅਵਤ੍ਵਾਪਿ ''ਅਮੂਲਕ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਤ੍ਵਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਵਾਚਂ ਪਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਵਿਯ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਵ। ਸਤਿਪਿ ਪਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ''ਅਸੁਕੇਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਰੇਨ ਅਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ**ਤਿ ਚੁਦਿਤਕਬਹੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇਨ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਵਾਰੇਸੁ ਚੁਦਿਤਕਬਹੁਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਵਾਰਭੇਦਸਬ੍ਭਾਵਂ ਞਾਪੇਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚੁਦਿਤਕਵਤ੍ਥੁਚੋਦਕਭੇਦੇਨ ਇਦਂ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਚੁਦਿਤਕਬਹੁਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਚਤੁਕ੍ਕਨ੍ਤਰਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਕਂ ਹੋਤਿ ਏਵ।

ਅਮੂਲਕਚੋਦਨਾਪਸਙ੍ਗੇਨ ਸਮੂਲਕਚੋਦਨਾਲਕ੍ਖਣਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਚੋਦੇਤੁਂ ਪਨ ਕੋ ਲਭਤੀ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਯਸ੍ਮਾ ਯੇ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਚੋਦਕਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾਵ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚੋਦੇਤੁਞ੍ਚ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਤੇਹਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਪਰਿਯੋਸਾਨੇਹਿ ਪਠਮਚੋਦਕੇਹਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਸਾਵਕਭਾਵੇਨ ਉਦ੍ਧਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਦੂਤਂ ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ''ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਹੀ''ਤਿ ਦੂਤਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯੋ ਚੋਦੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਂ, ਮੂਲਸਾਸਨਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ। **ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਜਾਨਨਕ੍ਖਣੇ।

ਗਰੁਕਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ** ਨਾਮ ''ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੫; ੨.੯੪, ੯੫, ੨੨੫; ੩.੯੧, ੧੧੬, ੧੩੬; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੧੦) ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਨ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਪਕਦਿਟ੍ਠਿ **ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ** ਨਾਮ। **ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਂ ਛਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਜੀਵਹੇਤੁਪਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਂ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੫), ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੇ (ਪਾਰਾ॰ ੩੦੧, ੩੦੨) ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਅਰਹਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੨੦) ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਣੀਤਭੋਜਨਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ (ਪਾਚਿ॰ ੨੫੭), ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾਪਣੀਤਭੋਜਨਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ (ਪਾਚਿ॰ ੧੨੩੬), ਸੂਪੋਦਨਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ (ਪਾਚਿ॰ ੬੧੨-੬੧੩) ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ** (ਪਰਿ॰ ੨੮੭) ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਛਨ੍ਨਂ। ਨ ਹੇਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਏਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਆਜੀਵਹੇਤੁਪਿ ਏਤਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਆਜੀਵਹੇਤੁਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤਾ ਏਵ, ਅਞ੍ਞਾਪਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਕੁਲਦੂਸਨਪਾਣਵਧਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਪਿ ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਏਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਨ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤੀਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਚੋਦਨਾ ਪਨ ਕਤਾ ਏਵ ਹੋਤਿ। **ਤਿਂਸਾਨੀ**ਤਿ ਤਿਂਸਂ ਏਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ ਤਿਂਸਾਨਿ, ਤਿਂਸਾਧਿਕਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਵੁਤਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਦਾਤਬ੍ਬਤੋ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਮੂਲਕੇਹਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤੋ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੇਨ, ਚੋਦਨਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯਾਤਿ ਉਬ੍ਬਹਨ੍ਤਿ ਵਿਯੋਜੇਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯ ਅਲਜ੍ਜੀਨਂ ਤਜ੍ਜਨਿਂ ਵਾ ਕਲਹਂ ਵਾਤਿ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾ, ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਤਾਯ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨਂ ਨਾਮ ਤਾਯ ਸਮ੍ਮਤਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਨਨਮੇਵ। ਅਲਜ੍ਜੁਸ੍ਸਨ੍ਨਾਯ ਹਿ ਪਰਿਸਾਯ **ਸਮਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲਵ॰ ੨੨੭) ਆਗਤੇਹਿ ਦਸਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਤੇਹਿ ਚ ਸਮ੍ਮਤੇਹਿ ਵਿਸੁਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ''ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਿਮ੍ਹੀਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਕਤਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਨਾਮਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ''ਕਤਰਾਯ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਤਂ ਚੋਦੇਸੀ''ਤਿ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾਯ ਭਾਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ ਅਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾਯ ''ਸੀਲਾਚਾਰਦਿਟ੍ਠਿਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤੀਸੁ ਕਤਰਾਯਾਤਿ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਞਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਨ ਪਨ ਕਿਮ੍ਹੀਤਿਆਦਿਪਦਤ੍ਥਮਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਨ ਹਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੋ ਚੋਦਕਂ ਬਾਲਂ ਅਪਰਿਚਿਤਭਾਸਾਯ ''ਕਿਮ੍ਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **"ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਸੀ"**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨ ਹੋਤਿ, ''ਕਤਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਸੁਕਾਯ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਸੀਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਬਾਲਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਨਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚ ''ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਚੋਦੇਸੀਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਪ੍ਪਕਾਸਨਮੇਵ ਨਯਦਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਕਿਮ੍ਹਿ-ਨਂ-ਪਦਾਨਂ ਪਰਿਯਾਯਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਂ। ਨ ਹਿ ਬਾਲੋ ''ਕਤਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਨਂ ਚੋਦੇਸੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੇ ਞਾਤੇਪਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਨਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਚੋਦਿਯਮਾਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਰੂਪਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨੇਵ ਅਜਾਨਨੇਨ ਅਲਜ੍ਜੀ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬੋ। ''ਕਿਮ੍ਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਅਵਿਞ੍ਞੁਤਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋਵ।

''ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯; ਪਰਿ॰ ੨) **"ਅਲਜ੍ਜੀਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਹਿਤੀ**ਤਿ **ਹਿ**-ਕਾਰੋ ਏਤ੍ਥ ਆਗਮੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਟ੍ਠਸਨ੍ਤਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਨਿਯਾਮੇਨ। **ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਪਟਿਵਚਨਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਦੋਸੇ ਆਵਿਭੂਤੇਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ''ਅਸੁਦ੍ਧੋਹ''ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਪਅਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਏਤਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸੁਦ੍ਧਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਸ੍ਸੇਵ ਨਿਰਤ੍ਥਕਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਚੋਦਕੇਨੇਵ ਅਲਜ੍ਜਿਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਠਾਤਬ੍ਬਤੋ। ਦੋਸਾਪਗਮਪਟਿਞ੍ਞਾ ਏਵ ਹਿ ਇਧ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੫-੩੮੬)।

ਤਦਤ੍ਥਦੀਪਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਦੋਸੇ ਆਵਿਭੂਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਦੋਸਾਪਗਮਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਕਾਤਬ੍ਬਤਾਦੀਪਨਤ੍ਥਂ। ਵਿਵਾਦਵਤ੍ਥੁਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਅਤ੍ਥਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ। ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨੇਸਂ ਕਥਾਪਚ੍ਛੇਦਤ੍ਥਂ, ਅਭਿਮੁਖਕਰਣਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁਂ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ**ਤਿ ''ਅਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਚੋਦਕਪਕ੍ਖੇ ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਭਾਵਤੋ ਬਹਿਭੂਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਨ੍ਦੇਹੇ ਏਵ ਹਿ ਸਤਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਨ ਸਤਿ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਸਚ੍ਚਤੋਪਿ ਪਟਿਭਾਤਿ, ਕਥਂ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਨਾ ਸਿਯਾਤਿ।

“ਤਥਾ ਨਾਸਿਤਕੋਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਿਯੋਜਨੰ ਨਾਮ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾ ਵਿਯ ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਕੋ ਨਾਸਨਪ੍ਪਕਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਿਰਦ੍ਧੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਸਹਸਾ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **“ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ”**ਤਿ ਇਦੰ ‘‘ਪਕ੍ਖਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਨ ਦੇਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਲਜ੍ਜਿਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨੰ। ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਏਵ, ਪੁਰਿਮੋ ਲਜ੍ਜਿਭਾਵੋ ਨ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਨ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਮਯਾ ਕਤਦੋਸੰ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਨ ਦੇਤਿ। **ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕਾਯਵਾਚਾਸੁ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤਿ ਏਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ”**ਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਕ੍ਖਿਕਾਨੰ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਵੂਪਸਮਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਦੁਵੂਪਸਨ੍ਤਤਾਯ ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਨਾਸਿਤਕੋਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਚੁਦਿਤਕਚੋਦਕੇਸੁ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਤੁਟ੍ਠਾ ਭਵਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਚੁਦਿਤਕਚੋਦਕੇਸੁ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ ਞਤ੍ਵਾ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪਰਿਯੋਸਾਨਅਨੁਵਿਜ੍ਜਨਾਨੰ ਮਜ੍ਝੰ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਮੂਲਕਮ੍ਪਿ ਸਮੂਲਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **“ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨੀ”**ਤਿ। **ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਕਾਲੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਸਲਾਕਗ੍ਗਯਾਗੁਅਗ੍ਗਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **ਅਕਾਲੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਦੋਸਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। **ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਦੋਸਚਿਤ੍ਤੋ। **ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ‘‘ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰਤਾ, ਤਥਾ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਤਾ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨੰ ਸ੍ਵਾਗਤਾਦਿਤਾ, ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੩੬੨) ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਧਮ੍ਮਾ ਚ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਾ, ਹਿਤੇਸਿਤਾ, ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤਾ, ਵਿਨਯਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੦੧) ਇਮੇਸੁ ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ। ਤਤ੍ਥ **“ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਾ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਰੁਣਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਹਿਤੇਸਿਤਾ**ਤਿ ਹਿਤਗਵੇਸਨਤਾ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਹਿਤੇਨ ਸਂਯੋਜਨਤਾ, ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤਾ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤਾ। ਵਤ੍ਥੁੰ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਮ੍ਮਕਰਣੰ **ਵਿਨਯਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾ** ਨਾਮ।

ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਅਧਿਕਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ, ਸਮਥੇਹਿ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਤੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਸੇਸਾਨਿ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੫-੩੮੬)। **ਯੰ ਅਧਿਕਿਚ੍ਚਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਗਾਹਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਸੁਕੰ ਚੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਨਸਾ ਚੋਦਨਾਕਾਰਸ੍ਸ ਗਹਣੰ। **ਚੇਤਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਚੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਬ੍ਯਾਪਾਰਸਙ੍ਖਾਤੰ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ। **ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੁਦਿਤਕਸ੍ਸ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਕੋਧੰ ਅਸਹਨੰ, ਤਥਾ ਪਵਤ੍ਤੰ ਵਾ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਰਾਸਿੰ। **ਵੋਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਵਚਨੰ। **ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਮਨਸਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੰ ਨਾਮਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ। **ਅਤ੍ਤਾਦਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚੋਦਨੰ ਮਨਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਤੰ ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਗਾਹਲਕ੍ਖਣੰ ਅਧਿਕਰਣੰ। **ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ** ਚੇਤਨਾਯ ਖਣਿਕਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਚ ਸਮਥਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਨਿਟ੍ਠਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਉਪਰਿਪਿ **“ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤੀ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੋਹਾਰਵਚਨਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮਥਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ”**ਤਿ। ‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਕਤਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਕਚ੍ਚੇਹਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਅਧਿਕਰਣਤੰ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁੰ **“ਤੰ ਪਨੇਤ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤੰ ਪਨੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਗਹਣੰ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿ ਏਕਨ੍ਤਅਕੁਸਲਸਭਾਵਾ ਵਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਸਭਾਵਾ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ **“ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤੀ”**ਤਿਆਦਿਕੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਧਿਕਰਣਵਾਦੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਉਦ੍ਧਟੰ। ਤੇਨਾਹ **“ਨ ਹਿ ਤੇ…ਪੇ॰… ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ।

ਅਮੂਲਕਞ੍ਚੇਵ ਤੰ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਮੂਲਕਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਅਧਿਕਰਣ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਯਞ੍ਚੇਤ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾਯ ਅਮੂਲਕਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਭਾਵੋ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਯ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਤੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ‘‘ਪਾਰਾਜਿਕੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਚੋਦਕੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ ਨਾਮਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਥਿਤੋ। **ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਮਨਸਾ ਆਰੋਪਿਤਮਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇ ਵਾਚਕਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਏਵੰ ਨਾਮਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਥਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਯਸ੍ਮਾ ਵਾਯਾ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਕਾਰੇਨ ਮਨਸਾ ਆਰੋਪਿਤਅਤ੍ਥਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਇਧੇਵਾ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਤ੍ਤੰ ਇਧੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਏਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। **ਏਕੇ**ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਏਕਚ੍ਚੇਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਭਾਵੰ ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਭਾਵੰ ਸਾਧੇਤੁੰ ‘‘ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਪਞ੍ਚਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ **“ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿਨਾ, ਤੇਨ ਚ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਾਦੇ ਯਦਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਅਕੁਸਲਾ ਵਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ ਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਕਥੰ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯ? ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਕੁਸਲਾਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ, ਮੇਥੁਨਾਦੀਸੁ ਅਕੁਸਲਾਦੀਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ। ਤਤੋ ਏਵ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ, ਗਿਲਾਨਾਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਚ ਸਿਯਾ। ਅਥ ਮਤੰ ‘‘ਨ ਕੇਵਲੰ ਅਕੁਸਲਾਦਿ ਏਵ, ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੰ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਏਵ ਅਕੁਸਲਾਦਯੋ ਆਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਸਾਰੰ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਾਦੀਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ, ਅਕੁਸਲਾਦਿਸਭਾਵਾਯ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਪਯੋਗਾਦੀਸੁ ਏਕਤ੍ਤਾਦਿਪਿ ਨ ਸਿਯਾ। ਨ ਹਿ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵਾਕੁਸਲੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਬਹੂ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਹੂਨਿ, ਯੇਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਤ੍ਤੰ, ਬਹੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਸਿਯਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕੰ ਅਯੁਤ੍ਤਿੰ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਮੁਤਿਪਞ੍ਞਾਪਨਸ੍ਸ ਓਕਾਸਟ੍ਠੇਨ ‘‘ਵਤ੍ਥੁ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਗੋਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਤੋ ਬੁਦ੍ਧਿਸਦ੍ਦਨਿਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਸਾਮਞ੍ਞਾਕਾਰੋ ਗੋਤ੍ਤੰ। **ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਭੂਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ । ਯੰ ਪਨ ‘‘ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੨੦; ਪਰਿ॰ ੩੦੩), ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੨੨) ਚ ਸੁਤ੍ਤੰ ਤੇਹਿ ਸਮੁਦ੍ਧਟੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਵਾਦਾਦੀਨੰ ਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਯੰ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾਯ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ** ਵਿਰਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨਸੋਧਨਤ੍ਥੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨੀਕਾਰਕਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਾਦਿਰੂਪਾਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਲਦ੍ਧਿ, ਤੇਨੇਵ ਸੋ ਇਧਾਪਿ ‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਕਤਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ‘ਤੰ ਪਨੇਤ’ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹਾ’’ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੩੮੫-੩੮੬) ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਸ੍ਸਪਿ ਲਦ੍ਧਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਥਵਿਰੋਧਮ੍ਪਿ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਘੋਸਾਚਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੰ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ‘‘ਤੰ ਪਨੇਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਰਭਿ ‘‘ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਉਪਰਿ ਕਥਨਤੋ, ਅਥ ਖੋ ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਿਕਾਨੰ ਏਕਚ੍ਚਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁਕਾਮੋ ਆਰਭਿ, ਤੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤੇ ‘‘ਏਕੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵਿਵਾਦਾਦੀਨੰ ਕੁਸਲਾਦਿਕਤ੍ਤੇ ਤੰਸਮਥਾਨਮ੍ਪਿ ਤਬ੍ਭਾਵੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਪਰਮਤ੍ਥੇਸੁ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਥਾਯੋਗਾਤਿ ਆਹ **“ਕੁਸਲਾਦਿਸਮਥੇਹੀ”**ਤਿ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਭਾਵਾਨਮੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਰਣੀਯਤਾ, ਨ ਪਨ ਕੁਸਲਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਰੂਪਾਨੰ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਖਣਿਕਤਾਯ ਸਯਮੇਵ ਸਮਥਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਮਤ੍ਥਿਤਮਤ੍ਥੰ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ **“ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਰਣੀਯਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **“ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਵਿਵਾਦੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ।

ਅਨੁਵਾਦੋਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤੀਹਿ ਉਪਵਦਨਾ ਚੇਵ ਚੋਦਨਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਵਦਨਾ ਨਾਮ ਗਰਹਾ, ਅਕ੍ਕੋਸੋ ਚ। **ਪਞ੍ਚਪੀ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਿਚ੍ਚਯਤਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾ। **ਸਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਨ ਸਹਿਤਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮੭. ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਏਤੇਨ ਚੋਦਕੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਦਿਟ੍ਠਮੂਲਕੇ ਪਨਾ**ਤਿ ‘‘ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ’’ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੭) ਪਾਲ਼ਿਵਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਨ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਾਦਨਾਦਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇਨ ਸੋ

ਤਥਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਭਵੇਯਜ, ਅਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞੀ ਏਵਾਯਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸਿਯਾ, ਅਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਾਯ ਚ ਸੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨ ਸਿਯਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧੇ ਅਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ, ਅਸੁਦ੍ਧੇ ਅਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯੦)। ਤਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ''ਸਦ੍ਧੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ, ਨਾਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਵਾ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ''ਸੁਤੋ ਮਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਨ ਅਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਪਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਦਤਿ, ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਾਦਨਾਦਿਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ''ਅਸ੍ਸਮਣੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਵਾ ਨ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਧਿਕਂ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ''ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੬-੩੮੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਯੋ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਨਾ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ''ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਸੁਤੋ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਂ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਅਸੁਦ੍ਧੇ ਅਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਤਾਯਾਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਤੇਨ ਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਾਭਾਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਂ 'ਅਯਂ ਅਨਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ'ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੁਤਾਦਿਮੂਲਕੇਸੁਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਆਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਾਦੀਸੁ ਆਗਤੇਸੁ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ**ਤਿ ਤੀਹਿਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨੁਵਸ੍ਸਨੇਨ ਤਿਨ੍ਤੋ। **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ**ਤਿ ਕਚਵਰਭੂਤੋ, ਨਿਸ੍ਸਾਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕੋਣ੍ਠੋਤਿ ਚੋਰੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜੇਟ੍ਠਬ੍ਬਤਿਕੋ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿਦੇਵੀਵਤੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯੋਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਾ ਕਿਰ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿਸਿਰਿਦੇਵਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਯਦਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ, ਯਤ੍ਤਕੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਤਦਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨੇ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੇਮਤਿਕਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੮੯. ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਚੋਦਨਾਯਂ। ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ **ਕਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ** ਨਾਮ। ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਾਦਿਕ੍ਕਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ **ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**। ਉਪੋਸਥਂ, ਪਵਾਰਣਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਕਾਤੁਂ ਅਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦਯਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ **ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਸਮ੍ਮੁਖਾ...ਪੇ॰... ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਵਾਤਿ ਸਬ੍ਬਾਸੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ। ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਨਂ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਭਾਵਤੋ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਏਵ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ, ਸਾ ਚ ਯਜ-ਕਾਰੇ ਪਤ੍ਤੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਯਜ-ਕਾਰੇ ਪਤ੍ਤੇ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ"**ਤਿ।

ਅਨੁਪਾਸਕੋਤਿ ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਹੋਤਿ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸਾਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **"ਅਨੋਦਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਓਦਿਸ੍ਸ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਤ੍**ਵਾਤਿ ਓਕਾਸਾਕਾਰਾਪਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ। ਯਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੁਪਗਮਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਿਤਾ ਵੇਮਤਿਕਤਾ ਵਾ, ਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਵਸੇਨ ਅਮੂਲਕਤਾ, ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਤ੍ਵਂ ਪਾਰਾਜਿਕੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚੋਦਨਾ ਚੋਦਾਪਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੧. ਨਵਮੇ **ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਨਾਸਿਤਾਯਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਵੋਹਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਞਭਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਛਗਲਕਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਯਂ ਛਗਲਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਛਗਲਕਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ, ਅਞ੍ਞਭਾਗਸ੍ਸ ਇਦਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਨ੍ਤਿ ਪਠਮਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਞ੍ਞਭਾਗਮਤ੍ਥੀਤਿ ਦੁਤਿਯਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ, ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਛਗਲਕੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਵਿਗ੍ਗਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਹਿ ਸੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਹਿ ਸੋ ਛਗਲਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਾਗਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਚ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਲਭਤੀਤਿ ਚ ਯੋਜਨਾ। ਦੁਤਿਯਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸੋ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਯੋ ਹਿ ਸੋ ''ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਛਗਲਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ''ਦਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਨਾਮਕਰਣਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਛਗਲਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤੇ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ **"ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂਯੇਵ ਲੇਸਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੯੩. ਯਾ ਚ ਸਾ ਅਵਸਾਨੇ...ਪੇ॰... ਚੋਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤੀ''ਤਿਆਦਿਂ (ਪਾਰਾ॰ ੪੦੭) ਚੋਦਨਾਭੇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਪਾਰਾਜਿਕਤ੍ਤਾਦਿਸਾਮਞ੍ਞੇਪਿ ਮੇਥੁਨਾਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਤੋ, ਰਾਗਦੋਸਤ੍ਤਾਦਿਸਭਾਵਤੋ ਚ ਵਿਸਭਾਗਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ... ਪੇ॰... ਨ ਹੋਤੀ"**ਤਿ।

ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਾਤਿ ''ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਵਤ੍ਥੁਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੯੩) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਂ, ਤਂਮਨਸਿਕਾਰੋ ਚ ਅਵਿਪਨ੍ਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਫਲੂਪਚਾਰੇਨ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ"**ਤਿ। ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਨਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ **"ਪੁਰਿਮਂ ਪੁਰਿਮ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੯੫. ਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਦੀਘਾਦਿਨੇ**ਤਿ ਦੀਘਰਸ੍ਸਾਦਿਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ। **ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਨੇ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾਦਿਨੋ।

੪੦੮. ਏਵਂ ਤਥਾਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਾਦਿਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨਿ, ਇਧ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਿਯਨਾ ਅਧਿਕਾ।

ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੦. ਦਸਮੇ **ਬਹੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਤਾਯ ਅਰਞ੍ਞਾਦਿਸੇਵਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਹਿਤਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ। ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਗ੍ਗਹਣਧਾਰਣਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਦਮੇਵ ਪਰਮਂ ਅਸ੍ਸ, ਨ ਮਗ੍ਗਲਾਭੋਤਿ **ਪਦਪਰਮੋ। ਅਭਿਸਮ੍ਭੁਣਿਤ੍**ਵਾਤਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ। ਧਮ੍ਮਤੋ ਅਪੇਤਂ **ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ। ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੇ**ਵਾਤਿ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੪) ਵਚਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਮੇਵ ਵਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ **"ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ"**ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੦੯) ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤੀਹਿ ਕੋਟੀਹੀਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਮੂਲੇਹਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਤੂਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਪਕ੍ਕਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾਯ, ਮਚ੍ਛਮਂਸਭੋਜਨਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ ਚ ਕੁਲਸ੍ਸ ਦੁਲ੍ਲਭਤਾਯ ਤਤ੍ਥ ਲਦ੍ਧੇਸੁ ਭਤ੍ਤਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਸੁ ਮਚ੍ਛਮਂਸਸਂਸਗ੍ਗਸਙ੍ਕਾਯ, ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਣਤਾਯ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਰੀਰਯਾਪਨਮ੍ਪਿ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਭਗਵਤਾ ਮਚ੍ਛਮਂਸਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਕੋਟੀਹਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯਜ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਰਮਾਨਾਪਿ ਮਚ੍ਛਾਦਿਸਂਸਗ੍ਗਸਙ੍ਕਿਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤੋ ਤਣ੍ਡੁਲਧਞ੍ਞਾਦਿਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਤਦੁਪਕਰਣਭੂਤਂ ਦਾਸਿਦਾਸਂ, ਉਦੁਕ੍ਖਲਮੁਸਲਾਦਿਕਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤ੍ਤਾਦਿ ਵਿਯ ਅਵਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਵਿਯ ਗਹਟ੍ਠਾਵਾਸੋ ਏਵ ਸਿਯਾ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਆਵਾਸੋਤਿ

ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਜਾਲਂ** ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਨਂ। ਵਾ**ਗੁਰਾ** ਮਿਗਬਨ੍ਧਨੀ। **ਕਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਯਦਿ ਤੇਸਂ ਵਚਨੇਨ ਸਙ੍ਕਾ ਨ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਤਂ ਵਚਨਂ ਲੇਸਕਪ੍ਪਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਯਤ੍ਥ ਚ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ।

ਪਵਤ੍ਤੁਮਂਸਨ੍ਤਿ ਆਪਣਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਂ ਮਤਮਂਸਂ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਏਵ-ਸਦ੍ਦੋ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤਮੇਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਮਙ੍ਗਲਾਦੀਨਞ੍ਚਾਤਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਯਥਾਠਿਤਵਸੇਨ ਅਵਧਾਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। "**ਵਤ੍ਤੁ**"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਂ, ''ਆਯੁਕਪ੍ਪ''ਨ੍ਤਿਪਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੪੧੦) ਕੇਚਿ। ਮਹਾਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਹਿ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗੋ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪੋ, ਤਤੋ ਵੀਸਤਿਮੋ ਭਾਗੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸ੍ਸ ਆਯੁਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ ''ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇ ਏਵ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੦੯) ਵਚਨਤੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਪੁਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਂ ਪੁਞ੍ਞਂ। **ਕਪ੍ਪਂ ਸਗ੍ਗਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੧੧. **ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੇਨਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕਭਾਵੇਨ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨਤ੍ਤਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ। **ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੇਨਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ। ''ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭੇਦਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਮਾਦਾਯ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਕ੍ਖਪਰਿਯੇਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋਪਿ ਚਾਯਂ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਕਮ੍ਮੇਨਾਤਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਨਾ। **ਉਦ੍ਦੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇਨ। **ਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਤਾਹਿ ਤਾਹਿ ਉਪਪਤ੍ਤੀਹਿ ''ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੦-੩੯, ੪੨; ਚੂਲਵ॰ ੩੫੨) ਵੋਹਾਰੇਨ, ਪਰੇਸਂ ਪਞ੍ਞਾਪਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਸਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਗਹਣਤ੍ਥਮੇਵ ਅਨੁ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਮਨ੍ਤਸਾਵਨਾਯ, ਕਥਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਸਾਵਨਾਯ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕ੍ਖੇ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾਣਤ੍ਥਂ ''ਗਣ੍ਹਥ ਇਮਂ ਸਲਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਮ੍ਮਮੇਵ, ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦੇ ਪਧਾਨਂ ਕਾਰਣਂ, ਵੋਹਾਰਾਦਯੋ ਪਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤਂ। **ਅਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ।

''ਲਜ੍ਜੀ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੨; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੪੫) ਵਚਨਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭਯੇਨ ਆਰੋਚਨਂ ਲਜ੍ਜੀਨਂ ਏਵ ਭਾਰੋਤਿ ਆਹ "**ਲਜ੍ਜੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹੀ**"ਤਿ, ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪਹੋਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੇਨ, ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੧੬. ਞਤ੍ਤਿਯਾਦੀਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦਿਸਬ੍ਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਅਭਾਵਤੋ "**ਨ ਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤੋ**ਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੋਮਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਰੋਮਨ੍ਥਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਂ (ਚੂਲਵ॰ ੨੭੩) ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ। **ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨ ਜਾਤਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਜਾਤਾ ਏਵ।

''ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋ **ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ। ਸਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ। ਯੋ ਵਿਸਞ੍ਞੀ ਵਾ ਭੀਤੋ ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ''ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਪਿ, ''ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨਂ, ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨੁਭਾਸਨਂ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨਂ, ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੮. ਏਕਾਦਸਮੇ ਯਸ੍ਮਾ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਦਿਸਮ੍ਮੁਤਿਕਮ੍ਮਂ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਨ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨਂ ਪਹਾਯ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੪. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਵਮ੍ਭਨਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਵਚਨਂ। ਸਟ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਤਿਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ "**ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਂ ਤਿਣਕਟ੍ਠਪਣ੍ਣ**"ਨ੍ਤਿ। **ਕੇਨਾਪੀ**ਤਿ ਵਾਤਾਦਿਸਦਿਸੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦਿਨਾ।

੪੨੬. ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਨਾਹੋ ਦਲ੍ਹਕੋਧੋਵ **ਉਪਨਾਹੋ**। ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰੋ ਦੁਮ੍ਮੋਚਨੀਯੋ **ਕੋਧਾਭਿਸਙ੍ਗੋ। ਚੋਦਕਂ ਪਟਿਪ੍ਫਰਣਤਾ**ਤਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵਟ੍ਠਾਨਂ। **ਚੋਦਕਂ ਅਪਸਾਦਨਾ**ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਘਟ੍ਟਨਾ। **ਪਚ੍ਚਾਰੋਪਨਾ**ਤਿ ''ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ''ਤਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਆਰੋਪਨਾ। **ਪਟਿਚਰਣਤਾ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤਾ। **ਅਪਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਰਿਯਾਯ। **ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨਤਾ**ਤਿ ''ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਚੋਦਕੋ ਵਦੇਸਿ 'ਮਯਾ ਏਸ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੰਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ'ਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਿਂ ਕਰੋਸਿ, ਅਯਂ ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਤ੍ਥ ਚ ਤ੍ਵਂ ਅਹੋਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਅਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚਰਿਯਂ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਕਥਨਂ।

''ਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੪) ਇਮਿਨਾ ਨਿਦਾਨਵਚਨੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ "**ਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਦਿਸਾਨਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨਂ, ਇਧ ਅਵਚਨੀਯਕਰਣਤਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੧. ਤੇਰਸਮੇ **ਕੀਟਾਗਿਰੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਰਤੋ ''ਨ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕੀਟਾਗਿਰਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਗਾਮਨਿਗਮਤੋ ਚ ਪਬ੍ਬਾਜਨਂ, ਨ ਜਨਪਦਤੋ। ਤੇਨ ਪਨ ਯੋਗਤੋ ਜਨਪਦੋਪਿ ''ਕੀਟਾਗਿਰਿ''ਇਚ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋਤਿ ਆਹ "**ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ**"ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ। **ਧੁਰਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ, ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦ੍ਵੀਹਿ ਮੇਘੇਹੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕੇਨ, ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮੇਘੇਹਿ। ਗਣਾਚਰਿਯੇਹਿ ਛਹਿ ਅਧਿਕਤਾਯ **"ਸਮਧਿਕ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੰ।

ਉਦਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸ੍ਸ ''ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਤਞ੍ਚ ''ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਰੁਕ੍ਖਰੋਪਨੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਸੁਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ ਇਧਾਪਿ ਵਿਭਾਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿ ਵਿਸੁੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਯਥਾ ਕੋਟ੍ਟਨਖਣਨਾਦਿਕਾਯਿਕਕਿਰਿਯਾਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਏਵੰ ਮਾਤਿਕਾਉਜੁਕਰਣਾਦਿਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪੀਤਿ ਆਹ **"ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣ"**ਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣਾਦਿਹਰਣਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਵਾਦੋਵ ਪਮਾਣਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁੱਤੋ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪਿ ਏਕਚ੍ਚੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਸੇਸ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਮਾਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਖੰ ਵਾ ਅਸੁਕ੍ਖੰ ਵਾ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਰੁਕ੍ਖਰੋਪਨੇ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਪਰਿਯਾਯਾਦੀਹਿ ਗਨ੍ਥਾਪਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਥਾਪਨਾਦਿਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਗਨ੍ਥਨੰ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **"ਨਨੁ ਚਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਥਾ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥੰ ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯੰ ਸਯੰ ਰੋਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਗਨ੍ਥਨਮ੍ਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵੁੱਤੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਰਿਹਾਰੋ। ਅਥ **"ਨ ਪਨ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ"**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵਦਤਿ? ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਆਦੀਸੁ ਵੁੱਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ ਨਾਯੰ ਵਿਰੋਧੋ, ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਅਵੁੱਤਸ੍ਸ ਸਯੰ ਰੋਪਨਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁੱਤੇਨ ਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨੇਨ ਸਹ ਸੰਸਨ੍ਦਨਨਯਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ। ''ਮਞ੍ਞੇਯਜਾਸੀ''ਤਿ ਪਦੰ ''ਤੰ ਕਥ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥਾਯੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਸਯੰ ਰੋਪਨੰ ਨ ਵੁੱਤੰ, ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸ੍ਸ ਸਯੰ ਆਸਿਞ੍ਚਨੰ ਵੁੱਤਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੰ ਸਯੰ ਸਿਞ੍ਚਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਥਨਮ੍ਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। **ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਯਦੇਤੰ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਗਨ੍ਥਨਾਦਿੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਰੋਪਨਸਿਞ੍ਚਨੰ ਵੁੱਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸੰਸਨ੍ਦਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰੰ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

ਤੰ ਕਥੰ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਤ੍ਰ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਰੋਪਨਸਿਞ੍ਚਨਵਿਸਯੇ। ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਮੇਵ ਰੋਪਨੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਆਹ **"ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ"**ਤਿਆਦਿ। **ਏਤੰ ਵੁੱਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੰ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿਪਿ ਸਿਞ੍ਚਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿ ਏਤੰ ਵੁੱਤੰ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਨਾ**ਤਿ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਾਦੀਨੰ ਰੋਪਨੇ ਪਨ। **ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿ ਸਯੰਕਰਣਕਾਰਾਪਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਰਿਯਾਯੋ ਵੋਹਾਰੋ ਅਤ੍ਥਵਿਸੇਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ **ਅਤ੍ਥਿ** ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ , ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਤ੍ਤਾਭਾਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ''ਗਨ੍ਥੇਨ੍ਤਿਪਿ ਗਨ੍ਥਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗਨ੍ਥਨਗਨ੍ਥਾਪਨੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯੰ ਪਰਤੋ ''ਏਵੰ ਜਾਨ, ਏਵੰ ਕਤੇ ਸੋਭੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਹਿ ਗਨ੍ਥਾਪਨੰ ਵੁੱਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਦੋਸਾਭਾਵੋ ਸਮਤ੍ਥਿਤੋ ਹੋਤਿ, ''ਗਨ੍ਥੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਾਪਨਸ੍ਸੇਵ ਗਨ੍ਥਾਪਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। **ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯੰ ਇਧ ਚ ਪਰਿਯਾਯਾਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੰ ਰੋਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਤਾਸੂਚਨਕਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਸਙ੍ਖਾਤਪਰਿਯਾਯਸਬ੍ਭਾਵੰ। ਇਧ ''ਗਨ੍ਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਥਾਵਿਧਵਿਸੇਸਵਚਨਾਭਾਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ। ਤੰ ਸੁਵੁੱਤਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਸਬ੍ਬੰ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ **ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਰੋਪਨਾਦਿ, ਗਨ੍ਥਾਪਨਾਦਿ ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਸਨ੍ਦੇਹੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਨਿਗਮੇਤਿ।

ਹਰਣਾਦੀਸੂਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਹਰਣਾਦੀਸੁ। **ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਰਣਤੋ**ਤਿ ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਆਦੀਨੰ ਹਰਣਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਹਰਣਾਧਿਕਾਰੇ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਮਞ੍ਜਰੀ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਗੋਚ੍ਛੰ। **ਵਟੰਸਕੋ**ਤਿ ਕਣ੍ਣਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਤ੍ਥੰ ਕਤਪੁਪ੍ਫਵਿਕਤਿ , ਸੋ ਚ ''ਵਟੰਸੋ''ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। **ਕਣ੍ਣਿਕਾ**ਤਿ ਬਹੂਨੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਵਾ ਮਾਲਾਨੰ ਵਾ ਏਕਤੋ ਬਨ੍ਧਿਤਸ੍ਸ ਨਾਮੰ, ''ਕਣ੍ਣਾਭਰਣ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਹਾਰਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਹਾਰਸਦਿਸੰ।

ਕਪ੍ਪਿਯੇਨਾਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੇਨ। **ਤੇਸੰਯੇ**ਵ **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਦੂਸਨਪਰਿਭੋਗਾਨੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਸਿਞ੍ਚਨੇ, ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਾ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਸਯੰ ਸਿਞ੍ਚਨੇ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਪਯੋਗਬਹੁਲਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਯੰ ਕਰਣੇ, ਕਾਯਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਾਰਾਪਨੇ ਚ ਵਚੀਪਯੋਗਸ੍ਸ ਚ ਬਹੁਤ੍ਤੇਨ।

ਗਨ੍ਥੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਦਾਮੰ **ਗਨ੍ਥਿਮੰ**। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਨੀਪਪੁਪ੍ਫੰ ਨਾਮ ਕਦਮ੍ਬਪੁਪ੍ਫੰ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁੱਤਨਯੇਨ।

ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਮ੍ਹੀਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁੱਤੰ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਤੰ ਅਤਿਓਲ਼ਾਰਿਕਮੇ**ਵਾ**"**ਤਿ ਵੁੱਤੰ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਰਣੇ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਕਾਰਾਪਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਪੁਪ੍ਫਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥੰ ਕਣ੍ਟਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਉਪਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਾ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮੋਲਮ੍ਬਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਾਦਿਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਪੁਪ੍ਫਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥੰ ਕਣ੍ਟਕਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਤਦਤ੍ਥੰ ਕਣ੍ਟਕਮੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣੇਨਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਪੁਪ੍ਫਪਟਿਚ੍ਛਕੰ** ਨਾਮ ਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਕਤੰ ਪੁਪ੍ਫਾਧਾਨੰ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਾਗਦਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਸਛਿਦ੍ਦਕਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਅਸੋਕਪਿਣ੍ਡਿਯਾ**ਤਿ ਅਸੋਕਸਾਖਾਨੰ, ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਵਾ ਸਮੂਹੇ। **ਧਮ੍ਮਰਜ੍ਜੁ** ਨਾਮ ਚੇਤਿਯਾਦੀਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਞ੍ਚ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਬਨ੍ਧਰਜ੍ਜੁ। ''ਸਿਥਿਲਵਟ੍ਟਿਤਾ ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਵਟ੍ਟਿਅਨ੍ਤਰੇ ਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਏਵੰ ਬਨ੍ਧਾ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਮਤ੍ਥਕਦਾਮਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾਦਿਮਤ੍ਥਕਲਮ੍ਬਕਦਾਮੰ। **ਤੇਸੰਯੇ**ਵਾਤਿ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨੰ ਏਵ। **ਵਾਕੇਨ ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ** ਵਾਤਿ ਪੁਪ੍ਫਨਾਲ਼ੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਏਕਾਬਦ੍ਧੰ ਠਿਤਵਾਕੇਨ, ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਚ ਏਕਬਨ੍ਧਨੇਨੇਵ, ਏਤੇਨ ਪੁਪ੍ਫੰ ਬੀਜਗਾਮੇ ਸਙ੍ਗਹੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਬੀਜੇਸੁ ਅਪ੍ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਪਣ੍ਣੰ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਅਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਕੋਪਨੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਮਕੁਲ਼ਸ੍ਸ ਵਿਕਸਨੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਤਿਤਰੁਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਵੁਡ੍ਢਿਲਕ੍ਖਣੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਣਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮਕੁਲ਼ਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਸਿਨੇਹੇ ਪਰਿਯਾਦਾਨੰ ਗਤੇ ਵਿਸੁੰਭਾਵੋ ਏਵ ਵਿਕਾਸੋ, ਤੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਨਮਕੁਲ਼ਵਿਕਾਸੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਕੁਲ਼ਵਿਕਾਸਤੋ ਪਰਿਹੀਨੋ , ਮਿਲਾਤਯੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਮਿਲਾਤਸ੍ਸ ਉਦਕਸਞ੍ਞੋਗੇ ਅਮਿਲਾਨਤਾਪਜ੍ਜਨੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਮ੍ਬੁਲਪਣ੍ਣਾਦੀਸੁ ਸਮਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿਲਕ੍ਖਣੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਚ ਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਕਪ੍ਪਿਯਕਰਣੰ ਆਗਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਪ੍ਫੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਬੀਜਮੇਵਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **"ਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਵਿਯਾ"**ਤਿ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ ਪੁਪ੍ਫਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਵਾ ਪਸਿਬ੍ਬਕਸਦਿਸਬਨ੍ਧੇ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਚੀਵਰੇ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧੰ। **ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਆਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ, ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਣ੍ਡਵਾਕੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ।

ਪੁਪ੍ਫਪਟੇ ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਪਟੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੀਘਤੋ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਸ੍ਸ ਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਵਸੇਨ ਪੂਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ, ਤਿਰਿਯਤੋ ਹਰਣੰ ਪਨ ਵਾਯਿਮੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਪੂਰਿਮੰ। **"ਪੁਰਿਮਟ੍ਠਾਨੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ"**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ ਪੂਰਿਮੰ ਪੁਪ੍ਫਕੋਟਿੰ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨਵਸੇਨ ਪਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਰਹਿਤਾਯ ਸੁਤ੍ਤਵਾਕਕੋਟਿਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **"ਏਕਵਾਰੰ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ"**ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁੱਤਚੇਤਿਯਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪੰ, ਪੁਪ੍ਫਪਟਕਰਣਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ।

ਪਰੇਹਿ ਪੂਰਿਤਨ੍ਤਿ ਦੀਘਤੋ ਪਸਾਰਿਤੰ। **ਵਾਯਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਰਿਯਤੋ ਹਰਿਤੁੰ, ਤੰ ਪਨ ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਗਨ੍ਥਿਤਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ। **ਘਟਿਕਦਾਮਓਲਮ੍ਬਕੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਘਟਿਕਾਕਾਰਯੁਤ੍ਤੋ, ਦਾਰੁਘਟਿਕਾਕਾਰੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬਕੋ। ਸੁਤ੍ਤਮਯੰ **ਗੇਣ੍ਡੁਕੰ** ਨਾਮ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਥਿਮਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਰੇਚਕਨ੍ਤਿ ਅਭਿਨਯਂ, ''ਏਵਂ ਨਚ੍ਚਾਹੀ''ਤਿ ਨਟਨਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ''ਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਭਮਾਪਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਕੇਚਿ। **ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਸਾਰੀ ਅਸੁਕਪਦਂ ਮਯਾ ਨੀਤਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਮੁਖੇਨੇਵ ਉਭੋਪਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਕੀਲਨ੍ਤਿ। **ਜੂਤਫਲਕੇ**ਤਿ ਜੂਤਮਣ੍ਡਲੇ। **ਪਾਸਕਕੀਲ਼ਾਯਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਤਿਵਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਾਨਂ ਦਾਰੁਦਨ੍ਤਾਦਿਮਯਾਨਂ ਪਾਸਕਾਨਂ ਚਤੂਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕਕਾਦਿਵਸੇਨ ਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਫਲਕੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਦਿਟ੍ਠਬਿਨ੍ਦੂਨਂ ਵਸੇਨ ਸਾਰਿਯੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਨਕਜੂਤਕੀਲ਼ਾਯ।

ਮਞ੍ਜਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਮਞ੍ਜਟ੍ਠਰੁਕ੍ਖਸਾਰਕਸਾਵਂ। **ਸਲਾਕਹਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਹੀਰਾਦੀਨਂ ਕਲਾਪਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਥਰੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਖਗ੍ਗੇ। **ਉਸ੍ਸੇਲ਼ੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮੁਖੇਨ ਉਸ੍ਸੇਲ਼ਨਸਦ੍ਦਂ ਪਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਬ੍ਬਜਤੁਸਦ੍ਦਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪ੍ਫੋਟੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਗੁਣਿਤਵਾਮਹਤ੍ਥੇ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਤਾਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਮੁਖਡਿਣ੍ਡਿਮ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਭੇਰੀ।

੪੩੨. **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੇ ਗੁਣੀਭੂਤਾਨਿ ਪਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਬੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਲੋਲੋ, ਮਨ੍ਦਧਾਤੁਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਕੁਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭਮੁਕਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਨੇਲ਼ਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਾ।

੪੩੩. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਨਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਆਲਪਨਂ, ਤੇਨੇਵ ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ।

੪੩੫. **ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ''ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ''ਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ **ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੭) ਆਗਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਤ੍ਤਾਨਿ। **ਨ ਪਨ੍ਨਲੋਮਾ**ਤਿ ਨ ਪਤਿਤਮਾਨਲੋਮਾ, ਅਨਨੁਕੂਲਵਤ੍ਤਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੩੭. **ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਦੇਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗਾਹੇਨ ਦਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ ਏਵ।

ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਂ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਸਿਵਲਿਙ੍ਗਾਦਿਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਇਮਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਞਾਤੀਨਂ ਪਨ ਤਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹੇਵਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਤਰੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਾ, ਤੇਹਿਪਿ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਚੂਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਤੋਪਿ ਉਪਡ੍ਢਂ।

ਸਾਮਣੇਰਾ...ਪੇ॰... ਠਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਰਕ੍ਖਿਤਾਗੋਪਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਵਾ। **"ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਦਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਗਿਹੀਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਿਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਨਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ **"ਸਯਮੇਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। **"ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਖੀਣਪਰਿਬ੍ਬਯਾਨਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਰੁਕ੍ਖੇਸੁ **"ਇਧ ਫਲਾਨਿ ਸੁਨ੍ਦਰਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿਂ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹੋ ਕਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਏਵਂ ਪਨ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ।

ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਲ੍ਲੀਤਿ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਤਚੋ। ਅਭਾਜਨੀਯਤ੍ਤਾ **ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਣਦਾਨਮ੍ਪਿ **ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਦੀਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਨ੍ਤਿ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਥਾਤਿਆਦਿਨਾ **ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਪਕ੍ਕਮਤਾਯਸ੍ਮਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਨ ''ਪਕ੍ਕਮਤਾਯਸ੍ਮਾ''ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇਹਿ ਆਚਰਿਯੇਸੁ ਅਨੇਕਵਿਧੇਸੁ ਅਨਾਚਾਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਪੇਤਬ੍ਬਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਏਵਾਤਿ ਤਾ ਇਧ ਅਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਕਾਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਮ੍ਮਾ ਅਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾਦੀਹਿ ਪਾਪੇਨ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਰੋਪਿਤਞ੍ਚ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਕ੍ਕਮਨਂ, ਏਵਮਿਧ ਛਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਪਾਪਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੨. ਇਤਰੇ ਪਨ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੋ ਹਿ ਜਰੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਗਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯੇ ਦਿਵਸੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ **ਤਤਿਯਕੋ**। ਯੋ ਪਨ ਤਤਿਯੇਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਏਵ ਦਿਵਸੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ **ਚਤੁਤ੍ਥਕੋ** ਚਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਯਥਾ ਤਤਿਯੇ"**ਤਿਆਦਿ। **"ਅਕਾਮੇਨ ਅਵਸੇਨਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਕਰਣਂ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਾ ਅਲਜ੍ਜਿਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਾਵਰਣਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਚ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਸੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਅਬ੍ਭੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਬ੍ਭੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਦ੍ਦਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਾਰਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਊਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੇਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਜ੍ਜਨੇਨ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਂ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਤੇਰਸਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੩. ਅਨਿਯਤਕਣ੍ਡੋ

੧. ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੩. ਪੁਤ੍ਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਨਿਦ੍ਦੇਸਤੋ, ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੀਪਿ ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ **"ਬਹੂ ਧੀਤਰੋ ਚਾ"**ਤਿ। **ਤਦਨਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭੋਜਨਾਨਨ੍ਤਰਂ।

੪੪੪-੫. **ਤਂ ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਮੇਥੁਨਾਦਿਅਜ੍ਝਾਚਾਰਕਮ੍ਮਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ"**ਤਿ ਇਦਂ ਅਟ੍ਠੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਉਪਰਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਪਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੫੪) ਏਤਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਿਸਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਅਲਞ੍ਚ ਖੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਯਨ੍ਤਰਭੂਤਸੋਤਰਹਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਇਧ ਪਨ ਚਕ੍ਖੁਰਹੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ''ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ, ''ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਤੇਨਾਹ **"ਕਿਞ੍ਚਾਪੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ**ਤਿ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਵਤ੍ਥਾਨਂ।

ਇਦਾਨਿ ਚਕ੍ਖੁਰਹੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਸਚੇਪਿ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **"ਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਨ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸ…ਪੇ॰… ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਨ੍ਤਿ। ਨ ਹਿ ਕਵਾਟਪਿਦਹਨੇਨ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ ਏਵ ਪਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। **"ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇਪੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਤੋ ਬਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਥਾ ਚ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ''ਮੇਥੁਨਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮੇਵ ''ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਵ ਰਹਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਯ੍ਯ, ''ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ''ਤਿ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਤਤੋ ਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਪਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹਾਸਮ੍ਭਵਤੋ । ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਪਰੇਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਨਿਮ੍ਮੀਲੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **"ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਟਿਲਦ੍ਧਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਾਦਿਵਸੇਨ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਨ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਵ। ਸੋ ਹਿ ਯਾਵ ਦੋਸਂ ਨ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਵ ''ਨੇਵ ਸੁਦ੍ਧੋ, ਨਾਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਵਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਪਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਲਜ੍ਜੀਸੁ ਕਤਾ, ਅਲਜ੍ਜੀਸੁ ਏਵਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
> ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਵਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨ ਕਾਰਯੇ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੫੯)।

ਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ…ਪੇ॰… ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਵ ਤੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਕਾਰਤੋ ਆਗਤਮੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਦਾਪੇਥਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਿਗਤਾਸਙ੍ਕੋਪਿ ਤਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਆਹ, ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਅਦੇਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ''ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਸਨੇ ਥੇਰੋ ਰਹੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਮਾਦਿਸੇਹਿਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਵਣ੍ਣਂ ਵਦਾਪੇਥ ਕਥਾਪਯਿਤ੍ਥ, ਮਾ ਪੁਨ ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾਤਿ

ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਏਵਮਕਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਗੂਹਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਦ੍ਧਾਪੇਤੁਮੇਵ ਏਵਮਕਾਸਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਸਿਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਮਾ ਪਕਾਸਯਿ।

੪੫੧. **ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰਾਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ, ਨਿਦ੍ਦੂਪਗਤੋ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। ਤੇਨਾਹ "**ਅਸ੍ਸਾਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**"ਤਿ। "**ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਸੀਦਨਕ੍ਖਣੇ ਅਸ੍ਸਾਦਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਨਿਸੀਦਨਕ੍ਖਣੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤੇਨ ਉਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਰਥਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਿਸੀਦਨੇ ਵਿਯ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਹਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਅਨਨ੍ਤਰਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਿਸੁਂ ਆਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਞਾਪਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਪਨ ਕੇਨਚਿ ਚੋਦਿਤਸ੍ਸ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਹਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣਨਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਇਮਾਨੇਵ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਮ੍ਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਨਯਗ੍ਗਹਣਾਯ ਅਲਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਸਂ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨੇਵ ''ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਨਿਯਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਧ ਅਨਿਯਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਦਿਸਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਦਿਸਾਨੇਵਾ**"ਤਿ।

ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੨. ''ਨ ਲਭਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ...ਪੇ॰... ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਏਕੋ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪਦਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਦੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ, ''ਏਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਾਧੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਇਤਰਥਾ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ।

੪੫੩. **ਪਰਿਵੇਣਙ੍ਗਣਾਦੀ**ਤਿ ਪਰਿਵੇਣਸ੍ਸ ਮਾਲ਼ਕਂ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਾਕਾਰਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਚੇਤਿਯਮਾਲ਼ਕਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਅਨ੍ਤੋਗਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਇਧ ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਇਤ੍ਥੀ ਇਧੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਤਿ? ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਂ ਵਿਨਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਯ ਵਸੇਨ ਆਗਤਤ੍ਤਾ। ਮੇਥੁਨਮੇਵ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ **ਨਿਦ੍ਦੂਪਗਤਮ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ** ਵਿਯ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਪਨ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਯਾ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਹਿਰਿਮਨਾ, ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਪੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੮੩) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ''ਤਿਪਿ ਕਾਰਣਂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਾਯੇਨਾਪਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋਭਾਸਸਮ੍ਭਵਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ, ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਚ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ "**ਅਨਨ੍ਧੋ ਅਬਧਿਰੋ**"ਤਿਆਦਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ **ਵਿਭਙ੍ਗੇ** ''ਨਾਲਂ ਕਮ੍ਮਨਿਯਨ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁ'ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੫੪) ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ 'ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁ'ਨ੍ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਪਿ ਠਾਨੇ ਰਹੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੋਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਸਵਨੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤੋ ਅਬਧਿਰੋਪਿ ਅਨ੍ਧੋ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਭਾਵਾਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਕਾਯੇਨ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋਭਾਸਨਸਬ੍ਭਾਵਂ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਾਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਪਰਿਹਾਰਾਯ ਅਨਨ੍ਧੋ ਅਬਧਿਰੋਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ''ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਵਸੇਨ ਅਨਨ੍ਧੋ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ

(ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੪੫੩) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਪਨ ਕਾਯੇਨ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋਭਾਸਨਸਮ੍ਭਵਂ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਵਸੇਨਾਪੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ...ਪੇ॰... ਕੇਨਚਿ ਪਨ 'ਦ੍ਵੇਪਿ ਰਹਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹਾਭਾਵਸਾਧਨਤ੍ਥਂ ''ਨ ਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਓਕਾਸੇ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ ਸਮ੍ਭਵਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਅਤਿਦੂਰਤਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਓਭਾਸਨਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਾਦੀਨਿਪਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਅਥ ਖੋ ''ਅਨਨ੍ਧੋ ਬਧਿਰੋਤਿ ਚ ਅਨ੍ਧੋ ਵਾ ਅਬਧਿਰੋਪਿ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਰਹਾ ਇਧ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। **"ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ"**ਤਿਇਮਿਨਾ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਤਿ ਇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਸ੍ਸ ਕਾਯਵਿਕਾਰਾਦਯੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਬਧਿਰੋ ਪਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾਪੀ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਙ੍ਖਾਦਿਸੇਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਧਿਕਵਸੇਨ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਨ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵਾਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਸ੍ਸਾਪਿ ਇਧ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ। ਤੇਨੇਵ **"ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਤਰਥਾ ''ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ।

ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤੇਹਿ ਅਧਿਕਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਙ੍ਖਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਇਧ ਪਨ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨਿਯਤਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ।

੪. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡੋ

੧. ਚੀਵਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੯. ਸਮਿਤਾਵਿਨਾਤਿ ਸਮਿਤਪਾਪੇਨ। **ਗੋਤਮਕਚੇਤਿਯਂ** ਨਾਮ ਗੋਤਮਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਵਿਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੪੬੧. ਨਵਮਂ ਵਾ ਦਸਮਂ ਵਾਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਸਚੇ ਭਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਙ੍ਖਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਵੁਤ੍ਤੁਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਮਂ ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੁਸਦਿਸਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸਦਿਸਂ, ''ਵੁਤ੍ਤੁਸਦਿਸਮੇਵਾ''ਤਿਪਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। **ਧਾਰੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਹਾਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੪੬੩. ਸੂਚਿਯਾ ਪਟਿਸਾਮਨਨ੍ਤਿ ਸੂਚਿਘਰੇ ਸਂਗੋਪਨਂ, ਇਦਞ੍ਚ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਂ। **ਏਤੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਤੇਨ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ, ਉਬ੍ਭਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥਿਨੇਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਲਿਬੋਧਾਨਂ ਅਭਾਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਾਵ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਨ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਪਕ੍ਕਮਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕਾ,** ਏਵਂ ਸੇਸਾਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਕਾਲਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗਵਚਨਂ। **ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ…ਪੇ॰… ਦਸਾਹਪਰਮਭਾਵੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਦਸਾਹਪਰਮਤਾਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਂ, ਦਸਾਹਪਰਮਭਾਵੋਤਿ ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਮਤ੍ਥੋਤਿਆਦਿ ਦਸਾਹਪਰਮਪਦਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤ੍ਤਕੋ ਕਾਲੋ**ਤਿ ''ਦਸਾਹਪਰਮਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਯੋ ਕਾਲੋ, ਸੋ ਏਤ੍ਤਕੋ ਕਾਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਖੋਮਨ੍ਤਿ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾਯਿਤਂ ਖੋਮਪਟਚੀਵਰਂ, ਤਂ ਵਾਕਮਯਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕਪ੍ਪਾਸਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾਯਿਤਂ **ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਂ,** ਏਵਂ ਸੇਸਾਨਿਪਿ। **ਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਲਕਾਦੀਨਂ ਲੋਮਮਯਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾਯਿਤਪਟਂ। **ਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ, ਏਕਚ੍ਚਾਨਿ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਿਤਂ ਚੀਵਰਂ। ਭਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਵਾਕਮਯਮੇਵਾਤਿ ਕੇਚਿ। ਦੁਕੂਲਂ ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਂ ਸੋਮਾਰਪਟਂ ਚੀਨਪਟਂ ਇਦ੍ਧਿਜਂ ਦੇਵਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ ਏਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਅਨੁਲੋਮਾਨੀਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਦੁਕੂਲ**ਞ੍ਹਿ ਸਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਂ ਵਾਕਮਯਤ੍ਤਾ। **"ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਂ** ਕੋਸੇਯ੍ਯਵਿਸੇਸੋ''ਤਿ **ਅਭਿਧਾਨਕੋਸੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋਮਾਰਦੇਸੇ, ਚੀਨਦੇਸੇ ਚ ਜਾਤਵਤ੍ਥਾਨਿ **ਸੋਮਾਰਚੀਨਪਟਾਨਿ**। ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਪਾਣਕੇਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਮਯਤ੍ਤਾ। **ਇਦ੍ਧਿਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਚੀਵਰਂ। ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ, **ਦੇਵਦਿਨ੍ਨ**ਞ੍ਚ ਖੋਮਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤੀਤਿ ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਕਤਿਵਿਦਤ੍ਥਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਦੀਘਤੋ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਤਤੋ ਉਪਡ੍ਢਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਇਦਾਨਿ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਦਿਯਡ੍ਢੋ ਹਤ੍ਥੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੪੮-੩੪੯) **ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਙ੍ਗੁਲਾ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਦਿਯਡ੍ਢੋ ਹਤ੍ਥੋਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ। ਏਵਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਂ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਚ ਸਮੇਤਿ।

ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੰ, ਕਾਲੰ ਵਾ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਅਰੁਣੋ**ਤਿ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸਸ੍ਸ ਯੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਅਰੁਣੋ। **ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਅਰੁਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਇਦਞ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ''ਦਸਾਹਪਰਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਸੰਸਨ੍ਦਨਤ੍ਥੰ ਸਦ੍ਦਤੋ ਗਮ੍ਮਮਾਨਮ੍ਪਿ ''ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਦਸਮੇ ਅਰੁਣੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਹਿ ਦਸਾਹਪਰਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮੇਤਿ। ਦਿਵਸਪਰਿਯੋਸਾਨਸ੍ਸ ਅਵਧਿਭੂਤਅਨਾਗਤਾਰੁਣਵਸੇਨ ਹਿ ਦਿਵਸੰ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤਾਰੁਣਵਸੇਨ ਪਰਿਵਾਸਾਦੀਸੁ ਤਥਾ ਅਗ੍ਗਹਣਤੋ, ਇਧ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਆਦਿਅਨ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ **"ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤੰ ਤੰਦਿਵਸਨਿਸ੍ਸਿਤਮ੍ਪਿ ਅਰੁਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਰੁਣੋ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਰੇਚਰੋ ਵਡ੍ਢਨਘਨਰਤ੍ਤੋ ਪਭਾਵਿਸੇਸੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਵਚਨੀਯੋਤਿ ਸਙ੍ਘਾਪੇਕ੍ਖੋ। **ਵਚਨਭੇਦੋ**ਤਿ ''ਞਤ੍ਤਿਯੰ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਰਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੬੮. **"ਨ ਇਧ ਸਞ੍ਞਾ ਰਕ੍ਖਤੀ"**ਤਿ ਇਦੰ ਵੇਮਤਿਕਞ੍ਚ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਯੋਪਿ ਏਵੰਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਸਪੀ**ਤਿ ਯੋ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ, ਵੇਮਤਿਕੋ ਵਾ, ਤਸ੍ਸਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨਟ੍ਠਤੋ ਅਵਿਲੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਮਾਹ **"ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰਵਸੇਨਾ"**ਤਿ। ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਵਸੇਨ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਇਧ ਨਟ੍ਠੰ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾਤਿਆਦਿ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੇਨ ਹਿ ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਨਵੰ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤੰ ਕਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਨ੍ਤਿ ਸਿਜ੍ਝਨਤੋ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਬ੍ਬਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਸੁਪਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ।

੪੬੯. ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ। **"ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ"**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮੇਨ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ, ਏਤੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਤਿਚੀਵਰੋ ਤੇਚੀਵਰਿਕੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤਿਚੀਵਰੇ ਵਿਯ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਾਦਿਨਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੇ ਦੋਸੋਤਿ। **ਤਤੋ ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਾਸਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਆਗਾਮਿਵਸ੍ਸਾਨੰ, ਤਾਵ ਠਪੇਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਵਿਕਪ੍ਪਨੇ ਨ ਦੋਸੋ, ਤਥਾ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਦਿਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਨ੍ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਯਾ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੰ ਪਞ੍ਚਕੰ, ਚਤੁਹਤ੍ਥੇ ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮੰ ਹਤ੍ਥੰ ਮੁਟ੍ਠਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਮੁਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਾਨੰ ਪਞ੍ਚਕੰ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਪਿ ਹਤ੍ਥੇ ਮੁਟ੍ਠਿੰ ਕਤ੍ਵਾਵ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਮੁਟ੍ਠਿਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥੇਨ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਤਿਮਣ੍ਡਲੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਆਹ **"ਪਾਰੁਪਨੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਅਤਿਰੇਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਧਿਕੰ। **ਊਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਤੋ ਊਨਕੰ, ਤੇਨ ਚ ਤੇਸੁ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀਤਿ ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਉਕ੍ਖਿਪਾਮਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯਵਿਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚੀਵਰੰ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੇਨ, ਚਾਲੇਨ੍ਤੇਨ ਵਾ। **ਵਾਚਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਯੇਨਪਿ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵਾਚਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ''ਕਾਯੇਨ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਦੁਵਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਤ੍ਥਪਾਸਹਤ੍ਥਪਾਸਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੰ। ਤਤ੍ਥ **ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ** ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ , ਤੰ ਇਧ ਨ ਸਮੇਤਿ। **"ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ"**ਤਿ ਇਦੰ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਯੋਗ੍ਗੇ ਠਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤੋ ਦੂਰੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਠਪਿਤਭਾਵਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਪਮਾਣੰ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁੰ। ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਠਪਿਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਤਥਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਨ

ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੇਹੀ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੇਹਿ, ਤੇਨੇਵ ‘‘ਇਮਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ’’ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤੇਨ ਚ ਤੇਚੀਵਰਧੁਤਙ੍ਗਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੇਨ ਪਂਸੁਕੂਲਾਦਿਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥਂ ਦਸਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਵਸੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਵ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਥਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ‘‘ਰਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਨ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਧੁਤਙ੍ਗਚੋਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੫) **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ। “**ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨੀ**”ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਤਿਚੀਵਰਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਿਮਾਧਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਲਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। “**ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯਂ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਨ ਤਤ੍ਥ ਦੁਪ੍ਪਰਿਹਾਰਤਾਤਿ ਆਹ “**ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯਂ ਦੁਪ੍ਪਰਿਹਾਰ**”ਨ੍ਤਿ।

ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਯ ਛੇਦਨਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾ**”ਤਿ। **ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਮਾਸਤੋ ਪਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਇਮਿਨਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਿਕਮਾਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ਤਤੋ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਯੋਗਾ। ਯਞ੍ਚ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ‘‘ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ, ਕਣ੍ਡੁਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਆਬਾਧਵੂਪਸਮੇਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤੀ’’ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ** ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਰਿਵਾਰਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** ‘‘ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਿਮ੍ਹੇ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ ਪਨ ‘ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਵੁਤ੍ਤਂ, ‘ਚਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੩)। ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਨਿਵਾਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਪਚ੍ਚਯਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾਪਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੇਸੁ ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਆਬਾਧਾਨਂ ਵਿਗਮੇਨ ਵਿਜਹਨਂ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ** ਨ ਉਦ੍ਧਟਂ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ** ਆਗਤਨਯੇਨ ਯਾਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨਹਾਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ “**ਵਣ੍ਣਭੇਦਮਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾਪਿ ਚੇਸਾ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। “**ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਦੁਤਿਯੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਰੁਹਤਿ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਚੀਵਰਵਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਵਿਯ। ਯਂ ਪਨ ‘‘ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯੇਵਾਤਿ ਨਿਯਮਿਤਂ ਨ ਹੋਤਿ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਵਿਯ ਯਥਾ ਤਥਾ ਵਿਨਿਯੁਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਾਵਾਰੋ ਕੋਜਵੋ**ਤਿ ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਦੀਨਂ ਲੋਕੇਪਿ ਵੋਹਰਣਤੋ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਤੋ ਵਿਸੁਂ ਗਹਣਂ ਕਤਂ।

“**ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾ**”ਤਿ ਇਦਂ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸ ਚੇਵ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭਾਵੇ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਤਿਤ੍ਥਿਯਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਤਦਾਪਿਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਚ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾਵਿਜਹਨਤੋ। **ਪਮਾਣਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸੇ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯੋ ਪਾਰੁਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। “**ਏਸ ਨਯੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿਆਦਿਅਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਅਞ੍ਞੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਗਤੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ **"ਯਞ੍ਚੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਨੰ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਹੇਟ੍ਠਿਮਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤਿਮਹਨ੍ਤੰ ਚੀਵਰੰ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਛਿਨ੍ਦਨੇਨਾਪਿ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਟ੍ਠਾਨੰ ਛਿਦ੍ਦਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤਿ ਏਵਾਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ''ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਭਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਚ ਸਮੇਤਿ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਊਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾ। ਤਾਨਿ ਪੁਨ ਬਦ੍ਧਾਨਿ ਘਟਿਤਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ । ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰੇ ਦ੍ਵਿਧਾ ਛਿਨ੍ਨੇ ਯਦਿਪਿ ਏਕੇਕੰ ਖਣ੍ਡੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਪਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਖਣ੍ਡੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਨ ਇਤਰੇ, ''ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਨਿਸੀਦਨਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਵਤ੍ਤਾ **ਸਮ੍ਮੁਖਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ, ਤਞ੍ਚ ਵਿਕਪ੍ਪਨਵਿਸੇਸਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਮ੍ਮੁਖੇ''ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤ੍ਥੰ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਮੁਖੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਚਾਯ ਏਵ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ**। ਪਰਮ੍ਮੁਖੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ **ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ**ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਯਮੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਆਸਨ੍ਨਦੂਰਭਾਵੰ। **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਜਨੇਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ...ਪੇ॰... ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਯੰ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰੇਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਪਰਿਭੋਗਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਨਿਪਿ। **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਨਿਧੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਤੇਨ ਚ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਪਿ ਕਤੇ ਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਚੀਵਰਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰੰ। ਤੰ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰਾਦਿਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤਬ੍ਬੰ, ਇਤਰੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਚੀਵਰਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਯੰ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਚੀਵਰੰ, ਤੰ ਯਾਵ ਅਪਰਿਭੋਗਕਾਲਾ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਦਹਿਤਬ੍ਬੰ, ਪਰਿਭੋਗਕਾਲੇ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਹਿ ਤਤੋ ਪੁਰੇਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਨੇਵ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ, ਤਦੇਵ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇ ਚ ਕਤੇ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਯਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ 'ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ'ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਤੇਸੰ ਮਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਪਾਲ਼ਿਯਞ੍ਹਿ ''ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੰ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੬੯) ਚ ''ਸਾਮੰ ਚੀਵਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਣੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩੭੩) ਚ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸੋ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਨ੍ਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩੭੪) ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨੰ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੰ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤੰ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਭੋਗਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ''ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਨਾਪਿ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ, ਨਿਦਹਨਸ੍ਸ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਏਵ ਤਿਚੀਵਰਵਿਰਹਿਤੰ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਰਹੰ ਚੀਵਰੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ, ਨਿਦਹਿਤੁਞ੍ਚ ਇਦੰ ਪਾਟੇਕ੍ਕੰ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਖਾਯਤਿ। ਅਪਿਚ ਬਹੂਨੰ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਤੁਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਤੇਸੰ ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੋਵਿਦੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇ ''ਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਏਵੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤੁ"**ਨ੍ਤਿ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਚੇਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ''ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਸਾਧਾਰਣਵਚਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨੰ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਵਿਰੁਦ੍ਧੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਰੋਧਾਸਙ੍ਕੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁੰ **“ਤਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨ…ਪੇ॰… ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਓਕਾਸੋ ਦਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ‘‘ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ’’ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਤਿਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਨ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ‘‘ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਯੰ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਯੰ ਤਿਚੀਵਰਵਿਰਹਿਤੰ, ਤੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਿਰੋਧੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਵਚਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸੇਯੇਵ ਅਵਤਿਟ੍ਠਨਤੋ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਤਿਚੀਵਰੰ ਤਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਿਚੀਵਰਤੋ ਪਨ ਏਕੰ ਵਾ ਸਕਲਮੇਵ ਵਾ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰੰ ਤਿਚੀਵਰੰ ਤਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਪਰਿਹਰਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਵਸੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਚੀਵਰੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਰਿਮੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਵਮਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ **“ਤਿਚੀਵਰੇ ਏਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਿਯਾ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮੇਤਿ। ਅਥ ਪੁਨਪਿ ਤਦੇਵ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੁਖਤ੍ਥੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਿਯਾ, ਤੰ ‘‘ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਸੇਸਚੀਵਰਾਨਿ ਵਿਯ ਤਿਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੰ ਸਿਯਾ, ‘‘ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਵਚਨਮੇਵ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ ਸਿਯਾ ਸੇਸਚੀਵਰੇਹਿ ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ’’ਤਿ ਇਦੰ ਤਿਚੀਵਰਵਿਰਹਿਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਿਚੀਵਰੰ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਦੁਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ‘‘ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ’’ਤਿ ਇਦੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਤੁਯ੍ਹੰ ਦੇਮੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਨਸਾ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਪਿ ਸਮ੍ਪਦਾਨਭੂਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਇਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਗਹੇਤੁੰ ਲਭਤਿ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇ ਠਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਰੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਉਭੋਹਿਪਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤਾਯ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

“ਤੰ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤੀ”ਤਿ ਇਦੰ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਏਵ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਹਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਸ੍ਸ ਆਗਤਤ੍ਤਾ, ਇਧ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਚੀਵਰਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਕਰਣਤ੍ਥੰ ਲੇਸੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਪਰੇਹਿ ਸਭਾਗੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਹਿਤੇ ਚ ਪੁਨ ਲਦ੍ਧੇ ਦੋਸੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਕਰਣੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਜਾਤਿਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਤਾ, ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧਭਾਵੋ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਤਾ, ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇ**ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਬ੍ਬੇ, ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਦੋਸਾਭਾਵੇ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਸਮ੍ਮੁਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੭੫. ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਨਾਤਿ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤੁੰ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧੇਸੁ ਤੀਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਅਨ੍ਤੋਗਧੇਨ, ਏਕੇਨ ਚ ਅਵਯਵੇ ਸਮੁਦਾਯੋਪਚਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੪੭੮-੯. ਏਤ੍ਥਾਵਤਾਤਿ ‘‘ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ। ‘‘ਸਭਾਯੇਤਿ ਲਿਙ੍ਗਬਜਤ੍ਤਯੇਨ ਸਭਾ ਵ੍ਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਯਮ੍ਪਿ **“ਸਭਾਯੇ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਸਭਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯੋ ਸਭਾਯ-ਸਦ੍ਦੋ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਸਭਾਯਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਬਜਤ੍ਤਯੇਨ ਸਭਾ ਵ੍ਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਲਿਙ੍ਗਬਜਤ੍ਤਯੇਨ ਸਭਾਤਿ ਚ ਲਿਙ੍ਗਨ੍ਤਰਯੁਤ੍ਤੋ ਸਭਾਸਦ੍ਦਪਰਿਯਾਯੋ ਸਭਾਯਸਦ੍ਦੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਭਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸਭਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੇਯੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵੀਥਿਯਾ। **ਸਭਾਯਸ੍ਸ ਚ ਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਚ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਭਾਯਦ੍ਵਾਰਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਵੀਥਿ ਗੇਹਾਪਿ ਗਹਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤਿ ਆਦਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਦ੍ਵਾਰਵੀਥਿਘਰੇਸੁ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਸਹਸੇਯਜਾਦਿਦੋਸਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤਾਦਿਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ , ਸਭਾ ਪਨ ਯਦਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸਾਲਾਸਦਿਸਾ ਕਤਾ, ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮੇ ਵਿਯ ਯਥਾਸੁਖਂ ਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਏਕੂਪਚਾਰਤਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾਯ ਨਾਨੂਪਚਾਰਤਞ੍ਚ ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਸੁਪਿ ਅਤਿਦਿਸਨ੍ਤੋ ਆਹ **“ਏਤੇਨੇਵੂਪਾਯੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਨਿ ਬਹਿਗਾਮਤੋ ਸਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਠਿਤਾਨਂ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਨਿਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ। **ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਂ, ਨ ਏਕਕੁਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਏਕੂਪਚਾਰਤਾਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾਨਿਮਿਤ੍ਤਤਾਭਾਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਕਤਿਪਾਹਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨਿਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੪੮੨-੭. ਗਾਮਤੋ ਬਹਿ ਇਸ੍ਸਰਾਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰਾਦੀਸੁ ਕਤਭਣ੍ਡਸਾਲਾ ਉਦੋਸਿਤੋਤਿ ਆਹ **“ਯਾਨਾਦੀਨ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਮੁਣ੍ਡਚ੍ਛਦਨਪਾਸਾਦੋ**ਤਿ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੋ ਚਨ੍ਦਿਕਙ੍ਗਣਯੁਤ੍ਤੋ ਸਿਖਰਕੂਟਮਾਲਾਦਿਵਿਰਹਿਤੋ ਪਾਸਾਦੋ।

੪੮੯. ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ। **ਨਦੀਪਰਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਸੁਂਗਾਮਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਨਦੀਪਰਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਵ੍ਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਏਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਨਦੀਪਰਿਹਾਰੋਪਿ ਵਿਸੁਂ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਨਦਿਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਵਿਹਾਰਸੀਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਨਾਨਾਕੁਲਸਨ੍ਤਕਭਾਵੇਪਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਚੀਵਰਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਭਵਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਪਧਾਨਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਥਪਰਿਹਾਰੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ **“ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤਬ੍ਬ”**ਨ੍ਤਿ ਵ੍ਤ੍ਤਂ। **“ਸਤ੍ਥਸਮੀਪੇ”**ਤਿ ਇਦਂ ਯਥਾਵ੍ਤ੍ਤਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵ੍ਤ੍ਤਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤ੍ਥਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਗਹਿਤੋ।

੪੯੦. ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੇਤਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

੪੯੧-੪. ਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾ। ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਪਰਿਵੇਣਾਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ੍ਤ੍ਤਂ, ਏਕਕੁਲਾਦਿਸਨ੍ਤਕਤਾ ਚੇਤ੍ਥ ਕਾਰਾਪਕਾਨਂ ਵਸੇਨ। **ਛਾਯਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਜੁਕਂ ਅਵਕ੍ਖਿਤ੍ਤਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਅਗਮਨਪਥੇਤਿ ਤਦਹੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਕੇ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਯੇ ਦੀਪਕਾ, ਤੇਸੂਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਇਤਰਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਯ ਚੀਵਰੇ। **“ਉਪੋਸਥਕਾਲੇ…ਪੇ॰… ਵਡ੍ਢਤੀ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾਯ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਸਦਿਸਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ । ਤਥਾ ਹਿ ਬਹੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਯਥਾਸਕਂ ਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਕਾਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਿਸਦਿਸੋ ਅਨੇਕਵਿਧੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਕੋ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨਿਮਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਸਵਸੇਨ ਵ੍ਡ੍ਢਿ, ਹਾਨਿ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ। ਸਾ ਹਿ ਯੋਜਨਿਕਾਯਪਿ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਏਕਾਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਸਾ ਪਰਿਸਵਸੇਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਹਾਯਤਿ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਰਿਹਾਰੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ **ਖਨ੍ਧਕੇ ਸੀਮਾਕਥਾਯ**ਮੇਵ (ਮਹਾਵ॰ ੧੪੩) ਵਕ੍ਖਾਮ।

੪੯੫. **ਨਦਿਂ ਓਤਰਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਓਤਰਤਿ। **ਬਹਿਗਾਮੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇ ਚ ਬਹਿਗਾਮੇ ਠਪਿਤਸਙ੍ਘਾਟਿਯਞ੍ਚ ਪਠਮਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਬਹਿਗਾਮੇ ਠਪਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਵਚਨਤੋ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਠਿਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ, ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਦਾਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਦਹਰਾਨਂ ਗਮਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ **"ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਨ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ…ਪੇ॰… ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤੇ ਗਮਨਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਪੁਰਾਰੁਣਾਵ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਰੁਣੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਉਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ **"ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਸਯਨ੍ਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ **"ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਵ੍ਵਮਵ੍ਵਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ ਗਮਨਕ੍ਖਣੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਧੇਨੁਭਯੇਨਾ**ਤਿ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਗਾਵੀਨਂ ਅਭਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਿਙ੍ਗੇਨ ਪਹਰਣਭਯੇਨ। **ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧੇਨੁਭਯਾਦੀਹਿ ਠਿਤਾਨਂ ਯਾਵ ਭਯਵੂਪਸਮਾ ਠਾਤਬ੍ਬਤੋ ''ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਯੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਯਮੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਏਵਂ ਨਿਯਮੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਾਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮਪ੍ਪਵਿਟ੍ਠਦਹਰਾਨਂ ਵਿਯ। **ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯਂ ਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤਿਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਗਾਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ ਗਾਮਞ੍ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਤੋ। **ਪਵਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਗਤਾਨਂ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਤ੍ਤਾ ਨੇਵ ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਉਸ੍ਸਾਹਤਾਯ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। **ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ।

"ਇਧ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣ"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਿ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣਮ੍ਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤੋਤਿ ਇਦਂ ਕਾਯਵਾਚਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤਿਚੀਵਰਤਾ, ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਤਾ, ਅਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਤਾ, ਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੭. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਸਤਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਤਿਯਕਥਿਨੇ ਵਿਯ ਸਾਮਿਵਸੇਨੇਵ ਕਰਣਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੯੯-੫੦੦. **ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਤੁਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਕਾਲੇ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਂ, ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ''ਅਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਪਠਮਅਨਿਯਤੇ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਵਿਯ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਹਿ ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਂ ਵਿਯ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਹਿ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਹਿ, ਅਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਤਾਸਾਮਤ੍ਥਿਯੇਨ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ''ਤਤੋ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਅਕਾਲੇ ਲਦ੍ਧਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਮਾਸਪਰਿਹਾਰਂ, ਪਞ੍ਚਮਾਸਪਰਿਹਾਰਂ ਵਾ ਨ ਲਭਤਿ, ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੇ ਅਸਤਿ ਦਸਾਹਪਰਿਹਾਰਮੇਵ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ''ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਇਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਤਥਾਲਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਕਾਲੇ ਲਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾਨਂ ਦਸਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਇਤਰਥਾ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਹਿ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ **ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਅਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ''ਯਾਵਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੪੯) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਪਵਾਰਣਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ

ਅਚ੍ਛੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ ਚ ਪਰਿਹਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਮੇਵ ਪਰਿਹਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ 'ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਨਚ੍ਛੇਕਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਏਤੰ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤਿਯੇਵਾ'ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੪੬-੬੪੯) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਲੇਪਿ ਅਕਾਲੇਪਿ ਚ ਯਥਾਤਥਾ ਲਦ੍ਧੰ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰੰ ਵੁਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਨੰ ਏਕਮਾਸੰ, ਪਞ੍ਚਮਾਸੰ ਵਾ ਯਥਾਰਹੰ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤਿ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਏਵੰ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ''ਤਤੋ ਚੇ ਉਤ੍ਤਰੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਮਾਸਪਰਮਤੋ ਉਤ੍ਤਰੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤੰ ਪਰਾਮਸਤਿ। ਪਦਭਾਜਨਿਯੰ ਏਵਮਤ੍ਥੰ ਅਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ। "**ਮੂਲਚੀਵਰ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੰ ਮਾਸਪਰਮੰ ਮੂਲਚੀਵਰੰ ਠਪੇਤੁੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸਾਹਪਰਮਤਾਯ ਏਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕੰ ਕਰੋਤੀਤਿ। **ਤਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਮੂਲਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਮੂਲਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਵੀਸਤਿਮਦਿਵਸਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿਮਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਘਟਿਤੰ ਦਸਾਹਪਰਮੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨਵਾਹਪਰਮਤਾਦਿਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕੰ ਕਰੋਤਿ, ਏਕਤੋ ਅਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁੰ ਠਪਿਤੰ ਪਨ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੰ ਦਸਾਹਪਰਮਮੇਵ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਦਸਾਹਾ**ਤਿ ਦਸਾਹੇਨ। **ਏਕਾਦਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕਾਦਸਾਹੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਏਕਵੀਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ...ਪੇ॰... ਨਵਾਹਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵ "**ਤਿੰਸੇ...ਪੇ॰... ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। "**ਅਞ੍ਞੰ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੰ...ਪੇ॰... ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਸਤਿਯਾ ਏਵ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੀਵਰੰ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਪਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਪਚ੍ਚਾਸੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਮੂਲਚੀਵਰੰ ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ, ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਮੂਲਚੀਵਰੰ ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। **ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਤਰੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਿਸਭਾਗੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਅਞ੍ਞੰ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਅਙ੍ਗੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਠਮਕਥਿਨੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋ, ਇਧ ਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਅਯੰ ਵਿਸੇਸੋ।

ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੩-੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਰੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ, ਪਵੇਸਨੰ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੰ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇਨ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਨਾਮ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ, ਤਾਯ ਨਾਮ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ ਪਿਤਰੋ, ਪਿਤੂਨੰ ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ **ਪਿਤਾਮਹਾ,** ਤੇ ਏਵ ਯੁਗਲ਼ਟ੍ਠੇਨ **ਯੁਗੋ,** ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਪਿਤਾਮਹਾਵਟ੍ਟਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਿਤਾਮਹਗ੍ਗਹਣੇਨ ਮਾਤਾਮਹੋ ਚ ਪਿਤਾਮਹੀ ਮਾਤਾਮਹੀ ਚ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਯੁਗਤੋ ਪਰੰ ''ਅਞ੍ਞਾਤਕਾ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਯਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ। ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ **ਪਿਤਾਮਹੀ,** ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ **ਮਾਤਾਮਹੋ**।

ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ''ਧੋਵਾ''ਤਿ ਆਣਾਪਨਵਾਚਾਯ ਏਕਾਯ ਏਵ ਤਦਨੁਗੁਣਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੫੦੬. ਤਦਵਿਨਾਭਾਵਤੋ ਧੋਵਨਸ੍ਸ "**ਕਾਯਵਿਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਚ "**ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ**"ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਾਯੇਨ ਧੋਵਾਪੇਤੁਕਾਮਤੰ ਅਪ੍ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਖਿਪਨਪੇਸਨਾਦਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੰ ਉਪਚਾਰੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਿਪਨਪੇਸਨਾਦਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ।

ਏਕੇਨ ਵਣ੍ਣਨਾਤਿ ਪਠਮਕਤੇਨ। ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਪਮਾਣਂ ਏਤਾਸਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਚਸਤਾ**। ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਏਵ।

੫੦੭. **ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਪਾਰੁਪਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ। ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਤਾ, ਉਪਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਆਣਾਪਨਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਧੋਵਾਪਨਾਦੀਨਿ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ**ਤਿ **ਗਣਮ੍ਹਾ ਓਹੀਯਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** (ਪਾਚਿ॰ ੬੯੧-੬੯੨) ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ। **ਕੋਟ੍ਠਾਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੇਸਾਦਿਪਞ੍ਚਕੋਟ੍ਠਾਸਾਨਂ ਕਲ੍ਯਾਣਤਾ। **ਹਤ੍ਥਤਲੇਯੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਤਲਤੋ ਸੇਸਕਾਯਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਦੀਪੇਤਿ।

੫੧੦. **ਵਿਹਤ੍ਥਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਹਤਤਾਯ, ਅਮਿਸ੍ਸਿਤਤਾਯ ਅਪਟਿਸਰਣਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਸਮਭਿਤੁਨ੍ਨਤ੍ਤਾ**"ਤਿ, ਬਜ੍ਝਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਂ, ਤਦੇਵ **ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਂ**, ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਿਯ ਇਧ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੋ ਉਪਚਾਰਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ "**ਉਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ**"ਤਿ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਯਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਰੀਟਕਖਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। "**ਤਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਭਾਵੇਨ ਨ ਸਮੇਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਞਾਤਿਭਾਵਾਜਾਨਨਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਭਾਵਾਜਾਨਨਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਂ ਪਕਾਸੇਤਿ।

੫੧੩-੪. ਤਿਕਞ੍ਚ ਤਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚਾਤਿ **ਤਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ**, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਤਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦੀ**ਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਮਹਤਿਯਾਪਿ ਤਾਵ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵਿਯਾ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਵਿਰਹਿਤਤਾਯ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੇਸੁ ਕਿਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦੀਨਿ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ **ਕਿਰਿਯਾ**, ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ **ਅਕਿਰਿਯਾ**। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੫. ਛਟ੍ਠੇ ਪਟੁ ਏਵ **ਪਟ੍ਟੋ**। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਧਮ੍ਮਨਿਮਨ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਸਮਣੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਚਾਰਧਮ੍ਮਮਤ੍ਤਵਸੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨਾ, ਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਕਤਨਿਮਨ੍ਤਨਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵ "**ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਤੋ ਹਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

੫੧੭. ''ਤਿਣੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭੂਤਗਾਮਵਿਕੋਪਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਨੇਵ ਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾਯਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਪਠਮਂ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਲਿਙ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ ਏਵਾਤਿ ਆਹ "**ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਲਦ੍ਧਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ**"ਤਿ।

ਯਂ ਆਵਾਸਂ ਪਠਮਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨਪਿ ਤਿਣਾਦੀਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਨਗ੍ਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਚਿਮਿਲਿਕਾਹੀ**ਤਿ ਪਟਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ।

ਪਰਿਭੋਗੇਨੇਵਾਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਚੀਵਰਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨੇਨ। **ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਂ ਓਭਗ੍ਗਵਿਭਗ੍ਗਤਾਯ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਜਿਣ੍ਣਂ।

੫੨੧. **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ ਏਵਾਤਿ ਆਹ **"ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤੇ**"ਤਿਆਦਿ। ਇਧ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਇਤਰਥਾ ''ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਸੇਸੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤੇਨੇਵ ਅਨਨ੍ਤਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨ ਞਾਤਕਪਰਿਵਾਤਟ੍ਠਾਨੇ...ਪੇ॰... ਪਮਾਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੨੬) ਚ ''ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਿਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ 'ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ'ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੨੬) ਚ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੨-੫੨੪. ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਗ੍ਗਾਹਿਕਸਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਾਪਣਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਵਾਣਿਜਕੇਹਿ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ''ਪਗ੍ਗਾਹਿਕਸਾਲਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਚੀਵਰਸ੍ਸ। **"ਤਿਚੀਵਰਿਕੇਨਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਿਚੀਵਰਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਾਦੀਸੁ ਨਿਹਿਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਦਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ। ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਮ੍ਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੂਤਗਾਮਵਿਕੋਪਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਣਪਣ੍ਣੇਹਿ ਛਦਨਂ ਵਿਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। **ਅਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਅਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਨ। **ਦ੍ਵੇ ਨਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਅਧਿਕਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ"**ਤਿ।

੫੨੬. **ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤਿ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਵਿਞ੍ਞਾਪਨਆਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **"ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਯੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਵਾ ਸਿਯਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਵਾ, ਨ ਤਾਵ ਤੇਸਂ ਤੇਹਿ ਅਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਤ੍ਤਾ, ਨਾਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਦਿਯਨਪਟਿਬਦ੍ਧਤਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਚੀਵਰਤਾ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਕਾਰਣਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਪਠਮਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੮-੫੩੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਯੋ ਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਦਾਯਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਟੋ ਏਵ **ਪਟਕੋ। "ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ''ਤਿ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ** ''ਚੀਵਰੇ ਭਿਯ੍ਯੋਕਮ੍ਯਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ

ਤੀਣਿ ਅङ੍ਗਾਨੀ''ਤਿ (ਕङ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦ) ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤਾ ਪਕਾਸਿਤਾ, ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਦਾਯਕੇਨ ਦਾਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਯਦਗ੍ਘਨਕਂ ਸੋ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਤਦਗ੍ਘਨਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਪਿ** ਨ ਸਮੇਤਿ, ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਦਾਯਕੇਨ ਵਾ ''ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਆਭਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚਿਤੇਪਿ ਮੁਖਵੇਵਟਿਯਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਆਹਰਾਪਨਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ''ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾ ਨਾਮ, ਏਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਵਿਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚੇਤਂ 'ਦੂਤੇਨ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਸਯਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਦਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ''ਤਿ। ਮੁਖਵੇਵਟਿਯਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਦਯੋ ਹਿ ਦਾਯਕੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੇਪਿ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਏਵ ''ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਮੁਖਵੇਵਟਿਯਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧਾਪਿ ਦਾਯਕੇਨ ਵਾ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ''ਯਂ ਇਚ੍ਛਥ, ਤਂ ਵਦਥਾ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਵਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। **ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੇ ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਂ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਸੁ ਤੇਸੁ ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਪਣੀਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਸੁਦ੍ਧਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਤ੍ਤਾ ਚਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ''ਚੀਵਰੇ ਭਿਯ੍ਯੋਕਮ੍ਯਤਾ''ਤਿ ਅङ੍ਗਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਠਮਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਦੁਤਿਯਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩੩. ਨਵਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਾ, ਏਕੇਕੇਨ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਨਿਯਮਿਤਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭੋਵ ਸਨ੍ਤਾ ਏਕੇਨਾ**ਤਿ ਉਭੋ ਏਕਤੋਵ ਸਨ੍ਤਾ, ਉਭੋ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਤਿਯਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩੭. ਦਸਮੇ ''ਅਜ੍ਜਣ੍ਹੋ''ਤਿ ''ਅਜ੍ਜ ਨੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਹ-ਕਾਰਾਗਮਂ, ਨ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਚ ਣ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ **"ਅਜ੍ਜ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਮ੍ਹਾਕ"**ਨ੍ਤਿ।

੫੩੮-੯. ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕङ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਇਮਿਨਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੇਨ ਚੀਵਰਂ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚੀਵਰੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਹੀਤਿ ਇਦਂ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਚੇ ਹਿ 'ਇਦਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਪੇਸੇਯ੍ਯ, ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਅਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਸਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਨਯੇਨ ਦੂਤਵਚਨੇ ਚ ਅਸੁਦ੍ਧੇ ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਏਵ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਪਨ ''ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਖੋ ਮਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਂ, ਤਦਨੁਸਾਰੇਨ ਨ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਞ੍ਚ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਆਗਮਨਦੂਤਵਚਨਾਨਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਨਯੇਨ ਪਨ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸਤਿ ਦੂਤਵਚਨੇ ਅਸੁਦ੍ਧੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਚ ਯਥਾ ਦੂਤਵਚਨਾਸੁਦ੍ਧਿਯਮ੍ਪਿ ਆਗਮਨੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਮ੍ਪਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਆਗਮਨਾਸੁਦ੍ਧਿਯਮ੍ਪਿ ਦੂਤਵਚਨੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧੋਵ ਹੋਤਿ, ਉਭਯਸੁਦ੍ਧਿਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਉਭਯਾਸੁਦ੍ਧਿਪਕ੍ਖਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕङ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੫੩੭-੫੩੯) ''ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਵਿਸੇਸਪ੍ਪਯੋਜਨਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਆਦਿਨਾ ਸਪ੍ਪਯੋਜਨਤ੍ਤਾ। ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਮੂਲਸਾਮਿਕੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ, ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਦੂਤਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਚ ਵਦਤੋਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਅਨਿਟ੍ਠਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਏਵ ਨ ਹੋਤਿ ਅਭਿਮਤਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਏਵ ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਆਯਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਦਤੋ ਦੂਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ, ਆਗਮਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਸੁਦ੍ਧਿਯਂ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨਾਪਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ ਨ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੇਵ ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿਅਸੁਦ੍ਧੀਸੁ ਪਯੋਜਨਂ। ਕਥਂ ਪਨ ਦੂਤਵਚਨੇਨ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ? ਨਾਯਂ ਭਾਰੋ। ਦੂਤੇਨ ਹਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿ ਗਵੇਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਇਤਰਥਾ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਕ੍ਕਮੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਚ ਯੁਤ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਂ। ਇਧਾਪਿ ਹਿ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ''ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਆਭਤ''ਨ੍ਤਿ ਦੂਤਵਚਨੇਨੇਵ ਚੀਵਰਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਪੇਸਿਤਭਾਵੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਏਵ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਖੋ ਮਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿਆਦਿ ਦੂਤਵਚਨਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤੇਪਿ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸਤਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਏਸੋ ਖੋ...ਪੇ॰... ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਤਸ੍ਸ ਦੇਹੀ'''ਤਿਆਦਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਸਾਦਿਯਨਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸਞ੍ਞਤ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿ ''ਏਵਂ ਦੂਤੇਨ ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਚੋਦੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਇਤਰਥਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਦੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰਂ...ਪੇ॰... ਚੇਤਾਪੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰ'''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਦੂਤੇਨਾਭਤਰੂਪਿਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਤ੍ਤਾਵ ''ਦੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰਂ...ਪੇ॰... ਚੇਤਾਪੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਰੂਪਿਯਸ੍ਸ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਦੇਹਿ ਚੇਤਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਤਂ ਦੋਸਂ ਦੂਰਤੋ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਰੂਪਿਯੇ ਵਿਯ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ''ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਇਮਂ ਵਾ ਇਮਂ ਵਾ ਆਹਰਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਇਦਂ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਦੋਸਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ''ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰੇਨਾ''ਤਿਪਿ ਅਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ, ਤੇਨੇਵ ਦੂਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਙ੍ਕਾਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ''ਦੂਤੇਨ ਠਪਿਤਰੂਪਿਯੇਨ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਆਹਰਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ''ਚੀਵਰਂ ਆਹਰਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਠਾਨਂ ਭਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਠਿਤਿਯਾ ਚ ਕਾਰਣਸ੍ਸ ਚ ਨਾਮਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨੇਨ ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਆਗਤਕਾਰਣਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਠਿਤਂ ਪਨ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਮਿਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਆਗਤਕਾਰਣਮੇਵ ਭਞ੍ਜਤਿ, ਨ ਠਾਨਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਭਞ੍ਜਤੀ"**ਤਿ । ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਆਮਿਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿਨਾ ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਭਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ।

ਯਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿਆਦਿ ਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਅਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮਿਕਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ ''ਸਾਮਿਕਾ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨ ਚ ਯੋ ਸਯਂ ਅਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕਾਦੀਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਤ੍ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ, ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਦਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਿਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਕਤ੍ਤਾ।

ਕੇਨਚਿ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇਨੇਵ ਬ੍ਯਾਵਟਭਾਵਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ **ਮੁਖਵੇਵਟਿਕੋ। "ਅਵਿਚਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਯਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਰਿਯਾਪਿ ਵਞ੍ਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਾ ਵੋਹਾਰਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੯) ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਮੇਵ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੯) **ਮੇਣ੍ਡਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ** ਨਾਮ। **ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਦੂਤੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੇ, ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਾਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਏਤ੍ਥ ਚ ਚੋਦਨਾਯ ਪਮਾਣਂ ਨਤ੍ਥੀ"**ਤਿਆਦਿ।

ਸਯਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਦਨ੍ਤੇਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। “**ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯਾ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯੇਵ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। “**ਏਸੇ**ਵ **ਨਯੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮਿਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਭੇਦੇਸੁਪਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇ ਚ ਠਾਨਚੋਦਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

“**ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਦੇਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੇਸੁ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਮੇਵ। “**ਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਗਣਾਦੀਸੁਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ‘‘ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੫੩੭-੫੩੯) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਘਚੇਤਿਯਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦੋਸਾਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਕੋਧੇਨ ਵਾ ਲੋਭੇਨ ਵਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯਜਨ੍ਤਿ ਚੋਦੇਤਿ। ਸੋ ਏਵ ਹਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾਦਿਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਗੀਵਾਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਤਲ਼ਾਕਂ ਖੇਤ੍ਤੇ ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ‘‘ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂਤਿ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਤਲ਼ਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਤਲ਼ਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਇਤੋ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦਿਯਜਮਾਨਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਨ ਏਵਮ੍ਪਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਤਲ਼ਾਕਖੇਤ੍ਤਾਦਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਉਦਕਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ ਕੂਪਪੋਕ੍ਖਰਣੀਆਦਯੋ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਲ਼ਾਕਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਕਥ’’ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਹਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਵਸੇ।

“**ਠਪੇਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ**”ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਮੀਚਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਉਦਕਂ ਵਾਰੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀ**”ਤਿ। ਸਸ੍ਸਕਾਲੇਪਿ ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਮੁਞ੍ਚਤੋ ਪਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯਜਂ। **ਪੁਨ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦੇਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਮਿਨਾ ‘‘ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਇਸ੍ਸਰੇਨ ‘ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਮਿਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ਅਸ੍ਸਾਮਿਕ’ਨ੍ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਕ੍ਖਾਮਾਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

ਉਦਕਵ**ਸੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ। “**ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਸ੍ਸਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਸਯਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਆਣਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। “**ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਸਹਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਕਤਤਲ਼ਾਕਤ੍ਤਾ ‘‘ਅਸਾਰੁਪ੍ਪ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਨ ਤਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣੇਨ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। **ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਨਾਪਿ, ਪਗੇਵ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਰਣਾਦੀਸੁ ਕਾਰਾਪਿਤੇਸੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨਵਸਸ੍ਸੇ**ਤਿ ਅਕਤਪੁਬ੍ਬੇ ਕੇਦਾਰੇ। “**ਕਹਾਪਣੇ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਧਞ੍ਞੁਟ੍ਠਾਪਨੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਧਞ੍ਞੁਟ੍ਠਾਪਨੇ ਚਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ, ਨ ਕਹਾਪਣੁਟ੍ਠਾਪਨੇ ਵਿਯ।

“**ਕਸਥ ਵਪਥਾ**”ਤਿ ਵਚਨੇ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਆਹ “**ਅਵਤ੍ਵਾ**”ਤਿ। **ਏਤ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਭਾਗੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਤ੍ਤਕੋ ਕਹਾਪਣੋਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਹਿ ਤਦਾ ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਆਯਤਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਤੇਨਾਹ “**ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯ**”ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਯੋਗੇਸੁ, ਪਰਿਭੋਗੇਸੁਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਧਞ੍ਞਪਰਿਭੋਗੇ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਯੇਨ ਮਿਨਨਰਕ੍ਖਣਾਦਿਪਯੋਗੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਧਞ੍ਞਪਰਿਭੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਰਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ “**ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਵੀਹੀਹਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਆਹਰਥਾ**”ਤਿ ਨਿਯਮਵਚਨੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਹਾਪਣਵਿਚਾਰਣੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕਂ।

ਵਨਂ ਦਮ੍ਮਿ…ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸੀਮਂ ਦੇਮਾ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸੀਮਾਦਿਸਾਧਾਰਣਵਚਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ "**ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

"**ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸਪਿ ਦਾਸਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਾਮਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੧੯; ਮਹਾਵ॰ ੨੭੦) ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛੇਨ ਗਹਿਤਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕ੍ਕਮੇਨ, ਨ ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਦਾਸਪਰਿਭੋਗਕ੍ਕਮੇਨ। ਖੇਤ੍ਤਾਦਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਵਸੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਦੇਮਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਵਿਹਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਆਗਤਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਭਗਵਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਹੇਤੁਭਾਵੇਨ ਕਤੋਤਿ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਹਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਖੇਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਭਾਵੋ, ਦੂਤੇਨ ਅਪ੍ਪਿਤਤਾ, ਤਤ੍ਤੁਰਿ ਵਾਯਾਮੋ, ਤੇਨ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚੀਵਰਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪੨. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕੋਸਿਯਕਾਰਕੇ**ਤਿ ਕੋਸਕਾਰਕਪਾਣਾਨਂ ਕੋਸਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕੋਸਿਯੇਨ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਤ੍ਥਾਦਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ। **ਸਙ੍ਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸਂ।

੫੪੪. "**ਅਵਾਯਿਮ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮੇਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। **ਪਟਿਲਾਭੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ''ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੪੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕਤਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਂ, ਪਟਿਲਾਭੋ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੪੭-੫੫੨. ਦੁਤਿਯਞ੍ਚ ਤਤਿਯਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਓਦਾਤਾਦਿਮਿਸ੍ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਕਰਣਵਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇਭਾਗਤੋ ਅਧਿਕੇਸੁ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕੇਸੁ ਅਨਧਿਕਸਞ੍ਞਾਯ ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਕਰਣਵਸੇਨ ਚ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪. ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਹਦ** ਕਰੀਸੁਸ੍ਸਗ੍ਗੇ, **ਮਿਹ** ਸੇਚਨੇਤਿ ਧਾਤੁਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ "**ਵਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**"ਤਿ। ਊਨਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸੇਸੁ ਅਤਿਰੇਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਞ੍ਞਿਤਾਦਿਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਕਾਯ ਕਤਿਕਾਯ ਅਯੁਤ੍ਤਕਾਰਿਤਾਵਸੇਨ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਰਞ੍ਞਕਙ੍ਗਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਸੇਨਾਸਨਾਦਿਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਆਦਿਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੇਸਾਨਿਪਿ ਤੇ ਸਮਾਦਿਯਿਂਸੁ ਏਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੫੬੬. ਪਿਹਯਨ੍ਤਾਤਿ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤਾ। ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਅਵਾਯਿਮਤ੍ਤਾ, ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਤਾ ਚ ਚੀਵਰਤਾ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਤਾ ਚ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਚਤੁਤ੍ਥਚੀਵਰਸਞ੍ਞਿਤਾਯਾ"**ਤਿ, ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਸਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਇਦਂ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਂ ਨਾਮ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਨਿਸੀਦਨਚੀਵਰਮੇਵ, ਨਾਞ੍ਞਂ। **ਨਿਸੀਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਪਿ** (ਪਾਚਿ॰ ੫੩੧ ਆਦਯੋ) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਿਯ 'ਨਿਸੀਦਨਂ ਨਾਮ ਸਦਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ'ਤਿ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ 'ਸਨ੍ਥਤਸਦਿਸਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤੇ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਦਸਾ ਕਰੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਾਹਿ ਦਸਾਹਿ ਸਦਸਂ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀ'ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੩੧) ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਇਧ ਪਮਾਣਨਿਯਮਸ੍ਸ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਚ ਅਵਾਯਿਮਚੀਵਰਤ੍ਤਾ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਤ੍ਤਾਭਾਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਨਿਸੀਦਨਚੀਵਰਂ ਪਨ ਛਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਖਣ੍ਡਪਿਲੋਤਿਕਾਨਿ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਤਂ ਵਿਯ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਸਨ੍ਥਤਸਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ ਸਦਿਸਗ੍ਗਹਣਂ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੇਵ ਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਞ੍ਚ, ਨ ਇਦਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੫੬੭. ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਕਂ ਅਨਾਦਾਯ ਆਦਿਯਨ੍ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ, ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਊਨੇ ਅਨੂਨਨ੍ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਚ ਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਿਤਾਨਾਦੀਨਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਚਨਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਕੋਸਿਯੇਸੁ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੪੫, ੫੫੦) ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰਣੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਮੇ ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਦਾਨਵਚਨਤੋ ਪਨ ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨੇ ਚ ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਸੇਨ ਕਤੇ ਨ ਦੋਸੋ।

ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭੨. ਛਟ੍ਠੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨੇ ਲਦ੍ਧਾਨਿਪਿ ਤਿਯੋਜਨਤੋ ਪਰਂ ਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। **ਅਸਨ੍ਤੇ ਹਾਰਕੇ**ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਹਾਰਕੇ ਹਰਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤੇਨ ਹਟਤ੍ਤਾ। ਪਕ੍ਖਦ੍ਵਯਸ੍ਸਪਿ ਕਾਰਣਮਾਹ **"ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ"**ਤਿ, ਅਨੁਪਰਤਗਮਨਿਚ੍ਛਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਪਕ੍ਖਸ੍ਸੇਵ ਕਾਰਣਮਾਹ **"ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। **ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਹਰਣੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਠਿਤੇ। **ਹੇਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਭੂਮਿਯਾ।

੫੭੫. ਤਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਪਠਮਂ ਪਟਿਲਾਭਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਿਯੋਜਨਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਥਾ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਚੋਰੇਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਤਿਯੋਜਨਂ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ **"ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਅਙ੍ਗੇਸੁ 'ਪਠਮਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੁਤਿਯਪਟਿਲਾਭਟ੍ਠਾਨਤੋ ਤਿਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਦੁਤਿਯਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸਾਪਿ ਪਟਿਲਾਭਟ੍ਠਾਨੇ ਪਵਿਸਨਤੋ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਨ ਗਮਨੇ ਵਿਯ। **ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਪਟਲਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਦਿਸਂ, ਨ ਕਤਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾ **ਨਿਧਾਨਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ। ਅਕਤਭਣ੍ਡਤਾ, ਪਠਮਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ, ਤਿਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮਨਂ, ਆਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਂ, ਅਵਾਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੧. ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ **ਅਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਕਤਭਣ੍ਡਂ ਧੋਵਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਬਲਾਦਿਕਤਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਧੋਵਾਪਨਂ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਨ੍ਤਿ ਤਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ "**ਅਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਕਤਭਣ੍ਡ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੩-੪. ਅਟ੍ਠਮੇ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਕਹਾਪਣੇਨ ਕਹਾਪਣੋਪਿ ਰਜਤੇ ਏਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਆਹ "**ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਵਾ**"ਤਿ। **ਰੂਪਿਯਮਯੋ** ਵਾਤਿ ਰਜਤੇਨ ਰੂਪਂ ਸਮੁਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਕਹਾਪਣੋ। **ਪਾਕਤਿਕੋ** ਨਾਮ ਏਤਰਹਿ ਪਕਤਿਕਹਾਪਣੋ।

ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ, ਵਿਭਙ੍ਗੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੂਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਨ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤਰੇਨ ''ਰਜਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਦੇਨ। ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਰਜਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਰਜਤਮਾਸਕੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਕੇਵਲਂ ਰਜਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਜਾਤਰੂਪਰਜਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਦੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਰਜਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਮਾਤਿਕਾਪਦੇਨੇਵ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਹ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਮਾਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਰਜਤਂ ਨਾਮ ਕਹਾਪਣੋ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਜਾਤਰੂਪਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਕਹਾਪਣੋ। **ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦੋ**ਤਿ ''ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਵਾ ਪਾਕਤਿਕੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦੋ। ਪਟੋਵ **ਪਟਕੋ,** ਵਤ੍ਥਂ। **ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਂ ਧਞ੍ਞਵਿਰਹਿਤਮੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਕਾਰਣਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਧਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਖੇਤ੍ਤਾਦਿ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਸਙ੍ਘਿਕਭੂਮਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਚਾਰਣਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ 'ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯ'ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਏਕੋ ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾਤਿਆਦਿ ਰੂਪਿਯੇ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ''ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮੇਵਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ। ''ਇਧ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ "**ਇਧ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ। **ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ...ਪੇ॰... ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਸਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਣਾਯ ਸਤਿ ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

"**ਨ ਤੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਚੇਤਾਪਿਤ**"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਚੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਿਭੋਗੂਪਾਯੋ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਰੂਪਿਯੇਨ ਚੇਤਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਈਦਿਸਞ੍ਹਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾਵ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਸਙ੍ਘੇ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਰੂਪਿਯਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਨੀਤਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਾਵ ਉਪਾਯਂ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਦਿਕਥਾਯ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੯) ਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਿਭੋਗੋਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਿਧਾਨਨ੍ਤਿ। **ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਹਿ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਪਯੋਜਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੮੫. “ਪਤਿਤੋਕਾਸਂ ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਨ੍ਤੇਨਾ”ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਭਾਵਦਸ੍ਸਨਪਰਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਸਨ੍ਤੁਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਾਦਿਨਾ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਸਾਮਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ ਚ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਂ ਵਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਰਿਭੋਗੇ**ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੇ। ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਸੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਇਣਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਹਿਯ੍ਯੋ ਯਂ ਮਯਾ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ ਅਤੀਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਰਿਭੋਗੇ**ਤਿ ਉਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਨ੍ਤੋਪਵੇਸਨੇਸੁ, ਨਿਸੀਦਨਸਯਨੇਸੁ ਚ। **ਸਤਿਪਚ੍ਚਯਤਾ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਚ ਪਰਿਭੋਗੇ ਚ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਸਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਸਤਿਪਚ੍ਚਯਤਾ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਕਾਰਣੇ ਸਤੀ’’ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਯਸਬ੍ਭਾਵਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣੇ ਸਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਪਚ੍ਚਯਸਬ੍ਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ ਸੀਲਸ੍ਸ ਅਸੁਜ੍ਝਨਤੋ। **“ਪਰਿਭੋਗੇ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤੀ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਸ੍ਸ ਭੇਦੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਸੀਲਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਅਤੀਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਯ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਤੋ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ, ਪਨ ਸੇਸਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਚ ਇਣਪਰਿਭੋਗਾਦਿਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਸ੍ਸੇਵ ਭੇਦੋਤਿ ਏਵਮਿਮੇਸਂ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਹਿ ਸੁਦ੍ਧੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਜ੍ਝਤਿ ਦੇਸਨਾਦੀਹਿ, ਸੋਧੀਯਤੀਤਿ ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਿ, ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਸੀਲਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਦੇਸਨਾਯ ਸੁਜ੍ਝਨਤੋ”**ਤਿਆਦਿ। ਏਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾਗ੍ਗਹਣੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਾਨਂ ਅਭਿਕ੍ਖੁਤਾਪਟਿਞ੍ਞਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਾਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਰਿਰਕ੍ਖਿਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸੀਲਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਮਗ੍ਗਪਟਿਲਾਭੋਪਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਦਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਦਾਯਂ, ਤਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਦਾਯਾਦਾ**। **ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸੇਕ੍ਖਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਤੇਸਂ ਆਣਣ੍ਯਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ । **ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਾ ਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਵਥ, ਮਾ ਆਮਿਸਦਾਯਾਦਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯) ਪਵਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਮਾ ਮੇ ਆਮਿਸਦਾਯਾਦਾਤਿ ਏਵਂ ਮੇ-ਸਦ੍ਦਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਸਾਧਕਂ ਹੋਤਿ।

ਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਵਸੇਨ ਮਿਸ੍ਸਭਾਵੋ। **ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **“ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਆਸਙ੍ਕਾ ਨਾਮ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਾਦਿਕਾਰਣੇ ਸਤਿ ਏਵ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਭੂਤਾ** ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ। **ਸਚੇ ਨ ਓਰਮਤੀ**ਤਿ ਅਗਤਿਗਮਨੇਨ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗਤੋ ਨ ਓਰਮਤਿ। **“ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ”**ਤਿ ਇਦਂ ਅਲਜ੍ਜੀਨਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਂ, ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕੁਲਦੂਸਨਾਦਿਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ, ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਾਦਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ।

“ਧਮ੍ਮਿਯਾਧਮ੍ਮਿਯਪਰਿਭੋਗੋ ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਭੋਗੋ ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਚ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ **ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਚੋਦਕਚੁਦਿਤਕਭਾਵੇ ਠਿਤਾ ਦ੍ਵੇ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਏਕਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਥਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੫-੩੮੬) ਵੁਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਵਾ। ਲਜ੍ਜੀਨਮੇਵ ਹਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਹ ਤਦੁਭਯਪਰਿਭੋਗਾ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ।

ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ‘‘ਏਕਕਮ੍ਮਂ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੫੫, ੯੨, ੧੭੨) ਵੁਤ੍ਤਸਂਵਾਸੋ ਚੇਵ ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਦਾਨਾਦਿਕੋ ਸਬ੍ਬੋ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ । **“ਨ ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਅਲਜ੍ਜਿਪਗ੍ਗਹੇ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਇਤਰੋਪੀ**ਤਿ ਲਜ੍ਜੀਪਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਵਣ੍ਣਭਣਨਾਦਿਲਾਭਂ

ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਮਿਸਗਰੁਕਤਾਯ ਵਾ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮੇਨ ਵਾ ਤਂ ਅਲਜ੍ਜਿਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਲਜ੍ਜੀ ਸਾਸਨਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਂ ਗਹਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਬਲਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸਲੇ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਾਸਨਂ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯਂ ਕਰੋਤੀਤਿ।

“**ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗਤੋ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਵ ਗਰੁਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤਿਵਿਯ ਅਲਜ੍ਜਿਵਿਵੇਕੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। “**ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਲਜ੍ਜੁਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਸਾਸਨੇ ਓਸਕ੍ਕਨ੍ਤੇ, ਲਜ੍ਜੀਸੁ ਚ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਅਲਜ੍ਜਿਮ੍ਪਿ ਪਕਤਤ੍ਤਂ ਗਣਪੂਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਰਣੇਨ ਚੇਵ ਕੇਚਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਲਜ੍ਜਿਗਣਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਹੇਨ ਚ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਕੋਟਿਯਂ ਠਿਤੋ ਗਣ੍ਠੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਨ੍ਥਪਰਿਯਾਪੁਣਨਮੇਵ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋ, ਨ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਏਕਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਬਹੂਸੁ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਵਤ੍ਥਾਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਧ ਨਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਗਨ੍ਥਸ੍ਸੇਵ ਸਮੁਦ੍ਧਟਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਕੋ ਵਿਧਿ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਨਾਮਿਸਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸੇਸੁ ਅਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਭਾਵਾ। ਤੇਨੇਵ **ਅਟ੍ਠਸਾਲਿਨਿਯਂ** ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਨ੍ਧਾਰਕਥਾਯਂ (ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੩੫੧)‘‘ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ, ਧਮ੍ਮੋ ਵਾਚੇਤਬ੍ਬੋ...ਪੇ॰... ਅਬ੍ਭਾਨਵੁਟ੍ਠਾਨਮਾਨਤ੍ਤਪਰਿਵਾਸਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਰਹੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਰਹੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ...ਪੇ॰... ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਨ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਦਿਪਿ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਤੇਸੁ ਪਨ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਯਂ ਗਣਪੂਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਦਿ ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਧਮ੍ਮੁਗ੍ਗਹਣਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਾਦਿ ਵਾ ਕਰੀਯਤਿ, ਤਂ ਧਮ੍ਮੋ ਚੇਵ ਪਰਿਭੋਗੋ ਚਾਤਿ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਤਂ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯਂ ਵਿਨਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਜ੍ਜਿਪਰਿਭੋਗੋ ਚ ਹੋਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ। ਯਂ ਪਨ ਅਲਜ੍ਜਿਸਤਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਉਪਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦਾਨਾਦਿ ਵਾ ਕਰੀਯਤਿ, ਤਂ ਧਮ੍ਮੋ ਏਵ, ਨੋ ਪਰਿਭੋਗੋ। ਏਤਂ ਅਨੁਰੂਪਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਮਿਸਦਾਨਂ ਵਿਯ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਨਮ੍ਪਿ ਤੇਰਸਸਮ੍ਮੁਤਿਦਾਨਾਦਿ ਚ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਸਾਦਿਯਨਾਦਿਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸਾਪਿ ਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਮਹਾਅਲਜ੍ਜੀ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਉਪਕਾਰਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦਾਨਾਦਿ ਚ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਅਲਜ੍ਜਿਪਗ੍ਗਹੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗਵਿਵਜ੍ਜਨੇਨਾਪਿ ਹਿ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਸੋ ਚ ਪੇਸਲਾਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਏਤਦਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਯਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਯ ਪੇਸਲਾਨਂ ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਰਿਹਾਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੋਗੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਪਰਿਭੋਗੋ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਾਸਨਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਚੇਤ੍ਥ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋ ਏਵ ਪੇਸਲਾਨਂ ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਰਿਹਾਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗੋ। ਨ ਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਮਤ੍ਤੇਨ ਪੇਸਲਾਨਂ ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਦਿ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਨ ਹੋਤਿ , ਤਪ੍ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੇਨ ਚ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਦਯੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਕਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾ ਅਲਜ੍ਜਿਪੁਗ੍ਗਲਾ ਉਪੋਸਥਾਦੀਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ, ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਅਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਤੋ ਬਹਿਕਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਤਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਹ ਸਂਵਸਨ੍ਤਾਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋਵ ਹੋਨ੍ਤਿ ‘‘ਏਕੋਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਅਲਜ੍ਜਿਸਤਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੫)। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇ ਏਵਂ ਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਸਿਯੁਂ, ਸਙ੍ਘੇ ਕਲਹਾਦਿਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਾਮਗ੍ਗੀਕਮ੍ਮਪਟਿਬਾਹਨਾਦਿਨਾ ਪੇਸਲਾਨਂ ਅਫਾਸੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮੇਨ ਤੇ ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਦਯੋ ਵਿਯ ਪਰਿਸਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਦੀਪੇਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਦਿਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਾਸਨਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸੁ ਪਨ ਸਙ੍ਘਤੋ ਬਹਿਕਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੋਪਾਯਂ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ –

‘‘ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਨ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਪਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਅਯਂ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੩੯)।

ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਵ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗਤੋਪਿ ਅਤਿਵਿਯ ਅਲਜ੍ਜਿਵਿਵੇਕੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਕਰੋ ਚ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਰਿਹਾਨਿਹੇਤੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਿਚ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਕਰਣਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਕਾਸਿਤਤ੍ਤਾਪਿ ਚੇਤਂ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ **ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਕਥਾਯਂ** ‘‘ਆਰਾਧਿਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਾਹਿਕਾ ਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ, ਤਾ ਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਗਚ੍ਛਤਿ ਚੇ, ਗਾਮਨ੍ਤਰਨਦੀਪਾਰਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸਗਣਓਹੀਯਨਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ...ਪੇ॰... ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਪਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਪਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਗਨ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਲਜ੍ਜਿਨੀਸੁ ਦੁਤਿਯਿਕਾਗਹਣਾਦੀਸੁ ਸਂਵਾਸਾਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਾਯ ਨਦੀਪਾਰਗਮਨਾਦਿਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਸਂਵਾਸਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਰਿਹਾਨਿਹੇਤੁਤੋ ਗਰੁਕਤਰਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਨ ਹਿ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਆਚਰਿਯਾ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ **ਅਸਂਵਾਸਪਦਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ‘‘ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਲਜ੍ਜਿਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਸਮਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਸਮਸਿਕ੍ਖਾਤਾ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਏਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਸਹ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਕੋਪਿ ਤਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਸੋ ਸਂਵਾਸੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਲਜ੍ਜੀਹੇਵ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਸਂਵਾਸੋ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਪਕਾਸਿਤੋ।

ਯਦਿ ਏਵਂ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਸਂਵਾਸਿਕੇਸੁ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨ ਗਣਿਤੋਤਿ? ਨਾਯਂ ਵਿਰੋਧੋ, ਯੇ ਗਣਪੂਰਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਅਪਕਤਤ੍ਤਾਨਞ੍ਞੇਵ ਅਸਂਵਾਸਿਕਤ੍ਤੇ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਪਨ ਪਕਤਤ੍ਤਭੂਤਾਪਿ ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚੇ ਗਣਪੂਰਣਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਸਾਧੇਨ੍ਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗਤਿਗਮਨੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਆਪਨ੍ਨਾ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਅਲਜ੍ਜਿਤਞ੍ਚ ਲਜ੍ਜਿਤਞ੍ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਪਟਿਬਦ੍ਧਂ, ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਂ। ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਹਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ‘‘ਨ ਪੁਨ ਈਦਿਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਚ ਯੇ ਪੇਸਲੇਹਿ ਓਵਦਿਯਮਾਨਾਪਿ ਨ ਓਰਮਨ੍ਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਏਵ ਅਸਂਵਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਇਤਰੇ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਅਸਂਵਾਸਿਕੇਸੁ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਤਪ੍ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾਵ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਰਣਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ‘‘ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਆਰੋਚੇਥ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੪) ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਉਪੋਸਥਕਰਣਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਤਾ ਪਕਾਸਿਤਾ, ‘‘ਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸੋ ਆਵਿਕਰੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਫਾਸੁ ਹੋਤੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੪) ਏਵਂ ਅਲਜ੍ਜਿਮ੍ਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ‘‘ਕਚ੍ਚਿਤ੍ਥ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ...ਪੇ॰... ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਤ੍ਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੪੨, ੪੫੮, ੬੬੨; ਪਾਚਿ॰ ੫੫੧, ੫੭੫, ੬੫੫) ਚ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੇ ‘‘ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਥਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੮) ਚ ਏਵਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾ ਚ ਪਕਾਸਿਤਾ, ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨ ਅਨੋਰਮਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨਵਿਧਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਬ੍ਬਥਾ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਅਨੋਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਹਿ ਸਂਵਾਸਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਨਗ੍ਗਹਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ, ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਕਰਣਞ੍ਚ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਸਾਨੁਵਤ੍ਤਕਪਰਿਸਸ੍ਸ ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਅਸਂਵਾਸਿਕਤ੍ਤਪਾਪਨਵਿਧਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤਨਯੇਹਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਹਿ ਚ ਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿਪਿ ਅਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿਪਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਸਂਵਾਸੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯੇਵ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਯਂ ਪਕਤਤ੍ਤਾਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਯਸਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਵਾਯਾਮੇਨ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਿਯੋਜਿਤਾ। ਨ ਹਿ ਤੇਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਅਸਂਵਾਸਿਕਾ ਅਤ੍ਥਿ ਤੇਹਿ ਦੀਪਿਤਾਨਂ **ਦਸਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੫੨) ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਵਿਸਯਤ੍ਤਾ।

ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿ ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। **ਖਰਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਖਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਤਿਰੂਪਕਂ ਵਤ੍ਥੁ। ਦਾਯਕੇਹਿ ਅਸਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰੂਪਿਯਂ ਤੇਹਿ ਪੁਨ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਅਦਾਤੁਂ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ ਦਾਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਵ ਚੋਲ਼ਕਂ ਪਸ੍ਸਾਹੀ"**ਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਪਨ ਨਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਿਯ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਵ। ਅਸਤਿਯਾਪਿ ਹਿ ਤਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਦਾ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਦਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ ''ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਗ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਵਿਯ। ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਸਤਿਯਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਤ੍ਤੇ ਞਾਤੇਪਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ ਦਾਯਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਈਦਿਸਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਚੇਤ੍ਥ 'ਤਵ ਚੋਲ਼ਕਂ ਪਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨੇ ਨਕ੍ਖਮਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ।

੫੮੬. **ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨੀ**ਤਿ ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤ੍ਤਂ, ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਭਾਵੋ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਵੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੭. ਨਵਮੇ ਜਾਤਰੂਪਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ ਇਧ ਰੂਪਿਯਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ।

੫੮੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਘਨਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਾਦਿ। **ਰੂਪਿਯਂ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕੇਵਲਂ ਰਜਤਂ ਨ ਗਹਿਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਰੂਪਿਯਪਦੇਨੇਵ ਤਂ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੁਦ੍ਧੋ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਕ੍ਖਾਮਾਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

੫੯੧. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਸਕਸਨ੍ਤਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਰੂਪਿਯ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਪਨ ਤਿਕੇ ''ਅਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਤਿਕੇ ਅਰੂਪਿਯ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਯੇਵ ਗਹਿਤਂ, ਨ ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਅਨ੍ਤੇ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਨ ਗਹਿਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਂ, ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਨਯਤੋ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਥਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਅਤਥਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਵਿਮਤਿਯਾ ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ। **ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਸਹ।

ਇਦਾਨਿ ''ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਸਰੂਪੇਨ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤੇਪਿ ਨਯਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਯੋ ਹਿ ਅਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਂ ਅਰੂਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ ਨ ਹੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ, ਕੇਵਲਂ ਪਨ ਇਦਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਕੇਨ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਤਿਕੋ ਭਗਵਤਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤੀਸੁਪਿ ਪਦੇਸੁ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਰੂਪਿਯਤ੍ਤੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਚਨਾਯੋਗਾ ਰੂਪਿਯਸ੍ਸੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਰੂਪਿਯਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਵਿਧਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਅਰੂਪਿਯਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਅਵੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਯਂ...ਪੇ॰... ਤਿਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਤੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕੇ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ

ਵੁੱਤੰ। ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਦੁਤਿਯਤਿਕਾਨੁਲੋਮੇਨੇਵ ਤਤਿਯਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਸਿਜ੍ਝਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁੰ ਵੁੱਤੰ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਯਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯੰ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਨ੍ਤੇ ਰੂਪਿਯਸਮ੍ਭਵਤੋ ''ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰੋ ਕਤੋ ਏਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਦੁਤਿਯਤ੍ਤਿਕੋ ਵੁੱਤੋ, ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਰੂਪਿਯੰ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਤਤਿਯੋ ਤਿਕੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਪਨ ਦੁਤਿਯਤ੍ਤਿਕੇਨੇਵ ਏਕਤੋ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਨ ਵੁੱਤੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਅਨ੍ਤੇਨ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ, ''ਏਕਤੋ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ।

ਇਦਾਨਿ ਦੁਤਿਯਤ੍ਤਿਕੇ ਅਰੂਪਿਯਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਭੂਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਰੂਪਿਯਾਦਿਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। **ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਵੁੱਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਯਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁੱਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮਿਨਾ**ਤਿ ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ, ਤੇਨ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹੀ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਸਹ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਵੁੱਤੰ, ਤੇਨਾਪਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਤੰ ਏਵ ਸਾਧੇਤਿ। ਇਮੰ...ਪੇ॰... ਰੂਪਿਯਚੇਤਾਪਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਪਕਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ (ਪਾਰਾ॰ ੫੯੩)।

ਏਵੰ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਰੂਪਿਯਾਦਿਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ **ਤੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਏਵ। **"ਰੂਪਿਯੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਇਦੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵੁੱਤੰ। ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। **ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਸਯੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮੰ ਕਹਾਪਣਾਦਿੰ ਕਮ੍ਮਕਾਰਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਬੀਜੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞੰ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। **ਮਹਾਅਕਪ੍ਪਿਯੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੂਸਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮੂਲਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਵੁੱਤੰ। ਸੋ ਹਿ ਚੋਰੇਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਪਿ ਪੁਨ ਲਦ੍ਧੋ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ, ਤਲ਼ਾਕਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ। **ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੇ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ, ਚੋਰਾਦਿਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਨਾ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਦਞ੍ਚ ਤੇਨ ਰੂਪੇਨ ਠਿਤੰ, ਤਮ੍ਮੂਲਿਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁਮੁਤ੍ਤਾਦਿਰੂਪੇਨ ਠਿਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ। ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਮ੍ਮੂਲਿਕਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਤੇਨ ਰੂਪੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਤੁੰ। ਯਦਿ ਪਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪੁਨ ਰੂਪਿਯੰ ਚੇਤਾਪੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਰੂਪਿਯੰ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਪਤ੍ਤੰ ਕਿਣਾਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਮਿਨਾ ਕਹਾਪਣਾਦਿਨਾ ਕਮ੍ਮਾਰਕੁਲਤੋ ਪਤ੍ਤੰ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਕਿਣਾਪਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ **ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਸਾਟਕੇ ਆਹਰ, ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਹੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਯੰ ਤੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਕਹਾਪਣਾਨੰ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੩੮-੫੩੯) ਵੁੱਤੰ । ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਯੰ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ''ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੰ, ਤੰ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਇਮਿਨਾ, ਪਾਲ਼ਿਯਾਪਿ ਤੰ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਰੂਪਿਯੇਨ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਸਪ੍ਪਿਯਾਦਿੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤੁੰ ''ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਆਵੁਸੋ, ਇਮੰ ਜਾਨਾਹੀ'ਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ਭਣਤਿ 'ਇਮਿਨਾ ਕਿੰ ਆਹਰੀਯਤੂ'ਤਿ, ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਇਮੰ ਵਾ ਇਮੰ ਵਾ ਆਹਰਾ'ਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ 'ਸਪ੍ਪਿ ਵਾ'''ਤਿਆਦਿਨਾ ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰੰ ਪਰਿਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਵੁੱਤੰ। ''ਇਮਿਨਾ ਰੂਪਿਯੇਨ ਕਿੰ ਆਹਰੀਯਤੂ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਇਮੰ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੋਪਿ ਅਧਿਕਾਰਤੋ ''ਇਮਿਨਾ ਰੂਪਿਯੇਨ ਇਮੰ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਹਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ਤੰ ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤੁੰ ''ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਇਮੰ ਵਾ ਇਮੰ ਵਾ ਆਹਰਾ'''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇਪਿ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਨ ਵੁੱਤੰ। **ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੫੯੫) ਪਨ ਤਥਾ ਵੁੱਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦੰ ਸਾਣਤ੍ਤਿਕੰ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਮੇਵ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਕਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾਤਿ ਯੇਨ ਉਗ੍ਗਹਿਤਮੂਲੇਨ ਪਤ੍ਤੋ ਕੀਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ, ਏਤੇਨ ਰੂਪਿਯਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤਮ੍ਮੂਲਿਕਂ ਅਰੂਪਿਯਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇਨ ਰੂਪਿਯੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ। "**ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮੂਲਸ੍ਸ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਂ, ਤੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਾਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਞ੍ਚਸਹਧਮ੍ਮਿਕਸਨ੍ਤਕੇਨੇਵ ਹਿ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਦੋਸੋ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਇਤਰਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੀਤਿ ਦਾਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ। ਤੇਨੇਵ "**ਸਪ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਧਨਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਭਾਵੋ, ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਵੋ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯੩-੫. ਦਸਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਜਾਨਾਹੀ**ਤਿ ਇਦਾਨੇਵ ਉਪਧਾਰੇਹਿ, ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਾ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਤਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਇਮਿਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਮਨ੍ਤਿ** ਪਰੇਨ ਪਟਿਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ। ਸੇਸਞ੍ਞਾਤਕੇਸੁ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਸਮ੍ਭਵਤੋ ਤਦਭਾਵਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਤਂ "**ਮਾਤਰਂ ਪਨ ਪਿਤਰਂ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਰੂਪਿਯਂ ਭਤਕਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭੂਮਿਯਂ ਅਯੋਬੀਜਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇ ਭਤਿਯਾ ਖਣਨ੍ਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਕਭਾਵੇਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭੂਮਿਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਅਯੋਬੀਜਂ, ਤਂ ਭਤਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਞ੍ਚ ਤੇਸਂ ਰੂਪਿਯਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋਵ ਹੋਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਰਜਨਚ੍ਛਲ੍ਲਿਆਦੀਨਂ ਆਹਰਾਪਨੇ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੋ ਵਿਯ, ਤਾਦਿਸਮ੍ਪਿ ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਇਧ ਵਤ੍ਥਧੋਵਨਾਦੀਸੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੫੯੭. **ਪੁਞ੍ਞਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਤਂ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨੇਵ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਤਰੋ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਊਨਂ ਵਾ ਅਧਿਕਂ ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਉਪਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣੇ। ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਆਗਤਸ੍ਸ ਯਂ ਅਧਿਕਂ ਗਹਿਤਂ, ਤਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਨ ਯਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਤਾ, ਅਸਹਧਮ੍ਮਿਕਤਾ, ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾਪਜ੍ਜਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੨. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਾ**ਤਿ ਮਾਗਧਿਕਾਯ ਮਾਨਤੁਲਾਯ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਪਰਿਮਿਤਂ ਉਦਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾ ਪਰਿਮਿਤਂ ਯਵਮਾਸਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ ਕੇਚਿ। **ਆਚਰਿਯਧਮ੍ਮਪਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਪਨ ''ਪਕਤਿਚਤੁਮੁਟ੍ਠਿਕਂ ਕੁਡਵਂ, ਚਤੁਕੁਡਵਂ ਨਾਲ਼ਿ, ਤਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਸੋਲ਼ਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਦੋਣਂ, ਤਂ ਪਨ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦਮਿਲ਼ਨਾਲ਼ੀ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਨਾਲ਼ਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਾ ਚ ਚਤੁਮੁਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਕੁਡਵੇਹਿ ਅਟ੍ਠ ਕੁਡਵਾ, ਤਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਨਾਲ਼ਿਯੋ

ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਪੁਰਾਣਾ ਪਨ ''ਸੀਹਲ਼ਨਾਲ਼ਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਤੇਨ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਇਦਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਚਤੁਕੁਡ਼ਵਾਯ ਦਮਿਲ਼ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਚਤੁਨਾਲ਼ਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਤੋ ਉਪਡ਼੍ਢਞ੍ਚ ਪੁਰਾਣਦਮਿਲ਼ਨਾਲ਼ਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਤ੍ਥਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਤੇਨ ਚ ''ਓਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ ਪਤ੍ਥੋਦਨਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਵਚਨਞ੍ਚ ਸਮੇਤਿ, ਲੋਕਿਯੇਹਿਪਿ –

''ਲੋਕਿਯਂ ਮਗਧਞ੍ਚੇਤਿ, ਪਤ੍ਥਦ੍ਵਯਮੁਦਾਹਟਂ।
ਲੋਕਿਯਂ ਸੋਲ਼ਸਪਲਂ, ਮਾਗਧਂ ਦਿਗੁਣਂ ਮਤ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਲੋਕੇ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਦਿਗੁਣਾਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਏਵਞ੍ਚ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਓਮਕਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤੋਦਨਗਾਹਿਕਾ ਚ ਸਿਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਅਟ੍ਠਕੁਡੁਵਤੋ ਊਨੋਦਨਗਾਹਿਨਾ ਪਤ੍ਤੇਨ ਅਥੂਪੀਕਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪੇਤੁਂ। ਤੇਨੇਵ **ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਪਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਲਂ ਯਾਪਨਾਯ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ 'ਪਤ੍ਥੋਦਨੋ ਨਾਲਮਯਂ ਦੁਵਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ (ਜਾ॰ ੨.੨੧.੧੯੨) ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਹੋਤੀ''ਤਿ ਚ ਆਗਹਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਬਜਞ੍ਜਨਸ੍ਸ ਮਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਓਦਨਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੭) **ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁਸੁਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਮੇਵ ਬਜਞ੍ਜਨਂ ਅਨੁਰੂਪਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਓਦਨਗਤਿਕਾਨੇ**ਵਾਤਿ ਓਦਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵ ਪਵਿਸਨਸੀਲਾਨਿ ਸਿਯੁਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਗਵੇਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਮਮਤ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਪਤ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮੋਮਕੋ''ਤਿਆਦਿਨਾਮਮਤ੍ਤੋ।

੬੦੭-੮. ਏਵਂ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾਲੋਪਜਞ੍ਝੋਹਰਣਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ, ਆਲੋਪੇ ਆਲੋਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਕਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਪਾਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਛਿਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਛਿਦ੍ਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਪਠਮਕਥਿਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੯-੬੧੩. ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਹਂ ਪਤ੍ਤੇਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਤਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸੇਸੋ। **"ਅਪਤ੍ਤੋ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਪਿ ਪਤ੍ਤੇ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਾਕੇ ਪਤ੍ਤੇ ਵਿਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਰੁਹਤਿ। **"ਤਿਪੁਪਟ੍ਟਕੇਨ ਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਮ੍ਬਲੋਹਾਦੀਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਲੋਹੇਹਿ ਅਯੋਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦਂ ਛਾਦੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵ **"ਲੋਹਮਣ੍ਡਲਕੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਪਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧੮-੬੨੧. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰੇਨ ''ਨ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਗਵਤਾ ਆਰਾਮਿਕੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਾਮਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਮ੍ਪਿ ਆਰਾਮਿਕਨਾਮੇਨ ਦਾਸਗ੍ਗਹਣੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇ ਏਵ ਆਰਾਮਿਕਾਨਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ।

''ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਹਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਵਸੇਨ ਗਹਣੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇ ਇਤਰੀਤਰਾਨਂ ਤਥਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤਾ ਸਿਦ੍ਧਾਵ ਹੋਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦਾਯਕਕੁਲਸ੍ਸ ਦਾਰਿਕਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਾਵਸੇਨ ਤਿਣਣ੍ਡੁਪਕਸ੍ਸ ਨਿਮ੍ਮਾਨਂ, ਤਂ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੯) ਵਚਨਤੋ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਾਦਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਲਾਭਿਚ੍ਛਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹੇਪਿ ਆਜੀਵਕੋਪੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਖੀਣਾਸਵਾਨਮ੍ਪਿ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਹੇਤੂਨਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ''ਨੇਵ ਭਿਨ੍ਨੇਯ੍ਯਜਮਾਜੀਵਂ, ਚਜਮਾਨੋਪਿ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੬.੧.੫)। ਭਗਵਤਾ ਚ ''ਗਾਥਾਭਿਗੀਤਂ ਮੇ ਅਭੋਜਨੀਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੧, ੪੮੪; ਮਿ॰ ਪ॰ ੪.੫.੯; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੭)।

੬੨੨. **ਉਗ੍ਗਹਿਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਸਯਂ ਗਹਿਤਂ। **ਸਯਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ। **ਪੁਰੇਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸਯਂਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਰਨਵਨੀਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। **ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵਾ**ਤਿ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਜ੍ਜ ਸਯਂਕਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਮਾ ਸਾਮਪਾਕੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **“ਨਵਨੀਤਂ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਹੀ**ਤਿ ਖੀਰਦਧੀਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੇਹਿ ਕਤਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਆਦੀਨਂ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨਾਤਿ ਨਵਨੀਤੇ ਵਿਸੇਸੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧੋਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਧੋਤਮੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਤਰਥਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਥੇਰਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਮਹਾਸਿਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਵਿਯੋਜਿਤਤ੍ਤਾ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦੀਹਿ ਯੁਤ੍ਤਤਾਮਤ੍ਤੇਨ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਕ੍ਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ, ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਨ ਪਨ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦੀਹਿ ਸਹ ਵਿਕਾਲੇ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ। ਤੇਨਾਹ **“ਤਸ੍ਮਾ ਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ…ਪੇ॰… ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀ”**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਧੋਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਦਧਿਆਦੀਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ**ਤਿ ਨਵਨੀਤੇ ਲਗ੍ਗਮਤ੍ਤੇਨ ਵਿਸੁਂ ਦਧਿਆਦਿਵੋਹਾਰਂ ਅਲਦ੍ਧੇਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਦਧਿਆਦਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਤੇਨ ਵਿਸੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਦਧਿਆਦੀਹਿ ਸਹ ਪਕ੍ਕਂ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਨਿਰਾਮਿਸਭੂਤੇਪਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾਨਂ ਪਨ ਅਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਤਾਵ ਦਧਿਆਦੀਹਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਤ੍ਤਾ ਭਤ੍ਤੇਨ ਸਹਿਤੇਨ ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਾਦਿ ਵਿਯ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਨ ਪਚਨ੍ਤੇਨ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾਵ ਪਚਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਥਾ ਪਚਨਕ੍ਖਣੇ ਪਚ੍ਚਮਾਨਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਤਾਯ ਸਾਮਂਪਕ੍ਕਂ ਜਾਤਂ, ਤੇਸੁ ਖੀਣੇਸੁ ਸਾਮਂਪਕ੍ਕਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਪਚਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **“ਆਮਿਸੇਨ ਸਹ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ”**ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਤ੍ਥ ਚਾਯਂ ਵਿਚਾਰਣਾ – ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਭਾਵੇ ਆਮਿਸੇਨ ਸਹ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਕ੍ਕਸ੍ਸ ਸਯਂਪਾਕਦੋਸੋ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕੀਯਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਤਾ ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਨ ਤਾਵ ਸਯਂਪਾਕਦੋਸੋ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਭਵਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ। ਯਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਦਧਿਆਦਿ ਆਮਿਸਗਤਂ, ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦਿਨਾ ਸਹ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕੀਯਤਿ, ਤਦਾ ਆਮਿਸੇਨ ਸਹ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾਤਿ। ਤਥਾ ਚ ਉਪਡ੍ਢਤ੍ਥੇਰਾਨਂ ਮਤਮੇਵ ਅਙ੍ਗੀ ਕਤਂ ਸਿਯਾ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਹਿ ਪਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ ਸਿਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਖੀਰਾਦਿਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਕਤਸਪ੍ਪਿਆਦਿ ਵਿਯ ਚ, ਨ ਚ ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੇਨ ਲਦ੍ਧਨਵਨੀਤਾਦੀਨਂ ਤਕ੍ਕਾਦਿਆਮਿਸਸਂਸਗ੍ਗਸਮ੍ਭਵੇਨ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਨ ਹਿ ਗਹਟ੍ਠਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ, ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਯਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਤਣ੍ਡੁਲਕਣਾਦਯੋ ਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ…ਪੇ॰… ਪੁਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨਪੇਤਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾਨਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ''ਲਜ੍ਜੀ

ਸਾਮਣੇਰੋ ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਤਣ੍ਡੁਲਕਣਾਦਯੋ ਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਾਮਿਸਪਾਕਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਵਿਲੀਯਾਪੇਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸਾਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਏਤਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਸਂਸਗ੍ਗਪਰਿਹਾਰਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਿਯਾ, ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਤਥਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਗਹਟ੍ਠੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਸਪ੍ਪਿਆਦੀਸੁ ਚ ਆਮਿਸਸਂਸਗ੍ਗਸਙ੍ਕਾ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਨ ਹਿ ਗਹਟ੍ਠਾ ਏਵਂ ਵਿਲੀਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚਨ੍ਤਿ, ਅਪਿਚ ਭੇਸਜ੍ਜੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਖੀਰਾਦਿਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਖੀਰਾਦਿ ਖਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਪਰੇਹਿ ਪਕ੍ਕਭੇਸਜ੍ਜਤੇਲਾਦਿਪਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ ਸਿਯਾ, ਨ ਚ ਤਮ੍ਪਿ ਯੁਤ੍ਤਂ ਦਧਿਆਦਿਖਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ''ਪੁਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਸਿਵਤ੍ਥੇਰਵਾਦੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਧੋਤਮ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤਂ ਤਦਹੁਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸਾਦੀਸੁਪਿ ਪਚਿਤੁਂ, ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਮਿਸ੍ਸਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਂ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਵਿਲੀਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਕ੍ਕਾਦਿਖਯਤ੍ਥਂ ਪਚਿਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸਪਿ ਪਚ੍ਚਮਾਨਕ੍ਖਣੇ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਸ੍ਸ ਯਾਵਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤੇਨ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਪੁਰੇਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤੋਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **"ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਸੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਪਨ ਖੀਰਾਦਿਆਮਿਸੇਨ ਨਵਨੀਤਾਦਿਂ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਪਕ੍ਕਤੇਲਾਦਿਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠਯਾਵਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾਭਾਵਾ। ਯਂ ਪਨ ਪੁਰੇਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਭੇਸਜ੍ਜੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਖੀਰਾਦਿਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਤੇਲਾਦਿਕਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹੇਵ ਪਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਖੀਰਾਦਿਕਸ੍ਸਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਤਾਯ ਪੁਰੇਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਤੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਹੇਵ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਪਕ੍ਕਤੇਲਾਦੀਸੁਪਿ ਸਚੇ ਆਮਿਸਰਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ।

ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਵਿਗਮਤ੍ਥਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ, ਤਕ੍ਕਾਦਿਵਿਗਮਤ੍ਥਂ ਪੁਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਭੇਸਜ੍ਜੇਹੀ**ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਸਤ੍ਤਾਹਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਹਿ, ਏਤੇਨ ਤੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦਿ ਅਤਿਰੇਕਸਤ੍ਤਾਹਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਦ੍ਦਲਿਸਮਯੇ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਕਾਲਸਮਯੇ, ਅਨਾਤਪਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਿਵੇਚਿਤਤ੍ਤਾ, ਏਤੇਨ ਤੇਲੇ ਸਭਾਵਤੋ ਯਾਵਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾਭਾਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਯਾਵਕਾਲਿਕਤ੍ਤੁਪਗਮਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਭਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਕਤਂ।

੬੨੩. ਅਚ੍ਛਵਸਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਞ੍ਞੇਵ ਉਪਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸ"**ਨ੍ਤਿ। **ਸਂਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਂ। **ਤਿਣ੍ਣਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਤੀਣਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਵਿਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚਨਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਾਦੀਸੁ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇਸੁ ਪਾਲਿਯਂ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਰਣਤੋ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਵਿਕਾਲੇ ਯਾਮਕਾਲਿਕਾਦੀਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਵਿਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਖੀਰਾਦਿਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਭੇਸਜ੍ਜਤੇਲੇ ਕਸਟਂ ਆਮਿਸਗਤਿਕਂ, ਤੇਨ ਸਹ ਤੇਲਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ, ਪਚਿਤੁਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਪਕ੍ਕਤੇਲਕਸਟੇ ਵਿਯ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤੀ"**ਤਿ। ਸਚੇ ਵਸਾਯ ਸਹ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ **"ਭਨ੍ਤੇ …ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਅਤਿਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਤਾਯ ਚ **"ਏਤਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਆਹ। ਰੋਗਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਏਵ ਵਸਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ **"ਸਾਧੂ"**ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

"ਮਧੁਕਰੀਹਿ ਨਾਮ ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਕਾਹੀ"ਤਿ ਇਦਂ ਖੁਦ੍ਦਕਭਮਰਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਏਵ ਵਿਸੇਸਨਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ , ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਮਧੁਕਾਰਿਕਾ ਮਧੁਕਰੀਮਕ੍ਖਿਕਾ ਨਾਮ, ਤਾਹਿ ਸਹ ਤਿਸ੍ਸੋ ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਕਾਜਾਤਿਯੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਭਮਰਮਕ੍ਖਿਕਾ**ਤਿ ਮਹਾਪਟਲਕਾਰਿਕਾ। **ਸਿਲੇਸਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਤਾਯ ਵਾ ਪਕ੍ਕਤਾਯ ਵਾ ਘਨੀਭੂਤਂ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਨੁਕਮਧੁ।

ਉਚ੍ਛੁਰਸਂ ਉਪਾਦਾਯਾਤਿ ਨਿਕ੍ਕਸਟਰਸਸ੍ਸਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ''ਉਚ੍ਛੁਮ੍ਹਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਯਂ ਪਨ **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਉਚ੍ਛੁ ਚੇ, ਯਾਵਕਾਲਿਕੋ। ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਚੇ, ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ। ਫਾਣਿਤਂ ਚੇ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ। ਤਚੋ ਚੇ, ਯਾਵਜੀਵਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਮ੍ਬਫਲਰਸਾਦਿਮਿਸ੍ਸਤਾਯ ਯਾਮਕਾਲਿਕਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਵਿਨਯਵਚਨਤ੍ਤਾ ਤਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **"ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਉਚ੍ਛੁਰਸੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ** ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠਯਾਵਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾਤਿ ਇਦਂ ਗੁਲ਼ੇ ਕਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕਸਟਂ ਪਾਕੇਨ ਸੁਕ੍ਖਤਾਯ ਯਾਵਜੀਵਿਕਤ੍ਤਂ ਭਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਯਾਵਕਾਲਿਕਤ੍ਤੇ ਹਿ ਸਾਮਂਪਾਕੇਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ ਸਿਯਾਤਿ। **"ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਉਚ੍ਛੁਰਸੇ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਸਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ ਚ ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਕਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਝਾਮਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਉਚ੍ਛੁਂ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। **ਕੋਟ੍ਟਿਤਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਂ।

ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕਸਟਂ ਪਕ੍ਕਕਾਲੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਤ੍ਤਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਂ ਯੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। **ਸੀਤੋਦਕੇਨ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸੀਤੋਦਕੇਨ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ, ਅਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਖੀਰਜਲ਼੍ਲ਼ਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਰਫੇਣਂ। **ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਰੂਪੇਨ ਠਿਤਸ੍ਸਪਿ ਅਵਟ੍ਟਨਕਮੇਰਯਬੀਜਵਤ੍ਥੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਂ।

ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੀਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ। ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਿ ਏਤਾਨਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਚੋਦਨਾਪਰਿਹਾਰਾਯ ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਤਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਓਦਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਏਕਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਪਕਤਿਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਤਾ ਵਿਕਟਾਨਿ ਵਿਰੂਪਾਨਿ ਵਿਸਹਰਣਤੋ ਮਹਾਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਚਾਤਿ **ਮਹਾਵਿਕਟਾਨਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਣਙ੍ਗਣੂਪਾਹਨਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਅਧਿਟ੍ਠੇਤੀਤਿ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਮੇਤਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਏਵਂ ਪਰਿਭੋਗੇ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਕਾਲਿਕੇਸੁ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਵਿਸੁਂ ਏਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੬੨੫. ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ...ਪੇ॰... ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਠੋ ਗਲ਼ਿਤੋ, ਏਵਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਠੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ''ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਹਿ ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋਪਿ ਨ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **"ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ**ਪਿ ਚ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ''ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੬੨੫) **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਭਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ''ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਅਵਿਗਤਤ੍ਤੇਪਿ ਸਕਸਨ੍ਤਕਤਾ ਵਿਗਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਂ, ਸਕਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਕੇਨ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਦਾਨੇ ਪਨ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਵਿਜਹਤਿ, ਪਰਿਭੋਗੋਪੇਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਸਾਪੇਕ੍ਖਦਾਨੇ ਦਾਨਲਕ੍ਖਣਾਭਾਵਤੋ। ''ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਪਦੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਛਡ੍ਡਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **"ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ ਦਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਹਿ ਵਿਜਹਿਤੇ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੋ ਸਯਮੇਵ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਬ੍ਬਿਜਹਨਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਸਕਸਨ੍ਤਕਤਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਹੋਤੀਤਿ, ਏਤੇਨ ਚ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਸਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਨਾਮ ਵਿਸੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ''ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ

ਅਨਪੇਕ੍ਖੋਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। **"ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਏਵਨ੍ਤਿ ''ਪੁਨ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੂਲਿਕਾਹਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਰਿਭੋਗੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਟਿਲਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕਾਯਿਕਪਰਿਭੋਗਾਦੀਸੁ ਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨੮. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ...ਪੇ॰... ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਠਮਦ੍ਧਮਾਸਮ੍ਪਿ ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ''ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਦ੍ਧਮਾਸੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਧਮਾਸੇ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸੇਵ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਿਵਾਸਨੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ। ਯਂ ਪਨ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਕਰਣਨਿਵਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਦ੍ਧਮਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੇ ਗਹਿਤੇ ਵਿਰੋਧੋ ਨਤ੍ਥਿ।

"ਵ**ਤ੍ਥੁਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਯੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਪਕਤਿਯਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਦਾਯਕਾ** ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾਵ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਦਾਯਕਾ।

੬੩੦. **"ਛ ਮਾਸੇ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤੀ"**ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇਪਿ ਯਾਵ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਵਸਾ ਅਕਤਾ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਕਮਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੁਪੋਸਥੇਨ ਸਹ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਏਵ ਹਿ ਤਂ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਤੋ। **ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ...ਪੇ॰... ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਦ੍ਵੀਹਾਨਾਗਤਾਯ...ਪੇ॰... ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ, ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਆਸਲ੍ਹੀਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪੁਣ੍ਣਮਿਯਂ ਲਦ੍ਧਾ, ਤਦਹੇਵ ਰਜਨਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ''ਏਕਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛਟ੍ਠਿਯਂ ਲਦ੍ਧਾ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ''ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਾਵ ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਤਾਵ ਲਦ੍ਧਾ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ''ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਪੁਣ੍ਣਮਿਤੋ ਪਰਂ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਯਾਵ ਚੀਵਰਕਾਲੋ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਾਵ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਤੇਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਦਸਾਹਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਤਤੋ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਪਿ ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਖੇਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਾਦਿਸਾ ਪਨ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਏਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਤੋ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ

‘‘ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਵਸ੍ਸਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵ ਦਸਾਹੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਏਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ”**ਤਿ।

ਦਸਾਹੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਤੇਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਦਸਾਹੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਨਵਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਸਤ੍ਤਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਲਦ੍ਧਾ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਥਾ ਹਿ ‘‘ਮਾਸੋ ਸੇਸੋ ਗਿਮ੍ਹਾਨਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਤਾਯਪਿ ਅਕਤਾਯਪਿ ਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਤਾ ਸਿਦ੍ਧਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਕਤਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਕਰਣਞ੍ਚ ਕੇਨਚਿ ਵੇਕਲ੍ਲੇਨ, ਨ ਅਨਾਦਰੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਕਤਾ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ, ਅਕਤਾ ਚ ਚੀਵਰਕਾਲੇ ਦਸਾਹਪਰਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨੇਵ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਕਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤਿਯਾ ਕਾਰਣਪੁਚ੍ਛਾ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨੇਯੇਵ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਤਾਵਚਨਤੋ। **“ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ”**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੇਸਚੀਵਰਾਨਂ ਏਵਂ ਕਾਲਨਿਯਮਾਭਾਵਂ ਸਾਧੇਤੁਂ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਨ ਹਿ ਤੇਨੇਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਂ ਪਯੋਜਨਂ ਅਤ੍ਥਿ।

ਕਦਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿਆਦਿਕੁਰੁਨ੍ਦਿਵਚਨੇਨਾਪਿ ‘‘ਯਦਾ ਵਾ ਤਦਾ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਏਵ ਕਤਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸੇਸਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਸੇਸਚੀਵਰਸ੍ਸ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਅਸਮਯੇ ਪਰਿਯੇਸਨਨਿਵਾਸਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ‘‘ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਿਵਤ੍ਥਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਆਪਦਾਸੁ ਵਾ ਨਿਵਾਸਯਤੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦੀਨਞ੍ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਧ ਪਨ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ ਅਯਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਸਯਮੇਵ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਇਮਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਸਿਜ੍ਝਮਾਨਂ ਨਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨ੍ਹਾਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਏਸਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤੇ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ। ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਸਮਯੇ ਪਰਿਯੇਸਨਤਾ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਪਰਿਯੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਨਿਵਾਸਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਸਚੀਵਰਤਾ, ਆਪਦਾਭਾਵੋ, ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਸਕਭਾਵੋ, ਅਸਮਯੇ ਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਯਮ੍ਪਿ…ਪੇ॰… ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਤੇ ਅਹਂ ਚੀਵਰਂ ਅਦਾਸਿਂ, ਤਂ ‘‘ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਦਾਸਿਂ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਕੁਪਿਤੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦੀਤਿ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

੬੩੩. **ਏਕਂ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਅਵਸ੍ਸਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਯਦਿ ਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਦਾ ਏਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਏਕਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਯਦਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਯੋਗਕਰਣਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ, ਚੀਵਰਂ ਪਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਯਦਿ ਸੋ ਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਏਕਮੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਨਯੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ।

੬੩੫. **ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਚ ਸਾਮਣੇਰਕਾਲੇ ਦਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੋਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦੀਪੇਤਿ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਇਦਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮੇ ਅਕਤੇ

ਭਤਿਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤਂ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਤਾ, ਸਾਮਂ ਦਿਨ੍ਨਤਾ, ਸਕਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਕੋਧਵਸੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਂ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩੬. ਛਟ੍ਠੇ ਵੀਤਵੀਤਟ੍ਠਾਨਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਚਤੁਰਸ੍ਸਦਾਰੁਮ੍ਹਿ ਪਲਿਵੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ **ਤੁਰੀ**ਤਿ ਨਾਮਂ। ਵਾਯਨ੍ਤਾ ਤਿਰਿਯਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਆਕੋਟੇਨ੍ਤਾ ਵਤ੍ਥੇ ਘਨਭਾਵਂ ਆਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ "**ਵੇਮ**"ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਨ੍ਤਿ।

"**ਇਤਰਸ੍ਮਿਂ ਤਥੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟ**"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਾਯਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਥਾਵੁੱਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਨਿਟ੍ਠਿਤੇਯੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾਯਨਪਯੋਗੇਸੁਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਨ੍ਤੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਵਾਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਵੀਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਗਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਦਸਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਵੀਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਨਾਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ''ਸੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਿ, ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿਪਰਿਯਾਯਮੁਖੇਨ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਵਾਯਾਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ''ਚੀਵਰਂ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਵਾਯਥਾਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਾਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁੱਤੋ, ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਵਾਯਾਪੇਤਿ ਨਾਮ, ਨਾਞ੍ਞਥਾ।

੬੪੦. **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬੇਤੁ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਾਪਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੨. ਸਤ੍ਤਮੇ "**ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪਦਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਪਯੋਗਭੇਦਦਸ੍ਸਨਂ, ਦਾਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਤਸ੍ਸ **ਵਿਭਙ੍ਗੇ** ''ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਭਣਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪਮਾਪਜ੍ਜਨਤਾ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨਂ, ਚੀਵਰਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੬. ਅਟ੍ਠਮੇ ਛਟ੍ਠਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਏਕਾਦਸਮਾਰੁਣੋ ਚੀਵਰਕਾਲੇ ਉਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਆਹ "**ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**"ਤਿਆਦਿ, ਤੇਨ ਚ ''ਦਸਾਹਾਨਾਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਸਸੁ ਅਰੁਣੇਸੁ ਉਟ੍ਠਿਤੇਸੁਪਿ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਪੁਣ੍ਣਮਿਯਾ ਸਹ ਏਕਾਦਸ ਦਿਵਸਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਲਦ੍ਧਂ, ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਬ੍ਬਚੀਵਰਂ ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਸੇਨੇਵ ਯਾਵ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੬੫੦. ਇਦਾਨਿ ਪਠਮਕਥਿਨਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਲਬ੍ਭਮਾਨਂ ਪਰਿਹਾਰਂ ਇਧੇਵ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ''ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ''ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠੋ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾਤਿ ਪਾਠੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞਥਾ ''ਨਵਾਹਾਨਾਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਞ੍ਚ ''ਕਾਮਞ੍ਚੇਸ 'ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਂ ''ਪਵਾਰਣਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਿਧਾਨਕਾਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਇਮਮੇਵ ਚ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ **ਭਦਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਾਚਰਿਯੇਨ** ਚ ''ਪਰਿਹਾਰੇਕਮਾਸੋਵ, ਦਸਾਹਪਰਮੋ ਮਤੋ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਦਿਸੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਾਕਾਰਾਦਿ ਸਾਦਿਸੇਨ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਦਿਸੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਚੀਵਰੇ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਞ੍ਞਾਯ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਥਾ ਤੀਸੁਪਿ ਪਦੇਸੁ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਹਿ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਯਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਤ੍ਤਿਕੇ ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ , ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ, ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਤਾ, ਚੀਵਰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫੨-੩. ਨਵਮੇ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਘਰਮੇਤ੍ਥਾਤਿ **ਅਨ੍ਤਰਘਰ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ **"ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ"**ਤਿ। ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੬੨੪) ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ''ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਨੁਸਾਰਂ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯਾ"**ਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾਪੀ**ਤਿ ''ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਭਙ੍ਗਪਦਸ੍ਸਪਿ। **ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਏਤੇਨ ਚ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾਨਂ ਕਥਿਨਮਾਸੇਪਿ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਇਤਰਥਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸੇਵ ਨਿਰਤ੍ਥਕਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਾਮਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤਘਰੂਪਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕੋ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ। **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ**ਪਿ ''ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੧) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪਠਮਸੇਨਾਸਨਾਦਿਂ। **ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸਪਿ ਗਾਮਸ੍ਸੇਵ ਉਪਚਾਰਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

''ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਿਲਾਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ **"ਕੋਸਮ੍ਬਕਸਮ੍ਮੁਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਅਯਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਂ ਗਤੋ ਹੋਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਮਾਸਂ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਮਨਕਿਚ੍ਚੇ ਸਤਿ ਵਿਹਾਰਤੋ ਬਹਿ ਛਾਰਤ੍ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਸੇਨਾਸਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮਂ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਵਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬੦. ਦਸਮੇ **ਰੋਪਿਤਮਾਲਵਚ੍ਛਤੋ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਰੋਪਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨੋਚਿਤਂ ਮਿਲਾਯਮਾਨਂ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪੂਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੇਸਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਯਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਥ, ਤਤ੍ਥ ਦੇਥਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਚਿਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸਙ੍ਘੇ ਪਰਿਣਤਭਾਵੋ, ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮਨਂ, ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਤਿਂਸਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪਠਮੋ ਭਾਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ

ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨੀ-ਟੀਕਾ (ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ)

੫. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਮੁਸਾਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ **ਖੁਦ੍ਦਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **"ਖੁਦ੍ਦਕ**-ਸਦ੍ਦੋ ਬਹੁ-ਸਦ੍ਦਪਰਿਯਾਯੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਵਗ੍ਗੇਸੁ, ਖੁਦ੍ਦਕੇਸੁ ਵਾ। ''ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਤੋ''ਤਿ ਹੇਤੁਨੋ ਵਿਪਕ੍ਖੇਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਵਤ੍ਤਨਤੋ ਅਨੇਕਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤੇ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਮਯਾ ਅਯਂ ਹੇਤੁ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਂ ਪੁਨ ''ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਤੋਤਿ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਤਿ। ''ਸਮ੍ਪਜਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅਨੁਨਾਸਿਕਲੋਪੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ **"ਜਾਨਨ੍ਤੋ"**ਤਿ।

੨. **ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਤਥਭਾਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ਵਚਨਕ੍ਖਣੇ ਚ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦਭਣਨੇ। ਤੇਨਾਹ **"ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਮੁਸਾਵਾਦੇ**ਤਿ ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੁਸਾਭਣਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ, ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩. ਵਦਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ ਵਾਚਾਤਿ ਆਹ **"ਮਿਚ੍ਛਾ"**ਤਿਆਦਿ। ''ਧਨੁਨਾ ਵਿਜ੍ਝਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ''ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਟਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਓਲ਼ਾਰਿਕੇਨਾ"**ਤਿ।

੧੧. **ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਜਾਤੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਂ, ਨ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ। ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਪਰਂ ਦਵਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚਾਰੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਨੇਸੁਂ। ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਰੀਤਤਾ, ਵਿਸਂਵਾਦਨਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾ, ਯਮਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਪਯੋਗੋ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਰੀਤਤਾਯ ਹਿ ਅਸਤਿ ਵਿਸਂਵਾਦਨਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੇਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਪਿ ਅਙ੍ਗਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਰੋਚਨਤ੍ਥਂ ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨਾਨੁਦ੍ਧਂਸਨਓਮਸਵਾਦਾਦੀਸੁ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਹੀਨਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਦਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ, ਕੇਵਲਂ ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਧ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮੁਸਾਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਓਮਸਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਰਪ੍ਪਦੇਸਂ ਪੁਨ ਅਰੇ ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨੇਮਿਪ੍ਪਦੇਸੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੫. **ਪੁਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ। **ਪੁਪ੍ਫਛਡ੍ਡਕਾ** ਨਾਮ ਗਬ੍ਭਮਲਾਦਿਹਾਰਕਾ। **ਤਚ੍ਛਕਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਸਾਣਕੋਟ੍ਟਨਾਦਿਵਡ੍ਢਕੀਕਮ੍ਮਂ। **ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਗਣਨਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਸਙ੍ਕੋਚਨੇਨੇਵ ਗਣਨਾ। **ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਗਣਨਾ** ਨਾਮ ਏਕਟ੍ਠਾਨਦਸਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਸਾਰਿਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਗਣਨਾ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਕਲਨਪਟੁਪ੍ਪਾਦਨਵੋਕ੍ਲਨਭਾਗਹਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਿਣ੍ਡਗਣਨਾ ਗਹਿਤਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਾ ਪਗੁਣਾ, ਸੋ ਰੁਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਏਤ੍ਥ ਪਣ੍ਣਾਨੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਯਭ**-ਮੇਥੁਨੇਤਿ ਵਚਨਤੋ ਆਹ **"ਯ-ਕਾਰ-ਭ-ਕਾਰੇ"**ਤਿਆਦਿ।

੧੬. ਨ ਪੁਰਿਮੇਨਾਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ। **ਸੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗਾਦਿਵਿਸਿਟ੍ਠੇਹਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਯਾਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

੨੬. **ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਨਾਗਤੇਹਿਪਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਮੇਵਾਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਲਾਮਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਾ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾਪੇਤ੍ਥ ਭਵਿਤੁੰ ਅਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਚਨਤ੍ਥਵਿਦੂਹਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਦਯੋਪਿ ਗਹਿਤਾ।

੩੫. ਅਨੁਸਾਸਨੀਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯ ਵਾ ਪਾਪਗਰਹਿਤਾਯ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਕੋਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਕਾਯਵਿਕਾਰਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਓਮਸਨਸਮ੍ਭਵਤੋ **"ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਕਾਯਕਮ੍ਮ**"ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਵਾਰੇ** ਪਨ ''ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ...ਪੇ॰... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੨੭੬) ਇਤਰਾਨਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਹ **"ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ**"ਤਿ। ਦਵਕਮ੍ਯਤਾਯ ਹਿ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਕਾਯੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਕੇਵਲੰ ਕਾਯਵਿਕਾਰੇਨੇਵ। ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਧ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਕਾਯਕੀਲ਼ਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਅਨਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਜਾਨਨੰ, ਅਤ੍ਥਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਦੀਨੰ ਅਭਾਵੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਓਮਸਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਪੇਸੁਞ੍ਞਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. ਤਤਿਯੇ ਭਣ੍ਡਨੰ ਜਾਤੰ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾ**। ਪਿਸਤੀਤਿ ਪਿਸੁਣਾ, ਵਾਚਾ, ਸਮਗ੍ਗੇ ਭਿਨ੍ਨੇ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਿਸੁਣੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ **ਪੇਸੁਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਧਾਪਿ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਦਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਪੇਸੁਞ੍ਞੰ ਉਪਸੰਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਇਤਰੇਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਅਨਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਪਨ ਉਪਸੰਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਅਨਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਉਪਸੰਹਰਣੰ, ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਜਾਨਨਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪੇਸੁਞ੍ਞਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪੁਰਿਮਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ''ਰੂਪੰ ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਿਚ੍ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਦਿਸੰ ''ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਿਚ੍ਚ-ਸਦ੍ਦੰ ਵਦਤਿ। **ਅਕ੍ਖਰਸਮੂਹੋ**ਤਿ ਅਵਿਭਤ੍ਤਿਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਕੰ ਪਦਨ੍ਤਿ ਗਾਥਾਪਦਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਪਦਗਣਨਾਯਾ**ਤਿ ਗਾਥਾਪਦਗਣਨਾਯ। **ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ। ਏਤੇਨ ਗਾਥਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਸਾਮਣੇਰੋ ਪਠਮਪਾਦਾਦਿੰ ਵਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦੇ ਏਵ ਇਤਰੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਿਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਰੁਲ਼੍ਹਂ ਪੋਰਾਣਟ੍ਠਕਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਇਦਾਨਿਪਿ ''ਯਥਾਪਿ ਦੀਪਿਕੋ ਨਾਮ, ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੇ ਮਿਗੇ''ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੬.੧.੫; ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੧੭; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੭੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੭; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੬੫; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੬੩) ਏਵਮਾਦਿਕਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਂ ਅਤ੍ਥੇਵ, **ਬੁਦ੍ਧਘੋਸਾਚਰਿਯਾਦੀਹਿ** ਪੋਰਾਣਟ੍ਠਕਥਾਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਧ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਨਿਸ੍ਸਿਤੋ**ਤਿ ਉਦਾਨਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹਾਦਿਕੋ। ਵਿਵ**ਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਂ। **ਥੇਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ। **ਮਗ੍ਗਕਥਾ**ਦੀਨਿ ਪਕਰਣਾਨਿ।

੪੬. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਕ੍ਖਰਾਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਕ੍ਖਰੇਨਾਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੪੮. ਉਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾਤਿ ਪਰਿਸਾਯ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। **ਓਪਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤਿ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਧਮ੍ਮਂ ਪਦਸੋ ਵਾਚਨਤਾ, ਏਕਤੋ ਭਣਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦-੫੧. ਪਞ੍ਚਮੇ ਤਤ੍ਤਿਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਸੇਸੋ। **ਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਿਰਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਵਚਨਾਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਂ, ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਤਿਸ੍ਸੋਵ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਾਦਿਵਸੇਨ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮ੍ਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਦਿਰਤ੍ਤਵਿਸਿਟ੍ਠਞ੍ਹਿ ਤਿਰਤ੍ਤਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ, ਤੇਨ ਅਨਨ੍ਤਰਿਕਮੇਵ ਤਿਰਤ੍ਤਂ ਦੀਪੇਤੀਤਿ। **ਪਞ੍ਚਹਿ ਛਦਨੇਹੀ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਸਿਲਾਸੁਧਾਤਿਣਪਣ੍ਣੇਹਿ। **ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਗੁਣਵਸੇਨ। **ਦਿਯਡ੍ਢਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੋ** ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਏਕੂਪਚਾਰੋ** ਏਕੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਂ ਅਨੁਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੁਪਰਿਗਮਨਯੋਗ੍ਗੋ, ਏਤਂ ਬਹੁਦ੍ਵਾਰਮ੍ਪਿ ਏਕੂਪਚਾਰੋਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਕੁਟ੍ਟਾਦੀਹਿ ਰੁਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਨਾਨੂਪਚਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਰੁਨ੍ਧਤਿ ਏਵ, ਵਿਸੁਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਨ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਏਕੂਪਚਾਰਮੇਵ ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰੋ ਵਿਯ ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਗਬ੍ਭੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਮੁਖਾਦੀਸੁ ਨਿਪਨ੍ਨਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਪਰਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਪਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਵਿਵਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਤੇਸਂ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ''ਅਨੁਟ੍ਠਹਨੇਨ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਭਾਵਾ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤਾ ਚਸ੍ਸ ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤਂ, ਏਵਂ ਦਿਵਾਸਯਨਮ੍ਪਿ। ਅਨੁਟ੍ਠਹਨੇਨ, ਹਿ ਦ੍ਵਾਰਾਸਂਵਰਣੇਨ ਚੇਤਂ ਅਕਿਰਿਯਸਮਉਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

"**ਉਪਰਿਮਤਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸਮ੍ਬਦ੍ਧਭਿਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧਭਿਤ੍ਤਿਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਪਰਿਮਤਲੇ ਸਯਿਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕਾ ਏਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ "**ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਾਨੂਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਬਹਿ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਆਰੋਹਣੀਯੇ।

ਸਭਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾਤਿ ਸਭਾਕਾਰੇਨ। "**ਅਡ੍ਢਕੁਟ੍ਟਕੇ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਬਦ੍ਧਾ, ਛਦਨਂ ਵਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਡ੍ਢਭਿਤ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਅਡ੍ਢਕੁਟ੍ਟਕਂ ਨਾਮ। **ਵਾਲ਼ਸਙ੍ਘਾਟੋ** ਨਾਮ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਥਮ੍ਭਾਦੀਨਂ ਉਪਰਿ ਵਾਲ਼ਰੂਪੇਹਿ ਕਤਸਙ੍ਘਾਟੋ। **ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਬਹਿਗਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਸ੍ਸੇ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਭੂਮਿਤੋ ਵਤ੍ਥੁ ਉਚ੍ਚਂ ਹੋਤਿ, ਉਭਤੋ ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਤਤ੍ਥ ਸੇਨਾਸਨਵੋਹਾਰਾਭਾਵਤੋ। ਅਥ ਵਤ੍ਥੁ ਨੀਚਂ

ਭੂਮਿਸਮਮੇਵ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਰਹਿਤਦਿਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਭਾਵਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਬਹਿ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਮਜ੍ਝੇ ਉਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਯ ਆਕਾਸਙ੍ਗਣਵਨ੍ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਗਬ੍ਭੂਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਏਕੇਕਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਪਮੁਖੇਨ ਗਮਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਯਡ੍ਢਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧਤੋ ਅਨੂਨਂ ਕੁਟ੍ਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਙ੍ਗਣੇਨ ਪਵੇਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਕਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਬ੍ਭਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਪਾਸਾਦਾਦੀਸੁ ਸਮਨ੍ਤਾ ਠਿਤਗਬ੍ਭਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਾਟੇਕ੍ਕਸਨ੍ਨਿਵੇਸਾਤਿ ਏਕੇਕਦਿਸਾਯ ਗਬ੍ਭਪਾਲ਼ਿਯੋ ਇਤਰਦਿਸਾਸੁ ਗਬ੍ਭਪਾਲ਼ੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ, ਭਾਵੇਪਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਦਨੇਹਿ ਅਸਮ੍ਬਨ੍ਧਤਾਯ ਪਾਟੇਕ੍ਕਸਨ੍ਨਿਵੇਸਾ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤਂ…ਪੇ॰… ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ। ਤਾਦਿਸਾਯ ਹਿ ਗਬ੍ਭਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਮੁਖਂ ਤੀਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਭਿਤ੍ਤੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਏਕਦਿਸਾਯ ਗਬ੍ਭਭਿਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਚੂਲ਼ਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਯਦਿ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਇਤਰਦਿਸਾਸੁਪਿ ਏਕਿਸ੍ਸਂ, ਸਬ੍ਬਾਸੁ ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨਉਪਡ੍ਢਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦਿਭਾਵਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਭੂਮਿਯਂ ਵਿਨਾ ਜਗਤਿਯਾ ਪਮੁਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਕਤਗੇਹਸ੍ਸ ਪਮੁਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਕਥਿਤਂ । ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਕਂ ਚੇ ਪਮੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਪਮੁਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ। **ਜਗਤਿਯਾ ਪਮਾਣਂ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਭੂਮਿਯਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਯਥਾ ਜਗਤਿਯਾ ਉਪਰਿ ਸਯਿਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਉਚ੍ਚਾਤਿਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਉਬ੍ਬੇਧਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵਤ੍ਵਾ। ਏਕਦਿਸਾਯ ਉਜੁਕਮੇਵ ਦੀਘਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਵੇਸਿਤੋ ਪਾਸਾਦੋ **ਏਕਸਾਲਸਨ੍ਨਿਵੇਸੋ**। ਦ੍ਵੀਸੁ, ਤੀਸੁ ਵਾ ਚਤੂਸੁਪਿ ਵਾ ਦਿਸਾਸੁ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਕਤਾ ਦ੍ਵਿਸਾਲਾਦਿਸਨ੍ਨਿਵੇਸਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਲਪ੍ਪਭੇਦਦੀਪਨਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਤੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ। **ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

੫੩. ਉਪਡ੍ਢਚ੍ਛਨ੍ਨਉਪਡ੍ਢਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਅਧਿਕਂ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨਉਪਡ੍ਢਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਥੁਭਾਵੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਤ੍ਤਾ, ਗਰੁਕੇ ਠਾਤਬ੍ਬਤੋ ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਤ੍ਤ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦ੍ਵਯਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੪. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਤਤਿਯਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਸਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਛਦਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਹਸੇਯ੍ਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। **ਸੇਨਮ੍ਬਮਣ੍ਡਪਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਕਿਰ ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਕੋ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਸਬ੍ਬਅਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਮਣ੍ਡਪੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗੋ **ਚੂਲ਼ਕਂ,** ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ **ਉਪਡ੍ਢਂ,** ਤੀਸੁ ਭਾਗੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ **ਯੇਭੁਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚੂਲ਼ਕਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਤ੍ਥੁਕਸੇਨਾਸਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਹ ਨਿਪਜ੍ਜਨਂ, ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਦੁਤਿਯਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. ਛਟ੍ਠੇ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨਾਪੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ''ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨਾ''ਤਿ ਅਨਿਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਪੁਂਸਕੇਨ ਪਨ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਣ੍ਡਕਵਸੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਾ ਪਨ

ਪੁਰਿਸਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੇਨ ਸਹ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪੁਰਿਮੇਨ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਸਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਇਤ੍ਥਿਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋ ਇਤ੍ਥਿਗਤਿਕੋਵਾਤਿ ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਮਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਤ੍ਥੁਕਸੇਨਾਸਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਪਜ੍ਜਨਂ, ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਤਿਯਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨ ਯਕ੍ਖੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਨਂ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਿਞ੍ਞੁਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਿਞ੍ਞੁਨਾ ਪੁਰਿਸਵਿਗ੍ਗਹੇਨ, ਨ ਯਕ੍ਖਾਦਿਨਾਪੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਾਦਿਸੇਨਪਿ ਹਿ ਸਹ ਠਿਤਾਯ ਦੇਸੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਂਤਂਦੇਸਭਾਸਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਯਥਾਰੁਚਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ।

ਇਰਿਯਾਪਥਾਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ, ਪੁਰਿਸਂ ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੁਪਚਾਰੇ ਅਪਕ੍ਕੋਸਾਪਨਂ ਏਤ੍ਥ ਅਕਿਰਿਯਾ। ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਛਨ੍ਨਂ ਵਾਚਾਨਂ ਉਪਰਿ ਦੇਸਨਾ, ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੋ ਮਾਤੁਗਾਮੋ, ਇਰਿਯਾਪਥਪਅਵਤ੍ਤਨਾਭਾਵੋ, ਵਿਞ੍ਞੂਪੁਰਿਸਾਭਾਵੋ, ਅਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੭੭. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ। **ਅਤਿਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ''ਵਦਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੇਨ ਅਤਿਬਦ੍ਧਿਯਮਾਨੇਨ। ਤਥਾਰੂਪੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਸੁਤਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸੀਲਗੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਕੁਸਲਤਾ ਸੁਤਗੁਣੋ, ਪਾਲ਼ਿਪਾਠਕੁਸਲਤਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਗੁਣੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। "**ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਵਾ ਅਭਾਵਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਵੇਦਨਾਟ੍ਟਤਾਪਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਵੁਤ੍ਤੇਹੀਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕੇ ਅਵੁਤ੍ਤੇਹਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਜਾਨਨਵਸੇਨ ਏਕਨ੍ਤਤੋ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ। ਝਾਨਲਾਭੀਨਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥੁ ਆਣਾਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪਟਿਘਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਪਰਿਹਾਨਤੋ ਭੂਤਾਰੋਚਨਂ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਭੂਤਤਾ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਾ, ਅਨਞ੍ਞਾਪਦੇਸੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੭੮. ਨਵਮੇ **ਤਤ੍ਥ ਭਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਸਚਿ ਮਤਿ ਏਵਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਮੇਵ ਉਪਪਤ੍ਤਿਤੋ ਦਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ "**ਇਮਿਨਾਪਿ ਚੇਤਾ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੮੨. **ਆਦਿਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ। **ਸੇਸਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾਦੀਨਿ । ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਆਦਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋਵ। ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਂ ਅਨਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਵਤ੍ਥੁਕੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਅਭਾਵੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਥਵੀਖਣਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਦਸਮੇ ਅਪ੍ਪਪਂਸੁਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਤ੍ਥੁਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਪਡ੍ਢਪਂਸੁਮਤ੍ਤਿਕਾਯਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਜਾਤਾਜਾਤਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾਯ ਤਤਿਯਪਥਵਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ।

ਵ**ਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਾਤਿ ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਇਮਂ ਵਲ੍ਲਿਂ ਖਣਾ**ਤਿ ਪਥਵੀਖਣਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਉਦਕਪਪ੍ਪਟਕੋ**ਤਿ ਉਦਕੇ ਅਨ੍ਤੋਭੂਮਿਯਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗਂ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਨੁਕਪਂਸੁ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਵਾ ਪਟਲਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਮਾਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਦਕੇ ਸੁਕ੍ਖੇਪਿ ਤਂ ਪਟਲਂ ਵਾਤੇਨ ਚਲਮਾਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਂ ਉਦਕਪਪ੍ਪਟਕੋ ਨਾਮ।

ਅਕਤਪਬ੍ਭਾਰੇਤਿ ਅਵਲਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾਦਿਸੇ ਏਵ ਹਿ ਵਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ। **ਮੂਸਿਕੁਕ੍ਕੁਰਂ** ਨਾਮ ਮੂਸਿਕਾਹਿ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਕਤਪਂਸੁਰਾਸਿ। **ਅਚ੍ਛਦਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਜੁਕਂ ਆਕਾਸਤੋ ਪਤਿਤਵਸ੍ਸੋਦਕੇਨ ਓਵਟ੍ਠਮੇਵ ਜਾਤਪਥਵੀ ਹੋਤਿ, ਨ ਛਦਨਾਦੀਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਵਤ੍ਤਉਦਕੇਨ ਤਿਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਣ੍ਡਪਤ੍ਥਮ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਖਾਮਣ੍ਡਪਤ੍ਥਮ੍ਭਂ। **ਉਚ੍ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਸੇਨਾਸਨਤੋ।

੮੮. **ਮਹਾਮਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪਨਂ। ਜਾਤਪਥਵਿਤਾ, ਤਥਾਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਖਣਨਖਣਾਪਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਥਵੀਖਣਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਭੂਤਗਾਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਾਖਟ੍ਠਕਵਿਮਾਨੇ ਸਾਖਾਯ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਛੇਦਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਉਪਨੀਤਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਕੁਠਾਰਿਨਿਕ੍ਖੇਪਵੇਗਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ। ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਵਿਯ ਛੇਦਨਾਦੀਸੁ ਅਕੁਪ੍ਪਨਞ੍ਹਿ ਰੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ।

ਉਪ੍ਪਤਿਤਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਭਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਧਾਵਨ੍ਤਂ। **ਵਾਰਯੇ**ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਇਤਰੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕੋਧਂ ਅਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਰਾਜਉਪਰਾਜਾਦੀਨਂ ਰਸ੍ਮਿਮਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਕਜਨੋ ਵਿਯ ਨ ਉਤ੍ਤਮਸਾਰਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਸਟਂ ਸਪ੍ਪਵਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰੇ ਦਾਠਾਵਣਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਂ ਬਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਵਿਸਂ ਵਿਯ। **ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਸਞ੍ਞੋਜਨਾਨਿ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਜਹਾਤਿ। ''ਓਰਪਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਓਰਿਮਤੀਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ । ਅਥ ਵਾ **ਸੋ**ਤਿ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਕੋਧਂ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਓਰਪਾਰਂ ਜਹਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਓਰਂ** ਨਾਮ ਸਕਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਵਾ ਆਯਤਨਾਨਿ। **ਪਾਰਂ** ਨਾਮ ਪਰਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਵਾ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਤਦੁਭਯੇ ਪਨ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ ਜਹਨ੍ਤੋ ''ਜਹਾਤਿ ਓਰਿਮਪਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੯੦. **ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। **ਅਹੁਵੁਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਭੂਵੁ। ਤੇਨਾਹ "**ਜਾਤਾ ਵਡ੍ਢਿਤਾ**"ਤਿ। **ਭੂਤਾਨਂ ਗਾਮੋ**ਤਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਹਰਿਤਤਿਣਾਦਿਭਾਵੇਨ ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਸਮੂਹੋ। ਤਬ੍ਬਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਭੂਤਾ ਏਵ ਵਾ ਗਾਮੋ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਾਤਬਜ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ **ਪਾ** ਪਾਨੇਤਿ ਧਾਤ੍ਵਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **“ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਾ”**ਤਿ। ਸਾ ਚ ਪਾਤਬਜਤਾ ਛੇਦਨਾਦਿ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **“ਤਸ੍ਸਾ…ਪੇ॰… ਭੂਤਗਾਮਸ੍ਸ ਜਾਤਾ ਛੇਦਨਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ”**ਤਿ।

੯੧. **ਜਾਤ**-ਸਦ੍ਦੋ ਏਤ੍ਥ ਵਿਜਾਤਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ‘‘ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਤਾ ਇਤ੍ਥੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਪਸੂਤਵਚਨੋਤਿ ਆਹ **“ਪਸੂਤਾਨੀ”**ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪਣ੍ਣਮੂਲਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਤਾਨਿ ਬੀਜਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ। ਕਾਰਿਯਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨੇਵ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਬੀਜਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਬੀਜੰ ਦਸ੍ਸਿਤ”**ਨ੍ਤਿ।

੯੨. **“ਬੀਜਤੋ ਸਮ੍ਭੂਤੋ ਭੂਤਗਾਮੋ ਬੀਜ”**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ ‘‘ਪਦੁਮਗਚ੍ਛਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਪਦੁਮ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯਾਯੰ ਵੋਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯੰ ਬੀਜੰ ਭੂਤਗਾਮੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪਣ੍ਣਮੂਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਯਥਾਰੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਪਾਠੰ।

“ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਰੀਰੇ ਲਗ੍ਗਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ‘‘ਤੰ ਉਦ੍ਧਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਨਨ੍ਤਕ**-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਿਕਾ ਗਹਿਤਾ, ਨਾਮਞ੍ਚੇਤੰ ਤਸ੍ਸਾ ਸੇਵਾਲਜਾਤਿਯਾ। ਮੂਲਪਣ੍ਣਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ **“ਅਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਭੂਤਗਾਮੋ ਨਾਮਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੋ ਬੀਜਗਾਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਤਿ। ਅਵਡ੍ਢਮਾਨੇਪਿ ਭੂਤਗਾਮਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **“ਅਮੂਲਕਭੂਤਗਾਮੇ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਤੀ”**ਤਿ। ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਸ੍ਸ ਆਵੇਣਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ।

ਸੇਲੇਯ੍ਯਕੰ ਨਾਮ ਸਿਲਾਯ ਸਮ੍ਭੂਤਾ ਏਕਾ ਗਨ੍ਧਜਾਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਕਸਿਤਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ। **ਛਤ੍ਤਕੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਿਕਸਿਤੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ। ਮਕੁਲ਼ੰ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਤਚੰ ਅਕੋਪੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਫੁਲ੍ਲੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਹਤ੍ਥਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਚਾਪਲ੍ਲੇਨ।

“ਪਾਨੀਯੰ ਨ ਵਾਸੇਤਬ੍ਬ”ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਵਨਪਾਨੀਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ **“ਅਤ੍ਤਨਾ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੇਨਾ”**ਤਿ। **ਯੇਸੰ ਰੁਕ੍ਖਾਨੰ ਸਾਖਾ ਰੁਹਤੀ**ਤਿ ਮੂਲੰ ਅਨੋਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਮਤ੍ਤਨਿਗ੍ਗਮਨਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਛਿਨ੍ਨਨਾਲ਼ਿਕੇਰਵੇਲੁਦਣ੍ਡਾਦਯੋ ਕੋਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

“ਚਙ੍ਕਮਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕੇਵਲੰ ਚਙ੍ਕਮਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਾ ਮਗ੍ਗਗਮਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਾ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਿਣਾਨੰ ਉਪਰਿ ਨਿਸੀਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ।

ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹੀਤਿ ਸਮਣਾਨੰ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਹਿ, ਅਬੀਜਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਬੀਜਾਨਿਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਤੋ ‘‘ਸਮਣਕਪ੍ਪਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਬੀਜੰ** ਨਾਮ ਤਰੁਣਅਮ੍ਬਫਲਾਦੀਨਿ। ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬੰ ਵਿਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ ਬੀਜੰ ਯਸ੍ਮਿੰ, ਤੰ ਪਨਸਾਦਿ **ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਬੀਜੰ** ਨਾਮ। **ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਵਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਚਨਕ੍ਖਣੇਵ ਅਗ੍ਗਿਸਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਬੀਜਗਾਮੇ ਵਣੰ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਧਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਛੇਦਨਭੇਦਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੰ। ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ‘‘ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇਯੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। **ਬੀਜਗਾਮਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥੰ ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਾਪਨਸ੍ਸ ਪਠਮਮੇਵ ਅਧਿਕਤਤ੍ਤਾ। **“ਕਟਾਹੇਪਿ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਟਾਹਤੋ ਨੀਹਤਾਯ ਮਿਞ੍ਜਾਯ ਵਾ ਬੀਜੇ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਭੂਤਗਾਮੋ, ਭੂਤਗਾਮਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਵਿਕੋਪਨੰ ਵਾ ਵਿਕੋਪਾਪਨੰ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਞ੍ਞਂ ਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਦੋਸਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਚਰਤਿ।

੯੮. ਯਦੇਤਂ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਣਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਵਚਨਂ, ਤਦੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤਮਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਦਤਿ ਪਕਾਸੇਤੀਤਿ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਣਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮ"**ਨ੍ਤਿ। **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਂ ਆਰੋਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਵਾਦੇ ਆਰੋਪੇਤੁਂ। **ਵਿਹੇਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਹੇਸਕਤ੍ਤਂ।

੯੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ।

੧੦੦. **ਅਨਾਰੋਪਿਤੇ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਪਟਿਚਰਣਵਸੇਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਆਗਤਨਯੇਨ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਆਰੋਪਿਤੇ ਇਮਿਨਾਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਮੁਸਾਵਾਦਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦ੍ਵਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਇਮਿਨਾਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇਨ ਆਰੋਪਿਤਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਵਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਤਾ, ਛਾਦੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਣਂ, ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੋ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਉਜ੍ਝਾਪਨਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਤਤਿਯੇ ਚਿਨ੍ਤਾਯਨਤ੍ਥਸ੍ਸ **ਝੇ**-ਧਾਤੁਸ੍ਸ ਅਨੇਕਤ੍ਥਤਾਯ ਓਲੋਕਨਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਓਲੋਕਾਪੇਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਛਨ੍ਦਾਯਾ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋਤਿ ਆਹ **"ਛਨ੍ਦੇਨਾ"**ਤਿ।

੧੦੫. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲਾਮਕਤੋ ਚਿਨ੍ਤਾਪਨਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਤਂ ਅਵਣ੍ਣਕਥਨਂ **ਉਜ੍ਝਾਪਨਂ** ਨਾਮ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮੁਲ੍ਲਪਨਵਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੋਸਪ੍ਪਕਾਸਨਂ **ਖਿਯਨਂ** ਨਾਮਾਤਿ ਅਯਮੇਤੇਸਂ ਭੇਦੋ।

੧੦੬. **ਅਞ੍ਞਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਉਜ੍ਝਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਉਜ੍ਝਾਪੇਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਤਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਮ੍ਮਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਖਿਯਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਉਜ੍ਝਾਪਨਾਦੀਨਂ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਚ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਇਮਿਨਾ ਏਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮੁਸਾਵਾਦਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤੋ। ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮ੍ਮਤਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਅਗਤਿਗਮਨਾਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਕਾਮਤਾ, ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਉਜ੍ਝਾਪਨਂ ਵਾ ਖਿਯਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਛ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਜ੍ਝਾਪਨਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪਠਮਸੇਨਾਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਪਞ੍ਞਾਤੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਿਦ੍ਧੇ। ਇਮਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਮਣ੍ਡਪਾਦੀਸੁ ਠਪਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਥਵਿਸੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਪਠਮਮੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਟ੍ਠਮਾਸੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਨ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਦਿਸੇਨ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਪਰਿਵਾਰੇ** ਪਨੇਤਂ ਅਨੁਜਾਨਨਵਚਨਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ''ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੬੫-੬੭) ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨਵਵਾਯਿਮੋਤਿ ਅਧੁਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵੀਤਕਚ੍ਛੇਨ ਪਲਿਵੇਠਿਤਮਞ੍ਚੋ। **ਓਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਚਮ੍ਮੇਨ ਓਨਦ੍ਧੋ। ਤੇ ਹਿ ਵਸ੍ਸੇਨ ਸੀਘਂ ਨ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। "**ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕੋ**"ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਸੁਖਪਟਿਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਸ੍ਸਾਪਿ ਪਨ ਚੀਵਰਕੁਟਿ ਵਟ੍ਟਤੇਵ। **ਕਾਯਾਨੁਗਤਿਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਨਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਚ ਵਸ੍ਸਭਯੇਨ ਸਯਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ । ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕਾਨਂ ਤੇਮਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਾਯਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਮੇਵ।

"**ਵਲਾਹਕਾਨਂ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇਪਿ ਮੇਘੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਾਦਿਕੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ। **ਮਜ੍ਝਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਦਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਣਮਜ੍ਝੇ ਸਬ੍ਬਦਾ ਕਚਵਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਨੇਨ ਮਜ੍ਝੇ ਵਾਲਿਕਾ ਸਞ੍ਚਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਪਾਦਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਂ ਵਾ ਵਾਲਿਕਾ ਹਰਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਨ ਕੋਣੇਸੁ ਵਾਲਿਕਾ ਸਞ੍ਚਿਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਦਿਸਾਭਿਮੁਖਾ ਹਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਕੇਚਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਸਮ੍ਮਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਦਵਲਞ੍ਜੇਨ ਅਵਿਕੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਸਯਂ ਅਸਮ੍ਮਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਾਭਿਮੁਖਂ ਵਾਲਿਕਾ ਹਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ''ਮਜ੍ਝਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਪਯੋਜਨਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।

੧੧੧. ਵਙ੍ਕਪਾਦਤਾਮਤ੍ਤੇਨ ਕੁਲੀਰਪਾਦਕਸ੍ਸ ਸੇਸੇਹਿ ਵਿਸੇਸੋ, ਨ ਅਟਨੀਸੁ ਪਾਦਪ੍ਪਵੇਸਨਵਿਸੇਸੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਕੋਚੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ।

ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੇਘੁਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਪੁਨਾਗਨ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਕਪ੍ਪਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਗਚ੍ਛ, ਮਾ ਇਧ ਤਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ।

ਆਵਾਸਿਕਾਨਂਯੇਵ ਪਲਿਬੋਧੋਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਆਵਾਸਿਕਾ ਏਵ ਉਦ੍ਧਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਗਤੇਸੁਪਿ ਆਵਾਸਿਕਾਨਮੇਵ ਪਲਿਬੋਧੋ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦੇ** ਪਨ ''ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਮੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ''ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾਪਿਤਤ੍ਤਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਸ੍ਸਾਰਕੋ**ਤਿ ਸਰਭਾਣਕੋ। ਸੋ ਹਿ ਉਦ੍ਧਂ ਉਦ੍ਧਂ ਪਾਲਿਪਾਠਂ ਸਾਰੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਉਸ੍ਸਾਰਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੧੧੨. **ਵਣ੍ਣਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਕਤਾ**ਤਿ ਪਟਖਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਭੂਮਿਯਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਚਿਮਿਲਿਕਾਯ ਸਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ, ਅਸਤਿ ਸੁਦ੍ਧਭੂਮਿਯਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਾ। "**ਸੀਹਚਮ੍ਮਾਦੀਨਂ ਪਰਿਹਰਣੇਯੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਨਾਦਿਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਹਰਣਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਹਰਣਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਹਿ ''ਅਨ੍ਤੋਪਿ ਮਞ੍ਚੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਬਹਿਪਿ ਮਞ੍ਚੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ **ਪਰਿਹਰਣਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** –

> ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਚਮ੍ਮਾਨਿ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਸੀਹਚਮ੍ਮਂ ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਂ ਦੀਪਿਚਮ੍ਮਂ। ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੫) –

ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਦਾਰੁਮਯਪੀਠ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਕਮਯਪੀਠਮੇਵ। **ਪਾਦਕਥਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਧੋਤਪਾਦਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਂਸਨ੍ਤਾ ਧੋਵਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਦਾਰੁਫਲਕਾਦਿ।

੧੧੩. ''ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਅਨੋਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਗਮਨੇ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਮਞ੍ਚਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਘਿਕਤਾ, ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇ ਦੇਸੇ ਸਨ੍ਥਰਣਂ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪਨਂ ਵਾ,

ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਤਾ, ਆਪਦਾਯ ਅਭਾਵੋ, ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾ, ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਤਿਕ੍ਕਮੋ’’ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਸੇਨਾਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਛ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਪਠਮਸੇਨਾਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਦੁਤਿਯਸੇਨਾਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਾਵਾਰੋ ਕੋਜਵੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯੇਵ ਠਪਿਤਾ ਉਗ੍ਗਤਲੋਮਾ ਅਤ੍ਥਰਣਵਿਸੇਸਾ। **ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੇਨਾਸਨਤੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਸੇਨਾਸਨਤੋ।

੧੧੭. **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਸਵਿਸੇਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤੋ**”ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸ੍ਸ ਪਾਕਟਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਲੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ।

੧੧੮. ਯੇਨ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਵੀਨਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਮਞ੍ਚਪੀਠਕਵਾਨਂ**। **ਸਿਲੁਚ੍ਚਯਲੇਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਗੁਹਾ। “**ਆਪੁਚ੍ਛਨਂ ਪਨ ਵਤ੍ਤ**”ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸੇਯ੍ਯਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਙ੍ਘਿਕਤਾ, ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਹਾਰੇ ਸਨ੍ਥਰਣਂ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪਨਂ ਵਾ, ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਤਾ, ਆਪਦਾਯ ਅਭਾਵੋ, ਅਨਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਦਿਸਾਪਕ੍ਕਮਨਂ, ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਤਿਯਸੇਨਾਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਅਨੁਪਖਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮੀਪਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ।

੧੨੨. **ਉਪਚਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦਿਯਡ੍ਢਹਤ੍ਥੂਪਚਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਸਙ੍ਘਿਕਵਿਹਾਰਤਾ, ਅਨੁਟ੍ਠਾਪਨੀਯਭਾਵਜਾਨਨਂ, ਸਮ੍ਬਾਧੇਤੁਕਾਮਤਾ, ਉਪਚਾਰੇ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਨੁਪਖਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੬. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕੋਟ੍ਠਕਾਨੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਾਨਿ।

੧੨੮. “**ਸਕਲਸਙ੍ਘਾਰਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਅਨਨੁਰੂਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਾਪਗਰਹਿਤਾਯ ਹਿ ਅਕੁਪਿਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ‘‘ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਞ੍ਞਾਪੇਕ੍ਖਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ “**ਅਲਜ੍ਜਿਂ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਤੀ**”ਤਿਆਦੀਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਾਯ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਕੋਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਦਿਪਚ੍ਚਯੇਨੇਵ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਸਙ੍ਘਿਕਵਿਹਾਰੋ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਭਾਵਾਦਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਤਾ, ਕੋਪੇਨ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਂ ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਵੇਹਾਸਕੁਟਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੯. ਅਟ੍ਠਮੇ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਸਙ੍ਘਿਕੋ ਵਿਹਾਰੋ, ਅਸੀਸਘਟ੍ਟਵੇਹਾਸਕੁਟਿ, ਹੇਟ੍ਠਾਪਰਿਭੋਗਤਾ, ਅਪਟਾਣਿਦਿਨ੍ਨੇ ਆਹਚ੍ਚਪਾਦਕੇ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਵੇਹਾਸਕੁਟਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਮਹਲ੍ਲਕਵਿਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੫. ਨਵਮੇ ‘‘ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੋ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ। **ਸਾ ਅਪਰਿਪੂਰੂਪਚਾਰਾਪਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵਿਵਰਿਯਮਾਨਂ ਕਵਾਟਂ ਯਂ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਆਹਨਤਿ, ਸਾ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਕਵਾਟਵਿਤ੍ਥਾਰਪ੍ਪਮਾਣਾ ਉਪਚਾਰਰਹਿਤਾਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਲੋਕਂ ਵਾਤਪਾਨਂ ਸਨ੍ਧੇਤਿ ਘਟਯਤੀਤਿ **ਆਲੋਕਸਨ੍ਧੀ**ਤਿ ਕਵਾਟਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨੂਪਚਾਰਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਲਿਮ੍ਪਨਾਦਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਵਿਧਾਤਬ੍ਬਂ। **ਹਰਿਤੇ ਠਿਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹਰਿਤਯੁਤ੍ਤੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਤਾਦਿਸੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤਿ।

੧੩੬. **ਉਜੁਕਮੇਵ ਛਾਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਾਦਨਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਿਟ੍ਠਿਵਂਸਕੂਟਾਗਾਰਕਣ੍ਣਿਕਾਦਿ, ਤਾਵ ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਉਜੁਕਂ ਛਾਦਨਂ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਯੇਨ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਏਕਵਾਰਂ ਛਾਦਿਤੇ ਤਂ ਛਾਦਨਂ ਏਕਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ‘‘ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਛਾਦਨਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ‘‘ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਛਾਦਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਚ ‘‘ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਛਦਨਂ ਛਦਨੂਪਰਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਚ ਸਮੇਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ‘‘ਮਗ੍ਗੇਨ ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ, ਤਿਣਪਣ੍ਣੇਹਿ ਚ ਛਾਦਨਪ੍ਪਕਾਰਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਪਨ੍ਤਿਯਾ ਛਾਦਿਤਸ੍ਸ ਛਦਨਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਛਦਨਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਦ੍ਧਂ ਉਜੁਕਮੇਵ ਏਕਵਾਰਂ ਛਾਦਨਂ ਏਕਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਸਕਲਵਿਹਾਰਛਾਦਨਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਛਾਦਨੇਪੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਹਿ ਨ ਸਮੇਤਿ।

ਤਤਿਯਾਯ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਤਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਮ੍ਪਦਾਨਵਚਨਂ, ਤਤਿਯਂ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਤਿਣਪਣ੍ਣੇਹਿ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣੇਹਿ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਕਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਵਲਂ ਤਿਣਕੁਟਿਯਾ ਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਛਾਦਿਤਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਛਦਨਾਨਂ। **ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਰਿਯਾਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਮਹਲ੍ਲਕਵਿਹਾਰਤਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਸਾਗਾਰਤਾ, ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮਹਲ੍ਲਕਵਿਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਸਪ੍ਪਾਣਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੦. ਦਸਮੇ **ਮਾਤਿਕਾਯਂ** ਸਪ੍ਪਾਣਕਉਦਕਂ ਤਿਣੇਨ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਉਦਕੇ ਤਿਣਂ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ

ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਸਕਟਭਾਰਮਤ੍ਤਞ੍ਪੇਪੀ**”ਤਿਆਦਿ। **ਇਦਨ੍ਤਿ** ਤਿਣਮਤ੍ਤਿਕਪਕ੍ਖਿਪਨਵਿਧਾਨਂ। **ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ** ਮਾਤਿਕਾਯਂ ‘‘ਤਿਣਂ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਦਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਸਪ੍ਪਾਣਕ’’ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨਾਵ ਸਿਞ੍ਚਨੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਨ ਇਮਿਨਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਣਕਤਾ, ‘‘ਸਿਞ੍ਚਨੇਨ ਪਾਣਕਾ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਜਾਨਨਂ, ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਚ ਉਦਕਂ ਵਿਨਾ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਿਣਾਦੀਨਂ ਸਿਞ੍ਚਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਪ੍ਪਾਣਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸੇਨਾਸਨਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

‘‘ਭੂਤਗਾਮਵਗ੍ਗੋ’’ਤਿਪਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ।

੩. ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਓਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੪. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਨ੍ਤਿ** ਤਿਰੋਕਰਣਭੂਤਂ, ਬਾਹਿਰਭੂਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਿਦ੍ਧੋਤਿ** ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। **ਸਹਿਤਤ੍ਥੋ** ਅਤ੍ਥਯੁਤ੍ਤੋ। ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਤਾਦਿਨਾ **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**।

੧੪੫-੧੪੭. **ਪਰਤੋਤਿ** ਉਤ੍ਤਰਿ। **ਕਰੋਨ੍ਤੋਵਾਤਿ** ਪਰਿਬਾਹਿਰੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਵਿਭਙ੍ਗੋਤਿ** ਞਾਨਵਿਭਙ੍ਗੋ। **ਚਰਣਨ੍ਤਿ** ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨਾਯ ਪਾਦਂ।

ਯਦਸ੍ਸਾਤਿ ਯਂ ਅਸ੍ਸ। **ਧਾਰੇਤੀਤਿ** ਅਵਿਨਸ੍ਸਮਾਨਂ ਧਾਰੇਤਿ। **ਪਰਿਕਥਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ** ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਧਮ੍ਮਕਥਨਤ੍ਥਂ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਮੋਦਨਾਤਿ** ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਦਾਨਾਨਿਸਂਸਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ **ਨਿਧਿਕੁਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਾਦਿ** (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੮.੧ ਆਦਯੋ) -ਅਨੁਮੋਦਨਾ, ਗੇਹਪ੍ਪਵੇਸਮਙ੍ਗਲਾਦੀਸੁ **ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿ** (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੫.੧ ਆਦਯੋ; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤ) -ਅਨੁਮੋਦਨਾ, ਮਤਕਭਤ੍ਤਾਦਿਅਮਙ੍ਗਲੇਸੁ **ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਾਦਿ** (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੭.੧ ਆਦਯੋ; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੪ ਆਦਯੋ) -ਅਨੁਮੋਦਨਾਤਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਮੋਦਨਾ। **ਕਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ** ਪਰਿਵਾਰਾਵਸਾਨੇ **ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੇ** (ਪਰਿ॰ ੪੮੨ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਸਮਾਧਿਵਸੇਨਾਤਿ** ਸਮਥਪੁਬ੍ਬਕਵਸੇਨ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਾਤਿ** ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਆਦਿਕਾਯ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਸੇਨ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਅਪਰਾਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਯੇਨ ਕਾਮਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਅਰਹਤਿ, ਅਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਸੁ ਵਾ ਸਾਧੂਤਿ **ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸੋ**।

ਅਭਿਵਿਨਯੇਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਙ੍ਖਾਤੇ ਸਂਵਰਵਿਨਯੇ, ਤਪ੍ਪਕਾਸਕੇ ਵਾ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ। **ਵਿਨੇਤੁਨ੍ਤਿ** ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ। **ਪਗੁਣਾ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾਤਿ** ਪਾਠਤੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਪਗੁਣਾ ਮੁਖੇ ਸਨ੍ਨਿਧਾਪਨਵਸੇਨ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਵਸੇਨਪੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਧਮ੍ਮੇਤਿ** ਲਕ੍ਖਣਰਸਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਨਾਮਰੂਪਧਮ੍ਮੇ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਮਹਾਥੇਰਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾਯ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਗਣਸ੍ਸ ਦੀਘਨਿਕਾਯਾਦਿਏਕੇਕਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤਂ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਤੋ ਚ ਪਰਿਹਰਥ, ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਕਲਧਮ੍ਮਂ ਗਨ੍ਥਵਸੇਨ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਨ੍ਥਨਾਮੇਨ ਦੀਘਭਾਣਕਾ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾਤਿ ਵੋਹਰੀਯਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਭੂਤਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ “**ਸਚੇ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕੋ ਹੋਤੀ**”ਤਿਆਦਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਵਾ ਤਯੋ ਵਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਮਹਾਵਗ੍ਗਤੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਸਗਾਥਕਵਗ੍ਗੋ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧ ਆਦਯੋ), ਨਿਦਾਨਵਗ੍ਗੋ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧ ਆਦਯੋ), ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗੋਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੧ ਆਦਿਯੋ) ਇਮੇ ਤਯੋ ਵਗ੍ਗਾ। **ਤਿਕਨਿਪਾਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਏਕਕਨਿਪਾਤਦੁਕਨਿਪਾਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਧਮ੍ਮਪਦਮ੍ਪਿ ਸਹ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਜਾਤਕਭਾਣਕੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤਤੋ ਓਰਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਤੋ ਤਤੋ**ਤਿ ਦੀਘਨਿਕਾਯਾਦਿਤੋ। ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਠਿਤਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨੁਸਨ੍ਧਿਆਦਿਕੁਸਲਤਾਯ ਚ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ''ਤਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। **ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਨਯੇ ਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕਾਦਿਵਿਭਾਗੋ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੋ ਚ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਾਠਂ ਵਿਨਾ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਤ੍ਤਵਿਨਯਾਨਂ ਗਹਣਵਸੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮਗ੍ਗਹਣਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ''ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਬਜਞ੍ਜਨਂ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਤਦਵਿਨਾਭਾਵਤੋ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਪਦਬਜਞ੍ਜਨਾਯਾਤਿ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਾਨਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਪਦੇਸੁ ਸਿਥਿਲਧਨਿਤਾਦਿਬਜਞ੍ਜਨਾਨਿ ਯਸ੍ਸਂ, ਤਾਯ। ਪੁਰਸ੍ਸ ਏਸਾਤਿ **ਪੋਰੀ,** ਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਕਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੇਲਗਲ਼ਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਏਲਾ**ਤਿ ਖੇਲ਼ਂ ਤਗ੍ਗਲ਼ਨਵਿਰਹਿਤਾਯ। **ਕਲਜਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾਚਾ ਏਵ ਵਾਕ੍ਕਰਣਂ, ਉਦਾਹਰਣਘੋਸੋ। ਕਲਜਾਣਂ ਮਧੁਰਂ ਵਾਕ੍ਕਰਣਮਸ੍ਸਾਤਿ ਕਲਜਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਮੇਥੁਨੇਨੇਵ ਅਭਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਸਾਮਣੇਰੀਸੂਤਿ ਆਹ "**ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ।

੧੪੮. ਗਰੁਕੇਹੀਤਿ ਗਰੁਕਭਣ੍ਡੇਹਿ। **ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ** ਨਾਮ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਾ ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਸਾਕਿਯਾਨਿਯੋ ਵਾ। ਏਤਾ ਪਨ ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਓਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ।

੧੪੯. ਨ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਤੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਤੋ। **ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਆਨੀਤਓਵਾਦੇਨੇਵ ਮਯਮ੍ਪਿ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯੇ। ਅਭਿਕ੍ਖੁਕਾਵਾਸੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਇਮਾਸੁ ਕਤਰਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਚੋਦਨਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਸਾ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ**"ਤਿ। ਸਾ ਵਸ੍ਸਾਨੁਗਮਨਮੂਲਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਇਤਰਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਆਪਦਾਸੁ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ।

ਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਓਵਾਦੇ ਯਾਚਨਤ੍ਥਾਯ। **ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿ, ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਚੇਤਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ। **ਪਾਸਾਦਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਸਾਦਜਨਕੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਨਾ। **ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੂ**ਤਿ ਤਿਵਿਧਂ ਸਿਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁ। ਅਸਮ੍ਮਤਤਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਓਵਾਦਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਗਰੁਧਮ੍ਮਦਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਓਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਕੋਕਨਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੁਮਵਿਸੇਸਂ, ਤਂ ਕਿਰ ਬਹੁਪਤ੍ਤਂ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਯਥਾ ਕੋਕਨਦਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਦੁਮਂ, ਏਵਂ ਫੁਲ੍ਲਮੁਖਪਦੁਮਂ ਅਵੀਤਗੁਣਗਨ੍ਧਂ ਨਿਮ੍ਮਲੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਆਦਿਚ੍ਚਂ ਵਿਯ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਜਸਾ ਤਪਨ੍ਤਂ ਤਤੋ ਏਵ ਵਿਰੋਚਮਾਨਂ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਨਿਚ੍ਛਰਣਕਜੁਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗੀਰਸਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਸ੍ਸਾਤਿ। **ਰਜੋਹਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰੇ ਰਜਂ ਪੁਞ੍ਛਤੀਤਿ ਰਜੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਓਭਾਸਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪੁਬ੍ਬਕਾ ਭਾਸਿਤਗਾਥਾ **ਓਭਾਸਗਾਥਾ** ਨਾਮ। **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰

੨.੩੯੬) ਪਨ ‘‘ਰਾਗੋ ਰਜੋ ਨ ਚ ਪਨ ਰੇਣੁ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿਆਦਿ ਓਭਾਸਗਾਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਪਨੇਸਾ ‘‘ਅਧਿਚੇਤਸੋ’’ਤਿ ਗਾਥਾ। ਅਯਞ੍ਹ **ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਉਦਾਨਗਾਥਾਤਿ ਉਦਾਨਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, **ਏਕੁਦਾਨਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** (ਥੇਰਗਾ॰ ੧.੬੮ ਏਕੁਦਾਨਿਯਤ੍ਥੇਰਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾ) ਨਾਯਂ ਉਦਾਨਗਾਥਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦਾਨਗਾਥਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਧ ਚ ਅਗਰੁਧਮ੍ਮੇਨਾਪਿ ਓਵਦਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਸੂਰਿਯਤਾ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਓਵਦਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨. ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਉਪਸ੍ਸਯੂਪਗਮਨਂ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਗਰੁਧਮ੍ਮੇਹਿ ਓਵਦਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਆਮਿਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਆਮਿਸਨਿਰਪੇਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਆਮਿਸਹੇਤੁ ਓਵਦਤੀਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਤਾ, ਅਨਾਮਿਸਨ੍ਤਰਤਾ, ਅਵਣ੍ਣਕਾਮਤਾਯ ਏਵਂ ਭਣਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਆਮਿਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੬੯. ਪਞ੍ਚਮਂ ਚੀਵਰਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੬. ਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਕਥਿਨਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ** ਕਥਿਨਮਾਸੇ ਚੀਵਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਸਹਾਯਭਾਵੂਪਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਤਵ ਞਾਤਿਕਾਯਾ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਸਞ੍ਞਿਨੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਆਹ **‘‘ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਨਿਯੋਜਿਤਤ੍ਤਾ’’**ਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨੂਪਗਤਾ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਾਪਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਸਂਵਿਧਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੩. ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਗਚ੍ਛਾਮ ਭਗਿਨਿ ਗਚ੍ਛਾਮਾਯ**ਜਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਪੁਬ੍ਬਕਂ ਸਂਵਿਧਾਨਂ, ਇਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪੁਬ੍ਬਕਂ । **ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ** ਏਕਤੋ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਗ੍ਗਂ। **ਹਿਯ**ਯੋਤਿ ਸੁਵੇ। **ਪਰੇ**ਤਿ ਤਤਿਯੇ ਦਿਵਸੇ।

ਦ੍ਵਿਧਾ ਵੁਤ੍ਤੁਪ੍ਪਕਾਰੋਤਿ ਪਾਦਗਮਨੇ ਪਕ੍ਖਗਮਨੇਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵੁਤ੍ਤੁਪ੍ਪਕਾਰੋ। **ਉਪਚਾਰੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਦਿਗਾਮਸ੍ਸ ਏਕਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਦਿਉਪਚਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਇਧ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਏਤੇਨ ਚ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇਯੇਵੇਤ੍ਥ ਗਾਮੋਤਿ

ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਨ ਸਕਲਂ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਯਤ੍ਥ ਉਪਚਾਰੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਚਾਰੋਕ੍ਕਮਨੇ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਰਤਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਰੋ”**ਤਿਆਦਿ। ਉਪਚਾਰੋਕ੍ਕਮਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਉਪਚਾਰਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਵਿਸਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਉਪਚਾਰਤੋ ਬਹਿ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਂ ਗਾਮੂਪਚਾਰਂ ਸਬ੍ਬਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿਚ੍ਚੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਤੋ ਬਹਿ ਗਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨ ਗਾਮੂਪਚਾਰਗਣਨਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਗਣਨਾਯੇਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਨਾਵਾਯੇਵ ਗਾਮਤੀਰਪਸ੍ਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮੂਪਚਾਰਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਮਤ੍ਥਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਨਾਵਾਯ ਗਾਮੂਪਚਾਰਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਤਂ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਟ੍ਠਾਨਂ **ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਂ**। **ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਸਂਵਿਦਹਿਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਕੇਵਲਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਰਥਿਕਾਦੀਸੁ ਏਵ ਸਂਵਿਦਹਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਪੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਸਤਿ ਗਾਮੇ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਭੂਤੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗਾਮੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਇਧ ਅਗਾਮਕਂ ਅਰਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਵਿਞ੍ਝਾਟਵਾਦਯੋ।

੧੮੫. **ਰਟ੍ਠਭੇਦੇ**ਤਿ ਰਟ੍ਠਵਿਲੋਪੇ। **ਚਕ੍ਕਸਮਾਰੁਲ੍ਹਾ**ਤਿ ਇਰਿਯਾਪਥਚਕ੍ਕਂ, ਸਕਟਚਕ੍ਕਂ ਵਾ ਸਮਾਰੁਲ੍ਹਾ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ, ਅਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਅਨਾਪਦਾ, ਗਾਮਨ੍ਤਰੋਕ੍ਕਮਨਂ ਵਾ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮੋ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਸਂਵਿਧਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਨਾਵਾਭਿਰੁਹਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਏਕਂ ਤੀਰਂ...ਪੇ॰... ਨਿਰਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਦਿਤੋ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਦੇਸੇ ਨਿਵਿਟ੍ਠਗਾਮੇਹਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਏਕਂ ਅਗਾਮਕਂ ਅਰਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਨਿਵਿਟ੍ਠਗਾਮਾਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਗਾਮਕਤੀਰਪਸ੍ਸੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਅਤਿਰੇਕਅਦ੍ਧਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਤਂ ਨਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤੋ ਊਨਵਿਤ੍ਥਾਰਾਯ ਹਿ ਨਦਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇਨਾਪਿ ਗਮਨੇ ਤੀਰਦ੍ਵਯਸ੍ਸਾਪਿ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰਗਣਨਾਯ, ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਗਣਨਾਯ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵ **“ਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਤਾ...ਪੇ॰... ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਯੋਜਨਤੋ ਊਨਾਯ ਨਦਿਯਾ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਤੀਰਵਸੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਗਣਨਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। **“ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੂ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਸਮਤ੍ਥੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਤਲਾਕਾਦੀਸੁ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਕੀਲਾਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਪਠਮਂ ਕੀਲਾਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸਾਪਿ ਪਚ੍ਛਾ ਨਾਵਾਯ ਨਿਦ੍ਦੂਪਗਤਸ੍ਸ, ਯੋਨਿਸੋ ਵਾ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਨ੍ਤਰੋਕ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਤਾ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਤਾ ਚਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ।

ਨਾਵਾਭਿਰੁਹਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਪਰਿਪਾਚਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੭. ਨਵਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **“ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਭੋਜਨਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ”**ਤਿ ਇਦਂ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਰਿਕਥਾਦੀਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਰਿਪਾਚਿਤਤਾ, ਤਥਾ ਜਾਨਨਂ, ਗਿਹਿਸਮਾਰਮ੍ਭਾਭਾਵੋ, ਭੋਜਨਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਰਿਪਾਚਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੮. ਦਸਮੇ **ਉਪਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਚਮਮ੍ਪਿ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੁਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਭੋਜਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੬. ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਇਮੇਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਾਸਣ੍ਡਾਨਂਯੇਵ। **ਏਤ੍ਤਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਾਸਣ੍ਡੇ ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ।

੨੦੮. “**ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ**”ਤਿ ਇਦਂ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਵਸੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਹਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਤਾ, ਅਗਿਲਾਨਤਾ, ਅਨੁਵਸਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਗਣਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਭਿਮਾਰੇ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਯੋਜਿਤੇ ਧਨੁਧਰੇ। ਨਨੁ ‘‘ਰਾਜਾਨਮ੍ਪਿ ਮਾਰਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨੋ ਕਾਲੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ, ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ... ਪੇ॰... ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੋ ਆਜੀਵਕੇਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਂ ਏਤਦਵੋਚਾ’’ਤਿਆਦਿ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ? ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਆਜੀਵਕੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਕਾਲੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਾ ਨਿਵਾਰੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੧੫. ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਸਦਿਸਂ ਰਜ੍ਜਂ ਵਿਰਜ੍ਜਂ, ਵਿਰਜ੍ਜਤੋ ਆਗਤਾ **ਵੇਰਜ੍ਜਕਾ**। ਤੇ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਾਦਿਤੋ ਨਾਨਾਵਿਧਾ, ਤਸ੍ਮਾ **ਨਾਨਾਵੇਰਜ੍ਜਕੇਤਿ**ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੭-੮. ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨੇਵ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਗਣਭੋਜਨਤ੍ਤਾ ਸਿਦ੍ਧਾਤਿ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ਅਸਿਦ੍ਧਮੇਵ ਨਿਮਨ੍ਤਨਤੋ ਗਣਭੋਜਨਂ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ “**ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹੀ**”ਤਿਆਦਿ। “**ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵੇਵਚਨੇਨਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਭੋਜਨਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿਆਦਿਸਾਮਞ੍ਞਨਾਮੇਨਾਪਿ ਗਣਭੋਜਨਂ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ‘‘ਇਧੇਵ ਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਓਦਨਾਦਿਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਂ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ।

“**ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿ (ਵਣ੍ਣਨਾ) ਯਂ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਭੋਜਨਨਾਮੇਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਮੇਵ ਗਣਭੋਜਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਂ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ।

ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਵਾਧਿਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਕਰਣਚੀਵਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਕਂ ਅਨ੍ਤਂ ਚੀਵਰੇ ਬਨ੍ਧਨਵਸੇਨ ਠਪੇਤਿ। **ਪਚ੍ਚਾਗਤਂ ਸਿਬ੍ਬਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੁਤਿਯਅਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਆਹਤਂ ਸਿਬ੍ਬਤਿ। **ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਟ੍ਟਂ ਬਨ੍ਧਤੀ**ਤਿ ਚੀਵਰੇਨ ਲਗ੍ਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਬਨ੍ਧਤਿ। **ਘਟ੍ਟੇਤੀ**ਤਿ ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਘਟ੍ਟੇਤਿ। **ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਗੁਣਾਦਿਭਾਵੇਨ ਵਟ੍ਟੇਤਿ। **ਵਲ੍ਲੇਤੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਗੁਣਸੁਤ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਚਕ੍ਕਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਵਟ੍ਟੇਤਿ ਏਕਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਦਣ੍ਡਯਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤਗੁਲ਼ਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਨਾਲ਼ਿਕਾਦੀਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਭਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ।

੨੨੦. **ਅਨਿਮਨ੍ਤਿਤਚਤੁਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਚਤੁਕ੍ਕਸ੍ਸ, ਤਂ ਅਨਿਮਨ੍ਤਿਤਚਤੁਤ੍ਥਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨ**”ਨ੍ਤਿ। **ਸਮ੍ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ। **ਗਣੋ ਭਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਸਙ੍ਘੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨਿਮਨ੍ਤਨਾਧਿਵਾਸਨਕ੍ਖਣੇ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਪਸਵਨੇ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਇਤਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਸਾਦਿਯਥਾ**ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥ। **ਤਾਨਿ ਚਾ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਮਾਸਾਦੀਨਿ ਚ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਏਕਤੋ ਨ ਗਹਿਤਾਨਿ।

“**ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਮੋਚੇਤਬ੍ਬਾ**”ਤਿ ਏਤੇਨ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨਿਮਨ੍ਤਨੇ ਸਾਦਿਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਸਾਦਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਕਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਗਣਭੋਜਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਦੂਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਵਚਨਭਯੇਨ “**ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਗਣਭੋਜਨਤਾ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਗਣਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੧. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਭਤ੍ਤਪਟਿਪਾਟਿ ਅਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਕੁਲਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ ਭਤ੍ਤਪਟਿਪਾਟਿ ਅਟ੍ਠਿਤਾ ਨ ਠਿਤਾ, ਅਬ੍ਬੋਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਬਦਰਫਲਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਯਾਗੁਆਦਿਕਂ “**ਬਦਰਸਾਲ਼ਵ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨੇ**ਤਿ ਯੇਨ ਪਠਮਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਭੋਜਨਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨੇ। ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਵ ਇਧ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਮਾਤਿਕਾਯਂ ਅਨਾਰੋਪਿਤਾਪਿ **ਪਰਿਵਾਰੇ** ‘‘ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੮੬) ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਗਣਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਕਥਨੇਨ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਪਤਿਟ੍ਠਪਿਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਪਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਵ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ ‘‘ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ‘ਮਯ੍ਹਂ ਭਤ੍ਤਪਚ੍ਚਾਸਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀ’ਤਿ ਵਾ ‘ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ’ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ’’ਤਿਆਦਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੨੯. **ਖੀਰਂ ਵਾ ਰਸਂ** ਵਾਤਿ ਪਞ੍ਚਭੋਜਨਾਮਿਸਂ ਭਤ੍ਤਤੋ ਉਪਰਿ ਠਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਭੋਜਨਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਿਵਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਅਕਰਣਤੋ ਅਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਇਦਂ ਵਾਚਾਯਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਵਚੀਕਮ੍ਮ**”ਨ੍ਤਿ। ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨਤਾ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਕਾਣਮਾਤਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਟਿਯਾਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਂ, ਪਚ੍ਛਾਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਾਥੇਯ੍ਯਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਯਾਦਿਤਨ੍ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ''ਇਮਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਚਨੇਨਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ “**ਵਚੀਕਮ੍ਮ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਪੂਵਮਨ੍ਥਤਾ, ਅਸੇਸਕਤਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਗਮਨਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਦਿਤਾ, ਅਤਿਰੇਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕਾਣਮਾਤਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਪਠਮਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੭. ਪਞ੍ਚਮੇ “**ਤਿ-ਕਾਰਂ ਅਵਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਸਦ੍ਦਸਾਮਤ੍ਥਿਯਾ ਲਦ੍ਧਂ ਇਤਿ-ਪਦਂ ਕਤਕਾਲੇ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਹਿ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੇ ਪਯੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੨੩੮-੯. ''ਪਵਾਰਿਤੋ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਕਤਪਵਾਰਣੋ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭੁਤ੍ਤਾਵੀ-ਪਦਸ੍ਸ ਨਿਰਤ੍ਥਕਭਾਵਮੇਵ ਸਾਧੇਤੁਂ “**ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਾਹੀ**ਤਿ ਪੁਥੁਕਾਹਿ। **ਸਤ੍ਤੁਮੋਦਕੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੁਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਅਪਕ੍ਕੋ। ਸਤ੍ਤੁਂ ਪਨ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। “**ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ਨਾਮਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਂ ਯਂ ਅਲਜ੍ਜਿਸਨ੍ਤਕਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਾਪੁਣਕਸਙ੍ਘਿਕਾਦਿਂ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਆਸਨ੍ਨਤਰਂ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸਤੋ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਆਸਨ੍ਨਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਭਿਮੁਖਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ। “**ਇਮਂ ਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾ**”**ਤਿ ਵਦਤੀ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ। ਕੇਵਲਂ ਵਾਚਾਭਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਂ ਕਟਚ੍ਛੁਨਾ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਏਵਂ ਅਭਿਹਟਤ੍ਤਾ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤੀਤਿ “**ਅਭਿਹਟਾਵ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਭਾਜਨਤੋ ਵਿਯੋਜਿਤਮਤ੍ਤੇ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਮਭਾਰੇਪੀ**ਤਿ ਪਰਿਵੇਸਕਸ੍ਸ ਚ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚ ਭਤ੍ਤਪਚ੍ਛਿਭਾਜਨਵਹਨੇ ਸਮਕੇਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਰਸਂ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਵਲਂ ਮਂਸਰਸਸ੍ਸ ਅਪਵਾਰਣਾਜਨਕਸ੍ਸ ਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੋ ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਹੋਤਿ। **ਮਚ੍ਛਰਸ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਚ੍ਛੋ ਚ ਰਸਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵਤ੍ਥੁਨੋਪਿ ਤਾਦਿਸਤ੍ਤਾ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤਿ, ''ਇਦਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿਪਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ ਅਭਿਹਟਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੋਪਿ ਹੋਤਿ ਏਵ। **ਕਰਮ੍ਬਕੋ**ਤਿ ਮਿਸ੍ਸਕਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਬਹੂਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ''ਕਰਮ੍ਬਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

“**ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤ**”ਨ੍ਤਿ **ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ “**ਪਵ◌ਾਰਿਤੋਵ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ‘‘ਯੇਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਕਾਰਣੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੁਦ੍ਦਸ**ਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬਹੁਤਰਭਾਵ◌ੇਨ ਪਵ◌ਾਰਣਾਸਮ੍ਭਵਕਾਰਣੰ ਦੁਦ੍ਦਸੰ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਰਮ੍ਬਕੇਪਿ ਮਚ੍ਛਾਦਿਬਹੁਭਾਵ◌ੇ ਪਵ◌ਾਰਣਾ ਭਵ◌ੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ ਦੁਦ੍ਦਸੰ, ਏਵ◌ੰ ਪਰਤੋ ‘‘ਮਿਸ੍ਸਕੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਕਾਰਣੰ ਦੁਦ੍ਦਸਮੇਵ◌ਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਯਞ੍ਚ ‘‘ਇਦੰ ਪਨ ਭਤ੍ਤਮਿਸ੍ਸਕਮੇਵ◌ਾ’’ਤਿਆਦਿ ਕਾਰਣੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ‘‘ਅਪ੍ਪਤਰੰ ਨ ਪਵ◌ਾਰੇਤੀ’’ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। **ਵ◌ਿਸੁੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਤੀ**ਤਿ ‘‘ਰਸੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵ◌ਾਚਾਯ ਵ◌ਿਸੁੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਪਨ ਕਾਯੇਨ ਰਸਾਦਿੰ ਵ◌ਿਯੋਜੇਤ੍ਵ◌ਾਤਿ। ਤਥਾ ਅਵ◌ਿਯੋਜਿਤੇਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੋ ਪਵ◌ਾਰਣਾਯ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ ਅਪ੍ਪਵ◌ਾਰਣਾਪਹੋਣਕਸ੍ਸ ਨਾਮੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭਤ੍ਤਮਿਸ੍ਸਕਯਾਗੁੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਯਾਗੁੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਵ◌ਿਯ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਵ◌ਾ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰੰ ਨ ਵ◌ਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਨਾਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਸੇਤੁ ਵ◌ਾਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਨਾਵ◌ਾਦਿਅਭਿਰੁਹਨਾਦਿਕ੍ਖਣੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਠਤ੍ਵ◌ਾਪਿ ਅਭਿਰੁਹਨਾਦਿਕਾਤਬ੍ਬਤ੍ਤੇਪਿ ਗਮਨਤਪ੍ਪਰਤਾਯ ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਜਨਸਮ੍ਮਦ੍ਦੇਨ ਪਨ ਅਨੋਕਾਸਾਦਿਭਾਵ◌ੇਨ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਚਾਲੇਤ੍ਵ**◌ਾਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਦੇਸੇ ਵ◌ਾ ਉਦ੍ਧੰ ਵ◌ਾ ਅਪੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਏਵ ਪਨ ਠਾਨੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤੁੰ ਲਭਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਯੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿ।

ਅਕਪ੍ਪਿਯਭੋਜਨੰ ਵ◌ਾਤਿ ਕੁਲਦੂਸਨਾਦਿਨਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਤੰ ‘‘ਅਕਪ੍ਪਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤੇਨ ਮਿਸ੍ਸੰ ਓਦਨਾਦਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ ਏਵ◌ਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਤਤ੍ਥ ਅਕਪ੍ਪਕਤੰ ਕਨ੍ਦਫਲਾਦਿ, ਤੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸੇਸੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮੇਵ।

ਸੋ ਪੁਨ ਕਾਤੁੰ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਭਾਜਨੇ ਕਰਿਯਮਾਨੰ ਪਠਮਕਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਪੁਨ ਸੋ ਏਵ ਕਾਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਲਭਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਹਿ ਕਤਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਨ ਕਾਤੁੰ ਲਭਤਿ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਭਾਜਨੇ ਤੇਨ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵ◌ਾ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਯੇਨ ਅਕਤੰ, ਤੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਯਞ੍ਚ ਅਕਤੰ, ਤੰ ਕਾਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ। **ਏਵ◌ੰ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਭਾਜਨੇ ਕਤੰ। **ਸਚੇ ਪਨ ਆਮਿਸਸੰਸਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੁਖਾਦੀਸੁ ਲਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਆਮਿਸੰ ਸੋਧੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੨੪੧. ਵ◌ਾਚਾਯ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਅਕਾਰਾਪਨਤੋ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਪਵ◌ਾਰਿਤਭਾਵ◌ੋ, ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਤਾ, ਕਾਲੇ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਪਵ◌ਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਦੁਤਿਯਪਵ◌ਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੩. ਛਟ੍ਠੇ ‘‘ਭੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਯੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਪਵ◌ਾਰਿਤਤਾ, ਤਥਾਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਆਸਾਦਨਾਪੇਕ੍ਖਤਾ, ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਹਟਪਵ◌ਾਰਣਾ, ਭੋਜਨਪਅਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਤਿਯਪਵ◌ਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਵ◌ਿਕਾਲਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੭. ਸਤ੍ਤਮੇ ਨਟਾਨੰ ਨਾਟਕਾਤਿ **ਨਟਨਾਟਕਾ**, ਸੀਤਾਹਰਣਾਦੀਨਿ।

੨੪੮-੯. **ਖਾਦਨੀਯੇ ਖਾਦਨੀਯತ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਪੂਵਾਦਿਖਾਦਨੀਯੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਖਾਦਨੀਯਕਿਚ੍ਚੰ ਖਾਦਨੀਯੇਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਜਿਘਚ੍ਛਾਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਪਯੋਜਨੰ **ਨੇਵ ਫਰਨ੍ਤਿ** ਨ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਦੇਸੇ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਦੇਸੇ ਉਟ੍ਠਿਤਭੂਮਿਰਸਾਦਿਭੇਦੇਨ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚੰ ਅਸਾਧੇਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਾ ਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਆਹ **"ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੂ"**ਤਿਆਦਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਜਨਪਦੇ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਨ੍ਤੰ ਸੇਸਜਨਪਦੇਸੁਪਿ ਵਿਕਾਲੇ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡ ੩.੨੪੮-੨੪੯) ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਕਤਿਆਹਾਰਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕੇਹਿ ਅਯੋਜਿਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਯਾਵ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚਕਰਣਵਸੇਨ। **ਸਮ੍ਮੋਹੋਯੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਤ੍ਥਾਨੰ ਨਾਮਾਨੰ, ਅਪ੍ਪਸਿਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਸਮ੍ਮੋਹੋ ਏਵ ਸਿਯਾ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਮਯਮ੍ਪਿ ਮੂਲਕਮੂਲਾਦੀਨੰ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਕਰਿਮ੍ਹ ਉਪਦੇਸਤੋਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ।

ਯਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਕਨ੍ਤੰ। **ਮੁਲ਼ਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਥੂਲਤਰੁਣਮੂਲਮੇਵ, **ਰੁਕ੍ਖਵਲ੍ਲਿਆਦੀਨੰ ਮਤ੍ਥਕੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਚ੍ਛਿਵਾਦੀਨੰ ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਾਨੇਵ ਫਲਾਨਿ ਯਾਵਜੀਵਿਕਾਨੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਾਨੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਹਰੀਤਕਾਦੀਨੰ ਅਟ੍ਠੀਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਿਞ੍ਜੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਹਿਙ੍ਗੁਰੁਕ੍ਖਤੋ ਪਗ੍ਘਰਿਤਨਿਯ੍ਯਾਸੋ **ਹਿਙ੍ਗੁ** ਨਾਮ। **ਹਿਙ੍ਗੁਜਤੁ**ਆਦਯੋ ਚ ਹਿਙ੍ਗੁਵਿਕਤਿਯੋਵ। ਤਤ੍ਥ **ਹਿਙ੍ਗੁਜਤੁ** ਨਾਮ ਹਿਙ੍ਗੁਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਪਤ੍ਤਾਨਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਨਿਯ੍ਯਾਸੋ। **ਹਿਙ੍ਗੁਸਿਪਾਟਿਕਾ** ਨਾਮ ਹਿਙ੍ਗੁਪਤ੍ਤਾਨਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਨਿਯ੍ਯਾਸੋ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸਿਲੇਸੋ। **ਤਕਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸਿਲੇਸੋ। **ਤਕਪਣ੍ਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਾਸੇ ਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਤਸਿਲੇਸੋ। ਦਣ੍ਡਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸਿਲੇਸੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਵਿਕਾਲਤਾ, ਯਾਵਕਾਲਿਕਤਾ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੨-੩. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਾਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ। **ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ ਵਾ ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਪਦੇਹਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ, ਨ ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ। ਤਥਾਪਿ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ ਯਾਮੇ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਇਧ ਚੇਵ –

> ''ਯਾਮਕਾਲਿਕੇਨ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ...ਪੇ॰... ਯਾਵਜੀਵਿਕੰ ਤਦਹੁਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਯਾਮੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਯਾਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫) –

ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ''ਯਾਮਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਚ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਞੂਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਕਤੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤੰ, ਘੰਸਨਕਿਰਿਯਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਚੇਤੰ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ। **ਅਙ੍ਗੁਲਿਲੇਖਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ**ਤਿ ਸਿਨੇਹਾਭਾਵੇਪਿ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਚ੍ਛਵਿਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ, ਯਾਮਕਾਲਿਕਞ੍ਚ। **ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨੰ, ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਚ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਦਿਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ, ਨ ਪਨ ਤਗ੍ਗਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ। ਨ ਹਿ ਵਤ੍ਥੰ ਅਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥਗਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ, ਨ ਚ ਤਾਦਿਸੰ ਵਚਨਮਤ੍ਥਿ। ਯਦਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ''ਸਚੇ ਪਤ੍ਤੋ ਦੁਦ੍ਧੋਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੰ ਵਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯ। ਨ ਹਿ ਧੋਵਨੇਨ ਆਮਿਸੰ ਅਪਨੇਤੁੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਅਪੇਕ੍ਖਾ ਵਤ੍ਤਤਿ। **ਯੇਨ** ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਜਨੇਯ੍ਯ, ਪਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਅਪੇਕ੍ਖਾ ਤਗ੍ਗਤਿਕੇ ਆਮਿਸੇਪਿ ਵਤ੍ਤਤਿ ਏਵਨਾਮਾਤਿ ਆਮਿਸੇ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾ ਏਤ੍ਥ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤੋ ਆਮਿਸੇ ਅਵਿਜਹਿਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਜਨੇਤੀਤਿ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਥ ਮਤੰ ''ਯਦਗ੍ਗੇਨੇਤ੍ਥ ਆਮਿਸਾਨਪੇਕ੍ਖਤਾ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਨਪੇਕ੍ਖਾਪਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ। ਤਥਾ ਸਤਿ ਯਤ੍ਥ ਆਮਿਸਾਪੇਕ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਪੇਕ੍ਖਾਪਿ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਪਨ੍ਨੰ, ਏਵਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਵਿਸੁੰ ਨ

ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਞ੍ਚੇਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਮਤਂ ਸਿਯਾ, ਇਦਂ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਚੀਵਰਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਂ ਵਿਯ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਉਪਾਯੇ ਸਤਿ ਗਣ੍ਠਿਕਾਹਤਪਤ੍ਤੇਸੁ ਅਵਟ੍ਟਨਤਾ ਨਾਮ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਵਾਯਮਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ''ਯਂ ਪਰਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਅਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਚੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ ਵਿਜਹਿਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡ ੩.੨੫੨-੨੫੩), ਤਂ ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ।

ਪਕਤਿਆਮਿਸੇਤਿ ਓਦਨਾਦਿਕਪ੍ਪਿਯਯਾਵਕਾਲਿਕੇ। **ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸੇਨ ਮੁਖੇਨ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਚ੍ਚਯਾ ਏਕਂ, ਯਾਮਕਾਲਿਕਸਂਸਟ੍ਠਤਾਯ ਯਾਵਕਾਲਿਕਤ੍ਤਭਜਨੇਨ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾ ਏਕਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। **ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇ**ਤਿ ਸਾਮਿਸਨਿਰਾਮਿਸਪਕ੍ਖਦ੍ਵਯੇ। **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਮਂਸੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਸੇਸੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਾਵਕਾਲਿਕਯਾਮਕਾਲਿਕਤਾ, ਸਨ੍ਨਿਧਿਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਪਣੀਤਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੯. ਨਵਮੇ **ਪਣੀਤਸਂਸਟ੍ਠਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਭੋਜਨਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਾਕਟਾਨੀਤਿ ਅਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ, ਤਾਦਿਸੇਹਿ ਪਣੀਤੇਹਿ ਮਿਸ੍ਸਤ੍ਤਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **"ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ ਸਪ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਪ੍ਪਿਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਪ੍ਪਿਨਾ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਭਤ੍ਤਂ, ਸਪ੍ਪਿ ਚ ਭਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ''ਸਾਲਿਭਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਸਪ੍ਪਿਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਏਵ ਹਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਮਾਣਂ।

ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਭਾਵੇਪਿ ਸੂਪੋਦਨਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **"ਕਪ੍ਪਿਯਸਪ੍ਪਿਨਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਪ੍ਪਿਨਾ"**ਤਿ ਚ ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੬੧. **ਮਹਾਨਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ** ਨਾਮ ਉਪਰਿ ਚਾਤੁਮਾਸਪਚ੍ਚਯਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ (ਪਾਚਿ॰ ੩੦੩ ਆਦਯੋ)। ਅਗਿਲਾਨੇ ਹਿ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ, ਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਤਦੁਤ੍ਤਰਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੇਨ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਪਿ ਨ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣੀਯੇਨ ਰੋਗੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ਸਮੋ ਹੋਤੀਤਿ **"ਮਹਾਨਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਣੀਤਭੋਜਨਤਾ, ਅਗਿਲਾਨਤਾ, ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਲਾਭੋ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਣੀਤਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਦਨ੍ਤਪੋਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੩. ਦਸਮੇ **ਘਨਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਘਨਮਂਸੇਨ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧੋ, ਕਥਿਨਸਂਹਤਸਰੀਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੬੪. **ਮੁਖਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ, ਗਲਨਾਲ਼ਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਞ੍ਚ ਨਾਸਿਕਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਵਿਟ੍ਠਂ। **ਆਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ ਕਾਲਿਕਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਉਦਕਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਸਙ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਅਕਾਲਿਕਮੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸੇਵ ਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ। ਉਦਕੇ ਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਰੁਹਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਾਪਿਤੇਨ

ਉਦਕੇਨ ਚਿਰਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯੰ ਵੁਤ੍ਥੇਨ ਚ ਸਹ ਆਮਿਸੰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਮਪਾਕਾਦਿਦੋਸੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਹਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਗੁਅਤ੍ਥਾਯ...ਪੇ॰... ਉਦਕੰ ਤਾਪੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬੫)। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ਏਤੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਤਦਾ ਨ ਜਾਨਿੰਸੁ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਮ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥੰ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ।

੨੬੫. ਰਥਰੇਣੁਮ੍ਪੀਤਿ ਰਥੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਉਟ੍ਠਹਨਰੇਣੁਸਦਿਸਰੇਣੁੰ। ਤੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮੰ ਆਕਾਸੇ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨਕੰ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਮ੍ਪਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਕਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ।

"ਗਹੇਤੁੰ ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸ ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨਾ"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਕਾਸੇ ਉਜੁੰ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਸਨ੍ਨਙ੍ਗਭੂਤਪਾਦਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਨ ਸੀਸਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **"ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਆਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮-੨੩੯) ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾਨੰ ਆਸਨ੍ਨਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਇਧਾਪਿ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਙ੍ਗਭੂਤਪਾਦਙ੍ਗੁਲਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਭੂਤਤੋ ਪਣ੍ਹਿਪਰਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਪਨ ਓਰਿਮਨ੍ਤਭੂਤਤੋ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਭੂਮਿਯੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੀਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਸਨ੍ਨਸੀਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਭੂਤਤੋ ਗੀਵਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਾਦਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਏਵੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨੇਪਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਯੰ ਆਸਨ੍ਨਤਰੰ ਅਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ''ਮਞ੍ਚਾਦਿਨਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਸਞ੍ਞਾਯ। ਇਮਿਨਾ ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕਤ੍ਥਚਿ** ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ, ਪਦੇਸੇਸੁ ਵਾ। **ਅਸੰਹਾਰਿਮੇ ਫਲਕੇ**ਤਿ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਅਸੰਹਾਰਿਯੇ। **ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤੇਪਿ ਰਜਨਚੁਣ੍ਣਸਙ੍ਕਾਯ ਸਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨਾਸਤਿ। **ਤੰ ਪਨਾ**ਤਿ ਪਤਿਤਰਜੰ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਗਹਿਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਾਦਿਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਪਿ ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟਪਰਿਹਾਰਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੇਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। **"ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਮਾਭੋਗਾਨੁਗੁਣਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਚਰੁਕੇਨਾਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਭਾਜਨੇਨ। **ਅਭਿਹਟਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਕ੍ਖਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਦਤ੍ਵਾ ਅਪਨਯਨਕਾਲੇ ਪਨ ਛਾਰਿਕਾ ਵਾ ਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਵਾ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਅਭਿਹਾਰਸ੍ਸ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਯਥਾ ਨ ਪਤਤਿ, ਤਥਾ ਅਪਨੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਪਕਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਅਪਨੇਨ੍ਤੇ ਅਭਿਹਾਰੋ ਨ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾਪਿ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਹਰਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਾਦੇਨ ਪੇਲ੍ਲੇਤ੍ਵਾਤਿ ''ਪਾਦੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਕੇਚੀ**ਤਿ ਅਭਯਗਿਰਿਵਾਸਿਨੋ। **ਵਚਨਮਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਪਟਿਬਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨਾਨੰ, ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਤੇਨ ਆਹਰਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਤੰ, ਤੰ ਇਧ ਆਨੇਹੀਤਿ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਆਹਰਾਪੇਤੁੰ ਇਤਰਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਤਤੋ ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਹੇਵ ਸਾਮੰ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਦਹੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਪਨ ਪੁਨਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਖਿਯਜਨ੍ਤੀਤਿ ਖਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਚੁਣ੍ਣੇਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। “**ਨਵਸਮੁਟ੍ਠਿਤ**”ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨੇਵ ਉਚ੍ਛੁਆਦੀਸੁ ਅਭਿਨਵਲਗ੍ਗਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿਦੋਸਾਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਨ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿ। ਤੇਨ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਙ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਸਮਿਦ੍ਧੇਸੁ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਗਹਿਤਮੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤਬ੍ਬੇਸੁ ਏਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਥਾ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਤੇਲਾਦਿਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕੇਸਞ੍ਚੀਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਪਿਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਏਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਜਹਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਭਾਜਨੇ ਪਤਿਤਮੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤਿ। ਭਾਜਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪੁਨਦਿਵਸਤ੍ਥਾਯ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤਮੇਵਾਤਿ ਤਗ੍ਗਤਮ੍ਪਿ ਆਮਿਸਂ ਦੁਦ੍ਧੋਤਪਤ੍ਤਗਤਂ ਵਿਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਆਸਙ੍ਕਾਯ ‘‘ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਈਦਿਸੇਸੁ ਹਿ ਯੁਤ੍ਤਿ ਨ ਗਵੇਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। “**ਪਤ੍ਤਗਤਾ ਯਾਗੂ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਤ੍ਤਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠੇਪਿ ਕੂਟੇ ਯਾਗੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾ, ਉਗ੍ਗਹਿਤਾ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨਿਚ੍ਛਾਯ ਫੁਟ੍ਠਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਆਰੋਪੇਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਫੁਸਾਪੇਤਿ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਗਂ ਭਾਰਂ** ਨਾਮ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖੇਪਾਰਹਂ। **ਨ ਪਿਦਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਪਨ ਇਤਰੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਿਦਹਤੋ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਾ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਿਧਾਨਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦੋਸੋ।

ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਛਾਯਤ੍ਥਾਯ ਉਪਰਿ ਧਾਰਯਮਾਨਾ ਮਹਾਸਾਖਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਛਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਰਜਂ ਮੁਖੇ ਪਾਤੇਯ੍ਯ ਚਾਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਕੁਣ੍ਡਕੇ**ਤਿ ਮਹਾਘਟੇ। **ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਚਾਟਿਘਟੇਪਿ। **ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲਿਕਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ।

ਦੁਤਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਾਤਿ ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। **ਏਤ੍ਥ ਪਨਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ। **ਕਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ‘‘ਸਾਮਣੇਰਾ ਇਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਤਥਾਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਤਾਦਿਸੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨਿਚ੍ਚਾਲੇਤੁਨ੍ਤਿ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਾਦਿਅਪਨਯਂ ਕਾਤੁਂ। **ਉਦ੍ਧਨਂ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਗ੍ਗਿਕਂ ਉਦ੍ਧਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਦ੍ਧਨੇ ਪਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਆਲੁਲਨੇ ਉਪਰਿ ਅਪਕ੍ਕਤਣ੍ਡੁਲਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ “**ਸਾਮਂਪਾਕਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤੀ**”ਤਿ।

ਆਧਾਰਕੇ ਪਤ੍ਤੋ ਠਪਿਤੋਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਮਿਸੋ ਪਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤੋ। **ਏਕਗ੍ਗਹਣੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਅਚ੍ਛਡ੍ਡਨਵਸੇਨ ਗਹਣੇਨ। **ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਧੂਮਵਟ੍ਟਿਯਾ ਤਦਹੁਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਾਰੋ**ਤਿਆਦਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯਦਸ੍ਸਨਂ। **ਸਮੁਦ੍ਦੋਦਕੇਨਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ। **ਹਿਮਕਰਕਾ** ਨਾਮ ਕਦਾਚਿ ਵਸ੍ਸੋਦਕੇਨ ਸਹ ਪਤਨਕਾ ਪਾਸਾਣਲੇਖਾ ਵਿਯ ਘਨੀਭੂਤਉਦਕਵਿਸੇਸਾ, ਤੇਸੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਉਦਕਗਤਿਕਾ ਏਵਾ**”ਤਿ। **ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਮ੍ਪਿ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਸਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਲਗ੍ਗਤੀਤਿ ਮੁਖੇ ਚ ਹਤ੍ਥੇ ਚ ਮਤ੍ਤਿਕਾਵਣ੍ਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਬਹਲ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਮੁਖੇਸੁ ਅਲਗ੍ਗਨਕਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਾਸਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੇਣੁਖੀਰਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਆਕਿਰਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਰਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਹਾਭੂਤੇਸੂਤਿ ਪਾਣਸਰੀਰਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੇਸੁ ਪਥਵੀਆਦਿਮਹਾਭੂਤੇਸੁ। **ਸਬ੍ਬਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਪਰੇਸਞ੍ਚ ਸਰੀਰਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਾਨੁਲੋਮਤਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਂ ਨ ਜਨੇਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਤਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਤੋ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ। ‘‘ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਤ੍ਤਿਕਤ੍ਥਾਯ ਪਥਵਿਂ ਖਣਿਤੁਂ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਮੂਲਪਣ੍ਣਾਦਿਵਿਸਭੇਸਜ੍ਜਂ

ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਛਾਰਿਕਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤਾ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤਾ, ਧੂਮਾਦਿਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤਾਭਾਵੋ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦਨ੍ਤਪੋਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਭੋਜਨਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਚੇਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੩. ਪਞ੍ਚਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਯ੍ਹਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਤਾ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤਾ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਤਾ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਜਨੇ ਦਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਚੇਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਉਯ੍ਯੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੪. ਦੁਤਿਯੇ ਅਨਾਚਾਰਂ ਆਚਰਿਤੁਕਾਮਤਾ, ਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯੋਜਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਯ੍ਯੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਸਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੧. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲਿਯਂ **ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਘਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਘਰਂ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥਤੋ ਊਨਕਵਿਤ੍ਥਾਰਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਤੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਅਵਿਜਹਿਤੇਪਿ ਪਿਟ੍ਠਿਵਂਸਾਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ "**ਪਿਟ੍ਠਿਵਂਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**"ਤਿ। **ਯਥਾ ਤਥਾ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਵਂਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨਾਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸ।

੨੮੩. ਪਾਲਿਯਂ **ਵੀਤਰਾਗਾ**ਤਿ ਅਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਰਾਗਾਨਂ, ਅਨਾਗਾਮੀਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹੋ। **ਸਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ। ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਰਾਗਜਾਯਮ੍ਪਤਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਤਾ, ਸਯਨਿਘਰਤਾ, ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਾਵੋ, ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਨਿਸੀਦਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੮੪-੨੮੯. ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨਿ।

੬. ਚਾਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੮. ਛਟ੍ਠੇ "**ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯੋ ਅਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਸਚੇਪਿ ਪਕਤਿਵਚਨਸ੍ਸ ਸਵਨੂਪਚਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਿਤੋ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਅਪਿ ਚ…ਪੇ॰… ਯਂ**

ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦਿ।

੩੦੨. ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਚੇਤ੍ਥ ਅਨੁਰਾਰਾਮਾਦੀਨਞ੍ਞੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਤੋ ਗਾਮਵੀਥਿਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਂ ਵਿਨਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਘਰੂਪਚਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ।

ਯਂ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਉਮ੍ਮਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਗਾਮੇ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰਂ ਅਨੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵੀਥਿਮਜ੍ਝੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਘਰਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ''ਵੀਥਿਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਯਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਗਤੋ, ਤੇਸਂ ਗਣਨਾਯਾ''ਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨਸਾਦਿਯਨਂ, ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਨਾ, ਭਤ੍ਤਿਯਘਰਤੋ ਅਞ੍ਞਘਰੂਪਸਙ੍ਕਮਨਂ, ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਨਤਿਕ੍ਕਮੋ, ਸਮਯਾਪਦਾਨਂ ਅਭਾਵੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚਾਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਨਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਹਾਨਾਮੋ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਕੋਦਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਸਤ੍ਥੁ ਚ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਮਿਤੋਦਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਸ੍ਸੇਵ।

੩੦੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਾਲਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਥਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਜਤਨਂ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਥ, ਸ੍ਵੇ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਹਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਵਾਰਣਾ ਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਚ ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਨਿਯਮਿਤਮੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਨਿਯਮਿਤਕਾਲਨ੍ਤੁਰੇਯੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤਤੋ ਬਹਿ। ਇਤਰਥਾ ਵਿਸੁਂ ਪਯੋਜਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਪਵਾਰਣਾ, ਤਦੁਤ੍ਤਰਿ ਭੇਸਜ੍ਜਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਗਿਲਾਨਤਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮਹਾਨਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਏਕਮੇਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਵਙ੍ਗਿਨੀਪਿ ਤਿਵਙ੍ਗਿਨੀਪਿ ਸੇਨਾ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਚਤੁਰਙ੍ਗਸੇਨਾਦਸ੍ਸਨਾਯ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾਦਿਂ ਵਿਨਾ ਗਮਨਂ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੋਕਾਸੇ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਸੇਨਾਵਾਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੯. ਨਵਮੇ ਸੇਨਾਯ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ, ਅਗਿਲਾਨਤਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸੇਨਾਵਾਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਉਯ੍ਯੋਧਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨. ਦਸਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਤਿ ਤੇ ਲਕ੍ਖਾਨਿ ਲਦ੍ਧਾਨੀ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕਾ ਤਯਾ ਲਦ੍ਧਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਯਜੋਧਿਕਾਦਿਦਸ੍ਸਨਾਯ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯਂ ਵਿਨਾ ਗਮਨਂ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੋਕਾਸੇ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਯਜੋਧਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸੁਰਾਪਾਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੮. ਛਟ੍ਠਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਿਣ੍ਣਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਪੂਵਾਦਿਂ ਅਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਿਣ੍ਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਯਵਙ੍ਕੁਰਾਦਿਸੁਰਾਬੀਜਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਸਮ੍ਭਾਰਸਂਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਾਸਪਾਦਿਅਨੇਕਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ।

ਮਧੁਕਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਪੁਪ੍ਫਾਦਿਰਸੋ ਚਿਰਪਰਿਵਾਸਿਤੋ **ਪੁਪ੍ਫਾਸਵੋ** ਨਾਮ। ਤਥਾ ਪਨਸਾਦਿ **ਫਲਾਸਵੋ**। ਮੁਦ੍ਦਿਕਰਸੋ **ਮਧ੍ਵਾਸਵੋ**। ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ **ਗੁਲ਼ਾਸਵੋ**। ਤਿਫਲਤਿਕਟੁਕਾਦਿਨਾਨਾਸਮ੍ਭਾਰਾਨਂ ਰਸੋ ਚਿਰਪਰਿਵਾਸਿਤੋ **ਸਮ੍ਭਾਰਸਂਯੁਤ੍ਤੋ**। **ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਿਟ੍ਠਾਦੀਨਂ ਮਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ।

੩੨੯. **ਲੋਣਸੋਵੀਰਕਂ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ** ਅਨੇਕੇਹਿ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤੋ ਭੇਸਜ੍ਜਵਿਸੇਸੋ। ਉਯਜੁਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਇਧ ਤੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਵਤ੍ਥੁਵਿਸੇਸਸਿਦ੍ਧਾਯ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਦਿਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮੇਵ **"ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਤਾਯ ਚੇਤ੍ਥਾ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ਵਿਰਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨਵਿਸੋਧਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਮਜ੍ਜਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੦. ਦੁਤਿਯੇ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਹਸਧਮ੍ਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੮. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਹਸਧਮ੍ਮੇ ਹਸਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਪ੍ਲਵਾਦਿਮਤ੍ਤਂ ਕਿਂ ਹਸਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਗਹਣਵਸੇਨ ਸਤਿ ਕਰਣੀਯੇ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਹਸਧਮ੍ਮਂ ਹਸਧਮ੍ਮੋਤਿ ਗਹਣਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਉਸ੍ਸਾਰੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਦਕੇ ਠਿਤਂ ਨਾਵਂ ਤੀਰੇ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ।

ਪਤਨੁਪ੍ਪਤਨਵਾਰੇਸੂਤਿ ਉਦਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿਤਲੇ ਮਣ੍ਡੂਕਗਤਿਯਾ ਪਤਨੁਪ੍ਪਤਨਵਸੇਨ ਗਮਨਞ੍ਚ ਖਿਤ੍ਤਾਯ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਕਥਲਾਯ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਦਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿਗੋਪ੍ਫਕਤਾ, ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕੀਲ਼ਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਹਸਧਮ੍ਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਅਨਾਦਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਦੇਸਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵਚਨਂ, ਅਨਾਦਰਿਯਕਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਨਾਦਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਭਿਂਸਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਵਿਸਯੇ ਭਿਂਸਾਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾਯਮਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਭਿਂਸਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਜੋਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੪. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਲਾਤਂ ਪਤਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਕਪਾਲਤੋ ਬਹਿ ਪਤਿਤਂ। **ਵਿਜ੍ਝਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਜ੍ਝਾਤਂ ਅਲਾਤਂ ਕਪਾਲਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਜਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਤਥਾ ਕੇਵਲਂ ਇਨ੍ਧਨਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਿਜ੍ਝਾਤਂ ਕਪਾਲਗ੍ਗਿਂ ਮੁਖਵਾਤਾਦਿਨਾ ਉਜ੍ਜਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ। ਗਿਲਾਨਤਾਦਿਕਾਰਣਾਭਾਵੋ, ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤੁਕਾਮਤਾ, ਸਮਾਦਹਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਜੋਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਨਹਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੭. ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਾਲਿਯਂ **ਨਗਰੇ ਥਕਿਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞਾ ਚਿਰਂ ਨਹਾਯਿਤੁਕਾਮੇਨ ''ਅਹਂ ਬਹਿ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਕਤਾਰਕ੍ਖੋ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਗਰਂ ਥਕੇਤ੍ਵਾ ਗੋਪੇਥਾ''ਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਤੇ ਥਕਿਂਸੂਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਟ੍ਠੇਨ, ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪੁਨ ਅਗ੍ਗਹਿਤਾਲਙ੍ਕਾਰੇਨ ਪਬੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਊਨਕਦ੍ਧਮਾਸਨਹਾਨਂ, ਸਮਯਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਨਹਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਟਿਲਦ੍ਧਨਵਚੀਵਰੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਕਪ੍ਪਂ ਕਤਿਪਾਹਂ ਨਿਵਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਤਾਵਕਾਲਿਕਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੬੯. ''ਨਵਂ ਨਾਮ ਅਕਤਕਪ੍ਪ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਚੀਵਰਂ, ਤੇਨ ਵਾ, ਤਤੋ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਤਕਪ੍ਪਮੇਵ ਨਵਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **''ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ** ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਂਸਬਦ੍ਧਕਾਸਾਵਮ੍ਪਿ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਚਮ੍ਮਕਾਰਨੀਲਂ** ਨਾਮ ਚਮ੍ਮਂ ਨੀਲਵਣ੍ਣਂ ਕਾਤੁਂ ਯੋਜਿਯਮਾਨਂ ਨੀਲਂ। ਪਕਤਿਨੀਲਮੇਵਾਤਿ ਕੇਚਿ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਕਤਕਪ੍ਪਤਾ, ਅਨਟ੍ਠਚੀਵਰਾਦਿਤਾ, ਨਿਵਾਸਨਾਦਿਤਾਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਵਿਕਪ੍ਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੪. ਨਵਮੇ **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਾਮਂ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਸ੍ਸ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਅਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਚੀਵਰਅਪਨਿਧਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੮. ਦਸਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਨੁਮਸੋ ਹਸਾਪੇਕ੍ਖੋਪੀ**ਤਿ **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਕੋਧੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾਪੇਤੁਕਾਮਂ, ਅਵਣ੍ਣਂ ਪਕਾਸੇਤੁਕਾਮਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਨੇਵ “**ਤਿਵੇਦਨ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਪਨਿਧਾਨਂ, ਵਿਹੇਸੇਤੁਕਾਮਤਾਦੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚੀਵਰਅਪਨਿਧਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸੁਰਾਪਾਨਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਪ੍ਪਾਣਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਪਾਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੨. ਸਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਉਸੁਂ ਸਰਂ ਅਸਤਿ ਖਿਪਤੀਤਿ **ਇਸ੍ਸਾਸੋ**। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਜੀਵਿਤਂ ਨਾਮ ਵਿਸੁਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਣੇ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੇ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਪਾਣਕਾਨਂ ਵਿਹੇਸਾਪਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਓਤਾਪਨਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਦਿਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਪਾਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਪ੍ਪਾਣਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੭. ਦੁਤਿਯੇ **ਉਦਕਸਣ੍ਠਾਨਕਪ੍ਪਦੇਸੇ**ਤਿ ਕਦ੍ਦਮਪਾਸਾਣਾਦਿਭੂਮਿਯਂ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਸਿਤ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੇ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਸਪ੍ਪਾਣਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਉਕ੍ਕੋਟਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੨. ਤਤਿਯੇ “**ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਹਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਏਵ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਪਰਮ੍ਮੁਖੇ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

੩੯੫. “**ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਦਰਿਯਤਾਦਿ ਵਿਯ ਉਕ੍ਕੋਟਨਂ ਸਯਂ ਅਕੁਸਲਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾਯ, ਪਨ ਵਿਮਤਿਯਾ ਚ ਉਕ੍ਕੋਟਨੇਨੇਵ ਅਕੁਸਲਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਨਿਹਤਤਾ, ਜਾਨਨਾ, ਉਕ੍ਕੋਟਨਾਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਕ੍ਕੋਟਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੯. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇ**ਵਾਤਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਪਕ੍ਖੇ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਤ੍ਥੁਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਆਪਨ੍ਨਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਛਾਦੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਹਿ ਸਤਿ ਏਵ ਅਵਸ੍ਸਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਵਤ੍ਥੁਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚ ਆਰੋਚਨਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਕੋਟਿ ਛਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਛਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਸਤਿਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਆਪਤ੍ਤਿਕੋਟਿ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।

੪੦੦. "**ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਚ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੋ ਚਾਤਿ ਅਯਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਨਾਮਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਆਦਿਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋ ਨਾਮ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ, ਸੇਸਾਨਿ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋ। ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਅਤ੍ਤਕਾਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੨) ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਗ੍ਗਲਪੇਮੇਨ ਛਾਦਯਤੋ ਚੇਤ੍ਥ ''ਅਞ੍ਞੇ ਗਰਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਯਵਸੇਨ ਛਾਦਨਕ੍ਖਣੇ ਪਟਿਘੋਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ "**ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿਜਾਨਨਂ, ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੨. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਰੂਪਸਿਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਰਞ੍ਞਿਕਸਿਪ੍ਪਂ। ਗਬ੍ਭੇ ਸਯਿਤਕਾਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵੀਸਤਿਮਂ ਵਸ੍ਸਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਗਬ੍ਭਵੀਸੋ**।

੪੦੪. **ਨਿਕ੍ਖਮਨੀਯਪੁਣ੍ਣਮਾਸੀ**ਤਿ ਸਾਵਣਮਾਸਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਮਿਯਾ ਆਸਾਲ੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਿਯਾ ਅਨਨ੍ਤਰਪੁਣ੍ਣਮੀ। **ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ। ਦ੍ਵਾਦਸ ਮਾਸੇ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਜਾਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਤਿਂਸ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੋ ਮਾਸੋ, ਦ੍ਵਾਦਸਮਾਸਿਕੋ ਸਂਵਚ੍ਛਰੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੧; ੮.੪੩; ਵਿਭ॰ ੧੦੨੩) ਵਚਨਤੋ "**ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਸ੍ਸਂ ਉਕ੍ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਂ ਉਦ੍ਧਂ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ''ਏਕਮਾਸਂ ਅਧਿਕਮਾਸੋ''ਤਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤਿਯੋ ਤਤਿਯੋ ਸਂਵਚ੍ਛਰੋ ਤੇਰਸਮਾਸਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨੀਯਪੁਣ੍ਣਮਾਸਤੋ ਯਾਵ ਜਾਤਦਿਵਸਭੂਤਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾ। ਤਾਵ ਯੇ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸਾ ਅਨਾਗਤਾ, ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਧਿਕਮਾਸਤੋ ਲਦ੍ਧੇ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਤੇਨਾਹ ''ਯੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦਿ। "**ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਅਧਿਕਮਾਸੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਵੀਸਤਿਯਾ ਵਸ੍ਸੇਸੁਪਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਅਤ੍ਥਾਯ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਪਰਿਹਾਪਨੇਨ ਸਬ੍ਬਦਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਗਬ੍ਭਵਸ੍ਸੇਨ ਸਹ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਗਬ੍ਭਮਾਸਾਪਿ ਗਣਨੂਪਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਕਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੦੬. **ਅਞ੍ਞਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਸੋਪੀ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਤਾ, ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਥੇਯ਼ਜਸਤ੍ਥਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੯. ਛਟ੍ਠੇ ਥੇਯ਼ਜਸਤ੍ਥਭਾਵੋ, ਞਤ੍ਵਾ ਸਂਵਿਧਾਨਂ, ਅਵਿਸਙ੍ਕੇਤੇਨ ਗਮਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਥੇਯ਼ਜਸਤ੍ਥਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੧੨. ਸਤ੍ਤਮਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੮. ਅਰਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੭. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਨ੍ਤਰਾਯ਼**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਏਤਿ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਦਿਅਨਤ੍ਥੋ। **ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਭਵੇ ਫਲਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾ ਚੇਤਨਾਦਿਧਮ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਨ ਸਗ੍ਗਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾਸੁ, ਪਨ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭੂਤਾਯ ਚ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਦੂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਅਸਮੇਵ। ਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਰਾਯਿਕਤਾ ਪਨ ਲੋਲਾਯਪਿ ਪਕਤਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਦੂਸਕਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨਕਾ ਅਹੇਤੁਕਅਕਿਰਿਯਨਤ੍ਥਿਕਦਿਟ੍ਠਿਯੋਵ **ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਧਮ੍ਮਾ**। ਪਣ੍ਡਕਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ। ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦੁਹੇਤੁਕਾਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋ **ਵਿਪਾਕਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ**ਵ ਦੁਹੇਤੁਕਾਨਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ।

ਅਯ਼ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਟ੍ਠੋ। **ਰਸੇਨ ਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜੇਨ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਰਸੇਨ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਪਅਭੋਗਰਸਂ ਸਮਾਨੇਤ੍ਵਾ। **ਉਪਨੇਨ੍ਤੋ** **ਵਿਯਾ**ਤਿ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਸੋ ਏਵ ਵਾ ਪਾਠੋ।

ਅਟ੍ਠਿਕਙ੍ਕਲੂਪਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਿ ਏਵ ਨਿਮ੍ਮਂਸਤਾਯ ਕਙ੍ਕਲਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਲਿਭਞ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਤਨਟ੍ਠੇਨ। **ਅਧਿਕੁਟ੍ਟਨਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਅਤਿ ਵਿਯ ਕੁਟ੍ਟਨਟ੍ਠੇਨ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਤਥਾਹਂ ਭਗਵਤਾ...ਪੇ॰... ਨਾਲਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਾਯਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁਅਨੁਰੂਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਪਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਆਕਾਰੇਨ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨ ਤਦਨੁਗੁਣਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਰੋਪੇਤੁਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ ਤੀਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਭਿਰੁਚਿਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਮਨੁਭਾਸਨਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ''ਮਾਯਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਤਾ, ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਰਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਮ੍ਭੋਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੪. ਨਵਮੇ **"ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਨੋਸਾਰਿਤੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੪੨੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ''ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਾਨੂਪਚਾਰੇਪਿ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨੇ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤੋਪਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਮ੍ਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਅਕਤਾਨੁਧਮ੍ਮਤਾ, ਞਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭੋਗਾਦਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਮ੍ਭੋਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਕਣ੍ਟਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੮. ਦਸਮੇ **ਪਿਰੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਬੋਧਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤਪਦਂ। ਸੇਸਂ ਅਨਨ੍ਤਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਦ੍ਵਯੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਕਣ੍ਟਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਪ੍ਪਾਣਕਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੪. ਅਟ੍ਠਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵਚਨਂ, ਅਸਿਕ੍ਖਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਲੇਸੇਨ ਏਵਂ ਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਵਿਲੇਖਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੮. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਞੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਲਜ੍ਜਿਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨਂ, ਪਨ ਗਹਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ਯਥਾਸਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨਪਟਿਗੂਹਨਾਦਿਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਲਜ੍ਜਿਲਕ੍ਖਣੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯ ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯ ਏਵਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਥਾਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਦਿਭੇਦੇ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਵ**ਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ** ਦਸਵਤ੍ਥੁਦੀਪਕਾ। **ਪਰੂਪਹਾਰਅਞ੍ਞਾਣਕਙ੍ਖਾਪਰਵਿਤਾਰਣਾਦਿਵਾਦਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਕੁਹਕਾਨਂ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਾਰਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ਅਸੁਚਿਂ ਉਪਸਂਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿਗਾਹਿਨੋ **ਪਰੂਪਹਾਰਵਾਦਾ** ਨਾਮ। ਅਰਹਤੋ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦੀਨਂ ਨਾਮਾਦਿਅਜਾਨਨੇ **ਅਞ੍ਞਾਣਂ,** ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਭਾਵੇਨ **ਕਙ੍ਖਾ,** ਪਰਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਾਮਾਦਿਜਾਨਨੇਨ **ਪਰਵਿਤਾਰਣੋ** ਅਤ੍ਥੀਤਿਵਾਦਿਨੋ ਅਞ੍ਞਾਣਵਾਦਾ, ਕਙ੍ਖਾਵਾਦਾ, ਪਰਵਿਤਾਰਣਵਾਦਾ ਚ ਤੇਸਂ, ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਾਦੀਨਞ੍ਚ ਵਿਭਾਗੋ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਕਰਣੇ** ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚ**-ਕਾਰੇਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਕੇਚੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਰਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾ। ਪੁਨ **ਕੇਚੀ**ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਧਰਾ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰਾ। **ਇਤਰੇ ਪਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਪਨ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਆਭਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ –

> ''ਯਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ, ਵਿਨਯੋ ਯਾਵ ਦਿਪ੍ਪਤਿ।
> ਤਾਵ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਆਲੋਕਂ, ਸੂਰਿਯੇ ਅਬ੍ਭੁਟ੍ਠਿਤੇ ਯਥਾ॥
>
> ''ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਅਸਨ੍ਤੇਸੁ, ਪਮੁਟ੍ਠੇ ਵਿਨਯਮ੍ਹਿ ਚ।
> ਤਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਲੋਕੇ, ਸੂਰਿਯੇ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਯਥਾ॥

‘‘ਸੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤੇ ਰਕ੍ਖਿਤੇ ਸਨ੍ਤੇ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਰਕ੍ਖਿਤਾ।
ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਠਿਤੋ ਧੀਰੋ, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਾ ਨ ਧਂਸਤੀ’’ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੧੩੦) –

ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਵਾਦਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਾਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਠਿਤਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯੇਵ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁਤਿ। ਤੇਨਾਹ ‘‘ਸਚੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਰਕ੍ਖਣਕਾ…ਪੇ॰… ਸਾਸਨਂ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਗਮਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਏਤੇਨ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਕਾਲੇ ਲਜ੍ਜਿਗਣੇ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋਪਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਹ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਸਮ੍ਭੋਗਂ ਸਂਵਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਬਹੂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਦਂ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਗਰਹਿਤੁਕਾਮਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਵਣ੍ਣਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਵਿਲੇਖਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਮੋਹਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੪. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਭਿਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਦਿਟ੍ਠਦ੍ਵਤ੍ਤਿਵਾਰਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸਿਯਮਾਨੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਤਾ ਅਤ੍ਥਿ ਚੇ, ਤਤ੍ਥ ਕਿਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ ਏਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਞ੍ਚ ਯਥਾਧਮ੍ਮੋ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਠਿਤੋ, ਤਥਾ ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਮੋਹਾਰੋਪਨਂ, ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੁਤਭਾਵੋ, ਮੋਹੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਮੋਹਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮੋਹਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਸਾਣਾਦਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਹਾਰੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ।

੪੫੨. **ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਪਨ ਪਹਾਰਤੋ ਪੁਰਿਸਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਣ੍ਡਕੋਟਿਯਾ ਸਪ੍ਪਾਦਿਂ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡੂਕਾਦਿਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। ਕੁਪਿਤਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਹਾਰੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਤਲਸਤ੍ਤਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਨ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਮਿਦਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ, ਉਦਾਹੁ ਉਗ੍ਗਿਰਣਪਚ੍ਚਯਾਤਿ? ਉਗ੍ਗਿਰਣਪਚ੍ਚਯਾਵ, ਨ ਪਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ। ਨ ਹਿ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਸਤਿ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਕਾਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਉਗ੍ਗਿਰਣਸ੍ਸ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨ ਅਸਣ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਨ ਜਾਤਂ, ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਤਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਚ ਏਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੪੫੮. **ਪੁਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। ਸੇਸਂ ਅਨਨ੍ਤਰਸਦਿਸਮੇਵ।

ਤਲਸਤ੍ਤਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਅਮੂਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੯. ਛਟ੍ਠੇ “**ਅਤ੍ਤੁਪਰਿਤ੍ਤਾਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ**”ਤਿ ਇਦਂ ਨ ਚ ਵੇਰਮੂਲਿਕਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਕੋਪਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨੇਵ “**ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਅਮੂਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬੪. ਸਤ੍ਤਮੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਕਾਮਤਾ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਉਪਸ੍ਸੁਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੧. ਅਟ੍ਠਮੇ ਸੁਯ੍ਯਤੀਤਿ **ਸੁਤਿ,** ਵਚਨਂ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੀਪਂ **ਉਪਸ੍ਸੁਤਿ**। ਸੁਯ੍ਯਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸੁਤੀਤਿ ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਥੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਸਵਨਟ੍ਠਾਨਸਮੀਪੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਅਸ੍ਸਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਯਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਸੁਤਿ-ਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤਸ੍ਸ।

੪੭੩. **ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨੀ**ਤਿ ਕਦਾਚਿ ਅਕਿਰਿਯਤੋ, ਕਦਾਚਿ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਚੋਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਸਵਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਪਸ੍ਸੁਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਖਿਯ੍ਯਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੪. ਨਵਮੇ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਤਾ, ਜਾਨਨਂ, ਛਨ੍ਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਖਿਯ੍ਯਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਖਿਯ੍ਯਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਕ੍ਕਮਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੧. ਦਸਮੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾਯ ਧਮ੍ਮਿਕਤਾ, ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕਸੀਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਵਿਜਹਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਕ੍ਕਮਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਦੁਬ੍ਬਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੪. ਏਕਾਦਸਮੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇਨ ਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਤਾ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਖਿਯ੍ਯਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਖਿਯ੍ਯਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਬ੍ਬਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੮੯. ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਰਾਜਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੯. ਨਵਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਗਹਣੀ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਾਸਯਸਙ੍ਖਾਤੋ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਪ੍ਪਦੇਸੋ, ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਸੁਕ੍ਕਾਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਤਾਯ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ। ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਖਤ੍ਤਿਯਤਾ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਯਨਿਘਰਤੋ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਰਤਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੬. ਦੁਤਿਯੇ **ਆਵਸਥਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋਆਰਾਮੇ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਾ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਵਸਥੋ ਨਾਮ। **ਛਨ੍ਦੇਨਪਿ ਭਯੇਨਪੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਕਿਆਦੀਸੁ ਛਨ੍ਦੇਨ, ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੇਸੁ ਭਯੇਨ। **ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸੇਪਿ ਜਾਤੇ…ਪੇ॰… ਆਸਙ੍ਕਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਮ੍ਮਨੁਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਛਾ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸੇ ਜਾਤੇਪਿ ਵਿਸਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਤਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿ। **ਪਤਿਰੂਪਂ** ਨਾਮ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੇ ਸਯਂ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੇ ਪਤਿਰੂਪਾਨਂ ਉਪਾਸਕਾਦੀਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਾਦਿਪੁਞ੍ਞੇ ਨਿਯੋਜਨਂ ਵਾ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਗਮਨਂ ਵਾ। **ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ। ਪਰਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਭਾਵੋ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਉਗ੍ਗਹਣਾਦਿ ਚਾਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰਤਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵਿਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੮. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਭਯਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਚੋਰਾਦਿਭਯਂ ਵਾ ਰੋਗਾਮਨੁਸ੍ਸਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਨ੍ਤਾਰਾਦਿਭਯਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਂ। **ਵਿਸਿਖਾਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਨਿਵਿਟ੍ਠਾਦਿਵੀਥਿਕਥਂ। **ਕੁਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਕਥਂ, ਕੁਮ੍ਭਦਾਸੀਕਥਂ ਵਾ। **ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤਞਾਤਿਕਥਂ। **ਨਾਨਤ੍ਤਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਹਿ, ਵਕ੍ਖਮਾਨਾਹਿ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਨਾਨਾਸਭਾਵਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਂ। **ਲੋਕਕ੍ਖਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਕੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਲੋਕਸਭਾਵਕ੍ਖਾਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨਕਥਾ। ਏਵਂ **ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕਾ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਭਵੋ ਇਤਿ ਅਭਵੋਤਿ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਾਰਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਕਥਾ **ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥਾ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਭਵੋ ਸਸ੍ਸਤਂ, ਵੁਡ੍ਢਿ, ਕਾਮਸੁਖਞ੍ਚਾਤਿ ਤਿਵਿਧੋ, ਅਭਵੋ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਵਸੇਨ। ਇਤਿ ਇਮਾਯ ਛਬ੍ਬਿਧਾਯ ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ **ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ** ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਸਰੂਪਤੋ ਅਨਾਗਤਾਪਿ ਅਰਞ੍ਞਪਬ੍ਬਤਨਦੀਦੀਪਕਥਾ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਇਤਿ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਕਾਰਤ੍ਥੋ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਪਕਾਰਂ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਤਾਦਿਸਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਂ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੫੧੨. **ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍**ဝਾ ဝਿ**ਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਾਮੂਪਚਾਰਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮਾਦੀਨਮੁਪਚਾਰਂ ਪဝਿਟ੍ਠੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ဝੁਤ੍ਤਂ। ਗਾਮੂਪਚਾਰਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧੁਸ੍ਸਾਹਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਤਮੇဝ ဝਾ ਅਞ੍ਞਂ ဝਾ ਗਾਮਂ ਪဝਿਸਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। **"ਕੁਲਘਰੇ** **ဝਾ...ਪੇ॰... ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪဝਿਟ੍ਠਾਨਂ ဝਿਕਾਲੇ ਸਞ੍ਜਾਤੇ ဝਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪဝੇਸਸ੍ਸ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ဝੁਤ੍ਤਂ। **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ** ဝੁ**ਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ဝੁਤ੍ਤਂ।

੫੧੫. **ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਸ੍ਸဝਦਿဝਸਾਦੀਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਗਾਮੇ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ **ਜਿਨਬਿਮ੍ਬਾਦਿਂ** ਪੂਜੇਤੁਕਾਮੇਹਿ ဝਾ ਰੋਗဝੂਪਸਮਾਦਿਯਤ੍ਥਂ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਯਾਚਿਤੇਹਿ ဝਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦਿဝਿਧਿਂ ਅਕਤ੍ဝਾਪਿ ဝੀਥਿਮਜ੍ਝੇਨੇဝ ਗਾਮਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਾਤੁਂ ဝਟ੍ਟਤੀਤਿ ဝਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿဝਾਰੇ ਅဝੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ''ਮਗ੍ਗਾ ਅਨੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ဝਾ...ਪੇ॰... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ဝਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪဝੇਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ) ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ဝੇਸਾਲਿਂ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਿਤ੍ဝਾ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤਾਦਿਂ ਅਕੋਪੇਨ੍ਤੇਨੇဝ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ဝਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮਾਦਿਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤੇਹਿ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨੀਯਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਾਨੁਗ੍ਗਮਨਾਦਿဝਸੇਨ ਗਾਮဝੀਥਿਂ ਓਤਰਿਤੁਂ ဝਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ဝਦਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਪဝਿਸਨ੍ਤਂ ਪਤਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ဝਟ੍ਟਤਿ ਏဝ। ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮਾਦਿਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਂ ਪਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਤਿ ਕਾਤੁਂ ဝਟ੍ਟਤੀਤਿ ਖਾਯਤਿ, ဝੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਨਾ , ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ဝਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪဝੇਸੋਤਿ ਦ੍ဝੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ဝਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪဝਿਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਸੂਚਿਘਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ

੫੨੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ဝਾ**ਸਿਜਟੇ**ਤਿ ဝਾਸਿਦਣ੍ਡਕੇ। ਅਟ੍ਠਿਮਯਾਦਿਸੂਚਿਘਰਤਾ, ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਾਦਿဝਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਦ੍ဝੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸੂਚਿਘਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਮਞ੍ਚਪੀਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ

੫੨੧. ਪਞ੍ਚਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਆਸਯਤੋ, ਭਿਕ੍ਖ**ဝੇ**, ਮੋਘਪੁਰਿਸੋ** ဝੇ**ਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਹੀਨਜ੍ਝਾਸਯဝਸੇਨ ਅਯਂ ਤੁਚ੍ਛਪੁਰਿਸੋਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬੋ, ਹੀਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯੇ ਲੋਲਤਾਯ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤੁਚ੍ਛਤਾ ਞਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ, ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਚ ਪਞ੍ਚਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਾਰਾਪਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭੇ ਏဝ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਨਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇဝ। ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਞ੍ਚਪੀਠਤਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨဝਸੇਨ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਦ੍ဝੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮਞ੍ਚਪੀਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਤੂਲੋਨਦ੍ਧਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ

੫੨੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਪੋਟਕਿਤੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਗਚ੍ਛਜਾਤਿਕਾਨਂ ਤੂਲਂ। ਸੇਸਂ ဝੁਤ੍ਤਨਯਮੇဝ।

ਤੂਲੋਨਦ੍ਧਸਿਕ੍ਖਾਪਦဝਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਨਿਸੀਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ਼ਣ੍ਣਨਾ

੫੩੧-੫੩੬. ਸਤ੍ਤਮੇ ਨਿਸੀਦਨਸ੍ਸ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰਣਾਦਿਨਾ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਦ੍ਵ਼ੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਨਿਸੀਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ਼ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੩੭-੫੪੭. ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਟ੍ਠਮਨਵ਼ਮਦਸਮੇਸੁਪਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਵ਼ੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੁਵ਼ਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ਼ਾਤਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਰਾਜਵ਼ਗ੍ਗੋ ਨਵ਼ਮੋ।

ਖੁਦ੍ਦਕਵ਼ਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੬. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਕਣ੍ਡੰ

੧. ਪਠਮਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੩. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੇਸੁ ਪਠਮੇ **ਪਟਿਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨਵਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨੰ। ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨੰ ਆਪਤ੍ਤੀਨਮ੍ਪਿ ਵੁਡ੍ਢਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰੋ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਨਯੋ – ''ਗਾਰਯ੍ਹੇ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮੇ ਆਪਜ੍ਜਿੰ ਅਸਪ੍ਪਾਯੇ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੇ''ਤਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ। ਵੁਡ੍ਢਸ੍ਸ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ''ਗਾਰਯ੍ਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮੰ...ਪੇ॰... ਗਾਰਯ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਪ੍ਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਰਾਯਕਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਠਿਤਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸਹਤ੍ਥਾ ਯਾਵਕਾਲਿਕਗ੍ਗਹਣੰ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੫੮. ਦੁਤਿਯੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਨਨ੍ਤਞ੍ਞਾਤਾਕਾਰੇਨ ਵੋਸਾਸਨਾ, ਅਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਜ੍ਝੋਹਾਰੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੫੬੩. ਤਤਿਯੇ ਸੇਕ੍ਖਸਮ੍ਮਤਤਾ, ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਅਨਿਮਨ੍ਤਿਤਤਾ, ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਾਦਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੫੭੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਸਾਸਙ੍ਕਾਰਞ੍ਞਸੇਨਾਸਨਤਾ, ਅਨਨ੍ਤਞ੍ਞਾਤੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ ਅਪ੍ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤੰ ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਸੇਸੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੭. ਸੇਖਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਵ◌ੱਗ੍ਗਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੫੭੬. ਸੇਖਿਯੇਸੁ ਯਸ੍ਮਾ **ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੫੬ ਆਦਯੋ) ਵ◌ੁਤ੍ਤਵਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸੇਖਿਯਾਨੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਸੁ ਵ◌ਿਯੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਕਤੋ। ਚਾਰਿਤ੍ਤਨਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਨਿਵ◌ਾਸੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵ◌ਾ ''ਸਿਕ੍ਖਾ ਕਰਣੀਯਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿ ਆਰੋਪਿਤਾ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨਾਦਰਿਯਕਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਮਤ੍ਤ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਧਿਕਂ, ਊਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮੇਵ◌ਾਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਯਮੇਤੁਂ ਊਨਾਧਿਕਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਹੋਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾਨੁਸਾਰੇਨ ਨਿਵ◌ਾਸਨਞ੍ਞੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਕ੍ਖਜਙ੍ਘੋ ਵ◌ਾ''ਤਿਆਦਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ''ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਦਰਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਪਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਨਿਵ◌ਾਸਨਪਾਰੁਪਨਵਤ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਸਿਕ੍ਖਿਤੋ ਅਨਾਦਰਿਯਮੇਵ। ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਗ੍ਗਹਣੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਵ◌ਾਸਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ**''ਤਿ।

ਸਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ਪਨ **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵ◌ਾਦਨਯੇਨ** ਲੋਕਵਜ੍ਜਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਵਤ੍ਥੁਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਸਚਿਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਸੇਖਿਯਕਣ੍ਡ ੩.੫੭੬) ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਵਤ੍ਥੁਵ◌ਿਜਾਨਨਂ ਵ◌ਿਸੁਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨੇਨ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਧਭਾਵਤੋ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵ◌ਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਹਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਵ◌ਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵ◌ਾਦੇ** ਚੇਤ੍ਥ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਪਰਿਮਣ੍ਡਲਨਿਵ◌ਾਸਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਾਨਾਦਰਿਯਾਭਾਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਸੇਖਿਯੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਅਭਿਮਤਾ, ਤਞ੍ਚ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ **ਕੋਸਮ੍ਬਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਮਹਾਵ॰ ੪੫੧ ਆਦਯੋ) ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਯਂ ਉਦਕਾਵਸੇਸਂ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨਾਭਾਵ◌ੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਵ◌ੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ...ਪੇ॰... ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ॰ ੪੫੧)। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਞ੍ਚਸ੍ਸ ''ਤ੍ਵ◌ਂ ਏਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵ◌ਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀਤਿ, ਆਮ ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ। ਹੋਤੁ ਆਵ◌ੁਸੋ, ਏਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ, ਸਚੇ ਹੋਤਿ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸਤਿਯਾ ਕਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੫੧) ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾ ''ਅਧਮ੍ਮਵ◌ਾਦੀਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੫੭-੪੫੮) ਚ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਸੇਖਿਯਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਨਯੋ ਇਮੇਸਂ, ਇਧ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਚ ਤੇਸਂ ਸਾਧਾਰਣੋਵ ਹੋਤੀਤਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸਤਿਯਾ ਕਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਇਧ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ **ਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰਵ◌ਾਦੇ** ਏਵ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਥੁਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਸੇਖਿਯਾਨਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਭਿਯ੍ਯੋਕਮ੍ਯਤਾਯਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞੀਤਿ ਦ੍ਵ◌ੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਾਨਿ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਿਵ◌ੇਦਨਾਨਿ ਚਾਤਿ ਗਹਣਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨੇਵ◌ੇਤ੍ਥ ''ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ ਪੁਰਤੋ ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵ◌ਾ ਓਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਵ◌ਾਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਵਸੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ ਕਤਾ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ।

ਅਪਿਚ ''ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣਵਚਨੇਨਾਪਿ ਚੇਤਂ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਵਤ੍ਥੁਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਰਥਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਮ੍ਪਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤਨਿਯਮੇਨ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤ੍ਤਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ

ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਮੇਵ ਨ ਸਿਯਾ, ਇਦਞ੍ਚ ਵਚਨੰ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ ਸਿਯਾ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। ਨ ਚ ਸੇਖਿਯੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਨਿਯਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੇਨੇਤ੍ਥ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਪਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ''ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਚੇਤੰ ਪਾਲ਼ਿਵਚਨੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਮੇਵ ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਞ੍ਞਥਾ **ਖਨ੍ਧਕਪਾਲ਼ਿਯਾ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਞ੍ਚ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਵਾ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਵੇਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਾਦਰਿਯੰ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਾਭਾਵੋ , ਅਪਰਿਮਣ੍ਡਲਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਕੇਵਲੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਕਰਣਵਸੇਨ ਤਤਿਯਙ੍ਗਯੋਜਨਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ।

੫੭੭. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ **ਗਿਹਿਪਾਰੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਪਟਪਾਰੁਤਾਦਿ। ਵਿ**ਹਾਰੇਪੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਾਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੫੭੮. **ਗਣ੍ਠਿਕੰ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨੰ। **ਗੀਵੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਗੀਵੰ, ਮਣਿਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੋਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਮੇਵ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬੰ।

੫੭੯. ਵਿਵ**ਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤੋ**ਤਿ ਵਿਹਾਰੇ ਵਿਯ ਏਕੰਸਪਾਰੁਪਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਉਪਗਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਵਿਨਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਪਰਿਤ੍ਤਭਣਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਸੁਚਿਰਮ੍ਪਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਅਨ੍ਤਰਘਰਵਤ੍ਤੰ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਨਿਸੀਦਨਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਏਵ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ''ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤਾਦਿਸਬ੍ਬੰ ਅਕੋਪੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ''ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਉਪਗਚ੍ਛਮਾਨਸ੍ਸਾਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਪਠਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਸਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਕਤੇ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਯਥਾਸੁਖੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਗੇਹਸ੍ਸਾਮਿਕੇਹਿ 'ਯਾਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਵਸਿਸ੍ਸਥ, ਤਾਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਇਮੰ ਗੇਹੰ ਦੇਮੀ'ਤਿ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਵਾਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਹਿ ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮੇ ਵਿਯ ਯਥਾਸੁਖੰ ਗਨ੍ਤੁੰ, ਨਿਸੀਦਿਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਤਥਾਵਚਨਾਭਾਵਾ, ਦਾਨਲਕ੍ਖਣਾਭਾਵਾ, ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨ ਵਿਹਾਰਸਙ੍ਖ੍ਯਾਨੁਪਗਮਨਤੋ ਚ। ''ਯਾਵ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਥ, ਤਾਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਇਮੰ ਗੇਹੰ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ ਦੇਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪਰਿਚ੍ਚਾਗਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਾ ਦਾਨਸ੍ਸ।

੫੮੨. **ਚਤੁਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੫੮੪. **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚੀਵਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਟਿਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨੇਵੁਕ੍ਖਿਪਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੋ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਾਦਿਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ "**ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਨ ਧਮਕਰਣ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਹਿ ਖਨ੍ਧੇ ਲਗ੍ਗਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦਿਤੋ ਧਮਕਰਣੰ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਟਿਤੋ ਉਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਥਾ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚ ਪਾਰੁਪਿਤਚੀਵਰੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਜਙ੍ਘਪਿਣ੍ਡੇਹਿ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਨਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਟ੍ਠਅਟ੍ਠਮੇਸੁ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾਸੂਪਗਤੇਨਾਪਿ ਸੁਸੰਵੁਤੇਨ ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁਨਾਵ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ ਤੇਸੰ ਵਿਸੇਸੰ ਅਵਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ''ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੬. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਾਦਿਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੇਸੁ ਨਿਸੀਦਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਕਾਯਪ੍ਪਚਾਲਕਾਦੀਸੁ ਏਵ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਪਾਲ਼ਿਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨੇਤਂ ਕੇਸੁਚਿ ਪੇਯ੍ਯਾਲੇਨ ਬਜ੍ਝਾਮੋਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਚ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਯਾਵਪਰਿਸਸਾਵਨੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਤਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਆਚਰਿਤਤ੍ਤਾ।

ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਖਮ੍ਭਕਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੩. ਪਤ੍ਤੇ ਗਹਣਸਞ੍ਞਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਪਤ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬੦੪. **ਓਲੋਣੀ**ਤਿ ਏਕਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਿਕਤਿ। ਕਞ੍ਜਿਕਤਕ੍ਕਾਦਿਰਸੋਤਿ ਕੇਚਿ। ਮਂਸਰਸਾਦੀਨੀਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵਸੇਸਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਿਕਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ।

੬੦੫. **ਸਮਭਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਚਿਤਂ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਰੋਹਤੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਓਕਾਸਸਮ੍ਭਵਤੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸਮਂ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭਸ੍ਸਤਿ। ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪਿਤਾਨਿ ਪੂਵਾਨਿ ਏਵ ਵਟਂਸਕਾਕਾਰੇਨ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ "**ਪੂਵਵਟਂਸਕ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੂਪੀਕਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਰਚਿਤ੍ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਮੇਵ ਗਣ੍ਹਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਗਤੇ ਏਵ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇ ਥੂਪੀਕਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਮੇਵ ''ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਵਸੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਖਮ੍ਭਕਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੮. ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਾਦੀਸੁ **ਸਪਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਵਖਣ੍ਡਨਂ, ਅਪੇਤਂ ਦਾਨਤੋ ਅਪਦਾਨਂ, ਸਹ ਅਪਦਾਨੇਨ ਸਪਦਾਨਂ, ਅਵਖਣ੍ਡਨਵਿਰਹਿਤਂ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਓਧਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ।

੬੧੧. **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੂਪੋਦਨਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। "**ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਲ਼ਿਯਾਵ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਤ੍ਥਮਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੁਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮੁਖਗਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਯਂ ਅਰੁਚਿਯਾ ਪਵਿਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ, ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਦੇਵ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਤਾਯ ਵਾ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੁਮਿਦਨ੍ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨੇ "**ਅਸਤਿਯਾ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੬੧੩. "**ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ**"ਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਭੁਞ੍ਜਨੇ ਏਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਚਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਵੁਤ੍ਤਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਦੁਕ੍ਕਟਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਨਕ੍ਖਣੇ ਸਯਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੬੧੫. "**ਕੁਕ੍ਕੁਟਣ੍ਡਂ ਅਤਿਖੁਦ੍ਦਕ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਤਿਮਹਨ੍ਤੇ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਚੋਰਾਦਿਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਮਣ੍ਡਲਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਘਂ ਭੁਞ੍ਜਨਵਸੇਨੇਤ੍ਥ **ਆਪਦਾ**। ਏਵਮਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਕਬਲ਼ਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧੭. ਅਨਾਹਟੇ ਕਬਲ਼ੇ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਵਿਵਰਣੇ ਪਨ ਪਯੋਜਨਾਭਾਵਾ ''ਆਪਦਾਸੂ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵਮਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ।

੬੧੮. ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਕਦੇਸਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਙ੍ਗੁਲਿਮ੍ਪਿ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕਬਲ਼ਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਸੁਰੁਸੁਰੁਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸੀਤੀਕਤੋ**ਤਿ ਸੀਤਪੀਲ਼ਿਤੋ। **ਸਿਲਕਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਪਰਿਹਾਸਵਚਨਮੇਤਂ। ਸਿਲਕਞ੍ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ।

੬੨੮. "ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਮੁਖੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸਪਿ ਪਵਿਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਿਨਿਲ੍ਲੇਹਨੇਨ ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਘਨਯਾਗੁਆਦੀਸੁ ਪਤ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ, ਓਟ੍ਠਞ੍ਚ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਨਿਲ੍ਲੇਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਘਨਯਾਗੁਆਦਿਵਿਰਹਿਤਂ ਨਿਲ੍ਲੇਹਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੩੪. **ਵਲੀਵਚ੍ਛਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਣੁਪੇਸਿਕਾਹਿ ਕਤਂ। **ਮਣ੍ਡਲਬਦ੍ਧਾਨੀ**ਤਿ ਦੀਘਸਲਾਕਾਸੁ ਤਿਰਿਯਂ ਵਲਯਾਕਾਰੇਨ ਸਲਾਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਬਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਘਞ੍ਚ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਉਜੁਕਮੇਵ ਸਲਾਕਾਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਲ਼੍ਹਬਦ੍ਧਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਰਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੀਘਦਣ੍ਡਕੇਹੇਵ ਸਙ੍ਕੋਚਾਰਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਹੇਵ ਤਿਰਿਯਂ ਬਦ੍ਧਾਨਿ। **ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਦਣ੍ਡਕੇਨ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਛਿਨ੍ਨਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕਤਂ। **ਛਤ੍ਤਪਾਦੁਕਾਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਕੋਟਿਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਉਜੁਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਛਾਯਾਯ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਤਾਦਿਸੇ ਛਤ੍ਤਾਧਾਰੇ।

੬੩੭. **ਚਾਪੋ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਵਙ੍ਕਕਾਜਦਣ੍ਡਸਦਿਸਾ ਧਨੁਵਿਕਤਿ। **ਕੋਦਣ੍ਡੋ**ਤਿ ਵਿਦ੍ਧਦਣ੍ਡਾ ਧਨੁਵਿਕਤਿ।

ਸੁਰੁਸੁਰੁਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਪਾਦੁਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੭. ਸਤ੍ਤਮਵਗ੍ਗੇ **ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਪਤਿਤੋ**ਤਿ ਏਕਂ ਓਲਮ੍ਬਨਸਾਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਾਰਪ੍ਪਕਾਸਕਗਨ੍ਥਸ੍ਸ। **ਧੀਰਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਧੀ ਅਤ੍ਥੁ, ਨਿਨ੍ਦਾ ਹੋਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਿਪਾਤਨਹੇਤੁਨਾ**ਤਿ ਵਿਨਿਪਾਤਨਸ੍ਸ ਹੇਤੁਭਾਵੇਨ। **ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ, ਤਂ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਅਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਾਸਾਣੋ।

੬੪੯. ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਙ੍ਖਾਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਹਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਕੋਸਲ੍ਲਂ ਞਾਤੁਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਨ ਉਚ੍ਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗਦਾਨਨਯੇਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੫੨. ਖੇਲ਼ੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਦਕਗਣ੍ਡੁਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਕਚਵਰਾਦਿਞ੍ਚ ਮੁਖੇਨੇਵ ਹਰਿਤੁਂ ਉਦਕੇਸੁ ਛਡ੍ਡੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਪਾਦੁਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੇਖਿਯਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੬੫੫. ਅਧਿਕਰਣਸਮਥੇਸੁ ਚ ਇਧ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੧. ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ੍ਣਨਾ

੬੫੬. ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੇ **ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁ, ਵਿਸਾਖਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਟ੍ਠਗਰੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਂ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮਿਞ੍ਚੇਵ ਤਾਯ ਸਹ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਆਣਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਞ੍ਚਸਤਸਾਕਿਯਾਨਿਯੋ ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਯਾਚਨਾਯ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ''ਏਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ, ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਪਵਿਸਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਜਾਤਾ। ਸਾਕਿਯਾਨਿਯੋ ਏਵ ਸਰਣਸੀਲਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ''ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਏਤਾਹਿ ਅਞ੍ਞਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭਾਵਾਦਿਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਸਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਥੇਰੀਗਾਥਾਸੁ **ਭਦ੍ਦਾਯ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਿਯਾ** –

> ''ਨਿਹਚ੍ਚ ਜਾਣੁਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਅਕਂ।
> 'ਏਹਿ ਭਦ੍ਦੇ'ਤਿ ਮਂ ਅਵੋਚ, ਸਾ ਮੇ ਆਸੂਪਸਮ੍ਪਦਾ''ਤਿ॥ (ਥੇਰੀਗਾ॰ ੧੦੯) –

ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਚ ਅਪਦਾਨੇਪਿ –

> ''ਆਯਾਚਿਤੋ ਤਦਾ ਆਹ, 'ਏਹਿ ਭਦ੍ਦੇ'ਤਿ ਨਾਯਕੋ।
> ਤਦਾਹਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਤੋਯਮਦ੍ਦਸ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੩.੪੪) –

ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ''ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਆਣਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਥੇਰੀਗਾਥਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਏਹਿ ਭਦ੍ਦੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਸ੍ਸੂਤਿ ਮਂ ਅਵਚ ਆਣਾਪੇਸਿ, ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਣਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਆਸਿ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ (ਥੇਰੀਗਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੧੧)।

੬੫੭. **ਸਾਧਾਰਣਪਾਰਾਜਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਾਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ। ਤਾਨਿ, ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਸਾਧਾਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਿਦਾਨਵਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਏਵ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਤਾਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਾਭਾਵੇਨ ''ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਛਨ੍ਦਸੋ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਤਦਨੁਰੂਪਵਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਸਾਧਾਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਵਸੇਨ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਨੇਸਂ **ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੪੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਂ ਏਵ ਇਧ ਵਿਭਙ੍ਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੬੫੯. ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ''ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ତਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਵ ਬਹੁਲਭਾਵਤੋ, ਏਤੇਨ ਅਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਪਿ ਅਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਮਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵਂ ਤਕ੍ਕਯਾਮ ''ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਕਿਰਿਯਾਯ ਅਭਾਵੇਪਿ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਗਮਨਇਙ੍ਗਿਤਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਾਦਿਕਿਰਿਯਾਨਂ ਵਸੇਨੇਵ ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਮੇਵ, ਪਰੇਹਿ ਮਗ੍ਗੇ ਕਰਿਯਮਾਨੁਪਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਚ੍ਚਲਸ੍ਸ ਸਾਦਿਯਤੋ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਾਭਾਵੇਪਿ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖਣੇ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਜਨਿਯਮਾਨਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਚਲਨਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਕਿਰਿਯਾਯ, ਸਾ ਹਿ ਸਾਦਿਯਮਾਨੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਿਰਿਯਾ ਨਾਮ

ਹੋਤਿ ਅਵ◌ਾਯਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਮੇਥੁਨਸਾਦਿਯਨੇ ਵ◌ਿਯ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ ਪਨ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮਜਨਿਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਰਿਯਮਾਨਪਯੋਗਵਸੇਨੇਵ 'ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਿਸੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਾਦਿਯਮਾਨੇਪਿ ਨ ਦੋਸੋ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਤਬ੍ਬਹੁਲਨਯੇਨੇਤ੍ਥ ਕਿਰਿਯਤ੍ਤੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਕਿਰਿਯਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਸਿਯਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵ◌ੀਮਂਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸਾ**ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤਾ। **ਤਥੇ**ਵ◌ਾਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੀ ਏਵ।

ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਵ◌ਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੬੬੬. ਦੁਤਿਯੇ **ਪੁਰਿਮੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਾਯ ਵ◌ਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **"ਅਟ੍ਠਨ੍ਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵ◌ਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਸ੍ਸਾਪਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ◌ਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **"ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ"**ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ''ਇਦਂ ਵ◌ਜ੍ਜਂ ਨ ਪਕਾਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖੇਪਕ੍ਖਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਪਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਂ ਯਸ੍ਮਾ ''ਪੇਸਲਾ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਗਰਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਯੇਨੇਵ ਹੋਤਿ, ਭਯਞ੍ਚ ਕੋਧਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ **"ਦੁਕ੍ਖਵ◌ੇਦਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ ੩.੬੬੬) ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਵ◌ਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਂ ਪੇਮਵਸੇਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਚਿਤ੍ਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਛਾਦਨਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਤ੍ਤੇ ਕਾਰਣਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਕਾਰਣਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਿਜਾਨਨਂ ਵ◌ਿਨਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋਵ।

ਵ◌ਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬੬੯. ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੪. ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੬੭੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਲੋਕਸ੍ਸਾਦਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ **ਸਨ੍ਥਵ◌ਂ**। ਵ◌ੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨਾ"**ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਤਿਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯੋ ਮੇਥੁਨਂ ਤਂ ਨ ਸੇਵ◌ੇਤਿ ਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਾਸੁ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਤਂ ਮੇਥੁਨਂ ਨ ਸੇਵ◌ੇਯ੍ਯ। **ਅਨਰਿਯਪਣ੍ਡਕੇ**ਤਿ ਤਯੋ ਅਨਰਿਯੇ, ਤਯੋ ਪਣ੍ਡਕੇ ਚ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਮੇਥੁਨਂ ਨ ਸੇਵ◌ੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਰਿਯਾ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮੁਖਮਗ੍ਗੇਪਿ। ਛੇਦੋ ਏਵ **ਛੇਜ੍ਜਂ,** ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਵ◌**ਣ੍ਣਾਵ**◌**ਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਸੁਕ੍ਕਵ◌ਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ। **ਗਮਨੁਪ੍ਪਾਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ। **"ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਿਯੋਪਚਾਰੇਨ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਗ੍ਗਹਣਾਦਿਪਦੇਸੁ। ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੋ, ਸਉਸ੍ਸਾਹਤਾ, ਅਟ੍ਠਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਪੂਰਣਨ੍ਤਿ ਤੀਣੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਾਜਿਕਵ◌ਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੭੯. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡੇ ''ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਡ੍ਡਕਾਰਕੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਕਥਂ ਯੋ ਕੋਚਿ ਆਰੋਚੇਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **''ਏਸੇਵ ਨਯੋ''**ਤਿ।

ਗਤਿਗਤਨ੍ਤਿ ਚਿਰਕਾਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ। **ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਪਜ੍ਜਨਂ। ''ਨਿਸ੍ਸਾਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਆਹ **''ਨਿਸ੍ਸਾਰੇਤੀ''**ਤਿ। ਆਪਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਿਯੋਜੇਤਿ, ਵਿਯੋਜਨਹੇਤੁ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਗੀਵਾਯੇਵਾਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ। **ਤੇਸਂ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯਾ**ਤਿ ''ਚੋਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਮਮ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੇਚਿ ਦਣ੍ਡਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਯ। ਏਤੇਨ ਕੇਵਲਂ ਭਯੇਨ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਵਾ ਸਹਸਾ ''ਚੋਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਣ੍ਡਿਤੇਪਿ ਨ ਦੋਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਹਿ ''ਚੋਰੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਥਨੇ ਏਵ ਗੀਵਾ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਪਨ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਨਂ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ''ਅਸੁਕੋ ਚੋਰੋ ਏਵਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਸੁ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਨ ਗੀਵਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਯੇਸਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਹਿ ਸਯਂ ਚੋਰਸ੍ਸ ਅਦਣ੍ਡਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ''ਤ੍ਵਂ ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਸਚੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ। **''ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਕਰ''**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਮੀਚਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਚਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਮ੍ਪਿ ''ਇਮਿਨਾ ਗਹਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਆਹਰਾਪੇਹਿ, ਮਾ ਚਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦਣ੍ਡੇ ਗਹਿਤੇਪਿ ਨ ਗੀਵਾ ਏਵ ਦਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ''ਅਸੁਕਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪੁਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨੇ (ਪਾਰਾ· ੧੨੧) ਵਿਯ।

ਦਾਸਾਦੀਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਵਿਯ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਅਡ੍ਡਕਰਣੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਆਹ **''ਅਕਪ੍ਪਿਯਅਡ੍ਡੋ ਨਾਮ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''**ਤਿ। ਕੇਨਚਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਵੋਹਾਰਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਡੇ ਕਤੇਪਿ ਤਂ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ , ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦਾਸਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਅਤ੍ਥਾਯ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵੋਹਾਰਿਕੇਨ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕ੍ਕਮਂ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਚ ਅਡ੍ਡਂ ਕਾਰਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥਾਦਿਕਪ੍ਪਿਯਅਡ੍ਡਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਨ੍ਤੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਵਸੇਨ ਰਕ੍ਖਾਯਾਚਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਨ ਸਬ੍ਬੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਅਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ। ਤੇਨਾਹ **''ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪੀ''**ਤਿਆਦਿ। ਅਨਾਕਡ੍ਢਿਤਾਯ ਅਡ੍ਡਕਰਣਂ, ਅਡ੍ਡਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੮੩. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਦੁਤਿਯੇ **ਮਲ੍ਲਗਣਭਟਿਪੁਤ੍ਤਗਣਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਲ੍ਲਰਾਜੂਨਂ ਗਣੋ **ਮਲ੍ਲਗਣੋ। ਭਟਿਪੁਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਕੇਚਿ ਗਣਰਾਜਾਨੋ, ਤੇਸਂ ਗਣੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਨਾਰਾਯਨਭਤ੍ਤਿਕੋ ਪੁਞ੍ਞਕਾਰਗਣੋ ਮਲ੍ਲਗਣੋ। ਤਥਾ ਕੁਮਾਰਭਤ੍ਤਿਕੋ ਚ ਗਣੋ ਭਟਿਪੁਤ੍ਤਗਣੋ''ਤਿਪਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ· ਟੀ· ਸਂਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡ ੩.੬੮੩) ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਧਮ੍ਮਗਣੋ**ਤਿ ਸਾਸਨੇ, ਲੋਕੇ ਵਾ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਪੁਞ੍ਞਕਾਰਕੋ ਗਣੋ।

ਗਨ੍ਧਵਿਕਤਿਕਾਰਕੋ ਗਣੋ **ਗਨ੍ਧਿਕਸੇਣੀ**। ਪੇਸਕਾਰਾਦਿਗਣੋ **ਦੁਸ੍ਸਿਕਸੇਣੀ**। **ਕਪ੍ਪਗਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਗਤੰ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੮੫. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਗਤਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਖੀਣਾਸਵਾਯਪਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ "**ਤਿਚਿਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਚੋਰਿਤਾ, ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਤਤਿਯਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯੨. ਤਤਿਯੇ **ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ। ‘‘ਗਾਮਨ੍ਤਰੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਿਯ ‘‘ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੰ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿਯਾ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ’’ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿਯਾ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਾਮ ਪਠਮਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਮੋ ਏਵਾਤਿ ਆਹ "**ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕੇਨ ਪਾਦੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੀ**"ਤਿ।

ਮਜ੍ਝੇਤਿ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ। **ਪਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਅਪਰਕਾਲੇ। "**ਚਤੁਗਾਮਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਹਾਰਤੋ ਚਤੂਸੁ ਗਾਮੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ।

ਪਰਤੀਰਮੇਵ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿਯਾਤਿ ਨਦਿੰ ਅਨੋਤਰਿਤ੍ਵਾ ਓਰਿਮਤੀਰਤੋ ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਆਕਾਸਾਦਿਨਾ ਵਾ ਪਰਤੀਰਮੇਵ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ। **ਓਰਿਮਤੀਰਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਾਰਗਮਨਾਯ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਾਦਿਸੇ ਅਰਞ੍ਞੇਤਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਬਹਿਭਾਵਲਕ੍ਖਣੇ ਅਰਞ੍ਞੇ। "**ਤੇਨੇਵਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਵਿਰਹਿਤੇ ਸਵਣੂਪਚਾਰਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਞ੍ਞੰ ਮਗ੍ਗੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਮੂਲ਼੍ਹਤ੍ਤਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਦੁਤਿਯਿਕੰ ਓਹਿਯਿਤੁੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਏਕਭਾਵੋ, ਅਨਾਪਦਾਯ ਗਾਮਨ੍ਤਰਗਮਨਾਦੀਸੁ ਏਕਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਤਤਿਯਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕਾਰਕਗਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੇਹਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਕਤੰ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਮ੍ਮਵਾਚਕ੍ਖਣੇ ਸਹਠਿਤੇਤਿ ਕੇਚਿ। **ਨੇਤ੍ਥਾਰਵਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਥਰਣਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਵਤ੍ਤੇ।

੬੯੮. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਅਸਨ੍ਤੇ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੰ ਸੁਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ । ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਪਨ ਸਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੰ ਓਸਾਰੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਓਸਾਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਪਞ੍ਚਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਅਵਚਨਂ ''ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। ਉਭਤੋ ਅਵਸ੍ਸੁਤਭਾਵੋ, ਉਦਕਦਨ੍ਤਪੋਨਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਞ੍ਚਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਛਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ਤੇਨ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤੇਨੇਵ ''ਨ ਦੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣੇਨ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਇਤਰਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਰਿਭੋਗਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾਯ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਉਯ੍ਯੋਜਨਾ, ਤੇਨ ਇਤਰਿਸ੍ਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਛਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦੯-੧੨੨. ਸਤ੍ਤਮਤੋ ਯਾਵਦਸਮਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨੇਵ।

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡਂ

੨. ਦੁਤਿਯਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਦਿਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ਼ਣ੍ਣਨਾ

੧੩੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਸੁਪਿ ਪਠਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ਼।

੧੪੦. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਯਜਾਯ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਏਵ਼ਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਟਿਲਦ੍ਧਂ, ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵ਼ਾਪਿ ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਾਯਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਤ੍ਥੇਵ਼ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ "**ਯਥਾਦਾਨੇਯੇਵ਼ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ। ਅਕਾਲਚੀਵ਼ਰਤਾ, ਤਂ ਞਤ੍ਵ਼ਾ ਕਾਲਚੀਵ਼ਰਨ੍ਤਿ ਲੇਸੇਨ ਭਾਜਾਪਨਂ, ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੧੪੩. ਤਤਿਯੇ **ਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਮੇਵ਼ੇਤਂ ਚੀਵ਼ਰਂ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਪਰਿਵ਼ਤ੍ਤਿਤਵ਼ਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਚੀਵ਼ਰਸ੍ਸ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੂਨਾਦੀਤਿ ਦ੍ਵ਼ੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੧੪੮-੧੫੨. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਆਹਟਸਪ੍ਪਿਂ ਦਤ੍ਵ਼ਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਤ੍ਵ਼ਾ। **ਯਮਕਂ ਪਚਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਞ੍ਚ ਤੇਲਞ੍ਚ ਏਕਤੋ ਪਚਿਤਬ੍ਬਂ। ਲੇਸੇਨ ਗਹੇਤੁਕਾਮਤਾ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵ਼ਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੧੫੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਾ**ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ। **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ। **ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵ਼ਾਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵ਼ਾ**ਤਿ ਇਧ ਵ਼ੁਤ੍ਤਂ, **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੇਨ 'ਇਦਂ ਨਾਮ ਆਹਰਾ'ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਵ਼ਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵ਼ਾ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਅਞ੍ਞਚੇਤਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ਼ਣ੍ਣਨਾ) ਵ਼ੁਤ੍ਤਂ।

੧੫੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਾਵ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਵ਼ਾਣਿਜਕਸ੍ਸ।

੧੬੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਞ੍ਞਾਚਿਤਕੇਨਾ**ਤਿ ਸਯਂ ਯਾਚਿਤਕੇਨਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬੯-੧੮੯. ਅਟ੍ਠਮਤੋ ਯਾਵ਼ਦ੍ਵ਼ਾਦਸਮਾ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ਼।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵ਼ਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੪. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਲਸੁਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਲਸੁਣਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯੭. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਸੁ ਲਸੁਣਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਬਦਰਸਾਲ਼ਵਂ** ਨਾਮ ਬਦਰਫਲਾਨਿ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਕਤੁਬ੍ਬਬਜਞ੍ਜਨਵਿਕਤਿ। ਆਮਕਮਾਗਧਲਸੁਣਞ੍ਚੇਵ, ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੭੯੯-੮੧੨. ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿ।

੮੧੫. ਛਟ੍ਠੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਆਸੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ।

੮੧੭. **ਦਧਿਮਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਦਧਿਮ੍ਹਿ ਪਸਨ੍ਨੋਦਕਂ। **ਰਸਖੀਰਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਂਸਰਸਖੀਰਾਦੀਨਂ। ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਾਨਂ, ਪਾਨੀਯਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਧੂਪਨਸ੍ਸ ਵਾ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੮੨੨. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਵਿਨਾ ਲਦ੍ਧਂ। **ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਿਰੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਯਂ ਕਰਣੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਾਰਾਪਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਨ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ, ''ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਨ ਵਾ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਾਯ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਿ ਹਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧਮੇਵਾਤਿ। ਆਮਕਧਞ੍ਞਵਿਞ੍ਞਾਪਨਾਦਿ, ਤਂ ਭਜ੍ਜਨਾਦਿਨਾ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੮੨੪. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਨਿਬ੍ਬਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਲਦ੍ਧੋ। **ਕੇਣੀ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਆਯੋ, ਆਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਤੇਨਾਹ **"ਏਕਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਠਾਨਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਗਾਮਜਨਪਦਾਣਾਯਤ੍ਤਂ। ਵਲ਼ਞ੍ਜਿਯਮਾਨਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਾਦਿਤਾ, ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਰਾਦੀਨਂ ਛਡ੍ਡਨਾਦੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੮੩੦. ਨਵਮੇ **"ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨਾਲ਼ਿਕੇਰਮ੍ਪੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹਰਿਤੂਪਰਿ ਛਡ੍ਡਨਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਬੀਜੇਸੂ"**ਤਿਆਦਿ। ਯਤ੍ਥ ਚ ਛਡ੍ਡੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਹਰਿਤੇ ਵਚ੍ਚਾਦਿਂ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। **ਸਬ੍ਬੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ।

੮੩੬-੭. ਦਸਮੇ **ਤੇਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਆਰਾਮੇ ਠਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਠਿਤਨਿਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਠਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨ ''ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਗਮਨਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਗਮਨਾਯ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨਚ੍ਚਾਦਿਤਾ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਗਮਨਂ, ਦਸ੍ਸਨਾਦਿ ਚਾਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਲਸੁਣਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਅਨ੍ਧਕਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪੧. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਦਾਨੇ** ਵਾਤਿ ਦਾਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਾਨਾਦਿ, ਰਹੋਪੇਕ੍ਖਾ, ਸਹਾਯਾਭਾਵੋਤਿ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੮੪੨-੮੫੦. ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨਿ।

੮੫੪. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸ੍ਸ ਅਨੋਕਾਸੇ**ਤਿ ਊਰੁਬਦ੍ਧਾਸਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਹੋਨਕੇ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਪ੍ਪਹੋਨਕਾਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜਾ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੮੬੦-੮੭੯. ਛਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨ੍ਧਕਾਰਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਨਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮੩-੮੮੭. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮਦੁਤਿਯਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨਿ।

੮੯੩. ਤਤਿਯੇ **ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ। **ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਵਿਸਿਬ੍ਬਨਦਿਵਸਤੋ ਪਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ। ਅਨ੍ਤੋਪਞ੍ਚਾਹੇ ਪਨ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਚਤੂਹਪਞ੍ਚਾਹਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੯੦੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣਾ ਪਞ੍ਚਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੯੦੩. ਪਞ੍ਚਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੯੦੯. ਛਟ੍ਠੇ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੇ ਪਰਿਣਤਤਾ, ਵਿਨਾ ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੯੧੧. ਸਤ੍ਤਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੯੧੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕੁਮ੍ਭਥੂਣਂ** ਨਾਮ ਕੁਮ੍ਭਸਦ੍ਦੋ, ਤੇਨ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀਤਿ **ਕੁਮ੍ਭਥੂਣਿਕਾ**। ਤੇਨਾਹ **''ਘਟਕੇਨ ਕੀਲ਼ਨਕਾ''**ਤਿ। **ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਚਤੁਰਸ੍ਸਅਮ੍ਬਣਕਤਾਲ਼''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਰੁਕ੍ਖਸਾਰਾਦਿਮਯਂ ਅਨ੍ਤੋਛਿਦ੍ਦਂ ਚਤੂਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਚਮ੍ਮੋਨਦ੍ਧਂ ਵਾਦਿਤਭਣ੍ਡਂ, ਯਂ ''ਬਿਮ੍ਬਿਸਕ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਵਾਦੇਨ੍ਤਾਪਿ ਕੁਮ੍ਭਥੂਣਿਕਾ। ਤੇਨਾਹ **''ਬਿਮ੍ਬਿਸਕਵਾਦਿਤਕਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''**ਤਿ।

੯੧੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਪ੍ਪਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਕਤਂ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨੂਪਗਂ। ਸਮਣਚੀਵਰਤਾ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਂ ਦਾਨਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੯੨੧-੯੩੧. ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨੇਵ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਤੁਵਟ੍ਟਵਗ੍ਗੋ

੧੦. ਦਸਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭੬. ਤੁਵਟ੍ਟਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦਸਮੇ ਚਾਰਿਕਾਯ ਅਪਕ੍ਕਮਨੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਮੇਵ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਨੇਤ੍ਥ “**ਲੋਕਵਜ੍ਜ**”ਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤੁਵਟ੍ਟਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭੮. ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਾਟੇਕ੍ਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਗੀਵਾਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਪ੍ਪਯੋਗਗਣਨਾਯ।

੧੦੧੫. ਨਵਮੇ ਹਤ੍ਥਿਆਦੀਸੁ **ਸਿਪ੍ਪ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ, ਤਥਾ ਆਥਬ੍ਬਣਾਦੀਸੁ **ਮਨ੍ਤ**-ਸਦ੍ਦੋ। ਤਤ੍ਥ **ਆਥਬ੍ਬਣਮਨ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਆਥਬ੍ਬਣਵੇਦਵਿਹਿਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤਕਰੋ ਮਨ੍ਤੋ। **ਖੀਲਨਮਨ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਵੇਰਿਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਾਰਦਾਰੁਮਯੰ ਖੀਲੰ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯੰ ਆਕੋਟਨਮਨ੍ਤੋ। **ਅਗਦਪ੍ਪਯੋਗੋ** ਵਿਸਪ੍ਪਯੋਜਨੰ। **ਨਾਗਮਣ੍ਡਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਾਨੰ ਪਵੇਸਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥੰ ਮਣ੍ਡਲਬਨ੍ਧਮਨ੍ਤੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੧੦੨੫-੧੧੧੬. ਆਰਾਮਵਗ੍ਗੋ , ਗਬ੍ਭਿਨਿਵਗ੍ਗੋ ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੮. ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੯. ਅਟ੍ਠਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਬ੍ਬਪਠਮਾ ਦ੍ਵੇ ਮਹਾਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਿਨਿਵਗ੍ਗੇ (ਪਾਚਿ॰ ੧੦੬੭ ਆਦਯੋ) ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਵੁਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇ। **ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਥਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੧੬੭. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਪਾਰਿਵਾਸਿਯੇਨ ਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੇਨ ਨਵਿਕਪ੍ਪਵੁਤ੍ਥੇਨ ਵਿਗਤੇਨ ਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਛਨ੍ਦਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ।

੧੧੬੮. “**ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯਾ**”ਤਿ ਏਤੇਨ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯੇਨ ਅਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯਪਿ ਪਰਿਸਾਯ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਛਨ੍ਦੰ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯਾ**”ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯਾ’’ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ , **ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਚ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਦਾਨੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, **ਤਦਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ ‘‘ਪਾਰਿਵਾਸਿਯਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਦਾਨੰ ਨਾਮ ਪਰਿਸਾਯ ਵੁਟ੍ਠਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਨ

ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੮੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ''ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੧੧੮੧. ਛਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਏਵ।

ਖੁਦ੍ਦਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੫. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਕਣ੍ਡਂ

ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨੮. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਦੀਸੁ **ਪਾਲ਼ਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਕੇਸੂ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਸੁ।

ਸਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਵੁਯਾਤਿ ਸਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸਮਥਨਾਮਕਾ। ਤਂ ਅਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਤਾਦਿਸਂਯੇਵ ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਦੂ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਬ੍ਬਾਸਵਪਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਸਵਵਿਘਾਤਕਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ। **ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੁ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੁ, ਪਪ੍ਪੋਨ੍ਤੁਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

੧. ਮਹਾਖਨ੍ਧਕੋ

ਬੋਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਮਹਾਵਗ੍ਗੇ **ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਨ੍ਤਿ** ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਵਿਭਙ੍ਗਾਨੰ। ਯੰ ਖਨ੍ਧਕੰ ਸਙ੍ਗਾਯਿਂਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਸਮੂਹੋ, ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਵਾ ਪਕਾਸਨਤੋ **ਖਨ੍ਧਕੋ। ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਦਿਚਾਰਿਤ੍ਤਵਾਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਮੂਹੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਪਦਭਾਜਨੀਯੇ ਯੇਸੰ ਪਦਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾ ਯੇਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੇਹਿ ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਅਥ ਵਾ ਯੇ ਅਤ੍ਥਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਹਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਚੇਤ੍ਥ ਪਦਪੂਰਣੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੧. ਵਿ**ਸੇਸਕਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ''ਯੇਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਹੇਤੁਭੂਤੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣੰ ਵਿਯ ਵਿਸੇਸਕਾਰਣੰ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਨਿਵਤ੍ਤਨਕਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਚਰਿਯਾਵਿਭਾਵਨਸ੍ਸ ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੰ ਕਿੰ ਪਯੋਜਨੰ? ਯਦਿ ਵਿਸੇਸਕਾਰਣੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਨਿਦਾਨਦਸ੍ਸਨੰ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿਚੇਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤੰ ਵਤ੍ਥੁਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਕਾਰਣੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵ। ਤੇਨਾਹ **"ਯਾ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ।

ਉਰੁਵੇਲਾਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਉਰੁ**-ਸਦ੍ਦੋ ਮਹਨ੍ਤਵਾਚੀ। **ਵੇਲਾ**-ਸਦ੍ਦੋ ਤੀਰਪਰਿਯਾਯੋ। ਉਨ੍ਨਤਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਵੇਲਾ ਵਿਯ ਵੇਲਾ। ਉਰੁ ਮਹਨ੍ਤੀ ਵੇਲਾ ਉਰੁਵੇਲਾ, ਤਸ੍ਸੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਮਹਾਵੇਲਾਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਮਰਿਯਾਦਾ**ਤਿ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਸੀਮਾ। **ਪਤ੍ਤਪੁਟੇਨਾ**ਤਿ ਤਾਲਾਦੀਨੰ ਪਣ੍ਣਪੁਟੇਨ।

''ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਅਨੁਨਾਸਿਕਲੋਪੇਨਾਯੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ **"ਪਠਮੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ"**ਤਿ। **ਪਠਮ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਅਥ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਅਨੇਕਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਨਿਪਾਤਾਨੰ। **ਸਤ੍ਤਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਏਤੰ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ। **ਅਥ ਖੋ**ਤਿ ਅਧਿਕਾਰਨ੍ਤਰਦਸ੍ਸਨੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਤੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖਪਟਿਸਂਵੇਦਨੰ ਪਹਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਮਨਸਿਕਾਰੇ ਅਧਿਕਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਟਿਮੁਖੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਕਾਰਣਬਹੁਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਸਹਿਤੇ**ਤਿ ਕਾਰਿਯਬਹੁਤਾ। **ਅਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਸ੍ਵੇਵਾ**ਤਿ ਸੋ ਏਵ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ** ਵਾ **ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ। **ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸਂਸਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **"ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾ"**ਤਿਆਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣੰ **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**। ਲੋਕਿਯਕੁਸਲਾਕੁਸਲਚੇਤਨਾ **ਸਙ੍ਖਾਰਾ**। ਲੋਕਿਯਵਿਪਾਕਮੇਵ **ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ**। ਲੋਕਿਯਵੇਦਨਾਦਿਕ੍ਖਨ੍ਧਤ੍ਤਯੰ **ਨਾਮੰ,** ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਭੇਦੰ **ਰੂਪੰ**। ਪਸਾਦਵਿਞ੍ਞਾਣਭੇਦੰ **ਸਲ਼ਾਯਤਨੰ**। ਵਿਪਾਕਭੂਤੋ ਸਬ੍ਬੋ **ਫਸ੍ਸੋ, ਵੇਦਨਾ** ਚ। ਰਾਗੋ **ਤਣ੍ਹਾ**। ਬਲਵਰਾਗੋ, ਤਿਵਿਧਾ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿ **ਉਪਾਦਾਨੰ। ਭਵੋ** ਪਨ ਦੁਵਿਧੋ ਕਮ੍ਮਭਵੋ, ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮਭਵੋ** ਸਾਸਵਕੁਸਲਾਕੁਸਲਚੇਤਨਾਵ, **ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵੋ** ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਤੇਸੰ ਉਪਪਤ੍ਤਿ **ਜਾਤਿ**। ਪਾਕੋ **ਜਰਾ**। ਭੇਦੋ **ਮਰਣੰ**। ਤੇ ਏਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋਚਨੰ **ਸੋਕੋ**। ਕਨ੍ਦਨੰ **ਪਰਿਦੇਵੋ। ਦੁਕ੍ਖੰ** ਕਾਯਿਕੰ। **ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ** ਚੇਤਸਿਕੰ। ਅਤਿਵਿਯ ਸੋਕੋ **ਉਪਾਯਾਸੋ**।

ਪਚ੍ਚੇਕਞ੍ਚ **ਸਮ੍ਭਵਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **"ਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਨਾਪਿ ਸੁਭਸੁਖਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਹਵ◌ੇਤਿ ਬਜਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। “**ਅਨੁਲੋਮਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਪਟਿਵ◌ੇਧਸਾਧਕਾ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ**”ਤਿ ਇਦਂ ਪਠਮਵ◌ਾਰੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾਯਤ੍ਵ◌ੇਵ ਅਸੇਸਵ◌ਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਟਿਲੋਮਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋਪਿ ਆਗਤੋ, ਤਥਾਪਿ ‘‘ਯਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ ਸਹੇਤੁਧਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਲੋਮਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਪਟਿਵ◌ੇਧਸ੍ਸੇਵ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵ◌ਂ ਦੁਤਿਯਵ◌ਾਰੇਪਿ ‘‘ਯਤੋ ਖਯਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਅਵ◌ੇਦੀ’’ਤਿ ਗਾਥਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਖਯਸਙ੍ਖਾਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨੋ ਕਲ੍ਲੋ ਪਞ੍ਹੋ**ਤਿ ਅਯੁਤ੍ਤੋ ਨ ਬਜਾਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਿਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਕੋ ਫੁਸਤੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਯ ਪੁਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ‘‘ਕੋ ਵਞ੍ਝਾਪੁਤ੍ਤੋ ਫੁਸਤੀ’’ਤਿਆਦਿ ਵ◌ਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੋਲ਼ਸ ਕਙ੍ਖਾ**ਤਿ ‘‘ਅਹੋਸਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਮਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨਨੁ ਖੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਕਿਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਕਿਂ ਅਹੋਸਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਮਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨਨੁ ਖੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਿਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਕਿਂ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਅਹਂ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਨੋ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਅਯਂ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਤੋ ਕੁਤੋ ਆਗਤੋ, ਸੋ ਕੁਹਿਂ ਗਾਮੀ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦) ਏਵ◌ਂ ਆਗਤਾ ਅਤੀਤੇ ਪਞ੍ਚ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਞ੍ਚ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਛਾਤਿ ਸੋਲ਼ਸਵ◌ਿਧਾ ਕਙ੍ਖਾ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਦੇਵ◌ਾਦੀਸੁ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਦੀਸੁ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਙ੍ਖਤਿ। **ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਪਨ ਸਣ੍ਠਾਨਾਕਾਰਾਦੀਸੁ ਇਸ੍ਸਰਾਦਿਜਨਕਂ, ਕਾਰਣਂ ਵ◌ਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। **ਕਿਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਕਿਂ ਅਹੋਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਪਠਮਂ ਕਿਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਿਂ ਅਹੋਸਿਨ੍ਤਿ ਕਙ੍ਖਤਿ। **ਅਹਂ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮੀ**ਤਿਆਦਿ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਾਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਤਂ, ਸਰੂਪਪਕਾਰਾਦਿਕਞ੍ਚ ਕਙ੍ਖਤਿ। ਵ**ਪਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵ◌ਿਅਪਯਨ੍ਤਿ ਬਜਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**”ਤਿ।

੩. **ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਪਜਾਨਨਸ੍ਸ, ਪਚ੍ਚਯਕ੍ਖਯਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ। **ਏਕੇਕਮੇਵ ਕੋਟ੍ਠਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਤੋ ਏਕੇਕਮੇਵ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ। **ਪਾਟਿਪਦਰਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ◌ਂ ਮਨਸਾਕਾਸੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਤੀਸੁਪਿ ਯਾਮੇਸੁ ਏਵ◌ਂ ਇਧ ਖਨ੍ਧਕਪਾਲ਼ਿਯਾ ਆਗਤਨਯੇਨ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਂਯੇਵ ਮਨਸਾਕਾਸਿ।

ਅਜਪਾਲਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪. ਤਸ੍ਸ **ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਅਪਗਮਨੇਨ। **ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ। ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਏਵ ਹਿ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਅਵਸੇਸਕਾਲਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਭਗਵ◌ਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਵ◌ੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ**”ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਰਤਨਚਙ੍ਕਮੇ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਚਿਰਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਮਾਪਿਤੇ ਰਤਨਚਙ੍ਕਮੇ। **ਰਤਨਘਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਨਿਸੀਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਮਾਪਿਤਂ ਰਤਨਮਯਂ ਗੇਹਂ।

ਤਤ੍ਰਾਪੀਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਰਤਨਘਰੇਯੇਵ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਂ ਵ◌ਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਏਵ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵ◌ੇਦੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਅਨਨ੍ਤਨਯਸਮਨ੍ਤਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੀਤਿਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਰਤਨਘਰੇ ਵ◌ਿਯ ਨਿਚ੍ਛਰਿਂਸੁ ਏਵ। **“ਹੁਂਹੁ”ਨ੍ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ‘‘ਸਬ੍ਬੇ ਹੀਨਜਾਤਿਕਾ ਮਂ ਮਾ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਮਾਨਵਸੇਨ, ਸਮੀਪਂ ਉਪਗਤੇਸੁ ਕੋਧਵਸੇਨ ਚ ‘‘ਅਪੇਥਾ’’ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਨਿਚ੍ਛਾਰਿਤਂ ਹੁਂਹੁਂਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਤ੍ਤਂ। **ਅਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਦੇਵ◌ਾਨਂ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣਾਨਂ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਭੂਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ।

ਮੁਚਲਿਨ੍ਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫. **ਮੁਚਲਿਨ੍ਦਮੂਲੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ **ਮੁਚਲਿਨ੍ਦੋ** ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ ਨੀਪਰੁਕ੍ਖੋ, ਯੋ ‘‘ਨਿਚੁਲੋ’’ਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮੇਘੋ**ਤਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਗਬ੍ਭਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਹਾਮੇਘੋ। ਵ**ਦ੍ਦਲਿਕਾ**ਤਿ ਵ◌ੁਟ੍ਠਿਯਾ ਏਵ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਨਾਮਂ। ਯਾ ਚ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ

ਸਤ੍ਤਾਹवਦ੍ਦਲਿਕਾਤਿ वੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ “**ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅवਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨवੁਟ੍ਠਿਕਾ ਅਹੋਸੀ**”ਤਿ। ਸੀਤवਾਤੇਨ ਦੂਸਿਤਂ ਦਿਨਮੇਤਿਸ੍ਸਾ वਦ੍ਦਲਿਕਾਯਾਤਿ ਸੀਤवਾਤਦੁਦ੍ਦਿਨੀਤਿ ਆਹ “**ਉਦਕਫੁਸਿਤਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਉਬ੍ਬਿਦ੍ਧਤਾ ਨਾਮ ਦੂਰਭਾवੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਮੇਘवਿਗਮੇਨ ਦੂਰੀਭੂਤ**”ਨ੍ਤਿ। ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿ वਿਯ ਦਿਬ੍ਬਤਿ ਜੋਤੇਤੀਤਿ **ਦੇवੋ**, ਆਕਾਸੋ।

ਏਤਮਤ੍ਥਂ वਿਦਿਤ੍वਾਤਿ वਿवੇਕਸ੍ਸ ਸੁਖਭਾवਂ वਿਦਿਤ੍वਾ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਸਮੁਚ੍ਛੇਦਕਤ੍ਤਾ ਮਗ੍ਗਞਾਣਾਨਂ “**ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਸਨ੍ਤੋਸੇਨਾ**”ਤਿ वੁਤ੍ਤਂ। **ਅਕੁਪ੍ਪਨਭਾ**वੋਤਿ ਅਕੁਜ੍ਝਨਸਭਾवੋ।

ਰਾਜਾਯਤਨਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ

੬. **ਪਚ੍ਚਗ੍ਘੇ**ਤਿ ਅਭਿਨवੇ। ਅਯਮੇव ਅਤ੍ਥੋ ਪਸਤ੍ਥੋ, ਨ ਪੁਰਿਮੋ। ਨ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਮਹਗ੍ਘਂ ਪਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਚਨਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ

੭. ਆਲੀਯਨ੍ਤਿ ਸੇवੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਆਲਯਾ। ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਤਿ ਆਹ “**ਸਤ੍ਤਾ…ਪੇ॰… वੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ**”ਤਿ। **ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਦਿਤਾ**ਤਿ ਅਤਿवਿਯ ਪਮੁਦਿਤਾ। **ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ **ਠਾਨ**-ਸਦ੍ਦਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍वਾ। **ਇਮੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਨਂ ਫਲਾਨਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨवੇवਚਨਾਨਿ। **ਅਪਿਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ ਨਿਪਾਤੋ। ਨ ਕੇवਲਂ ਏਤਦਹੋਸਿ, ਇਮਾਪਿ ਗਾਥਾ ਪਟਿਭਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਮੇ ਅਧਿਗਤਨ੍ਤਿ ਪਾਰਮਿਪੂਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ वੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਸੁਖਾਪਟਿਪਦਾव ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਹ**-ਇਤਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤਂ, ਏਕਂਸਨ੍ਤਿ ਦ੍वੀਸੁ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਨਿਪਾਤੋ, ਬ੍ਯਤ੍ਤਂ, ਏਕਂਸੇਨ वਾ ਅਲਨ੍ਤਿ वਿਯੋਜੇਨ੍ਤਿ। **ਹਲ**ਨ੍ਤਿ वਾ ਏਕੋ ਨਿਪਾਤੋ।

੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਹਮ੍ਪਤਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗवਤੋ ਸਾਸਨੇ **ਸਹਕੋ** ਨਾਮ ਥੇਰੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਤਿ ਹੁਤ੍वਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤੇਨ ਨਂ ‘‘ਸਹਮ੍ਪਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। **ਅਸ੍ਸवਨਤਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸवਨਤਾਯ, ਅਸ੍ਸवਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸवਨਮੇव ਹਿ ਸवਨਤਾ ਯਥਾ ਦੇवਤਾਤਿ।

ਧਮ੍ਮੋ ਅਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਧਮ੍ਮੋ। **ਸਮਲੇਹੀ**ਤਿ ਪੂਰਣਕਸ੍ਸਪਾਦੀਹਿ ਛਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰੇਹਿ। **ਅਪਾਪੁਰਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਹਤ੍ਥੇਨ वਿवਰ। **ਦ੍वਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ वਦਤਿ।

ਸੇਲੇਤਿ ਘਨਸਿਲਾਮਯੇ। **ਤਥੂਪਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਥਾ**-ਸਦ੍ਦੋ ਤਂ-ਸਦ੍ਦਤ੍ਥੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨ ਸੋ ਸੇਲਪਬ੍ਬਤੋ ਉਪਮਾ ਯਸ੍ਸ। ਤਂ ਤਥੂਪਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ वਾ ਪਬ੍ਬਤਾਦਿਨਾ ਪਕਾਰੇਨ ਉਪਮਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਭੂਤਂ। **ਉਟ੍ਠਾਹੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਚਾਰਿਕਚਰਣਤ੍ਥਂ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਸਨਾ ਕਾਯੇਨ, ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਭਾवਤੋ वਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਅਯਮੇव वਾ ਪਾਠੋ। ਤੇਨੇव ‘‘वਿਚਰ, ਦੇਸਸ੍ਸੂ’’ਤਿ ਦੁवਿਧੇਪਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੁਪਯੋਗੇ ਨਿਯੋਜੇਸਿ। **वੀਰਾ**ਤਿਆਦਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਥੁਤਿवਸੇਨ ਸਮ੍ਬੋਧਨਾਨਿ।

੯. **ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਞਾਣੇਨ, ਆਸਯਾਨੁਸਯਞਾਣੇਨ ਚ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਦ੍वਿਨ੍ਨਂ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਨਾਮਂ। **ਸ੍वਾਕਾਰਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦਯੋव ਆਕਾਰਾ ਸੁਨ੍ਦਰਾ ਯੇਸਂ, ਤੇ ਸ੍वਾਕਾਰਾ, ਸੁवਿਞ੍ਞਾਪਯਾ, ਪਰਲੋਕਞ੍ਚ वਜ੍ਜਞ੍ਚ ਭਯਤੋ ਦਸ੍ਸਨਸੀਲਾ ਚਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਉਪ੍ਪਲਿਨੀ**ਤਿ ਗਚ੍ਛਲਤਾਪਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਪਿ वੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ। ਏवਮਿਤਰੇਸੁਪਿ। **ਉਦਕਾਨੁਗ੍ਗਤਾਨੀ**ਤਿ ਉਦਕਤੋ ਅਨੁਗ੍ਗਤਾਨਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਮੁਗ੍ਗਾਨੇव ਹੁਤ੍वਾ ਪੁਸਨ੍ਤਿ वਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ **ਅਨ੍ਤੋਨਿਮੁਗ੍ਗਪੋਸੀਨਿ। ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਉਦਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨवਸੇਨ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍वਾ।

ਅਪਾਰੁਤਾਤਿ ਵਿਵਟਾ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਉਪਨਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ। **ਦ੍ਵਾਰਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਦ੍ਵਾਰਾਨਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਯਮ੍ਭੁਞਾਣੇਨ ਸਉਪਨਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਤੇਸਂ ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਵਿਹਿਂਸਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ – ''ਅਹਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਗੁਣਂ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਪਣੀਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਸੁ ਮਨੁਜੇਸੁ ਦੇਸਨਾਯ ਵਿਹਿਂਸਾ ਕਾਯਵਾਚਾਕਿਲਮਥੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਹਿਂਸਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਨ ਭਾਸਿਂ** ਭਾਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਾਭਾਜਨਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤੁ, ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨੇਸਂ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਆਲ਼ਾਰੋਤਿ ਨਾਮਂ। **ਕਾਲਾਮੋ**ਤਿ ਗੋਤ੍ਤਂ। **ਭਗਵਤੋਪਿ ਖੋ ਞਾਣਂ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਇਦਾਨੇਵ ਉਦਪਾਦਿ, ਨਨੁ ਬੋਧਿਮੂਲੇ ਤੇਕਾਲਿਕਾ, ਕਾਲਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ? ਸਚ੍ਚਂ ਦਿਟ੍ਠਾ, ਤਥਾਪਿ ਨਾਮਾਦਿਵਸੇਨ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਾ ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ। ਨ ਹਿ ਏਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨਾਮਜਾਤਿਆਦਿਕਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਿਭਾਗਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਕਪ੍ਪਾਨਂ ਵਿਰੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਹਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ, ਸਬ੍ਬਵਿਕਪ੍ਪਾਰਹਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨਮੇਵ ਪਨਾਨੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ। ਯਥਾ ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਪਨ ਯਥਿਚ੍ਛਿਤਾਕਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਵਿਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇ ਚਿਤ੍ਤਪਟੇ ਵਿਯ। ਇਧਾਪਿ ਆਲ਼ਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਵਜ੍ਜਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਞਾਣਂ ਉਦਪਾਦਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾ ਏਵ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਪ੍ਪਮੁਖਾ ਚ ਦੇਵਤਾ, ਆਲ਼ਾਰੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨੇ, ਉਦਕੋ ਚ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਏਵ। ਤਂ ਪਨ ਖਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਲ੍ਲਭਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਕਮੇਨ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇ ਞਾਣਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਦ੍ਦਗਤਿਯਾ ਹਿ ਬਨ੍ਧਤ੍ਤਾ ਏਕੇਨ ਞਾਣੇਨ ਞਾਤਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਕਮੇਨ ਞਾਤਂ ਵਿਯ ਪਟਿਭਾਤਿ, ਦੇਵਤਾਪਿ ਚ ਭਗਵਤਾ ਞਾਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਭਗਵਤੋਪਿ ਖੋ ਞਾਣਂ ਉਦਪਾਦੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਵਮਞ੍ਞਤ੍ਥਾਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ''ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਸੁਕਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਤ੍ਥ ਮਯਿ ਗਤੇ ਕਿਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਥ ਹਿਤੇਸਿਤਾਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਚਨਗਤਿਯਂ ਕਮਵੁਤ੍ਤਿਤੇ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਪਿ ਏਕੇਨੇਵ ਞਾਣੇਨ ਸਕਲਾਵਬੋਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਬਹੁਕਾਰਾ ਖੋ ਮੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾ**ਤਿ ਉਪਕਾਰਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਪਕਾਰਾਨਮ੍ਪਿ ਦੇਸਨਤੋ।

੧੧. ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਗਯਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਬੋਧਿਨ੍ਤਿ ਗਯਾਯ, ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਤਿਗਾਵੁਤੇ ਠਾਨੇ।

ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੂਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਲੇਪੇਨ ਅਲਿਤ੍ਤੋ। ਤਤੋ ਏਵ **ਸਬ੍ਬਞ੍ਜਹੋ**। **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਸਯਂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਕਮੁਦ੍ਦਿਸੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ''ਅਯਂ ਮੇ ਆਚਰਿਯੋ''ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਂ।

ਕਾਸਿਨਂ ਪੁਰਨ੍ਤਿ ਬਾਰਾਣਸਿਂ। **ਆਹਞ੍ਛ**ਨ੍ਤਿ ਆਹਨਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਮਤਾਧਿਗਮਾਯ ਉਗ੍ਘੋਸਨਤੋ **ਅਮਤਦੁਨ੍ਦੁਭਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ''ਅਮਤਭੇਰਿਂ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਰਹਸਿ ਅਨਨ੍ਤਜਿਨੋਤਿ ਅਨਨ੍ਤਜਿਨੋਪਿ ਭਵਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨਨ੍ਤਞਾਣਤਾਯ ਅਨਨ੍ਤੋ ਜਿਨੋ ਚ, ਅਨਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਞਾਣੇਨ, ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਾ ਦੋਸਂ ਜਿਤਵਾ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਨ੍ਤਰਹਿਤਤਾਯ ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਜਿਨਿ ਕਿਲੇਸਾਰਯੋ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੀਤਿਪਿ **ਅਨਨ੍ਤਜਿਨੋ**।

ਹੁਪੇਯਜਾਪੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਏਵਂਵਿਧੇ ਰੂਪਕਾਯਰਤਨੇ ਈਦਿਸੇਨ ਞਾਣੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਂ ਨਾਮ ਕਥਨਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਪਰਕਾਲੇ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਗਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧਾਯ

ਪਚ੍ਚਯੋ ਜਾਤੋ। ਤਥਾਹੇਸ ਭਗਵਾ ਤੇਨ ਸਮਾਗਮਤ੍ਥੰ ਪਦਸਾਵ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ।

੧੨. ਬਾਹੁਲ੍ਲਿਕੋਤਿ ਪਚ੍ਚਯਬਾਹੁਲ੍ਲਿਕੋ। **ਪਧਾਨਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਧਾਨਤੋ ਦੁਕ੍ਕਰਚਰਣਤੋ ਪਰਿਹੀਨੋ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਅਗਾਰਿਯੰ, ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਹਿਤੰ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖਾਦਿਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਨਗਾਰਿਯਾ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਤੰ **ਅਨਗਾਰਿਯੰ। ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਤਦਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ । **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਞਾਣੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ।

ਇਰਿਯਾਯਾਤਿ ਦੁਕ੍ਕਰਇਰਿਯਾਯ। **ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਤੋ ਲੋਕਿਯਞਾਣਤੋ ਉਪਰਿ ਅਰਿਯੰ ਕਾਤੁੰ ਅਲੰ ਸਮਤ੍ਥੋ **ਅਲਮਰਿਯੋ**। **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਨੋ**ਤਿ ਨੁ। **ਭਾਸਿਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਮੇਤੰ ਵਾਕਜਭੇਦਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇ ਚ ''ਯਦਿ ਏਸ ਪਧਾਨਕਾਲੇ 'ਅਹੰ ਅਰਹਾ'ਤਿ ਵਦੇਯਜ, ਮਯਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਹਾਮ, ਨ ਚਾਨੇਨ ਤਦਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮੇਵ ਗੁਣੰ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਏਕਪਦੇਨ ਸਤਿੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਗਾਰਵਾ ਆਵੁਸੋਵਾਦੰ ਪਹਾਯ ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। **ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤੰ।

੧੩. ਅਨ੍ਤਾਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ। **ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਕਿਲੇਸਕਾਮਸੁਖਸ੍ਸ ਅਨੁਭਵੋ। ਕਿਲੇਸਕਾਮਾ ਏਵ ਵਾ ਆਮਿਸਸੁਖੇਨ ਅਲ੍ਲੀਯਨਤੋ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਗਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਗਾਮਵਾਸੀਨੰ ਸਨ੍ਤਕੋ। **ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲਮਥਸ੍ਸ ਕਣ੍ਟਕਸੇਯਜਾਦਿਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੋ। **ਉਭੋ ਅਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਲੋਭੇ ਵਾ ਸਸ੍ਸਤੋ ਵਾ ਏਕੋ ਅਨ੍ਤੋ, ਦੋਸੋ ਵਾ ਉਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਏਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਚਕ੍ਖੁਕਰਣੀਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਞਾਣਚਕ੍ਖੁੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਚਕ੍ਖੁਕਰਣੀ। ਦੁਤਿਯੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। **ਉਪਸਮੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੂਪਸਮੋ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਸਮ੍ਬੋਧੋ** ਚ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਵੇਧੋਵ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ** ਅਸਙ੍ਖਤਧਾਤੁ। ਏਤੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪਟਿਪਦੰ ਥੋਮੇਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਞਾਣੰ। **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ। ਸੇਸੰ ਧਮ੍ਮਤੋ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਮੇਵ।

੧੪. ਏਵੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗੇ ਏਕਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਇਦੰ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਜਾਤਿਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਾਨਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਇਧ **ਜਾਤਿ** ਨਾਮ, ਸਾ ਚ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭਵੇਸੁ ਉਪਲਬ੍ਭਮਾਨਾਨੰ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਨੰ ਵਤ੍ਥੁਭਾਵਤੋ **ਦੁਕ੍ਖਾ,** ਏਵੰ ਜਰਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਖਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਦੁਕ੍ਖਵਿਪਰਿਣਾਮਦੁਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਰਦੁਕ੍ਖਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾ ਏਵ। **ਪੋਨੋਭਵਿਕਾ**ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਕਰਣੰ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ, ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਸੀਲਮੇਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਪੋਨੋਭਵਿਕਾ। **ਨਨ੍ਦਿਰਾਗਸਹਗਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਨਨ੍ਦਤਿ ਪਿਯਾਯਤੀਤਿ ਨਨ੍ਦੀ, ਸਾ ਏਵ ਰਾਗੋਤਿ ਨਨ੍ਦਿਰਾਗੋਤਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋਯੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਨਨ੍ਦਿਰਾਗਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ਸਹਗਤਾਨਿ ਨਨ੍ਦਿਰਾਗਸਹਗਤਾ। **ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਵੇ। ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਕਾਮਸ੍ਸਾਦਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ **ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ** ਨਾਮ। ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਹ ਪਵਤ੍ਤਾ **ਭਵਤਣ੍ਹਾ**। ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਹ ਪਵਤ੍ਤਾ **ਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾ। ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਰਜ੍ਜਨੰ ਵਿਗਮਨੰ **ਵਿਰਾਗੋ**। ਨਿਰੁਜ੍ਝਨੰ **ਨਿਰੋਧੋ**। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਗਮੋਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਸੇਸਾਯਪਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਿਰਾਗੋ, ਨਿਰੋਧੋ ਚ ਯੇਨ ਹੋਤਿ, ਸੋ **ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋ,** ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਤਣ੍ਹੰ, ਵਟ੍ਟਞ੍ਚ ਚਜਨ੍ਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਚਾਗੋ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਮੁਤ੍ਤਿ ਅਨਾਲਯੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੧੫. ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਞਾਣਵੇਵਚਨਾਨੇਵ।

੧੬. ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚਾਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ। **ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟ**ਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਚਞਾਣ, ਕਿਚ੍ਚਞਾਣ, ਕਤਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਰਿਵਟ੍ਟਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ, ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਂ **ਸਚ੍ਚਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਏਵ ‘‘ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਪਹਾਤਬ੍ਬਂ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਂ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਜਾਨਨਞਾਣਂ **ਕਿਚ੍ਚਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ‘‘ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਂ ਪਹੀਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤਂ ਭਾਵਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਤਭਾਵਜਾਨਨਞਾਣਂ **ਕਤਞਾਣਂ** ਨਾਮ। **ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਮੇਵ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਚ੍ਚੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਆਕਾਰਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰਂ।

ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਪਚ੍ਚਞ੍ਞਾਸਿਨ੍ਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਂ ਨ ਪਟਿਜਾਨਿਂ। **ਯਤੋ ਚ ਖੋ**ਤਿ ਯਤੋ ਬੋਧਿਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ । **ਅਥਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਅਹਂ। **ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਅਕੁਪ੍ਪਾ ਮੇ**ਤਿਆਦਿ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕੁਪ੍ਪਾ ਮੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਕਾਰਣਤੋ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚ ਅਕੁਪ੍ਪਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਾਥਸੁਤ੍ਤੇ। **ਭਞ੍ਞਮਾਨੇ**ਤਿ ਭਣਿਯਮਾਨੇ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਕਰਣਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤੇਪਿ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੭. ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਧਮ੍ਮਞ੍ਚੇਵ ਦੇਸਨਾਞਾਣਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ । **ਓਭਾਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਓਭਾਸੋ।

੧੮. ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਅਧਿਗਤਤ੍ਤਾ ਨ ਪਰਂ ਪਚ੍ਚੇਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਏਤ੍ਥ ਨ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ। **ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾਤਿ ਵਚਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਏਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ‘ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੇਨਾ’ਤਿ ਇਦਂ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਸਦ੍ਦੂਪਲਕ੍ਖਿਤਵਚਨਂ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਵਚਨਨ੍ਤਿਆਦਿਪਦਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਦੇਤਂ **ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ‘‘ਭਗਵਾ ਹਿ...ਪੇ॰... ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੪੫ ਭਿਕ੍ਖੁਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ) ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਸਮੇਤਿ। ਯਤ੍ਤਕਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਨਿਯਮੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਮੇਵ। ਸੇਕ੍ਖਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖਾਨਂ ਪਨ ‘‘ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਮਿਦ੍ਧਿਤੋ। ਲੋਕਿਯਸਮ੍ਪਦਾਹਿ ਉਪਰਿਭੂਤਾ ਸੇਟ੍ਠਭੂਤਾ ਸਮ੍ਪਦਾਤਿ **ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ**।

੧੯-੨੧. ਨੀਹਾਰਭਤ੍ਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਗਾਮਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਭਤ੍ਤੋ। **ਕਲ੍ਲਂ ਨੂ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ ਨੁ। **ਏਤਂ ਮਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਗਾਹਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ।

੨੨-੨੩. ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਹਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਿਹਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤਿ। **ਵਿਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਨ ਰਜ੍ਜਤਿ। **ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਫਲਵਸੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਕਰਣੀਯਂ** ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਦਿਵਸੇਨ ਸੋਲ਼ਸਵਿਧਂ ਕਿਚ੍ਚਂ। **ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਭਾਵਾਯ ਸੋਲ਼ਸਕਿਚ੍ਚਭਾਵਾਯ, ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਾਯ ਵਾ ਅਪਰਂ ਪੁਨ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਕਿਚ੍ਚਂ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਭਾਵਤੋ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨਤੋ ਅਪਰਂ ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨਂ ਮਯ੍ਹਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. **ਆਲ਼ਮ੍ਬਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਣਵਂ। ਵਿ**ਕੇਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਕੇਸਂ। ਵਿ**ਕ੍ਖੇਲ਼ਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਨ੍ਦਮਾਨਲਾਲਂ। **ਸੁਸਾਨਂ ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਸੁਸਾਨਂ ਵਿਯ ਅਦ੍ਦਸ ਸਕਂ ਪਰਿਜਨਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀ**ਤਿ ਸਂਵੇਗਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਵਚਨਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। **ਉਪਸ੍ਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ, ਦੁਕ੍ਖੋਤਿਣ੍ਣਂ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਕਾਯਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੬. **ਇਦਂ ਖੋ ਯਸਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਕਥਂ। **ਆਦੀਨਵ**ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਂ। **ਓਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਹੀਨਤਾ ਨਿਹੀਨਜਨਸੇਵਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸਂਕਿਲੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਕਿਲੇਸਨਂ, ਸਂਕਿਲੇਸਵਿਸਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੋਗਚਿਤ੍ਤਂ। ਸਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਉਕ੍ਕਂਸੋ ਉਕ੍ਖਿਪਨਂ ਏਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ **ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਿਕਾ,** ਸਚ੍ਚਦੇਸਨਾ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ "**ਦੁਕ੍ਖ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

੨੭. **ਅਸ੍ਸਦੂਤੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਆਰੁਲ਼੍ਹੇ ਦੂਤੇ। **ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਕਿਰਿਯਂ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੇਸਿ** ਅਕਾਸਿ।

੨੮. **ਯਥਾਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗੇਨ ਦਿਟ੍ਠਂ ਚਤੁਸ੍ਸਚ੍ਚਭੂਮਿਂ ਸੇਸਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾਤੁ ਨੇ ਜੀਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨੇ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਮਾਤੁ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਤਾ ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਭਗਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਦਾਸਿ। ਖੀਣਾਸਵਾਨਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਤ੍ਤਾ। **ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪੂਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ।

੩੦. **ਸੇਟ੍ਠਾਨੁਸੇਟ੍ਠੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਅਨੁਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਪਵੇਣੀਵਸੇਨ ਆਗਤਾ ਯੇਸਂ ਕੁਲਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਸੇਟ੍ਠਾਨੁਸੇਟ੍ਠੀਨਂ ਕੁਲਾਨਂ। **ਓਰਕੋ**ਤਿ ਲਾਮਕੋ।

੩੨-੩੩. **ਮਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਾ ਅਗਮਿਤ੍ਥ। ਵਿਸੁਦ੍ਧੇ ਸਤ੍ਤੇ, ਗੁਣੇ ਵਾ ਮਾਰੇਤੀਤਿ **ਮਾਰੋ**। ਪਾਪੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ **ਪਾਪਿਮਾ**।

ਸਬ੍ਬਪਾਸੇਹੀਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਪਾਸੇਹਿ। **ਯੇ ਦਿਬ੍ਬਾ ਯੇ ਚ ਮਾਨੁਸਾ**ਤਿ ਯੇ ਦਿਬ੍ਬਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਮਾਨੁਸਕਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚ ਕਿਲੇਸਪਾਸਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਤੇਹਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਕਰਿਯਮਾਨਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਚਰਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞੇਪਿ ਬਨ੍ਧਤੀਤਿ **ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਚਰੋ,** ਰਾਗਪਾਸੋ। ਮਾਰੋ ਪਨ ਪਾਸਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਚਰਂ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਮਾਨਸੋ**ਤਿ ਮਨੋਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ।

ਜਾਨਾਤਿ ਮਨ੍ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ''ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਅਞ੍ਞੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਵਾਰੇਤੀਤਿ ਭੀਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ''ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨਿਹਤੋ ਤ੍ਵਮਸਿ ਅਨ੍ਤਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਜਾਨਾਤਿ ਮ''ਨ੍ਤਿ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਲਾਯਿ।

੩੪. **ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਰਹਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਤੇ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨੇਵ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਯਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਕਾਸਾਯਚ੍ਛਾਦਨਸਰਣਦਾਨਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ,

ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ ਵਾ। “**ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਖਣ੍ਡਸੀਮਂ ਨੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭਣ੍ਡੁਕਮ੍ਮਾਰੋਚਨਪਰਿਹਰਣਤ੍ਥਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਞ੍ਹਿ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸੀਮਾਯ ‘‘ਏਤਸ੍ਸ ਕੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਾ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕੇਸਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਸਰਣਦਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਰਣਂ ਨ ਰੁਹਤਿ।

ਯਸਸ੍ਸੀਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਨਿਜ੍ਜੀਵਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਕੇਸਾ ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਰੀਰੇ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਅਚੇਤਨੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ ਸੁਞ੍ਞੋ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤੋ ਥਦ੍ਧੋ ਪਥਵੀਧਾਤੂ’’ਤਿਆਦਿਨਯਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੧੧) ਆਗਤਨਯੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ। **ਮਦ੍ਦਿਤਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਾਵਿਤਭਾਵਨੋ**ਤਿ ਸਮਥਵਸੇਨਾਪਿ।

ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ…ਪੇ॰… ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਨਿਸ੍ਸਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਮਂ ਕਾਸਾਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤਂ ਕਾਸਾਵਂ ਦਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਯਾਚਨਪੁਬ੍ਬਕਂ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤਿ। **ਅਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪਨਤੋ ਪਰਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਂ। **ਅਥਾਪੀ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਚੀਵਰਂ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨਪ੍ਪਕਾਰਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ‘‘ਅਥਾਪੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਅਥਾਪੀ**ਤਿ ਚ ਅਥ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। “**ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਪਾਦਾਭਿਮੁਖਂ ਨਮਾਪੇਤ੍ਵਾ। ਦੂਰੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਯਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ। ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੇਸੁ ਵਿਨਯਨਤ੍ਥਂ ਯਂ ਆਚਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਆਚਰਿਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਸਯਮੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਨ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤਿ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋਵਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਯਥਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਾਲੇ ਸਯਮੇਵ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋਵ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਚਰਿਯੋਪਿ ਹੋਤਿ।

ਅਨੁਨਾਸਿਕਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਕਾਲੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ “**ਏਕਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਨੀ**”ਤਿ।

“**ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੇਸੁ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੇਖਿਯਵਤ੍ਤਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤੇਸੁ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ

ਚ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਆਦਿਲੋਕਵਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਅਲਜ੍ਜੀ, ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਾਰਹੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਤਿਯਮਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਾਪੁਣਾਥਾ**ਤਿ ‘‘ਖੀਣਾਸਵਾ ਮਯਂ, ਕਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਧਾਨੇਨਾ’’ਤਿ ਵਾਸਨਾਦੋਸੇਨ ਵੋਸਾਨਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਨ੍ਤੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾਵ ਵੀਤਿਨਾਮਨਤ੍ਥਂ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਓਵਦਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਦੁਤਿਯਮਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. **ਇਦਂ ਨੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਤਿਂਸਜਨਾਨਂ ਏਕਤੋ ਅਭਿਸਮਯਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸਰਣਗਮਨਦਾਨਸੀਲਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮਾਯੋਗਵਸੇਨ ਬਹੁਂ ਵਿਵਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਕੁਸਲਂ ਅਤ੍ਥੀਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਤਦਹੇਵ ਪਟਿਵੇਧੋ, ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਦਿਵਿਸੇਸੋ ਚ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਰੁਵੇਲਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭-੩੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਗਰੂ**ਤਿ ਭਾਰਿਯਂ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਜੋਤਿਭੂਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਭੋਸੁ ਸਜੋਤਿਭੂਤੇਸੁ। **ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪੀ**ਤਿ ਤਂ ਨਾਗਂ ਨਿਹਤਤੇਜਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰਣਸੀਲਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਸਕਲਰਤ੍ਤਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਜਟਿਲਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿ, ਨ ਅਹਿਤੁਣ੍ਡਿਕੋ ਵਿਯ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯੋ ਨਾਮ।

੩੯. **ਅਜ੍ਜਣ੍ਹੋ**ਤਿ ਅਜ੍ਜ ਏਕਦਿਵਸਂ। **ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਯਾਗਾਰੇ। ਸੁਮਨਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਨਸਾ ਸਦਿਸੋ ਮਨੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸੁਮਨਮਨਸੋ**। **ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਹਾਕਰੁਣਾਦੀਹਿ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੋ। **ਉਦਿਚ੍ਛਰੇ**ਤਿ ਉਲ੍ਲੋਕੇਸੁਂ, ਪਰਿਵਾਰੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੇਕਵਣ੍ਣਾ ਅਚ੍ਚਿਯੋ**ਤਿ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਹਂ ਤੇ ਧੁਵਭਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਮਾਨਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸੇਸੋ।

੪੦. **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ, ਮਜ੍ਝਿਮਰਤ੍ਤਿਸਮਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਅਭਿਰੂਪਚ੍ਛਵਿਵਣ੍ਣਾ। **ਕੇਵਲਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕੇਵਲ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਨਵਸੇਸਤ੍ਥੋ, **ਕਪ੍ਪ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮਨ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਵਸੇਸਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਵਨਸਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯਂ ਨਾਮ।

੪੩. **ਅਙ੍ਗਮਗਧਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਮਗਧਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ। **ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯੇਵ ਪਟਿਪਕ੍ਖਾਨਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ, ਵੇਨੇਯ੍ਯਜਸਤ੍ਤਗਤਦੋਸਾਨਞ੍ਚ ਹਰਣਤੋ ਅਪਨਯਨਤੋ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ, ਤਂ ਤਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਰਿਤਬ੍ਬਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਟਿਹਾਰਿਯਂ, ਤਦੇਵ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ। ਇਦ੍ਧਿ ਏਵ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ।

੪੪. **ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਦਾਸਿਯਾ ਸਰੀਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਸਾਣਮਯਂ ਕਿਮਿਕੁਲਾਕੁਲਂ ਪਰਿਯੇਸਨਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਭਗਵਾ ਭੂਮਿਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ **ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਅਦਾਸਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਜਟਿਲਾਨਂ ਵਿਵਿਧਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤੋ। ਪਾਣਿਨਾ ਖਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਪਾਣਿਨਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ**"ਤਿ।

੪੬. **ਫਾਲਿਯਨ੍ਤੁ, ਕਸ੍ਸਪ, ਕਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪੇਨ ਨਿਵੇਦਿਤੇ ਏਵਮਵੋਚਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

੪੯. **ਅਨ੍ਤਰਟ੍ਠਕਾਸੁ ਹਿਮਪਾਤਸਮਯੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਾਘਮਾਸਸ੍ਸ ਅਵਸਾਨੇ ਚਤਸ੍ਸੋ, ਫਗ੍ਗੁਣਮਾਸਸ੍ਸ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚਤਸ੍ਸੋਤਿ ਏਵਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠਰਤ੍ਤਿਯੋ ਅਨ੍ਤਰਟ੍ਠਕਾ ਨਾਮ। ਤਾਸੁ ਅਨ੍ਤਰਟ੍ਠਕਾਸੁ ਰਤ੍ਤੀਸੁ ਹਿਮਪਾਤਕਾਲੇ। **ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਨਿਮੁਜ੍ਜਨ**ਮ੍ਪਿ ਸਹਸਾ ਤਦੁਭਯਕਰਣਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੦. **ਉਦਕਵਾਹਕੋ**ਤਿ ਉਦਕੋਘੋ। **ਰੇਣੁਹਤਾਯਾ**ਤਿ ਰਜੋਕਿਣ੍ਣਾਯ, ਅਤਿਨ੍ਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਕੁਲ੍ਲੇਨ। **ਇਦਂ ਨੁ ਤ੍ਵਂ ਮਹਾਸਮਣਾ**ਤਿ ਇਧ ਨੁ ਤ੍ਵਂ। **ਧ**-ਕਾਰਸ੍ਸ **ਦ**-ਕਾਰਂ, ਅਨੁਸਾਰਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਨੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਏਕਮਿਦਾਹ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੫, ੨੬੫) ਵਿਯ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਤ੍ਵਂ ਨੁ ਖੋ ਠਿਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। **ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਅਯਮਹਂ ਇਧ ਠਿਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੧. **ਚਿਰਪਟਿਕਾ**ਤਿ ਚਿਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਕੇਸਮਿਸ੍ਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਉਦਕੇ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾਤਿਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਰਣਿਕਮਣ੍ਡਲੁਆਦਿਕਾ ਤਾਪਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ **ਖਾਰੀ** ਨਾਮ, ਤਂਹਰਣਕਕਾਜਂ **ਖਾਰਿਕਾਜਂ** ਨਾਮ। **ਅਗ੍ਗਿਹੁਤਮਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਪੂਜੋਪਕਰਣਸਹਿਤਂ।

੫੨-੩. **ਉਪਸਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਉਪਦ੍ਦਵੋ। "**ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਨਾਗਦਮਨਾਦੀਨਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਕਮਧਿਕਂ ਗਣਨੂਪਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ।

੫੪. **ਗਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਯਾਨਾਮਿਕਾਯ ਨਦਿਯਾ ਅਦੂਰਭਵਤ੍ਤਾ ਗਾਮੋ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਗਯਾ ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਸਂ। **ਗਯਾਸੀਸੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ।

"**ਯਮਿਦਂ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ...ਪੇ॰... ਸੁਖਂ** ਵਾ"ਤਿਆਦਿਨਾ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਉਪੇਕ੍ਖਾਵੇਦਨਾਮੁਖੇਨ ਸੇਸਾਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਆਦਿਤ੍ਤਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਮਨੋ**ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। **ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਵੀਥਿਪਅਯਾਪਨ੍ਨਮੇਵ ਗਹਿਤਂ।

ਉਰੁਵੇਲਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸਮਾਗਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. **ਯਞ੍ਞਾ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾਗਹੇਤੁ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਪਧੀਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਸੁਖਾਦੀਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਧੀ ਕਾਮਖਨ੍ਧਕਿਲੇਸਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੂਪਧੀਨਂ ਵਸੇਨ। ਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧੂਪਧਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ "**ਖਨ੍ਧੂਪਧੀਸੁ ਮਲਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ**"ਤਿ। **ਯਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਯਞ੍ਞਹੇਤੁ। **ਯਿਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਮਹਾਯਾਗੇ। **ਹੁਤੇ**ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅਗ੍ਗਿਪਰਿਚਰਣੇ। **ਕਿਂ ਵਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਕਥਂ ਵਕ੍ਖਾਮਿ।

੫੭-੮. **ਆਸੀਸਨਾ**ਤਿ ਮਨੋਰਥਾ। **ਸਿਙ੍ਗੀਸੁਵਣ੍ਣਨਿਕ੍ਖੇਨਾ**ਤਿ ਸਿਙ੍ਗੀਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਰਾਸਿਨਾ। ਸੁਵਣ੍ਣੇਸੁ ਹਿ ਯੁਤ੍ਤਿਕਤਂ ਹੀਨਂ। ਤਤੋ ਰਸਵਿਦ੍ਧਂ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਤਤੋ ਆਕਰੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਤਤੋ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਬ੍ਬਸੁਵਣ੍ਣਂ ਸੇਟ੍ਠਂ , ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਚਾਮੀਕਰਂ, ਤਤੋ ਸਾਤਕੁਮ੍ਭਂ, ਤਤੋ ਜਮ੍ਬੁਨਦਂ, ਤਤੋਪਿ ਸਿਙ੍ਗੀਸੁਵਣ੍ਣਂ ਸੇਟ੍ਠਂ। ਤਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਸੁਵਣ੍ਣਪਰਿਮਾਣਂ। ਅਟ੍ਠਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਭੇਦਂ ਅਨੇਕਵਿਧਮ੍ਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦਸਸੁ ਅਰਿਯਵਾਸੇਸੂ**ਤਿ –

> ''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨੋ ਹੋਤਿ ਛਲ਼ਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਏਕਾਰਕ੍ਖੋ ਚਤੁਰਾਪਸ੍ਸੇਨੋ ਪਣੁਨ੍ਨਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚੋ ਸਮਵਯਸਟ੍ਠੇਸਨੋ ਅਨਾਵਿਲਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਪਞ੍ਞੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੪੮, ੩੬੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੧੯) –

ਏਵਮਾਗਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਅਰਿਯਵਾਸੇਸੁ। ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨੇ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਛਲ਼ਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਤਾਦਿਪਟਿਪਕ੍ਖਾ ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਏਕਾਰਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸਤਿਤਾ। ਸਙ੍ਖਾਯਸੇਵਨਾ ਅਧਿਵਾਸਨਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ ਵਿਨੋਦਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪਸ੍ਸੇਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯਾ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਚਤੁਰਾਪਸ੍ਸੇਨੋ,** ਏਤੇਨ ਚ ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਯਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਪਣੁਨ੍ਨਾਨਿ ਅਪਨੀਤਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੇਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਗਹਿਤਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਚ੍ਚਾਨਿ ਯਸ੍ਸ, ਸੋ **ਪਣੁਨ੍ਨਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚੋ,** ਤੇਨ ਲੋਕਿਯਞਾਣੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਮੇਸਨਾ ਭਵੇਸਨਾਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਸਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਏਸਨਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਅਵਯਾ ਅਨੂਨਾ ਸਟ੍ਠਾ ਨਿਸਟ੍ਠਾ ਅਨੇਨਾਤਿ **ਸਮਵਯਸਟ੍ਠੇਸਨੋ**। ਏਤੇਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਏਸਨਾਨਂ ਅਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। "**ਅਨਾਵਿਲਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਹਿ ਅਨਾਵਿਲਚਿਤ੍ਤਤਾ। "**ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਯੋਗੇਨ ਵਿਗਤਦਰਥਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। "**ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੋ। "**ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਪਞ੍ਞੋ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਮੁਖੇਨ ਫਲਞਾਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤੇ ਹਿ

ਅਰਿਯਾ ਵਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਅਰਿਯਵਾਸਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਵਾਸਾ ਵੁਤ੍ਥਾ ਵਸਿਤਾ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਾ ਯੇਨ, ਸੋ **ਵੁਤ੍ਥਵਾਸੋ,** ਭਗਵਾ। **ਦਸਬਲੋ**ਤਿ ਦਸਹਿ ਕਾਯਬਲੇਹਿ, ਞਾਣਬਲੇਹਿ ਚ ਉਪੇਤੋ। ਯਾਨਿ ਹੇਤਾਨਿ –

> ‘‘ਕਾਲ਼ਾਵਕਞ੍ਚ ਗਙ੍ਗੇਯ੍ਯਂ, ਪਣ੍ਡਰਂ ਤਮ੍ਬਪਿਙ੍ਗਲਂ।
> ਗਨ੍ਧਮਙ੍ਗਲਹੇਮਞ੍ਚ, ਉਪੋਸਥਛਦ੍ਦਨ੍ਤਿਮੇ ਦਸਾ’’ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੪੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੨੨; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੧੦.੨੧; ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੭੬੦; ਉਦਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੭੫; ਬੁ॰ ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੩੯; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੧; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੪੪) –

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਦਸਹਤ੍ਥਿਕੁਲਾਨਿ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਤੋ ਦਸਬਲਗੁਣੋਪੇਤਾਨਿ, ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਬਲਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਦਸਬਲਾਨਿ ਨਾਮ। ਤਞ੍ਚ ਕਾਲ਼ਾਵਕਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੀਨਂ ਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ, ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸਾਨਂ ਪਨ ਦਸਨ੍ਨਂ ਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ਬਲਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ‘‘ਨਾਰਾਯਨਸਙ੍ਘਾਤਬਲ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਾਨਿ ਪਨੇਤਾਨਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ‘‘ਇਧ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਤਥਾਗਤੋ ਠਾਨਞ੍ਚ ਠਾਨਤੋ ਅਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਾਨਤੋ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪੮; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੨੧; ਵਿਭ॰ ੭੬੦; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੪੪) ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਠਾਨਾਠਾਨਞਾਣਬਲਂ, ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਞਾਣਬਲਂ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਗਾਮਿਨਿਪਟਿਪਦਾਞਾਣਬਲਂ, ਅਨੇਕਧਾਤੁਨਾਨਾਧਾਤੁਲੋਕਞਾਣਬਲਂ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਤਾਞਾਣਬਲਂ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਞਾਣਬਲਂ, ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਸਮਾਧਿਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਸਂਕਿਲੇਸਵੋਦਾਨਵੁਟ੍ਠਾਨਞਾਣਬਲਂ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਬਲਂ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਬਲਂ, ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣਬਲਨ੍ਤਿ ਦਸਬਲਞਾਣਾਨਿ, ਇਮਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਦਸਬਲਾਨਿ ਨਾਮ। **ਦਸਹਿ ਅਸੇਕ੍ਖੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਹਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ‘‘ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ...ਪੇ॰... ਅਸੇਕ੍ਖੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ, ਅਸੇਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ, ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੪੮, ੩੬੦) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦਸਹਿ ਅਸੇਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ** ਏਵ ਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਮ੍ਮਾਞਾਣ**ਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾ ਪਨ ਫਲਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਫਸ੍ਸਾਦਿਧਮ੍ਮਾ **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸਮਾਗਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. ਸਾਰੀਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ **ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ**। ਮੋਗ੍ਗਲੀਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ **ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ। ਛਨ੍ਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੇਤਵਤ੍ਥੇਨ ਹਿਰਿਕੋਪੀਨਂ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣਕਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ, ਤੇਨ ‘‘ਨਾਯਂ ਨਗ੍ਗਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਉਪਞ੍ਞਾਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣਂ **ਞਾਤੋ ਚੇਵਾ**ਤਿ। ‘‘ਮਗ੍ਗ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣਂ **ਉਪਗਤੋ ਚ ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ। ਤੇਨ ਚ **ਉਪਞ੍ਞਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਞਾਤ**-ਸਦ੍ਦੋ ਞਾਣਪਰਿਯਾਯੋ। **ਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਮਗ੍ਗੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਉਪਸਦ੍ਦੋ ਚ ਉਪਗਮਨਤ੍ਥੋ ਮਗ੍ਗਸਦ੍ਦੇਨਪਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਸ੍ਮਾ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਉਪਞ੍ਞਾਤਂ ਉਪਗਤਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਤੇਹਿ ਉਪਗਤੋ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਮਗ੍ਗੋ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। **ਉਪਞ੍ਞਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਮਾਨੇਨ ਞਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ‘‘ਮਗ੍ਗ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣਂ **ਮਗ੍ਗਨ੍ਤੋ**ਤਿ, ਅਨੁਮਾਨੇਨ ਞਾਤਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਿਰੋਧੋ ਚ ਨਿਰੋਧੂਪਾਯੋ ਚ ਏਕਸੇਸੇਨ ਨਿਰੋਧੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਅਥ ਵਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਟਿਪਾਦੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਿਗਮੇਨ੍ਤੋ।

ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰੀਤਿ ਇਤੋ ਮਯਾ ਲਦ੍ਧਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਇਤਰਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਂ ਯਦਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾਪਿ ਏਸੋ ਏਵ ਮਯਾ ਗਵੇਸਿਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਮ੍ਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੨-੩. **ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਵਿਮੁਤ੍ତਿਯਾ। **ਤੇਸਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਪਰਿਸਾਨਂ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ। ਤੇਨਾਹ **"ਏਵ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਉਸ੍ਸੁਯਨਕਿਰਿਯਾਯ ਕਮ੍ਮਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ**ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪. **ਵਜ੍ਜਾਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਂ, ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜਂ। **ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੬੮) ਵਿਯ। ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯ ਗਹਿਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਤ੍ਤਂ, ਤੇਨਾਹ **"ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਕਪਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਾਮੇ ਕੋ ਦੋਸੋਤਿ ਆਹ **"ਤਸ੍ਮਿਂ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਏਤੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਤ੍ਤੇ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠ-ਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਸਞ੍ਞਾਯ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਤਾਪਿ ਗਮ੍ਮਤੀਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਤ੍ਵਾਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤੋਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। **ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਤ੍ਤਂ ਮਨਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਂ, ਯਾਚਨਵਚਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਮਤਿਂ ਗਹੇਤੁਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੫. ਪਤਿਸ੍ਸਯਨਂ ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਗਰੁਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਤ੍ਤਨਭਾਵੋ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗਾਰਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਹ ਪਤਿਸ੍ਸੇਨ **ਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ,** ਪਰਂ ਜੇਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੋਵਾਦੇ ਵਤ੍ਤਨਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। **ਸਾਹੂ**ਤਿ ਸਾਧੁ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। **ਲਹੂ**ਤਿ ਅਗਰੁ, ਸੁਭਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਪਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਂ ਨਿਤ੍ਥਰਣੂਪਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਤਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਮਿਦਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਸਾਦਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਸਾਦਾਵਹੇਨ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਤਦਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਪਕਂ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਕਾਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। **ਸਾਧੂਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ''ਸਾਹੂ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਂ ਵਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕਾਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਆਯਾਚਨਦਾਨਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਆਯਾਚਨਮਤ੍ਤੇਨ, ਤਤੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਚ ''ਸਾਹੂ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੬. **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ। **ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ''ਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਭਣਮਾਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ-ਕਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਤੇਨ ''ਨਾਤਿਦੂਰੇ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਨ-ਕਾਰਪਟਿਸਿਦ੍ਧੇਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਪਦਾਉਮ੍ਮਤ੍ਤਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਵੇਦਨਟ੍ਟਾਦੀਹਿ ਵਿਨਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਆਪਦਾਸੁ ਹਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਕਥਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਮਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਨ-ਕਾਰਪਟਿਸਿਦ੍ਧੇਸੁ ਈਦਿਸੇਸੁ, ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਗਿਲਾਨੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਹੇਟ੍ਠਾਪੀਠਂ ਵਾ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥ ਠਪਿਤਪਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਅਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਸਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਣਮੇਵ।

ਗਾਮੇਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਤਾਦਿਸੇ ਮਣ੍ਡਪਾਦਿਮ੍ਹਿ। **ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ। **ਪਟਿਕ੍ਕਮਨੇ**ਤਿ ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ। **ਧੋਤਵਾਲਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਉਦਕੇਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਰਜਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਾਲਿਕਾਯ। **ਨਿਦ੍ਧੂਮੇ**ਤਿ ਜਨ੍ਤਾਘਰੇ ਜਲ਼ਿਯਮਾਨਅਗ੍ਗਿਧੂਮਰਹਿਤੇ। ਜਨ੍ਤਾਘਰਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਹਿਮਪਾਤਬਹੁਲੇਸੁ ਦੇਸੇਸੁ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਰੋਗਪੀਲ਼ਾਦਿਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਸਰੀਰਸੇਦਾਪਨਟ੍ਠਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਅਨ੍ਧਕਾਰਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤਾਯ ਬਹੂਪਿ ਏਕਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਤਾਪਪਰਿਹਾਰਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਮੁਖਂ ਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਸੇਦੇਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਨਹਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਚੁਣ੍ਣਂ ਸਨ੍ਨੇਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਲ੍ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਂ ਓਲੋਕਨਟ੍ਠਾਨਂ। ਉਪਰਿਭਾਗਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਯਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤੋ ਸਾਸਨੇ ਅਨਭਿਰਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਸਭਾਗਪੁਗ੍ਗਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਵਾ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਅਵਡ੍ਢਿਕਾਮੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਓਵਾਦਮ੍ਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਚ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਸਭਾਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਵਿਹਾਯ ਲਜ੍ਜੀਹੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਮਿਸਾਦਿਪਰਿਭੋਗੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦਿਭਾਵੋ ਹੇਤ੍ਥ ਨ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਵੇਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **"ਨ ਸੁਸਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਂ, ਉਪਚਾਰਸੀਮਤੋ ਬਹਿ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੇਨ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੭. ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਯਂ **ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸੇਹਿ ਅਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਤ੍ਤਭੇਦਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ **ਪਰਿਵਾਰੇ**ਪਿ ''ਨਦੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੨) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ।

ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੮. ਨਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾਦਿਕਥਾਯਂ **ਵਤ੍ਤਂ ਨ ਪੂਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਵਤ੍ਤਕਰਣਕਾਲੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜਾਨਨਵਸੇਨ ਞਤ੍ਵਾ ਮਾਨਕੋਸਜ੍ਜਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਸੁ ਅਨਾਦਰੇਨ ਵਾ ''ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਜਾਨਨਤਾਯ ਵਾ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸਤਿਯਾਤਿਆਦੀਹਿ ਚ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਹਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ ਸੇਖਿਯਾਨੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਖਿਯੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਪੇਮਂ।

ਸਾਦਿਯਨਂ ਵਾ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ''ਮਯਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇ ਅਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਤੇਸਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਵਾ ਗਿਲਾਨੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਆਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੇ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ ''ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਨਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਰਾਧਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯. ਰਾਧਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੁਪ੍ਪਣ੍ਡੁਕਜਾਤੋ**ਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਸਞ੍ਜਾਤਪਣ੍ਡੁਵਣ੍ਣੋ। ਪਣ੍ਡੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਬ੍ਯਾਪਿਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਵਿਚ੍ਛਾਵਚਨਂ ਕਤਂ। **ਅਧਿਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਕਾਰਂ। **ਕਤਵੇਦਿਨੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਂ ਉਪਕਾਰਂ ਪਟਿਕਿਰਿਯਾਯ ਞਾਪਕਾ। ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਵਕ੍ਖਾਮ। **ਪਰਿਮਣ੍ਡਲੇਹੀ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹਿ।

੭੧-੭੩. **ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਙ੍ਘਪਿਣ੍ਡਿਮਂਸਬਲੇਨ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਪਾਲੋਪਵਸੇਨ ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਭੋਜਨਂ। **ਅਤਿਰੇਕਲਾਭੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰਤੋ ਅਧਿਕਲਾਭੋ। ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਿਭਾਗੋ

ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਆवਿ ਭवਿਸ੍ਸਤਿ। **वਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਦਿਸਹਿਤੋ ਪਾਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਸਕਲੋ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੋ। **ਅਡ੍ਢਯੋਗੋ**ਤਿ ਏਕਸਾਲੋ ਦੀਘਪਾਸਾਦੋ। ਹਤ੍ਥਿਪਿਟ੍ਠਿਗਰੁਲਸਣ੍ਠਾਨੋ ਦੀਘਪਾਸਾਦੋਤਿਪਿ वਦਨ੍ਤਿ। **ਪਾਸਾਦੋ**ਤਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸੋ ਉਚ੍ਚੋ ਅਨੇਕਭੂਮਕਪਾਸਾਦੋ। **ਹਮ੍ਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਚ੍ਛਦਨੋ ਚਨ੍ਦਿਕਙ੍ਗਣਯੁਤ੍ਤੋ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੋ ਪਾਸਾਦੋ। **ਗੁਹਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਗੁਹਾ। **ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਮੁਤ੍ਤੰ।

ਰਾਧਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣवਤ੍ਥੁਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਚਰਿਯवਤ੍ਤਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ

੭੯. **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੰ** **वੁਚ੍ਚਮਾਨੇ**ਤਿ ''ਏवੰ ਨਿवਾਸੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਓवਦਿਯਮਾਨੋ। **वਾਦੰ ਆਰੋਪੇਤ੍**वਾਤਿ ''ਓਲਮ੍ਬਿਤ੍वਾ ਨਿवਾਸਨਾਦੀਸੁ ਕੋ ਦੋਸੋ? ਯਦਿ ਦੋਸੋ ਭवੇਯ੍ਯ , ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਨਿवਾਸਨਾਦੀਸੁਪਿ ਦੋਸੋ ਸਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਗ੍ਗਹੰ ਆਰੋਪੇਤ੍वਾ। **ਤੰਯੇ**व **ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤਤਿਤ੍ਥਮੇव ਆਯਤਨੰ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨੰ। **ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ वਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ वਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਚਰਿਯवਤ੍ਤਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਣਾਮਨਾਖਮਾਪਨਾਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ

੮੦. ਯੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਲਕ੍ਖਣੰ वੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨੇव ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇवਾਸਿਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ वੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ''ਨ ਤੇਨੇव ਲਕ੍ਖਣੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ-ਕਾਰੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍वਾ ''ਤੇਨੇव ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇवਾਸਿਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ वੇਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੇਨੇव ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾवੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾਪਿ ਅਮੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏवਾਤਿ वੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਤਥਾ ਚ ''ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇवਾਸਿਕੇਨ ਹਿ ਯਾव ਆਚਰਿਯੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ वਸਤਿ, ਤਾव ਸਬ੍ਬੰ ਆਚਰਿਯवਤ੍ਤੰ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਨ੍ਤਰवਚਨੇਨ वਿਰੋਧੋ ਸਿਯਾ। **वਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ**ਪਿ ਚ –

> ''ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯ, ਉਦ੍ਦੇਸਾਚਰਿਯ, ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇवਾਸਿਕ, ਉਦ੍ਦੇਸਨ੍ਤੇवਾਸਿਕ, ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਾ ਪਨ ਯਾव ਨਿਸ੍ਸਯਉਦ੍ਦੇਸਾ ਅਨੁਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ। ਤਾव ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ (वਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੧) –

वੁਤ੍ਤੰ । ਤਸ੍ਮਾ वੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਇਧ ਪਰਿਗਲਿਤੰ ਨ-ਕਾਰੰ ਆਨੇਤ੍वਾ ਤੇਨੇव ਸਦ੍ਧਿवਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ वੁਤ੍ਤੇਨੇव ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇवਾਸਿਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ वੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏवਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਪਣਾਮਨਾਖਮਾਪਨਾਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਥਾवਣ੍ਣਨਾ

੮੩. ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਥਾਯੰ **"ਯੋ वਾ ਏਕਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਜ੍ਜੀਸੁ ਏव ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣੰ ਨਿਯੋਜੇਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਸੁ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਰਿਭੋਗਸਦ੍ਦੇਨ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਕੋ ਸੰवਾਸੋ ਗਹਿਤੋ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭੋਗ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਏਤੇਨ ਚ ਸਮ੍ਭੋਗਸੰवਾਸਾਨੰ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਤਾਦਿਸੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹਿਤਪੁਬ੍ਬੋ, ਯੋ ਚ ਏਕਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗੋ, ਤਾਦਿਸੋ। **ਤਥਾ वੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਲਹੁੰ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ वੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਦਿवਸਾਨੀ"**ਤਿ ਇਦੰ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ। ਯਦਿ ਏਕਾਹਦ੍वੀਹੇਨ

ਸਭਾਗਤਾ ਪਕ੍ਕਮਾਯਤਿ, ਵਾਤਦਿਵਸੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਵ। ਅਥਾਪਿ ਚਤੁਪਞ੍ਚਾਹੇਨਾਪਿ ਨ ਪਕ੍ਕਮਾਯਤਿ, ਯਤ੍ਤਕੇਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਪਕ੍ਕਮਾਯਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਭਾਗਤੰ ਓਲੋਕੇਮੀਤਿ ਪਨ ਲੇਸੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

ਦਹਰਾ ਸੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਚਿਰਾਯਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯ ਸਤਿ ਲਬ੍ਭਤੇਵ ਪਰਿਹਾਰੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਇਧੇਵਾਹੰ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਹਿਣਤਿ, ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**"ਤਿ।

ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਗਮਨੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਉਸ੍ਸਾਹਸ੍ਸ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨਪਟਿਸਾਮਨਾਦਿਵਸੇਨ ਕਤਿਪਾਹੇ ਗਤੇਪਿ ਨ ਦੋਸੋ।

ਤਤ੍ਰੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਰ ਸਭਾਗਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤਬ੍ਬੰ। "**ਤੰਯੇਵ ਵਿਹਾਰੰ...ਪੇ॰... ਵਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਯੇਵ ਤੰਸਮੋਧਾਨੇ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਕੋਧੇਨ ਵਾ ਗਣਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਵਾ ਅਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਗਹਿਤੋ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਆਚਰਿਯਮ੍ਹਾ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਕੋਚਿ ਆਚਰਿਯੋ''ਤਿਆਦਿਕੋ ਨਯੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਪਕ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁਪਿ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ ਇਧਾਪਿ ਨੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰਹੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ।

ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਤੋ ਬਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਬਹਿਉਪਚਾਰੇਪਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਦੀਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨੰ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਆਸਨ੍ਨਪਦੇਸੇ ਵਸਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯੰ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਸਤੋ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੇਵ।

ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਪਞ੍ਚਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਲਕ੍ਖਣਕਥਾਯੰ **ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਸੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਯਨ੍ਤਿ **ਅਸੇਕ੍ਖੋ,** ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ।

ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯਾਤਿ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਕੋਟ੍ਠਾਸਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ। **ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। **ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਤੀਣੀ**ਤਿ ਨ ਪਟਿਬਲੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ, ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ ਅਪਟਿਬਲਤਾ ਨਾਮ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਤਾ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਅਙ੍ਗਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਸਮਾਚਾਰੋ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰੋ, ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਸੀਲੰ। ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ **ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਾ**। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪੂਰਣਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਉਗ੍ਗਹਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ''ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤਾ ਕਾਰਣਭੂਤਾਤਿ **ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕਾ** ਸਿਕ੍ਖਾ, ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ। ਤੇਨੇਵ ਵਿ**ਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ**ਪਿ ''ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕੰ, ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੧) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ **ਸੇਕ੍ਖਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ**'ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸੇਕ੍ਖਾ, ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ''ਸੇਕ੍ਖਪਣ੍ਣਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ।

ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਸਲਤ੍ତਿਕਾਦੀਹਿ ਵੁੱਤੰ ਜਾਤਿਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਸਮ੍ਪਯੋਗਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਕਮ੍ਮਦ੍ਵਾਰਲਕ੍ਖਣਰਸਾਦਿਭੇਦੇਹਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਸਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਨਾਮੰ, ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਭੇਦੰ ਰੂਪਞ੍ਚ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨਪਞ੍ਞਾ, ਤਪ੍ਪਕਾਸਕੋ ਚ ਗਨ੍ਥੋ ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ। ਇਮਿਨਾ ਅਭਿਧਮ੍ਮਤ੍ਥਕੁਸਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੁੰ।

ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਪਞ੍ਚਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਰਿਵਾਸਕਥਾਯੰ **ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਕਿਰਿਯਵਾਦੀ ਆਜੀਵਕੋ ਨਾਮ, ਕਿਰਿਯਵਾਦਿਨੋ ਪਨ ਨਿਗਣ੍ਠਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਨਗ੍ਗਤਿਤ੍ਥਿਕਾ ਅਚੇਲਕਪਦੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਸਬ੍ਬਥਾ ਨਗ੍ਗਸ੍ਸੇਵ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਰਿਵਾਸੋ ਵਿਹਿਤੋ। ਸੋ ਚ ਤੇਨੇਵ ਨਗ੍ਗਵੇਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਤਸ੍ਸ, ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਸਚੇ ਸੋਪੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਸੋਪੀ**ਤਿ ਆਜੀਵਕੋ।

ਆਮਿਸਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਸਮ੍ਪਦਾਨੰ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਦੇਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨੰ। **ਰੂਪੂਪਜੀਵਿਕਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤਿਯੋ। ਵੇਸਿਯਾ ਗੋਚਰੋ ਬਹੁਲੰ ਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਵੇਸਿਯਾਗੋਚਰੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਯੋਬ੍ਬਨ੍ਨਾਤੀਤਾ**ਤਿ ਅਨਿਵਿਦ੍ਧਾ ਏਵ ਮਹਲ੍ਲਿਕਭਾਵੰ ਪਤ੍ਤਾ ਥੁਲ੍ਲਕੁਮਾਰੀ ਏਵਾਤਿ ਵੁੱਤੰ। **ਆਦਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਦਾਨਸ੍ਸ ਗਹਣਸ੍ਸ।

ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਾਬਾਧਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮-੮. ਪਞ੍ਚਾਬਾਧਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਸੋਮ੍ਹਿ ਅਰੋਗੋ, ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਸੋ ਅਹੰ ਅਰੋਗੋ, ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਿਨਖਪਿਟ੍ਠਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ''ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਠਾਨੇ ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਵਡ੍ਢਨਕਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੁਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਤਾਦਿਸਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਚ ਵਡ੍ਢਨਕਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਾਕਟਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਪਨ ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰੰ ਅਵਡ੍ਢਨਕੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯੇ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁੰ, ਤੇਸੰ ਤੰ ਗਹਣੰ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁੰ "**ਮੁਖੇ ਪਨਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੰ।

ਕੋਲਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਕੋਪੀਤਿ ਬਦਰਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣੋਪਿ। **ਅਵਡ੍ਢਨਕਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕੋਲਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕਤਰੋਪਿ ਗਣ੍ਡੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਸਚ੍ਛਵਿੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਚ੍ਛਵਿੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਸਞ੍ਛਵਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਸਞ੍ਜਾਤਚ੍ਛਵਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਗਣ੍ਡਾਨੰ ਵਿਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਦੁਮਪੁਣ੍ਡਰੀਕਪਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਪਦੁਮਸੇਤਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਦਲਵਣ੍ਣੰ। **ਕੁਟ੍ਠੇ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਵਡ੍ਢਨਕੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁੱਤਨਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸੋਸਬ੍ਯਾਧੀ**ਤਿ ਖਯਰੋਗੋ। **ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਾਰੋ**ਤਿ ਕਦਾਚਿ ਕਦਾਚਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਮੁਖਾਦਿਕੰ ਅਵਯਵੰ ਭੂਮਿਯੰ ਘੰਸਨਕੋ ਯਕ੍ਖੋਵ ਰੋਗੋ।

ਪਞ੍ਚਾਬਾਧਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਰਾਜਭਟਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦. ਨ ਦਾਨਾਹਂ ਦੇਵਸ੍ਸ ਭਟੋਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਤੀਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਏਵ ਦਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੋ ਪਨ ਰਾਜਕਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਅਮਚ੍ਚਾਦੀਹਿ ਠਪਿਤੋ, ਅਮਚ੍ਚਾਦੀਨਂ ਏਵ ਵਾ ਭਟੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤਂ ਤਂ ਅਮਚ੍ਚਾਦਿਮ੍ਪਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਰਾਜਭਟਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚੋਰਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧. ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਭਗਵਾ ਸਯਂ ਯਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਮੀ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਂ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਵਾ ਜਾਤੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

੯੨. ਉਪਰਮਨ੍ਤਿ ਵਿਰਮਨ੍ਤਿ। **ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ। **ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗਾਮਬਨ੍ਧਨਾਦੀਸੁ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ। **ਅਪਸ੍ਸਮਾਨਾ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸਗੁਤ੍ਤਿਯਂ ਗੋਪਕਾਨਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ।

੯੫. ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵਾਤਿ ''ਕਸਾਹਤੋ ਕਤਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ।

ਚੋਰਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਣਾਯਿਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਪਲਾਤੋਪੀਤਿ ਇਣਸਾਮਿਕਾਨਂ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਯੇਨ ਪਲਾਤੋ। **ਗੀਵਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਣਾਯਿਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨਾਦਰੇਨ ਇਣਮੁਤ੍ਤਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਪਵੇਸਿਤਤ੍ਤਾ। **ਉਪਡ੍ਢੁਪਡ੍ਢ**ਨ੍ਤਿ ਥੋਕਥੋਕਂ। **ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾ**ਤਿ ਇਣਾਯਿਕੇਨ ਧਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਦਾਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਮਾ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਹਿਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਤਾ ਸਿਯਾਤਿ।

ਇਣਾਯਿਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦਾਸਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭. "ਦਾਸਚਾਰਿਤ੍ਤਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਕੀਤੋ"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਾਸਭਾਵਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਕੀਤਕਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤਾਦਿਸੋ ਹਿ ਧਨਕ੍ਕੀਤੋਪਿ ਅਦਾਸੋ ਏਵ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਚਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਦਾਸਪਣ੍ਣਜ੍ਝਾਪਨਾਦਿਨਾ ਅਦਾਸਕਰਣਨਿਯਾਮੇਨ। ਅਭਿਸੇਕਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਮੋਚਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਯਮੇਵ ਪਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਤਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯੋ ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਵਣ੍ਣਦਾਸਿਯੋ ਹੋਮਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਸਯਮੇਵ ਰਾਜੂਨਂ ਦਾਸਿਪਣ੍ਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਲਿਖਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਰਾਜਦਾਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਤੇਸਂ ਸਾਮਿਨੋ, ਤੇਸੁ ਏਕੇਨ ਅਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬਾ।

ਭੁਜਿਸ੍ਸੇ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਤੇ ਆਰਾਮਿਕਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਂ ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਫਾਤਿਕਮ੍ਮੇਨ ਧਨਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਕ੍ਕਂ ਸੀਸੇ ਆਸਿਤ੍ਤਕਸਦਿਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੇਸੁਚਿ ਜਨਪਦੇਸੁ ਅਦਾਸੇ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਕ੍ਕਂ ਸੀਸੇ ਆਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਕਿਰ ਤੇ ਅਦਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਆਰਾਮਿਕਵਚਨੇਨ

ਦਾਨਮ੍ਪੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਥਾ ਦਿਨ੍ਨੋਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰਾਮਿਕਦਾਸੋ ਏਵਾਤਿ "**ਨੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। "**ਤਾਵਕਾਲਿਕੋ ਨਾਮਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਗਹੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਸਬ੍ਬੰ ਤਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਨਿਸ੍ਸਾਮਿਕਦਾਸੋ** ਨਾਮ ਯਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੁਲੰ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕੰ ਮਰਣੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੰ, ਨ ਕੋਚਿ ਤਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ, ਸੋ ਪਨ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕੇਹਿ ਵਾ ਨਿਵਾਸਗਾਮਵਾਸੀਹਿ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰੇਹਿ ਵਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ ਕਤੋਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਦੇਵਦਾਸਾਪਿ ਦਾਸਾ ਏਵ। ਤੇ ਹਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਦੇਸੇ ਰਾਜਦਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਹਾਰਦਾਸਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਾਸਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥੰ ਅਪਨੇਨ੍ਤੋ ਪਦਵਾਰੇਨ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਦਾਸਸ੍ਸ ਪਨ ਪਲਾਯਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਦਾਸਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਮ੍ਮਾਰਭਣ੍ਡੁਵਤ੍ਥਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮. ਭਣ੍ਡੁਕਮ੍ਮਾਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਕਥਾਯੰ **ਕਮ੍ਮਾਰਭਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਦਹਰਤਾਯ ਅਮੋਲਿਬਨ੍ਧੋ ਮੁਣ੍ਡਿਕਸੀਸੋ ਕਮ੍ਮਾਰਦਾਰਕੋ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤੁਲਾਧਾਰਮੁਣ੍ਡਕੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤੁਲਾਧਾਰਾ**ਤਿ ਤਮ੍ਬਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਨੰ ਤੁਲੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਧਾਰੇਤੀਤਿ ਕਮ੍ਮਾਰਾ ''ਤੁਲਾਧਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਮੁਣ੍ਡਿਕਸੀਸੋ ਦਹਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਤਰੁਣਦਾਰਕੋ**"ਤਿ। ਏਕਾਵ ਸਿਖਾ ਪਞ੍ਚ ਵੇਣਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਞ੍ਚਸਿਖਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਾ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ**, ਤਸ੍ਸ ਸਿਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੁੰ। ਤੇਨ ਭਣ੍ਡੁਕਮ੍ਮਾਪਲੋਕਨੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ। **ਸੀਮਾਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਸਤਿ ਤਦਨ੍ਤੋਗਧੇ, ਅਸਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਨ੍ਤੋਗਧੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਙ੍ਘੰ ਅਪਲੋਕੇਤੁੰ ਭਣ੍ਡੁਕਮ੍ਮਾਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਅਨਪਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ''ਸਬ੍ਬੇ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਅਮ੍ਹੇਹੀਤਿਸਞ੍ਞਿਨੋ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਕੇਸੇ ਓਹਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕੇਸੋਰੋਪਨਮ੍ਪਿ ਸਮਣਪਬ੍ਬਜਨਵੋਹਾਰੰ ਲਭਤੀਤਿ ਆਹ "**ਇਮਸ੍ਸ ਸਮਣਕਰਣ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਏਕਸਿਖਾਮਤ੍ਤਧਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕੇਨ ਕੇਸੇਨ ਸਿਖਾ ਏਕਸਿਖਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਕੇਸਾਵ ਸਿਖਾ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਕਕੇਸਮ੍ਪਿ ਪਨ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

੧੦੦. **ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਭੁਞ੍ਜਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੦੩-੪. ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਚ੍ਚਨਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕਛਕ੍ਕੇਸੁ ਪਨ ''ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ...ਪੇ॰... ਅਨੁਬਜਞ੍ਜਨਸੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਚਾਯੰ ਪਭੇਦੋ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਞਾਤਾਯੰ ਞਾਤੋ ਹੋਤਿ। "**ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤੀ**"ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨਾ ਞਾਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਆਪਤ੍ਤਾਦਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਕਮ੍ਮਾਰਭਣ੍ਡੁਵਤ੍ਥਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਰਾਹੁਲਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫. **ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੋਕ੍ਖਰੇ ਪਦੁਮਗਚ੍ਛੇ ਵਿਯ ਅਤੇਮਿਤੁਕਾਮਾਨੰ ਸਰੀਰਤੋ ਪਵਟ੍ਟਨਕਵਸ੍ਸੰ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਮਿਤੁਕਾਮਾਵ ਤੇਮੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਤਰੇ। "**ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ**"**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ ਰਜ੍ਜੇ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਗਾਰਵੇਨ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾਪਿ ਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਗੇਹੇ ਸਕਲਰਤ੍ਤਿੰ ਮਹਾਦਾਨਞ੍ਚੇਵ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਸਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਲਙ੍ਕਾਰਞ੍ਚ ਸੰਵਿਦਹਨ੍ਤੋਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ।

ਨ ਕੋਚਿ...ਪੇ॰... ਪਤ੍ਤੰ ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤੁ ਨਿਵੇਸਨਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਨਗ੍ਗਹੇਸਿ। **ਕੁਲਨਗਰੇ**ਤਿ ਞਾਤਿਕੁਲਨ੍ਤਕੇ ਨਗਰੇ। **ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਯਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਿਗਾਮੇਸੁਪਿ ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤੰ। ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਾਰੋ ਚਰਣੰ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ

ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੋ, ਖਤ੍ਤਿਯੋ।

ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇਤਿ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਠਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਪਿਣ੍ਡੇ। **ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯਜਾ**ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਨਾਦਿਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਮਾਨਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਵਸੇਨ ਤਤ੍ਥ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯਜ। **ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਸਨਂ ਪਹਾਯ ਸਪਦਾਨਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਧਮ੍ਮਂ ਸੁਚਰਿਤਂ ਚਰੇਯਜ। **ਸੁਖਂ ਸੇਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯਂ **ਨ ਨਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਸਿਯਾਦਿਭੇਦੇ ਅਗੋਚਰੇ ਚਰਣਵਸੇਨ ਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਨ ਚ ਚਰੇ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਇਮਂ ਪਨ ਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਵੇਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਞਾਤਿਸਮਾਗਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਗਾਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਇਮਂ ਦੁਤਿਯਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ।

ਧਮ੍ਮਪਾਲਜਾਤਕਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਤਤੋ ਪਰਕਾਲੇਸੁਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪਵਤ੍ਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਸਙ੍ਗਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ **“ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਸਿਰਿਗਬ੍ਭਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਦਿ ਹਿ ਭਗਵਾ ਤਦਹੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯਜ, ਸਾ ਹਦਯੇਨ ਫਲਿਤੇਨ ਮਰੇਯਜਾਤਿ ਅਗਮਾਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਤਂ ਦਿਵਸਮੇਵਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਾਹੁਲਮਾਤੁਦਸ੍ਸਨਦਿਵਸੇਯੇਵ। **ਧਮ੍ਮਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਕਪਿਲਪੁਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਨ੍ਦਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੀ’’ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੨ ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੇਸਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਮੋਲਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਂ ਕੁਮਾਰਕਾਲੇ ਬਨ੍ਧਿਤਸਿਖਾਵੇਣਿਮੋਚਨਂ, ਤਂ ਕਿਰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ਪਨ ‘‘ਕੇਸਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਕੁਲਮਰਿਯਾਦਵਸੇਨ ਕੇਸੋਰੋਪਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ ੩.੧੦੫) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਟ੍ਟਬਨ੍ਧੋ**ਤਿ ‘‘ਅਸੁਕਰਾਜਾ’’ਤਿ ਨਲਾਟੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਬਨ੍ਧਨਂ। ਅਭਿਨਵਪਾਸਾਦਪ੍ਪਵੇਸਮਙ੍ਗਲਂ **ਘਰਮਙ੍ਗਲਂ**। ਛਤ੍ਤੁਸ੍ਸਾਪਨੇ ਮਙ੍ਗਲਂ **ਛਤ੍ਤਮਙ੍ਗਲਂ। ਜਨਪਦਕਲਜਾਣੀ**ਤਿ ਜਨਪਦਮ੍ਹਿ ਕਲਜਾਣੀ ਪਰੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣੇਹਿ ਪਞ੍ਚਕਲਜਾਣਾਦੀਹਿ ਸਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤੁਵਟ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਘਂ। **ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਸਾ ਅਰੋਚੇਨ੍ਤਂ, ਵਾਚਾਯ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ‘‘ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਸਿ ਨਨ੍ਦਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਗਾਰਵੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ‘‘ਆਮਾ’’ਤਿ ਅਵੋਚ। ਭਗਵਾ ਚ ਏਤੇਨ ਲੇਸੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਰੂਪਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਰੂਪਸਮਾਨਰੂਪਂ। **ਤਜਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸ। **ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹੀ**ਤਿ ‘‘ਮਾ ਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। **ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਅਰਿਯਧਨ**ਨ੍ਤਿ –

> ‘‘ਸਦ੍ਧਾਧਨਂ ਸੀਲਧਨਂ, ਹਿਰਿਓਤ੍ਤਪ੍ਪਿਯਂ ਧਨਂ।
> ਸੁਤਧਨਞ੍ਚ ਚਾਗੋ ਚ, ਪਞ੍ਞਾ ਵੇ ਸਤ੍ਤਮਂ ਧਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੫, ੬) –

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਅਰਿਯਧਨਂ। **ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਰਾਹੁਲੇ**ਤਿ ਰਾਹੁਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਨਨ੍ਦਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੁਕ੍ਖਤੋਪਿ ਅਧਿਕਤਰਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤੋ ਪਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਵੁਤ੍ਤਸੋਕੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਅਪਰਦਿਵਸੇਸੁ ਅਨਾਗਾਮੀਨਂ ਞਾਤਿਸਿਨੇਹਪਟਿਘਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾਭਾਵਾ। ਪਾਲਿਯਂ **ਪੁਤ੍ਤਪੇਮ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਰਞ੍ਞਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਸ੍ਸ ਤਿਬ੍ਬਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹਜਾਤਪੀਤਿਵੇਗਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਖੋਭੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ **“ਛਵਿਂ…ਪੇ॰… ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਆਹਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਯਤਰਾ**ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਪੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਰਾਹੁਲਂ। **ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਅਵੇਮਤਿਕੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਮਤਿਯਾ ਸਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ।

ਰਾਹੁਲਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੬. ਸਾਮਣੇਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਦੀਸੁ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਨਂ ਵਾ ਅਧਿਗਮੂਪਾਯਾ। **ਪਾਣੋ**ਤਿ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਤਸ੍ਸ ਅਤਿਪਾਤਨਂ ਪਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਨਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। ਪਾਣਵਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਾਣੇ ਪਾਣਸਞ੍ਞਿਨੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਕਉਪਕ੍ਕਮਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਵਧਕਚੇਤਨਾਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣਿ, ਵੇਰਹੇਤੁਤਾਯ ਵੇਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਪਾਪਧਮ੍ਮਂ ਮਣਤਿ ਨੀਹਰਤੀਤਿ ਵਿਰਤਿ "**ਵੇਰਮਣੀ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਿਰਮਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ ਵਾ ''ਵਿਰਮਣੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ''ਵੇਰਮਣੀ''ਤਿ ਸਮਾਦਾਨਵਿਰਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਅਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਦਾਨਂ **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ,** ਥੇਯ੍ਯਚੇਤਨਾਵ। **ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਂ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਮੇਥੁਨਚੇਤਨਾ। **ਮੁਸਾ**ਤਿ ਅਭੂਤਵਤ੍ਥੁ, ਤਸ੍ਸ ਵਾਦੋ ਅਭੂਤਤਂ ਞਤ੍ਵਾਵ ਭੂਤਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਚੇਤਨਾ **ਮੁਸਾਵਾਦੋ**। ਪਿਟ੍ਠਪੂਵਾਦਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸੁਰਾ ਚੇਵ ਪੁਪ੍ਫਾਸਵਾਦਿਭੇਦਂ ਮੇਰਯਞ੍ਚ **ਸੁਰਾਮੇਰਯਂ**। ਤਦੇਵ ਮਦਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਮਜ੍ਜਞ੍ਚੇਵ ਪਮਾਦਕਾਰਣਟ੍ਠੇਨ ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ, ਤਂ ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਪਿਵਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾ ਅਯਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਕਾਲੋ ਨਾਮ, ਤਦਞ੍ਞੋ **ਵਿਕਾਲੋ**। ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ **ਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਸਬ੍ਬਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਂ ਇਧ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ ''ਭੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਵਿਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਂ **ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਂ,** ਵਿਕਾਲੇ ਵਾ ਯਾਵਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਭੋਜਨਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਂ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਨ੍ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਵਿਕਾਲੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਅਜ੍ਝੋਹਰਣਚੇਤਨਾਵ।

ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਨਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ ਵਿਸੂਕਂ ਪਟਾਣੀਭੂਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ **ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਂ,** ਨਚ੍ਚਗੀਤਾਦਿਦਸ੍ਸਨਸਵਨਾਨਞ੍ਚੇਵ ਵਟ੍ਟਕਯੁਦ੍ਧਜੂਤਕੀਲ਼ਾਦਿਸਬ੍ਬਕੀਲ਼ਾਨਞ੍ਚ ਨਾਮਂ। **ਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਂ ਯਥਾਸਕਂ ਵਿਸਯਸ੍ਸ ਆਲੋਚਨਸਭਾਵਤਾਯ **ਦਸ੍ਸਨ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਵਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। **ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤ**-ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਚ੍ਚਨਗਾਯਨਾਦੀਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਮਾਲਾਤਿ ਬਦ੍ਧਮਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਮਯਮ੍ਪਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਯਮਾਨਂ ''ਮਾਲਾ''ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਗਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਸਚੁਣ੍ਣਾਦਿਵਿਲੇਪਨਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ। **ਵਿਲੇਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਂ ਛਵਿਰਾਗਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਗਨ੍ਧਜਾਤਞ੍ਚ। **ਧਾਰਣਂ** ਨਾਮ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਂ। **ਮਣ੍ਡਨਂ** ਨਾਮ ਊਨਟ੍ਠਾਨਪੂਰਣਂ। ਗਨ੍ਧਵਸੇਨ, ਛਵਿਰਾਗਵਸੇਨ ਚ ਸਾਦਿਯਨਂ **ਵਿਭੂਸਨਂ** ਨਾਮ। ਮਾਲਾਦੀਸੁ ਵਾ ਧਾਰਣਾਦੀਨਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤੇਸਂ ਧਾਰਣਾਦੀਨਂ ਠਾਨਂ ਕਾਰਣਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਚੇਤਨਾ।

ਉਚ੍ਚਾਤਿ ਉਚ੍ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ ਨਿਪਾਤੋ, **ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਆਸਨ੍ਦਾਦਿ। **ਮਹਾਸਯਨਂ** ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਥਰਣੇਹਿ ਅਤ੍ਥਤਂ, ਸਲੋਹਿਤਵਿਤਾਨਞ੍ਚ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਆਸਨਂ, ਸਯਨਞ੍ਚ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨ-ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਗਹਿਤਾਨਿ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ। **ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਰਜਤ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦਾਰੁਮਾਸਕਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਰੂਪਿਯਂ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ, ਮੁਤ੍ਤਾਮਣਿਆਦਯੋਪੇਤ੍ਥ ਧਞ੍ਞਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਦਯੋ ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਣ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪਨਸਾਦਿਯਨਾਨਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਿ। **ਨਾਸਨਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਕਾਰਣਂ।

੧੦੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮਂ ਆਵਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇ ਪਵੇਸਨਿਵਾਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੋ ਆਵਰਣਂ ਕਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੋ ਆਵਰਣੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇ ਵਾ ਆਵਰਣਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵ "**ਤਤ੍ਥ ਆਵਰਣਂ ਕਾਤੁ**"ਨ੍ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਹਾਰਂ ਆਵਰਣ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। "**ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਵਸਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਵਾ ਸਕਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧਵਸਨਕਸੇਨਾਸਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ

“**ਅਤ੍ਤਨੋ**”ਤਿਆਦਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਹਿ ਸਯਂ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਣ੍ਡੇਨ੍ਤਿ ਵਿਨੇਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਦਣ੍ਡੋ, ਸੋ ਏਵ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ **ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ**, ਆਵਰਣਾਦਿ। **ਉਦਕਂ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਆਦਿਉਦਕੇ ਪਵੇਸੇਤੁਂ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਵਰਣਵਤ੍ਥੁਆਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮. ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਮ੍ਪੀਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸੁਪਿ ਹਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ ਯਥਾ ਓਰਮਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਤੇਸਂ ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਆਵਰਣਾਦਿਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ‘‘ਪਰਪਰਿਸਤੋ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਦਾਨਾਦਿਚਤੂਹਿ **ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੧੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੨, ੨੫੬) ਉਪਲਾਲਨਵਸੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਭਿਜ੍ਜਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। **ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਦੀਨਵਂ ਪਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਾਸਨਗਾਰਵੇਨ ਵਾ ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਪਰਿਸਲੋਲਤਾਯ।

“**ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਰਣਗਮਨਾਦਿਸਾਮਣੇਰਭਾਵਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਨਸ੍ਸਨਤੋ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਸਙ੍ਘਲਾਭਮ੍ਪਿ ਤੇ ਨ ਲਭਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਪੁਨ ਸਰਣਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਰਣਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਹ ਤਦਹੇਵ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਲਾਭਗ੍ਗਹਣਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ, ਤਤੋ ਪੁਰੇਪਿ, ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਞ੍ਚ ਚੀਵਰਮਾਸੇਸੁ ਸਙ੍ਘੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਲਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵਿਪਨ੍ਨਸੀਲੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਲਭਤਿ ਏਵ। **ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਗਹਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਤਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਕਾਲਚੀਵਰੇ ਭਾਗੋ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ “**ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਲਾਭੋ ਪਨ ਯਦਿ ਸੇਨਾਸਨਸਾਮਿਕਾ ਦਾਯਕਾ ਸੇਨਾਸਨਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋਵ। ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ‘‘ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਲਚ੍ਛਤੀਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਪੁਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਤਤ੍ਤਾ ਲਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ ੩.੧੦੮) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕੇ ਦਾਯਕਾਨਂ ਇਮਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇ, ਸੁਨ੍ਦਰਂ। ਸਙ੍ਘਿਕਂ, ਕਾਲਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇ, ਨ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਸੁਰਾ’’ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਤੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਵੇਰਮਣਿਆਦਿਸਬ੍ਬਸੀਲਭੇਦਂ, ਸਰਣਭੇਦਞ੍ਚ ਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਸੁਰਾਪਾਨਵੇਰਮਣਿਸੀਲਭੇਦੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮਾਲਾਦਿਧਾਰਣਾਦੀਸੁ ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਇਤਰਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਵੇਰਮਣਿਆਦੀਨਿ। ਤਾਨਿਪਿ ਹਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਤਂ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਏਵ, ਇਤਰੀਤਰੇਸਂ ਪਨ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਨਾਸਨਙ੍ਗਾਨਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ “**ਤੇਸੁ ਭਿਨ੍ਨੇਸੂ**”ਤਿ ਭੇਦਵਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ‘‘ਅਚ੍ਚਯੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਚ੍ਚਗਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰਣਸੀਲਂ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ। ਤੇਨਾਹ “**ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ। **ਅਯਮੇਵ ਹਿ ਨਾਸਨਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਕਾਰਣੇਹਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਹਿ ਅਵਣ੍ਣਭਾਸਨਾਦੀਨਂ ਸਹ ਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨਨੁ ਚ ਕਣ੍ਟਕਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਏਵ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਨਾਸਨਾਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਇਧ ਪਨ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੋ ਇਮੇਸਂ ਭੇਦੋਤਿ ਚੋਦਨਂ ਮਨਸਿ ਨਿਧਾਯਾਹ “**ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਾਨਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਤਰਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**”ਤਿ। ਏਤ੍ਥ

ਚਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯੋ ਹਿ ‘‘ਅਤ੍ਤਾ ਇਸ੍ਸਰੋ ਵਾ ਨਿਚ੍ਚੋ ਧੁਵੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਂ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਪਾਰਾਜਿਕਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਚ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਨ ਈਦਿਸਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਿਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਓਵਦਿਯਮਾਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਪਨ ਕਣ੍ਟਕਨਾਸਨਾਯ ਏਵ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਵਰਣਵਤ੍ਥੁਆਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਣ੍ਡਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯. ਪਣ੍ਡਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਆਸਿਤ੍ਤਉਸੂਯਪਕ੍ਖਪਣ੍ਡਕਾ ਤਯੋਪਿ ਪੁਰਿਸਭਾਵਲਿਙ੍ਗਾਦਿਯੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ, ਤੇ ਚ ਕਿਲੇਸਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਬਲਵਤਾਯ ਨਪੁਂਸਕਪਣ੍ਡਕਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਣ੍ਡਕਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਆਸਿਤ੍ਤਉਸੂਯਪਣ੍ਡਕਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਿਲੇਸਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਾਦੀਹਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਨਿਵਾਰੇਤੁਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾ, ਤੇਨ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਪਕ੍ਖਪਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਪਨ ਕਾਲਪਕ੍ਖੇਸੁ ਉਮ੍ਮਾਦੋ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਅਵਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵ ਚ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਕ੍ਖੇ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਦੇਤਂ ਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਯਸ੍ਸ ਪਰੇਸ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੁਖੇ ਆਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਅਸੁਚਿਮੁਚ੍ਚਨੇਨ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। **ਉਸੂਯਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯਾ**ਤਿ ਉਸੂਯਾਯ ਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਰਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਸੁਚਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ।

‘‘ਬੀਜਾਨਿ ਅਪਨੀਤਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਬੀਜੇਸੁ ਠਿਤੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਅਪਨੀਤੇ ਪਣ੍ਡਕੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪਿ ਅਨਾਬਾਧਪਚ੍ਚਯਾ ਤਦਪਨਯਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ, ਨ ਪਨ ਪਣ੍ਡਕਤ੍ਤਂ, ਬੀਜੇਸੁ ਪਨ ਅਪਨੀਤੇਸੁ ਅਙ੍ਗਜਾਤਮ੍ਪਿ ਰਾਗੇਨ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਪੁਮਭਾਵੋ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਸ੍ਸੁਆਦਿਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹੋਪਿ ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤਿ ਨਪੁਂਸਕਪਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਈਦਿਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਪਿ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਬੀਜੁਦ੍ਧਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਏਤ੍ਥ ਤਾਵ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ ਭਗਵਤਾ ‘ਪਣ੍ਡਕੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ’’ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਬੀਜੁਦ੍ਧਰਣਕ੍ਖਣੇ ਪਣ੍ਡਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਉਦ੍ਧਟਬੀਜੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਣ੍ਡਕਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਭਾਵਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਵਤ੍ਥੁ, ਤਤੋ ਏਵ ਚਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਸ ਪਣ੍ਡਕਤ੍ਤੁਪਗਮਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਨਪੁਂਸਕਪਣ੍ਡਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ‘ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ’ਤਿ ਅਭਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ। ਅਯਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਹੇਤੁਕੋ, ਭਾਵਕ੍ਖਯੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਅਹੇਤੁਕਸਦਿਸਤਾਯ ਮਗ੍ਗੋਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ‘‘ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਣ੍ਡਕਭਾਵਮਾਪਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਅਭਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਦਿ ਭਾਵੋ ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਭਾਵਕੋ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨ ਵਾਰਿਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਗਹਣੇਨੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਗਹਿਤਾ। ਤੇਨਾਹ **‘‘ਯਸ੍ਸ ਚੇਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਵਾਰਿਤਾ’’**ਤਿਆਦਿ। **ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਵਾਰਿਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਪਣ੍ਡਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਲਭਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਪਨ ਤਦਾਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਣ੍ਡਕਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਆਗਤੇ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਣ੍ਡਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦. ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਕੋਲਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਕੁਲੇ ਜਾਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਵਿਦਿਤਾ ਞਾਤਾ ਪਸਿਦ੍ਧਾ, ਤਂ ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਕੋਲਞ੍ਞਾਤਿ ਞਾਤਕਾਨਂ ਨਾਮਂ। ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਧ ਸਂਵਾਸੋ ਏਵਾਤਿ ਆਹ “**ਤਯੋ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਾ**”ਤਿ। **ਨ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਵਨ੍ਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਵਾ ਵਨ੍ਦਨਂ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ।

ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਵਨ੍ਦਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਵਸ੍ਸਕ੍ਕਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਨ੍ਦਨਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੋ ਪਨ ਵੁਡ੍ਢਸਾਮਣੇਰਾਨਂ, ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਵਨ੍ਦਨਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਸਂਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕਤ੍ਥੇ।

“**ਭਿਕ੍ਖੁਵਸ੍ਸਾਨੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਸਂਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੇ ਵੁਤ੍ਤਪਾਠਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਯਮੇਵ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਨ੍ਤੋਪਿ ਉਭਯਤ੍ਥੇਨਕੋ ਏਵ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸੋਵ, ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਿਕਾਵ। ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਏਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋਪਿ ਨ ਮੁਤ੍ਤੋ।

ਰਾਜ…ਪੇ॰… ਭਯੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਭਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਯਾਵ ਸੋ ਸੁਦ੍ਧਮਾਨਸੋ**ਤਿ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਲਿਙ੍ਗੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਂਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਹਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਲਿਙ੍ਗੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਹ ਸਂਵਸਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕੋ ਹੋਤਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਸਂਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਅਭਬ੍ਬੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਂਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਭਯਤ੍ਥੇਨਕੋਪਿ ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕੇ ਏਵ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਰਾਜਾਦਿਭਯੇਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋਵ ਲਿਙ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਸੋ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋਪਿ ਨ ਹੋਤਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਲਿਙ੍ਗਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਵਸ੍ਸਗਣਨਾਦਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਾ ਸਂਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋ, ਉਭਯਤ੍ਥੇਨਕੋ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ਪਰਤੋ ਸਹ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ, ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਸਂਵਾਸਾਧਿਵਾਸਨਵਸੇਨ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਸਂਵਾਸਂ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ ਯਾਵਾ**”ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨਾਮ ਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚੋਰਾਦਿਭਯਂ ਵਿਨਾਪਿ ਕੀਲਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਲਿਙ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਲਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨਾਦਿਂ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ‘‘ਸੋਭਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਲਿਙ੍ਗ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸਬ੍ਬਪਾਸਣ੍ਡਿਯਭਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸਾਮਯਿਕਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਭਤ੍ਤਾਨਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਞੇਵ ਨਿਯਮਿਤਭਤ੍ਤਗਹਣੇ ਸਂਵਾਸੋਪਿ ਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਭਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਂਵਾਸਂ ਪਨ ਅਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਕ੍ਖੁਕਵਿਹਾਰਾਦੀਸੁ ਵਿਹਾਰਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤਿ ਏਵ। **ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਨੁਟ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਕਸਿਆਦਿਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ। **ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਲਿਙ੍ਗਵੇਸੇਨ ਸਰੀਰੇਨ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ।

“**ਯੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਸੋ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ‘‘ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ’’ਤਿ ਪਨ ਨਾਮਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ‘‘ਏਵਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਯਦਿ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ‘‘ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਮੇ ਨ ਰੁਹਤੀ’’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਠਮਂ ‘‘ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਏਵਂ ਮੇ ਗਹਿਤਾ’’ਤਿਸਞ੍ਞੀ ਕੇਵਲਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਤਵਤ੍ਥਨਿਵਾਸਨਾਦਿਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨ ਕਥੇਤਿ, ਸੋ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇਯੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਲਕ੍ਖਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਞ੍ਚਨਾਯਪਿ ਨਾਰੋਚੇਤਿ, ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਸੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਲਿਙ੍ਗਤ੍ਤਾ ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਤ੍ਤਾ ਤਦਨੁਗੁਣਸ੍ਸੇਵ ਸਂਵਾਸਸ੍ਸ ਸਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਸਂਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋਪਿ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕੋ ਹੋਤਿ, ਸਂਵਾਸਾਰਹਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਂਵਾਸਸਾਦਿਯਨਮਤ੍ਤੇਨ ਸਂਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋ ਹੋਤਿ।

ਸਲਿਙ੍ਗੇ ਠਿਤੋਤਿ ਸਲਿਙ੍ਗਭਾਵੇ ਠਿਤੋ। **ਥੇਯ੍ਯਸੰਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਦਿੰਨਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੰਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ। ਯੰ ਪਨ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਲਿਙ੍ਗਾਨੁਰੂਪਸ੍ਸ ਸੰਵਾਸਸ੍ਸ ਸਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸੰਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਕਾਰਣੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਇਦਮੇਵ ਕਾਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਤਰਥਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਸ੍ਸਗਣਨਾਦੀਸੁ ਲਿਙ੍ਗਾਨੁਰੂਪਸੰਵਾਸੋ ਏਵ ਸਾਦਿਤੋਤਿ ਸੰਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕਤਾ ਨ ਸਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਦਿੰਨਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਭਿੰਨਮ੍ਪਿ ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਵੰ ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਸਮਾਪੰਨੋ ਸਾਮਣੇਰਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੰਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੋਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਾਸਾਵਧਾਰਣੇ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਭਾਵੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ।

ਯੋ ਕੋਚਿ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਸਾਮਣੇਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਮਹਾਪੇਲ਼ਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਵਲੀਵਾਦਿਮਯੇਸੁ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਠਪਿਤਭਤ੍ਤਭਾਜਨਵਿਸੇਸੇਸੁ, ਏਤੇਨ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਸ੍ਸਗਣਨਾਦੀਨੰ ਅਕਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਥੇਯ੍ਯਸੰਵਾਸਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਦਿਕਥਾਸੁ **ਤੇਸੰ ਲਿਙ੍ਗੇ ਆਦਿੰਨਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਵੀਮੰਸਾਦਿਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਵਿਨਾ ''ਤਿਤ੍ਥਿਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੰਨਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਲਿਙ੍ਗੇ ਕਾਯੇਨ ਧਾਰਿਤਮਤ੍ਤੇ। **ਸਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇਪਿ ਕੁਸਚੀਰਾਦੀਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤਿ। **ਆਜੀਵਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਆਜੀਵਕਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜਨਵਿਧਿਨਾ ''ਆਜੀਵਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਭਾਵੂਪਗਮਨੰ ਪਤਿ ਸੰਨਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ''ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਤ੍ਤਾ ਪਦਵਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਮੇਥੁਨਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟਾਨੁਲੋਮਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤੇਨ ਚ ਸੰਨਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਲਿਙ੍ਗੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਤਤੋ ਪੁਰਿਮਪਯੋਗੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖਣੇ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵੰ ਸਙ੍ਘਭੇਦੇਪਿ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਰਾਜਿਕਾਹਿ ਮੁਚ੍ਚਨਸੀਮਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਸਨਵਿਰੁਦ੍ਧਤਾਯੇਤ੍ਥ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯਪਿ ਅਭਬ੍ਬਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਪਨੇਤੇ, ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡੇ ਵਿਸੁੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿੰ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਅਭਬ੍ਬੇਸੁ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤੰ ਲਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵੇਸੇ ਸੇਟ੍ਠਭਾਵਗ੍ਗਹਣਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਸਸ੍ਸਤਾਦਿਗ੍ਗਾਹੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਲਿਙ੍ਗੇ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਲਦ੍ਧਿੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ''ਏਤੇਸੰ ਵਤਚਰਿਯਾ ਸੁਨ੍ਦਰਾ''ਤਿ ਲਿਙ੍ਗੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ ਹੋਤਿ ਏਵ । **ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਸਾਲਯਤਾਯ ਤਿਤ੍ਥਿਯਭਾਵੂਪਗਮਨਲਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ, ਏਤੇਨ ਚ ਆਪਦਾਸੁ ਕੁਸਚੀਰਾਦਿੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਉਪਸਮ੍ਪੰਨਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਥਿਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪੰਨਭਿਕ੍ਖੁਨਾਵ ਕਥਿਤੋ, ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਯੋ ਪਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪੰਨੇਨਾਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧. ਉਦਕਸਞ੍ਚਾਰਿਕੰ ਮਣ੍ਡੂਕਭਕ੍ਖੰ ਨਾਗਸਰੀਰਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। **ਵਿਸ੍ਸਰਭਯੇਨਾ**ਤਿ ਨਾਗਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਰਵਨਭਯੇਨ। ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਨਾਗਸਰੀਰੰ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਤਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸੀਮੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ**”ਤਿਆਦਿ।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨. **ਅਪਵਾਹਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਧਨੰ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਦਿਅਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਦਯੋਪਿ ਤਿਕ੍ਖਵਿਸਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਾ ਵਿਯਾਤਿ ਆਹ “**ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਭੂਤਾ ਜਨਿਕਾ ਮਾਤਾ**”ਤਿ। ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਞੇਵ ਕੁਸਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਵਿਸਦਾ, ਏਵੰ ਅਕੁਸਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਪੀਤਿ ਆਹ “**ਸਯਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੇਨੇਵਾ**”ਤਿਆਦਿ। **ਆਨਨ੍ਤਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੁਤਿਅਨਨ੍ਤਰੰ ਨਿਰਯੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਫਲੰ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਜਨਕਤ੍ਤੇਨ ਨਿਯੁਤ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯੰ, ਤੇਨ। **ਵੇਸਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ, ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਯਾ ਅਤਿਚਾਰਿਨਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤਰੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਪਿਤੁਘਾਤਕੋਵ ਹੋਤਿ।

੧੧੪. **ਅਵਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਆਦਿਕੰ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੧੧੫. **ਅਯੰ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ**ਤਿ ਪਕਤਤ੍ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਦਿਦੋਸੇਨ ਵਿਪਨ੍ਨੋਪਸਮ੍ਪਦੋ ਵਾ ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨਨ੍ਤਰਿਯੰ ਨ ਫੁਸਤਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਪਨ ਭਿਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚਸ੍ਸ ਨ ਵਾਰਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

‘‘ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਵਿਭਾਵੇਤਿ “**ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**”ਤਿ। **ਲੋਹਿਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵੇਰੀਹਿ ਅਭੇਜ੍ਜਕਾਯਤਾਯ ਕੇਨਚਿ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਚਮ੍ਮਾਦਿਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਲੋਹਿਤੰ ਪਗ੍ਘਰਾਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਆਵੁਧਾਦਿਪਹਾਰੇਨ ਪਨ ਲੋਹਿਤੰ ਠਾਨਤੋ ਚਲਿਤ੍ਵਾ ਕੁਪ੍ਪਮਾਨੰ ਏਕਤ੍ਥ ਸਞ੍ਚਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਪਨ ਪਹਾਰਦਾਯਕੋ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਚੇਤਿਯੰ ਪਨ ਬੋਧਿੰ ਵਾ ਪਟਿਮਾਦਿੰ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਤੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸੰ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੰ ਹੋਤਿ। ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਨ ਓਜੋਹਰਣਸਾਖਾ ਚੇਵ ਸਧਾਤੁਕੰ ਚੇਤਿਯੰ ਬਾਧਯਮਾਨਾ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਪੁਞ੍ਞਮੇਵੇਤ੍ਥ ਹੋਤਿ।

ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. **ਇਤ੍ਥਿਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਯੁਤ੍ਤੋ, ਇਤਰੋ ਪਨ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਯੁਤ੍ਤੋ। ਏਕਸ੍ਸ ਹਿ ਭਾਵਦ੍ਵਯੰ ਸਹ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ **ਯਮਕੇ** (ਯਮ॰ ੩.ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਯਮਕ.੧੮੮) ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਦੁਤਿਯਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਪਨ ਕਮ੍ਮਸਹਾਯੇਨ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਾਵਵਿਰਹਿਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਕਤਿਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਲਿਙ੍ਗਾਨੰ ਕਾਰਣੰ, ਨ ਭਾਵੋ ਤਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟ੍ਠਾਨੇ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਕੇਵਲੰ ਭਾਵਸਹਿਤਾਨੰਯੇਵ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਲਿਙ੍ਗਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ‘‘ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਾਦੀਨੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬੩੨) ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਧ ਪਨ ਅਕੁਸਲਬਲੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਵਿਨਾਪਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਚੇਸੰ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਨੰ ਯਦਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਪੁਰਿਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਇਤਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ। ਯਦਾ ਪੁਰਿਸੇ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਇਤ੍ਥਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਇਤਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ। **ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਾਰਣਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਾਨਮ੍ਪਿ ਪਾਤੁਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਕੇ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿ**ਵਚਨੇ ਅਯੁਤ੍ਤਤਾਪਕਾਸਨਤ੍ਥੰ ਅਤ੍ਥਵਿਚਾਰਣਕ੍ਕਮੋ। **ਅਟ੍ਠਸਾਲਿਨਿਯ**ਞ੍ਹਿ ‘‘ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਾਦੀਨਿ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਵਤ੍ਤੇ

ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨੀ''ਤਿਆਦਿ (ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬੩੨) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨੇਵਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਯੋ ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਭਬ੍ਬੇ, ਭਬ੍ਬੇ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਞਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਇਧੇਵ ਪਞ੍ਞਾਪਿਯਮਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਭਾਵੇਪਿ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ''ਤਿ ਮਤਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਰਾਣਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਪਜ੍ਝਾਯਕਿਤ੍ਤਨਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਕਿਤ੍ਤਨਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ, ''ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਿਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਸਿਯਾ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਅਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਅਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਿਰਹਿਤਂ''ਇਚ੍ਚੇਵ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਤਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਮੇਵ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ **ਗਣੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਗਣਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ ਏਵ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਞ੍ਞਥਾ ''ਸੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਙ੍ਘੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਕਾਦੀਹਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਕਰਿਯਮਾਨੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਪਣ੍ਡਕਾਦਿਕੇ ਵਿਨਾਵ ਯਦਿ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਾਦਿਗਣੋ ਪੂਰਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਇਤਰਥਾ ਕੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਪਤ੍ਤਕਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੮. ਅਪਤ੍ਤਚੀਵਰਵਤ੍ਥੁਸੁਪਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਂ ਅਭਾਵੇਪਿ ''ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਕੋਪਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਰਥਾ ਸਾਵਨਾਯ ਹਾਪਨਤੋ ਕਮ੍ਮਕੋਪੋ ਏਵ ਸਿਯਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪਠਮਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਿਯ ਇਦਾਨਿਪਿ 'ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਪਿ ਸੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਏਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਅਪਰਾਮਸਨਂ ਸਾਵਨਾਯ ਹਾਪਨਵਿਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਹੋਤਿ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਤੀ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਹਾਪਨੇ ਵਿਯ। ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ''ਸਙ੍ਘਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਵਾਕ੍ਯੇਨ ਅਯਾਚੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਵ ਯਦਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ , ਨੋ ਚੇ ਵਿਪਨ੍ਨਂ। ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਹਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਕਮ੍ਮਵਾਚਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਪਰਿਹਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਾਵਨਾਯ ਹਾਪਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਲਦ੍ਧਭਿਕ੍ਖਤੋ ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ। **ਸਾਮਣੇਰਭਾਗਸਮਕੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਾਮਣੇਰਾਨਮ੍ਪਿ ਆਮਿਸਭਾਗਸ੍ਸ ਸਮਕਮੇਵ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਂ ਸਾਮਣੇਰਭਾਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਰਿਕਮ੍ਮਮਤ੍ਤਪਟਿਬਦ੍ਧਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤਾਯ ਪਨ ਸਾਮਣੇਰਸਦਿਸਾ ਏਤੇ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨਿਯਤਾਸਨ੍ਨਪਬ੍ਬਜ੍ਜਸ੍ਸੇਵ ਚਾਯਂ ਭਾਗੋ ਦੀਯਤਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਯਾਵ ਪਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਮਿਸਭਾਗੋ**ਤਿ ਵਿਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨਂ

ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤੰ, ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਦਾਯਕਾਨੰ ਗੇਹੇਸੁ ਤੇਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੰ। ਤੇਨੇਵ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਦਾਯਕਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। **ਭੇਸਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਗਿਹੀਨੰ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਾਦਿਦੋਸੋ ਏਤ੍ਥ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਪਤ੍ਤਕਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ **ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਸ੍ਸ ਛੇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਣ੍ਣਸਕ੍ਖਲਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਕਣ੍ਣਚੂਲਿਕਾਯ। **ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਕਣ੍ਣਾਵਿਦ੍ਧੇ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕੁਣ੍ਡਲਾਦਿਠਪਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਙ੍ਘਟਨਕ੍ਖਮੰ। **ਅਜਪਦਕੇ**ਤਿ ਅਜਪਦਨਾਸਿਕਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯੰ। ਤਤੋ ਹਿ ਉਦ੍ਧੰ ਨ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਿ। **ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਸਨ੍ਧੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਰੂਪਸਣ੍ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਰੂਪੰ ਪਨ ਪਰਿਸਦੂਸਕਤੰ ਆਪਾਦੇਤਿ।

ਖੁਜ੍ਜਸਰੀਰੋਤਿ ਵਙ੍ਕਸਰੀਰੋ। ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਵਿਯ ਉਜੁਕੰ ਗਤ੍ਤੰ ਸਰੀਰੰ ਯਸ੍ਸ, ਸੋ **ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਜ੍ਜੁਗਤ੍ਤੋ**, ਭਗਵਾ।

ਪਰਿਵਟੁਮੋਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਵਟ੍ਟਕਾਯੋ, ਏਤੇਨ ਏਵਰੂਪਾ ਏਵ ਵਾਮਨਕਾ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਕੂਟਕੂਟਸੀਸੋਤਿ ਅਨੇਕੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਿਣ੍ਡਿਕਮੰਸਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਆਮੇਡਿਤੰ ਕਤੰ। ਤੇਨਾਹ "**ਤਾਲਫਲਪਿਣ੍ਡਿਸਦਿਸੇਨਾ**"ਤਿ, ਤਾਲਫਲਾਨੰ ਮਞ੍ਜਰੀ **ਪਿਣ੍ਡਿ** ਨਾਮ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤਨੁਕੇਨ ਸੀਸੇਨਾ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਥੂਪਿਕਾ ਵਿਯ ਕਮੇਨ ਕਿਸੇਨ ਸੀਸੇਨ, ਥੂਲਵੇਲੁਪਬ੍ਬੰ ਵਿਯ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਮਥੂਲੇਨ ਉਚ੍ਚੇਨ ਸੀਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ **ਨਾਲ਼ਿਸੀਸੋ** ਨਾਮ। **ਕਪ੍ਪਸੀਸੋ**ਤਿ ਗਜਮਤ੍ਥਕੰ ਵਿਯ ਦ੍ਵਿਧਾ ਭਿਨ੍ਨਸੀਸੋ। "**ਕਣ੍ਣਿਕਕੇਸੋ** ਵਾ"ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣੰ "**ਪਾਣਕੇਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਮਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਨਲ਼ਾਟੇਪਿ ਕੇਸਾਨੰ ਉਟ੍ਠਿਤਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ "**ਸੀਸਲੋਮੇਹੀ**"ਤਿਆਦਿ।

ਮਕ੍ਕਟਭਮੁਕੋਤਿ ਨਲ਼ਾਟਲੋਮੇਹਿ ਅਵਿਭਤ੍ਤਲੋਮਭਮੁਕੋ। **ਅਕ੍ਖਿਚਕ੍ਕਲੇਹੀ**ਤਿ ਕਣ੍ਹਮਣ੍ਡਲੇਹਿ। **ਕੇਕਰੋ**ਤਿ ਤਿਰਿਯੰ ਪਸ੍ਸਨਕੋ। **ਉਦਕਤਾਰਕਾ**ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨੰ ਉਦਕੇ ਪਟਿਬਿਮ੍ਬਿਕਚ੍ਛਾਯਾ, ਉਦਕਪੁਬ੍ਬੁਲਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਅਕ੍ਖਿਤਾਰਕਾ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖੇ ਠਿਤਾਨੰ ਛਾਯਾ, ਅਕ੍ਖਿਗਣ੍ਡਕਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਤਿਪਿਙ੍ਗਲਕ੍ਖੀ**ਤਿ ਮਜ੍ਜਾਰਕ੍ਖਿ। **ਮਧੁਪਿਙ੍ਗਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਵਣ੍ਣਪਿਙ੍ਗਲੰ। **ਨਿਪ੍ਪਖੁਮਕ੍ਖੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਖੁਮ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਕ੍ਖਿਦਲਲੋਮੇਸੁ ਨਿਰੂਲ੍ਹੋ, ਤਦਭਾਵਾ ਨਿਪ੍ਪਖੁਮਕ੍ਖਿ। **ਅਕ੍ਖਿਪਾਕੇਨਾ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਿਦਲ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਸੁ ਪੂਤਿਭਾਵਾਪਜ੍ਜਨਰੋਗੇਨ।

ਚਿਪਿਟਨਾਸਿਕੋਤਿ ਅਨੁਨ੍ਨਤਨਾਸਿਕੋ। **ਪਟਙ੍ਗਮਣ੍ਡੂਕੋ** ਨਾਮ ਮਹਾਮੁਖਮਣ੍ਡੂਕੋ। **ਭਿਨ੍ਨਮੁਖੋ**ਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮੁਖਪਰਿਯੋਸਾਨੋ, ਸਬ੍ਬਦਾ ਵਿਵਟਮੁਖੋ ਵਾ। **ਵਙ੍ਕਮੁਖੋ**ਤਿ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਿਤਹੇਟ੍ਠਿਮਹਨੁਕਟ੍ਠਿਕੋ। **ਓਟ੍ਠਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕੋ**ਤਿ ਉਭੋਸੁ ਓਟ੍ਠੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਜਾਤਿਯਾ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਅਪਨੀਤਮੰਸੇਨ ਓਟ੍ਠੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਏਲ਼ਮੁਖੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਪਗ੍ਘਰਿਤਲਾਲਾਮੁਖੋ।

ਭਿਨ੍ਨਗਲੋਤਿ ਅਵਨਤਗਤੋ। **ਭਿਨ੍ਨਉਰੋ**ਤਿ ਅਤਿਨਿਨ੍ਨਉਰਮਜ੍ਝੋ। ਏਵੰ **ਭਿਨ੍ਨਪਿਟ੍ਠਿ**ਪਿ। **ਸਬ੍ਬਞ੍ਚੇਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਚ੍ਛੁਗਤ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਕੁਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵਾਤਿ ਆਹ "**ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**"ਤਿਆਦਿ।

ਵਾਤਣ੍ਡਿਕੋਤਿ ਅਣ੍ਡਵਾਤਰੋਗੇਨ ਉਦ੍ਧੁਤਬੀਜਣ੍ਡਕੋਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਯਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਨੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਨ੍ਨਤੰ ਪਕਾਸਤਿ, ਸੋਵ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਕਟੋ**ਤਿ ਤਿਰਿਯੰਗਮਨਪਾਦੋ, ਯਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਤੋ ਜਾਣੁਕਾ ਬਹਿ ਨਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਪਣ੍ਹੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਕਪਾਦੋ, ਯਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਤੋ ਜਾਣੁਕਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। **ਮਹਾਜਙ੍ਘੋ**ਤਿ ਥੂਲਜਙ੍ਘੋ। **ਮਹਾਪਾਦੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਾਦਤਲੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਪਾਦਵੇਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦਵੇਮਜ੍ਝੇ, ਏਤੇਨ ਅਗ੍ਗਪਾਦੋ ਚ ਪਣ੍ਹਿ ਚ ਸਦਿਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਮਜ੍ਝੇ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਪਾਦਤ੍ਤਾਤਿ ਕੁਣ੍ਡਪਾਦਤਾਯ ਕਾਰਣਵਿਭਾਵਨਂ। **ਅਗ੍ਗੇ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਪਾਦਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਕੁਣ੍ਡਪਾਦਤਾਯ ਸਕੁਣਪਾਦਸ੍ਸੇਵ ਗਮਨਵਿਭਾਵਨਂ। **ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦਗ੍ਗੇਨ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਪਾਦਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਚ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਚ ਇਦਂ ਪਾਦਤਲਸ੍ਸ ਉਭੋਹਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਹਿ ਚਙ੍ਕਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਮ੍ਮਨਨ੍ਤਿ ਠਾਨਕਰਣਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ ਅਯੁਤ੍ਤਕ੍ਖਰਵਚਨਂ। ਵਚਨਾਨੁਕਰਣੇਨ ਹਿ ਸੋ ਮਮ੍ਮਨੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯੋ ਚ ਕਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਪਿ ਏਕਮੇਵਕ੍ਖਰਂ ਹਿਕ੍ਕਾਰਬਹੁਸੋ ਵਦਤਿ, ਸੋਪਿ ਇਧੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਹਿਕ੍ਕਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨਾਮੇਡਿਤਕ੍ਖਰਮੇਵ ਸਿਲਿਟ੍ਠਵਚਨਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ, ਸੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ।

ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਾਦਿਆਪਦਾਸੁ ਅਰੁਚਿਯਾ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਓਸਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਓਸਾਰਣਾਯ ਅਨਰਹੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਸ੍ਸਯਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੦. ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਮਾਨੋ ਭਾਗੋ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਾਦਿਗੁਣਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਭਾਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਭਾਗਤਾ**।

ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਸ੍ਸਯਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਗਮਿਕਾਦਿਨਿਸ੍ਸਯਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. **ਨਿਸ੍ਸਯਕਰਣੀਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ, ਸੋ ਕਰਣੀਯੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਵਿਸ੍ਸਮੇਨ੍ਤੋ** ਵਾ...ਪੇ॰... **ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਮਨਸਉਸ੍ਸਾਹਤਾਯ ਤਥਾ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਅਦ੍ਧਿਕੋ ਏਵ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੇ ਅਸਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤੇਨ ਚ ਪਰਿਸ੍ਸਮਾਦਿਅਭਾਵੇ ਸੇਨਾਸਨਾਦਿਸਮ੍ਪਦਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਸਤੋ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਅਗਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਚੀਵਰਰਜਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚਵਤ੍ਥਾਯ ਗਰੂਹਿ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨਮੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ। ਗਰੂਹਿਪਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਕਿਚ੍ਚਤ੍ਥਮੇਵ ਪੇਸਲਦਹਰਾ ਪੇਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਕਿਚ੍ਚਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **"ਨਾਵਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵਰੂਪਂ ਅਵਿਧੇਯ੍ਯਤਂ ਵਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕਰਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। **ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਮਾਸੇ...ਪੇ॰... ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚੇਪਿ ''ਅਸੁਕੋ ਥੇਰੋ ਏਤ੍ਥ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਗਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ। ਹੋਤੁ, ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸ੍ਸਂ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਯਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਦੂਰੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੧੨੨. **ਗੋਤ੍ਤੇਨਪੀ**ਤਿ ''ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਪਿਪ੍ਪਲਿਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਾਮਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਗੋਤ੍ਤਨਾਮੇਨਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ''ਕੋਨਾਮੋ ਤੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਗੋਤ੍ਤਨਾਮੇਨ ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਕਸ੍ਸਪੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਪਸਿਦ੍ਧਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਖਣੇ ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਨਾਮਂ ਪਞ੍ਞਾਪਿਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ, ਏਵਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸਪਿ ਗੋਤ੍ਤਾਦਿਨਾਮੇਨ, ਤਙ੍ਖਣਿਕਨਾਮੇਨ ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਖਣੇ ''ਅਯਂ ਤਿਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਨਾਗੋ''ਤਿ ਵਾ ਨਾਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਅਨੁਸਾਸਕਸਮ੍ਮੁਤਿਤੋ ਪਠਮਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ

ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਸਨਪੁਚ੍ਛਨਕਾਲੇਸੁ ‘‘ਕਿਨ੍ਨਾਮੋਸਿ, ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗੋ ਨਾਮ, ਕੋਨਾਮੋ ਤੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ‘‘ਮਮੇਦਂ ਨਾਮ’’ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਪਕਤਿਨਾਮੇਨ ਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤਿਸ੍ਸ-ਨਾਮਾਦਿਅਪੁਬ੍ਬਨਾਮੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਨਾਮੇਨ ‘‘ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਾਮਟ੍ਠੇ ਕਮ੍ਮਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦੀਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਂ ਵਿਯ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਪਿ ਅਭਬ੍ਬਤ੍ਤੇਪਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਾਮਟ੍ਠੇ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਿਜ੍ਝਨਤੋ। ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਨ ਯਥਾਸਕਂ ਨਾਮਂ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਨਾਮੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਿਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਸੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਗਹਿਤਨਾਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਅਭਾਵਾ, ਏਤਸ੍ਸ ਚ ਨਾਮਸ੍ਸ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਯ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਕਤਿਨਾਮਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਨਾਗਾਦਿਨਾਮੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤੁਕਾਮੇਨ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਨਾਗੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਧਮ੍ਮਪੁਚ੍ਛਨਕ੍ਖਣੇਸੁਪਿ ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਯਥਾ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾਵ ਨਾਗਾਦਿਨਾਮੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਕਸ੍ਸ ਬਹੂਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਏਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯਂ ਪਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਉਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਏਕਤ੍ਥ ਗਹਿਤਂ ਨਾਮਂ, ਤਦੇਵ ਞਤ੍ਤਿਯਾ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਸੁ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਗਹਿਤਤੋ ਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਗਹਿਤੇ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਤੋ, ਹਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਚ ਅਭਿਨ੍ਨਾ ਏਵ ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾ ਚ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਨਾਮਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਤੋ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ **ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੁ**-ਪਦਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਤਥਾ ਅਯੋਜਿਤੇਪਿ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਆਯਸ੍ਮਤੋ’’ਤਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਤੋ’’ਤਿ ਪਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਕੁਸਲੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਾਮਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੁ-ਪਦਯੋਗਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤੋ ਪੁਰਤੋਵ ਪਯੋਗੋ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ। ਤਞ੍ਚ ਏਕਤ੍ਥ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਯੋਜਿਤੇਪਿ ਏਕਤ੍ਥ ਪੁਰਤੋ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਚ੍ਛਤੋ ਯੋਜਨੇਪਿ ਸਾਵਨਾਯ ਹਾਪਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ ਨਾਮਸ੍ਸ ਅਹਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਆਯਸ੍ਮਤੋ’’ਤਿ ਏਕਤ੍ਥ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਤੋ’’ਤਿ ਨ ਯੋਜਿਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਂ, ਤਥਾਪਿ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਏਕੇਨੇਵ ਪਕਾਰੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਵ ਵਾ ਅਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਪਸਤ੍ਥਤਰਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਗਮਿਕਾਦਿਨਿਸ੍ਸਯਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦ੍ਵੇਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੩. ਏਕਤੋ ਸਹੇਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਏਕਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾ,** ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਾ, ਏਤੇ ਏਕਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਕਾਤੁਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਏਕਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਕਾਤੁ”**ਨ੍ਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਏਕਂ ਪਦਂ ਵਿਭਤ੍ਤਿਅਲੋਪੇਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਏਕੇਨ** ਵਾਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਏਕਾਯ ਏਵ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਏਕੇਨਾਚਰਿਯੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਚ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ ਚ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਏਕੇਨ ਆਚਰਿਯੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਨਯੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਏਕੇਨ ਆਚਰਿਯੇਨ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਏਕਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ‘‘ਏਕੇਨ ਏਕਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਇਤਰਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਤੀਹਿ ਵਾ ਆਚਰਿਯੇਹਿ, ਏਕਕੇਨ ਵਾ ਆਚਰਿਯੇਨ ਤਯੋਪਿ ਏਕਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਏਕੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ। **“ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ”**ਤਿ ਇਦਂ ਏਕੇਨ ਆਚਰਿਯੇਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਤੀਹਿ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਦ੍ਵੇ

ਵਾ ਤਯੋ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੇ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਏਕਾਯ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਯ ਏਕਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਪਦਂ। ਨ ਪਨ ਨਾਨਾਚਰਿਯੇਹਿ ਨਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਤਯੋ ਏਕਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ **"ਸਚੇ ਪਨ ਨਾਨਾਚਰਿਯਾ ਨਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਾ…ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ''ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ, ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਕਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ, ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਗਣਪੂਰਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਸਯਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਸ੍ਸਪਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਿਤੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਹੋਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਸਉਪਜ੍ਝਾਯਕਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਨਵਟ੍ਟਨਪਕ੍ਖਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਚੇ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਦ੍ਵੇਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਵਿਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੬. ਉਪਜ੍ਝਾਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯ-ਸਦ੍ਦਸਮਾਨਤ੍ਥੋ ਆਕਾਰਨ੍ਤੋ ਉਪਜ੍ਝਾਸਦ੍ਦੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਉਪਜ੍ਝਾਯ-ਸਦ੍ਦੋ ਏਵ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾ ਉਪਯੋਗਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੇਸੁ ਯ-ਕਾਰਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਕਰਣਵਚਨਾਦੀਸੁ ਉਪਜ੍ਝਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਯੋਗਾਭਾਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਤ੍ਤੁਭੂਤੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਕਮ੍ਮਭੂਤਂ ਪਤਿ ਸਮ੍ਮਨਨਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤ੍ਥੇਵ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਪਿ ਤੇਰਸਸਮ੍ਮੁਤਿਆਦੀਸੁ ਇਮਿਨਾਵ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋਵ। ਅਪਿਚ ਸਯਂ ਕਮ੍ਮਾਰਹਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕੋ ਗਣੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਚ੍ਚਕਾਲੇਤਿ ''ਨਿਗ੍ਗੂਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਞ੍ਚਨਂ ਪਹਾਯ ਸਚ੍ਚਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਕਾਲੋ। **ਭੂਤਕਾਲੇ**ਤਿ ਵਞ੍ਚਨਾਯ ਅਭਾਵੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਾਦਿਵਤ੍ਥੁਨੋ ਭੂਤਤਾਯ ਅਵਸ੍ਸਂ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਕਾਲੋ, ਇਤਰਥਾ ਕਮ੍ਮਕੋਪਾਦਿਅਨਤ੍ਥਰਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਙ੍ਕੂ**ਤਿ ਅਧੋਮੁਖੋ। **ਉਦ੍ਧਰਤੂ**ਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਵਾਚਾਸੁ ਅਤ੍ਥਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ – **ਸੁਣਾਤੂ**ਤਿ ਸਵਨਾਣਤ੍ਤਿਯਂ ਪਠਮਪੁਰਿਸੇਕਵਚਨਂ। ਤਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਯੋ ਸਙ੍ਘੋ ਸਵਨਕਿਰਿਯਾਯ ਨਿਯੋਜੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਤ੍ਤਾ ''ਸੁਣਾਹੀ''ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸੇਕਵਚਨੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਥਾਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘ-ਸਦ੍ਦਸਨ੍ਨਿਧਾਨੇ ਪਠਮਪੁਰਿਸਪਯੋਗੋਵ ਸਦ੍ਦਵਿਦੂਹਿ ਸਮਾਚਿਣ੍ਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਦਿਸਦ੍ਦਸਨ੍ਨਿਧਾਨੇਸੁ ਵਿਯ ''ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ (ਪਾਰਾ॰ ੨੨)। ਏਤਸ੍ਸ ਸੁਗਤ ਕਾਲੋ, ਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ (ਪਾਰਾ॰ ੨੧)। ਪਕ੍ਕਮਤਾਯਸ੍ਮਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੩੬)। ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਪਠਮਪੁਰਿਸਪਯੋਗੋ ਕਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਗਾਰਵਵਸੇਨੇਵੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਗਰੁਟ੍ਠਾਨੀਯੇਸੁ ਹਿ ਗਾਰਵਵਸੇਨ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸਪਯੋਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਪਠਮਪੁਰਿਸਪਯੋਗਂ ਪਯੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ''ਦੇਸੇਤੁ ਸੁਗਤੋ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੬੬; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੩੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੨; ਮਹਾਵ॰ ੮) ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਆਵੁਸੋਤਿ ਸਦ੍ਦੇ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਇਧ ਪਠਮਪੁਰਿਸਪਯੋਗੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ''ਆਚਰਿਯੋ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਹੋਹਿ, (ਮਹਾਵ॰ ੭੭) ਇਙ੍ਘਾਵੁਸੋ ਉਪਾਲਿ, ਇਮਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਾਹੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੫੧੭) ਤਪ੍ਪਯੋਗੇਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸਪਯੋਗਸ੍ਸੇਵ ਦਸ੍ਸਨਤੋ।

ਮੇਤਿ ਯੋ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਲਪਨਤ੍ਥੇ ਵੁਡ੍ਢੇਸੁ ਸਗਾਰਵਵਚਨਂ। ''ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਪਦਂ ਪਨ ਨਵਕੇਸੁ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਨਿਪਾਤੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਬਹੂਸੁਪਿ ਸਮਾਨਰੂਪਤ੍ਤਾ। **ਸਙ੍ਘੋ**ਤਿ ਅਵਿਸੇਸਤੋ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕੇ ਪਕਤਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸਮੂਹੇ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਦਸਵਗ੍ਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਘੋਤਿ

ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ – ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ ਮਮ ਵਚਨਂ ਸੁਣਾਤੂਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਨਵਕਤਰੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਚਨਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਕੋ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਹੋਤਿ, ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸੋਪਿ ਚੇ ''ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨਵਕਤਰੋ ਵਾ ''ਆਵੁਸੋ''ਤਿ, ਕਮ੍ਮਕੋਪੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਏਕਤ੍ਥ 'ਆਵੁਸੋ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ 'ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋ ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਆਲਪਨਸ੍ਸ ਸਿਜ੍ਝਨਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਮਤ੍ਥਂ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ''ਸੁਣਾਤੂ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਂ ਸਵਨੇ ਨਿਯੋਜੇਤਿ, ਤਂ ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ **''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਂ। ਤੇਨ ਚ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਰੁਹਤੀਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸਤੋ ਬਹਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ''ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਅਨੁਸਾਸਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਂ ਸੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸਤੋ ਬਹਿ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ''ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ**ਤਿ **ਅਯਂ**-ਸਦ੍ਦੋ ਚ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਯੁਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਠਮਨਾਮਪਯੋਗੇ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ । **''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ''**ਤਿ ਇਦਂ ਅਨਿਯਮਤੋ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਦਸ੍ਸਨਂ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋਤਿਆਦਿਨਾਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਾਧਿਕਰਣਵਿਸਯੇ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿਸਮਾਸੋ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਮੇ ਸਙ੍ਘੋ ਅਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਉਪਜ੍ਝਾਯਤਂ ਸਮਙ੍ਗਿਭਾਵੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਮਸ੍ਸ ਆਯਸ੍ਮਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤੇਨ ''ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਭੂਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਾਮਯੋਜਨਾਯ ਸਹ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਆਯਸ੍ਮਤੋ''ਤਿ ਪਦਂ ਅਵਤ੍ਵਾਪਿ ''ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਆਯਸ੍ਮਤੋ''ਤਿ ਪਦਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਨਨੁ ਚੇਤ੍ਥ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੋ ਏਵ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਇਮਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਪਰਾਮਸਨੇਪਿ ਇਮ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਯੋਗੋ ਨ ਕਤੋਤਿ? ਨਾਯਂ ਵਿਰੋਧੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਪਿ ਕਮ੍ਮਕੋਪਾਭਾਵਤੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਪਦਵਸੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸਪਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਨਾਮਕਿਤ੍ਤਨਂ ਅਨੁਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦੀਸੁਪਿ ਕਰੀਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਅਸਨ੍ਨਿਹਿਤਤਾਯਪਿ ਤਪ੍ਪਰਾਮਸਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ''ਇਮਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀਤਿ ਅਭਬ੍ਬਤਾਦਿਕੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਵਤ੍ਥੁਕਰੇਹਿ ਚੇਵ ਪਞ੍ਚਾਬਾਧਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦੀਹਿ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਕਰੇਹਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕੇਹਿ ਸਭਾਵੇਹਿ ਪਰਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਕਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਾਬਾਧਾਦੀਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਰੁਹਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਥਾ। **ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਅਪਤ੍ਤਚੀਵਰਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਰੁਹਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਥਾ। **ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਤੀ**ਤਿ ''ਸਙ੍ਘਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੭੧, ੧੨੬) ਯਾਚਿਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਤੇਨ ਸਙ੍ਘੇ ਅਯਾਚਿਤੇਪਿ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਕਮ੍ਮਂ ਅਵਿਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਥਾ। **ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਭੂਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਦਾਤੁਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤੁਂ ਕਤ੍ਤੁਭੂਤਂ ਸਙ੍ਘਂ ਯਾਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਾਚਧਾਤੁਨੋ ਪਨ ਦ੍ਵਿਕਮ੍ਮਕਤ੍ਤਾ ''ਸਙ੍ਘਂ, ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਪਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤੋ ਕਾਲੋ ਇਮਸ੍ਸਾਤਿ ਪਤ੍ਤਕਾਲਂ, ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ, ਤਦੇਵ ਸਕਤ੍ਥੇ ਯ-ਪਚ੍ਚਯੇਨ ''ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਜਾਤਂ। **ਯਦੀ**ਤਿ ਅਨੁਮਤਿਗਹਣਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਤਂ ਞਾਪੇਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਤਤ੍ਥ ਅਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਤਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਇਮਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਸੁ ''ਯਸ੍ਸਾਯਸ੍ਮਤੋ ਖਮਤਿ...ਪੇ॰... ਸੋ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੭) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ

ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਦਾ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾ, ਸੀਮਾਸਮ੍ਪਦਾ, ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਦਾ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨਿਟ੍ਠਾਪਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਦਾ** ਨਾਮ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਚੇਵ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੇਹਿ ਚ ਅਞ੍ਞੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭੂਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸੋ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸਤਿ ਏਵ ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤਿ। ਕਤਞ੍ਚ ਕੁਪ੍ਪਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾ ਨਾਮ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਯੇ ਇਮੇ ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਾਬਾਧਫੁਟ੍ਠਤਾਦਯੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤਾਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਦਯੋ ਚ ਦੋਸਧਮ੍ਮਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਾਦਿਅਨ੍ਤਰਾਯਹੇਤੁਤਾਯ ‘‘ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕੇਹਿ ਦੋਸਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚ ਸਤਿ ਏਵ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤਿ। ਕਤਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਪੁਗ੍ਗਲਂ।

ਸੀਮਾਸਮ੍ਪਦਾ ਪਨ ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ (ਮਹਾਵ॰ ੧੪੭-੧੪੮) ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਦੋਸਵਿਰਹਿਤਾਯ ਬਦ੍ਧਾਬਦ੍ਧਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਾਯ ਸੀਮਾਯ ਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਾਦਿਸਾਯ ਹਿ ਸੀਮਾਯ ਸਤਿ ਏਵ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤਿ। ਕਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਦਾ ਪਨ ਯੇ ਇਮੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਸਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਾ ਅਨੂਨਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾ, ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਚ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਤੇਸਂ ਏਕਸੀਮਾਯਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਾਨਂ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਞ੍ਚ ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਆਨਯਨਂ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਂ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਰਹਿਤਾਨਂ ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਂ ਗਹਟ੍ਠਾਦਿਅਨਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜਨੀਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਅਭਾਵੋ ਚਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਏਵਰੂਪਾਯ ਚ ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਤਿ ਏਵ ਇਦਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸਪਿ ਅਭਾਵੇ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ।

ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨਿਟ੍ਠਾਪਨਂ ਨਾਮ ਯਾਨਿਮਾਨਿ ‘‘ਪਠਮਂ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ‘‘ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਾਹਾਪਨਂ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਚਿਕ੍ਖਨਂ, ਤਤੋ ਤਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਤੋ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਕਸਮ੍ਮੁਤਿਕਮ੍ਮਕਰਣਂ, ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਚ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨਂ, ਤੇਨ ਚ ਪਠਮਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਂ ‘ਆਗਚ੍ਛਾਹੀ’ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਏਵ ਅਬ੍ਭਾਨਂ, ਤੇਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯਾਚਾਪਨਂ, ਤਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਧਮ੍ਮਪੁਚ੍ਛਕਸਮ੍ਮੁਤਿਕਰਣਂ, ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਚ ਪੁਚ੍ਛਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਯਾਥਾਵਤੋ ਕਰਣੇਨ ਨਿਟ੍ਠਾਪਨਂ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨਿਟ੍ਠਾਪਨੇ ਸਤਿ ਏਵ ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਕਤੇਸੁਪਿ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਅਕੁਪ੍ਪਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਦੇਵਮੇਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ, ਵਕ੍ਖਮਾਨੇਸੁ ਚ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਤਾ ਯਥਾਰਹਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਬ੍ਬਾ।

ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਨਿਪ੍ਫਾਦਨੇਨ ਤਂਸਮਙ੍ਗਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯ ਕਰੋਤੂਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾਯਂ, ਵਿਧਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਇਦਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਹਿ ‘‘ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਸੁਖਾਪੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੁਖਮਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੁਖਸਮਙ੍ਗਿਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਮਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸਮਙ੍ਗਿਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਯੋਜਕਬ੍ਯਾਪਾਰੇ ਚੇਤਂ ਯਥਾ ਸੁਖਯਨ੍ਤਂ ਕਞ੍ਚਿ ਸੁਦ੍ਧਕਤ੍ਤਾਰਂ ਕੋਚਿ ਹੇਤੁਕਤ੍ਤਾ ਸੁਖਹੇਤੁਨਿਪ੍ਫਾਦਨੇਨ ਸੁਖਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਂ ਸੁਦ੍ਧਕਤ੍ਤਾਰਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਹੇਤੁਕਤ੍ਤੁਭੂਤੋ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਹੇਤੁਨਿਪ੍ਫਾਦਨੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਏਤੇਨ ਚ ਸੁਖਂ ਵਿਯ ਸੁਖਦਾਯਕੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ

ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਾ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤੁਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮੇ ਉਪਾਦਾਯ ਅਰਿਯਜਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਚ੍ਚਤਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਮਤ੍ਥਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸਙ੍ਘੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਯਾਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਵਾਸਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਯਾਚਨਾਨੁਗੁਣੰ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਦਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਦੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮੰ ਦਾਨੇ ਅਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਅਤੀਤਕਾਲਵਸੇਨ, ਇਧ ਪਨ ਅਨਾਮਟ੍ਠਕਾਲਵਸੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ।

ਏਸਾ ਞਤ੍ਤੀਤਿ ''ਸਙ੍ਘੋ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਞਾਪਨਾ ਏਸਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਭਾਵਸੂਚਨਤ੍ਥੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਵਸ੍ਸਞ੍ਚੇਤੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੇ ਏਵ ਤੰ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਯ੍ਯ-ਕਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਏਵ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਖਮਤੀ**ਤਿ ਰੁਚ੍ਚਤਿ। **ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦਿਯਮਾਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਯਸ੍ਸ ਖਮਤਿ। ਸੋ ਤੁਣ੍ਹਸ੍ਸਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਤੁਣ੍ਹੀ**ਤਿ ਚ ਅਕਥਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਅਕਥਨਕੋ ਅਸ੍ਸ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖਮਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਤਿ ਪਕਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ **"ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਣ੍ਹੀ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਆਸੀ''ਤਿ ਸੇਸੋ। ਯਸ੍ਮਾ ''ਯਸ੍ਸ ਨਕ੍ਖਮਤਿ, ਸੋ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇਪਿ ਸਙ੍ਘੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਰਵੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਖਮਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏ**ਵਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਕਾਰੇਨ। ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨੇਵ**ੇਤੰ** ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਰੁਚ੍ਚਨਭਾਵੰ **ਧਾਰਯਾਮਿ** ਬੁਜ੍ਝਾਮਿ ਪਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਰਿਸਮਾਪਨਤ੍ਥੇ ਕਤੋ, ਸੋ ਚ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਅਨਙ੍ਗੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਕੇਨ ''ਧਾਰਯਾਮੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਿ-ਕਾਰਪਰਿਯੋਸਾਨਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੰ, ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਨ ਪਯੁਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਨਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਵਿਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋਨਿਸ੍ਸਯਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੮. ਏਕਪੋਰਿਸਾ ਵਾਤਿਆਦਿ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸਰੀਰਚ੍ਛਾਯੰ ਪਾਦੇਹਿ ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨਪ੍ਪਕਾਰਦਸ੍ਸਨੰ। ਛਸਤ੍ਤਪਦਪਰਮਤਾ ਹਿ ਛਾਯਾ ''ਪੋਰਿਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਉਤੁਪ੍ਪਮਾਣਾਚਿਕ੍ਖਨਾਦਿ ਚ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਨਵਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨਵਨ੍ਦਾਪਨਾਦਿਕਰਣਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤਿ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਚਾਤਿ ਉਤੁ, ਸੋਵ ਪਮਿਯਤੇ ਅਨੇਨ ਸੰਵਚ੍ਛਰਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਉਤੁਯੇਵ ਉਤੁਪ੍ਪਮਾਣ"**ਨ੍ਤਿ। **ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਵਸੇਨ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ। ਯਦਿ ਉਤੁਵੇਮਜ੍ਝੇ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਿਤੋ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਉਤੁਮ੍ਹਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਦਿਵਸਾਚਿਕ੍ਖਨੰ ''ਦਿਵਸਭਾਗਾਚਿਕ੍ਖਨ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਯਤ੍ਤਕੇਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਯਸ੍ਸ ਯੋ ਉਤੁ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਤੇ ਦਿਵਸੇ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਤੰ ਖਣੰ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀ ਯੋ ਉਤੁ ਯਤ੍ਤਕੇਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਤੇ ਦਿਵਸੇਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਛਾਯਾਦਿਕਮੇਵ ਸਬ੍ਬੰ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਾਯਿਤਬ੍ਬਤੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬਤੋ ਸਙ੍ਗੀਤੀਤਿ ਆਹ **"ਇਦਮੇਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ। **ਤ੍ਵੰ ਕਿੰ ਲਭਸੀ**ਤਿ ਤ੍ਵੰ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਨਕਾਲੇ ਕਤਰਵਸ੍ਸੰ, ਕਤਰਉਤੁਞ੍ਚ ਲਭਸਿ, ਕਤਰਸ੍ਮਿੰ ਤੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਲਦ੍ਧਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵ**ਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਉਤੁ। ਇਦਞ੍ਚ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਚਿਕ੍ਖਨੰ ਵਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਞਾਯਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਤੁਆਚਿਕ੍ਖਨੇਨੇਵ ਸਾਸਨਵਸ੍ਸੇਸੁ ਵਾ ਕਲਿਯੁਗਵਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਿਮੇ ਵਾ ਸਤਿਮੇ ਵਾ ਅਸੁਕੰ ਉਤੁੰ ਲਭਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **"ਛਾਯਾ"**ਤਿ ਇਦੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਗਤਪਟਿਪਾਟਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮਤੋ ਪਨ ਕਲਿਯੁਗਵਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਦੇਸਪਸਿਦ੍ਧੇਸੁ ਅਸੁਕਵਸ੍ਸੇ ਅਸੁਕਉਤੁਮ੍ਹਿ ਅਸੁਕਮਾਸੇ ਅਸੁਕੇ ਕਣ੍ਹੇ ਵਾ ਸੁਕ੍ਕੇ ਵਾ ਪਕ੍ਖੇ ਅਸੁਕਤਿਥਿਵਾਰਵਿਸੇਸਯੁਤ੍ਤੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦਿਦਿਵਸਭਾਗੇ ਏਤ੍ਤਕੇ ਛਾਯਾਪਮਾਣੇ, ਨਾਡਿਕਾਪਮਾਣੇ ਵਾ ਮਯਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਲਦ੍ਧਾਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਏਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਇਦੰ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਵੁਡ੍ਢਪਟਿਪਾਟਿੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਕਿਸ੍ਸ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਅਕਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੩੦. **ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਯਾਚੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਦਤੀਤਿ ਸੇਸੋ, ਏਵਂ ਉਪਰਿਪਿ। “**ਓਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਰਿਮੋ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੋ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਲਦ੍ਧੁਪਸਮ੍ਪਦਮ੍ਪਿ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮ੍ਭੁਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭੋਗੇ ਸਂਵਾਸੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਚਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਓਸਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਪਕਤਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਮ੍ਭੋਗਾਦਿਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨੇਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਪਟਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵ ਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ‘‘ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿਆਦਿ (ਪਰਿ॰ ੩੫੯) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਅਲਜ੍ਜਿਸਮ੍ਭੋਗਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨ ਸਾਪੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਇਮਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ ਕੇਨਚਿ ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭੋਗੇ ਸਂਵਾਸੇ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਅਲਜ੍ਜਿਸਮ੍ਭੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਏਵਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਯਮੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਅਲਜ੍ਜਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੧੩੧. **ਵਿਨਯਮ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿਗਾਥਾਸੁ **ਨਿਗ੍ਗਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਹਕਰਣੇਸੁ। **ਪਾਪਿਚ੍ਛੇ**ਤਿ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਕਰਣੇਸੁ, ਲਜ੍ਜੀਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਸੁ ਚ ਪੇਸਲਾਨਂ ਸੁਖਾਵਹੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਵਿਨਯਮ੍ਹਿ ਯਥਾ ਅਤ੍ਥਕਾਰੀ ਅਤ੍ਥਾਨੁਗੁਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਯਸ੍ਮਾ ਯੋਨਿਸੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਦ੍ਦਾਨਂ ਪਵਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋਨਿਸ੍ਸਯਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਮਹਾਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੨. ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਨੁਜਾਨਨਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੨. ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਤਰਨ੍ਤਿ ਓਤਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਤਿਤ੍ਥਂ**, ਲਦ੍ਧਿ। **ਇਤੋ**ਤਿ ਸਾਸਨਲਦ੍ਧਿਤੋ।

੧੩੫. **ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾਰੋਚਨਾਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੋ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਵੁਟ੍ਠਿਤਾ ਵਾ ਦੇਸਿਤਾ ਵਾ ਆਰੋਚਿਤਾ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਅਸਨ੍ਤੀ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਨੁਜੇਨਾਤਿ ਆਸਨ੍ਨੇਨ ਸਹ। **ਪਰੇ**ਤਿ ਦੂਰਟ੍ਠੇਪਿ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗਿਰਂ ਨੋ ਚ ਭਣੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

''ਆਵਿਕਤਾ ਹਿਸ੍ਸ ਫਾਸੁ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਆਵਿਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਤ੍ਤਂ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਵਿਧਾਨਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਥਾਭੂਤਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਾਨਮਾਵਿਕਰੋਨ੍ਤਂ ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਕਾਮਾ ਪਰਿਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨਂ ਉਪਾਯੇਨ ਪਰਿਵਾਸਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਂ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ। **ਪਠਮਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦਾਨੁਦ੍ਦੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੀਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤਂ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਭਗਵਾ ''ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਾਰਾਜਿਕੁਦ੍ਦੇਸਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਨਯਮਾਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦਾਨੁਦ੍ਦੇਸੇਨ ਸਹ ਸਯਮੇਵ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਦੇਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੩) ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੩੬. **ਏਤਂ** ੩੪ **ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇ ਵਾ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥਜਾਤਂ।

ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਨੁਜਾਨਨਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੀਮਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੮. **''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯਾ''**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਂ ਪਨ ਦਿਸਾਯਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਸਤਿ ਯਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਠਮਂ ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਅਨੁਦਿਸਾਯ, ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਅਨੁਦਿਸਾਯਾ''ਤਿ ਪਠਮਕਿਤ੍ਤਿਤਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੀਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਸਣ੍ਠਾਨਾਯਪਿ ਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਤੋ। **ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੀਮਾਮਣ੍ਡਲਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਸਯਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਿਤ੍ਤਨਵਚਨੇਨੇਵ ਸੀਮਾਮਣ੍ਡਲਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਂ ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਹਿ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਿਯੋਜਨਪਰਮਾਯ ਸੀਮਾਯ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਨੁਪਰਿਗਮਨਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਰਤ੍ਤਾ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਸਯਂ ਅਦਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਥਾਵਵਤ੍ਥਿਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ''ਪਾਸਾਣੋ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਕੇਨਚਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਸੋ ਪਾਸਾਣੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ।

ਸੁਦ੍ਧਪਂਸੁਪਬ੍ਬਤੋਤਿ ਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤੋ ਸਯਂਜਾਤੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਥਾ ਸੇਸਾਪਿ। **ਇਤਰੋਪੀ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਪਂਸੁਪਬ੍ਬਤਾਦਿਕੋਪਿ ਪਬ੍ਬਤੋ। **ਹਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭੂਮਿਤੋ ਉਗ੍ਗਤਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਹਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਤੀਹਿ** ਵਾਤਿ ਸੀਮਾਭੂਮਿਯਂ ਚਤੂਸੁ, ਤੀਸੁ ਵਾ ਦਿਸਾਸੁ ਠਿਤੇਹਿ। ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਏਵ ਪਨ ਦਿਸਾਯ ਠਿਤੇਹਿ ਤਤੋ ਬਹੂਹਿਪਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦਿਸਾਸੁ

ਠਿਤੇਹਿਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੀਮਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਕਰਣਂ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਚੇ"**ਤਿਆਦਿ।

ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਪਲਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਪ੍ਪਮਾਣਤਾ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਤੁਲਗਣਨਾਵਸੇਨ, ਭਾਰਤੋ ਪਲਪਰਿਮਾਣਞ੍ਚ ਮਗਧਤੁਲਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਾ ਚ ਲੋਕਿਯਤੁਲਾਯ ਦ੍ਵਿਗੁਣਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਤਿਮਹਨ੍ਤੋਪੀ**ਤਿ ਭੂਮਿਤੋ ਹਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਨੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿਯਂ ਓਤਿਣ੍ਣਘਨਤੋ ਅਨੇਕਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੋਪਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਤਤੋ ਹਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕੂਟਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਨ੍ਤੋਸਾਰਾਨਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਰੁਣਤਾਯ ਸਾਰੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਪਰਿਣਾਮੇਨ ਭਵਿਸ੍ਸਮਾਨਸਾਰੇਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾਦਿਸਾਨਞ੍ਹਿ ਸੂਚਿਦਣ੍ਡਕਪ੍ਪਮਾਣਪਰਿਣਾਹਾਨਂ ਚਤੁਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਨ੍ਤੋਸਾਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਾਰੇਹਿ ਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਤੇਨ ਚ ਸਾਰਰੁਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਵਨਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਚਤੁਪਞ੍ਚਰੁਕ੍ਖਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਸਾਰਰੁਕ੍ਖੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਨਮਜ੍ਝੇ ਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਘਟਾਯ ਅਨ੍ਤਰੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਤਿਆਦੀਹਿ ਵਿਹਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾਵ ਅਨ੍ਤੋਰੁਕ੍ਖਨ੍ਤਰੇਸੁ ਏਵ ਪਰਿਵੇਣਪਣ੍ਣਸਾਲਾਦੀਨਂ ਕਰਣਵਸੇਨ ਯਥਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰਮ੍ਪਿ ਵਨਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਸਬ੍ਬਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਵਨਤ੍ਤਾ ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਵਨਂ ਏਕਤ੍ਥ ਕਿਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਇਧ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਪਿ ਵਨਤ੍ਤਾ ''ਵਨਂ ਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਤਂ ਕਿਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ''ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਵਿਹਾਰੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਵੁਤ੍ਤਦੋਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਏਕਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਨੇਕਦੇਸਂ, ਰੁਕ੍ਖਵਿਰਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਠਿਤਵਨਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੂਚਿਦਣ੍ਡਕਪ੍ਪਮਾਣੋਤਿ ਵਂਸਦਣ੍ਡਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਲੇਖਨਿਦਣ੍ਡਪ੍ਪਮਾਣੋਤਿ ਕੇਚਿ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ''ਯੋ ਕੋਚਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਸੂਚਿਦਣ੍ਡਕਮਤ੍ਤੋਪਿ ਵੇਲੁ...ਪੇ॰... ਗਰੁਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਬ੍ਬਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਨੁਤਰੋ ਵੇਲੁਦਣ੍ਡੋਤਿ ਚ ਸੂਚਿਦਣ੍ਡੋਤਿ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਂਸਨਲ਼ਕਸਰਾਵਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਵੇਲੁਪਬ੍ਬੇ ਵਾ ਨਲ਼ਪਬ੍ਬੇ ਵਾ ਕਪਲ੍ਲਕਾਦਿਮਤ੍ਤਿਕਭਾਜਨੇਸੁ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਙ੍ਖਣਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਤਰੁਣਪੋਤਕੇ ਅਮਿਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਰੁਹਨਜਾਤਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੇ ਪਨ ਪਰਿਣਤਾ ਸਮੂਲਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਰੋਪਿਤਾਪਿ ਛਿਨ੍ਨਸਾਖਾ ਵਿਯ ਮਿਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਚਿਰੇਨ ਨਵਮੂਲਙ੍ਕੁਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਮੀਯਨ੍ਤਿਯੇਵ ਵਾ, ਤਾਦਿਸੇ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਮੂਲਸਾਖਾਨਿਗ੍ਗਮਨਂ।

ਮਜ੍ਝੇਤਿ ਸੀਮਾਯ ਮਹਾਦਿਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋ। **ਕੋਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਮਾਯ ਚਤੂਸੁ ਕੋਣੇਸੁ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਟ੍ਠਾਨਂ। **ਪਰਭਾਗੇ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਕੋਣਾਨਂ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਦਿਸਾਯ ਏਕਂ, ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਦਿਸਾਯ ਚਾਪਰਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਂ ਪਨ ਕਿਤ੍ਤਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਕਥਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ। ਪਰਤੋ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਏਤੇ ਏਵ ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ। ''ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਵਿਚਿਨਿਤਬ੍ਬਂ।

"ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ"ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਾਚਿ॰ ੬੯੨) ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਨਦੀਪਾਰਗਮਨੇ ਨਦਿਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਤੇਮਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ । **"ਨਦਿਚਤੁਕ੍ਕੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਕਤ੍ਥ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਰਤੋ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਚ ''ਅਸ੍ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਨਦਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸ-ਗ੍ਗਹਣਂ ਕਤਂ। **ਮੂਲੇ**ਤਿ ਆਦਿਕਾਲੇ। **ਨਦਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਉਦਕਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਕਸ੍ਸਕੇਹਿ ਮਹੋਘੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਏਵਂ ਨਦਿਕੂਲਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ।

ਉਕ੍ਖੇਪਿਮਨ੍ਤਿ ਦੀਘਰਜ੍ਜੁਨਾ ਕੁਟੇਨ ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨੀਯਂ।

ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੇਹੀਤਿ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਠਿਤਪਬ੍ਬਤੇਹਿ ਏਵ, ਪਾਸਾਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਹਿ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਨ੍ਤਰਾਬਜਵਹਿਤੇਹਿ। **ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੇਹੀ**ਤਿ ਏਕਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਾਸਾਣੋਤਿ ਏਵਂ ਠਿਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿਪਿ। **"ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤੇਨਾਪੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵ ਦਿਸਾਯ ਬਹੁਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ? ਪਬ੍ਬਤੋ ਭਨ੍ਤੇ। ਪੁਨ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ? ਪਾਸਾਣੋ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਸਣ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਤਿਕੋਣਾ। **ਚਤੁਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮਚਤੁਰਸ੍ਸਾ, ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਾ ਪਨ ਆਯਤਚਤੁਰਸ੍ਸਾ। ਏਕਕੋਟਿਯਂ ਸਙ੍ਕੋਚਿਤਾ, ਤਦਞ੍ਞਾਯ ਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਾ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ। **ਸੀਮਾਯ ਉਪਚਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਯਤਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਾਯ ਸੀਮਾਯ ਨੇਸਂ ਵਿਹਾਰਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਉਪਚਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਬਦ੍ਧਾ ਸੀਮਾ ਯੇਸੁ ਵਿਹਾਰੇਸੁ, ਤੇ **ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ**। **ਪਾਟੇਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ। **ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸਦਿਸਾਨੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸੁ ਠਿਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਛਨ੍ਦਾਦਿਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਗਾਮਸੀਮਾਸੁ ਠਿਤਾਪੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਆਗਨ੍ਤੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮੀਚਿਮਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਆਗਮਨਮ੍ਪੀ"**ਤਿਆਦਿ।

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੂਪਸਮ੍ਪਦਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡੁਕਮ੍ਮਾਪੁਚ੍ਛਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਗਹਣਂ। **ਏਕਵੀਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੇਨ ਸਹ ਅਬ੍ਭਾਨਕਾਰਕਾਨਮ੍ਪਿ ਪਹੋਨਕਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਗਾ ਪਾਸਾਣਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਯਥਾਰੁਚਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਰੁਕ੍ਖਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਦੁਲ੍ਲਭਤਾਯ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਸਙ੍ਕਰਕਰਣਤੋ ਚ ਪਾਸਾਣਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਤਦਭਾਵਤੋ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਸੁਕਰਤਾਯ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ **ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਪਾਸਾਣਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। **ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਾਪੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਖਨ੍ਧਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਪਾਸਾਣਾਨਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਵਸੇਸਂ ਠਾਨਂ ਅਞ੍ਞਖਨ੍ਧਸੀਮਾਯ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਏਵਂ ਤੇਸੁਪਿ ਠਪਿਤੇਸੁ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਪਾਸਾਣਾਤਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਠਪਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਪਾਸਾਣਾ। ਤੇ ਪਨ ਕਿਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ ਪਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤੇਨੇਵ ਕਿਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਾ। ਕਥਂ? ਖਣ੍ਡਸੀਮਤੋ ਹਿ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਭਿਮੁਖੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ''ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਾਭਿਮੁਖੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ''ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਕਿਤ੍ਤਿਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪੁਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਨਂ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਪਾਸਾਣਾ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਾ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ। **ਅਵਸੇਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਰੇਸੁ ਅਵਸੇਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਕੋਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕੋਪੇਨ੍ਤਿ।

ਕੁਟਿਗੇਹੇਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਕਤਤਿਣਕੁਟਿਯਂ। **ਉਦੁਕ੍ਖਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੁਕ੍ਖਲਾਵਾਟਸਦਿਸਖੁਦ੍ਦਕਾਵਾਟਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਰਾਜਿਂ ਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲਂ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਅਵਿਨਸ੍ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਕੋਚਿ ਮੋਹੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਦੂਰਤੋਪਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਉਪਰਿ ''ਭਿਤ੍ତਿਂ ਅਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥਨੇ ਕਾਰਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੀਮਾਵਿਪਤ੍ਤਿ ਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਵਿਪਤ੍ਤਿਮੂਲਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਬ੍ਬਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਿਦਹਨਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਵਾਵ ਇਧ ਆਚਰਿਯਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਠਪੇਸੁਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਭਿਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਦਾਰੁਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਂ। ਸਿਲਾਮਯਾਯ ਪਨ ਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਗਂ ਏਕਂ ਪਾਸਾਣਂ ਤਂਤਂਦਿਸਾਯ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨੇਕਸਿਲਾਹਿ ਚਿਨਿਤਂ ਸਕਲਭਿਤ੍ਤਿਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ''ਏਸੋ ਪਾਸਾਣੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਵਚਨੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। **ਅਨ੍ਤੋਕੁਟ੍ਟਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋਕੁਟ੍ਟੇਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵ ਸੀਮਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਮੁਖੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਪਾਸਾਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਾਭਿਮੁਖੇਪਿ

ਬਹਿਪਮੁਖੇ ਗਬ੍ਭਵਿਤ੍ਥਾਰਪ੍ਪਮਾਣੇ ਠਾਨੇ ਪਾਸਾਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਗਬ੍ਭਪਮੁਖਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤਕੁਟ੍ਟਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਯ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਚਤੁਰਸ੍ਸਸਣ੍ਠਾਨਾਵ ਸੀਮਾ ਹੋਤਿ। **ਬਹੀ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ ਕੁਟਿਗੇਹਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਬਹਿ।

ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਸੀਮਾ ਹੋਤੀਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਸਹ ਚਤੁਰਸ੍ਸਸੀਮਾ ਹੋਤਿ।

“**ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇਯੇਵ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਚ ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾ ਠਿਤਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਚ ਏਕਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਓਕਾਸਾਭਾਵੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਓਤਰਤਿ, ਉਪਰਿਭਿਤ੍ਤਿ ਪਨ ਸੀਮਟ੍ਠਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਕੁਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਠਿਤਕੁਟ੍ਟੋ। ਸਚੇ ਹਿ ਦ੍ਵੀਸੁ, ਤੀਸੁ ਵਾ ਦਿਸਾਸੁ ਏਵ ਕੁਟ੍ਟੋ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਓਤਰਤਿ। **ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ ਓਤਰਤੀ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਭਿਤ੍ਤੀਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਭਿਤ੍ਤੀਹਿ ਸਹ ਏਕਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਹੋਨਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਓਤਰਮਾਨਾ ਚ ਉਪਰਿਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਓਤਰਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਨ ਭਿਤ੍ਤੀਨਂ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿਭਾਗੇ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਤਰਤਿ। ਨ ਪਨ ਭਿਤ੍ਤੀਨਂ ਬਹਿ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਂ। **ਪਾਸਾਦਭਿਤ੍ਤਿਤੋ**ਤਿ ਉਪਰਿਤਲੇ ਭਿਤ੍ਤਿਤੋ। **ਓਤਰਣਾਨੋਤਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਨਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਕੁਟ੍ਟਾਨਂ ਤੁਲਾਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਏਕਸਮ੍ਬਨ੍ਧਤਂ ਤਦਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣਤਾਦਿਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪੇਤ੍ਥ ਨਿਯ੍ਯੂਹਕਾਦਯੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਤਾਯ ਬਜ੍ਝਮਾਨਕ੍ਖਣੇ ਸੀਮਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਬਦ੍ਧਾਯ ਪਨ ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਟ੍ਠਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤਥਮ੍ਭਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗਤਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। “**ਉਪਰਿਮਤਲੇਨ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਕੁਟ੍ਟਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਸੀਮਟ੍ਠਾਨਂ ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਅਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ, ਕੁਟ੍ਟੇ ਉਪਰਿਮਤਲੇਨ ਅਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਪਿ ਸੀਮਟ੍ਠਤ੍ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਉਪਰਿ ਠਿਤੋ ਪਾਸਾਦੋ ਸੀਮਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਬਹੂਨਂ ਥਮ੍ਭਪਨ੍ਤੀਨਂ ਉਪਰਿ ਕਤਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਥਵਿਯਂ ਸਬ੍ਬਬਾਹਿਰਾਯ ਥਮ੍ਭਪਨ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਪਾਸਾਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਮਾ ਬਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਯਂ ਤਾਵ ਸੀਮਟ੍ਠਤ੍ਥਮ੍ਭੇਹੇਵ ਧਾਰਿਯਮਾਨਾਨਂ ਤੁਲਾਨਂ ਉਪਰਿਮਤਲਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਸੀਮਟ੍ਠਮੇਵ, ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਾਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਂ ਪਨ ਸੀਮਟ੍ਠਤ੍ਥਮ੍ਭਪਨ੍ਤਿਯਾ, ਅਸੀਮਟ੍ਠਾਯ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥਮ੍ਭਪਨ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸਮਧੁਰਂ ਧਾਰਿਯਮਾਨਾਨਂ ਤੁਲਾਨਂ ਉਪਰਿਮਤਲਂ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਡ੍ਢਂ ਸੀਮਾਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਗਾਮਸੀਮਾਤਿ ਅਪਰੇ। ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਏਵਾਤਿ ਅਞ੍ਞੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਗਰੁਕੇ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਆਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਕਾਰਣਂ ਵਾ ਗਵੇਸਿਤ੍ਵਾ ਤਦਨੁਗੁਣਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਤਾਲਮੂਲਕਪਬ੍ਬਤੇਤਿ ਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਮੂਲਸਦਿਸੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਥੂਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮੇਨ ਕਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਤੋ ਹਿ ਤਾਲਸਦਿਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਵਿਤਾਨਸਣ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸਣ੍ਠਾਨੇ। **ਪਣਵਸਣ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਤਨੁਕੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਪਰਿ ਚ ਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣੇ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ** ਵਾਤਿ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਪਣਵਸਣ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ।

ਸਪ੍ਪਫਣਸਦਿਸੋ ਪਬ੍ਬਤੋਤਿ ਸਪ੍ਪਫਣੋ ਵਿਯ ਖੁਜ੍ਜੋ, ਮੂਲਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਵਨਤਸੀਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਕਾਸਪਬ੍ਭਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਬ੍ਭਾਰਂ। **ਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਆਕਾਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚ੍ਛਿਮਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣੋ। “**ਸੋ ਚ ਪਾਸਾਣੋ ਸੀਮਟ੍ਠੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਈਦਿਸੇਹਿ ਸੁਸਿਰਪਾਸਾਣਲੇਣਕੁਟ੍ਟਾਦੀਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਏਵ ਸੀਮਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ। ਤੇ ਪਨ ਸੀਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਸੀਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਰੂਪੇਨ ਸੀਮਟ੍ਠਮਞ੍ਚਾਦਿ ਵਿਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਸੁਸਿਰਪਾਸਾਣੋ ਭੂਮਿਂ ਅਨਾਹਚ੍ਚ ਆਕਾਸਗਤੋਵ ਓਲਮ੍ਬਤਿ, ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤਿ। ਸੁਸਿਰਪਾਸਾਣਾ ਪਨ ਸਯਂ ਸੀਮਾਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਸੀਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਰਹਿਤੇਹਿ ਏਤੇਹਿ ਸੁਸਿਰਪਾਸਾਣਾਦੀਹਿ ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤੀਤਿ ਇਦਂ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣਤੋ।

ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਸੁਸਿਰਪਾਸਾਣਭਿਤ੍ਤਿਅਨੁਸਾਰੇਨ ਮੂਸਿਕਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਸੀਮਾਯ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਓਤਰਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣੇ ਆਕਾਸੇ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਬਹਲੇਹਿ ਪਾਸਾਣਭਿਤ੍ਤਿਆਦੀਹਿਪਿ ਉਪਰਿਮਤਲਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬਸੋ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਸਤਿ ਉਪਰਿ ਬਜ੍ਝਮਾਨਾ ਸੀਮਾ ਤੇਹਿ ਪਾਸਾਣਾਦੀਹਿ ਅਨ੍ਤਰਿਤਾਯ ਤਪ੍ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿਯਾਪਿ

ਉਪਰਿਮਤਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਨਦਿਪਾਰਸੀਮਾ ਵਿਯ ਨਦਿਅਨੁਰਿਤੇਸੁ ਉਭੋਸੁ ਤੀਰੇਸੁ, ਲੇਣਾਦੀਸੁ ਅਪਨੀਤੇਸੁਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਤਿਣ੍ਣਾ ਸੀਮਾ ਯਾਵ ਸਾਸਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਨ ਉਪਰਿ ਸੀਮਾਯ ਬਦ੍ਧਾਯ ਪਚ੍ਛਾ ਲੇਣਾਦੀਸੁ ਕਤੇਸੁਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿਯਂ ਸੀਮਾ ਓਤਰਤਿ ਏਵ। ਕੇਚਿ ਤਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਉਭਯਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਸਾ ਸੀਮਾ ਏਕਾਵ ਹੋਤਿ ਗੋਤ੍ਤਾਦਿਜਾਤਿ ਵਿਯ ਬਜਤ੍ਤਿਭੇਦੇਸੂਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਾ ਏਵ ਹਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ, ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇ ਗਾਮਾਰਞ੍ਞਨਦਿਆਦਿਕੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਾਕਲ੍ਲੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਬਜਾਪਿਨੀ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਤੇ ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇ ਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮੇ, ਤਂ ਤਂ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਮ੍ਪਿ ਵਾ ਉਪਾਦਾਯ ਲੋਕਿਯੇਹਿ, ਸਾਸਨਿਕੇਹਿ ਚ ਯਥਾਰਹਂ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤਾਯ ਨਿਸ੍ਸਯੇਕਰੂਪਾ ਏਵ। ਤਥਾ ਹਿ ਏਕੋ ਗਾਮੋ ਅਰਞ੍ਞਂ ਨਦੀ ਜਾਤਸ੍ਸਰੋ ਸਮੁਦ੍ਦੋਤਿ ਏਵਂ ਲੋਕੇ,

> ''ਸਮ੍ਮਤਾ ਸਾ ਸੀਮਾ ਸਙ੍ਘੇਨ (ਮਹਾਵ॰ ੧੪੩)। ਅਗਾਮਕੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ, ਅਯਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾ ਏਕੂਪੋਸਥਾ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਾ, ਅਯਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾ ਏਕੂਪੋਸਥਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੪੭) –

ਆਦਿਨਾ ਸਾਸਨੇ ਚ ਏਕਵੋਹਾਰੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਅਨੇਕਧਮ੍ਮੇਸੁ ਬਜਾਪਨਮਤ੍ਥਿ। ਕਸਿਣੇਕਦੇਸਾਦਿਵਿਕਪ੍ਪਾਸਮਾਨਤਾਯ ਏਕਤ੍ਤਹਾਨਿਤੋਤਿ ਅਯਂ ਨੋ ਮਤਿ।

ਅਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਤਿ ਸਪ੍ਪਫਣਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਕਾਸਪਬ੍ਭਾਰੇ। **ਲੇਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਲੇਣਞ੍ਚੇ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਲੇਣਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਮੇਵ ਪੁਨ ਲੇਣਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਓਤਰਣਾਨੋਤਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਹ **"ਸਚੇ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਹੇਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਲੇਣਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਲੇਣਞ੍ਚ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇਤਿ ਆਹ **"ਅਨ੍ਤੋ"**ਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ, ਪਬ੍ਬਤਮੂਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਮੇਵ ਅਨ੍ਤੋ-ਸਦ੍ਦਂ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਿਸੇਸੇਤੁਂ **"ਉਪਰਿਮਸ੍ਸ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਪਾਰਤੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ । ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਪਨ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਓਰਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਪਿ ਸੀਮਾਨਿਸ੍ਸਯਂ ਪਬ੍ਬਤਗ੍ਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਾਰਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ''ਬਹਿਲੇਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬਹਿ-ਸਦ੍ਦਂ ਵਿਸੇਸੇਨ੍ਤੋ **"ਉਪਰਿਮਸ੍ਸ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਓਰਤੋ"**ਤਿ ਆਹ। **ਬਹਿ ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬਹੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਲੇਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਲੇਣਸ੍ਸ ਬਹਿਭੂਤੇ ਉਪਰਿਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨ੍ਤੋ ਸੀਮਾ**ਤਿ ਲੇਣਸ੍ਸ ਚ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਤਰਣਾਰਹਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਓਤਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਬਹਿ ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤਿ, ਅਨ੍ਤੋ ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤੀ''ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਤਰਣਾਰਹਟ੍ਠਾਨੇ ਲੇਣਾਭਾਵੇਨ ਸੀਮਾਯ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨੋਤਰਣਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨੋਤਰਨ੍ਤੀ ਉਪਰਿ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ। **"ਬਹਿ ਪਤਿਤਂ ਅਸੀਮਾ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਾਦੀਸੁ ਅਥਿਰਨਿਸ੍ਸਯੇਸੁ ਠਿਤਾ ਸੀਮਾਪਿ ਤੇਸਂ ਵਿਨਾਸੇਨ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਨ੍ਤਿ, ਸੀਮਾਯੇਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਮਙ੍ਗਨਦਿਸੀਮਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਨੂਨਾ ਪਠਮਮੇਵ ਚ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਸੀਮਾ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਬਦ੍ਧਾ ਨਦਿਤੋ ਉਪਰਿ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਨਦਿਂ ਆਹਚ੍ਚ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਚ ਖਤਾਯ ਸੀਮਾ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਹੇਟ੍ਠਾਪਥਵਿਤਲੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਭੂਮਿਵਿਵਰੇ।

ਸੀਮਾਮਾਲ਼ਕੇਤਿ ਖਣ੍ਡਸੀਮਙ੍ਗਣੇ। **"ਵਟਰੁਕ੍ਖੋ"**ਤਿ ਇਦਂ ਪਾਰੋਹੋਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਨ ਅਤਿਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਸਾਖਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਬ੍ਬਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਤੇਨੇਵ ਨਾਵਾਰਜ੍ਜੁਸੇਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਸਾਖਤੋ। **ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਪਥਵਿਤਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਸਨ੍ਨਤਰਮ੍ਪਿ ਗਾਮਸੀਮਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਏਵ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਸੀਮਾਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਪਿ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਸ੍ਸਿਤਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਤਾਸਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਕਥਂ ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯਾ? ਯਸ੍ਸਾ ਹਿ ਸੀਮਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਦੋਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਬਨ੍ਧਿਤੁਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਸੁ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਵਿਯ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਗਾਮਸੀਮਾਦੀਸੁ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾ ਵਿਯ ਚ। ਤੇਨੇਵ ''ਸਚੇ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਾਖਾ ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਪਾਰੋਹੋ ਵਾ

ਬਹਿਨਦਿਤੀਰੇ ਵਿਹਾਰਸੀਮਾਯ ਵਾ ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੭) ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਗਾਮਸੀਮਾਦੀਹਿ ਏਵ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਨਦਿਸੀਮਾਯਾਂ। ਏਵਮਿਧਾਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਅਯਞ੍ਚਤ੍ਥੋ ਉਪਰਿ ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਆਹਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ।

ਮਹਾਸੀਮਂ ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾਤਿ ਮਹਾਸੀਮਾਗਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾਨਯਨਬਹਿਕਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸਕਲਂ ਮਹਾਸੀਮਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ। ਏਤੇਨ ਸਬ੍ਬਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਬਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਪਚ੍ਛਾ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋ ਈਦਿਸੋ ਪਾਲਿਮੁਤ੍ਤਕੋ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਚ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਾ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਨ੍ਤੇਨ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ (ਮਹਾਵ॰ ੧੪੮) ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਮਨ੍ਤਰਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਂ ਵਿਯ ਤਾਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨਵਸੇਨ ਬਨ੍ਧਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਬਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਤਾਸਂ ਪਚ੍ਛਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਏਕਰੁਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਞੂਹਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕੇਹਿ ਨਿਦ੍ਧਾਰਿਤੋ। ਬਨ੍ਧਨਕਾਲੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ।

ਅਯਂ ਪਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ – ਪੁਬ੍ਬੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਬਦ੍ਧਾਨਂ ਪਚ੍ਛਾ ਸਞ੍ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਬਜ੍ਝਮਾਨਕ੍ਖਣੇ ਵਿਯ ਅਸੀਮਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਅਪਨੀਤਮਤ੍ਤੇ ਤਾ ਸੀਮਾ ਪਾਕਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚਾਯਂ ਪਚ੍ਛਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਬਜ੍ਝਮਾਨਕ੍ਖਣੇਪਿ ਤਾਸਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਸਤਿ ਤਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਮਹਾਸੀਮਂ ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਾਸੀਮਾਗਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਥਾ ਤਂ ਸਾਖਂ ਵਾ ਪਾਰੋਹਂ ਵਾ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਹਿ ਨ ਫੁਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸੋਧਨਮੇਵ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਸਕਲਸੀਮਾਸੋਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਪਥਵਿਤਲਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਵਾ ਆਹਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਾਖਾਪਾਰੋਹਾਨਂ ਮਹਾਸੀਮਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਾਨਮੇਵ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੇ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਾਖਾਦੀਨਂ ਫੁਸਨਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਾਖਾਦਿ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਾਨਮੇਵ ਕਾਰਣਂ ਸਿਯਾ, ਤਸ੍ਸ ਸਾਖਂ ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤਪਾਰੋਹਂ ਵਾ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਤਤ੍ਰਟ੍ਠੋ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਫੁਸਨਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਯਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਸੀਮਾਸੋਧਨੇ ਕਾਰਣਂ, ਤਦੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾਕ੍ਯੇ ਪਧਾਨਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਮੇਵ ਸਾਖਾਦਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੋ ਆਕਾਸਟ੍ਠਸਾਖਾਦਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਤੋ, ਕਿਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕੇਨ ਆਹਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨਵਚਨੇਨ। ਆਕਾਸਟ੍ਠਸਾਖਾਸੁ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਫੁਸਨਮੇਵ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੋਧਨਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾਨਯਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸੋਧਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧ ਪਨ ''ਮਹਾਸੀਮਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਸਕਲਸੀਮਾਸਾਧਾਰਣਵਚਨੇਨ ਸੋਧਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਪਿਚ ਸਾਖਾਦਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਮਤ੍ਤਸੋਧਨੇ ਅਭਿਮਤੇ ''ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਪਥਵਿਤਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਸੀਮੋਪਾਦਾਨਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਸਿਯਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਆਕਾਸੇਪਿ ਠਤ੍ਵਾ ਸਾਖਾਦਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਿਸੋਧੇਤਬ੍ਬਤੋ। **ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਟ੍ਠਕਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਵਿਯੋਜਨਵਚਨਤੋ ਚ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਨਂ ਫੁਸਨੇਨੇਵ ਸਕਲਸੀਮਾਸੋਧਨਹੇਤੁਕੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸਿਦ੍ਧੋਯਂ ਏਕੋ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨੇਵ **ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੭) ''ਵਿਹਾਰਸੀਮਾਯ ਵਾ ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਚ ''ਨਦਿਤੀਰੇ ਪਨ ਖਾਣੁਕਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਬਦ੍ਧਨਾਵਾਯ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚ ''ਸਚੇ ਪਨ ਸੇਤੁ ਵਾ ਸੇਤੁਪਾਦਾ ਵਾ ਬਹਿਤੀਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ, ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚ ਏਵਂ ਵਿਸਭਾਗਾਸੁ ਗਾਮਸੀਮਾਸੁ ਸਾਖਾਦੀਨਂ ਫੁਸਨਮੇਵ ਸਙ੍ਕਰਦੋਸਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਫੁਸਨਂ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯਂ ਜਾਤਰੁਕ੍ਖੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਨਦਿਯਂ ਨਾਵਾਬਨ੍ਧਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤੇਨ ਨਦਿਸੀਮਾਯ ਸਭਾਗਤ੍ਤਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫੁਸਨਮੇਵ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸਿਯਾ, ਨਦਿਯਮ੍ਪਿ ਬਨ੍ਧਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਫੁਸਨਂ ਕਮ੍ਮਕੋਪਕਾਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਭਾਗਸੀਮਾਸੁ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਆਦਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਾਖਾਦਿਮ੍ਹਿ ਠਿਤੇ ਤਂ ਸਾਖਾਦਿਂ ਫੁਸਨ੍ਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖੁ

ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਸੁ ਪਨ ਸਾਖਾਦਿਮ੍ਹਿ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਤਂ ਸਾਖਾਦਿਂ ਅਫੁਸਨ੍ਤਾਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਪਨ ਤਂ ਸਾਖਾਦਿਂ ਫੁਸਨ੍ਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ''ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਯ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤਦਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਾਸਂ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਸੀਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਸਤਿ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਏਕਸੀਮਂ ਵਿਯ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤ੍ਥੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਭੇਦੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਤ੍ਤਂ, ਸਭਾਗਸੀਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸਾਭਾਵਸ੍ਸ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਨਮੇਵ ਤਬ੍ਭਾਵਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਾਦਿਵਿਨਯਨਯੇਹਿ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਸੀਮਾਯਮੇਵ ਬਦ੍ਧਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। ਤਾਸਂ ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਸ੍ਸਿਤਭਾਵੇਨ ਸਭਾਗਤਾ, ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਾਦਿਦੋਸਾਭਾਵੋ ਚ ਸੁਤ੍ਤਤੋਵ ਸਿਦ੍ਧੋ। ਬਨ੍ਧਨਕਾਲੇ ਪਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਸਞ੍ਜਾਤਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋਪਿ ਤਾਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ''ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ...ਪੇ॰... ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ। ਤਂ ਵੋ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਭਾਗਤਾ, ਸਮ੍ਭੇਦਾਦਿਦੋਸਾਭਾਵੋ ਚ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਸਿਦ੍ਧੋ। ਇਮਿਨਾ ਏਵ ਨਯੇਨ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਨਂ, ਨਦਿਆਦਿਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਨਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਭਾਗਤਾ, ਸਮ੍ਭੇਦਾਦਿਦੋਸਾਭਾਵੋ ਚ ਸਿਦ੍ਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਯ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ, ਨਦਿਆਦਿਸੀਮਾਸੁ ਚ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਚੇਵ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਨਂ ਨਦਿਆਦੀਸੁ ਏਵ ਕਾਤੁਂ ਨਿਯਮਨਸੁਤ੍ਤਸਾਮਤ੍ਥਿਯੇਨ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਦੀਸੁ ਕਰਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਚ ਤਾਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਸਭਾਗਤਾ, ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ, ਪਚ੍ਛਾ ਚ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਭੇਦਾਦਿਦੋਸਸਮ੍ਭਵੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਚ ਸਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੮) ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਨਮੇਵ ਵਟਰੁਕ੍ਖਾਦਿਵਚਨੇਹਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਗਾਨਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਦੀਨਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਅਥ ਖੋ ਤਾਸਂ ਸਭਾਗਸੀਮਾਨਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਪਿ ਦੋਸਾਭਾਵੋ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਞਾਪਿਤੋ ਏਵ। ਤਥਾ ਹਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਪਬ੍ਬਤਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਾਸਾਣਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਡ੍ਢਨਕਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ। ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਵਡ੍ਢਨੇਪਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਨਂ ਸਙ੍ਕਰਦੋਸਾਭਾਵੋ ਞਾਪਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਈਦਿਸੋ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ''ਏਕਰੁਕ੍ਖੋਪਿ ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸੀਮਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਪਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਸੀਮਾਸਙ੍ਕਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਯੋਜਨਪਰਮਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋਪਿ ਚਾਯਂ ਞਾਪਿਤੋ। ਤਿਯੋਜਨਪਰਮਾਯ ਹਿ ਸੀਮਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖਲਤਾਗੁਮ੍ਬਾਦੀਹਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਨਂ ਨਿਯਮੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ''ਈਦਿਸਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨਂ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾਵ ਸੀਮਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਯਦਿ ਚੇਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਕਮ੍ਮਵਿਪਤ੍ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਵਿਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਆਚਰਿਯਾ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁਪਿ ''ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਅਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਵੋਚੁਂ। ਇਧ ਪਨ ''ਵਨਮਜ੍ਝੇ ਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਨਂ ਨ ਕਿਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦੀਹਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰੇ ਵਨਮਜ੍ਝੇਪਿ ਸੀਮਾਬਨ੍ਧਨਮੇਵ ਅਵੋਚੁਂ। ਤਥਾ ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਉਪਰਿ ਕਤਪਾਸਾਦਾਦੀਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਥਮ੍ਭਾਦੀਹਿ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇਸੁ ਉਪਰਿਮਤਲਾਦੀਸੁ ਸੀਮਾਬਨ੍ਧਨਂ ਬਹੁਧਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਨਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਤੇਹਿ ਮੁਖਤੋਵ ਵਿਹਿਤੋ। ਅਪਿਚ ਗਾਮਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸਦਿਸਤਾਯ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਦਬ੍ਬਤਿਣਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰਪਰਮ੍ਪਰਾ ਅਰਞ੍ਞਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਾ ਚ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਕਲਦੀਪਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਏਵਂ ਪਨ ਅਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਕਤਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨਂ, ਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤੀਨਞ੍ਚ ਵਿਪਜ੍ਜਨਤੋ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਙ੍ਕਾਪਸਙ੍ਗੋ ਚ ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਨ ਚੇਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਨਮੇਵ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ, ਨ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਦੀਨਂ ਸਭਾਗਸੀਮਾਨਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਮਹਾਸੀਮਾਸੋਧਨਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਰਤਾਯ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯਮੇਵ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਕਰਣਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਸੀਮਾਮਾਲ਼ਕੇ"**ਤਿਆਦਿ। ਮਹਾਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਪਨ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯ ਅਪ੍ਪਹੋਨਕਤਾਯ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਕਮ੍ਮੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇਪਿ ਅਯਂ ਨਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਵ।

"ਉਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨਪਿ ਸੀਮਂ ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਸੀਮਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਪੀ**ਤਿ ਖਣ੍ਡਸੀਮਤੋ ਮਹਾਸੀਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸਾਖਾਨਯੇਪਿ। ਸੀਮਟ੍ਠਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੀਮਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਹਤ੍ਥਪਾਸਮੇਵ ਆਨੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਸੁ ਏਤਾਸੁ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯਂ ਤਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਮਹਾਸੀਮਾਯਂ ਦ੍ਵੇਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸੀਮਾਸੁ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਂ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ, ਹਤ੍ਥਪਾਸਞ੍ਚ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ''ਨਾਨਾਸੀਮਾਯ ਠਿਤਚਤੁਤ੍ਥੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਅਕਮ੍ਮਂ, ਨ ਚ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੮੯) ਵਚਨਤੋ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥਾਪਿ ਮਹਾਸੀਮਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲ਼ਕਸੀਮਾਯਮੇਵ ਕਮ੍ਮਕਰਣਂ ਵਿਹਿਤਂ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਭਿਨ੍ਨਸੀਮਟ੍ਠਤਾਯ ਤਤ੍ਰਟ੍ਠਸ੍ਸ ਗਣਪੂਰਕਤ੍ਤਾਭਾਵਾ ਕਮ੍ਮਕੋਪੋਵ ਹੋਤੀਤਿ।

ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਥਂ ਛਨ੍ਨਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਆਹਰਣਵਸੇਨ ਮਹਾਸੀਮਾਸੋਧਨਨ੍ਤਿ? ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਸਾਨਯਨਬਹਿਸੀਮਾਕਰਣਵਸੇਨੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੋਧਨਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨਾਗਮਨੇਨ ਮਹਾਸੀਮਟ੍ਠੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤੀਤਿ। ਯਦਿ ਚਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਾਦਿ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਥਂ ਸੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਨਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸਤੋ। ਸੋ ਚ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ। ਨ ਹਿ ਵਿਨਯੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਂ ਬੁਦ੍ਧਗੋਚਰਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਸਚੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸੀਮਾਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਠਿਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਏਵ ਸੀਮਾਯ ਗਣੋ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਕੋ ਚ ਏਕਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਕੋ ਵਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਦਿਸਭਾਗਸੀਮਾਸੁ ਏਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਯਾਸੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਸੁਪਿ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਾਸੁ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਤਾਸੁ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਸੁ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਸਤਿ ਏਕਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਇਤਰਟ੍ਠਾਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤਿ ਏਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਸੋਧਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਓਤਰਤੀਤਿ ਪਣਵਸਣ੍ਠਾਨਪਬ੍ਬਤਾਦੀਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਮਾਣਰਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਓਤਰਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਬਜ੍ਝਮਾਨਕ੍ਖਣੇ ਉਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਪਮਾਣਰਹਿਤਂ ਪਬ੍ਬਤਾਦੀਨਿ ਨਾਰੋਹਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਸੀਮਟ੍ਠਤਾਯ ਸੀਮਾ ਹੋਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਣਵਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿ ਪਨ ਉਪਰਿ ਬਦ੍ਧਾਯਪਿ ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਾਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਨ ਓਤਰਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰਥਾ ਓਰੋਹਣਾਰੋਹਣਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ''ਨ ਓਤਰਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਸੀਮਾਯ ਉਪਰਿ ਜਾਤਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਠਿਤਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਸਞ੍ਜਾਤਂ, ਪਵਿਟ੍ਠਞ੍ਚ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਵਿਞ੍ਞਾਣਕਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਹਿ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਮਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। **"ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯਾ"**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਪਕਰਣਵਸੇਨ ਉਪਲਕ੍ਖਣਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸੁਪਿ ਸਬ੍ਬਾਸੁ ਠਿਤਂ ਤਂ ਸੀਮਾਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਏਕਸਮ੍ਬਦ੍ਧੇਨ ਗਤਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿਤਤ੍ਰਜਾਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾਦਿਸਮ੍ਪਿ ''ਇਤੋ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਤਂ ਅਰਹਤਿ। ਯਂ ਪਨ ''ਇਤੋ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਤਤੋ ਆਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ ਉਭੋਸੁ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਸੁ, ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਨਦਿਆਦੀਸੁ ਚ ਤਿਰਿਯਂ ਪਤਿਤਰਜ੍ਜੁਦਣ੍ਡਾਦਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਗੋ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ, ਅਬਦ੍ਧਗਾਮਸੀਮਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਗੋ ਗਾਮਸੀਮਾ ਤਦੁਭਯਸੀਮਟ੍ਠਪਬ੍ਬਤਾਦਿ ਵਿਯ। ਬਦ੍ਧਸੀਮਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਵਟਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਾਰੋਹੇ, ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਗਾਮਸੀਮਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਵਟਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਾਰੋਹੇ ਚ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਮੂਲਪਤਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲਤੋ ਹਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਇਤੋ ਗਤਂ, ਤਤੋ ਆਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤੋ ਸੋ ਭਾਗੋ ਯਥਾਪਵਿਟ੍ਠਸੀਮਾਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੇਸਂ ਰੁਕ੍ਖਪਾਰੋਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਆਕਾਸਟ੍ਠਸਾਖਾ ਭੂਮਿਯਂ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਤਦੁਭਯਸੀਮਾ ਹੋਤੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਾਖਾਯ ਪਾਰੋਹੋ ਪਵਿਟ੍ਠਸੀਮਾਯ ਪਥਵਿਯਂ ਮੂਲੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਯਾਵ ਸਾਖਂ ਵਿਨਾ ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਾਵ ਮੂਲਸੀਮਟ੍ਠਤਂ ਨ ਵਿਜਹਤਿ।

ਯਦਾ ਪਨ ਵ◌ਿਨਾ ਠਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਦਾਪਿ ਪਾਰੋਹਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਵ◌ਿਟ੍ਠਸੀਮਟ੍ਠਤਂ ਸਮੁਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਆਕਾਸਟ੍ਠਸਾਖਾਭਾਗੋ ਪੁਰਿਮਸੀਮਟ੍ਠਤਂ ਨ ਵ◌ਿਜਹਤਿ, ਤਤੋ ਆਗਤਭਾਗਸ੍ਸ ਅਵ◌ਿਜਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਨਦਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਵ◌ਿਸਭਾਗਸੀਮਾਯ ਏਵ◌ਂ ਪਵ◌ਿਟ੍ਠੇ ਸਕਲਸੀਮਾਸੋਧਨਂ, ਸਭਾਗਾਯ ਪਵ◌ਿਟ੍ਠੇ ਫੁਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਠਿਤਮਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਸੋਧਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੧੪੦. ਪਾਰਯਤੀਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ, ਨਦਿਯਾ ਉਭੋਸੁ ਤੀਰੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਮਾਨਾ ਸੀਮਾ ਨਦਿਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਨਦਿਂਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਮਾਨ**”ਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯਞ੍ਹਿ ਸੀਮਾ ਨ ਓਤਰਤਿ। ਨਦਿਲਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਅਸਤਿ ਓਤਰਤਿ, ਸਾ ਚ ਤਦਾ ਨਦਿਪਾਰਸੀਮਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਨਦਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਨਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ**◌ਾ”ਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਵ◌ੇਯਜ। ਅਵਸ੍ਸਂ ਲਬ੍ਭਨੇਯਜਾ ਪਨ ਧੁਵਨਾਵ◌ਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। “**ਨ ਨਾਵ◌ਾਯਾ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਾਵ◌ਂ ਵ◌ਿਨਾਪਿ ਸੀਮਾ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਾ ਨਾਵ◌ਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਰੁਕ੍ਖਸਙ੍ਘਾਟਮਯੋਤਿ ਅਨੇਕਰੁਕ੍ਖੇ ਏਕਤੋ ਘਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਤਸੇਤੁ। ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਤੋਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। “**ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਠਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਗਤੇ ਕਤ੍ਵ**◌ਾ”ਤਿ ਇਦਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਤੀਰਾਨਂ ਏਕਗਾਮਖੇਤ੍ਤਭਾਵ◌ਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਪਬ੍ਬਤਸਣ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਉਗ੍ਗਤਦੀਪਸਿਖਰਤ੍ਤਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਸੀਮਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੧. ਸਮੂਹਨਿਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਵ◌ਿਨਾਸੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

੧੪੨. ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚੀਤਿ ਇਧ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸੀਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਸਰੂਪਤੋ ਅਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਸੀਮਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੩. ਅਟ੍ਠਾਰਸਾਤਿ ਅਨ੍ਧਕਵ◌ਿਨ੍ਦਵ◌ਿਹਾਰਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਯ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨੇਸਂ ਸੀਮਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਮਹਾਵ◌ਿਹਾਰੇਸੁ। ‘‘ਮਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵ◌ਿਵਰਣਂ **ਈਸਕ**ਨ੍ਤਿ, ਈਸਕਂ ਵ◌ੁਲ੍ਹੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਮੇਵਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਵ◌ੁਲ੍ਹਭਾਵ◌ੋ ਅਹੋਸੀ**”ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਅਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

੧੪੪. ਸੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ। **ਦ੍ਵ◌ੇਪੀ**ਤਿ ਦ੍ਵ◌ੇ ਸਮਾਨਸਂਵ◌ਾਸਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਾਯੋ। **ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਸੀਮਾ**ਤਿ ਮਹਾਸੀਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਤਤ੍ਥੇਵ ਯੇਭੁਯਜੇਨ ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਾਤਿ।

“**ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਪੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਾਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਬਾਹਿਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਏਵ◌ਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾਯ ਕਤਾਯ ਸਾ ਸੀਮਾ ਸਮੂਹਤਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਸਮੂਹਨਿਤੁਞ੍ਚੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਞ੍ਚ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**”ਤਿ। **ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਰਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ। ਇਦਞ੍ਚ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯਪਿ ਕਮ੍ਮਕਰਣਸੁਖਤ੍ਥਂ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾ ਇਚ੍ਛਿਤਾਤਿ ਤਂ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਾਦਿਬਹੁਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਬਨ੍ਧਤੀਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸਾ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ ਏਵ ਮਹਾਸੀਮਾ ਵ◌ਿਯ। “**ਪਟਿਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੇਵ**◌ਾ”ਤਿ ਇਦਂ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯ ਅਸਮੂਹਤਤ੍ਤਾ,

ਤਸ੍ਸਾ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਤੋ ਚ ਮਹਾਸੀਮਾਬਨ੍ਧਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਖਣ੍ਡਸੀਮਂ ਪਨ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੇਵ। **ਸੀਮਾਸਮ੍ਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪਕ੍ਖੇ ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਸਮ੍ਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪਕ੍ਖੇਪਿ ਸਮ੍ਭੇਦਸਙ੍ਕਾਯ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨੇਨ ਸਮ੍ਭੇਦਸਙ੍ਕਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਅਵਿਹਾਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਾਰਹਂ ਕਰੇਯ੍ਯੁਂ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਹਿ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਾਦਿਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਦਾਨਿ ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਨਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨ ਸਮੂਹਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਖਣ੍ਡਸੀਮਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਹਿ ਨ ਸਮੂਹਨਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਭੋਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਦੇਸਨਿਯਮਂ ਵਾ ਤਾਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਾਯ ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਂ ਵਾ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਙ੍ਕਾ ਏਵ ਹੋਤਿ। **"ਨੇਵ ਸਮੂਹਨਿਤੁਂ, ਨ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਮੂਹਨਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਪਿ ਮਹਾਸੀਮਂ ਪਟਿਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਨ ਚ ਸਕ੍ਕਾ…ਪੇ॰… ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਕਾਤੁ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸੀਮਾਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸਮੂਹਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਈਦਿਸੇਸੁ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਛਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਹਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਤਾ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣੇ ਓਕਾਸੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਂ, ਤਤੋ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਸੀਮਞ੍ਚ ਸਮੂਹਨਨਵਸੇਨ ਸੀਮਾਯ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੇ ਕਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯ, ਮਹਾਸੀਮਾਯਪਿ ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਮਞ੍ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਤਾਸਂ ਮਜ੍ਝਗਤਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਾ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤੋ ਗਾਮਸੀਮਾ ਏਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸੇਯ੍ਯ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਸੀਮਾਯ, ਤਪ੍ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਵਾ ਜਾਨਨਂ ਅਙ੍ਗਂ। ਸੀਮਾਯ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਠਾਨਂ, ''ਸਮੂਹਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਕਰਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਂ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** 'ਖਣ੍ਡਸੀਮਂ ਪਨ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਸਮੂਹਨਿਤੁਞ੍ਚੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਞ੍ਚ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਏਵਂ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨੇਪਿ ਸਮੂਹਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਏਵ ਚ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾਯ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਰੁਚਿ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੀਮਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਞ੍ਚੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਗਾਮਸੀਮਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਸਮ੍ਮਤਾਯ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਮਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਗਾਮਸੀਮਾ ਏਵ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਅਰਞ੍ਞਨਦਿਆਦਯੋ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਾਦੀਨਂ। ਸਾ ਚ ਗਾਮਸੀਮਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਵਿਰਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਯਮੇਵ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯਾ ਤਸ੍ਸ** ਵਾ **ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਾਮਸੀਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਾਮਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਅਰਞ੍ਞਪਬ੍ਬਤਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਗਾਮਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਸਕਲਸ੍ਸ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਾ ਗਾਮਸੀਮਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਹਿ ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰਖੇਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਅਨੇਕੇਸੁ ਭੂਮਿਭਾਗੇਸੁ ''ਗਾਮੋ''ਤਿ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਲੋਕਜਨੇਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਗਾਮਵੋਹਾਰੋ, ਸੋਵ ਇਧ ''ਗਾਮਸੀਮਾ''ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਗਾਮੋ ਏਵ ਹਿ **ਗਾਮਸੀਮਾ**। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਉਪਰਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਜਾਤਸ੍ਸਰੋਤਿ ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਭੂਮਿਪ੍ਪਦੇਸੇਸੁ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਲੋਕਜਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਦਿਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਲੋਕੇ ਪਨ ਗਾਮਸੀਮਾਦਿਵੋਹਾਰੋ ਗਾਮਾਦੀਨਂ ਮਰਿਯਾਦਾਯਮੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਸਾਸਨੇ ਪਨ ਤੇ ਗਾਮਾਦਯੋ ਇਤਰਨਿਵਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥੇਨ ਸਯਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਰਿਯਾਦਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਮੋ ਏਵ ਗਾਮਸੀਮਾ, ਅਰਞ੍ਞਮੇਵ **ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾ…ਪੇ॰…** ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਏਵ **ਸਮੁਦ੍ਦਸੀਮਾ**ਤਿ ਸੀਮਾਵੋਹਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

"ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਵਾ"ਤਿ ਇਦਂ ਗਾਮਸੀਮਪ੍ਪਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਨਗਰਮ੍ਪਿ ਗਹਿਤਮੇਵਾ**"ਤਿ। **"ਬਲਿਂ ਲਭਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਅਯਂ ਗਾਮੋ ਏਤ੍ਤਕੋ ਕਰੀਸਭਾਗੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਰਾਜਪਣ੍ਣੇਸੁ ਆਰੋਪਿਤੇਸੁ ਭੂਮਿਭਾਗੇਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਤਲ਼ਾਕਮਾਤਿਕਾਸੁਸਾਨਪਬ੍ਬਤਾਦਿਕੇ ਪਦੇਸੇ ਬਲਿਂ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਸੋਪਿ ਗਾਮਸੀਮਾ ਏਵ।

ਰਾਜਾਦੀਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭੂਮਿਭਾਗੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬੋਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਦਿਲੋਣਿਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਗਾਮਸੀਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੇਤੀ**"ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾ ਕਞ੍ਚਿ ਪਦੇਸੰ ਗਾਮਨ੍ਤਰੇਨ ਯੋਜੇਤਿ, ਸੋ ਪਵਿਟ੍ਠਗਾਮਸੀਮਤੰ ਏਵ ਭਜਤਿ, ਨਦਿਜਾਤਸ੍ਸਰੇਸੁ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਲਾਕਾਦਿਭਾਵੰ ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵੰ ਵਾ ਪਾਪਿਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਯੇ ਪਨ ਗਾਮਾ ਰਾਜਚੋਰਾਦਿਭਯਪੀਲ਼ਿਤੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਾ ਚਿਰਮ੍ਪਿ ਨਿਮ੍ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਨ ਗਾਮਾ ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਪਾਟੇਕ੍ਕੰ ਗਾਮਸੀਮਾਵ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਰਾਜਾਨੋ ਸਮਨ੍ਤਗਾਮਵਾਸੀਹਿ ਕਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਬਲਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਗਾਮੇਨ ਏਕੀਭਾਵੰ ਵਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਗਾਮਾ ਰਾਜੂਹਿਪਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਰਿਕਾ ਮਹਾਰਞ੍ਞੇਨ ਏਕੀਭੂਤਾ, ਤੇ ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞਸੀਮਤੰ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਪੁਰਿਮਾ ਗਾਮਸੀਮਾ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ। ਰਾਜਾਨੋ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਰਞ੍ਞਾਦਿਪ੍ਪਦੇਸੇ ਮਹਨ੍ਤੰ ਗਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਸੀਨੰ ਭੋਗਗਾਮਾਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਭੂਤਗਾਮੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਾਣਨਾਮੰ, ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਨ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਗਾਮਸੀਮਾ ਏਵ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪੁਰਿਮਗਾਮਸੀਮਤੰ ਨ ਵਿਜਹਨ੍ਤਿ। **ਸਾ ਚ ਇਤਰਾ ਚਾ**ਤਿਆਦਿ ''ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਾ ਏਕੂਪੋਸਥਾ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਪਦਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਵਰਣੰ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸਾ ਚ ਰਾਜਿਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਭਿਨਵਾ, ਇਤਰਾ ਚ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਾ ਪਕਤਿਗਾਮਸੀਮਾ, ਯਥਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਮੇਤਾਪਿ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਰਹਤਾਸਦਿਸੇਨ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸਦਿਸਾ, ਸਾ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਾ ਏਕੂਪੋਸਥਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸਦਿਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਿਚੀਵਰਾਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮੰ ਬਦ੍ਧਸੀਮੰ ਏਵ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀਤਿ ਤੰਸਦਿਸਤਾਨਿਵਤ੍ਤਨਮੁਖੇਨ ਉਪਰਿ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਤੰਸਦਿਸਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਨਯਸ੍ਸ ਇਧੇਵ ਪਸਙ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਕੇਵਲਾ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਵਿਞ੍ਝਾਟਵਿਸਦਿਸੇ ਅਰਞ੍ਞੇਤਿ ਯਤ੍ਥ ''ਅਸੁਕਗਾਮਸ੍ਸ ਇਦੰ ਖੇਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਵੋਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਨ ਕਸਨ੍ਤਿ ਨ ਵਪਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ ਅਰਞ੍ਞੇ। ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾਨੰ ਅਗਮਨਪਥਾ ਨਿਮ੍ਮਨੁਸ੍ਸਾਵਾਸਾ ਸਮੁਦ੍ਦਨ੍ਤਰਦੀਪਕਾਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਯੰ ਯਞ੍ਹਿ ਅਗਾਮਖੇਤ੍ਤਭੂਤੰ ਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਵਿਰਹਿਤੰ ਪਦੇਸੰ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਾ ਚ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮੰ ਵਿਨਾਵ ਸਯਮੇਵ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸਦਿਸਾ। ਨਦਿਆਦਿਸੀਮਾਸੁ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਾਨੰ ਤਾਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸਦਿਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੀਮਤਾ ਸਿਦ੍ਧਾ। ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਮਤਾ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਨੁਜਾਨਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥੰ ਬਹੂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਤਾਸਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮਨ੍ਤਰਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਸਮ੍ਭੇਦਤ੍ਥੰ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਏਵਮਿਧਾਰਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾ। ਤਾਸਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁਪਿ ਵਿਧਾਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਸਪਿ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਨਦਿਆਦੀਨੰ ਵਿਯ ਸੀਮਾਭਾਵੋ ਤਤ੍ਥ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਮੇਵ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾਵ ਸਿਦ੍ਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸੀਮਾਯਮੇਵ ਹਿ ਠਿਤਾ ਸੀਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਸੀਮਾਯੰ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਆਕਾਸਟ੍ਠਾਨੰ। ਏਵਮੇਵ ਹਿ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਬ੍ਬਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਦੀ ਅਸੀਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਸੀਮਾਭਾਵੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਥਸ੍ਸ ਠਿਤੋਕਾਸਤੋਤਿ ਅਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਠਿਤੋਕਾਸਤੋ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਠਿਤੋਕਾਸਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥੰ ਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਤਾਯ ਸਹ ਸਯਮੇਵ ਸਞ੍ਜਾਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾਯ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਸਙ੍ਕਾਭਾਵੇਨ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੇਵਲਾਰਞ੍ਞਸੀਮਾਯਮੇਵ, ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਨਦਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਹਿ ''ਸਚੇ ਨਦੀ ਨਾਤਿਦੀਘਾ ਹੋਤਿ, ਪਭਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘੋ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੭)। ਇਮਿਨਾ ਏਵ ਚ ਵਚਨੇਨ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥੰ ਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਸਤਿ ਏਵ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਰਣੇਨੇਵ ਸੀਮਾ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਨ ਸਯਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਹਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਸੀਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਚ ਨ ਸਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਿਰਿਯਾਪਕਾਰਸਿਦ੍ਧਿਤੋ। ਅਪਿਚ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥਾਨੰ, ਪਕਤਿਹਤ੍ਥਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕੇ ਅਨੇਕਵਿਧਤ੍ਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਈਦਿਸੰ ਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਮਿਨਿਤੇ ਚ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇਨ ਨੁ ਖੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਮਿਨਿਤੰ, ਨ ਨੁ ਖੋਤਿ ਸੀਮਾਯ ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਮਿਨਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਅਣੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਊਨਮਧਿਕੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਮਿਨਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਸਿਯਾ। ਪਰਿਸਵਸੇਨ ਚਾਯੰ ਵਡ੍ਢਮਾਨਾ ਤੇਸੰ ਮਿਨਨੇਨ ਵਡ੍ਢਤਿ ਵਾ ਹਾਯਤਿ ਵਾ। ਸਙ੍ਘੇ ਚ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤੇ ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਯੋਗੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸੀਮਾ ਤੇਸੰ ਪਯੋਗੇਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ ਚ। ਕਥੰ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਵਿਯ ਯਾਵ ਸਾਸਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਠਿਤਿਯਾ ਚ ਪੁਰਾਣਵਿਹਾਰੇਸੁ ਵਿਯ ਸਕਲੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਥੰ ਸੀਮਾਸਮ੍ਭੇਦਸਙ੍ਕਾ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਏਵ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਬ੍ਬਿਗਮੇਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵੰ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯਮ੍ਪਿ ਨਦਿਆਦੀਸੁਪਿ।

ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸੋ ਨ ਞਾਯਤਿ। ਤਥਾ ਸਬ੍ਬਥਾਮੇਨ ਖਿਪਨੰ ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਚ ਯਸ੍ਸੰ ਦਿਸਾਯੰ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸ੍ਸ, ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਵਾ ਓਕਾਸੋ ਨ ਪਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਥੰ ਮਿਨਨੰ, ਖਿਪਨੰ ਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯ? ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪਵਿਸਨਤੋ ਅਖੇਤ੍ਤੇ ਸੀਮਾ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਨਾਮਾਤਿ ਸੀਮਾ ਵਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਅਪੇਕ੍ਖਾਯ ਸੀਮੁਪ੍ਪਤ੍ତਿਯੰ ਪਨ ਯਤੋ ਪਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਤੋ ਪਨ ਨ ਪਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਖੇਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਬਹਿ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਮਿਨਨਪਮਾਣਸ੍ਸ, ਵਾਲੁਕਾਦਿਖਿਪਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਦਸ੍ਸਨੰ, ਤੰ ਸਞ੍ਜਾਤਸੀਮਾਨੰ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥੰ ਕਤੰ ਗਾਮੂਪਚਾਰਘਰੂਪਚਾਰਜਾਨਨਤ੍ਥੰ ਲੇਡ੍ਡੁਸੁਪ੍ਪਾਦਿਖਿਪਨਵਿਧਾਨਦਸ੍ਸਨੰ ਵਿਯ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਸੀਮੰ ਵਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੰ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ)। ਏਵੰ ਕਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਯਾਥਾਵਤੋ ਞਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਪੁਥੁਲਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਹਿ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਞ੍ਞੇ ਬਹਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਅਤਿਦੂਰੇ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੰ।

ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਗ੍ਗਗਮਨਨਹਾਨਾਦਿਅਤ੍ਥੇਹਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਨਦਿਆਦੀਸੁ ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾ ਸਯਮੇਵ ਪਭਾ ਵਿਯ ਪਦੀਪਸ੍ਸ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਤਸ੍ਮਿੰ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਸਙ੍ਘਾਨੰ ਵਿਸੁੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਸੀਮਾਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ਅਞ੍ਞੰ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ, ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਞ੍ਚ ਠਪੇਤੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਸੀਮਾਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਞ੍ਜਾਤਸੀਮਾ ਇਤਰੇਸੰ ਸੀਮਾਯ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਸੀਮਾਸਮ੍ਭੇਦੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਮਾ ਹੋਤੂਤਿ, ਇਤਰਥਾ ਹਤ੍ਥਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾਯਪੇਤ੍ਥ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਅਨੁਜਾਨਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਅਪਿਚ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਭਯਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਕੋਪਵਚਨਤੋਪਿ ਚੇਤੰ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਸਞ੍ਜਾਤਾਯ ਸੀਮਾਯ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸੀਮਾਨੰ, ਏਕਾਯ ਏਵ ਵਾ ਸਙ੍ਕਰਤੋ। ਇਤਰਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਕੋਪਵਚਨੰ ਨ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** 'ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਅਞ੍ਞੰ ਤਤ੍ਤਕੰਯੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਪਿ ਕਮ੍ਮੰ ਕੋਪੇਤੀ'ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ)। ਕਿਞ੍ਚ ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਕਰਣਿਚ੍ਛਾਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ, ਸੋ ਚ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਸੀਮਾ। ਏਵੰ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਵਿਨਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ 'ਅਯੰ ਸੀਮਾ ਤਿਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਰਿਹਾਰਮ੍ਪਿ ਲਭਤੀ'ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੭) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਕਰਣਿਚ੍ਛੰ ਵਿਨਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਪਦੀਪਸ੍ਸ ਪਭਾ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲਾਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਸੀਮਾਸਮ੍ਭਵੇਨ ਸਙ੍ਘੇ, ਗਣੇ ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਤਤ੍ਰਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਅਨੇਕਸੀਮਾਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਸਙ੍ਕਰਦੋਸਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਪਰਿਸਵਸੇਨ ਚਸ੍ਸਾ ਵਡ੍ਢਿ, ਹਾਨਿ ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤਾਨੰ ਅਭਿਨਵਸੀਮਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਏਵ, ਗਤਾਨੰ ਸਮਨ੍ਤਾ ਠਿਤਸੀਮਾਪਿ ਵਿਨਾਸੋ ਚ ਭਵੇਯ੍ਯ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ, ਅਯਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੧੪੭) ਏਕਾ ਏਵ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ, ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਾ ਚ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਨ ਚੇਸਾ ਸੀਮਾ ਸਭਾਵੇਨ, ਕਾਰਣਸਾਮਤ੍ਥਿਯੇਨ ਵਾ ਪਭਾ ਵਿਯ ਪਦੀਪਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਿਨ੍ਤੁ ਭਗਵਤੋ ਅਨੁਜਾਨਨੇਨੇਵ, ਭਗਵਾ ਚ ਇਮਾਯੋ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਪਰਿਹਾਰੇਨ ਕਮ੍ਮਕਰਣਸੁਖਤ੍ਥਮੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਸੀਤਿ ਕਥਂ ਨਹਾਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚੇਨ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਾਸਂ ਸੀਮਾਨਂ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਯੋਜਨਾਭਾਵਾ? ਪਯੋਜਨੇ ਚ ਏਕਂ ਏਵ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਕਥਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾਯ ਅਨੇਕਸੀਮਾਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ? ''ਏਕਸੀਮਾਯਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ· ਅਟ੍ਠ· ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸੀਮਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਤਤ੍ਤਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨੇਵ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਟ੍ਠਪਨਵਚਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾਨਂ ਕਮ੍ਮਕੋਪਵਚਨਞ੍ਚ, ਤਮ੍ਪਿ ਇਮਾਸਂ ਸੀਮਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬੋਧਤਾਯ ਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਭੇਦਸਙ੍ਕਂ, ਕਮ੍ਮਕੋਪਸਙ੍ਕਞ੍ਚ ਦੂਰਤੋ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਯੋ ਚ ਚੀਵਰਾਵਿਪ੍ਪਵਾਸਤ੍ਥਂ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਸੋ ਸੀਮਾ ਏਵ ਨ ਹੋਤਿ, ਖੇਤ੍ਤਤਲ਼ਾਕਾਦਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਿਯ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਏਕੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਵ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਬਹੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕਤੋ ਠਿਤੇਸੁ ਤੇਸਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਏਵ ਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਪਿਤਚੀਵਰਂ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਬਹਿ ਹੋਤੀਤਿ ਤਂ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾ। ਸੀਮਾ ਪਨ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਰਿਹਾਰੋਪੇਤ੍ਥ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਪਨ ਯਾਵ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤ੍ਤਾ ਮਹਾਸੀਮਾਯ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਵੋਹਾਰੋ ਵਿਯ। ਮਹਾਸੀਮਾਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰੇਸੁ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸੀਮਾਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਵਸੇਨੇਵੇਤਾਸਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਤਬ੍ਬਿਗਮੇਨ ਵਿਨਾਸੋ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਪਕਾਰੋ ਇਤੋ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ ਗਵੇਸਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਧ ਪਨ ''ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵਿਞ੍ਞਾਟਵਿਸਦਿਸੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਨਿਰਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਵਿਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਾਯ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਯ ਸਹ ਏਤਸ੍ਸਾ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਦੋਸਾਭਾਵੋ ਪਗੇਵ ਅਗਾਮਕੇ ਰੁਕ੍ਖੇਤਿ ਨਿਸ੍ਸਿਤੇਪਿ ਪਦੇਸੇ ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਪਰਿਹਾਰਂ ਵਿਨਾਵ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਪਰਿਹਾਰੋਵ ਅਨੁਮਤੋਤਿ ਸਿਦ੍ਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪਚਾਰਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਅਧਿਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਊਨਕਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਿਜਾਨਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘਂ ਵਿਨਾ ਏਕੇਨਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਬਹਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਦੂਰੇ ਏਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਥਾ ਕਮ੍ਮਕੋਪਸਙ੍ਕਤੋ। ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਊਨਕਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ· ਅਟ੍ਠ· ੧੪੭)। ਇਦਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਵਿਧਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਨੁਜਾਨਨਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਨਿਦਾਨਵਸੇਨ ਏਕਗਾਮਸੀਮਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਂ , ਏਕਸਭਾਗਾਨਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਮੇਵ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਦੋਸਪਰਿਹਾਰਾਯ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਤਦਨੁਲੋਮਤੋ ਏਕਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਨਦਿਆਦਿਸੀਮਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਂ ਏਕਸਭਾਗਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਂ, ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਂ ਵਿਨਾ ਅਬਜਵਧਾਨੇਨ ਠਾਨਞ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਅਨਭਿਮਤਮੇਵਾਤਿ ਞਤ੍ਵਾ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ** ਇਧਾਪਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਵਿਧਾਨਮਕਂਸੁ। ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਏਕਸੀਮਾਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਂ, ਏਕਸਭਾਗਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ ਸਤਿ ਏਕਂ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਂ ਵਿਨਾ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਭੇਦਾਯ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਵਿਧਾਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯੇਨੇਵ ਚੇਤਾਸਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਪਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਂ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਨਯਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

"**ਸਭਾਵੇਨੇਵਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਾਮਸੀਮਾ ਵਿਯ ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾ ਏਕੂਪੋਸਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯੇਨ ਕੇਨਚੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸੂਕਰਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਤੇਨ। ਮਹੋਘੇਨ ਪਨ ਉਨ੍ਨਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ

ਪਤਨ੍ਤੇਨ ਖਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਯੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤਸ੍ਸਰੋਵ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਸੋਧੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਤ੍ਤਾ।

ਪੁਨ ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਲੋਕਵੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧਾਸੁ ਏਤਾਸੁ ਨਦਿਆਦੀਸੁ ਤੀਸੁ ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਸੁ ਪੁਨ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਸਾਸਨਵੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧਾਯ ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਯਂ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਦਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪੀਯਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਪਤਨੋਕਾਸੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਾ**। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ – ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯਾਵ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੋ ਉਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਾਵ ਯਂ ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਯਂ ਤਤ੍ਥ ਨਦਿਆਦੀਸੁ ਅਪਰਾ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਾ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤੋ, ਤਤੋ ਬਹਿਪਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਚਨਂ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਿਜਾਨਤੋ ਕਮ੍ਮਕੋਪਸਙ੍ਕਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਅਞ੍ਞਂ ਤਤ੍ਤਕਂਯੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤਿ ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** ''ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਬਹਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕੋਪੇਤੀ''ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ ੩.੧੪੭) ਵਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਬਹੁ ਪਪਞ੍ਚਿਤਂ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਇਧ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਸ੍ਸ ਨਯਤੋ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤੋ ਸਙ੍ਘਟਨਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨਮਨ੍ਤਰਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਂ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞੋ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੋ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਤਤੋ ਅਧਿਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ, ਊਨਕਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਇਧੇਵ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕੋਪਚਾਰੇਨ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਤੋ ਊਨਕੇ ਠਪਿਤੇ ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਾਸਮ੍ਭੇਦਤੋ ਕਮ੍ਮਕੋਪੋਪਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਚ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਤਤ੍ਥ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਵੇਸੇਪਿ ਸਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸੀਮਟ੍ਠਭਾਵਤੋ ਕਮ੍ਮਕੋਪੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵ ਹੋਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ''ਊਨਕਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਕਥਨਞ੍ਚੇਤਂ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਿਜਾਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਸੀਮਾਸਮ੍ਭੇਦਸਙ੍ਕਆਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਨਮਨ੍ਤਰਾ ਤਤ੍ਤਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨੇਵ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਵਿਧਾਨਵਚਨਤੋਪਿ ਏਤਾਸਂ ਦੁਬ੍ਬਿਜਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਠਿਤਾਨਂ ਕਮ੍ਮਕੋਪਸਙ੍ਕਾ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਕਮ੍ਮਕੋਪਸਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਆਚਰਿਯਾ ਦੂਰਤੋ ਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਕਮ੍ਮਕੋਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਵ ਠਪੇਸੁਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤਨ੍ਤਿ ਸੀਮਂ। **"ਸੀਘਮੇਵ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਹਿ ਵਾਲੁਕਾਦੀਹਿ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਂ, ਇਤਰਥਾ ਬਹਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾ ਨੁ ਖੋ, ਨੋ ਵਾਤਿ ਕਮ੍ਮਕੋਪਸਙ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ। **ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾ**ਤਿ ਕੇਵਲਾਯ ਨਦਿਸੀਮਾਯ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾ । **ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯਂ ਜਾਤਰੁਕ੍ਖੇ** ਵਾਤਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਿਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇਪਿ ਵਾ। ਬਹਿਨਦਿਤੀਰਮੇਵ ਹਿ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਤ੍ਤਾ ਅਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ, ਨ ਅਨ੍ਤੋਨਦੀ ਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤੇਨ ਸਭਾਗਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ''ਬਹਿਨਦਿਤੀਰੇ ਵਿਹਾਰਸੀਮਾਯ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੀਰਮੇਵ ਅਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਨ ਪਨ ਨਦੀ। **"ਰੁਕ੍ਖੇਪਿ ਠਿਤੇਹੀ"**ਤਿ ਇਦਂ ਅਨ੍ਤੋਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਟ੍ਠਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਬਹਿਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤੋਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਟ੍ਠਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। **ਸੀਮਂ ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰੇ ਬਦ੍ਧਸੀਮਂ, ਗਾਮਸੀਮਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾਨਯਨਬਹਿਸੀਮਾਕਰਣਵਸੇਨੇਵ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ। ਯਥਾ ਚ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ, ਏਵਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯਂ, ਗਾਮਸੀਮਾਯਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਟ੍ਠੇ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਤੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਹਿਪਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯ, ਇਮਾਯ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਾਸਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋਪਿ ਨਯਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਗਾਮਸੀਮਾਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਏਤਾਸਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦੋਸੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨੇਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤੋ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਮਾਸਨ੍ਨਾਨਮੇਵੇਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਨਯਗ੍ਗਹਣਮੁਖਂ – ਯਥਾ ਹਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯਂ ਸਮ੍ਮਤਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿਸੀਮਾ ਹੋਤੀਤਿ ਤਾਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਨਦਿਆਦੀਸੁ ਸਮ੍ਮਤਾਪਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿਸੀਮਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਤਾਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਸ੍ਸਾ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਗਾਮਨਦਿਆਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯ ਚ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਨਕਭਾਵੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਮੇਤਾ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਯਵਿਰਹਿਤਾਹਿ ਇਤਰੀਤਰਾਸਂ ਨਿਸ੍ਸਯਸੀਮਾਹਿ ਚ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਸਤਿ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਨਯੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋਵ।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਗਾਮਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਦੀਨਂ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਤੋ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋਪਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਬਦ੍ਧਸੀਮਾਦੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਸ੍ਮਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ਨ ਵਿਹਿਤਾਤਿ? ਨਿਸ੍ਸਯਭੇਦਸਭਾਵਭੇਦੇਹਿ ਸਯਮੇਵ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਏਕਨਿਸ੍ਸਯਏਕਸਭਾਵਾਨਮੇਵ ਹਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਵਿਨਾਸਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਵਾਯਮਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਾਯ ਸੀਮਾਯ ਸਙ੍ਘੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਨਦਿਯਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾਯ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ। ਯਾ ਪਨੇਤਾ ਲੋਕਵੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧਾ ਗਾਮਾਰਞ੍ਞਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਸੀਮਾ ਪਞ੍ਚ, ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਪਿ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸਂ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਥਾ ਲੋਕਵੋਹਾਰਾਭਾਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਗਾਮਾਦਯੋ ਗਾਮਨ੍ਤਰਾਦੀਹਿ, ਨਦਿਆਦੀਹਿ ਚ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮਤ੍ਤੇਨ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਤਿ ਲੋਕੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ। ਲੋਕਵੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਵੋਹਾਰਤੋਵ ਸਮ੍ਭੇਦੋ ਵਾ ਅਸਮ੍ਭੇਦੋ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਨਾਞ੍ਞਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਤਾਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਥਚਿਪਿ ਸਮ੍ਭੇਦਨਯੋ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਸਾਸਨਵੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧਯੋਯੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਤਾਵ ''ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਥਵੀਸਨ੍ਧਾਰਕਂ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਮਾਗਤਾ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੩੮) ਅਧੋਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਗਾਮਸੀਮਾਦੀਨਂ ਪਨ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਕਥਮਯਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ? ਕੇਚਿ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ''ਗਾਮਸੀਮਾਦਯੋਪਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਵਿਯ ਪਥਵੀਸਨ੍ਧਾਰਕਂ ਉਦਕਂ ਆਹਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਸੀਮਾ, ਤਾਵ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾ ਚ ਪਥਵਿਯਾ ਉਪਰਿਤਲੇ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਦਕਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਪ੍ਪਦੇਸੇ ਏਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਾਭਾਵਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਦਕੋਘਾਦਿਨਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਦਿਸੀਮਾਦਯੋਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਦਿਆਦੀਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਬਹਿਤੀਰਮੁਖੇਨ ਉਮਙ੍ਗੇਨ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਦਿਯਂ ਠਿਤਾਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕੋਪੇਤਿ। ਸੋ ਪਨ ਆਸਨ੍ਨਗਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਤੀਰਗਾਮਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਉਭਯਗਾਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੀਰਂ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਤੀਰਦ੍ਵਯੇਪਿ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਂ ਵਿਨਾ ਕੇਵਲਾਯ ਖੁਦ੍ਦਕਾਰਞ੍ਞਸੀਮਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤਿ। ਸਚੇ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਯਦਿ ਤੇਸਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਏਤਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਕਾਸਸ੍ਸ ਪਰਤੋ ਏਕਂ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਨ ਕਮ੍ਮਕੋਪੋ । ਨੋ ਚੇ, ਕਮ੍ਮਕੋਪੋ। ਗਾਮਸੀਮਾਯਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਉਮਙ੍ਗੇ ਵਾ ਬਿਲੇ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮਣਿਆਦਿਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਵਾ ਸਮ੍ਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ ਗਾਮਸੀਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਪਕਤਿਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਵੇਸਸਮ੍ਭਾਵਨਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਯਾਵ ਪਥਵਿਸਨ੍ਧਾਰਕਉਦਕਾ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਵ, ਨ ਗਾਮਸੀਮਾ। ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਯਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਯਤ੍ਤਕੇ ਪਦੇਸੇ ਪਵੇਸਸਮ੍ਭਾਵਨਾ, ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ ਉਪਰਿਤਲੇ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਤੋ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਰਿਤਲੇਨ ਸਹ ਏਕਾਰਞ੍ਞਵੋਹਾਰਾਭਾਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਰਟ੍ਠੋ ਉਪਰਿ ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਾਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ

ਕੋਪੇਤਿ ਉਮਙ੍ਗਨਦਿਯੰ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਉਪਰਿਨਦਿਯੰ ਠਿਤਾਨੰ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਗਾਮਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਦਵਸੇਸੰ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੰ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਅਰਞ੍ਞਮੇਵ। ‘ਗਾਮਾ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਾ ਵਾ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹਿ ਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਾਦਿਪਿ ਅਰਞ੍ਞਮੇਵ। ਇਧ ਪਨ ਨਦਿਆਦੀਨੰ ਵਿਸੁੰ ਸੀਮਾਭਾਵੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਦਵਸੇਸਮੇਵ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਯਤ੍ਥਕੇ ਪਦੇਸੇ ਏਕੰ ‘ਅਰਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਰਞ੍ਞਸੀਮਾ। ਇਨ੍ਦਪੁਰਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬੰ ਏਕਾਰਞ੍ਞਸੀਮਾ। ਤਥਾ ਅਸੁਰਯਕ੍ਖਪੁਰਾਦਿ। ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਮਾਨਾਨਿ ਪਨ ਸਮਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਪਬ੍ਬਤਦੀਪਕਾ ਵਿਯ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯੰ, ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਯਮੇਵ ਵਾਤਿ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧਾਪਿ ਉਪਰਿਅਰਞ੍ਞਤਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਹੇਟ੍ਠਾਪਥਵਿਯਾ ਅਰਞ੍ਞਵੋਹਾਰਾਭਾਵਾ ਵਿਸੁੰ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਗਾਮਨਦਿਆਦਿਸੀਮਾਕਥਾਯ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ‘ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੇਟ੍ਠਾਪਥਵਿਤਲੇ ਠਿਤੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕੋਪੇਤੀ’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੩੮) ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯੰ ਦਸ੍ਸਿਤਨਯੋ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਇਦਞ੍ਚੇਤਾਸੰ ਗਾਮਸੀਮਾਦੀਨੰ ਹੇਟ੍ਠਾਪਮਾਣਦਸ੍ਸਨੰ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਿਰੋਧਾਭਾਵਾ ਯੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਗਹਣੇ ਚ ਗਾਮਸੀਮਾਯੰ ਸਮ੍ਮਤਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾ ਉਪਰਿ ਗਾਮਸੀਮੰ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਞ੍ਚ ਅਵਤ੍ਥਰਤੀਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਪਿ ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਭਗਵਤਾ ਚ ‘‘ਸਬ੍ਬਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਦੀ ਅਸੀਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੭) ਨਦਿਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਅਖੇਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਕਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਸਾ ਨ ਬਜ੍ਝਤੀਤਿ? ਪਯੋਜਨਾਭਾਵਾ। ਸੀਮਾਪੇਕ੍ਖਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਉਪਰਿ ਸਮ੍ਮਤਾਯ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਾਨੁਲੋਮਤੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਸੀਮਾ ਏਵ ਸਿਯਾ। ਗਾਮਖੇਤ੍ਤੇ ਪਨ ਠਤ੍ਵਾ ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞੇਕਦੇਸਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਤਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੁਸਮ੍ਮਤਾ, ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞੇ ਭਗਵਤਾ ਵਿਹਿਤਾਯ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾਯਪਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਤਤੋ ਬਹਿ ਕੇਵਲਾਰਞ੍ਞੇ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਤੀਣਿ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਿ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਸਿਯਾਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਵ ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞੇ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸਾਖਾਯਾਤਿ ਨਦਿਯਾ ਪਥਵਿਤਲੰ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾਯ ਸਾਖਾਯਪਿ, ਪਗੇਵ ਅਨਾਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾਯ। ਪਾਰੋਹੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤੇਨ ਸਭਾਗੰ ਨਦਿਸੀਮੰ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਨਪਿ ਵਿਸਭਾਗਸੀਮਾਸਮ੍ਬਨ੍ਧਸਾਖਾਦਿਨਾ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਮਹਾਸੀਮੰ, ਗਾਮਸੀਮਞ੍ਚ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਨ ਸਾਖਾਦਿਨਾ ਮਾਲ਼ਕਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਞਾਪਿਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯੰਯੇਵਾਤਿ ਸੇਤੁਪਾਦਾਨੰ ਤੀਰਟ੍ਠਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਨਦਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤੇਪਿ ਸਮ੍ਭੇਦਾਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ ‘‘ਬਹਿਤੀਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ’’ਤਿਆਦਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪਤੋ ਬਹਿ ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯਮ੍ਪਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਭੇਦੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯ ਕਮ੍ਮਕੋਪਸ੍ਸ ਸਮਾਨਤ੍ਤਾ, ਨ ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਯਸੀਮਾਯ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਆਵਰਣੇਨ ਵਾਤਿ ਦਾਰੁਆਦਿੰ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਨਿਵਾਰਣੇਨ। **ਕੋਟ੍ਟਕਬਨ੍ਧਨੇਨ** ਵਾਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਕਤਸੇਤੁਬਨ੍ਧੇਨ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਆਵਰਣਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਨਦਿੰ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਵਿਭਾਵੇਤਿ **‘‘ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਲ਼ਿ ਬਦ੍ਧਾ**’’ਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਦਿੰ ਆਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਲ਼ਿ ਬਦ੍ਧਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਡ੍ਡਿਤਮੋਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੋਦਕੰ। **‘‘ਨਦਿੰ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਦਨਟ੍ਠਾਨਤੋ**’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਲ਼ਾਕਨਦੀਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍**ਵਾਤਿ ਤੀਰਾਦਿਭਿਨ੍ਦਨਵਸੇਨ ਵਿਪੁਲਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਵਿਹਾਰਸੀਮ**ਨ੍ਤਿ ਬਦ੍ਧਸੀਮੰ।

ਅਗਮਨਪਥੇਤਿ ਤਦਹੇᩅ ਗਨ੍ਤ੍ᩅਾ ਨਿᩅਤ੍ਤਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੇ। **ਅਰਞ੍ਞਸੀਮਾਸਙ੍ਖਜਮੇᩅ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਲੋਕᩅੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧੰ ਅਗਾਮਕਾਰਞ੍ਞਸੀਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ᩅਦਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾਨੰ ਗਮਨਪਥੇਸੁ ਦੀਪਕੇਸੁ।

ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਆᩅਾਟਾਦੀਨੰ ਕਤਟ੍ਠਾਨਮੇᩅ, ਨ ਅਕਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੋਣੀ**ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦੋਦਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿᩅੇਗਨਿਨ੍ਨੋ ਮਾਤਿਕਾਕਾਰੇਨ ਪᩅਤ੍ਤਨਕੋ।

੧੪੮. ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀਤਿ ਯਤ੍ਥ ਚਤੂਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਤ੍ਤਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾᩅ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਹੋਨਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾᩅ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤੀਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸੰਸਟ੍ਠᩅਿਟਪਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ᩅਾ ਠਿਤਮਹਾਸਾਖਮੂਲਾ, ਏਤੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਤੰ ਦੀਪੇਤਿ। ਸਾਖਾਯ ਸਾਖੰ ਫੁਸਨ੍ਤਾ ਹਿ ਦੂਰਟ੍ਠਾਪਿ ਸਿਯੁੰ, ਤਤੋ ਏਕੰਸਤੋ ਸਮ੍ਭੇਦਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ᩅਿਟਪਗ੍ਗਹਣੰ ਕਤੰ। ਏᩅਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਅਪ੍ਪਹੋਨਕਟ੍ਠਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਮਾਯ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਟ੍ਠੰ ਕਰਿਤ੍ᩅਾ ਪੁਰਾਣᩅਿਹਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸੀਮਾਯ ਸੀਮੰ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਤਿ ਨਾਮ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇᩅ ਹੋਤਿ। **ਬਦ੍ਧਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪੋਰਾਣਕᩅਿਹਾਰਸੀਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ᩅੁਤ੍ਤੰ। **ਅਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪੁਰਾਣᩅਿਹਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਦੀਨੰ ᩅਿਨਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨੰ ਤੰ ਪੁਰਾਣਸੀਮਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤੰ ਅਮ੍ਬੰ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਮਾਯ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਟ੍ਠੰ ਕਰਿਤ੍ᩅਾ ਪੁਰਾਣᩅਿਹਾਰਸੀਮਟ੍ਠੰ ਜਮ੍ਬੁੰ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ᩅਾ ਅਮ੍ਬਜਮ੍ਬੂਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਯੰ ਠਾਨੰ, ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਮਾਯ ਪᩅੇਸੇਤ੍ᩅਾ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪੁਰਾਣਸੀਮਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਗਾਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਟ੍ਠਾਯ ਜਮ੍ਬੁਯਾ ਸਹ ਸੰਸਟ੍ਠᩅਿਟਪਤ੍ਤੇਪਿ ਸੀਮਾਯ ਬਨ੍ਧਨਕਾਲੇ ᩅਿਪਤ੍ਤਿ ᩅਾ ਪਚ੍ਛਾ ਗਾਮਸੀਮਾਯ ਸਹ ਸਮ੍ਭੇਦੋ ᩅਾ ਕਮ੍ਮᩅਿਪਤ੍ਤਿ ᩅਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਮੁਖਤੋᩅ ᩅੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਪਦੇਸਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਨਪ੍ਪਹੋਨਕਪ੍ਪਦੇਸੰ। “**ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕੰ ਠਪੇਤ੍**ᩅਾ”ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਭੇਦਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣੰ ਅਕਤ੍ᩅਾ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ᩅਾ ਅਬ੍ਯᩅਧਾਨੇਨ ਬਦ੍ਧਾਪਿ ਸੀਮਾ ਅਸੀਮਾ ਏᩅਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਦ੍ᩅਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾਪਿ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ᩅਟ੍ਟਤਿ ਏᩅ। ਸਾ ਪਨ ਦੁਬ੍ਬੋਧਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਦਿਕਾ ᩅੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਸੀਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨੰ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਮਤੋ ਬਾਹਿਰਤ੍ਤਾ ਬਨ੍ਧਨਕਾਲੇ ਤਾᩅ ਸਮ੍ਭੇਦਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ । ਨ ਕੇᩅਲਞ੍ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਏᩅ ਸਙ੍ਕਰੰ ਕਰੋਤਿ , ਅਥ ਖੋ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਠਿਤੋ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਕਰੋਤਿ ਏᩅ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ᩅਡ੍ਢਨਕਾ ਰੁਕ੍ਖਾਦਯੋ ਨ ᩅਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਏᩅ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਉਪਰਿ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਖਨ੍ਧਸਾਖਾਦਿਪᩅੇਸੇ ਏᩅ ਸਙ੍ਕਰਦੋਸਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਨੰ ਮੂਲਾਨੰ ਪᩅੇਸੇਪਿ ਭੂਮਿਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਮੂਲਾਨਿਪਿ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਨੇᩅ ਪᩅਿਸਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਕਰੋᩅ। ਪਬ੍ਬਤਪਾਸਾਣਾ ਪਨ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਪਿ ਭੂਮਿਗਤਿਕਾ ਏᩅ। ਯਦਿ ਪਨ ਬਨ੍ਧਨਕਾਲੇ ਏᩅ ਏਕੋ ਥੂਲਰੁਕ੍ਖੋ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਸੀਮੰ ਆਹਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਬਦ੍ਧਾ ਅਸੀਮਾ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਸੀਮਾਸਙ੍ਕਰਨ੍ਤਿ ਸੀਮਾਸਮ੍ਭੇਦੰ। ਯੰ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ** ᩅੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਸੀਮਾਸਙ੍ਕਰੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ᩅਡ੍ਢਿਤ੍ᩅਾ ਸੀਮਪ੍ਪਦੇਸੰ ਪᩅਿਟ੍ਠੇ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਸੀਮਾਨੰ ਗਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਦੁᩅਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ᩅੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾᩅਗ੍ਗ ੩.੧੪੮), ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਗਾਮਸੀਮਾਯਪਿ ਸਹ ਸਙ੍ਕਰੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ᩅਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ᩅਡ੍ਢਿਤੇ ਗਾਮਸੀਮਾਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨੰ ਗਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇᩅ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਅᩅਤ੍ᩅਾ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਨਮੇᩅ ਸਙ੍ਕਰਸ੍ਸ ᩅੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾᩅੁਤ੍ਤਸਮ੍ਬਦ੍ਧਦੋਸੋᩅ ਸਙ੍ਕਰ-ਸਦ੍ਦੇਨ ᩅੁਤ੍ਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ਨਿਦਾਨᩅਸੇਨ ‘‘ਯੇਸੰ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ, ਸੀਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਮ੍ਮਤਾ, ਤੇਸੰ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਅਧਮ੍ਮਿਕ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾᩅ॰ ੧੪੮) ਪਚ੍ਛਾ ਸਮ੍ਮਤਾਯ ਅਸੀਮਤ੍ਤੇ ᩅੁਤ੍ਤੇਪਿ ਦ੍ᩅੀਸੁ ਗਾਮਸੀਮਾਸੁ ਠਤ੍ᩅਾ ਦ੍ᩅੀਹਿ ਸਙ੍ਘੇਹਿ ਸਮ੍ਭੇਦੰ ᩅਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣੰ ᩅਾ ਕਤ੍ᩅਾ ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕੰ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ᩅਾ ᩅਾ ਰੁਕ੍ਖਪਾਰੋਹਾਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੰ ਅᩅਿਯੋਜੇਤ੍ᩅਾ ᩅਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਕਮ੍ਮᩅਾਚਾਨਿਟ੍ਠਾਪਨᩅਸੇਨ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਮਤਾਨੰ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਸੀਮਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸੀਮਤਾ ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਗਾਮਸੀਮਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪੋਸਥਭੇਦਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੯. ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਸੀਮਾਯ ਚਤੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ, ਤੀਸੁ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਚ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋਵ। ਇਧ ਪਨ ਤਥਾ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ''ਅਧਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਸਙ੍ਘੇ ਏਵ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਗਣੇ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਵਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਾ ਏਕਸੀਮਾਯ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਛਨ੍ਦੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਵਿਸੁੰ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਕੇਚਿ ਪਨੇਤੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਤ੍ਤਾ । ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਤਥਾ ਵਚਨਾਭਾਵਾ, ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਕਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਮੇਵ ਸੀਮਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਚਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਵਿਹਾਰਸੀਮਾਯੰ ਪਨ ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯੰ ਤੀਸੁ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗਮੇਵ ਭਿਨ੍ਨਸੀਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਉਪੋਸਥਭੇਦਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੦. ਏਵਮੇਤੰ ਧਾਰਯਾਮੀਤਿ। **ਸੁਤਾ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਏਵਮੇਤੰ ਧਾਰਯਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਨਿਦਾਨੰ, ਸੁਤਾ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ) ਏਵਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੁਤੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਤਪਦੇਨ।

ਸਵਰਭਯਨ੍ਤਿ ਵਨਚਰਕਭਯੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਟਵਿਮਨੁਸ੍ਸਭਯ"**ਨ੍ਤਿ। ਨਿਦਾਨੁਦ੍ਦੇਸੇ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੂ"**ਤਿਆਦਿ। **ਤੀਹਿਪਿ ਵਿਧੀਹੀ**ਤਿ ਓਸਾਰਣਕਥਨਸਰਭਞ੍ਞੇਹਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਤ੍ਥੰ ਭਣਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਭਣਾਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਓਸਾਰਣੰ **ਓਸਾਰਣੰ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਾ **ਕਥਨੰ** ਨਾਮ। ਕੇਵਲੰ ਪਾਠਸ੍ਸੇਵ ਸਰੇਨ ਭਣਨੰ **ਸਰਭਞ੍ਞੰ** ਨਾਮ। **ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ। **ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਪਾਠੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਤ੍ਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੫. ਨਵਵਿਧਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਗਣਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਤਯੋ, ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਤਯੋ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਪਨ੍ਨਰਸੀਸਾਮਗ੍ਗੀਵਸੇਨ ਤਯੋਤਿ ਨਵਵਿਧੰ। **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਮ੍ਮੇਨਵਗ੍ਗਾਦਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ। **ਦੁਵਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ। **ਨਵਵਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਨਵਵਿਧੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੰ।

ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕ੍ਖਗਣਨਾਦਿਉਗ੍ਗਹਣਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬. **ਕਤਿਮੀ**ਤਿ ਤਿਥਿ-ਸਦ੍ਦਾਪੇਕ੍ਖਂ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੧੬੩. **ਉਤੁਵਸ੍ਸੇਯੇਵਾ**ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤਗਿਮ੍ਹੇਸੁਯੇਵ।

੧੬੪. **ਵਿਵ੍ਵਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਨਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰਕਰਣਮੇਵ ਵਿਵ੍ਵਾਪਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਦਾਯਕੇਨ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਾਤਬ੍ਬਾ। “**ਭੂਤਂਯੇਵ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਦੀਨਂ ਵਾ ਯਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਤੇਹਿ ਆਹਟਾਪਿ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਣੇਰਾਦਿਭਾਵਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਨਾਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ‘‘ਦਿਨ੍ਨਾਯ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਬ੍ਭਮਤਿ…ਪੇ॰… ਪਣ੍ਡਕੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਆਹਟਾ ਹੋਤਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਣ੍ਡਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੇਸੁ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਆਗਮਨਂ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵ। ਤੇਨਾਹ “**ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**”ਤਿ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਵੇਦਨਾਟ੍ਟਾਨਂ ਪਨ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦਿਭਾਵੇ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤੇਪਿ ਤੇਸਂ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਛਨ੍ਦਾਦਿ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

“**ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸ**”ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਣਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨਾਗਮਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਹਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਬਿਲ਼ਾਲਸਙ੍ਖਲਿਕਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਬਿਲ਼ਾਲਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਲਿਕਸਦਿਸਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ, ਯਥਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾ ਬਿਲ਼ਾਲੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਏਵ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ, ਏਵਮਯਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਯਥਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਯ ਪਠਮਵਲਯਂ ਦੁਤਿਯਵਲਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਨ ਤਤਿਯਵਲਯਂ, ਏਵਮਯਮ੍ਪੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਬਿਲ਼ਾਲ-ਗ੍ਗਹਣਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਕ੍ਖਗਣਨਾਦਿਉਗ੍ਗਹਣਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਛਨ੍ਦਦਾਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ‘‘ਸਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਰਣੀਯਾਨੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਚਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ “**ਕਰਣੀਯ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੬੭. “**ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ**”ਤਿ ਇਦਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਏਕਦਾ ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦਾਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਦਾ ਅਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਤਿਅਭਾਵੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਮਨਂ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਾਯ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਸੋਪਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇਵ ਆਨੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੬੮. ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋ ਪਠਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ **ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ**। ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਕਾਤਬ੍ਬਂ **ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨੋ ਚੇ ਅਧਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਉਪਰਿਪਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਕ੍ਖਾਮ।

੧੬੯. “**ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ‘‘ਨ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵੇਪਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਏਵ ਨਯੇਨ –

> ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੮੬; ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੨੦; ਉਦਾ॰ ੪੫) –

ਆਦਿਸੁੱਤਨਯਤੋ ਚ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਕਰਣਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੇਵ ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। "**ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਦਾਨਪਞ੍ਞਾਪਨੇਨਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਾਪੱਤਿਕੇਨ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਿ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਭੋਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਭਾਗਾਪੱਤਿਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਆਪੱਤਿਨਾਮੇਨੇਵ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਚਿੱਤਕਮੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ । ਯਥਾ ਸਙ੍ਘੋ ਸਭਾਗਾਪੱਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਞੱਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਲਭਤਿ, ਏਵਂ ਤਯੋਪਿ ''ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਭਾਗਂ ਆਪੱਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁੱਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਗਣਞੱਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਕੇਨ ਪਨ ਸਾਪੱਤਿਕੇਨ ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਪਟਿਕਾਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੇਨ ''ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਪਟਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪੁਨ ਉਪੋਸਥੋ ਕੱਤਬ੍ਬੋ।

ਛਨ੍ਦਦਾਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨਾਪੱਤਿਪਨ੍ਨਰਸਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. ਕੇਨਚਿ ੬੩ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿਭੂਤਂ ਗਾਮਂ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿ ਅੱਥੋ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪੋਸਥਞੱਤਿਯਾ ਠਪਨਕਾਲੇ ਸਮੱਗਾ ਏਵ ਤੇ ਞੱਤਿਂ ਠਪੇਸੁਨ੍ਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਉੱਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਉੱਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਨ੍ਨਰਸਕੇਸੁਪਿ ਵੁੱਤਂ। **ਵੱਗਾ ਸਮੱਗਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਞੱਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ''ਕਿਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪੁੱਬਕਿੱਚ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਂ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੪) ਵਚਨਕ੍ਖਣੇ ਬਹਿਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੀਮਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੱਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਵੱਗਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਤੇਨਾਹ "**ਤੇਸਂ ਸੀਮਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੱਤਾ ਵੱਗਾ**"ਤਿਆਦਿ, ਏਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੁੱਦ੍ਦੇਸਾਦਿਕ੍ਖਣੇਪਿ ਵੱਗਸਞ੍ਞੀਨਂ ਉੱਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਾਨਂ ਆਪੱਤਿ ਏਵ, ਞੱਤਿਯਾ ਪਨ ਪੁੱਬੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੱਤਾ ਕਮ੍ਮਕੋਪੋ ਨੱਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਉਪਰਿਪਿ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਸਬ੍ਬਾਯ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ...ਪੇ॰... ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੭੪) ਵੁੱਤੱਤਾ ਬਹਿਸੀਮਾਗਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਤੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇਹਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਨਾਪੱਤਿਪਨ੍ਨਰਸਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਲਿਙ੍ਗਾਦਿਦਸ੍ਸਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੯. ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਨਾਮ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁੱਬਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕ**"ਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅੱਤਨਾ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁੱਬਾਨਂ। **ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਭਾਵਂ।

੧੮੦. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਭਿਵਿਤਰਨ੍ਤਿ** ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਾਭਾਵਂ ਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤਿ।

੧੮੧. ਉਪੋਸਥਕਾਰਕਾਤਿ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਕਾਰਕਾ। ਤੇਨੇਵ "**ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘੇਨਾ**"ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਟ੍ਠਾਨਤੋ ਹਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਅੱਤਚਤੁੱਥੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਸਹ ਗਨ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ "**ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੋ ਆਵਾਸੋ**"ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮੱਤਂ, ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਣਪੁੱਗਲੇਹਿ ਸਭਿਕ੍ਖੁਕੋਪਿ ਆਵਾਸੋ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੱਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਂ ਵਾ ਗਣੁਪੋਸਥਂ ਵਾ। "**ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਗਣੁਪੋਸਥਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ, ਅਞ੍ਞਥਾ ''ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਅੱਤਚਤੁੱਥੇਨ ਵਾ''ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ। **ਆਰਞ੍ਞਕੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਚਾਰਿਨਾ। **ਉਪੋਸਥਨ੍ਤਰਾਯੋ**ਤਿ ਅੱਤਨੋ ਉਪੋਸਥਨ੍ਤਰਾਯੋ।

੧੮੩. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਰਿਸਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਕਰਣੱਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ।

ਲਿਙ੍ਗਾਦਿਦਸ੍ਸਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਪਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੩. ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੪. ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਅਪਰਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ।

੧੮੫. **ਅਵ੍ਵਤ੍ਥ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪਨੇਨ** ਵਾਤਿ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਕਰਣੀਯੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵ੍ਵਤ੍ਥ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਵਾ। **ਪਰਿਹਾਨੀ**ਤਿ ਗੁਣਪਰਿਹਾਨਿ।

੧੮੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਕਲਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬਹਿ ਏਵ ਅਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਯੋਸਾਨਭੂਤਂ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਨਕਾਲਂ ਪੁਨ ਵਿਹਾਰੇਵ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਿਹਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਯੋਸਾਨਕਾਲੋ ਹਿ ਇਧ ਸਤ੍ਤਾਹ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਦਪੇਕ੍ਖਾਯ ਚ ''ਸਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਪੁਲ੍ਲਿਙ੍ਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੀਣਿ ਪਰਿਹੀਨਾਨੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਆਦੀਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਹੀਨਾਨਿ।

੧੮੯. **ਨ ਪਲੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਵ੍ਵੇਸਂ ਅਪ੍ਪਗੁਣਤ੍ਤਾ, ਮਮ ਚ ਮਰਣੇਨ ਨ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ।

ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਹਿਤੇਯੇਵਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. **ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਨਕਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਅਨਵ੍ਵਗਤਿਕੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਕਰਣੀਯੇਨ ਅਪ੍ਪਹਿਤੇਪਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਨੁਪਾਸਕੇਹਿਪਿ ਸਾਸਨਭਾਵਂ ਞਾਤੁਕਾਮੇਹਿ ਪਹਿਤੇ ਤੇਸਂ ਪਸਾਦਵਡ੍ਢਿਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਰਿਮਕ੍ਖਣੇ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕ੍ਖਣੇ ਵਿਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇਪਿ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ ''ਸਕਰਣੀਯੋ ਪਕ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਨ ਆਭੋਗਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯਨਿਮਿਤ੍ਤਾਭਾਵੇਪਿ ''ਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ, ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਭਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਭਣ੍ਡਂ। **ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਤਦਹੇਵ ਆਗਮਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਆਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਗਿਲਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਚਰਿਯਞ੍ਚ, ਪਗੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਚਰਿਯਉਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ। **ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਆਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਪਨ ਹੋਤਿ ਏਵ।

ਪਹਿਤੇਯੇਵਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੦. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਗਣ੍ਹਿਂਸੂ**ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਂਸੁ। **ਪਰਿਪਾਤਿਂਸੂ**ਤਿ ਪਲਾਪੇਸੁਂ, ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੦੧. ਸਤ੍ਤਾਹਵਾਰੇਨ ਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਛਦਿਵਸਾਨਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਏਵ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਦਿਵਸਭਾਗੇਪਿ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ‘‘ਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤਤ੍ਥ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਮੇਵ ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਸਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੇਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਏਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਰੁਣਸ੍ਸ ਬਹਿ ਏਵ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਇਤਰਥਾ ‘‘ਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵਚਨੰ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ ਸਿਯਾ ‘‘ਸਤ੍ਤਾਹਵਾਰੇਨ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਮੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਹਿ **ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ‘‘ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਇਤਰਸ੍ਮਿੰ ਸਤ੍ਤਾਹਵਾਰੇਨ ਅਰੁਣਮੇਵ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੬੪)।

ਅਥਾਪਿ ਯੰ ਤੇ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ ‘‘ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਪਵਿਟ੍ਠੇਨ ਤੰਦਿਵਸਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਅਤੀਤਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਦ੍ਦਗਤਿਯਾਪਿ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਪਚ੍ਛਾ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਜਕੋ ਉਟ੍ਠਾਪਕੋ ਭਵਿਤੁਮਰਹਤਿ। ਯਦਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਚਨੰ ਵਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯ, ਤੇਨਪਿ ਤੰਦਿਵਸਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਅਰੁਣਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਆਰਞ੍ਞਕਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਅਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤੰ ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਦਾ ਏਵ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਧੁਤਙ੍ਗਞ੍ਚ ਵਿਸੋਧਿਤੰ ਸਿਯਾ, ਨ ਚੇਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਕਾਲੇ ਏਵ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ‘‘ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਨਵੇਲਾਯੰ ਤੇਸੰ ਆਬਾਧੋ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤੇਸੰ ਏਵ ਕਿਚ੍ਚੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਧੁਤਙ੍ਗਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੧)। ਤਥਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਾਨੰ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ‘‘ਉਗ੍ਗਤੇ ਅਰੁਣੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੯੭) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਪਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਸਹ ਨਿਵੁਤ੍ਥਭਾਵਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥੰ ‘‘ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਾਦੀਸੁ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਗਾਮਿਅਰੁਣਵਸੇਨੇਵ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਨ ਅਤੀਤਾਰੁਣਵਸੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਅਞ੍ਞਥਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਤ੍ਤਾ।

ਯੰ ਪਨ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਤਸ੍ਸ ਤਦਹੇਵ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਰਣੀਯਸ੍ਸ ਪਕ੍ਕਮਨਵਚਨੰ, ਤੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਗਮਨਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਵਾਰੇਨ ਗਤਸ੍ਸ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਗਮਨੰ ‘‘ਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਯਥਾ ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਅਨਾਗਤਾਯ ਪਵਾਰਣਾਯ ਸਕਰਣੀਯੋ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਵਾ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੰ ਆਵਾਸੰ, ਨ ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੭) ਪਚ੍ਛਿਮਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਨਾਗਮਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇਪਿ ਅਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾਹੇਸੁ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵੰ ਪਠਮਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇਪਿ ਤਤੋ ਪਰੇਸੁ ਸਤ੍ਤਾਹੇਸੁ ਆਗਤਸ੍ਸ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਇਧ ਆਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਤੋ ਬਹਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਆਨੀਤੰ।

ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਜਾਦੀਸੁ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੩. ਉਪਗਨ੍ਤੁੰ ੬੮ **ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਕੁਟਿਕਾਦੀਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ‘‘ਇਧ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪੇਮੀ’’ਤਿ ਏਵੰ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੨੦੪. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਿਸਾਚਿਲ੍ਲਿਕਾ**ਤਿ ਪਿਸਾਚਦਾਰਕਾ। **ਪਵਿਸਨਦ੍ਵਾਰੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਕਵਾਟਦ੍ਵਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੁਸਿਰਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਖਾਣੁਮਤ੍ਥਕੇ**ਤਿ ਸੁਸਿਰਖਾਣੁਮਤ੍ਥਕੇ। **ਟਙ੍ਕਿਤਮਞ੍ਚੋ** ਨਾਮ ਦੀਘੇ ਮਞ੍ਚਪਾਦੇ

ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਟਨਿਯੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ, ਸੋ ਹੇਟ੍ਠਪਰਿਯਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਪਿ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸੋਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸੁਸਾਨੇ, ਦੇਵਤਾਠਾਨੇ ਚ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਸਾਣਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਗੇਹਮ੍ਪਿ ''ਟਙ੍ਕਿਤਮਞ੍ਚੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਵਜਾਦੀਸੁਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਮ੍ਮਿਕਕਤਿਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੫. **ਮਹਾਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਯਂ। ਪਰਤੋ ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇਪਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਵ।

੨੦੭. ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਨਾਸੀਮਾਯਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਆਵਾਸੇਸੁ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਦੁਤਿਯੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਚਾਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਠਮੋ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਚ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੁਤਿਯੇ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੇ ਪਨ ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੇਵ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇਮਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥੋ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਵਾ ਪਨ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ''ਪਠਮਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪੁਰਿਮਿਕਾਪਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੨੦੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਨਾਗਤਾਯ ਪਵਾਰਣਾਯ ਸਕਰਣੀਯੋ ਪਕ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯਂ ਵਿਨਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਕੋਮੁਦਿਯਾ ਚਾਤੁਮਾਸਿਨਿਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮ-ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ। ਸਾ ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਕੁਮੁਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ **ਕੋਮੁਦੀ,** ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਿਕਮਾਸਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਤ੍ਤਾ **ਚਾਤੁਮਾਸਿਨੀ**ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਧਮ੍ਮਿਕਕਤਿਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੪. ਪਵਾਰਣਾਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੯. ਪਵਾਰਣਾਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਟਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ। **ਅਵਕ੍ਕਾਰਪਾਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਿਣ੍ਡਪਾਤਠਪਨਕਂ ਏਕਂ ਭਾਜਨਂ। **ਅਵਿਸਯ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ। ਵਿਲਙ੍ਘਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨਂ ਵਿਲਙ੍ਘੋ, ਸੋ ਏਵ ਵਿਲਙ੍ਘਕੋ, ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਵਿਲਙ੍ਘਕੋ ਹਤ੍ਥਵਿਲਙ੍ਘਕੋਤਿ ਆਹ "**ਹਤ੍ਥੁਕ੍ਖੇਪਕੇਨਾ**"ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਵਿਲਙ੍ਘਕੇਨ ਉਕ੍ਖੇਪਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤਹਤ੍ਥੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੧੩. **ਸਚੇ ਪਨ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਵਾਰਣਾਦਾਯਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਹੋਤਿ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇਨ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਪਵਾਰਿਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਂ ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਤੇਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਪਵਾਰਣਾਦਾਯਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ।

੨੩੪. **ਬਹੂਪਿ ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਾ ਏਕਤੋ ਪਵਾਰੇਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਤਾਯ ਸਮਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਸ੍ਸਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋ ਪਵਾਰੇਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੩੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ''ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੧; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੫; ੨.੯੪, ੯੫, ੨੨੫; ੩.੯੧, ੧੧੬, ੧੩੬; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੧੦; ਧ॰ ਸ॰ ੧੨੨੧) ਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ। **ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ**ਤਿ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਹਿਕਾ। **ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਸਿ, ਤਂ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਠਪੇਸੀਤਿ ਤਂ-ਸਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

੨੩੯. **ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਸਙ੍ਕੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਂ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ । ਯਂ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਵਤ੍ਥੂ''ਤਿ ਆਹ, ਨ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਤੋ ਮਚ੍ਛਗ੍ਗਹਣਾਦਿ ਦਿਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਤਦਾ ''ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤੇਨਾਹ "**ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਚੋਰੇਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਰੀਰੇ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਅਰਿਟ੍ਠਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਂ ''ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੦. **ਦ੍ਵੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਤਿਯਪਕ੍ਖੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। "**ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾਨਂ ਤੇਰਸੇ ਵਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇ ਵਾ ਇਮੇ ਪਨ੍ਨਰਸੀਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਥਾਸਕਂ ਉਪੋਸਥਕਰਣਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਪਨ੍ਨਰਸੀਵੋਹਾਰੋ, ਨ ਚਨ੍ਦਗਤਿਸਿਦ੍ਧਿਯਾ ਤਿਥਿਯਾ ਵਸੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਂ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜੂਨਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੬) ਵਚਨਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਾਨਂ ਤਿਥਿਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪੋਸਥਕ੍ਕਮੇਨ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਂ ਪਨ੍ਨਰਸਿਂ ਵਾ, ਪਨ੍ਨਰਸਿਂ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹੇਵ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਮਦਿਵਸਂ ਵਾ ਤੇਰਸਮਦਿਵਸਂ ਵਾ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ''ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਉਪੋਸਥੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੇ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਦ੍ਵਾਦਸਿਯਂ, ਤੇਰਸਿਯਂ ਵਾ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ''ਸਕਿਂ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇ, ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਮ੍ਪਿ ਉਪਵੁਤ੍ਥਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਤਿਥਿਕ੍ਕਮੇਨਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੧. “**ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਾਪਿ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹੇ ਕਤੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮਾ ਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਵਾਰਣਾਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੫. ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਸੋਣਕੋਲ਼ਿਵਿਸਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੨. ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਉਣ੍ਣਪਾਵਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋ ਲੋਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਉਣ੍ਣਮਯਂ ਪਾਵਾਰਣਂ, ਉਭਤੋ ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੀਤਪਾਵਾਰੋਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ‘‘ਉਣ੍ਣਪਾਵਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਪਾਸਾਣੇਤਿ ਸੋਪਾਨਮੂਲੇ ਉਪਡ੍ਢਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਅਡ੍ਢਪਾਸਾਣੇ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਾਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਛਾਯਾਯ, ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਮਾਨਚ੍ਛਾਯਾਯਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੨੪੩. ਭੋਗਾਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ। **ਅਚ੍ਛਾਯਤਾ**ਤਿ ਅਤਿਆਯਤਾ ਖਰਮੁਚ੍ਛਨਾ। **ਸਰਵਤੀ**ਤਿ ਮਧੁਰਸਰਸਂਯੁਤ੍ਤਾ। **ਅਤਿਸਿਥਿਲਾ** ਮਨ੍ਦਮੁਚ੍ਛਨਾ। **ਵੀਰਿਯਸਮਥ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਮਥਂ। **ਤਤ੍ਥ ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਭਾਵੇ ਸਤਿ ਯਂ ਆਦਾਸੇ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਮਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਫਲਨਿਮਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਹੀਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ।

੨੪੪. ਛਠਾਨਾਨੀਤਿ ਛ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਰਹਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਰਹਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਂ,** ਤੇਹੇਵ ਚ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਪਵਿਵੇਕੋ,** ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾਭਾਵਤੋ **ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ,** ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਖਯਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਯੋ,** ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ,** ਸਮ੍ਮੋਹਾਭਾਵਤੋ **ਅਸਮ੍ਮੋਹੋ**ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਕੇਵਲਂ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਪਟਿਵੇਧਪਞ੍ਞਾਯ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਕਂ। **ਪਟਿਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਰਣੇਨ ਵਡ੍ਢਿਂ। **ਵੀਤਰਾਗਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਟਿਵੇਧੇਨ ਰਾਗਸ੍ਸ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਵਿਵੇਕਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ‘‘ਪਵਿਵੇਕੇ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਅਹ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸਨ੍ਤਿ ਸੀਲਞ੍ਚ ਵਤਞ੍ਚ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਂ। **ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਾਰਭਾਵੇਨ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ।

ਅਮਿਸ੍ਸੀਕਤਨ੍ਤਿ ਅਮਿਸ੍ਸਕਤਂ। ਕਿਲੇਸਾ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਿਸ੍ਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਭਾਵਾ ਅਮਿਸ੍ਸੀਕਤਂ। **ਭੁਸਾ ਵਾਤਵੁਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਬਲਵਵਾਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ।

ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਯਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਯਤਨੁਪ੍ਪਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖਾਦਿਆਯਤਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਇਮਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸੋਣਕੋਲ਼ਿਵਿਸਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦਿਗੁਣਾਦਿਉਪਾਹਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੫. **ਸਕਟਵਾਹੇ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਵਾਹੇ। “**ਵਾਹੇ**”ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਸ੍ਸ ਹਿਰਞ੍ਞਵਿਸੇਸਨਤ੍ਤੇਪਿ ਸਾਮਞ੍ਞਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ‘‘ਹਿਰਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕਵਚਨਂ ਕਤਂ।

੨੪੬. **ਅਦ੍ਦਾਰਿਟ੍ਠਕਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਅਲ੍ਲਾਰਿਟ੍ਠਫਲਵਣ੍ਣਾ, ਤਿਨ੍ਤਕਾਕਪਕ੍ਖਵਣ੍ਣਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਰਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਲਿਤ੍ਤਂ ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ “**ਚੋਲ਼ਕੇਨ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ**”ਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਥਾ ਪੁਞ੍ਛਿਤੇ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਚਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਾਪਨਯਨਤ੍ਥਂ ਕਾਲ਼ਰਤ੍ਤਾਦਿਰਜਨੇਹਿ ਰਞ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਲ਼ਰਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਚੋਲ਼ਾਦੀਹਿ ਅਪਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਚਮ੍ਮਗਤਿਕਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਖਲ੍ਲਕਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਣ੍ਹਿਪਿਧਾਨਚਮ੍ਮਂ, ਅਪਰਿਗਲ਼ਨਤ੍ਥਂ ਪਣ੍ਹਿਉਪਰਿਭਾਗੇ ਅਪਿਧਾਯ ਆਰੋਪਨਬਨ੍ਧਨਮਤ੍ਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਵਿਚਿਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਵਿਚਿਤ੍ਰਪਟਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਨ ਵਣ੍ਣਤੋ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੇਸੁ ਖਲ੍ਲਕਾਦੀਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ। ਬਿਲ਼ਾਲਸਦਿਸਮੁਖਤ੍ਤਾ ਮਹਾਉਲੂਕਾ “**ਪਕ੍ਖਿਬਿਲ਼ਾਲਾ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਸਂ ਚਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪਕ੍ਖਲੋਮਮੇਵ।

ਦਿਗੁਣਾਦਿਉਪਾਹਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇਉਪਾਹਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੧. **ਉਣ੍ਣਾਹਿ ਕਤਪਾਦੁਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਣ੍ਣਾਮਯਕਮ੍ਬਲੇਹਿ ਕਤਾ ਪਾਦੁਕਾ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ।

੨੫੩. **ਗਙ੍ਗਾਮਹਕੀਲ਼ਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਗਙ੍ਗਾਮਹੇ ਕੀਲ਼ਿਕਾਯ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਯਾਨੇਹਿ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਪੀਠਕਸਿਵਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਕਾਦਿਨਾ ਕਤਂ ਪੀਠਕਯਾਨਂ। **ਪਟਪੋਤਲਿਕਂ** ਅਨ੍ਦੋਲਿਕਾ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਯਾਨਂ ਉਪਾਹਨੇਨਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ।

੨੫੪. **ਵਾਲ਼ਰੂਪਾਨੀ**ਤਿ ਆਹਰਿਮਾਨਿ ਵਾਲ਼ਰੂਪਾਨਿ। **ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਦਲੋਮੀਏਕਨ੍ਤਲੋਮੀਹਿ ਵਿਸੇਸਦਸ੍ਸਨਂ। ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਤੋ ਹਿ ਊਨਾਨਿ ਕਿਰ ਉਦ੍ਦਲੋਮੀਆਦੀਸੁ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। **ਵਾਨਚਿਤ੍ਰੇ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣੇ**ਤਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਉਣ੍ਣਾਮਯਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣੇ। **ਘਨਪੁਪ੍ਫਕੋ**ਤਿ ਬਹਲਰਾਗੋ। **ਪਕਤਿਤੂਲਿਕਾ**ਤਿ ਤੂਲਪੁਣ੍ਣਾ ਭਿਸਿ। **ਵਿਕਤਿਕਾ**ਤਿ ਸੀਹਰੂਪਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾਨਚਿਤ੍ਰਾਵ ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਉਦ੍ਦਲੋਮੀ**ਤਿ ‘‘ਉਭਤੋਦਸਂ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣ’’ਨ੍ਤਿ **ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੋਸੇਯ੍ਯਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਸਿਯਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੀਤਂ। ਸੁਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਂ ਕਿਰ ‘‘ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਂ, ਕਸਟ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨੇਵ ‘‘ਕੋਸੇਯ੍ਯਕਸਟਮਯ’’ਨ੍ਤਿ **ਆਚਰਿਯ-ਧਮ੍ਮਪਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਲਿਤ੍ਤਂ। **ਸੁਦ੍ਧਕੋਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਨਰਹਿਤਂ।

ਅਜਿਨਮਿਗਚਮ੍ਮਾਨਂ ਅਤਿਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਦੁਪਟ੍ਟਤਿਪਟ੍ਟਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣੀ**”ਤਿ। **ਰਤ੍ਤਵਿਤਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤੇਨ ਵਿਤਾਨੇਨ। ਯਂ ਪਨ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਂ ਵਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲੇਪਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨੇ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। “**ਚਿਤ੍ਰਂ ਵਾ**”ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਉਭਤੋਉਪਧਾਨੇਸੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਲੋਹਿਤਕ-ਸਦ੍ਦੋ ਚਿਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਟਲਿਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸਪਿ ਅਤ੍ਥਰਣਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ, ਕਾਸਾਵਂ ਪਨ ਲੋਹਿਤਕਵੋਹਾਰਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਤਾਨੇਪਿ ਉਭਤੋਉਪਧਾਨੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸਚੇ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਅਞ੍ਞਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਿਬ੍ਬੋਹਨਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਤਥਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਂ ਪਨ ਉਪਧਾਨਂ ਉਪੋਸਥਿਕਾਨਂ ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਮੇਵ ਹਿ ਤਦਾ ਤੇਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੂਲਿਕਂ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਗੋਨਕਾਦੀਨਿ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵੇ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇਉਪਾਹਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਗਿਹਿਵਿਕਤਾਨੁਞ੍ਞਾਤਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੬. **ਅਭਿਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਸ੍ਸਾਯ। **ਵਿਸੁਕਾਯਿਕਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਚਿਤ੍ਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੫੭. **ਯਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਸੇਨ ਸਞ੍ਞਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ।

੨੫੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਿਕਾਨੀ**ਤਿ **ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੇ** (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੭੭੨ ਆਦਯੋ) ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਭੂਤਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਏਵਂ ਚਿਰਂ ਅਕਾਸੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਰਕਾਲਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਵਾਸਮਕਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਾਮੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਨਵਾ ਚਿਰਾਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ।

ਆਦੀਨਵਂ ਲੋਕੇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦਿਆਦੀਨਵਂ। **ਨਿਰੁਪਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ''ਅਰਿਯੋ ਨ ਰਮਤੀ ਪਾਪੇ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਹੇਤੁਮਾਹ "**ਪਾਪੇ ਨ ਰਮਤੀ ਸੁਚੀ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਚੀ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲੋ।

੨੫੯. **ਕਾਲ਼ਸੀਹੋ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਮੁਖਵਾਨਰਜਾਤਿ। **ਚਮ੍ਮਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਨਿਸੀਦਨਤ੍ਥਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤੇਵ।

ਗਿਹਿਵਿਕਤਾਨੁਞ੍ਞਾਤਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੬. ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਪਞ੍ਚਭੇਸਜ੍ਜਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੦. ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਪਿਤ੍ਤੰ ਕੋਟ੍ਠਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਸਰੀਰੇ ਬਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਅਬਦ੍ਧਪਿਤ੍ਤੰ ਕੋਟ੍ਠਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤੰ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਪਿਤ੍ਤੰ ਕੁਪਿਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੨੬੧-੨. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਨਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਰੁਚਿੰ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ। **ਸੁਸੁਕਾ**ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਏਕਾ ਮਚ੍ਛਜਾਤਿ, ਕੁਮ੍ਭਿਲਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੰਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤੰ।

੨੬੩. **ਪਿਟ੍ਠੇਹੀ**ਤਿ ਪਿਸਿਤੇਹਿ। **ਕਸਾਵੇਹੀ**ਤਿ ਤਚਾਦੀਨਿ ਉਦਕੇ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਊਸਰੇਹਿ। **ਉਬ੍ਭਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਊਸਰਪੰਸੁਮਯੰ। **ਲੋਣਬਿਲ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਣਵਿਸੇਸੋ।

੨੬੪-੫. **ਛਕਣ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਮਯੰ। **ਪਾਕਤਿਕਚੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਕ੍ਕਕਸਾਵਚੁਣ੍ਣੰ, ਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣੰ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਚੁਣ੍ਣਚਾਲਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟਿਤਚੁਣ੍ਣਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਿੰ। **ਸੁਵਣ੍ਣਗੇਰੁਕੋ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤੁਤ੍ਥਾਦਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਅਞ੍ਜਨੂਪਪਿਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਜਨੇ ਉਪਨੇਤੁੰ ਪਿਸਿਤਬ੍ਬਭੇਸਜ੍ਜੰ।

੨੬੭-੯. **ਕਬਲ਼ਿਕਾ**ਤਿ ਉਪਨਾਹਭੇਸਜ੍ਜੰ। **ਘਰਦਿਨ੍ਨਕਾਬਾਧੋ** ਨਾਮ ਘਰਣਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਵਸੀਕਰਣਭੇਸਜ੍ਜਸਮੁਟ੍ਠਿਤਆਬਾਧੋ। **ਤਾਯ ਛਾਰਿਕਾਯ ਪਗ੍ਘਰਿਤੰ ਖਾਰੋਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇ ਤਚ੍ਛਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤੇ ਤਤੋ ਛਾਰਿਕਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਗ੍ਘਰਿਤੰ ਖਾਰੋਦਕੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਅਕਟਯੂਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਭਿਸਙ੍ਖਤੇਨ ਮੁਗ੍ਗਯੂਸੇਨ। **ਕਟਾਕਟੇਨਾ**ਤਿ ਮੁਗ੍ਗੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਅਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤੇਨ ਮੁਗ੍ਗਯੂਸੇਨਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਭੇਸਜ੍ਜਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਗੁਲ਼ਾਦਿਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੨-੪. **ਗੁਲ਼ਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਛੁਸਾਲੰ। **ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਸਾਸਙ੍ਕਾ।

੨੭੬. **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਪਿ ਵਾਰੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਦਾਯਕਾਨੰ ਪੀਲ਼ਾਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਯਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ, ''ਅਵਸੇਸੰ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ।

੨੭੯. **ਵਤ੍ਥਿਪੀਲ਼ਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਵਤ੍ਥਿਗਤਤੇਲਾਦਿ ਅਨ੍ਤੋਸਰੀਰੇ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਤ੍ਥਿਮਦ੍ਦਨੰ। ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਸਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥਿਕਮ੍ਮਾਨਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਦਹਨਕਮ੍ਮੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ।

ਗੁਲ਼ਾਦਿਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਯਾਗੁਮਧੁਗੋਲ਼ਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੨-੩. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਦਸਸ੍ਸ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਦਸ ਠਾਨਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਧਮ੍ਮੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਦੇਤਿ। ਵਾਤਞ੍ਚ ਬਜਪਨੇਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਵਾਤਞ੍ਚ ਅਨੁਲੋਮੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਗ੍ਗਾ ਤੇ ਆਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਤਯਾ

ਦੇਵਲੋਕਾ ਆਰਾਧਿਤਾ।

ਯਾਗੁਮਧੁਗੋਲ਼ਕਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਟਲਿਗਾਮਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੬. **ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਾਟਲਿਗਾਮਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਭੂਤੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਰਞ੍ਞਪ੍ਪਦੇਸੇ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਯਾਵਤਾ ਅਰਿਯਂ ਆਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਅਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਓਸਰਣਟ੍ਠਾਨਂ। **ਯਾਵਤਾ ਵਣਿਪ੍ਪਥੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਵਾਣਿਜਾਨਂ ਭਣ੍ਡਵਿਕ੍ਕੀਣਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ, ਇਦਂ ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਗ੍ਗਨਗਰਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਟਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਟਾਦੀਹਿ ਨਾਨਾਦੇਸਤੋ ਆਹਟਾਨਂ ਭਣ੍ਡਪੁਟਾਨਂ ਵਿਕ੍ਕੀਣਨਤ੍ਥਾਯ ਮੋਚਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਲ਼ਾਕਾਦੀਸੁਪਿ ਵਤ੍ਤਤਿ , ਤਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ **"ਸਰਨ੍ਤਿ ਇਧ ਨਦੀ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਰਤਿ ਸਨ੍ਦਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। **ਵਿਨਾ ਏਵ ਕੁਲ੍ਲੇਨ ਤਿਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਉਦਕਮ੍ਪਿ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾ ਕੁਲ੍ਲੇਨ ਪਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ।

ਪਾਟਲਿਗਾਮਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕੋਟਿਗਾਮੇਸਚ੍ਚਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਤੋ ਭਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਸਨ੍ਧਾਵਨਂ ਕਤਂ। **ਸਂਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਮਯਾ ਚ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚ, ਸਾਮਿਵਸੇਨੇਵ ਵਾ ਮਮ ਚ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਵਨਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਂਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਿ। ਭਵਤਣ੍ਹਾ ਏਵ ਭਵਤੋ ਭਵਂ ਨੇਤੀਤਿ **ਭਵਨੇਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੨੮੯. ''ਨੀਲਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਵਰਿਤੁਂ **"ਨੀਲਵਣ੍ਣਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨੀਲਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਨੀਲਵਿਲੇਪਨਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਪਟਿਵਟ੍ਟੇਸੀ**ਤਿ ਪਹਰਿ। **ਅਮ੍ਬਕਾਯਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਾਯ। ਉਪਚਾਰਵਚਨਞ੍ਹੇਤਂ, ਮਾਤੁਗਾਮੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਸਂਹਰਥਾ**ਤਿ ਉਪਨੇਥ, ''ਈਦਿਸਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਂਵੇਗਜਨਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਤ੍ਥਂ। ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਵਿਨਾਸਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਕੋਟਿਗਾਮੇਸਚ੍ਚਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੀਹਸੇਨਾਪਤਿਵਤ੍ਥੁਆਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੦. **ਸਨ੍ਧਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਰਾਜਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਨ੍ਧਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਨਿਚ੍ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਚਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਮਹਾਸਭਾਯ। **ਗਮਿਕਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਗਮਨੇ ਵਾਯਾਮੋ। **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਨੁਕਾਰਣਂ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਮੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ ਵਾਦਾਨੁਵਾਦੋ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣੇਨ ਸਕਾਰਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੋ ਵਾ ਇਤੋ ਪਰਂ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦੋ ਵਾ। **ਕੋਚਿ** ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ **ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਠਾਨਂ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਤਵ ਵਾਦੇ ਗਾਰਯ੍ਹਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੯੩. **ਅਨੁਵਿਚ੍ਚਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਵਿਦਿਤਾਕਾਰਂ। ਰਤਨਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਸਰਣਗਮਨਾਦਿਕਿਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਹਸਾ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਾਕਂ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਧਜਪਟਾਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਈਦਿਸੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਸਾਵਕੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਨਗਰੇ ਘੋਸੇਨ੍ਤਾ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਿ।

੨੯੪. **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੰਸਖਾਦਨਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ।

ਸੀਹਸੇਨਾਪਤਿਵਤ੍ਥੁਆਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੫. **ਅਨੁਪ੍ਪਗੇ ਏਵਾ**ਤਿ ਪਾਤੋਵ। **ਓਰਵਸਦ੍ਦਨ੍ਤਿ** ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ। **ਤਂ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾਪੀਤਿ ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਥਾਵਚਨਮ੍ਪਿ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੂ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਵਿਰਹਿਤਾਸੁ ਸੇਸਟ੍ਠਕਥਾਸੁ। **ਸਾਧਾਰਣਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਹ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕਥਾਨਂ ਸਮਾਨਂ।

ਚਯਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਂ। **ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਯਤੋ ਇਟ੍ਠਕਾਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਯਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਥਮ੍ਭਾ ਪਨ ਉਪਰਿ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ"**ਤਿ ਏਤੇਨ ਇਟ੍ਠਕਪਾਸਾਣਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾਪਿ ਯਦਿ ਚਯਤੋ, ਭੂਮਿਤੋ ਵਾ ਏਕਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ।

ਆਰਾਮੋਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਸਕਲੋ ਵਿਹਾਰੋ। **ਸੇਨਾਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਤਿਣਕੁਟਿਆਦਿਕਾਨਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਗੇਹਾਨਿ। **ਵਿਹਾਰਗੋਨਿਸਾਦਿਕਾ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਗੋਨਿਸਾਦਿਕਾ। ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਹਿ ਸਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਆਰਾਮਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵੇਨ ''ਗੋਨਿਸਾਦਿਕਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **"ਉਪਡ੍ਢਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਤੋ ਊਨਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ। **ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਗੋਨਿਸਾਦਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ ਸੇਸਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟੀਸੁ ਤੀਸੁ ਯਾ ਕਾਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤੇਸਂ ਗੇਹਾਨੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਤਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂਯੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਵਿਹਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਤਗੇਹਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗੇਹ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਗੇਹਂ, ਤਦਞ੍ਞਂ ਪਨ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨਿਵਾਸਗੇਹਂ ਚਤੁਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਮੀ ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿ। ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ਹਿ ਏਤਾਦਿਸੇ ਗੇਹੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਰਾਮਤ੍ਤੇਪਿ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਾਦਿਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਛਨ੍ਨੇ, ਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਚ ਸਹਸੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਗੇਹੇ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਾਦਿਦੋਸੋ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ। ਤੇਨਾਹ **"ਯਂ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **"ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਵਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ, ਤਾਸਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਮੁਖਸਨ੍ਨਿਧੀਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਨ੍ਨਿਹਿਤਦੋਸੋ ਹਿ ਮੁਖਪ੍ਪਵੇਸਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਥਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਮੁਖਸਨ੍ਨਿਧੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਖਣ੍ਡਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਉਪਡ੍ਢਤੋ ਅਧਿਕਂ ਖਣ੍ਡਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਛਦਨੇ ਵਿਨਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿਵਸ੍ਸਪਰਿਤ੍ਤਾਯਕੇ ਛਦਨੇ ਵਿਨਟ੍ਠੇ। ਗੋਪਾਨਸੀਨਂ ਪਨ ਉਪਰਿ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਬਦ੍ਧਦਣ੍ਡੇਸੁ ਠਿਤੇਸੁਪਿ ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਏਵ। **ਪਕ੍ਖਪਾਸਕਮਣ੍ਡਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਸ੍ਸੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਗੋਪਾਨਸੀਨਂ ਉਪਰਿ ਠਿਤਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿਚ੍ਛਦਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿਆਦਿਨਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਸਾਪੇਕ੍ਖਦਾਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੨੯੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਸਮ੍ਭਾਵੇਸੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਭਕ੍ਖਕਨ੍ਤਾਰੇ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ।

ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕੇਣਿਯਜਟਿਲਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੦. **ਜਟਿਲੋ**ਤਿ ਆਹਰਿਮਜਟਾਧਰੋ ਤਾਪਸਵੇਸਧਾਰਕੋ ਯਞ੍ਞਯੁਤ੍ਤੋ ਲੋਕਪੂਜਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। **ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ** ਪਾਵਚਨਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤਾਰੋ। ਯੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਮਿਦਂ, ਯੇਹਿ ਵਾ ਇਦਂ ਗੀਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗੀਤਂ ਪਵੁਤ੍ਤਂ ਸਮਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਤੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗੀਤਂ ਅਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁ ਚ।

ਯਾਵਕਾਲਿਕਪਕ੍ਕਾਨਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਆਮਾਨਿ ਪਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਸੀਤੁਦਕੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਪਾਨਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਤਿ ਏਵ। ਅਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਰੂਪਤੋ ਅਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ "**ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ ਪਨਾ**"ਤਿਆਦਿ। "**ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਨਿਕਸਟੋ**"ਤਿ ਇਦਂ ਪਾਤਬ੍ਬਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਯਾਮਕਾਲਿਕਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਰਸਾ**ਤਿ ਫਲਪਤ੍ਤਪੁਪ੍ਫਉਚ੍ਛੁਰਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤਮੁਖਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਜੁਹਨਪੁਬ੍ਬਕਾ। **ਛਨ੍ਦਸੋ**ਤਿ ਵੇਦਸ੍ਸ। **ਸਾਵਿਤ੍ਤੀ ਮੁਖਂ** ਪਠਮਂ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਪਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਜੋਤਨ੍ਤਾਨਂ।

ਕੇਣਿਯਜਟਿਲਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਰੋਜਮਲ੍ਲਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੧. **ਬਹੁਕਤੋ ਬੁਦ੍ਧੇ** ਵਾਤਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਕਤਬਹੁਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਞਾਤੀਨਂ ਦਣ੍ਡਭਯਤਜ੍ਜਿਤੋ ਅਹੋਸਿਨ੍ਤਿ ਸੇਸੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ''ਏਵਾਹ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਅਹਂ-ਗਹਣਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। **ਵਿਵਰੀ**ਤਿ ''ਵਿਵਰਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਾਮਤ੍ਤੇਨ ਵਿਵਰਿ, ਨ ਉਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥੇਨ।

੩੦੩. **ਅਞ੍ਞਤਰੋ**ਤਿ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। **ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕਾ**ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਾ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤਾ। **ਨਾਲ਼ਿਯਾਵਾਪਕੇਨਾ**ਤਿ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਚੇਵ ਥਵਿਕਾਯ ਚ। **ਸਂਹਰਥ** ਇਮੇਹਿ ਭਾਜਨੇਹਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭੁਸਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਪਲਾਲਮਯੇ ਅਗਾਰੇ, ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਪਲਾਲਂ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਰੋਜਮਲ੍ਲਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਮਹਾਪਦੇਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੫. **ਪਰਿਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ। **ਦ੍ਵੇ ਪਟਾ ਦੇਸਨਾਮੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਰੂਪਦਸ੍ਸਨਪਦਮੇਤਂ। ਨਾਞ੍ਞਨਿਵਤ੍ਤਨਪਦਂ ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਪਟਸ੍ਸਾਪਿ ਦੇਸਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਤੁਮ੍ਬਾਤਿ ਭਾਜਨਾਨਿ। **ਫਲਤੁਮ੍ਬੋ** ਨਾਮ ਲਾਬੁਆਦਿ। **ਉਦਕਤੁਮ੍ਬੋ** ਉਦਕਘਟੋ। **ਕਿਲਞ੍ਜਚ੍ਛਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਲੁਵਿਲੀਵੇਹਿ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਛਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਸ੍ਸੀਭੂਤਰਸਂ।

ਚਤੁਮਹਾਪਦੇਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

𑆨𑆼𑆱𑆘𑇀𑆘𑆑𑇀𑆒𑆤𑇀𑆣𑆑𑆮𑆟𑇀𑆟𑆤𑆳𑆤𑆪𑆾 𑆤𑆴𑆛𑇀𑆜𑆴𑆠𑆾𑇅

੧. ਕਥਿਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਕਥਿਨਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੬. ਕਥਿਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਸੀਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਧਾਨਵਸੇਨ। **ਕਥਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸੇ ਅਨ੍ਤੋਕਰਣਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਥਿਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਨੇਸਂ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ''ਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵ◌ਾ ''ਨੇਸ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। **ਯੇ ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ, ਯੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾ, ਤੇਸਂ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵ◌ਾ ਵ◌ੌਤਿ ਤਦਾ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇ ਚ ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਨੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੋ ਤੇਸਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ ''ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾਨਂ ਵ◌ੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। **ਮਤਕਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਮਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ। ''ਵ◌ੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਵਸੇਨਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਧਾਰਣਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਠਮਪਵ◌ਾਰਣਾਯ ਪਵ◌ਾਰਿਤਾ ਲਭਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਉਪਗਤਾ ਵ◌ਾ ਨ ਲਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਖਲਿਮਕ੍ਖਿਤਸਾਟਕੋਤਿ ਅਹਤਵਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **"ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਾਦਰਿਯੇ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

"ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵ◌ਾ"ਤਿ ਇਦਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਦਤ੍ਵ◌ਾ ਦਾਤੁਕਾਮੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵ◌ਿਧਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਯਦਿ ਏਵ◌ਂ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾਯ ਏਵ ਦਾਨਂ ਅਵ◌ੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਕਥਿਨਚੀਵਰਂ ਵ◌ਿਯ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾਯ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੦੮. **ਮਹਾਭੂਮਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵ◌ਿਸਯਂ, ਚਤੁਵ◌ੀਸਤਿਆਕਾਰਵਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਾਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਞ੍ਚਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਖਣ੍ਡਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਪਠਮਚਿਮਿਲਿਕਾ**ਤਿ ਕਥਿਨਵਤ੍ਥਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਚਿਮਿਲਿਕਾ। **ਕੁਚ੍ਛਿਚਿਮਿਲਿਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਥਿਰਜਿਣ੍ਣਾਨਂ ਚਿਮਿਲਿਕਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸਿਬ੍ਬਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ, ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ ਵ◌ੁਤ੍ਤਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਬਜਞ੍ਜਨਤੋ ਏਵ ਭੇਦੋ, ਨ ਅਤ੍ਥਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਿਟ੍ਠਿਅਨੁਵ◌ਾਤਾਰੋਪਨਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘਤੋ ਅਨੁਵ◌ਾਤਸ੍ਸ ਆਰੋਪਨਮਤ੍ਤੇਨ। **ਕੁਚ੍ਛਿਅਨੁਵ◌ਾਤਾਰੋਪਨਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਥੁਲਤੋ ਅਨੁਵ◌ਾਤਸ੍ਸ ਆਰੋਪਨਮਤ੍ਤੇਨ। **ਰਤ੍ਤਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ।

੩੦੯. **ਹਤਵਤ੍ਥਕਸਾਟਕੇਨਾ**ਤਿ ਅਤਿਜਿਣ੍ਣਸਾਟਕੇ। **ਨ ਹਿ ਤੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤੇਨ ਪਰਿਵ◌ਾਰਾਗਤਪਾਠੇਨ ਇਧ ਆਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਵ◌ੁਚ੍ਚਮਾਨੇਨ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੇਸੁ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਇਧੇਵ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੧੦. ਮਾਤਾ ਵ◌ਿਯਾਤਿ **ਮਾਤਿਕਾ**, ਇਵਤ੍ਥੇ ਕ-ਪਚ੍ਚਯੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨ ਸਿਦ੍ਧਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਮਾਤਿਕਾਤਿ ਮਾਤਰੋ"**ਤਿਆਦਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਮਾਤਿਕਾਯ। ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰੋ ਏਵ ਹਿ ਸਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਏਵਮਭੇਦੂਪਚਾਰੇਨ ''ਮਾਤਿਕਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਉਬ੍ਭਾਰਸ੍ਸੇਵ ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤੇ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ, ਤਬ੍ਬਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾਯ ਚ ਮਾਤਿਕਾਯ ਅਭਾਵ◌ਾ, ਤਪ੍ਪਕਾਸਿਕਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿ ''ਮਾਤਿਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਸਾਪਿ ਹਿ ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੁਬ੍ਭਾਰਪ੍ਪਕਾਸਨੇਨ ''ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸੁਬ੍ਭਾਰੇਸੁਪਿ। **ਪਕ੍ਕਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਕਥਿਨਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਦਾਯਸਤ੍ਤਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੧. “**ਨ ਪੁਨ ਆਗਮਿਸ੍ਸ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੁਪਚ੍ਛੇਦਕਾਰਣਦਸ੍ਸਨੰ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਹਿ ਚੀਵਰਮਾਸੇਸੁ ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ। ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਬਹਿਉਪਚਾਰਗਤਸ੍ਸ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਛਿਜ੍ਜਤਿ। **ਪਠਮੰ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ‘‘ਕਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯਾ’’ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵ ‘‘ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਦਾਯਕਕੁਲਾਦਿਤੋ ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚੀਵਰਾਸਾ ਵਾ ਲਦ੍ਧਵਤ੍ਥਾਨੰ ਸਹਾਯਸਮ੍ਪਦਾਦਿਯੋਗੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਭਾਵੇਨ ‘‘ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕਰਣਿਚ੍ਛਾ ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਅਨੁਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਏਵ। ਯਦਾ ਪਨ ਯਥਾਪਤ੍ਥਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਲਾਭੇਨ ਵਾ ਚੀਵਰਾਸਾ ਚੇਵ ਲਦ੍ਧਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਵਾ ਨਟ੍ਠਵਿਨਟ੍ਠਾਦਿਭਾਵੇਨ ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਵਾ ਕਰਣਿਚ੍ਛਾ ਚ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਦਾ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

ਸੋ ਚ ਇਧ ‘‘ਕਤਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯਾ’’ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਵੰ ਉਪਰਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਵਚਨਕ੍ਕਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨੇਸੰ ਪਠਮੰ, ਪਚ੍ਛਾ ਚ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਚ ਇਮੇਸੰ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਲਿਬੋਧਾਨੰ ਉਪਚ੍ਛੇਦੇਨੇਵ ਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰੋ, ਨ ਏਕਸ੍ਸ। ਤੇਸਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਿਯੇਨ, ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਚ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਮਾ ਅਟ੍ਠ ਮਾਤਿਕਾ ਠਪਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਨਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨੇਵਿਮੰ ਚੀਵਰੰ ਕਾਰੇਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੇ ਅਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਕਰਣਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਚੀਵਰੰ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਸੀਮਾਗਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧਾਭਾਵੇਨ ਨ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤੇਨ **ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ** ਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਪਲਿਬੋਧੁਪਚ੍ਛੇਦੋ। **ਅਯੰ ਪਨਾ**ਤਿ ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਕੋ ਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰੋ ਵਿਸੁੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਧ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਅਨਾਸਾਯ ਲਭਤੀਤਿ ‘‘ਯਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲੇ ਚੀਵਰੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਸਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਾ, ਤਤ੍ਥ ਚੀਵਰਾਸਾਯ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਸਾਯ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਆਸੀਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਧ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਧ ਸਵਨਨ੍ਤਿਕਾਨਨ੍ਤਰੇ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕੇ। **ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕੋ** ਨਾਮ ਚੀਵਰਮਾਸਾਨੰ ਪਰਿਯਨ੍ਤਦਿਵਸਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਸੀਮਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨਤੋ ਸਞ੍ਜਾਤੋ। ਕੇਚਿ ‘‘ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੋ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰੇ ਚੀਵਰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰੋ ਅਸਮ੍ਮਤੋ ਨਾਮ ਸਿਯਾਤਿ ਨ ਚੇਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ‘‘ਕਤਚੀਵਰੋ’’ਤਿ ਇਦੰ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ, ਅਕਤਚੀਵਰਸ੍ਸਪਿ ਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਏਕਤੋ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਪਿ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵੰ ਤੰਤੰ ਵਿਸੇਸਨਾਭਾਵੇਪਿ ਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰਤਾ, ਪਲਿਬੋਧੁਪਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਕਾਰੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। “**ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਲਿਬੋਧਾ ਅਪੁਬ੍ਬੰ ਅਚਰਿਮੰ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਇਦੰ ਅਕਤਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਭਵਪਕ੍ਖੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਾਭਾਵੇਪਿ ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੋਵ ਹੋਤਿ।

੩੧੨-੩੨੫. ਸਮਾਦਾਯਵਾਰੋ ਆਦਾਯਵਾਰਸਦਿਸੋਵ। ਉਪਸਗ੍ਗਮੇਵੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਪੁਨ ਸਮਾਦਾਯਵਾਰੇਪਿ…ਪੇ॰… ਤੇਯੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਾ**”ਤਿ । ਵਿਪ੍ਪਕਤਚੀਵਰੇ ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ “**ਯਥਾਸਮ੍ਭਵ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵ ਵਿਪ੍ਪਕਤਚੀਵਰਵਾਰੇ ਛਲ਼ੇਵ ਉਬ੍ਭਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਚੀਵਰੇ ਹਤ੍ਥਗਤੇ ਚ ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਿਕਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਾ, ਸੋ ਏਤੇਸੁ ਵਾਰੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਵਿਸੁਞ੍ਞੇਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵਿਪ੍ਪਕਤਵਾਰੇ ਚੇਤ੍ਥ ਆਦਾਯਵਾਰਸਮਾਦਾਯਵਾਰਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਛਕ੍ਕਵਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਤਤੋ ਪਰੰ ਨਿਟ੍ਠਾਨਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨਾਸਨਨ੍ਤਿਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਤਿਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤਿਯਤ੍ਤਿਕੇ **ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸੰ, ਨ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇਨ, ਨ ਏਵੰ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤਿਯਤ੍ਤਿਕਤੋ ਪਨ ਪਰੰ ਏਕੰ ਛਕ੍ਕੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਏਵੰ ਤੀਣਿ ਤਿਕਾਨਿ, ਏਕੰ ਛਕ੍ਕਞ੍ਚਾਤਿ ਪਠਮੰ ਪਨ੍ਨਰਸਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦੁਤਿਯਪਨ੍ਨਰਸਕਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਸਾਦ੍ਵ◌ਾਦਸਕੇ ਬਹਿਸੀਮਾਗਤਸ੍ਸ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੇਸੁ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਾਸਾਦਿਵਸੇਨ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਯਾਵ ਚੀਵਰਨਿਟ੍ਠਾਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਆਹ **“ਸੋ ਬਹਿਸੀਮਾਗਤੋ ਸੁਣਾਤਿ ‘ਉਬ੍ਭਤਂ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਵ◌ਾਸੇ ਕਥਿਨਨ੍ਤਿ…ਪੇ॰… ਸਵਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ**’”ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਵਨਕ੍ਖਣੇ ਆਵ◌ਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦਿਸਂਗਮਿਕਨਵਕੇ **ਦਿਸਂਗਮਿਕੋ ਪਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਆਵ◌ਾਸਪਲਿਬੋਧਾਭਾਵ◌ੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਾਵ◌ਾਸੇ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤੁਵ◌ਾ ਚੀਵਰਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਮਤ੍ਤੇ ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ। **“ਚੀਵਰਪਟਿਵ◌ਿਸਂ ਅਪਵ◌ਿਲਾਯਮਾਨੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧਸਮਙ੍ਗਿਕਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, **ਅਪਵ◌ਿਲਾਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ। ਸੇਸਂ ਸੁਵ◌ਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ।

ਆਦਾਯਸਤ੍ਤਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਥਿਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੮. ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੯. ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਉਤੁਚਿਤ੍ਤਾਹਾਰਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯਰੋਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕਮ੍ਮਜਸ੍ਸ ਰੋਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ।

੩੩੦. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਂਯਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚਸ੍ਸ। ਅਵਿਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ''ਯੋ ਸਂਯਮੋ ਸੋ ਵਿਨਾਸੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੨੩੭) ਵਿਯ। ਏਤਸ੍ਸ ਸਂਯਮਸ੍ਸ ਫਲਂ ਉਪਜਾਨਾਮਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਮੇਵ ਫਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਵਰਮੇਤਂ...ਪੇ॰... ਆਸਿਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਸਂਯਮਸ੍ਸਾਤਿ ਆਨਿਸਂਸਸ੍ਸ, ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਚੇਤਂ ਸਾਮਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ ੩.੩੨੯-੩੩੦) ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੩੬. **ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਦੋਸੋ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਪਿਤ੍ਤਾਦਿਦੋਸੋ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰੇ।

੩੩੭. **ਮਹਾਪਿਟ੍ਠਿਯਕੋਜ**ਵਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ''ਮਹਾਪਿਟ੍ਠਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਸਮਞ੍ਞਂ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣਂ।

੩੩੮-੯. **ਉਪਡ੍ਢਕਾਸਿਨਂ ਖਮਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਡ੍ਢਕਾਸਿਅਗ੍ਘਨਕਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਕਤਮਂ ਨੁ ਖੋ।

੩੪੦-੩੪੨. **ਉਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਸੁਸਾਨਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨੇ ਪਦੇਸੇ। **ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਵ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਏਤੇਨ ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਛਡ੍ਡਿਤੇ ਏਵ ਅਕਾਮਾ ਭਾਗਦਾਨਂ ਵਿਹਿਤਂ, ਕੇਵਲਂ ਛਡ੍ਡਿਤੇ ਪਨ ਕਤਿਕਾਯ ਅਸਤਿ ਏਕਤੋ ਬਹੂਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠੇਸੁ ਯੇਨ ਗਹਿਤਂ, ਤੇਨ ਅਕਾਮਭਾਗੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਮਾਨਾ ਦਿਸਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਦਿਭੇਦਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਸਦਿਸਾਤਿ ਆਹ **"ਏਕਦਿਸਾਯ ਵਾ ਓਕ੍ਕਮਿਂਸੂ"**ਤਿ। **ਧੁਰਵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ।

ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਸਮ੍ਮੁਤਿਆਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੩. **ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਟਿਵੀਸਪ੍ਪਹੋਨਕਤਾਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਹਲਿਦ੍ਦਿਯਾਦੀਹਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਨ੍ਤਵਣ੍ਣੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤੇ ਸਮੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਮੇ ਪਟਿਵੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਉਪਡ੍ਢਪਟਿਵੀਸਦਾਨਂ। **ਫਾਤਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਹੋਨਕਕਮ੍ਮਂ। ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਵਿਨਯਾਗਤੇਨ ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨੀਬਨ੍ਧਨਾਦਿਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇਨ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਊਨਕਤਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਸਾਮਣੇਰਾਨਞ੍ਚ। **ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਚੀਵਰੇਪੀ**ਤਿ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਯਾ ਕਤਾਯ ਸਮਭਾਗਦਾਨਂ। **ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਾਲੇਸੁ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿਤਕ੍ਖਣੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਮਮ ਚੀਵਰਂ ਪਹੋਤੀਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਗ੍ਘਨਕੇਨੇਵ ਮਮ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਊਨੇਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤੁਕਾਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਸਮ੍ਮੁਤਿਆਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚੀਵਰਰਜਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੪. **ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਤੇ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਾਧਾਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਰਜਨੋਦਕਂ, ਬਹਿ ਛਲ੍ਲਿਕਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਯੋਜਨੇ ਕਤੇ। **ਨ ਉਤ੍ਤਰਤੀ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਉਦਕਤੋ ਫੇਣੁਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵ◌ਾ ਨ ਉਤ੍ਤਰਤਿ। **ਰਜਨਕੁਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕਰਜਨਟ੍ਠਪਨਕਂ ਮਹਾਘਟਂ।

੩੪੫. **ਅਨੁਵ◌ਾਤਾਦੀਨਂ ਦੀਘਪਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਯਾਮਤੋ, ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਅਨੁਵ◌ਾਤਂ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਾਤਿਕਾਕਾਰੇਨ ਠਪਿਤਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ''ਦੀਘਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਗੁਣਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟ੍ਟਂ ਅਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਕਿਰ ਇਦਾਨਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

੩੪੬. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਨ੍ਤਿਮੁਖਿਯਾ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿਮੁਖਿਯਾ, ਪਸਨ੍ਨਦਿਸਾਮੁਖਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪੮. **ਅਚ੍ਛੁਪੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਯ੍ਯਂ। **ਹਤਵਤ੍ਥਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਾਣਵਤ੍ਥਾਨਂ। **ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾਵ◌ਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਲ਼ੇ ਵ◌ਿਯ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨਪਨੇਤ੍ਵ◌ਾਵ।

੩੪੯-੩੫੧. ਵ◌ਿਸਾਖਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਕਲ੍ਲਕਾਯਾ**ਤਿ ਅਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ। **ਗਤੀ**ਤਿ ਞਾਣਗਤਿ ਅਧਿਗਮੋ। **ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ**ਤਿ ''ਸਕਿਦੇਵ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੪੯) ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਞਾਣਾਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ, ਮਗ੍ਗਞਾਣਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਗਤਿਵ◌ਿਸੇਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਂ ਭਗਵ◌ਾ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। **"ਦਦਾਤਿ ਦਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਨ੍ਨਪਾਨਵ◌ਿਰਹਿਤਾਨਂ ਸੇਸਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਦਾਨਵਸੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਸੋਵਗ੍ਗਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ।

੩੫੯. **ਅਟ੍ਠਪਦਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਦਕਸਙ੍ਖਾਤਜੂਤਫਲਕਲੇਖਾਸਣ੍ਠਾਨੇਨ।

੩੬੨. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਦੀਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਦੀਪਾਰਗਮਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਗ੍ਗਲ਼ਗੁਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਨਿਕ੍ਖੇਪਕਾਰਣੇਹਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਅਗ੍ਗਲ਼ਗੁਤ੍ਤਿਵ◌ਿਹਾਰੇ ਏਵ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨਿਸ੍ਸੀਮਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਾਲਸੀਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਤਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚੀਵਰਰਜਨਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਘਿਕਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੩. **ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇ**ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਵਡ੍ਢਿਂ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪਿਤਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਵ◌ਾਸਿਕਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਦਾਯਕੇਹਿ ਵਡ੍ਢਿਂ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪਿਤਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋ। **"ਇਧ ਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਂ। ਇਧ-ਸਦ੍ਦਂ ਪਨ ਵ◌ਿਨਾ ''ਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੋ ਏਵ ਨਯੋ। **ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇ ਪਾਪੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਵ◌ਾਸਿਕਲਾਭਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸਾਪਿ ਵ◌ੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਹਿ ''ਚੀਵਰਮਾਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਦਿਵਸੋ, ਤਾਵ ਵਸ੍ਸਾਵ◌ਾਸਿਕਂ ਦੇਮਾਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਤਂ ਵ◌ਾ ਹੋਤੁ ਅਨਤ੍ਥਤਂ ਵ◌ਾ, ਅਤੀਤਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਾਨਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੭੯)। **ਤਤੋ ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸਤੋ ਪਰਂ, ਗਿਮ੍ਹਾਨਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਕਸ੍ਮਾ? ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ''ਉਦਾਹੁ ਅਨਾਗਤਵਸ੍ਸੇ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ''ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰਂ ''ਕਸ੍ਮਾ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸਾਪੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਵ◌ੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇ ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸਾਪੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਚ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵ◌ੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਨਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਸਚੇ ਪਨ ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਠਮਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵ◌ਂ ਵਦਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੭੯)।

ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਾਨਿ। ਸਙ੍ਘਿਕਾਨੇਵ਼ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤੋ**ਵ਼ਾਤਿ ਥੇਰਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਤੋਵ, ਇਦਾਨੇਵ਼ਾਤਿ ਵ਼ਾ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਙ੍ਘਿਕਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਨਨ੍ਦਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੪. "**ਸਤ੍ਤਾਹਵ਼ਾਰੇਨ ਅਰੁਣਮੇਵ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਨਾਨਾਸੀਮਾਵ਼ਿਹਾਰੇਸੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨਯੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵ਼ਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵ਼ੀਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਨਿਵ਼ੁਤ੍ਥਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵ਼ੁਤ੍ਤਂ, ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਵ਼ੁਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਪਰਿਹਾਰਾਯ। ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯਪਿ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤਸੇਨਾਸਨਂ ਅਪ੍ਪਵ਼ਿਟ੍ਠੋਪਿ ਵ਼ੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਗਹਿਤਸੇਨਾਸਨੇ ਪਨ ਨਿਵ਼ੁਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨੇ ਪਨ ਸਤਿ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿਂ ਬਹੁਤਰਂ ਨਿਵਸਤਿ ਨਾਮਾ**"ਤਿ, ਏਤੇਨ ਚ ਇਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਤਾਹਵ਼ਾਰੇਨਾਪਿ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨੇ ਸਤਿ ਏਵ ਅਪ੍ਪਕਤਰਂ ਨਿਵਸਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਾਨਾਲਾਭੇਹੀ**ਤਿ ਵ਼ਿਸੁਂ ਵ਼ਿਸੁਂ ਨਿਬਦ੍ਧਵਸ੍ਸਾਵ਼ਾਸਿਕਲਾਭੇਹਿ। **ਨਾਨੂਪਚਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਨਾਨਾਪਰਿਕ੍ਖੇਪਨਾਨਾਦ੍ਵ਼ਾਰੇਹਿ। **ਏਕਸੀਮਾਵ਼ਿਹਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਦ੍ਵ਼ਿਨ੍ਨਂ ਵ਼ਿਹਾਰਾਨਂ ਏਕੇਨ ਪਾਕਾਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਾਯ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਅਨ੍ਤੋਗਤੇਹਿ ਦ੍ਵ਼ੀਹਿ ਵ਼ਿਹਾਰੇਹਿ। **ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਗਹਿਤੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ, ਤਤ੍ਥ।

ਉਪਨਨ੍ਦਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਗਿਲਾਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫-੬. **ਭੂਮਿਯਂ ਪਰਿਭਣ੍ਡਂ ਅਕਾਸੀ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨਭੂਮਿਯਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਂ ਧੋਵ਼ਿਤ੍ਵ਼ਾ ਹਰਿਤੂਪਲਿਤ੍ਤਂ ਕਾਰੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਯੋਜੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਵ਼ੁਤ੍ਤਵ਼ਿਧਿਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਚੀਵਰਦਾਨੇ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵ਼ਾ ''ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵ਼ੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇਪਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਗਿਲਾਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਤਸਨ੍ਤਕਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੯. **ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਪਤ੍ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ। **ਅਪ੍ਪਗ੍ਘ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਜਿਣ੍ਣਾਦਿਭਾਵ਼ੇਨ ਨਿਹੀਨਂ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਅਵਸੇਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤੋ। **ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ, ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ।

ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ਼ਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਕਂ ਅਵ਼ੇਭਙ੍ਗਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਾਨਾਗਤਸ੍ਸ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹੁਤ੍ਵ਼ਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਕਂ ਅਵ਼ੇਭਙ੍ਗਿਕਂ ਭਵ਼ਿਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੭੧-੨. **ਅਕ੍ਕਨਾਲ਼ਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਕਦਣ੍ਡਮਯਂ। **ਅਕ੍ਕਦੁਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਕਵ਼ਾਕੇਨ ਕਤਦੁਸ੍ਸਾਨਿ, ਪੋਤ੍ਥਕਗਤਿਕਾਨਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਪਟ੍ਟਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵ਼ਾ ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਤਿਪਟ੍ਟਚੀਵਰਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਪਟਲਂ ਕਤ੍ਵ਼ਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

३१४. “**सन्ते पतिरूपे गाहके**”ति वुत्तत्ता गाहके असति अदत्वा भाजितेपि सुभाजितमेवाति दट्ठब्बं।

३१६. **दक्खिणोदकं पमाणन्ति** ‘‘एत्तकानि चीवरानि दस्सामी’’ति पठमं उदकं पातेत्वा पच्छा देन्ति। तं येहि गहितं, ते भागिनोव होन्तीति अधिप्पायो। **परसमुद्दे**ति जम्बुदीपे। तम्बपण्णिदीपञ्हि उपादायेस एवं वुत्तो।

मतसन्तककथादिवण्णना निट्ठिता।

अट्ठचीवरमातिकाकथावण्णना

३१९. **पुग्गलाधिट्ठाननयेन वुत्तन्ति** ‘‘सीमाय दान’’न्तिआदिना वत्तब्बे ‘‘सीमाय देती’’तिआदि पुग्गलाधिट्ठानेन वुत्तं। “**अपिचा**”तिआदिना पठमलेड्डुपातब्भुतपरिक्खेपारहट्ठानतो बहि दुतियलेड्डुपातोपि उपचारसीमा एवाति दस्सेति। धुवसन्निपातट्ठानादिकम्पि परियन्ते ठितमेव गहेतब्बं। लोके गामसीमादयो विय लाभसीमा नाम विसुं पसिद्धा नाम नत्थि, केनायं अनुञ्ञाताति आह “**नेव सम्मासम्बुद्धेना**”तिआदि। एतेन नायं सासनवोहारसिद्धा, लोकवोहारसिद्धा एवाति दस्सेति। “**जनपदपरिच्छेदो**”ति इदं लोकपसिद्धसीमासद्दत्थवसेन वुत्तं। परिच्छेदब्भन्तरं पन सब्बं जनपदसीमाति गहेतब्बं, जनपदो एव जनपदसीमा। एवं रट्ठसीमादीसुपि। तेनाह “**आणापवत्तिट्ठान**”न्तिआदि।

पथवीवेमज्झे गतस्साति याव उदकपरियन्ता खण्डसीमत्ता वुत्तं, उपचारसीमादीसु पन अबद्धसीमासु हेट्ठापथवियं सब्बत्थ ठितानं न पापुणाति, कूपादिपवेसारहट्ठाने ठितानञ्ञेव पापुणातीति हेट्ठा सीमाकथायं वुत्तनयेन तंतंसीमट्ठभावो वेदितब्बो। चक्कवाळसीमाय पन दिन्नं पथवीसन्धारकउदकट्ठानेपि ठितानं पापुणाति सब्बत्थ चक्कवाळवोहारत्ता।

बुद्धाधिवुत्थोति बुद्धेन भगवता निवुत्थो। **पाकवट्टन्ति** निबद्धदानं। **वत्तती**ति पवत्तति। **तेही**ति येसं सम्मुखे एस देति, तेहि भिक्खूहि। **दुतियभागे पन थेरासनं आरुळ्हे**ति याव सङ्घनवका एकवारं सब्बेसं भागं दत्वा चीवरे अपरिक्खीणे पुन सब्बेसं दातुं दुतियभागे थेरस्स दिन्नेति अत्थो। **पंसुकूलिकानम्पि वट्टती**ति एत्थ ‘‘तुय्हं देमा’’ति अवुत्तत्ताति कारणं वदन्ति। यदि एवं ‘‘सङ्घस्स देमा’’ति वुत्तेपि वट्टेय्य, ‘‘भिक्खूनं देम, थेरानं देम, सङ्घस्स देमा’’ति (महाव॰ अट्ठ॰ ३१९) वचनतो भेदो न दिस्सति। वीमंसितब्बमेत्थ कारणं।

पारुपितुं वट्टतीति पंसुकूलिकानं वट्टति। **भिक्खुसङ्घस्स च भिक्खुनीनञ्च दम्मीति वुत्ते पन न मज्झे भिन्दित्वा दातब्बन्ति** एत्थ यस्मा भिक्खुनिपक्खे सङ्घस्स पच्चेकं अपरामट्ठत्ता भिक्खुनीनं गणनाय भागो दातब्बोति दायकस्स अधिप्पायोति सिज्झति, तथा दानञ्च भिक्खूपि गणेत्वा दिन्ने एव युज्जति। इतरथा हि कित्तकं भिक्खूनं दातब्बं, कित्तकं भिक्खुनीनन्ति न विञ्ञायति, तस्मा ‘‘भिक्खुसङ्घस्सा’’ति वुत्तवचनम्पि ‘‘भिक्खून’’न्ति वुत्तवचनसदिसमेवाति आह “**भिक्खू च भिक्खुनियो च गणेत्वा दातब्बा**”न्ति। तेनाह “**पुग्गलो …पे॰… भिक्खुसङ्घग्गहणेन अग्गहितत्ता**”ति। भिक्खुसङ्घ-सद्देन भिक्खूनञ्ञेव गहितत्ता, पुग्गलस्स पन ‘‘तुय्हञ्चा’’ति विसुं गहितत्ता च तत्थस्स अग्गहितता दट्ठब्बा, ‘‘भिक्खूनञ्च भिक्खुनीनञ्च तुय्हञ्चा’’ति वुत्तट्ठानसदिसत्ताति अधिप्पायो। पुग्गलप्पधाने हेत्थ सङ्घ-सद्दो दट्ठब्बो। केचि पन ‘‘भिक्खुसङ्घग्गहणेन गहितत्ता’’ति (सारत्थ॰ टी॰ महावग्ग ३.३१९) पाठं लिखन्ति, तं न सुन्दरं तस्स विसुं लाभग्गहणे कारणवचनत्ता। तथा हि विसुं सङ्घग्गहणेन गहितत्ताति विसुं पुग्गलस्सपि भागग्गहणे कारणं वुत्तं। यथा चेत्थ पुग्गलस्स अग्गहणं, एवं उपरि ‘‘भिक्खुसङ्घस्स च तुय्हञ्चा’’तिआदीसुपि सङ्घादि-सद्देहि पुग्गलस्स अग्गहणं दट्ठब्बं। यदि हि गहणं सिया, सङ्घतोपि, विसुम्पीति भागद्वयं लभेय्य उभयत्थ गहितत्ता।

ਪੂਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿਆਦਿ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। "**ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਹਰਾ**"ਤਿ ਇਦੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਹਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨਾਹ "**ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ। "**ਅਨ੍ਤੋਹੇਮਨ੍ਤੇ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ ਦਿਨ੍ਨੰ ਪੁਰਿਮਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾਨਞ੍ਞੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਤ੍ਤਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਹੇਮਨ੍ਤਤੋ ਪਨ ਪਰੰ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ''ਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਵਸ੍ਸੇ ਵਾ ਤਤੋ ਪਰੇਸੁ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ, ਤੇਸੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਹਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨੰ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। "ਵ**ਸ੍ਸੰ**ਵੁ**ਤ੍ਥਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨੰ ਸਬ੍ਬੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਤੀਤ**ਵ**ਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਾਤੀਤਵਸ੍ਸੰ।

ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਗਹੇਤੁੰ ਆਗਤੋਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਅਗ੍ਗਹਿਤੇਪਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਗਹੇਤ੍**ਵਾ **ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਉਦ੍ਦੇਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। "ਵ**ਤ੍ਤੰ ਕਤ੍**ਵਾ **ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍**ਵਾ ਵਿ**ਚਰਨ੍ਤਾਨ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ''ਉਦ੍ਦੇਸਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸੇਸਨੰ, ਤੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਕਾਲੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨਿਵਸਨ੍ਤੇ ਅਨਿਬਦ੍ਧਚਾਰਿਕੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ।

ਅਟ੍ਠਚੀਵਰਮਾਤਿਕਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੯. ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਕਸ੍ਸਪਗੋਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੦. ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਬ੍ਯਾਪਾਰੋ, ਤਤ੍ਥ ਬਦ੍ਧੋ, ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਸੇ**"ਤਿਆਦਿ।

੩੮੧-੮. ਹਾਪਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਰਣਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਤ੍ਤਾ ਹਾਪਨਂ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਤ੍ਤਾ ਏਵ ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਤਿਠਪਨਵਸੇਨ, ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਪਨਵਸੇਨ ਚ ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਰਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰੇ। **ਤਨ੍ਤਿ** ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਸ੍ਸਪਗੋਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦ੍ਵੇਨਿਸ੍ਸਰਣਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੫. ਏਸਾਤਿ ''ਬਾਲੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ "**ਯਸ੍ਮਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਵੇਣਿਕੇਨ ਲਕ੍ਖਣੇਨਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਸਾਧਾਰਣਭੂਤੇਨ ਕੁਲਦੂਸਕਭਾਵੇਨ। ਯਦਿ ਹੇਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕਥਂ ਪਨ ਸੁਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋਤਿ ਆਹ "**ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੇ ਸਙ੍ਘੋ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋ**"ਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧) ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਸ **ਤੇਰਸਕਕਣ੍ਡਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨ ਵਸਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੩) ਯਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਇਤਰੇਨਾਪਿ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਂ ਪਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੁਲਦੂਸਕਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਯੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਤਤੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਂ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਸੇਸਕਮ੍ਮੇਸੁਪਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਨਿਯਸਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ…ਪੇ॰… ਏਵਂ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ (ਮਹਾਵ॰ ੪੦੨) ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ? ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਾਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਿਜ੍ਝਨਤੋ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ''ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਵਮਿਧ ''ਨਿਸ੍ਸਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਦਞ੍ਞੇਸਂ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੇ ''ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ, ''ਤਞ੍ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰੇਤਿ। ਸੁਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪੁਨ "**ਤਞ੍ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰੇਤੀਤਿ ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਵਿਸਯੇ, ਏਕੇਨਾਪਿ ਅਙ੍ਗੇਨ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਪਨ੍ਨੋ ਆਵੇਣਿਕਵਸੇਨ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਦ੍ਵੇਨਿਸ੍ਸਰਣਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਮ੍ਪੇਯਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੦. ਕੋਸਮ੍ਬਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਕੋਸਮ੍ਬਕਵਿਵਾਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੧. ਕੋਸਮ੍ਬਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਸਚੇ ਹੋਤਿ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਵਿਨਯਧਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਦਕਸ੍ਸ ਠਪਨਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਮਨੇ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਪਕ੍ਖੋਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਵਿਨਯਧਰੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਿਸਾਯਪਿਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ''ਅਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਂ ਕਤਂ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ ਅਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾਯ ਵਿਨਯਧਰਸ੍ਸ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨ ਸੋ ਏਵਮਹੋਸਿ, ਸਾ ਪਨਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਉਦਕਾਵਸੇਸਸ੍ਸ ਠਪਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤਜਾਨਨੇ ਏਵ ਹਿ ਸੇਖਿਯਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਿਜਾਨਨੇ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **''ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨੇ''**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰੋ ''ਤਯਾ ਇਦਂ ਉਦਕਂ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ''ਆਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਕੋਵਿਦਤਾਯ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚੇਵ ਅਕਾਸੀਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਹੁਤ੍ਵਾਵ ਅਵੋਚ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੫੩. **''ਨ ਤਾਵ ਭਿਨ੍ਨੋ''**ਤਿ ਇਦਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨਤਦਨੁਵਤ੍ਤਨਮਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨ ਉਭਯਪਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਪਕ੍ਖਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕੋਧਵਸੇਨ ਕਾਯਵਚੀਕਲਹਵਡ੍ਢਨੇਨੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **''ਸੋ ਚ ਖੋ ਕਲਹਵਸੇਨਾ''**ਤਿ। **ਸਮ੍ਭਮਅਤ੍ਥਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਤੁਰਿਤਤ੍ਥਵਸੇਨ।

੪੫੪. **ਅਕਾਰਣੇ**ਤਿਆਦਿ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਵ ਉਪਾਯੇਨ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿਤੇਸਿਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਮੋਚੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕੋਧਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਿਹੇਠਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਕਮ੍ਮਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨੇਸਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੫੫. **''ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''**ਤਿ ਇਦਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੋ ਹੋਤਿ ਏਵ। **ਕਮ੍ਮਂ ਕੋਪੇਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਵਿਨਾ ਗਣਸ੍ਸ ਅਪੂਰਣਪਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖੇ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖੇ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਤਂਤਂਪਕ੍ਖਗਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਥਾਵਤੋ ਵਾ ਅਯਾਥਾਵਤੋ ਵਾ ''ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਯਂ ਤਂਤਂਪਕ੍ਖਗਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਂ ਕਰੋਤਿ।

੪੫੬. **ਉਪਦਂਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕਪਦੇਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਮਯਂ ਕੋਧਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਲ੍ਲੇਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦੂਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **''ਉਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ''**ਤਿ।

੪੫੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਲਹਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ **ਭਣ੍ਡਨਂ** ਨਾਮ। ਹਤ੍ਥਪਰਾਮਾਸਾਦਿ **ਕਲਹੋ** ਨਾਮ। ਵਿਰੁਦ੍ਧਵਾਦੋ **ਵਿਵਾਦੋ** ਨਾਮ।

੪੫੮. **ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕੋਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੋਸੋ ਨਾਮ ਸੁਵਣ੍ਣਮਣਿਆਦਿਭਣ੍ਡਾਗਾਰਸਾਰਗਬ੍ਭੋ। ਕੋਟ੍ਠਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਕੋਟ੍ਠਭੂਤਂ ਅਗਾਰਂ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਂ, ਧਞ੍ਞਸਙ੍ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ। **ਅਬ੍ਭੁਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਾਯ ਅਭਿਮੁਖੋ ਨਿਕ੍ਖਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਕਸਙ੍ਘਾਤਮ੍ਪੀਤਿ ਏਕਯੁਦ੍ਧਮ੍ਪਿ। **ਧੋਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਧੋਵਨੁਦਕੰ।

੪੬੩. ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਰੂਪਾਤਿ ਕੋਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਭਾਵਾ।

੪੬੪. ਤੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਤੰ ਕਲਹੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਯੇ ਉਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੰ ਕੋਧਾਕਾਰੰ ਚਿਤ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। **ਪਾਕਟਪਰਿਸ੍ਸਯੇ**ਤਿ ਸੀਹਾਦਿਕੇ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਸ੍ਸਯੇ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਕੇ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ** ੯੭ **ਸਹਾਯਤਾ**ਤਿ ਬਾਲੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਹਾਯਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੬੬. ਅਤ੍ਤਕਾਮਰੂਪਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਿਤਕਾਮਯਮਾਨਸਭਾਵਾ। **ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਆਲਪਨੰ, ਤੇਨੇਵ ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ। **ਖਮਨੀਯੰ** ਸਰੀਰੰ **ਯਾਪਨੀਯੰ** ਜੀਵਿਤੰ ''ਕਚ੍ਚਿ ਵੋ ਸਰੀਰਞ੍ਚ ਧਾਰੇਤੁੰ, ਜੀਵਿਤਞ੍ਚ ਯਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਤਗ੍ਘਾ**ਤਿ ਏਕੰਸਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਏਕੰਸੇਨ ਮਯੰ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਥਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, **ਯਥਾਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਏਕੋ ਨਿਪਾਤੋ ਕਾਰਣਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੋ, ਕੇਨ ਪਕਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕਞ੍ਚ ਪਨ ਮਞ੍ਞੇ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਇਤਰੇਸਮ੍ਪਿ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਨੋ ਏਕੰ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਚ੍ਚਿ ਪਨ** ਵੋ **ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੋਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ ਵਾ, ਕਚ੍ਚਿ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਮ੍ਹਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਤੀਸੁ ਯੋ ਪਠਮੰ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕੋਸਮ੍ਬਕਵਿਵਾਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬੭. ਯੇਨ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ, ਯਤ੍ਥ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕੋ ਗਾਮੋ, ਤਤ੍ਥ ਅਵਸਰੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਹਰਪੋਤਕੇਹੀ**ਤਿ ਭਿਙ੍ਕਚ੍ਛਾਪੇਹਿ। ''ਓਗਾਹਿ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਨਹਾਨਪੋਕ੍ਖਰਣਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਦਾਨਗਾਥਾਯੰ ਪਨ – ਰਥਈਸਸਦਿਸਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਗਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਏਤੰ ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਗੇਨ ਬੁਦ੍ਧਨਾਗਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯੰ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕੋਵ ਰਮਤਿ ਵਨੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬੮. ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੋ ਤਥਾ ਤਿਟ੍ਠਾਹੀਤਿ ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਠਿਤੋ, ਤਥਾ ਤਿਟ੍ਠ, ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਪਕ੍ਖੇ ਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੭੩. "ਯੋ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ"ਤਿ ਇਦੰ ਸਾਮਗ੍ਗੀਭੇਦਸ੍ਸ ਅਕਾਰਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੇ ਪਨ ਭੇਦਕਾਰਕਾ ਵਿਰੁਦ੍ਧਾ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ , ਤੇਸੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸਪਿ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸਨਵਚਨਤੋ। **"ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ਵਰਸੇਨਾਸਨੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸਞ੍ਞਤਾਨੰ ਸਞ੍ਞਤੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

੪੭੫. ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨੇਨ ਉਕ੍ਖੇਪਕਾਨੰ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਓਸਾਰਣਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਗੇਵ ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਸਯਮੇਵ ਨੰ ਓਸਾਰੇਸੁਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

੪੭੬. ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਪਗਤਾਤਿ ਸਾਮਗ੍ਗੀਅਤ੍ਥਵਿਰਹਿਤਾ, ਤੁਚ੍ਛਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੭੭. ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਚਾਰੋਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਸੁਨ੍ਦਰਾਚਾਰੋ। **ਅਨਪਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਤੋ ਅਨਪੇਤਂ। ਆਦਾਤਬ੍ਬਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਆਦਾਯਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ "**ਆਦਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦ**"ਨ੍ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਹਿ ਦੂਤਙ੍ਗੇਹੀਤਿ ''ਸੋਤਾ ਚ ਹੋਤਿ ਸਾਵੇਤਾ ਚ ਉਗ੍ਗਹੇਤਾ ਚ ਧਾਰੇਤਾ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਤਾ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਾ ਚ ਕੁਸਲੋ ਚ ਸਹਿਤਾਸਹਿਤਸ੍ਸ ਨੋ ਚ ਕਲਹਕਾਰਕੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੧੬) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਦੂਤਙ੍ਗੇਹਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵਾਤਿ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕੋਸਮ੍ਬਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਮਹਾਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਥਾਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੧. ਚੂਲ਼ਵ◌ਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਤਾਵ **“ਬਲਵ◌ਾਬਲਵ◌”**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਏਕਪਦਂ। ‘‘ਬਲਵਬਲਵ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਆਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਬਲਵ◌ਾਬਲਵ’’ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਚ ‘‘ਦੁਕ੍ਖਦੁਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵ◌ਿਯ ਅਤਿਸਯਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **“ਸੁਟ੍ਠੁ ਬਲਵ◌ਂ ਪਟਿਵਦਥਾ”**ਤਿ, ਅਤਿ ਵ◌ਿਯ ਬਲਵ◌ਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਪਟਿਵਚਨਂ ਦੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਮਾ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਸੋ ਅਜੇਸੀ’’ਤਿਆਦਿਕੇ ਭਣ੍ਡਨਾਦਿਜਨਕੇ ਵਚਨੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਕਾਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾਪੇਸੁਞ੍ਞਵਾਦੀਸੁ ਏਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਵ◌ਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵ◌ਿਸੁਂ, ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਚ ‘‘ਮਾ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਭਣ੍ਡਨਾਦਿਂ ਅਕਾਸਿ, ਨੇਦਂ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵ◌ੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨਾਦਰਿਯੇਨ ਅਨੋਰਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਵ◌ਾਦਵ◌ਿਹੇਸਾਦਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਵ◌ਾ ਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵ◌ਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵ◌ਿਯਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਵ◌ਿਨਾਵ ਕਾਯਵ◌ਾਚਾਹਿ ਆਪਨ੍ਨਾ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾਵ। ਯਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾਯ ‘‘ਅਤ੍ਤਨਾ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ-ਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ, ‘‘ਯੇਪਿ ਚਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ…ਪੇ॰… ਤੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਞ੍ਚ, ਤਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਗਹਿਤਂ। ਯੋ ਪਨ ਸਯਮੇਵ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਮਾ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਨ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪੇਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ‘‘ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ…ਪੇ॰… ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾਵ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਚ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਲਹਾਯ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਵਮੇਵ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਸਮਾਦਾਪਨਸ੍ਸਪਿ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਤ੍ਤੇ ਏਵ ਪਵ◌ਿਸਨਤੋ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਸਮਾਦਾਪਨਾਕਾਰਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾਵ, ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਂ ਕਾਤੁਕਾਮੇਨਪਿ ਚ ਤੇਹਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਵਚਨਤ੍ਥਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਦਨੁਗੁਣਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਇਧਾਗਤਵਸੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਇਧਾਗਤਵਸੇਨੇਵ ਵਚਨਾਸਮ੍ਭਵ◌ਾ। ਭੂਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਕਤਮੇਵ ਹਿ ਅਵ◌ਿਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਥਾਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁਪਿ।

ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਥਾਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਦ੍ਵ◌ਾਦਸਕਕਥਾਦਿਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੪. **ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵ◌ਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਵ◌ਾ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਤਂ। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਏਵ ਵਤ੍ਥੁਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਮ੍ਮਕਰਣਭਯੇਨ ‘‘ਨ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਮੁਸਾ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਕਰਣਮੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾ। ਤਥਤੋ ਜਾਨਨਤ੍ਥਮੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਰਣਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਸਨ੍ਦੇਹੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

“ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵ◌ਾ”ਤਿ ਇਦਂ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਨਿਮਿਤ੍ਤਤਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਤਿਕਿਚ੍ਛਨੀਯਤੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **“ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਯਾ** ਵ◌ਾ”ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਪਰਿਵ◌ਾਸਾਦਿਨਿਸ੍ਸਾਰਣਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਵ◌ੇਣਿਕਸ੍ਸ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨ ਪਰਤੋ ‘‘ਅਧਿਸੀਲੇ ਸੀਲਵ◌ਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ…ਪੇ॰… ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੬) ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ‘‘ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਓਵਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਨਾਦਰਿਯਾਦਿਪਚ੍ਚਯਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਸੀਲਵ◌ਿਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਞ੍ਹਿ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਇਧ ਅਭੇਦੂਪਚਾਰੇਨ ‘‘ਅਧਿਸੀਲੇ ਸੀਲਵ◌ਿਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਅਤਿਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵ◌ਿਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵ◌ਿਯ।

ਯਥਾ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਇਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿਤੋ ਓਰਮਾਹੀ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਕੇਵਲਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਤ੍ਤਾ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਂ** ਨਾਮ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਂਵਰੇ ਠਾਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਕਤਂ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕੇਵਲਾਯ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਤ੍ਤਾ **ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਾ ਕਤਂ** ਨਾਮ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮੇਪਿ ‘‘ਅਪਿਸ੍ਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਕਤਾ ਪਰਿਵਾਸਂ ਦੇਨ੍ਤਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਂਵਰੇ ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਦਨ੍ਤਂ ਦਮਨਤ੍ਥਮੇਵ ਹਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨੀਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਾਤਿ ਇਦਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗ ੩.੪) ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ‘‘ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾਪਿ ਚ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਵੋਹਾਰੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਾਰਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਵਾਰਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋ ਨ ਸਿਯਾ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਭਾਵੋ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੬. **ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੀ**ਤਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਨਿਯਸ੍ਸਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਨਿ ਤੀਣਿਪਿ। **ਅਞ੍ਞਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨਾ**ਤਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਞ੍ਞਕਮ੍ਮਕਰਣਂ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਦੋਸੋਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਾਰਣਮਾਹ “**ਕਸ੍ਮਾ**”ਤਿਆਦਿਨਾ।

੮. **ਪਨ੍ਨਲੋਮਾ**ਤਿ ਪਤਿਤਮਾਨਲੋਮਾ।

ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਦ੍ਵਾਦਸਕਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਪਿਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਅਪਿਚਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਮੇਵਾਤਿ, ਉਭਯੇਨਪਿਸ੍ਸ ਸੇਰਿਵਿਹਾਰੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੨੧. ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮੇ “**ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤੂ**”ਤਿ ਇਦਂ ਪਕ੍ਕਮਨਾਦਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੩. ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮੇ **ਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਵਚਨਂ, ਨ ਗਿਹਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯਤੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਖੁਂਸਨਂ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਗਹਟ੍ਠਾ ਪਨ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਪਿ ਉਪਕਾਰੀਸੁ ਅਕਾਰਣਂ ਏਵਰੂਪਂ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਗਿਹਿਗੁਣਤੋਪਿ ਪਰਿਹੀਨੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੯. “**ਅਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਮੋ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਅਸਦਿਸੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਇਦਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਗਿਹੀਨਂ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਨਾਦਿਨਾ ਅਙ੍ਗੇਨ ਤਾਨਿਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਸਦ੍ਧਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਦਾਯਕਂ ਕਾਰਕਂ ਸਙ੍ਘੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਹੀਨੇਨ ਖੁਂਸੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਾਦਿਸੇਸੁ ਗਿਹੀਸੁ ਖੁਂਸਨਾਦੀਹਿ ਗਿਹਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਏਵ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਕਮ੍ਮਾਰਹਤਾ, ਨ ਆਰਾਮਿਕਚੇਟਕਾਦੀਸੁ ਖੁਂਸਨਾਦੀਹਿ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਦਾਯਕਾਦੀਸੁ ਖਮਾਪਿਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਾਰਹਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਦੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੋ ਚੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਖਮਾਪਿਯਮਾਨੋਪਿ ਨ ਖਮਤਿ, ਅਕਤਕਮ੍ਮੇਨਪਿ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਸੋ ਚੇ ਕਾਲਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਦੇਸਨ੍ਤਰਂ ਵਾ ਗਤੋ, ਗਤਦਿਸਾ ਨ ਞਾਯਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ, ਕਤਕਮ੍ਮੇਨਪਿ ਅਕਤਕਮ੍ਮੇਨਪਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਿਕਪਟਿਸ੍ਸਵਸ੍ਸ ਅਸਚ੍ਚਾਪਨੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਾ ਅਸਮਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸ੍ਸਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋ ਨ ਸਚ੍ਚਾਪਿਤੋ, ਤਂ ਮੇ ਖਮਥਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਖਮਾਪਨੇ ਵਚਨਕ੍ਕਮੋ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ।

੪੧. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਗਹਪਤਿੰ ਖਮਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਿੰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗੰ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਮਾਨਥਦ੍ਧਤਾਯ ਯਥਾਭੂਤੰ ਦੋਸੰ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾ ਅਖਮਾਪਨੇਨ ''ਨਾਹੰ ਖਮਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ ਖਮਾਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿ, ਸੋ ਪੁਨਦੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਮਾਨਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯੇਵ ਪੁਨਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪੇਸਿਤੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਖਮਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪੁਨਾਗਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ''ਅਸਨ੍ਤੰ ਭਾਵਨਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾਵ (ਧ॰ ਪ॰ ੭੩) ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਨਨਿਮ੍ਮਥਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦੂਤਦਾਨੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

੪੨. **"ਨੇ ਚੇ ਖਮਤਿ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਸਾਪੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਪਗੇਵ ਗਹਟ੍ਠੋ ਖਮਤਿ ਚੇ, ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

੪੬. ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਅਰਿਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇਵ ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਸਮਨੁਭਾਸਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ''ਤਥਾਹੰ ਭਗਵਤਾ''ਤਿਆਦਿ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ ਵੋਹਰਿੰਸੁ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਗਹਣਾਕਾਰੰ ਪਨ ਵਿਨਾਪਿ ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ, ਇਤ੍ਥੁਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਪਿਕੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਸੋ ਤੰ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋਪਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੫. **"ਯੰ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਣ੍ਡਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਏਵ ਭਣ੍ਡਨਾਦੀਨਿ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਿ, ਨ ਕੇਵਲਾਨੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯੋ ਪਨ ''ਭਣ੍ਡਨਾਦੀਨੰ ਕਰਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਨਾਦਿੰ ਕਰੋਤਿ, ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੨. ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੭੫. ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਅਨੁਮਸੋ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹਾਦੀਨਮ੍ਪੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇ ਹਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਨਂ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾ ਚ ਤੇਸਂ ਪਕਤਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਅਧੋਤਪਾਦਟ੍ਠਪਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਦਾਰੁਫਲਕਖਣ੍ਡਾਦਿਂ। **ਪਾਦਘਂਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਖਰਕਥਲਾਦਿਂ। “**ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਹਿਪਿ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

“**ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ**”ਤਿ ਇਦਂ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇਸੁ ਸਙ੍ਘੇ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇ ਅਨੁਪਗਤਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਾਦੀਹਿ ਕਰਿਯਮਾਨਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਲ਼ਿਯਾ**ਤਿ ਨਵਕਾਨਂ ਪੁਰਤੋ।

“**ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਸ੍ਸੇਵਾ**”ਤਿ ਇਦਂ ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇ ਗਰੁਕਟ੍ਠੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਓਣੋਜਨਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਦਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਤਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ।

ਚਤੁਸ੍ਸਾਲਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਸਾਲਾਯ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਭਤ੍ਤਂ। **ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਹਾਪੇਲ਼ਭਤ੍ਤੇਪੀ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਸੁ ਭਤ੍ਤਪਚ੍ਛਿਆਦਿਭਾਜਨੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਭਤ੍ਤੇਸੁਪਿ।

੭੬. **ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਂਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਤੋ ਪਨ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਦਿਕਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਵ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਦਿਕਾ ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰਾ ਏਵ।

“**ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਕਮ੍ਮਵਾਚਾ**”ਤਿ ਏਤੇਨ ਕਮ੍ਮਭੂਤਾ ਵਾਚਾਤਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋਪਿ ਸਿਦ੍ਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਵਚਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਸਦੋਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗ॰ ੩.੭੬) ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨੇ ਪਵਤ੍ਤਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ‘‘ਮਾ ਪਕ੍ਕਮਾਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਏਹਿ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਣਾਯ ਪਵਤ੍ਤਨਕਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਸਵਚਨੀਯੇ ਕਤੇ ਅਨਾਦਰੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਣਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਰਜੋਹਤਭੂਮੀਤਿ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਵਿਸੇਸਨਂ। **ਪਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਚੀਵਰਂ। **ਸੇਨਾਸਨਂ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਣ੍ਣਕਪਟਿਪਦਾਤਿ ਅਵਿਰਦ੍ਧਪਟਿਪਦਾ। **ਸਚੇ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਿਸਯਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਵਾਯਮਨ੍ਤੋਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ।

੮੧. **ਅਵਿਸੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ। **ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਚ੍ਛਦਨਬਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਪ੍ਪਕਾਰਚ੍ਛਦਨੇਹਿ ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ।

ਓਬਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਾਦਿਬ੍ਯਾਪਾਰਪਟਿਬਦ੍ਧਂ। ਪੀਲ਼ਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਪੀਠੇ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਤਟ੍ਟਿਕਾਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਦੀਘਾਸਨੇਸੁਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਨ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। “**ਵਤ੍ਥੁਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍**ਵ◌ਾ’’ਤਿ ਇਦਂ ਪਾਰਿਵ◌ਾਸਾਦਿਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਪਾਰਿਵ◌ਾਸਿਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਿਵ◌ਾਸਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੩. ਸਮੁਚ੍ਚਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭. ਸਮੁਚ੍ਚਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੇ**ਦਯਾਮਹ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਮਿ ਅਹਂ, ਆਰੋਚੇਮੀਤਿਅਤ੍ਥੋ। ਅਨੁਭਵਾਮੀਤਿਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਂ ਪਨ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ ਆਰੋਪਨਵਚਨਤ੍ਤਾ। **ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਤਦਹੇਵ ਪੁਨ ਵਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

"**ਸਭਾਗਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸਭਾਗਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਤ੍ਤਂ ਅਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਏਵ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। "**ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਜ੍ਝਾਯਾਦਿਸਦ੍ਦਸਵਨੂਪਚਾਰਵਿਜਹਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। "**ਮਹਾਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗੁਮ੍ਬੇਨ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰਵਿਜਹਨਤ੍ਥਂ।

"**ਸੋਪਿ ਕੇਨਚਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਪੁਰੇ ਅਰੁਣੇ ਏਵ ਗਚ੍ਛਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਰੋਚਨਾਯ ਕਤਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਵਿਹਾਰਗਤੇਸੁ ਊਨੇ ਗਣੇ ਚਰਣਦੋਸੋ ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਦੋਸੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ ਆਰੋਚਿਤਤ੍ਤਾ ਸਹਵਾਸਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਅਯਞ੍ਚ**" ਤਿਆਦਿ। **ਅਬ੍ਭਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਕਤਮ੍ਪਿ ਅਕਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨. **ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਭਾਗਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਨਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਾ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨੇ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤੋ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਦਾਯਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ... ਪੇ॰... ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਕਰਣਵਸੇਨ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਵਾ ''ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾ ਖਮਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨ ਸਹ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਯੋਜੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

''ਉਦਾਯਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੁਭੂਤਾਯ ਉਦਾਯਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਦਿਵਸੇ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਂ ਦੇਤੂਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਆਵਿਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛਭਾਵਂ ਤੇਨੇਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਾਕਟਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਗਣਤੋ ਵਿਯੋਜਨਵਸੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਾਦਿਵਸੇਨ ਏਕਦਿਵਸੇ ਆਪਨ੍ਨਾ ਸਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਦਸਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਰਤ੍ਤਿਸਤਂ ਛਾਦਯਿਤ੍ਵਾਨਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਬ੍ਬਪਰਿਵਾਸਕਮ੍ਮਵਾਚਾਵਸਾਨੇ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸਾਨਂ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਰਿਵਾਸਾਨਂ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ।

ਵਿ**ਹਾਰੂਪਚਾਰਤੋਪੀ**ਤਿ ਬਹਿਗਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰਤੋਪਿ। "**ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਵਨੂਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗਾਮਸ੍ਸਾਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ

ਗਾਮੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨੂਪਚਾਰੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੰ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਾਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਸੇਨ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਨਿਵਾਸਨਗਾਮੇ। **ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍**ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਆਰੋਚੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਥਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। “**ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਮਤਾਯ ਸਹਵਾਸੇਪਿ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥਪਰਿਵਾਸਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੂਲਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਹ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤੀਨਞ੍ਚ।

੧੦੮. **ਸਚੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤੇਨਾਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਞ੍ਚਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਵਾਰੇ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਕਥਾਯੰ “**ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਾਰਤ੍ਤੰ ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਦਾਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਵਾਚਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਦਾਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਨ ਹੋਤਿ। ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਞ੍ਚਦਿਵਸਾਨਿ ਪਰਿਵਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਚਿਤਸ੍ਸ ਮਾਨਤ੍ਤਚਰਣਕਾਲੇ ਆਪਨ੍ਨਾਯ ਤਤਿਯਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੇਨ ਛਾਰਤ੍ਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਿਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤਾਹਿ ਤੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਸਹ ਚਤਸ੍ਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤੀਨੰ ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਚਿਣ੍ਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹਕਾਲੇ ਆਪਨ੍ਨਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਪਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਵਾਰੇ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। “**ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦੀਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਪਰਿਵਾਸਦਾਨਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਅਬ੍ਭਾਨਾਨਿ ਏਕੇਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। “**ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚਤਸ੍ਸੋ**”ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਅਬ੍ਭਾਨਾਨਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨੇ ਏਕਤ੍ਤੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੫. “**ਯਸ੍ਮਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤੀ**”ਤਿ ਇਦੰ ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਦਾਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨੰ, ਨ ਪਨ ਚਿਣ੍ਣਪਰਿਵੁਤ੍ਥਦਿਵਸਾਨੰ ਮਕ੍ਖਿਤਭਾਵਸ੍ਸ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨੇ ਕਤੇਪਿ ਤੇਸੰ ਮਕ੍ਖਿਤਭਾਵਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਮਾਨਤ੍ਤਚਿਣ੍ਣਦਿਵਸਾਪਿ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥਦਿਵਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਮਕ੍ਖਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰੰ ‘‘ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸੋ ਚਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨਾਹ “**ਤੇਨੇ**ਵਾ”ਤਿਆਦਿ।

ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਗ੍ਘਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੪. “**ਏਕਾਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਞ੍ਚਾ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ‘‘ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ, ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ’’ਤਿਆਦਿਨਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨਾਦਿਨਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹਤਾਵਚਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ। ‘‘ਏਕਸ੍ਸ, ਆਵੁਸੋ, ਮਾਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੋ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੧੫੩) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਸਾਰਹੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਕੇਵਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਮਕ੍ਖਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਮਦ੍ਦਿਤੁਕਾਮਤਾ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨੰ ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਾਦਿਸਬ੍ਬਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ਪਨੇਸ ਸਮੁਚ੍ਚਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਗ੍ਘਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਚ੍ਚਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੪. ਸਮਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਸਤਿਵਿਨਯਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੫. ਸਮਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਵਿਪੁਲਸਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਯੋ ਚੋਦਨਾਦਿਅਸਾਰੁਪ੍ਪਾਨਂ ਵਿਨਯਨੁਪਾਯੋ **ਸਤਿਵਿਨਯੋ**।

੧੯੬. **ਚਿਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਸਕਤੋ**ਤਿ ਕਤਚਿਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਸੋ। **ਗਗ੍ਗਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ...ਪੇ॰... ਚੋਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਇਦਂ **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਂ**, ਅਜ੍ਝਾਚਿਣ੍ਣਂ। ਤਦੇਵ ਚਿਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਸੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਸਕਤਂ। ਤੇਨ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਸਕਤੇਨ ਅਜ੍ਝਾਚਿਣ੍ਣੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਆਪਨ੍ਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਗਗ੍ਗਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚੋਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਪਠਮਂ ਮੂਲ੍ਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਮੂਲ੍ਹਭਾਵਂ ਉਪਗਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਯੋ **ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ**।

੨੦੨. ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਭਾਵਸਮ੍ਪਾਦਿਕਾ ਕਿਰਿਯਾ **ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਸ-ਕਾਰਾਗਮਸਹਿਤੋ ਇਕ-ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤੋਯਂ ਸਦ੍ਦੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਹ "**ਯਸ੍ਸਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਸਾ ਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਗੂਲ੍ਹਕਵਿਵਟਕਾਦਿਨਾ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾਪਕਕਿਰਿਯਾਯ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਭਾਵਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਸਮਥਕਿਰਿਯਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਏਵਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਯਂ ਅਧਿਕਰਣਸਮਥੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ ਹਿ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਭਾਵੇ ਸਿਦ੍ਧੇ ਪਚ੍ਛਾ ਤਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਭਾਵਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਬਹੁਤਰਭਾਵਸਾਧਕਕਿਰਿਯਾਮਤ੍ਤੇਨ।

੨੦੭. "**ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾ**"ਤਿ ਏਤੇਨ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਸਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਯ ਇਦਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਕਮ੍ਮਂ ਅਸੁਚਿਭਾਵਾਦਿਦੋਸਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਅਤਿਟ੍ਠਮਾਨਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਂ ਏਕਂ ਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮੇ ਕਤੇ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਅਹਂ ਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸਾਧਨਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਂ ਓਤਰਿਤੁਂ, ਸਙ੍ਘੋ ਚਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਥਂ ਪਨੇਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀਤਿ? ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਸੋ ਤਥਾ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਓਸਾਰਣਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਓਸਾਰਣਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ''ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਸਾਰਣਾ ਅਵੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਨਯਤੋ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਓਸਾਰਣਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਏਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਸਚੇ ਸੀਲਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਤ੍ਤਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਤਥਾਨਾਸਿਤਕੋਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮)। **ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਅਲੁਤ੍ਤਸਮਾਸੋਯੇਵ। ਤੇਨਾਹ "**ਇਦਂ ਹੀ**"ਤਿ ਆਦਿ।

ਸਤਿਵਿਨਯਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਿਕਰਣਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੫. ਵਿਰੂਪਤੋ ਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਪਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ "**ਚਿਤ੍ਤਦੁਕ੍ਖਤ੍ਥਂ ਵੋਹਾਰੋ**"ਤਿਆਦਿ। **ਉਪਵਦਨਾ**ਤਿ ਚੋਦਨਾ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਵਦਨੇ।

ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਵ੍ਵਾਤਤ੍ਤਾਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਗਤਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਣ੍ਣਨਾਮੁਖੇਨ ਵਿਵ੍ਵਾਤਤ੍ਤਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੨੧੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਵਾ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ** ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾਯ ਵਾ। **ਅਨਵਸ੍ਸਵਾਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ।

੨੨੦. “**ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨਂ। **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵਿਸਜ੍ਜਨਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

੨੨੨. ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਭਾਵਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨ ਅਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਭਾਵੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਕੁਸਲਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਤਦੁਪਚਾਰੇਨ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ , ਤਥਾ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਵਚਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਧਾਯਭਾਸਿਤਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਦਿ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਪਰਮਤ੍ਥਧਮ੍ਮਸਭਾਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਦਾ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਦਸ੍ਸਿਤਦੋਸਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ ਪਰਮਤ੍ਥਸਭਾਵਤਾ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਏਕਨ੍ਤਸਮ੍ਮੁਤਿਸਭਾਵਾ ਏਵ ਸਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਪਨ ਅਕੁਸਲਅਬ੍ਯਾਕਤਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਮੇਵ ਉਪਾਦਾਯ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ‘‘ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਦਾ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਯ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਯਤੋ ਚੇਤਂ ਵਚਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤੂਪਚਾਰਾਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਸਲੂਪਚਾਰਾਨਾਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਕਾਰਣਸਬ੍ਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਤਂ ਕਾਰਣਵਿਸੇਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਭਾਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਯੋ ਅਙ੍ਗਪ੍ਪਹੋਨਕਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨਾਞ੍ਞਂ ਵਿਸੇਸਕਾਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਗਾਹੇ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਯਸ੍ਮਿਂ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਥਵੀਖਣਨਾਦਿਕੇ**ਤਿ ਪਥਵੀਖਣਨਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੇ। **ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਾਦੀਸੁ ਭੂਮਿਸੋਧਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਥਵੀਭੂਤਗਾਮਵਿਕੋਪਨਾਦਿਕਾਲੇ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤੇਨ ਕੁਸਲਵੋਹਾਰਾਰਹਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗ ੩.੨੨੨) ਪਨ ‘‘ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ‘‘ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਗਹਿਤੇ’’ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ ‘‘ਯਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿ ਯ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਾਮਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ‘‘ਤਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਾਮਸਿਤਬ੍ਬਤੋ।

ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਭਾਵਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਦਿਸਮੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤੇਨ ਅਕੁਸਲਾਦਿਵੋਹਾਰੋ ਕਰੀਯਤਿ, ਤਦਾ ਕੁਸਲਵੋਹਾਰੋਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵੋਪਿਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਮਾਨੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਪ੍ਪਹੋਨਕਤ੍ਤੇ ਕੁਸਲਵੋਹਾਰੋਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਨ ਅਕੁਸਲਾਦਿਵੋਹਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਨਯਿਦਂ ਅਙ੍ਗਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਤ੍ਤੇਨ ਅਙ੍ਗਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਕਾਰਣਭੂਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ , ਅਞ੍ਞਥਾ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵੋਪਿ ਕੇਨਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯਤੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਥਾਹ ‘‘ਯਂ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਕੁਸਲਂ, ਇਤਰੇਹਿ ਇਤਰ’’ਨ੍ਤਿ।

ਇਦੰ ਪਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੰ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਞ੍ਹਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਦਾਚਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕਾਰਣੰ ਭਵਨ੍ਤੰ ਅਨਿਯਤਕਾਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣੰ ਭਵ◌ਿਤੁਮਰਹਤਿ, ਇਦਮੇਵ ਕਾਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਅਕੁਸਲਞ੍ਹਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣੰ ਹੋਤਿ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਕਾਰਣੰ ਹੋਤਿ। ਕੇਵਲੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਅਕੁਸਲੰ ਨ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਦਞ੍ਞਤ੍ਥ ਸਯਮੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਬ੍ਯਾਕਤੰ ਪਨ ਕਾਯਵਚੀਭੂਤੰ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਦੀਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਮੇਵ ਹੋਤਿ ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਾਯਵ◌ਾਚਙ੍ਗਵ◌ਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾਭਾਵ◌ਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਸਂ ਅਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਾਨੰ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤੰ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਤ੍ਤਞ੍ਚ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਪਥਵ◌ੀਖਣਨਾਦੀਸੁ ਕੁਸਲਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣੰ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤਦੁਪਚਾਰੇਨ ਕੁਸਲਤ੍ਤਵ◌ੋਹਾਰੋ ਅਯੁਤ੍ਤੋ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਾਨੰ ਏਕਤ੍ਤਵ◌ੋਹਾਰਸ੍ਸ ਵ◌ਿਰੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵ◌ਿਰੁਦ੍ਧਾ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਕਾਰਣਕਾਰਿਯਵ◌ੋਹਾਰੋਪਿ ਨੇਸਂ ਅਯੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲੰ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੰ, ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵ◌ਾਰਮੇਵ ਆਵ◌ੇਣਿਕੰ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਏਕਨ੍ਤਤੋ ਅਕੁਸਲਮੇ**ਵ◌ਾਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨਤੋ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰਤੋ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇ। **ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਸਿਯਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਤ੍ਥਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਕੁਸਲੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨ ਅਕੁਸਲੰ ਹੋਤਿ। **ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਵਸੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾਦੀਹਿ ਸਹ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸਾਰਣਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਕਾਯਦ੍ਵ◌ਾਰਸਙ੍ਖਾਤਰੂਪਾਬ੍ਯਾਕਤਵਸੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇ। **ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵ◌ਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਚ ਆਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ **ਇਮਂ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਭਾਵ◌ਂ ਸਨ੍ਧਾਯ** ਅਕੁਸਲਤ੍ਤਅਬ੍ਯਾਕਤਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੰ ਯਥਾਵ◌ੁਤ੍ਤੰ ਇਮਂ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਸਭਾਵ◌ਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦੰ ਵਚਨੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ।

ਯਦਿ ਏਵ◌ਂ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਪਜ੍ਜਨਪਕ੍ਖੇ ਕੁਸਲੇਨਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ ਤਮ੍ਪਿ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਸਚੇ ਪਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। ‘‘ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਵ◌ਿਭਾਵ◌ੇਤੁੰ **“ਏਲ਼ਕਲੋਮਪਦਸੋਧਮ੍ਮਾਦਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਮ੍ਪੀ”**ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ **“ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ”**ਤਿ ਏਤੇਨ ਸਾਵਜ੍ਜਭੂਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨਾਪਿ ਅਨਵਜ੍ਜਭੂਤਕੁਸਲਵ◌ੋਹਾਰੋ ਅਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **“ਨ ਚ ਤਤ੍ਥਾ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਤ੍ਤੰ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਵ◌ੋਹਰਿਤੁੰ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਾਯਵ◌ਾਚਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤਸ੍ਸੇਵ ਕਾਰਣਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਚਲਿਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਲਿਤਾਨੰ, ਪਵਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ। ਚਲਿਤੋ ਹਿ ਕਾਯੋ, ਪਵਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾਚਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਾਯਵ◌ਾਚਾਨਮਞ੍ਞਤਰਮੇਵ ਅਙ੍ਗੰ। **ਤਞ੍ਚ...ਪੇ॰... ਅਬ੍ਯਾਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਭਾਵ◌ੇਨੇਵ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੰ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ।

ਯਂ ਪਨ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩.੨੨੨) ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋਵ ਅਕੁਸਲਾਦਿਸਭਾਵਤੰ ਸਮਤ੍ਥੇਤੁੰ ਬਹੁਂ ਪਪਞ੍ਚਿਤੰ, ਤੰ ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ◌ੇਤ੍ਥਾਪਿ ‘‘ਯਂ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਭਿਨ੍ਨਤਾਵ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ◌ਾਤਿ ਇਧ ਨ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰਯਿਮ੍ਹ। **ਏਵ◌ਂ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਯੋ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਵਚੀਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤਵ◌ਾਰੇਪਿ।

ਅਧਿਕਰਣਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਿਕਰਣਵ◌ੂਪਸਮਨਸਮਥਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੮. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਏਕੰ ਸਮਥੰ ਅਨਾਗਮ੍ਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਪੁਚ੍ਛਾ। **ਸਿਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ। **ਸਿਯਾਤਿਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨੇਵ ਵੂਪਸਮੰ ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਤ੍ਤਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ। "**ਕਾਰਕੋ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤੀ**"ਤਿ ਇਦੰ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ, ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਖੀਯਨਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦਦਾਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ।

੨੩੫. **ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਾਯੋ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਸਵ੍ਵਾਣੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਾਯੋ ਕਤ੍ਵਾ। ਤੇਨਾਹ "**ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਵ੍ਵੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿ।

੨੪੨. **ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਕਮ੍ਮੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਨਸਮਥਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੫. ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੩. ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਅਟ੍ਠਪਦਾਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਜੂਤਫਲਕੇ ਅਟ੍ਠਗਬ੍ਭਰਾਜਿਆਕਾਰੇਨ। **ਮਲ੍ਲਕਮੂਲਸਣ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਖੇਲ਼ਮਲ੍ਲਕਮੂਲਸਣ੍ਠਾਨੇਨ। ਇਦਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਾਧਾਰਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਣ੍ਣਕੇ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਵਟ੍ਟਕਪਾਲਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

੨੪੪. **ਪੁਥੁਪਾਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਿਕਸਿਤਹਤ੍ਥਤਲੇਹਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੪੫. **ਮੁਤ੍ਤੋਲਮ੍ਬਕਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕੁਣ੍ਡਲਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਪਲਮ੍ਬਕਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਞ੍ਞੋਪਚਿਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਆਕਾਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਲਯ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਵਲਯਂ।

੨੪੬. **ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲੇ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਬਹੁਵਚਨਂ, ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਦੁਮਾਸਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਗਣਨਾਯ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕੋਚ੍ਛੇਨਾਤਿ ਉਸੀਰਤਿਣਾਦੀਨਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਕੋਚ੍ਛੇਨ। **ਚਿਕ੍ਕਲੇਨਾ**ਤਿ ਸਿਲੇਸਯੁਤ੍ਤਤੇਲੇਨ। **ਉਣ੍ਹਾਭਿਤਤ੍ਤਰਜਸਿਰਾਨਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਉਣ੍ਹਾਭਿਤਤ੍ਤਾਨਂ ਰਜੋਕਿਣ੍ਣਸਿਰਾਨਂ। **ਅਦ੍ਦਹਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਅਲ੍ਲਹਤ੍ਥੇਨ।

੨੪੮-੯. **ਸਾਧੁਗੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦਿਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਂ ਗੀਤਂ। **ਚਤੁਰਸ੍ਸੇਨ ਵਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਨ ਉਚ੍ਚਾਰਣਵਤ੍ਤੇਨ। ਤਰਙ੍ਗਵਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਸਬ੍ਬੇਸਂ...ਪੇ॰... ਲਕ੍ਖਣ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਤ੍ਤਕਾਹਿ ਮਤ੍ਤਾਹਿ ਅਕ੍ਖਰਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਤੋਪਿ ਅਧਿਕਮਤ੍ਤਾਯੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥਨਂ **ਵਿਕਾਰਕਥਨਂ** ਨਾਮ, ਤਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕਥਨਮੇਵ **ਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਾਹਿਰਲੋਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਯਥਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਲੋਮਾਨਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੫੦. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਤਰੁਣਞ੍ਞੇਵ ਅਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਰੁਣਂ ਅਸਞ੍ਜਾਤਬੀਜਂ ਏਵ ਅਮ੍ਬਫਲਂ। **ਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾਵ। "**ਮਤ੍ਤਾਵਣ੍ਣਿਤਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ''ਪਰੇ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਾਸਨਹਿਤੇਸਿਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਂਸੂ**ਤਿ ਨਾਸਿਕ੍ਖਿਂਸੁ।

੨੫੧. **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਹਿਰਾਜਕੁਲਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਹਿਭੇਦਾਨਂ ਚਤੂਸੁ ਏਵ ਸਙ੍ਗਹਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤ੍ਤਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਤ੍ਤਾਣਂ ਕਾਤੁਂ।

ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੇਹਿ ਮੇ ਮੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖਜਾਤਿਕੇਹਿ ਨਾਗੇਹਿ ਸਹ ਮਯ੍ਹਂ ਮਿਤ੍ਤਭਾਵੋ ਹੋਤੁ, ਮੇਤ੍ਤਾ ਹੋਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇ ਸੁਖਿਤਾ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਾ ਅਵੇਰਾ ਹੋਨ੍ਤੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਪਾਦਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਹਿਕੁਲੇਹਿ ਸਹ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਓਧਿਸੋ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣਦਸ੍ਸਨਂ। **ਮਾ ਮਂ ਅਪਾਦਕੋ ਹਿਂਸੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਰਕ੍ਖਾਵਿਧਾਨਦਸ੍ਸਨਂ।

ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾਤਿਆਦਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਅਨੋਧਿਸੋ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਾ ਕਞ੍ਚਿ ਪਾਪਮਾਗਮਾ**ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤਂ ਲਾਮਕਂ ਦੁਕ੍ਖਹੇਤੁ, ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚ ਮਾ ਆਗਚ੍ਛਤੁ।

ਏਵਂ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਮਾਣਕਰਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ, ਤਬ੍ਬਿਪਾਕਾ ਚ ਪਮਾਣਾ, ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਾ ਸੀਲਾਦਯੋ ਗੁਣਾ, ਤਬ੍ਬਿਪਾਕਾ ਚ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਫਲਾਨਿ

ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਤੇ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ,** ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਵਾ ਅਪਰਿਮੇਯ੍ਯਗੁਣਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿਪਿ **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਪਮਾਣਵਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪਮਾਣਕਰਧਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਹਿਵਿਚ੍ਛਿਕਾ**ਤਿ ਸਰੀਸਪਾਨਞ੍ਞੇਵ ਪਭੇਦਦਸ੍ਸਨਂ। **ਉਣ੍ਣਨਾਭੀ**ਤਿ ਲੋਮਸਨਾਭਿਕੋ ਮਕ੍ਕਟੋ। **ਸਰਬੂ**ਤਿ ਘਰਗੋਲਿਕਾ।

ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੂਤਿ ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਮਂ ਵਿਹੇਸਯਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋਹਂ ਨਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਮਯਾ ਮੇਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਰਕ੍ਖਾ ਕਤਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਸੋਹਂ ਭਗਵਤੋ ਨਮੋ ਕਰੋਮਿ, ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦੀਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਮੋ ਕਰੋਮਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੁ ਭੂਤਾਨੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਅਞ੍ਞਮੀਤਿ ਕਾਮਰਾਗੇ ਅਸੁਭਮਨਸਿਕਾਰਾਦਿਨਾ ਛੇਤਬ੍ਬੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਙ੍ਗਜਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਬੀਜਵਿਰਹਿਤਂ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਬੀਜੇ ਹਿ ਛਿਨ੍ਨੇ ਓਪਕ੍ਕਮਿਕਪਣ੍ਡਕੋ ਨਾਮ ਅਭਬ੍ਬੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਕੇ ਪਨ ''ਬੀਜਸ੍ਸਾਪਿ ਛੇਦਨਕ੍ਖਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਕਮੇਨ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦਿਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇ ਪਣ੍ਡਕੋ ਨਾਮ ਅਭਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਾਦਿਸਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਪ੍ਪਹਾਰਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੨੫੨. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਤੁਯ੍ਹੇਸੋ ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਯੋ ਚ ਅਰਹਾ ਚੇਵ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਚ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵਾ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਰਾਜਗਹਂ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਲ਼ੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਬਦ੍ਧਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਆਕਾਸੇ ਨਗਰਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਥੇਰੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਸਯਮੇਵ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵੇਲ਼ੁਪਰਮ੍ਪਰਤੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਸੋ ਚ ਅਨੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਿਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਤਥਾ ਠਿਤਮੇਵ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ...ਪੇ॰... ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੂ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਠਮਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਨਾਦ੍ਦਸਂਸੁ, ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਹੀਤਿ ਥੇਰਮਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਚ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਿਰੂਪਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇ ਚ ਅਚ੍ਛਰਿਯਬ੍ਭੁਤਜਾਤਾ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੋ ਮਹਾਸਦ੍ਦੋ"**ਤਿ। **ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਨ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਯੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨਾਗਵਣ੍ਣਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਵਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਬ੍ਯੂਹਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੧੩) ਏਵਮਾਗਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਵਿਕਾਰਾਪਾਦਨਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਆਹ **"ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। ਪਕਤਿਯਾ ਏਕੋ ਬਹੁਕਂ ਆਵਜ੍ਜਤਿ, ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ ''ਬਹੁਕੋ ਹੋਮੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੧੦) ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿ ਨਾਮ। **ਗਿਹਿਵਿਕਟਾਨੀ**ਤਿ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਾਨਿ।

੨੫੩. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨ ਅਚ੍ਛੁਪਿਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਫੁਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਰੂਪਕਾਕਿਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦੀਹਿ ਆਕਿਣ੍ਣਾਨਿ।

੨੫੪. **ਭੂਮਿਆਧਾਰਕੇ**ਤਿ ਦਨ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਤੇ ਵਲਯਾਧਾਰਕੇ। ਏਤਸ੍ਸ ਵਲਯਾਧਾਰਕਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਚਤਾਯ ਠਪਿਤਾ ਪਤ੍ਤਾ ਨ ਪਰਿਪਤਨ੍ਤੀਤਿ **"ਤਯੋ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨੁਚ੍ਚਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਯਂ ''ਭੂਮਿਆਧਾਰਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਦਾਰੁਆਧਾਰਕਦਣ੍ਡਾਧਾਰਕੇਸੂ**ਤਿ ਏਕਦਾਰੁਨਾ ਕਤਆਧਾਰਕੇ, ਬਹੂਹਿ ਦਣ੍ਡੇਹਿ ਕਤਆਧਾਰਕੇ ਚ। ਏਤੇ ਚ ਉਚ੍ਚਤਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਸਹ ਪਤਨਸਭਾਵਾ। ਤੇਨ **"ਸੁਸਜ੍ਜਿਤੇਸੂ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਮਕੋਟਿਸਦਿਸੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਧਮਕਰਣਾਦਿਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਮਕਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਾ ਸਦਿਸੋ। ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਦਾਰੁਆਧਾਰਕਸ੍ਸ ਅਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਤਾਯ ਠਪਿਤੋਪਿ ਪਤ੍ਤੋ ਪਤਤੀਤਿ **"ਅਨੋਕਾਸੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਆਲਿਨ੍ਦਕਮਿਡ੍ਢਿਕਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਪਮੁਖਮਿਡ੍ਢਿਕਾਦੀਨਂ, ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਾਹਿਰਪਸ੍ਸੇ**ਤਿ ਪਾਸਾਦਾਦੀਨਂ ਬਹਿਕੁਟ੍ਟੇ। **ਤਨੁਕਮਿਡ੍ਢਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਕਾਯ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਨ ਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਧਾਰੇ ਪਨ ਤਤੋ ਬਹਿਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਓਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿ। **ਪਤ੍ਤਮਾਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਿਕਾਨੰ ਅਨੁਟ੍ਠਹਨਤ੍ਥਾਯ ਭੂਮਿਤੋ ਉਚ੍ਚਤਰੰ ਕਤੰ ਵੇਦਿਕਾਕਾਰਮਾਲ਼ਕੰ। **ਮਹਾਮੁਖਕੁਣ੍ਡਸਣ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਮਹਾਮੁਖਚਾਟਿਸਣ੍ਠਾਨਾ। **ਲਗ੍ਗੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲੰ ਪਤ੍ਤੰ ਲਗ੍ਗੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ, ਨ ਥਵਿਕਾਯ ਲਗ੍ਗੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਵੀਮੰਸਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਢ੍ਢੇਨ ਪਨ ਭਣ੍ਡਕੇਨਾ**ਤਿ ਅਢ੍ਢੇਨ ਭਾਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਭਣ੍ਡਕੇਨ। “**ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਤੁ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਯ ਅੰਸਬਦ੍ਧਕੋ ਯਥਾ ਲਗ੍ਗਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨ ਪਰਿਗਲ਼ਤਿ, ਤਥਾ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਪਿ ਉਪਰਿ ਠਪੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਾ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਤ੍ਥ ਠਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਨਿਸੀਦਨਸਙ੍ਕਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਛਤ੍ਤੇ ਵਾ। **ਯੋ ਕੋਚੀ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਪੂਰੋਪਿ ਤੁਚ੍ਛਪਤ੍ਤੋਪਿ।

੨੫੫. **ਪਰਿਹਰਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਤ੍ਥਾਯ ਠਪੇਤੁੰ। ਪਤ੍ਤੰ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ। ਪਣ੍ਣਪੁਟਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਭੁੰ ਮੇ**ਤਿ ਅਭੂਤਿ ਮਯ੍ਹੰ, ਵਿਨਾਸੋ ਮਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਿਸਾਚੋ ਵਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਸਾਚੋ ਵਤਾਯੰ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਪਿਸਾਚਿਲ੍ਲਿਕਾ**ਤਿ ਪਿਸਾਚਦਾਰਕਾ। **ਛਵਸੀਸਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਛਵਸੀਸਮਯੋ ਪਤ੍ਤੋ। ਪਕਤਿਵਿਕਾਰਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਚੇਤੰ ਸਾਮਿਵਚਨੰ।

ਚਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾਤਿ ਨਿਟ੍ਠੁਭਿਤ੍ਵਾ। “**ਪਟਿਗ੍ਗਹੰ ਕਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਹਤ੍ਥੇਨ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਨਘੰਸਨਵਸੇਨ ਹਤ੍ਥੰ ਧੋਵਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਪਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੋ ਧੋਵਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਏਕੰ ਉਦਕਗਣ੍ਡੂਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੰ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਦਕਮੇਵ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਹਤ੍ਥੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਡੂਸੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਡੂਸੰ ਗਹੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਬਹਿ ਉਦਕੇਨ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਙ੍ਗੁਲੀਸੁ ਆਮਿਸਮਤ੍ਤੰ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਗਹੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਟਿਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਸਯੰ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋਪਿ ਅਢ੍ਢੇਸੰ ਖਾਦਨਾਰਹੰ ਠਪੇਤੁੰ ਲਭਤਿ । **ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਯਥਾਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ। **ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਮੰਸਮੇਵ ਨਿਰਵਸੇਸੰ ਉਪ੍ਪਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ।

੨੫੬. **ਕਿਣ੍ਣਚੁਣ੍ਣੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਰਾਕਿਣ੍ਣਚੁਣ੍ਣੇਨ। **ਮਕ੍ਖੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸੂਚਿੰ ਮਕ੍ਖੇਤੁੰ। **ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਦਣ੍ਡੇਹਿ ਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਆਯਤਚਤੁਰਸ੍ਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਪਟਲਮ੍ਪਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚੀਵਰਕੋਟਿਯੋ ਸਮਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਯਥਾਸੁਖੰ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਉਪਰਿ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਕਥਿਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਕਰਜ੍ਜੁ ਕਥਿਨਰਜ੍ਜੂਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦਲੋਪੀਸਮਾਸੋਤਿ ਆਹ “**ਯਾਯਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪਟਲਾਨੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਧਿਕੇ ਜਾਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਲ਼ਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਪਟ੍ਟਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਟਲਦ੍ਵਯਮ੍ਪਿ ਸਮਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਕਰਜ੍ਜੁ ਕਥਿਨਰਜ੍ਜੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਜੀਰਤੀ**ਤਿ ਕਥਿਨੇ ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਜੀਰਤਿ। ਕਥਿਨਨਿਸ੍ਸਿਤਞ੍ਹਿ ਚੀਵਰੰ ਇਧ ਨਿਸ੍ਸਯਵੋਹਾਰੇਨ ‘‘ਕਥਿਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਮਞ੍ਚਾ ਘੋਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। **ਅਨੁਵਾਤੰ ਪਰਿਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਿਨੇ ਬਨ੍ਧਨਰਜ੍ਜੂਹਿ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜੀਰਣਤ੍ਥੰ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਚੋਲ਼ਕੇਹਿ ਦੀਘਤੋ ਅਨੁਵਾਤੰ, ਤਿਰਿਯਤੋ ਪਰਿਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁੰ ਯਤ੍ਥ ਰਜ੍ਜੁਕੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡੇਸੁ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਸਮਕੰ ਆਕਡ੍ਢਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਾਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਕਥਿਨਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਕਿਲਞ੍ਜਾਦੀਸੁ ਏਵ ਅਜੀਰਣਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਵਾਤਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਕਥਿਨਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਮਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਮਾਣੇਨ। **ਅਢ੍ਢੰ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘਤੋ ਚ ਤਿਰਿਯਤੋ ਚ ਅਢ੍ਢੰ ਦਣ੍ਡੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ।

ਬਿਦਲਕਨ੍ਤਿ ਦਿਗੁਣਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤੇਨਾਹ “**ਦੁਗੁਣਕਰਣ**”ਨ੍ਤਿ। **ਪਵੇਸਨਸਲਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਲੀਨੰ ਅਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਪਵੇਸਨਕਵੇਲੁਸਲਾਕਾਦਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਟਿਗ੍ਗਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਕਞ੍ਚੁਕੰ।

੨੫੭. **ਪਾਤਿ** ਨਾਮ ਭਣ੍ਡਟ੍ਠਪਨਕੋ ਭਾਜਨਵਿਸੇਸੋ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਟਿਗ੍ਗਹਥਵਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਆਦਿਭਾਜਨਤ੍ਥਵਿਕੰ। **ਚਿਨਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚਵਤ੍ਥੁਪਰਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਤਨਤ੍ਥਾਯ ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਚਿਨਿਤੁੰ। **ਆਲਮ੍ਬਨਬਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਆਲਮ੍ਬਨਰਜ੍ਜੁਦਣ੍ਡਾਦਿ। **ਪਰਿਭਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਕਟਸਾਰਾਦਿਕੰ ਕਥਿਨਮਜ੍ਝੇ ਭਙ੍ਗੰ ਹੋਤਿ। **ਉਸ੍ਸਾਪੇਤੁ**ਵਾਤਿ ਦਣ੍ਡਕਥਿਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੨੫੮-੯. **ਉਦਕੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਾਣਕੰ। **ਉਪਨਨ੍ਧੀ**ਤਿ ਵੇਰੰ ਬਨ੍ਧਿ। **ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨੰ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ, ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਗਤਸ੍ਸ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਸਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਾਦਿੰ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਪਦਵਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਨ ਸਮ੍ਮਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਹੋਤਿ।

੨੬੦. **ਅਭਿਸਨ੍ਨਕਾਯਾ**ਤਿ ਸੇਮ੍ਹਾਦਿਦੋਸਸਨ੍ਨਿਚਿਤਕਾਯਾ। **ਤਤ੍ਥ ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਲ਼ਪਾਸਕਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ। **ਉਪਰੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਲ਼ਪਾਸਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ। **ਉਦਕਟ੍ਠਪਨਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਟ੍ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨੰ।

੨੬੧. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਉਦਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੂਪੰ। **ਨੀਚਵਤ੍ਥੁਕੋ**ਤਿ ਕੂਪਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਕੂਲਟ੍ਠਾਨੰ, ਭੂਮਿਸਮੰ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦਕੇਨ ਓਤ੍ਥਰਿਯਜਤੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸੋਦਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੂਪੇ ਪਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੬੨. **ਵਾਹੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਅਰਹਟਘਟਿਯਨ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਚਕ੍ਕਸਣ੍ਠਾਨੰ ਅਨੇਕਾਰੰ ਅਰੇ ਅਰੇ ਘਟਿਕਾਨਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਭਮਿਯਮਾਨਯਨ੍ਤੰ।

੨੬੩. **ਆਵਿਦ੍ਧਪਕ੍ਖਪਾਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਣਿਕਮਣ੍ਡਲਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਠਪਿਤਪਕ੍ਖਪਾਸਕੰ। **ਮਣ੍ਡਲੇ**ਤਿ ਕਣ੍ਣਿਕਮਣ੍ਡਲੇ। **ਪਕ੍ਖਪਾਸਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਾਕਾਰੇਨ ਫਲਕਾਦੀਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ।

੨੬੪. **ਨਮਤਕੰ** ਨਾਮ ਸਨ੍ਥਤਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਰੁਕ੍ਖਤਚਮਯ''ਨ੍ਤਿ। **ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਪਰਿਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਯਨਾਸਨਵਿਧਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੇਲ਼ਾਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠੰਸਸੋਲ਼ਸੰਸਾਦਿਆਕਾਰੇਨ ਕਤਾਯ ਭਾਜਨਾਕਾਰਾਯ ਪੇਲ਼ਾਯ। ਯਤ੍ਥ ਉਣ੍ਹਪਾਯਾਸਾਦਿੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਭੋਜਨਪਾਤਿੰ ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਭਾਵਾਵਿਗਮਨਤ੍ਥੰ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਭਾਜਨਾਕਾਰਸ੍ਸ ਆਧਾਰਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤੇਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ''ਆਸਿਤ੍ਤਕੂਪਧਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਾਯਾਸਾਦੀਹਿ ਆਸਿਤ੍ਤਕਾਧਾਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਆਸਿਤ੍ਤਕੂਪਧਾਨੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇਸੁ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਕਾਤੁੰ, ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇਯੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਗਿਹਿਪਰਿਭੋਗੋ ਅਯੋਮਯਾਦਿ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਆਧਾਰੋ ਆਸਿਤ੍ਤਕੂਪਧਾਨਮੇਵ ਅਨੁਲੋਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ਪਨ ''ਕਪ੍ਪਿਯਲੋਹਮਯੋ ਆਧਾਰੋ ਮਲ਼ੋਰਿਕਮੇਵ ਅਨੁਲੋਮੇਤੀ''ਤਿ। ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਧਾਰੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ **ਮਲ਼ੋਰਿਕਾ** ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। **ਛਿਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਛਿਦ੍ਦਯੁਤ੍ਤੰ। **ਵਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਵਿਨਿਵਿਦ੍ਧਛਿਦ੍ਦੰ। **ਆਵਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਛਿਦ੍ਦੰ।

੨੬੫. **ਪਤ੍ਤੰ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਅਸਮ੍ਭੋਗਕਰਣਵਸੇਨੇਵ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨੰ, ਨ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਅਧੋਮੁਖਟ੍ਠਪਨੇਨ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਸਮ੍ਭੋਗੰ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਰੋਤੂ"**ਤਿਆਦਿ, ਤੰ ਵਡ੍ਢੰ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸਮ੍ਭੋਗੰ ਸਙ੍ਘੋ ਕਰੋਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਤ੍ਤੰ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵਡ੍ਢਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਅਸਮ੍ਭੋਗੰ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਡ੍ਢਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭੋਗਕਰਣੰ। ਯਥਾ ਅਸਮ੍ਭੋਗੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤੋ…ਪੇ॰… ਅਸਮ੍ਭੋਗੰ ਸਙ੍ਘੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਭੋਗੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਭਗਵਤਾ ਅਸਮ੍ਭੋਗਕਰਣਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਚ ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਕੋਚਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤੇ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੰ ਞਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਅਚ੍ਚਯੋਤਿ ਞਾਯਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਅਪਰਾਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਂ ਅਚ੍ਚਗਮਾ**ਤਿ ਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਵਤ੍ਤੋ। **ਤਂ ਤੇ ਮਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ**ਤਿ ਤਂ ਤੇ ਅਪਰਾਧਂ ਮਯਂ ਖਮਾਮ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਨਾਦਿਤੋ ਵਿਰਤੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਸਮ੍ਭੋਗਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਕਤੋ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

੨੬੮. ਯਾਵ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਸੋਪਾਨਕਲ਼ੇਵਰਾਤਿ ਪਠਮਸੋਪਾਨਫਲਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਦੁਸ੍ਸੇਨ ਸਨ੍ਥਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। "**ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਜਨਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਥੇਰੋ ਅਨਾਗਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚੇਲਪਟਿਕਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਅਪਵਾਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਵਾਰਣੇਨ ਭਗਵਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਅਪਗਤਗਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਵਿਜਾਤਪੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ "**ਮਙ੍ਗਲਤ੍ਥਾਯਾ**"ਤਿ।

੨੬੯-੨੭੦. ਬੀਜਨਿਨ੍ਤਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਬੀਜਨਿਂ। **ਏਕਪਣ੍ਣਚ੍ਛਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦਿਨਾ ਏਕੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਕਤਛਤ੍ਤਂ।

੨੭੪-੫. ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੋਪਨਤ੍ਥਂ। **ਦੀਘਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੇਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਪਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਚਤੁਕੋਣ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਉਪਰਿ ਨਲਾਟਨ੍ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਹਨੁਕਪਸ੍ਸੇ ਦ੍ਵੇਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਣਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਪਨਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਦਾਠਿਕਂ ਠਪਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠੇ ਮਸ੍ਸੁਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਪਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਰੁਧੀ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਵਣਂ।

੨੭੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਲੋਹਭਣ੍ਡਕਂਸਭਣ੍ਡਸਨ੍ਨਿਚਯੋ**ਤਿ ਲੋਹਭਣ੍ਡਸ੍ਸ, ਕਂਸਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਚ ਸਨ੍ਨਿਚਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਨ੍ਧਨਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਸਿਦਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਕੋਟੀਸੁ ਅਪਾਤਨਤ੍ਥਂ ਲੋਹੇਹਿ ਬਨ੍ਧਨਂ। **ਤਨੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੋਗਵਾਯਨਤ੍ਥਂ ਤਦਾਕਾਰੇਨ ਪਸਾਰਿਤਤਨ੍ਤੁਂ।

੨੭੮. "**ਯਤ੍ਥ ਸਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਅਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮੁਰਜਵਟ੍ਟਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਕਤਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਕਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਵਲਯਘਟਕਾਦਿਵਿਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵੇਠਿਤਮ੍ਪਿ ਮੁਰਜਮੇਵ। ਵਿਕਾਰਂ ਪਨ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠਿਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ 'ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕ'ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਮੁਦ੍ਦਿਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ** ਨਾਮ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਜਿਤਂ। **ਪਾਮਙ੍ਗਦਸਾ** ਚਤੁਰਸ੍ਸਾ। **ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਵਰਕਸੀਸਾਕਾਰੇਨ। **ਪਾਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਸਾਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

੨੭੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਗਣ੍ਠਿਕਫਲਕਂ ਪਾਸਕਫਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਾਰੁਦਨ੍ਤਾਦਿਮਯੇਸੁ ਫਲਕੇਸੁ ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਾਨਿ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਠਪੇਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। **ਕੋਟ੍ਟੋ ਵਿਵਰਿਯਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਵਾਤੋ ਵਿਵਰਿਯਤਿ।

੨੮੦-੧. ਪਾਲ਼ਿਕਾਰਕੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਮੁਣ੍ਡਵਟ੍ਟੀ**ਤਿ ਮਲ੍ਲਾਦਯੋ।

੨੮੨. ਪਮਾਣਙ੍ਗੁਲੇਨਾਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਅਙ੍ਗੁਲੇਨ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪਕਤਿਅਙ੍ਗੁਲੇਨਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪਚ੍ਛਿਮਕਵਚਨੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਪਕਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਕਣ੍ਠੇ ਅਵਿਲਗ੍ਗਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ।

੨੮੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਕਾਯ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਦੂਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਾਗਧਭਾਸਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਸੁਕਰਤਾਯ ਹੀਨਜਚ੍ਚਾਪਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਦੂਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੮੯. ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਜਾਬਾਧਯਿਂਸੂਤਿ ਲਸੁਣਗਨ੍ਧੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਾ ਬਾਧਯਿਂਸੁ।

੨੯੧. **ਅਵਲੇਖਨਪੀਠਰੋ**ਤਿ ਅਵਲੇਖਨਕਟ੍ਠਾਨਂ ਠਪਨਭਾਜਨਵਿਸੇਸੋ। **ਅਪਿਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਧਾਨਫਲਕਾਦਿ।

ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੬. ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਵਿਹਾਰਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੫. ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਸਿਸਿਰੇ**ਤਿ ਸਿਸਿਰਕਾਲੇ ਹਿਮਪਾਤਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਵਦ੍ਦਲਿਕਾਦਿਵਸ੍ਸਪਾਤਵਸ੍ਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖਰੋ ਸੀਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ "**ਸਮ੍ਫਸਿਤਕੋ**"ਤਿ। "**ਤਤੋ**"ਤਿ ਇਦਂ ਕਤ੍ਥਅਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ, ਤੇਨ ਚ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਾਤਾਤਪੋ ਪਟਿਹਞ੍ਞਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ "**ਵਿਹਾਰੇਨ ਪਟਿਹਞ੍ਞਤੀ**"ਤਿ।

੨੯੬. **ਆਵਿਞ੍ਛਨਛਿਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਸਙ੍ਖਲਿਕਾਦਿਂ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਵਾਟਂ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਂ ਫੁਸਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਭੋਗੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ "**ਸਚੇਪਿ ਦੀਪਿਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚੇਤਿਯੇ ਵੇਦਿਕਾਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਪਾਨਦਾਰੁਂ ਵਾ ਜਾਲਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਟ੍ਠਾਨੇ ਚੇਤਿਯੇ ਵੇਦਿਕਾਯ ਪਟ੍ਟਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਉਦ੍ਧਂ, ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਪਟ੍ਟਿਕਾਦਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਛਿਦ੍ਦਯੁਤ੍ਤਂ ਕਤਂ। **ਥਮ੍ਭਕਵਾਤਪਾਨਂ** ਨਾਮ ਤਿਰਿਯਂ ਦਾਰੂਨਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਠਪਿਤਦਾਰੂਹਿ ਏਵ ਕਤਂ। **ਚੋਲ਼ਕਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਪਾਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਸਦਿਸਂ ਚੋਲ਼ਕਾਦਿਨਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਗ੍ਗੁਲਿਆਦਿਪ੍ਪਵੇਸਨਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ, ਕਥੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਿਡ੍ਢਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਾਕਾਰੇਨ ਕਟ੍ਠਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਕਤਵੇਦਿਕਾਕਾਰਂ।

੨੯੭. **ਚਤੁਰਸ੍ਸਪੀਠ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਚਤੁਰਸ੍ਸਂ। **ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪਾਦਕਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪਾਦਕਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਮਚਤੁਰਸ੍ਸਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਯਤਚਤੁਰਸ੍ਸਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਙ੍ਗਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਪਿ ਉਚ੍ਚਪਾਦਾ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਵੇਤ੍ਤੇਹੇਵ ਚਤੁਰਸ੍ਸਾਦਿਆਕਾਰੇਨ ਕਤਂ ਭਦ੍ਦਪੀਠਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਵੇਤ੍ਤਮਯਂ ਪੀਠ**"ਨ੍ਤਿ। **ਦਾਰੁਪਟ੍ਟਿਕਾਯ ਉਪਰੀ**ਤਿ ਅਟਨਿਆਕਾਰੇਨ ਠਿਤਦਾਰੁਪਟਲਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦ੍ਧਂ ਪਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਪਵੇਸਨਕਾਲਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਉਪਰੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਲ਼ਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦਦ੍ਵਯਂ ਵਿਯ ਵਙ੍ਕਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨੇਤਂ "**ਏਲ਼ਕਪਾਦਪੀਠਾ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਲੋਠੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਹ ਮਞ੍ਚੇਹਿ ਪਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ। ਰੁਕ੍ਖੇ , ਲਤਾ ਚ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਗਚ੍ਛਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਿਣਜਾਤਿ ਏਵਾਤਿ ਆਹ "**ਯੇਸਂ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਤਿਣਜਾਤਿਕਾਨ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਉਪਦਹਨ੍ਤੀਤਿ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੀਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਨਾਮ ਯਤ੍ਥ ਗੀਵਾਯ ਸਹ ਸਕਲਂ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਮੁਟ੍ਠਿਰਤਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਦਞ੍ਚ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਠਪੇਤਬ੍ਬਚੋਲ਼ਪ੍ਪਮਾਣਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਵਟ੍ਟਂ ਵਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤਂ ਯਥਾ ਕੋਟਿਤੋ ਕੋਟਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪੁਥੁਲਟ੍ਠਾਨਂ ਮੁਟ੍ਠਿਰਤਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਿਬ੍ਬਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਤੋ ਅਧਿਕਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਠਪਿਤਚੋਲ਼ਂ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਆਹਚ੍ਚ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤਂ ਤਿਕਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਣ੍ਣਾਨਮਨ੍ਤਰਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਂ ਹੋਤਿ, ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨਂ ਕੋਟਿਤੋ ਕੋਟਿਂ ਆਹਚ੍ਚ ਮੁਟ੍ਠਿਰਤਨਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਤੇਨਾਹ "**ਤੀਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੂ**"ਤਿਆਦਿ।

"**ਕਮ੍ਬਲਮੇਵ...ਪੇ॰... ਉਣ੍ਣਭਿਸਿਸਙ੍ਖਜਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤੀ**"ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗੋਨਕਾਦਿਅਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਉਣ੍ਣਮਯਤ੍ਥਰਣਂ ਭਿਸਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਮਸੂਰਕੇਤਿ ਚਮ੍ਮਮਯਭਿਸਿਯਂ। ਚਮ੍ਮਮਯਂ ਪਨ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ ਤੂਲਪੁਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਦੁਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਦੁਸ੍ਸਂ। **ਭਿਸਿਂ ਓਨਨ੍ਧਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਸਿਤ੍ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ। **ਪਰਿਭਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਾਦਿਤੋ ਸਾਰਿਯਮਾਨਾ ਪੀਠਕੋਟਿਆਦੀਸੁ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਹਿ ਘਂਸਿਯਮਾਨਾ ਭਿਸਿ ਪਰਿਭਿਜ੍ਜਤਿ। **ਓਨਦ੍ਧਮਞ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਸਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਮਞ੍ਚਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਛਵਿਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵਿਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ। **ਫੋਸਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਰੇਹਿ ਹਰਿਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ

ਹਰਿਤਸਞ੍ਞਾਣਫੁਸਿਤਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਦਾਤੁੰ। **ਭਿੱਤਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਵਿਭਿੱਤਿਰਾਜਿਕਰਣੰ। **ਹੱਤਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਹੱਤੇਨ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਞ੍ਞਾਕਰਣੰ।

੨੯੮. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਨ ਨਿਪਤਤੀ**ਤਿ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਤਿ। **ਪਟਿਬਾਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ। ਨ ਨਿਬਨ੍ਧਤੀਤਿ **ਅਨਿਬਨ੍ਧਨੀਯੋ**, ਨ ਲੱਗਨਕੋਤਿ ਅੱਥੋ।

੨੯੯. “**ਕਰੋਹੀ**”**ਤਿ ਵੱਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਆਣੱਤਿਯਾ ਏਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿੱਤੱਤਾ ਦ੍ਵਾਰਪਾਲੰ ‘‘ਕਿੰ ਨ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੱਤੁੰ ਵੱਟਤਿ। **ਜਾਤਕਪਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਕਪਟਿਸੰਯੁੱਤੰ ਇੱਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। “**ਪਰੇਹਿ ਕਾਰਾਪੇਤੁ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੱਤਾ ਬੁਦ੍ਧਰੂਪਮ੍ਪਿ ਸਯੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਞ੍ਚਪਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਆਦਿਪਞ੍ਚਪ੍ਪਕਾਰਵਣ੍ਣਮੱਟੰ।

੩੦੦. ਉਪਚਾਰੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਬਹਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪਰਿਗਮਨਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। **ਰੁਕ੍ਖੰ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਚ੍ਛਿਤਸਾਰਦਾਰੁੰ ਅੱਗਸਮੀਪੇ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ। **ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਛਿੱਦੇ ਕਤ੍ਵਾ। ਕਪ੍ਪਕਤੰ ਵਿਯ ਸਾਰਖਾਣੁਕੇ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਕਤਮੇਵ “**ਆਹਰਿਮੰ ਭਿੱਤਿਪਾਦ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੰ। **ਉਪੱਥਮ੍ਭਨੱਥੰ ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਿੱਟਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਜਿਣ੍ਣਭਿੱਤਿਪਾਦੇਨ ਬਹਿ ਸਮਾਨਭਾਰੰ ਖਾਣੁਕਪ੍ਪਸੀਸੇਨ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮੂਲੇਨ ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਿੱਟਾਪੇਤੁੰ। **ਪਰਿੱਤਾਣੱਥ**ਨ੍ਤਿ ਉਲ੍ਲਿੱਤਾਵਲਿੱਤਕੁਟਿਯਾ ਓਵਸ੍ਸਨੱਟਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿੱਤਾਣੱਥੰ। **ਕਿਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕਤਪਦਲੰ। **ਮੱਦਿਤਮੱਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਓਵਸ੍ਸਨਛਿੱਦਸ੍ਸ ਪਿਦਹਨੱਥੰ ਵੁੱਤੰ।

ਉਭਤੋਕੁੱਟੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪਦੇਸਸ੍ਸਾਤਿ ਯਥਾ ਬਹਿ ਠਿਤਾ ਉਜੁਕੰ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੰ ਪਿਦਹਨਵਸੇਨ ਭਿੱਤਿਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਤੋ ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨੰ ਵਦਤਿ। **ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਗਾਰੋ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਆਵਿਦ੍ਧਪਮੁਖੰ। **ਵੰਸੰ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਪ੍ਪਮਾਣੇ ਪਾਦੇ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਉਪਰਿ ਪਿੱਟਿਵੰਸਸਦਿਸੰ ਪਸ੍ਸਵੰਸੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ। ਏਕੰ ਦਣ੍ਡਕੋਟਿੰ ਅਤਿਉੱਚਾਯ ਵਿਹਾਰਭਿੱਤਿਕੋਟਿਯਾ ਏਕੰ ਕੋਟਿੰ ਨੀਚੇ ਵੰਸਪਿੱਟਿਯੰ ਠਪਨਵਸੇਨ ਦਣ੍ਡਕੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ। **ਚਕ੍ਕਲਯੁੱਤੋ ਕਿਟਿਕੋ**ਤਿ ਕਵਾਟੰ ਵਿਯ ਵਿਵਰਣਥਕਨਸੁਖੱਥੰ ਚਕ੍ਕਲਬਨ੍ਧਕਿਟਿਕੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਉਗ੍ਘਾਟਨਕਿਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਣਾਦੀਸੁ ਅਨੱਥਿਕਕਾਲੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ਉਪਰਿ ਚ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਓਤਰਣਕਿਟਿਕੰ, ਕਪ੍ਪਸੀਸੇਹਿ ਵਾ ਉਪੱਥਮ੍ਭਨੀਹਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਓਤਰਣਕਿਟਿਕਮ੍ਪਿ।

੩੦੧. **ਪਾਨੀਯੰ ਓਤਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਪਾਨੀਯਭਾਜਨੇਸੁ ਠਪਿਤਪਾਨੀਯੰ ਆਤਪੇਨ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪਤਿ।

੩੦੩. **ਤਯੋ ਵਾਟੇ**ਤਿ ਤਯੋ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇ। **ਵੇਲੁਵਾਟ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਦਾਰੁਪਰਿਕ੍ਖੇਪੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਕਣ੍ਟਕਵਾਟ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਾਖਾਪਰਿਕ੍ਖੇਪੰ।

੩੦੫. **ਆਲੋਕੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯੀ**ਤਿ ਯੋ ਬੁਦ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਮਹਨ੍ਤੋ ਓਭਾਸੋ ਅਹੋਸਿ, ਯੇਨ ਚਸ੍ਸ ਪਦੀਪਸਹਸ੍ਸੇਨ ਵਿਯ ਵਿਗਤਨ੍ਧਕਾਰੋ ਮੱਗੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਬਹਿਨਗਰੇ ਛਵਸਰੀਰਸਮਾਕੁਲੰ ਦੁੱਗਨ੍ਧੰ ਬੀਭਚ੍ਛੰ ਆਮਕਸੁਸਾਨੰ ਪੱਤਸ੍ਸ ਭਯੇਨ ਪੀਤਿਵੇਗੇ ਮਨ੍ਦੀਭੂਤੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ।

ਸਤੰ ਹੱਥੀਤਿ ਗਾਥਾਯ ਹੱਥਿਨੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਏਵੰ ਪੱਚੇਕੰ ਸਹਸ੍ਸ-ਸੱਦੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅੱਥੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ। **ਪਦਵੀਤਿਹਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਰਤਨੱਤਯੰ ਉੱਦਿਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਤੋ ਏਕਪਦਵੀਤਿਹਾਰਸ੍ਸ , ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਕੁਸਲਫਲਸ੍ਸਾਤਿ ਅੱਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਮੋ ਭਾਗੋ **ਕਲੰ** ਨਾਮ, ਤੰ ਸੋਲ਼ਸਿੰ ਕਲੰ ਯਥਾਵੁੱਤਾ ਹੱਥਿਆਦਯੋ ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਗ੍ਘਨ੍ਤਿ ਨਾਰਹਨ੍ਤਿ, ਨਿਦਸ੍ਸਨਮੱਤਞ੍ਚੇਤੰ। ਅਨੇਕਸਤਸਹਸ੍ਸਭਾਗਮ੍ਪਿ ਨਾਗ੍ਘਨ੍ਤਿ।

ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਅਨੁਰਧਾਯੀਤਿ ਪੁਨ ਬਲਵਪੀਤਿਯਾ ਆਲੋਕੇ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਨੁਰਧਾਯਿ। **ਆਸਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯੋ। **ਵਯਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਮੂਲਂ ਨਵਕਮ੍ਮਂ।

੩੦੯. ਦਦੇਯਜਾਤਿ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਿਹਾਰੇ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਦਦੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਿਹਾਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਵਿਹਾਰੇ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੧੩-੪. ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਮਣ੍ਡਪੇ। **ਓਕਾਸੇ**ਤਿ ਨਿਵਾਸੋਕਾਸੇ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਂ। **ਗਿਹਿਵਿਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਹਿ ਕਤਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਹਾਰਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੮. “ਛਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਛਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨਾ”ਤਿ ਇਦਂ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਚ੍ਚਯਦਾਨਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਂ, ਏਵਂ ਉਪਰਿਪਿ। ‘‘ਤਂ ਨ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਮਾਹ **“ਪਚ੍ਚਯੇਨੇਵ ਹਿ ਤ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ, ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਉਬ੍ਭਣ੍ਡਿਕਾਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਦੀਘਸਾਲਾ**ਤਿ ਚਙ੍ਕਮਨਸਾਲਾ। **ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾ। **ਅਨੁਦਹਤੀ**ਤਿ ਪੀਲ਼ੇਤਿ। **“ਅਦਾਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ”**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਬਾਹਨੇ ਪਵਿਸਨਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

‘‘ਨ ਗੋਚਰਗਾਮੋ ਘਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **“ਨ ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ। **ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਭਣ੍ਡਂ। ਸਰੀਰਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **“ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਵ ਅਨਵਜ੍ਜ”**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਕਾਰਣਾਚਿਕ੍ਖਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨ ਹੋਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਵਿਸਜ੍ਜਨੇ ਦੋਸਾਭਾਵਾ। ਏਵਂ ਪਨ ਗਤੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਅਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਦੀਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਮੁਦ੍ਦਵੇਦਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਹਮ੍ਮਿਯਵੇਦਿਕਾਯ ਘਟਾਕਾਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਵੇਦਿਕਾਯ। **ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਯਤੋ ਪਕਤਿਯਾ ਲਭਤਿ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਪੁਚ੍ਛਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾਤਿ ਵਿਹਾਰਤੋ ਅਪਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ। ਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਯੋਜਨਦ੍ਵਿਯੋਜਨਨ੍ਤਰੇ ਹੋਤੀ”**ਤਿ ਆਹ। **ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਕਹਾਪਣਾਦਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਵਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ। **ਇਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਦ੍ਧਾਯ ਦਾਤਬ੍ਬੇ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਲਾਭਵਿਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਤ੍ਥੁ ਪਨਾਤਿ ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਰੂਪਿਯਂ, ਤਞ੍ਚ ‘‘ਤਤੋ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਖੇਤ੍ਤਾਦਿਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ‘‘ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ ਦਾਯਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਂ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **“ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਹੀ”**ਤਿਆਦਿ।

ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠਤਾਯਾਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਹਿਤਾਯ। **ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨਾ**ਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਚੀਵਰੇਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਗ੍ਗਲਪਰਾਮਾਸਵਸੇਨ, ਨ ''ਸਙ੍ਘੋ ਕਿਲਮਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਘਪਰਾਮਾਸਵਸੇਨ।

''ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਵਸੇਨਾ''ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **"ਚੀਵਰਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਚਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚ**-ਕਾਰੋ ਚੇਤ੍ਥ ਪਨ-ਸਦ੍ਦਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨੇਵ, ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਚ ਅਪਲੋਕਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤਂ ਪਨ ਏਵਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਯਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦਾਦਿਵਸੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਂ ਚੀਵਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ''ਏਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਾਪਨਸ੍ਸ। **"ਨਵਕੋ ਵੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ, ਵੁਡ੍ਢੋ ਚ ਨਵਕਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹਣਂ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਗਾਹੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਟ੍ਠਪਿ ਸੋਲ਼ਸਪਿ ਜਨੇ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਕਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ''ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਕਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਤਿਯਂ ਅਟ੍ਠਪਿ ਜਨਾ ਏਕਤੋਵ ਸਮ੍ਮਤਾਤਿ।

ਆਸਨਘਰਨ੍ਤਿ ਪਟਿਮਾਘਰਂ। **ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤੇ ਗਾਮਾਭਿਮੁਖਮਗ੍ਗੇ ਕਤਸਾਲਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦੀਸੁਪਿ।

ਲਭਨ੍ਤੀਤਿ ਤਤ੍ਰਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਲਭਨ੍ਤਿ। **ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਹੋਨਕਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ। **ਆਵਾਸੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਇਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਆਵਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤਾ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁ''ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਉਪਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਲਾਭੇ ਪਰਿਵੇਣੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾਵ ਲਾਭੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਯਮ੍ਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ ਪਚ੍ਚਯਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਅਯਂ ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਯੋਪੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਟਕਂ ਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਨ ਗਹਟ੍ਠੇਹਿ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਥ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦੇਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਭਿਕ੍ਖੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ।

ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਧ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਪਟਿਬਨ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਪਾਟਿਪਦਅਰੁਣਤੋਤਿਆਦਿ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨ੍ਤਰਾਮੁਤ੍ਤਕਂ ਪਨ ਪਾਟਿਪਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਾਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨਿਬਦ੍ਧਵਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਮਨਸਿਕਾਰਾਦੀਸੁ ਨਿਰਨ੍ਤਰਕਰਣੀਯੇਸੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਕਸਾਵਪਰਿਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਕਸਾਵਰਸੇਹਿ ਭੂਮਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ।

ਤਿਵਿਧਮ੍ਪੀਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ। **ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਚਾਰਾਦੀਸੁ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਏਕਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਕਮ੍ਮਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਂ ਪਹਾਯ ਏਕਚਾਰਿਕੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਕਥਾ** ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਕਥਾ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿ, ਪਵਿਵੇਕ, ਅਸਂਸਗ੍ਗ, ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭ, ਸੀਲ, ਸਮਾਧਿ, ਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕਥਾਤਿ ਇਮਾ ਦਸ।

ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਖਾਦਨਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਮਾਲ਼ਕੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੇਸੁ ''ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਏਕਮੇਵ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੯) ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ **ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤਂ। **ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ…ਪੇ॰… ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਸਭਾਗਕਥਾਤਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ। **ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ **ਵਤ੍ਤੁਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੬੫) ਆਗਤੰ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਤੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਵਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਸ "**ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਯੰ ਦਾਯਕਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾਨੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕੰ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਪਨਾ**"ਤਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਚੀਵਰੇ ਗਾਹਿਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਪਤ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਪਤ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨੇ। **ਪਠਮਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਸ੍ਸ ਆਗਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ। **ਲਦ੍ਧੰ ਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਦਾਯਕਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਆਗਤਾਗਤਸਾਟਕੰ।

ਨੇਵ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਸਾਮਿਨੋਤਿ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਠਮਮੇਵ ਕਤਿਕਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ "**ਨੇਵ ਅਦਾਤੁੰ ਲਭਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਦਾਤਬ੍ਬੰ ਵਾਰੇਨ੍ਤਾਨੰ ਗੀਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤੇਸਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤੇਸੁ ਅਲਦ੍ਧਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਾਨੰ ਏਕਚ੍ਚਾਨਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬੰ।

ਭਤਿਨਿਵਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਪਾਨੀਯੁਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੰ। **ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਵਾਦਦਸ੍ਸਨੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਾਨੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਞ੍ਚ ਇਦਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਞ੍ਚ ਇਮੇਸੰ ਦਾਤੁੰ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਪਲੋਕਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਹਿਤੰ ਸਙ੍ਘੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋਪਿ ਲਭਤਿ। ਪਗੇਵ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ। **ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਗਾਹਿਤੰ** ਪਨ ਤੇਮਾਸੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁੰ ਅਤ੍ਤਨਾ, ਦਾਯਕੇਹਿ ਚ ਅਨੁਮਤਤ੍ਤਾ ਭਤਿਨਿਵਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋਪਿ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋਪਿ **ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਕੇਚਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਮਾਣੰ। ਤੇਨੇਵ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਏਵ ਦਾਯਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕੰ ਗਹਿਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਾਸੋਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਹਿਤੋ, ਨ ਪਾਨੀਯੁਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭਤਿਕਰਣਵਤ੍ਤੰ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੰ ਨਿਵਿਟ੍ਠਮੇਵ ਸਿਯਾ, ਭਤਿਕਰਣਮੇਵ ਵਿਧਾਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਗਾਹਿਤੰ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਾਦਯੋ ਨ ਲਭਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

"**ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਹੋਤੀ**"ਤਿ ਏਤੇਨ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਭਾਗੋ ਸਙ੍ਘਿਕਤੋ ਅਮੋਚਿਤੋ ਤੇਸੰ ਵਿਬ੍ਭਮੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਲਭਤੀ**ਤਿ ''ਮਮ ਪਤ੍ਤਭਾਗੰ ਏਤਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਦਾਯਕੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਸਙ੍ਘਿਕਤੋ ਵਿਯੋਜਿਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਵਰਭਾਗੰ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਗਾਹਤ੍ਤਾ, ਥੇਰੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਠਮਭਾਗਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਗਯ੍ਹਮਾਨਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਭਾਗਤ੍ਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਨਨ੍ਦਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੯. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਉਭਯਤ੍ਥ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ**ਤਿ ਕਮੇਨ ਉਭਯਸ੍ਸਪਿ ਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਉਭਯਤੋ ਪਰਿਬਾਹਿਰਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ "**ਪਚ੍ਛਿਮੇ...ਪੇ॰... ਤਿਟ੍ਠਤੀ**"ਤਿ।

੩੨੦. ਯੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਹੋਤੀਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੰ ਯੰ ਆਸਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੁਖੰ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਪਹੋਤਿ, ਇਦੰ ਪਚ੍ਛਿਮਦੀਘਾਸਨੰ। ਏਤ੍ਥ ਮਞ੍ਚਪੀਠਰਹਿਤੇਸੁ ਅਸਮਾਨਾਸਨਿਕਾਪਿ ਤਯੋ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਮਞ੍ਚਪੀਠੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੇ। ਅਦੀਘਾਸਨੇਸੁ ਮਞ੍ਚਪੀਠੇਸੁ ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਾ ਏਵ ਦ੍ਵੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਲਭਨ੍ਤਿ ਦੁਵਗ੍ਗਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ।

ਹਤ੍ਥਿਨਖੋ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਹਤ੍ਥਿਨਖੋ,** ਪਾਸਾਦੋ। **ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਨਖੋ** ਨਾਮ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗੋ ਪਾਦਨਖਸਦਿਸਤ੍ਤਾ, ਸੋ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਅਨੇਕੇਹਿ ਹਤ੍ਥਿਰੂਪੇਹਿ ਸਮਲਙ੍ਕਤੋ ਠਿਤੋ। ਤਸ੍ਸੂਪਰਿ ਕਤੋ ਪਾਸਾਦੋ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ

“**ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ**”ਨ੍ਤਿ। **ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਰਾਨੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਸੇਨਾਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ‘‘ਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ‘‘ਸਙ੍ਘਿਕਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਵਿਹਾਰੇ ਵਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਗੋਨਕਾਦਿਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਵਿਸਯੇ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਪਿ ਤੇਸਂ ਗਹਣੇ ਦੋਸਾਭਾਵਾ। **ਗਿਹਿਵਿਕਟਨੀਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਗਿਹੀਹਿ ਕਤਨੀਹਾਰੇਨ, ਗਿਹੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਨਿਯਾਮੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ।

ਉਪਨਨ੍ਦਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੧. **ਅਰਞ੍ਜਰੋ**ਤਿ ਬਹੁਉਦਕਗਣ੍ਹਨਿਕਾ ਮਹਾਚਾਟਿ, ਜਲਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਮਲਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਜਰੋ।

ਥਾਵਰੇਨ ਚ ਥਾਵਰਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯਂ ਥਾਵਰਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਤ੍ਤਯਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਮਕਮੇਵ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਊਨਕਂ ਦੇਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁਸਾਮਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੂਰਤਰਂ ਦੁਕ੍ਖਗੋਪਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਹਿ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚੇ ਮਹਗ੍ਘਤਰਂ…ਪੇ॰… ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧)। **ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **“ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬਹੁਤਰਾ ਰੁਕ੍ਖਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘਤਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੇਸੁ ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਰੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਭੂਮਿਯਂ ਕਤਪਾਸਾਦਾਦਿਨਾ, ਅਵਤ੍ਥੁਕੇਨ ਵਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਨ ਅਵਤ੍ਥੁਕੇਨੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਵਲਂ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਭੂਮਿਤੋ ਅਥਾਵਰਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਥਾਵਰੇਸੁਪਿ ਥਾਵਰਵਿਭਾਗਂ ਞਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ।

“**ਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚਂ ‘‘ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਦੇਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿ ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਏਤੇਸੂ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ। **ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਆਸਨ੍ਦੀਤੂਲਿਕਾਦਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ**ਤਿ ਆਸਨ੍ਦੀਆਦਿ, ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਾਦਿ ਚ। **ਮਹਗ੍ਘਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ।

‘‘ਕਾਲ਼ਲੋਹ…ਪੇ॰… ਭਾਜੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਕਂਸਲੋਹਮਯਮ੍ਪਿ ਭਾਜਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਮ੍ਪਿ ਪਰਿਹਰਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸੇਵ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਉਪਰਿ ‘‘ਕਂਸਲੋਹਵਟ੍ਟਲੋਹਭਾਜਨਵਿਕਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵਾ ਗਿਹਿਵਿਕਟਾ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿਆਦਿਕੇਨ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ‘‘ਵਟ੍ਟਲੋਹਕਂਸਲੋਹਾਨਂ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤੋ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਪਾਦਗ੍ਗਣ੍ਹਨਕੋ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਯ ਤਂ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਚਨਂ ਪਚ੍ਛਾ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਲੋਹਕਂਸਲੋਹਮਯਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਦਗ੍ਗਣ੍ਹਨਕਵਾਰਕਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਯ ਅਭਾਜਨੀਯਮੇਵ। ਗਿਹੀਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਾਰਿਹਾਰਿਯਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਵਿਯ ਸਯਮੇਵ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਂ ਵਿਯ ਆਰਾਮਿਕਾਦਯੋ ਚੇ ਸਯਮੇਵ ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਯੋਗਕਾਲੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨੇਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ‘‘ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਣ੍ਣਸੂਚਿ ਨਾਮ ਲੇਖਨੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। "**ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਾਨਿਪੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੋਵ ਆਪਤ੍ତਿਕਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵੰ ਉਪਰਿ ਅਭਾਜਨੀਯਵਾਸਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਸੁਪਿ।

ਅਨਾਮਾਸਮ੍ਪੀਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਮਯਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਉਪਕ੍ਖਰੇ**ਤਿ ਉਪਕਰਣੇ। **ਅਡ੍ਢਬਾਹੁਪ੍ਪਮਾਣਾ** ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਬਾਹੁਮਤ੍ਤਾ। ਅਡ੍ਢਬਜਾਮਮਤ੍ਤਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਯੋਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਚਮ੍ਮਰਜ੍ਜੁਕਾ।

ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਸੂਚਿਦਣ੍ਡਮਤ੍ਤੋਪੀਤਿ ਤਸਰਦਣ੍ਡਾਦਿਸੂਚਿਆਕਾਰਤਨੁਦਣ੍ਡਕਮਤ੍ਤੋਪਿ। **ਰਿਤ੍ਤਪੋਤ੍ਥਕੋਪੀ**ਤਿ ਅਲਿਖਿਤਪੋਤ੍ਥਕੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ।

"**ਘਟ੍ਟਨਫਲਕੰ ਘਟ੍ਟਨਮੁਗ੍ਗਰੋ**"ਤਿ ਇਦੰ ਰਜਿਤਚੀਵਰੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਮਟ੍ਠੇ ਦਣ੍ਡਮੁਗ੍ਗਰੇ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਮਟ੍ਠਫਲਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਅਪਰੇਨ ਮਟ੍ਠਫਲਕੇਨ ਨਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਉਪਰਿ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ ਉਪਰਿ ਫਲਕੰ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕੋਟੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਪਰੰ ਆਕਡ੍ਢਨਵਿਕਡ੍ਢਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਹਰਣੰ ਪਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਰਜਨਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਲ੍ਲਕਾਲੇ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਫਲਕਮੁਗ੍ਗਰੇਹਿ ਘਟ੍ਟਨੰ ਸੁਕ੍ਖਕਾਲੇ ਥਦ੍ਧਭਾਵਵਿਮੋਚਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਅਮ੍ਬਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਦੋਣਿਕਨਾਵਾਫਲਕੇਹਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਦਿਸੰ ਕਤੰ। ਪਾਨੀਯਭਾਜਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਰਜਨਦੋਣੀ**ਤਿ ਏਕਦਾਰੁਨਾਵ ਕਤੰ ਰਜਨਭਾਜਨੰ। **ਉਦਕਦੋਣੀ**ਪਿ ਏਕਦਾਰੁਨਾਵ ਕਤੰ ਉਦਕਭਾਜਨੰ।

ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚਮ੍ਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਸਯਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। "**ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਗਤਿਕ**"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬੰ ਮਹਾਚਮ੍ਮੰ ਏਲ਼ਕਚਮ੍ਮੰ ਨਾਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਛਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਿਪਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਤ੍ਤਕਟਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਪਚਨਕਟਾਹੰ।

ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਵਕਮ੍ਮਦਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੩. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਿਣ੍ਡਨਿਕ੍ਖੇਪਨਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਟ੍ਠਾਨੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡਟ੍ਠਪਨੰ ਪਿਣ੍ਡਨਿਕ੍ਖੇਪਨੰ ਨਾਮ। **ਨਵਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਕਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਤਿ। **ਅਗ੍ਗਲ਼ਵਟ੍ਟਿ** ਨਾਮ ਕਵਾਟਬਨ੍ਧੋ। **ਛਾਦਨੰ** ਨਾਮ ਤਿਣਾਦੀਹਿ ਗੇਹਚ੍ਛਾਦਨੰ। **ਬਨ੍ਧਨੰ** ਨਾਮ ਦਣ੍ਡਵਲ੍ਲਿਆਦੀਹਿ ਛਦਨਬਨ੍ਧਨਮੇਵ। **ਚਤੁਹਤ੍ਥਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਉਬ੍ਬੇਧਤੋ ਪਨ ਅਨੇਕਭੂਮਕਤ੍ਤਾ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਵੀਸਤਿਹਤ੍ਥੋਪਿ ਨਾਨਾਸਣ੍ਠਾਨਵਿਚਿਤ੍ਤੋਪਿ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਚਤੁਵਸ੍ਸਿਕੰ ਨਵਕਮ੍ਮੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਸਬ੍ਬੇ ਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਬਹੁਵਚਨੰ। ਏਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਨਵਕਮ੍ਮੰ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਕਾਲੰ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਵਕਮ੍ਮਿਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਹਿਤੰ ਵਰਸੇਯ੍ਯੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਉਤੁਕਾਲੇਪਿ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ।

"**ਸਚੇ ਸੋ ਆਵਾਸੋ ਜੀਰਤੀ**"ਤਿਆਦਿ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਮਞ੍ਚਟ੍ਠਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੰ ਦਤ੍ਵਾ। **ਤਿਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਤਤਿਯਭਾਗੰ। ਏਵੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਥਾਵਰੇਨ ਥਾਵਰਪਰਿਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਨ ਇਤਰਥਾ ਸਬ੍ਬਸੇਨਾਸਨਾਨੰ ਵਿਨਸ੍ਸਨਤੋ। **ਸਚੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਸੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਕਟ੍ਠਪਨਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਤੁਯ੍ਹੰ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਾਤਿ ਨ ਸਬ੍ਬੰ ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਕਮ੍ਮ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਏਵਞ੍ਹੀ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਯਾਨੁਰੂਪੰ ਤਤਿਯਭਾਗੇ ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗੇ ਵਾ ਗਹਿਤੇ ਤੰ ਭਾਗੰ ਦਾਤੁੰ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੇਨਾਤਿ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਯੇਨ। **ਸੋ ਸਾਮੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਭੂਮਿਯਾ ਵਿਹਾਰਕਰਣੇ ਸੋਵ ਸਾਮੀ, ਤੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਨ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸੋ ਹਿ ਪਠਮੰ ਗਹਿਤੋ। **ਅਕਤਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਚਯਾਦੀਨੰ ਅਕਤਪੁਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ। **ਚਯਂ ਵਾ ਪਮੁਖਂ** ਵਾਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਸੇਨਾਸਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਤੋ ਬਹਿ ਚਯਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਵਾ। **ਬਹਿਕੁਟ੍ਟੇ**ਤਿ ਕੁਟ੍ਟਤੋ ਬਹਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਵਕਮ੍ਮਦਾਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਪਰਿਭੋਗਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੪. **ਵਡ੍ਢਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਤਮ੍ਮੂਲਗ੍ਘਤੋ ਨ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਏਵਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ।

ਚਕ੍ਕਲਿਕਨ੍ਤਿ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਤ੍ਥਂ ਚਕ੍ਕਾਕਾਰੇਨ ਕਤੰ। **ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਤਭੂਮਿ** ਵਾਤਿ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਾਦਿਕਤਸਣ੍ਹਭੂਮਿ ਵਾ। **ਸੇਨਾਸਨਂ** ਵਾਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿ ਵਾ।

"ਤਥੇਵ **ਵਲ਼ਞ੍ਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਧੋਤਪਾਦਾਦੀਹਿ ਵਲ਼ਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਧੋਤਪਾਦਾਦੀਹਿ ਵਲ਼ਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

"ਦ੍ਵਾਰਮ੍ਪੀ"ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਦਯੋ ਅਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਪਿ ਨ ਅਪਸ੍ਸਯਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਇਧ ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਪਰਿਭੋਗਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਾਦਿਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੫. **ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਵੋਹਾਰਂ ਪਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਆਦਿਅਤ੍ਥੋ, ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਨ੍ਤਿਆਦਿਵੋਹਾਰਂ ਪਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ।

ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਾਦਿਅਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਭੋਜਨਸਾਲਾਯਾਤਿ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਟ੍ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਵਲ਼ਞ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਦ੍ਵਾਰੇਨ ਵਲ਼ਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨਾਨਾਨਿਵੇਸਨੇਸੂ**ਤਿ ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਨਾਨੂਪਚਾਰੇਸੁ ਨਿਵੇਸਨੇਸੁ।

ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸਪਿ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪੀਤਿ ਅਨਾਦਰੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਵੁਡ੍ਢਤਰੇ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੇ ਨਵਕਸ੍ਸ ਗਾਹਿਤਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਦੂਤੋਤਿ ਯਥਾਰੁਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਦੂਤੋ। **ਪੁਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨਪਟਿਭਾਗੇਨ। ''ਏਕਾ ਕੂਟਟ੍ਠਿਤਿਕਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **"ਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਚੀਵਰਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ, ਮਯਾ ਭਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਚੀਵਰਾਦਿਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਕਤਭਾਗੋਨਾਮਾਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਾਗੋ ਨਾਮ, ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਿਂ ਆਹਰੀਯਤੀਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਕਤਰਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਤਯਾ ਆਹਰੀਯਤੀ’’ਤਿ ਦਾਯਕਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ। **ਪਕਤਿਟ੍ਠਿਤਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਿਕਾਯ।

ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਪਦਂ ਅਵਤ੍ਵਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਵਦਨ੍ਤੇਨਾ”**ਤਿ।

ਆਲੋਪਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾਤਿ ਏਕੇਕਪਿਣ੍ਡਵਸੇਨ, ਏਵਞ੍ਚ ਭਾਜਨਂ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤੇ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਏਕਸ੍ਸ ਪਹੋਨਕਪ੍ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਆਰੁਲ੍ਹਾਯੇਵ ਮਾਤਿਕਂ, ਸਙ੍ਘਤੋ ਅਟ੍ਠ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇ ਮਾਤਿਕਂ ਆਰੁਲ੍ਹਾ, ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਾਦਿਸਙ੍ਘਿਕਭਤ੍ਤਮਾਤਿਕਾਸੁ ਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਮਾਤਿਕਾਯ ਠਿਤਿਵਸੇਨ ਆਰੁਲ੍ਹੇ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੇਨ ਵਾ ਸਯਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਾਤਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਸਙ੍ਘਤੋ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮਾਤਿਕਾਭੇਦਂ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਟਿਬਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਨ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾਸਸ੍ਸ ਨਿਬਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ।

ਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਤਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ। **ਗਾਮਵਸੇਨਪੀ**ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਮਲਾਭਗਾਮਵਸੇਨਪਿ। **ਬਹੂਨਿ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਤਿਂਸਂ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਨਿ। ‘‘ਸਚੇ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਤਿ ਤਾਨਿ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਮਾਣਵਸੇਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ। **ਨਿਗ੍ਗਹੇਨ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਹੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ। **ਪੁਨ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਹਾਰਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਹਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਏਕਗੇਹਵਸੇਨਾਤਿ ਵੀਥਿਯਮ੍ਪਿ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਘਰਪਾਲਿਯਾ ਵਸੇਨ। **ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾਪੀ**ਤਿ ਅਸੁਕਕੁਲੇ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ।

ਵਾਰਗਾਮੇਤਿ ਅਤਿਦੂਰਤ੍ਤਾ ਵਾਰੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਗਾਮੇ। **ਸਟ੍ਠਿਤੋ ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਸਤੋ ਵਾ**ਤਿ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਉਦਕਘਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਹਾਰਵਾਰੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਗਤੇਸੁ ਵਿਹਾਰਰਕ੍ਖਣਵਾਰੋ।

ਤੇਸਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕਾਨਂ। **ਫਾਤਿਕਮ੍ਮਮੇਵਾ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਰਕ੍ਖਣਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹੋਨਕਪਟਿਪਾਦਨਮੇਵ। **ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਏਕੇਕਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਿਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਰਸਸਲਾਕਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਛੁਰਸਸਲਾਕੰ। “**ਸਲਾਕਵਸੇਨ ਗਾਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਨ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਵਸੇਨ ਵੁੱਤੰ, ਨ ਧੁਤਙ੍ਗਭੇਦਵਸੇਨ। ‘‘ਸਙ੍ਘਤੋ ਨਿਰਾਮਿਸਸਲਾਕਾ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੬) ਹਿ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਵੁੱਤੰ। **ਅਗ੍ਗਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤੰ। **ਲਦ੍ਧਾ ਵਾ ਅਲਦ੍ਧਾ ਵਾ ਸ੍ਵੇਪਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਲਦ੍ਧੇਪਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਤਾਯ ਵੁੱਤੰ। ਤੇਨਾਹ “**ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਲਭਤਿ...ਪੇ॰... ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘ਸ੍ਵੇ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸੀ’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ।

ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿਸਾਭਾਗੇ। **ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਵਾਰਗਾਮੇ ਸਲਾਕੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਦਿਸੰਗਮਿਕਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿਸੰਗਮਿਕੇ। **ਦੇਵਸਿਕੰ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵੰ ਏਤੇਸੁ ਅਗਤੇਸੁ ਆਸਨ੍ਨਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਇਤਰਥਾ ਸਙ੍ਘਿਕਤੋ।

ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗੋਚਰਗਾਮੇਵਾਤਿ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਦਾਯਕਾਨੰ ਗਾਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ। **ਵਿਹਾਰੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਸਲਾਕਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰੇ ਏਕੇਕਸ੍ਸੇਵ ਓਹੀਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਲਾਕਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਪਨਵਸੇਨ ਪਤ੍ਤਸਲਾਕਭਤ੍ਤੰ।

ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

“**ਸ੍ਵੇ ਪਕ੍ਖੋ**”**ਤਿ ਅਜ੍ਜ ਪਕ੍ਖਿਕੰ ਨ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਮਿਯਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਸਤ੍ਤਮਿਯਾ ਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਨ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਦਾਯਕੇਹਿ ਨਿਯਮਿਤਦਿਵਸੇਨੇਵ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਸਚੇ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿ। **ਸ੍ਵੇ ਲੂਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਜ ਆਵਾਹਮਙ੍ਗਲਾਦਿਕਰਣਤੋ ਅਤਿਪਣੀਤਭੋਜਨੰ ਕਰੀਯਤਿ, ਸ੍ਵੇ ਤਥਾ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਤੋ ਉਪੋਸਥਿਕਸ੍ਸ ਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ**”ਤਿਆਦਿ। **ਨਿਬਨ੍ਧਾਪਿਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਨਿਯਮਿਤੰ।

ਗਮਿਕੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪੀਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੇਨ ਗਮਿਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ। ਆਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਗਮਿਕਭਤ੍ਤਮੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ। “**ਲੇਸੰ ਓਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵੁੱਤੱਤਾ ਲੇਸਾਭਾਵੇ ਯਾਵ ਗਮਨਪਰਿਬਨ੍ਧੋ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਞਾਪਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਭਿਹਟਭਿਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਨਾਮੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ।

ਅਵਿਭਤ੍ਤੰ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨੰ। ਏਵੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੭. ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਛਸਕ੍ਯਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੦. ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਨੁਪਿਯਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਿਯਾ ਨਾਮ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਸਾਦਾ**ਤਿ ਪਾਸਾਦਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਂ, ‘‘ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਅਭਿਨੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵਪਿਤਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਪਵੇਸੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਨ੍ਨੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਦ੍ਧਾਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਦੂਸਕਤਿਣਾਦੀਨਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਜੁਂ ਕਾਰਾਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਜਂ ਕਾਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ।

੩੩੨. **ਪਰਦਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ। **ਮਿਗਭੂਤੇਨ ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਲਗ੍ਗਤਾਯ ਮਿਗਸ੍ਸ ਵਿਯ ਜਾਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ।

੩੩੩. **ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਮਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਂ, ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਪਸਾਦੇਯ੍ਯਂ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਪਸਨ੍ਨੇ ਬਹੁਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਮਨੁਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਝਾਨਪਰਿਹਾਨਿ ਨਾਹੋਸਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਏਵ ਅਹੋਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ **‘‘ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ’’**ਤਿਆਦਿ। **ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਮਾਗਧਕਾਨਿ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ, ਮਜ੍ਝਿਮਂ ਪਨ ਦਿਯਡ੍ਢਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਨੇਕਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਕੇਨ ਤੀਣਿ ਵਾ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੩੪. **ਸਤ੍ਥਾਰੋ**ਤਿ ਗਣਸਤ੍ਥਾਰੋ। **ਨਾਸ੍ਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨ ਏਤਸ੍ਸ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਮਨਾਪੇਨ। **ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਾਦਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮ੍ਮਾਨਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਰੇਹਿ ਵਾ ਅਯਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਮ੍ਮਾਨੀਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੩੫. **ਨਾਸਾਯ ਪਿਤ੍ਤਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਪਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਮਚ੍ਛਪਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਾਸਾਪੁਟੇ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯੁਂ। **ਅਸ੍ਸਤਰੀ**ਤਿ ਵਲ਼ਵਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਗਦ੍ਰਭਸ੍ਸ ਜਾਤਾ। ਤਸ੍ਸਾ ਹਿ ਗਹਿਤਗਬ੍ਭਾਯ ਵਿਜਾਯਿਤੁਮਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿਯਾ ਉਦਰਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੋਤਕਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **‘‘ਅਤ੍ਤਵਧਾਯ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’**ਤਿ।

੩੩੯. **ਪੋਤ੍ਥਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਛੁਰਿਕਂ, ‘‘ਖਰ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੩੪੨. **ਮਾ ਕੁਞ੍ਜਰ ਨਾਗਮਾਸਦੋ**ਤਿ ਹੇ ਕੁਞ੍ਜਰ ਬੁਦ੍ਧਨਾਗਂ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਾ ਉਪਗਚ੍ਛ। **ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਇਤੋ**ਤਿ ਇਤੋ ਜਾਤਿਤੋ। **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ, ਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾ ਚ ਮਦੋ**ਤਿ ਮਦੋ ਤਯਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪੩. **ਤਿਕਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਭੋਜਨਂ, ਤਤੋ ਅਧਿਕੇਹਿ ਏਕਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨਕਂ ਗਣਭੋਜਨਪਟਿਪਕ੍ਖਂ ਭੋਜਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੋਕਾਲਿਕੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਗਣਪਾਮੋਕ੍ਖਾਨਂ ਨਾਮਾਨਿ। **ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਆਯੁਕਪ੍ਪਂ, ਤਂ ਅਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪ’’ਨ੍ਤਿ।

ਛਸਕ੍ਯਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੫. ਪਰਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕਥਨਂ **ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ**। ਕੇਵਲਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ **ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ**। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ **ਧਮ੍ਮੀ ਕਥਾ** ਨਾਮ। ਤਾਯ ਥੇਰੋ ਓਵਦਿ। ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ **ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ** ਨਾਮ। ਤੇਨ ਸਹਿਤਾ ਅਨੁਸਾਸਨੀ ਏਵ **ਧਮ੍ਮੀ ਕਥਾ**।

ਤਾਯ ਥੇਰੋ ਓਵਦਿ।

“ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸਾਪੇਹੀ”ਤਿ ਇਦਂ ਭੇਦਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਰਣੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕਾਦੀਸੁ ਪਠਮਮੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰਥਾ ਏਤੇਸਂ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਸਿਯਾ।

੩੪੬. **ਸਰਸੀ**ਤਿ ਸਰੋ। **ਮਹਿਂ ਵਿਕ੍ਕੁਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਮਹਿਂ ਦਨ੍ਤੇਹਿ ਵਿਲਿਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਇਦਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਸਭਾਵਦਸ੍ਸਨਂ। **ਨਦੀਸੂ**ਤਿ ਸਰੇਸੁ। ਭਿਸਂ ਘਸਮਾਨਸ੍ਸਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਜਗ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਯੂਥਂ ਪਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੩੪੭. **ਦੂਤੇਯ੍ਯਂ ਗਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮਂ ਪਤ੍ਤੁਂ, ਦੂਤਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਹਿਤਾਸਹਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਾਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਯਂ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਕੁਸਲੋ। ਅਥ ਵਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ ਕੁਸਲੋ, ਬਜ੍ਝਜਨਮਤ੍ਤੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਮੇਵ ਆਰੋਚੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੫੦. ਗਾਥਾਸੁ **ਜਾਤੂ**ਤਿ ਏਕਂਸੇਨ। **ਮਾ ਉਦਪਜ੍ਜਥ** ਮਾ ਹੋਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਨਂ ਯਥਾਗਤੀ**ਤਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਯਾਦਿਸੀ ਗਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ। **ਤਂ** ਅਤ੍ਥਜਾਤਂ। **ਇਮਿਨਾਪਿ** ਕਾਰਣੇਨ **ਜਾਨਾਥਾ**ਤਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਪਣ੍ਡਿਤੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਮਾਦਂ ਅਨੁਚਿਣ੍ਣੋਤਿ ਪਮਾਦਂ ਆਪਨ੍ਨੋ। **ਆਸੀਸਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂਭਾਵੀਅਤ੍ਥਸਿਦ੍ਧਿਯਂ। ਸਾ ਹਿ ਇਧ ਆਸੀਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਨ ਪਤ੍ਥਨਾ। ਈਦਿਸੇ ਅਨਾਗਤਤ੍ਥੇ ਅਤੀਤਵਚਨਂ ਸਦ੍ਦਵਿਦੂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਦੁਬ੍ਭੇਤਿ ਦੁਬ੍ਭੇਯ੍ਯ। **ਵਿਸਕੁਮ੍ਭੇਨਾ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਵਿਸਪੁਣ੍ਣਕੁਮ੍ਭੇਨ। **ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ। **ਨ ਪਦੂਸੇਯ੍ਯ** ਵਿਸਮਿਸ੍ਸਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਯਾਨਕੋ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੇਨ ਭਯਾਨਕੋ। ਤੇਨਾਪਿ ਦੂਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਦੋਸਕਥਨੇਨ। **ਉਪਹਿਂਸਤੀ**ਤਿ ਬਾਧਤਿ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਹਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੧. **ਨ ਪਨ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾਪਨਮਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇ ਕਤੇ ਏਵ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਸੁ ਞਤ੍ਤਿਨਿਟ੍ਠਾਨੇਨ, ਸੇਸਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਕਮ੍ਮਪਰਿਯੋਸਾਨੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

“ਅਭਬ੍ਬਤਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ”ਤਿ ਇਦਂ ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੇਨ ਪਠਮਂ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਤ੍ਤਂ ਵਦਤਾ ਭਗਵਤਾ ਤਸ੍ਸ ਅਭਬ੍ਬਤਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਤਾ ਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। ਏਤੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਅਭਬ੍ਬਤਾਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪੁਰੇਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਾਦਯੋਪਿ ਨ ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਤਯੋ ਏਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋਵ ਇਧ **ਅਧਮ੍ਮੋ,** ਨ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਵਿਧਾਨਂ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਹਾਪਨਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ। ਵਡ੍ਢਨੇਸੁ ਪਨ **ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਅਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਤ੍ਤਵਿਧਾਨਮੇਵ **ਅਧਮ੍ਮੋ**। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇਵ, ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧਾ, ਤੇਰਸਾਯਤਨਾਨੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਪਕਾਸਨਂ ਸਬ੍ਬਂ **ਅਧਮ੍ਮੋ**। ਯਾਥਾਵਤੋ ਪਕਾਸਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ

ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਕਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਤਥਾ ਤਥਾ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾਦੀਸੁ ਅਨਵਜ੍ਜਟ੍ਠੇਨ ਸਰੂਪਤੋ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾਦੀਸੁ ਸਾਵਜ੍ਜਟ੍ਠੇਨ ਸਰੂਪਤੋ ਅਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਤਦਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਅਬ੍ਯਾਕਤੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਪਕਾਸਨਂ ‘‘ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਚ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਪਕਾਸਨਂ ‘‘ਅਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕਾਮਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਨਯਾਦਯੋਪਿ ਯਥਾਭੂਤਤੋ, ਅਯਥਾਭੂਤਤੋ ਚ ਪਕਾਸਨਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਏਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯਾਦਿਨਾਮੇਨ ਪਨ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਦਵਸੇਸਮੇਵ ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਇਮਂ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿਆਦਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਯਾਥਾਵਤੋ ਞਤ੍ਵਾਵ ਪਾਪਿਚ੍ਛਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਤਥਾਸਞ੍ਞਾਯ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ‘‘ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **‘‘ਤਥੇਵਾ’’**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ‘‘ਏਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਕੁਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਕਡ੍ਢਤਿ।

ਸਂਵਰੋ ਪਹਾਨਂ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਤਿ ਸਂਵਰਵਿਨਯੋ, ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਵਿਨਯੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤੇਨਾਹ **‘‘ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ’’**ਤਿ। ‘‘ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਦੁਕਂ ‘‘ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਾਸਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਦੁਕੇਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮਾਨਮੇਵ, ਤਥਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਦੁਕਂ ਗਰੁਕਦੁਕੇਨ। ਤੇਨੇਵ ਤੇਸਂ **‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ…ਪੇ॰… ਇਦਂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨਾਮਾ’’**ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਦਿਸਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ। **ਸਾਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਸੇਸਸੀਲੇਹਿ ਸਹਿਤਾਪਤ੍ਤਿਂ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਿਸ੍ਸਂ ਆਪਨ੍ਨਾਯਂ ਸੀਲਾਵਸੇਸਾਤਿ **ਅਨਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ**।

੩੫੪. ਪਾਲਿਯਂ **ਸਮਗ੍ਗਾਨਞ੍ਚ ਅਨੁਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਣਂ ਅਨੁਬਲਪ੍ਪਦਾਨਂ।

੩੫੫. **ਸਿਯਾ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ‘‘ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪਨੇ ਅਯੁਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿ। **ਭੇਦੇ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ‘‘ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾਪਨਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕਂ ਸਙ੍ਘਂ ਏਕਸੀਮਾਯਮੇਵ ਠਿਤਤੋ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਸਙ੍ਘਤੋ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਨਿਪ੍ਫਾਦਨਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਰਣੇ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ‘‘ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਦੀਪਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਵਿਨਿਧਾਯ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਧਮ੍ਮੋ ਏਵਾਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭੇਦੇ ਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਨੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਲਦ੍ਧਿਕੋ। ਅਯਂ ਪਨ ‘‘ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਦੀਪਨੇ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਵਿਨਿਧਾਯ ਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਜਾਤੋ। **ਏਵਂ ਭੇਦੇ ਵੇਮਤਿਕੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਭੇਦੇ ਵੇਮਤਿਕਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਿਨਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਂ ਸਮਮੇਵ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿਭੇਦੇ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਪਨ ਭੇਦੇ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿਂ ਵਿਨਿਧਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਜਾਤੋ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ‘‘ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿਆਦਿਦੀਪਨੇ ਵਾ ਭੇਦੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਵਿਨਿਧਾਯੇਵ ਕਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋਪਿ ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਜਾਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿਆਦਿਦੀਪਨੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦੇ ਵਾ ਉਭੋਸੁਪਿ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ ਵੇਮਤਿਕੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ, ਵਿਮਤਿਞ੍ਚ ਵਿਨਿਧਾਯ ‘‘ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਹਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੮. ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੭. ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਪਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਆਤਪੇ ਪਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਭਿਵਾਦਾਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਵਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛਨੇਨ ਨਵਕੋ ਸਯਮੇਵ ਵਨ੍ਦਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਲ੍ਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ।

ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੯. ‘‘ਯਥਾਭਾਗ’’ਨ੍ਤਿ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਾਨਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਪਤ੍ਥਰਿਤੁਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ**”ਤਿ।

ਆਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨੁਮੋਦਨਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੨. ਪਞ੍ਚਮੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ। **ਨ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਕਂ ਆਗਮੇਤੁਂ ਨ ਭਾਰੋ। **ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋਵ ਆਗਮੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨੁਮੋਦਨ੍ਤੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੁਮੋਦਨਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੪. **ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਵਿਸਨਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾ ਆਵਸਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਨ੍ਤਿ। **ਆਸਨੇਸੁ ਸਤੀ**ਤਿ ਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਨ੍ਤੇਸੁ। **ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਸਨਂ ਉਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਨ੍ਨੇ ਸਮਭੂਮਿਭਾਗੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਥੇਰਾਸਨੇਨ ਸਮਕਂ ਆਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਨ ਉਚ੍ਚਤਰੇ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਤਂ ਆਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨੀਚਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਸਨੇਨ ਪਟਿਬਾਹਨਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਰੁਤਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ, ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ “**ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ…ਪੇ॰… ਓਦਨੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਇਦਂ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਪਿਟ੍ਠਿਆਦਿਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਿਤਾਧਾਰੇ ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਓਦਨਸ੍ਸ ਗਹਣਕਾਲੇ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਤਨਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੁਸਜ੍ਜਿਤੇ ਪਨ ਆਧਾਰੇ ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤਂ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਓਦਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। **ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ…ਪੇ॰… ਉਦਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਹਤ੍ਥਧੋਵਨਉਦਕਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਾਵਸਾਨੇ ਉਦਕਂ। ਤੇਨਾਹ “**ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਾ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਾ**”ਤਿ। ਤੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਧੋਵਨਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਭੋਜਨਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਪਾਨੀਯਪਿਵਨਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ‘‘ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਾ ਨ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪੁਰਿਮਵਚਨੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਉਦਕਸ੍ਸੇਵ

‘‘ਹਤ੍ਥਧੋਵਨਉਦਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਧੋਵਥ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਤ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਥੇਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਧੁਰੇ** ਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪੇ।

ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਵਤ੍ਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੬. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਠਾਪੇਤਿ** ਵਾਤਿ ਤਿਟ੍ਠ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੬੭. **ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਦਵਿਸਯਾਨਿ ਞਾਤਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਸ੍ਸਯੁਜਾਦਿਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਥਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਨ ਜਾਨਾਮ, ਆਵੁਸੋ”**ਤਿ। **ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ , ਦਿਸਾਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕੇਨਜ੍ਜ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਨ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਚਨ੍ਦੋ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੯. **ਅਙ੍ਗਣੇ**ਤਿ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ। **ਏਵਮੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਦਾਨਾਦਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੩੭੪. **ਨਿਬਦ੍ਧਗਮਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਨਿਰਨ੍ਤਰਗਮਨਤ੍ਥਾਯ। ਊਹਦਿਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਦ-ਧਾਤੁਸ੍ਸ ਵਚ੍ਚਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤ੍ਥਤਾਯਾਹ **“ਬਹਿ ਵਚ੍ਚਮਕ੍ਖਿਤਾ”**ਤਿ।

ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੯. ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਯਾਚਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੩. ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਨ੍ਦਿਮੁਖਿਯਾ**ਤਿ ਓਦਾਤਦਿਸਾਮੁਖਤਾਯ ਤੁਟ੍ਠਮੁਖਿਯਾ। ‘‘ਉਦ੍ਧਸ੍ਤੰ ਅਰੁਣ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਉਦ੍ਦਿਸਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਯਾਚਨਂ ਅਨੁਪੋਸਥੇ ਉਪੋਸਥਕਰਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੀਤਿ? ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਂਵਾਸਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਵਜ੍ਜਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਂ, ਤਞ੍ਚ ਆਯਤਿਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਥਾਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਞਾਪੇਤੁਂ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ‘ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਹਾਕਰੁਣਾਯ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਤਥਾ ਨਿਸੀਦੀ’’ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਅਕਾਰਣਂ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਅਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੇਨਾਪਿ ਤਂ ਬਾਹਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨੀਹਰਣਸ੍ਸ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੨੦; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੮੬; ਉਦਾ॰ ੪੫) ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਸੋਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੮੬) ਸਾਪਤ੍ਤਿਕਪਰਿਸਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਂ ਇਮਿਨਾ ਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ‘‘ਮਮ ਅਨਾਚਾਰਂ ਏਤੇ ਜਾਨਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰਂ। ਸਮਣਵੇਸਧਾਰਣੇਨ, ਸਙ੍ਘਿਕਪਚ੍ਚਯਭਾਗਗਹਣਾਦਿਨਾ ਚ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਹਂ ਸਮਣੋ’’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ “**ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਾਵਸ੍ਸਨੇਨ ਤਿਨ੍ਤਂ। ਸਞ੍ਜਾਤਦੁਸ੍ਸਿਲਜਕਚਵਰਤ੍ਤਾ **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤਂ** , ਅਸਾਰਤਾਯ ਵਾ ਕਸਮ੍ਬੁ ਵਿਯ ਜਾਤਂ। **ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਾ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਸਾਲਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ।

੩੮੪. **ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਹੁਸੋ ਦਸ੍ਸਨਪਵਿਸਨਾਦਿਨਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਅਭਿਰਤਿਂ ਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਨ ਆਯਤਕੇਨੇਵ ਪਪਾਤੋ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਤਟਮਹਾਸੋਬ੍ਭੋ ਵਿਯ ਨ ਆਦਿਤੋਵ ਨਿਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਠਿਤਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਵਟ੍ਠਿਤਸਭਾਵੋ। **ਪੂਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਂ। **ਨਾਗਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਜਾਤਿਕਾ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਯਾਚਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਵਨਾਰਹਕਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੬. **ਉਦਾਹਰਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ਉਦਾਹਟਮ੍ਪਿ ਉਦਾਹਟਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪੁਰੇ ਵਾ **ਪਚ੍ਛਾ** ਵਾਤਿ ਵਤ੍ਥੁਆਰਮ੍ਭਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਨਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ।

੩੮੭. **ਕਤਞ੍ਚ ਅਕਤਞ੍ਚ ਉਭਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਕਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਅਕਤਾਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਦੁਭਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਸਾਮਗ੍ਗਿ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ। **ਪਚ੍ਚਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪੁਨ ਕਾਤੁਂ ਆਦਿਯਤਿ।

੩੮੮. **ਆਕਾਰਾਦਿਸਞ੍ਞਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਆਕਾਰਲਿਙ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤਨਾਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸ੍ਵਨਾਰਹਕਥਾਦਿਵ੍ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਅਙ੍ਗਕਥਾਦਿਵ੍ਣ੍ਣਨਾ

੩੯੮. ਪੁਨ ਚੋਦੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਸਾਸਨਂ ਸੋਧੇਤੁਕਾਮੋ**"ਤਿਆਦਿ। ਵ**ਸ੍ਸਾਰਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਕਾਲੋ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾਦਿਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਤ੍ਥਂ ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਸਾਯ ਦੂਰਤੋ ਆਨਯਨਸ੍ਸ, ਆਗਤਾਨਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਾਦਿਸਮਾਚਾਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਰਤ੍ਤਾ ਅਕਾਲੋ ਏਵ।

ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਣਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਜਨਨਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣੁਪ੍ਪਾਦਕਂ। **ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸ... ਪੇ॰... ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਅਬ੍ਭਹਿਮਾਦਿਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਰਹਿਤਾਨਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਸਸ੍ਸਿਰੀਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸਾਪਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਗਮੇਨ ਸਸ੍ਸਿਰੀਕਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੯੯. **ਅਧਿਗਤਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਮੇਤ੍ਤਜ੍ਝਾਨਂ।

੪੦੦-੧. ''ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰ-ਸਦ੍ਦੋ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਆਹ "**ਨ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ**"ਤਿ।

ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਨਾਮ ਕਰੁਣਾ ਏਵਾਤਿ ਆਹ "**ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਾਤਿ ਕਰੁਣਾਭਾਵੋ**"ਤਿ। **ਕਰੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਦਤਿ। ਤਥਾ **ਮੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਅਙ੍ਗਕਥਾਦਿਵ੍ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵ੍ਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੦. ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੩. ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **"ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਰਣਦਸ੍ਸਨਂ। **ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ **ਖਨ੍ਧਕਭਾਣਕਾਨਂ** ਮਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞੇਹਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ, ਤੇਵਿਜ੍ਜੇਹਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ, ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੇਹਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇਹਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੧੬੧) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰ** (ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੮.੫੧) -**ਸਂਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਸੁ**ਪਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੧੫੬) ਅਞ੍ਞਥਾਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਿਰੁਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਤਂਤਂਭਾਣਕਾਨਂ ਮਤੇਨ ਲਿਖਿਤਸੀਹਲ਼ਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਆਗਤਨਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੇਨ ਲਿਖਿਤਂ ਈਦਿਸੇ ਕਥਾਵਿਰੋਧੇ ਸਾਸਨਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ, ਸੋਧਨੁਪਾਯਾਭਾਵਾ ਚ। ਪਰਮਤ੍ਥਵਿਰੋਧੋ ਏਵ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਨਯੇਨ ਸੋਧਨੀਯੋ, ਨ ਕਥਾਮਗ੍ਗਵਿਰੋਧੋਤਿ।

ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸਮ੍ਪਦਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੪-੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਯਦਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ। **ਤਦਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦਿਵਸੇ। **ਵਿਮਾਨੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਵਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ।

੪੧੦-੧. **ਆਪਤ੍ਤਿਗਾਮਿਨਿਯੋ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਾਯੋ। **ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰੇ ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਪਰਿ॰ ੪੮੨ ਆਦਯੋ)।

੪੧੩-੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ। **ਨ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕਸ੍ਸ ਨ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ।

੪੧੬. **ਦੁਸ੍ਸਵੇਣਿਯਾ**ਤਿ ਅਨੇਕਦੁਸ੍ਸਪਟ੍ਟੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਵੇਣਿਯਾ।

੪੧੭. **ਵਿਸੇਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਲੇਖਾਦਿਵਣ੍ਣਵਿਸੇਸਂ। **ਪਕਿਣਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ। **ਨਮਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਸੁਕਟ੍ਠਿਨਮਨਕਬਨ੍ਧਨਂ।

੪੨੨-੫. **ਸਂਵੇਲ੍ਲਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਚ੍ਛਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਨਂ। **ਤਯੋ ਨਿਸ੍ਸਯੇ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਤਾਸਂ ਅਲਬ੍ਭਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੨੬-੮. **ਅਟ੍ਠੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵੁਡ੍ਢਪਟਿਪਾਟਿਯਾਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਯੋ ਆਗਤਪਟਿਪਾਟਿਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਵਾਦਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੪੩੦. **ਭਿਕ੍ਖੁਦੂਤੇਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦੂਤਭੂਤੇਨ। **ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਦੂਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਦੂਤਾਯ।

੪੩੧. **ਨ ਸਮ੍ਮਤੀ**ਤਿ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। **ਨਵਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ''ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਤੂ''ਤਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕਭੂਮਿਯਾ ਓਕਾਸਦਾਨਂ।

੪੩੨-੬. **ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਗਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਗਬ੍ਭਾ। **ਮਹਿਲਾਤਿਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਸਾਧਾਰਣਤਿਤ੍ਥੇ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸਮ੍ਪਦਾਨੁਜਾਨਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੧. ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੭. ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਪਾਲ਼ਿਯੰ **“ਅਪਾਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਜਾਨਾਸੀ”**ਤਿ ਇਦੰ ਥੇਰੋ ਸਯੰ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵੰ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹਗਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾਯ ਞਾਪਨਤ੍ਥਮੇਵ, ਸੁਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਚਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਹਿ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯੰ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਯ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਗਹਟ੍ਠਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋਪਿ ਭਯੇਨ ਪਹਟ੍ਠਾਕਾਰੰ ਵਾਚਾਯ ਪਕਾਸੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਧੇਵ ਪਨ ਵਿਜਨਪਦੇਸੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਪਲਦ੍ਧਿੰ ਪਕਾਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਤਮੇਵ ਪਚ੍ਚਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮੁਸ੍ਸਾਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸਙ੍ਗਹੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਈਦਿਸਾਨੰ ਮਨੋਰਥਵਿਘਾਤੰ, ਸਾਸਨਟ੍ਠਿਤਿਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਤੰ ਪੁਚ੍ਛੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ ਥੇਰੋ ‘‘ਏਕਮਿਦਾਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਮਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸੁਭਦ੍ਦਵਚਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੰ ਸਙ੍ਗਾਯਾਪੇਸਿ। **ਨਾਨਾਭਾਵੋ**ਤਿ ਸਰੀਰੇਨ ਨਾਨਾਦੇਸਭਾਵੋ, ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਾਭਾਵੋ**ਤਿ ਮਰਣੇਨ ਵਿਯੁਜ੍ਜਨੰ। **ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ**ਤਿ ਭਵਨ੍ਤਰੂਪਗਮਨੇਨ ਅਞ੍ਞਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਿ।

੪੪੧. **“ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ…ਪੇ॰… ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯਾ”**ਤਿ ਇਦੰ ਭਗਵਾ ਮਯਾ ‘‘ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮ੍ਪਿ ਸਮੂਹਨਿਤਬ੍ਬੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਸਮੂਹਨੇ ਚ ਦੋਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਨ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਨ ‘‘ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਦਿਸਾਯ ਅਕੁਪ੍ਪਾਯ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਯਾਵ ਸਾਸਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਵੋਚਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ ਮਹਾਥੇਰਾਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿੰਸੁ।

ਗਿਹਿਗਤਾਨੀਤਿ ਗਿਹੀਸੁ ਗਤਾਨਿ। ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਰਾਦਿਗਿਹੀਹਿ ਞਾਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਿਤਕਧੂਮਕਾਲੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਵਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨਭੂਤੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਧੂਮਕਾਲਿਕੰ**।

੪੪੩. **ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇਪੀ**ਤਿ ‘‘ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸੰ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਥੂਲਤਰੇ ‘‘ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਗਵਾ, ਕਪ੍ਪ’’ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਨਹੇਤੁਭੂਤੇ ਓਕਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਮ੍ਮੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ। **ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਰੇਨ ਆਵਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ।

੪੪੫. **ਉਜ੍ਜਵਨਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਸੋਤਗਾਮਿਨਿਯਾ। ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਲਵੋ ਛੇਦੋ ਵਿਨਾਸੋ **ਕੁਲਵੋ**, ਨਿਰਤ੍ਥਕਵਿਨਿਯੋਗੋ। ਤੰ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ **ਨ ਕੁਲਵੰ ਗਮੇਨ੍ਤਿ**।

ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੨. ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੋ

ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੬. ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ **ਭਿਕ੍ਖਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਗਣੇਨਾਯ। **ਮਹੀ**ਤਿ ਹਿਮਂ।

੪੪੭. **ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਵੁਤਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਨੀਵਰਣੇਨ ਨਿਵੁਤਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ। **ਅਵਿਦ੍ਦਸੂ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਿਨੋ। **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਤੇ ਸੁਰਾਪਾਨਾਦਯੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਨੇਤ੍ਤਿਯਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਹਿਤਾ **ਸਨੇਤ੍ਤਿਕਾ**।

੪੫੦-੧. **ਅਹੋਗਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮਿਤੁਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਹਂ ਪਠਮਮੇਵ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ। **ਸਮ੍ਭਾਵੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

੪੫੨. **ਅਲੋਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਣਰਹਿਤਂ ਭਤ੍ਤਂ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਵਾ। **ਆਸੁਤਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਸਜ੍ਜਿਤਾ, ''ਅਸੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ।

੪੫੩. **ਉਜ੍ਜਵਿਸੂ**ਤਿ ਨਾਵਾਯ ਪਟਿਸੋਤਂ ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। **ਪਾਚੀਨਕਾ**ਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਯ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾ**ਤਿ ਪਾਵੇਯ੍ਯਦੇਸਵਾਸਿਨੋ।

੪੫੪. **ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਵੁਡ੍ਢੋ**ਤਿ ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਥੇਰੋ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਤਂ ਥੇਰੋ ਪਣਾਮੇਸੀਤਿ ਭੇਦਵਚਨਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਗਰੁਨਿਸ੍ਸਯਂ ਗਣ੍ਹਾਮਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤਾਪਿ ਮਯਂ ਏਕਂ ਸਮ੍ਭਾਵਨੀਯਗਰੁਂ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੫੫. **ਮੂਲਾਦਾਯਕਾ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਦਸਵਤ੍ਥੂਨਂ ਦਾਯਕਾ, ਆਵਾਸਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਥਬ੍ਯਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ**ਤਿ ਲੋਕੇ ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਦਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਵੁਡ੍ਢੋ। **ਸੁਞ੍ਞਤਾਵਿਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤਾਮੁਖੇਨ ਅਧਿਗਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

੪੫੭. **ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੀਯੇ। ਇਦਞ੍ਚ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੨੫੩) ਸੁਤ੍ਤੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਸ੍ਸੇਵ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਸਿਙ੍ਗੀਲੋਣਸ੍ਸ ਯਾਵਜੀਵਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਤਸ੍ਸ ਆਮਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵਿਭਙ੍ਗਨਯੇਨੇਵ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸਾਧੇਤੁਂ **"ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਲੋਣਮੇਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਤਂ, ਨ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਨ੍ਤਿ ਲੋਣਮਿਸ੍ਸਭੋਜਨੇ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਅਨਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞਿਨੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਥਾਸਞ੍ਞੀਨਮ੍ਪਿ ਨੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰੇ ਅਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਸਞ੍ਞੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ ਉਦ੍ਧਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਪੁਰੇਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਲੋਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ। **ਦੁਕ੍ਕਟੇਨੇਤ੍ਥ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ''ਯਾਵਕਾਲਿਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਤਦਹੁਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਪੁਰੇਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਂ ਕਾਲੇਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਦੁਕ੍ਕਟੇਨਪਿ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਹਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਮਞ੍ਞਥ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਸ੍ਸ ਲੋਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਧਿਦੋਸਾਭਾਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਥ ਆਮਿਸੇਨ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਆਮਿਸਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਮਾ ਮਞ੍ਞਥ। ਤਦਾ ਚ ਹਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਆਮਿਸਤ੍ਤੁਪਗਮਨਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਯਾਵਜੀਵਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਭਾਵਂ ਸਮਤ੍ਥੇਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਰਾਜਗਹੇ ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾਦਿਨੋ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਤਿਸਰਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮੋ **ਵਿਨਯਾਤਿਸਾਰੋ**। **"ਨਿਸੀਦਨਂ ਨਾਮ ਸਦਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਗਤ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਚ ਆਗਤਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਂ ਪਮਾਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ

ਵਿਦਤ੍ਥਿਤ੍ਤਯਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਦਸਾਯ ਪਨ ਵਿਦਤ੍ਥਿਦ੍ਵਯਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕਤਂ। ਅਦਸਕਮ੍ਪਿ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸੇਸਮਿਧ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ।

ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯਂ

ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਪਰਿ੧ਾਰ੧ਣ੍ਣਨਾ

ਮਹਾ੧ਗ੍ਗੋ

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਵਿਸੁਦ੍ਧਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਰੀਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਾਸਨੇ ਖਨ੍ਧਕਾਨੰ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਪਰਿਵਾਰੋਤਿ ਯੋ ਵਿਨਯੋ ਸਙ੍ਗਹੰ ਸਮਾਰੁਲ਼੍ਹੋ, ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ। **ਅਤਿਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਮੰਸਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੰ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਅਤਿਸੁਖੁਮਾਨਿਪਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁਨਾ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ "**ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ…ਪੇ॰… ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾ**"ਤਿ।

੨. **ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ। **ਵਿਨੀਤਕਥਾ**ਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਕਥਾ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ।

ਦ੍ਵਙ੍ਗਿਕੇਨ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨਾਤਿ ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯਸਮੁਦਾਯਭੂਤੇਨ ਏਕੇਨ। ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਪਿ ਤੇਸੁ ਏਕੇਨਙ੍ਗੇਨ ਵਿਨਾ ਅਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ''ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਪਧਾਨਙ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮਾਹ "**ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗੰ ਹੋਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਮ੍ਭਵੇ ਸਤਿ ਅਯੰ ਤੰ ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯੰ ਉਪਾਦਾਯ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਮੁਤਿ ਹੋਤਿ, ਨਾਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੰ ਕਾਰਣੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਤੰਸਮੁਟ੍ਠਿਤਕਾਯੋ ਏਵ ਅਙ੍ਗੰ ਅਬ੍ਯਵਹਿਤਕਾਰਣੰ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਨ ਕਾਰਣਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵੰ ਉਪਰਿਪਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿਆਦਿਪਰਿਵਾਰਵਚਨੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਸਭਾਵਤਾ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਰਿਯਾਯਤੋਵ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਭਾਵਾ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨੰ ਭੇਦਸਿਦ੍ਧਿਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਆਪਨ੍ਨਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕੇਹਿਚਿਪਿ ਸਮਥੇਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵਾਪਾਦਨਸ੍ਸ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ।

੩. **ਪੋਰਾਣਕੇਹਿ ਮਹਾਥੇਰੇਹੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਪੋਤ੍ਥਕਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕੇਹਿ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਦਿਗੁਣਸਮੁਜ੍ਜਲੇਹਿ ਮਹਾਥੇਰੇਹਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਸਙ੍ਗੀਤਿਸਦਿਸਾ ਹਿ **ਪੋਤ੍ਥਕਾਰੋਹਸਙ੍ਗੀਤਿ**।

੧੮੮. **ਮਹਾਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ। **ਸੋਲ਼ਸ ਵਾਰਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਯੇਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਆਦਿਭੂਤੇਹਿ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਅਯੰ ਸਕਲੋਪਿ ਪਰਿਵਾਰੋ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਵਾਰੋਤਿ ਵੋਹਰੀਯਤਿ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੭. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮੇ ਉਪਾਦਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਚ੍ਚਭੂਤਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਿਨਾਸਯੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਧਮ੍ਮਨਿਯਤੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਦ੍ਵਯੇਨ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਾ, ਕਾਰਕਵੇਦਕਾਦਿਰੂਪੇਨ ਪਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੇਨ ਅਤ੍ਤਸਭਾਵੇਨ ਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ''ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਿ ਅਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਸਹ "**ਅਨਤ੍ਤਾ ਇਤਿ ਨਿਚ੍ਛਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਹਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਅਸਙ੍ਖਤਾ ਏਵਾਤਿ।

ਕਰੁਣਾਸੀਤਲਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਞਾਪਭਾਸਿਤਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭਗਵਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਬੁਦ੍ਧਚਨ੍ਦੇ, ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਚ੍ਚੇ**"ਤਿ ਏਤਂ ਉਭਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਹਾਯਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਹਾਨਿ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹਾਨਿ **ਦੁਕ੍ਖਹਾਨਿ,** ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾਪਨੂਦਨਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿਟਕੇ ਤੀਣਿ ਦੇਸਯੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਮਹਾਵੀਰਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਪਿਟਕਾਨਿ ਤੀਣਿ ਦੇਸਯੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਮਹਾਗੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਂ। **ਏਵਂ ਨੀਯਤਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਯਦਿ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਅਪਰਿਹੀਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਂ ਸਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋਪਿ ਨੀਯਤਿ ਪਵਤ੍ਤੀਯਤਿ, ਨ ਪਰਿਹਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਪਨ ਕਥਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਆਹ "**ਉਭਤੋ ਚਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਗਨ੍ਥਿਤਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਵ ਪਰਿਵਾਰੇ। **ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਯਤੋ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਨਿਯਤਂ ਕਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਵਾਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨਿਯਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ, ਤਂ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਮ੍ਭੇਦਂ ਨਿਦਾਨਞ੍ਚਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭੇਦੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਂਕਿਣ੍ਣਤਾ, ਨਿਦਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਤ੍ਥਾਦਿ ਚ। **ਸੁਤ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਪਰੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨੇ ਚ ਪਰਿਵਾਰਸੁਤ੍ਤੇ ਏਵ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਏਵਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਕਲਸਾਸਨਾਧਾਰਸ੍ਸ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਠਿਤਿਹੇਤੁਭੂਤਂ ਪਰਿਵਾਰਂ ਸਿਕ੍ਖੇਤਿ, ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੀਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਾਧਾਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਤਾਵ ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਆਗਤਨਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ''ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੧) ਨਿਦਾਨਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਏਵ। **ਪਰਤੋ**ਤਿ ਆਗਤਭਾਵਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਰਤੋ ਆਗਤੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ।

੨੫੮. **ਅਨਿਯਤਾ ਪਠਮਿਕਾ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਕਤਂ, ਪਠਮਾਨਿਯਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਾਨੁਬਨ੍ਧੇ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਂ ਅਨਨੁਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੨੬੦. **ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ''ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਧੋਵਨ੍ਤਿਯੋ ਰਜਨ੍ਤਿਯੋ ਵਿਜਟੇਨ੍ਤਿਯੋ ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੭੬) ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਇਮਂ ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ-ਪਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਵਿਭਙ੍ਗੇ 'ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸ'ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**"ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਅਸਮਯੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਪਰਿਯੇਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੬ ਆਦਯੋ)। **ਰਤਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਂ ਵਾ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤਂ ਵਾ ਪਟਿਸਾਮਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ (ਪਾਚਿ॰ ੫੦੨ ਆਦਯੋ)।

੨੬੫. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਬੁਦ੍ਧਵਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ।

੨੬੭. “**ਨ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਾ**”ਤਿ ਏਤੇਨ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੨੬੯. **ਅਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸੀਕਤਂ, ਨਿਯਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਾਗਤਂ, ਅਭਿਨਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੭੦. **ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਸਙ੍ਖੇਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਸਦਿਸਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਂ। ਨੇਤਿ ਵਿਨੇਤਿ ਕਾਯਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਨੇਤ੍ਤਿ, ਵਿਨਯਪਾਲ਼ਿ, ਸਾ ਏਵ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਨੇਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਤਿ ਆਹ “**ਵਿਨਯਪਾਲ਼ਿਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**”ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨ੍ਤਰਪੇਯ੍ਯਾਲਂ

ਕਤਿਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੧. **ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਆਪਤ੍ਤੀਸੁ ਮੇਥੁਨਾਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਅਨ੍ਤੋਗਧਭੇਦਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਏਕਤ੍ਤਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾ ਕਤਾ। **ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਧਭੇਦਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਰਾਸਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵੇਤ੍ਥ ਭੇਦੋ। **ਵਿਨੀਤਾਨਿਯੇਵ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵਿਰਮਣਾਨਿ ਏਵ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਪਾਮੋਜ੍ਜਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਤਾਨਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵਿਰਤਿਆਦਿਅਨਵਜ੍ਜਧਮ੍ਮਾ ਏਵ। **ਵੇਰਂ ਮਣਤੀ**ਤਿ ਵੇਰਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ''ਵੇਰ''ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਰਾਗਾਦਿਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ।

ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਗ੍ਗਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਬਹੂਸੁ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੇਸੁ ਤਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸਮਾਗਮਂ ਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਅਨਾਦਰੋ**ਵਾਤਿ ਤੁਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਤੁਟ੍ਠਿਂ, ਸਂਵਿਜਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਸਂਵੇਗਞ੍ਚ ਅਪਵੇਦੇਨ੍ਤੋ ਏਵ। **ਕਾਯਪਾਗਬ੍ਭਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਨ੍ਨਤਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਯਾਨਾਚਾਰਂ।

੨੭੪. ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਮ੍ਭੂਤਂ **ਮੇਤ੍ਤਂ,** ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ। **ਉਭਯੇਹਿਪੀ**ਤਿ ਨਵਕੇਹਿ, ਥੇਰੇਹਿ ਚ। **ਪਿਯਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਪੇਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਤਿ, ਕੇਸਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨ**"ਨ੍ਤਿ।

ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਪਟਿਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਪਕਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਮੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲਪਟਿਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਸੁਕਸ੍ਸਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਭੁਜਿਸ੍ਸਭਾਵਕਰਣਤੋਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਾਸਬ੍ਯਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਸੇਰਿਵਿਹਾਰਿਤਾਕਰਣਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਯ੍ਯਾਤੀ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਤਿਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਛਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੬. **ਪਠਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਕਾਯੇਨ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਨ੍ਤਸਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ "**ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਦੀਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੋ "**ਸਿਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਆਪਜ੍ਜਨਂ ਸਿਯਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਹੀਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠੇਹਿ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਓਮਸਨੇ ਏਵ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਾ ਏਕਨ੍ਤਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਏਵਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨਯੇ ਵਾਚਾਯ ਏਵ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ "**ਨ ਹੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤਿਯੇ ਪਨ ਵੋਸਾਸਮਾਨਰੂਪਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਅਨਪਸਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸਮ੍ਭਵਤੋ "**ਸਿਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਓਮਸਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤੇਪਿ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮੇਨੇਵ ਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ "**ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਵਾਰੇ "**ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਵਿਕਾਰੇਨੇਵ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਭਾਵੇਪਿ ਕਾਯਕੀਲਾਭਾਵਾਭਾਵਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਛਟ੍ਠਵਾਰੇ ਪਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਕਾਯੋ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਚਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਛਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਨ ਹੀ"**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਥਾ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ। ਨ ਹਿ ਦਵਕਮ੍ਯਤਾਯ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਯਞ੍ਚਿ ਪਞ੍ਚਮੇਨੇਵ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਛਟ੍ਠੇਨਪਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ ਏਵ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੇ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ।

ਛਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੭. ਦੁਤਿਯੇ ਪਨ ਕਤਿਵਾਰੇ ਪਠਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੰ ਆਪਤ੍ਤੀਨੰ ਲਹੁਦਸ੍ਸਨਸੁਖਤ੍ਥੰ ਕੁਟਿਕਾਰਾਦੀਨਿ ਏਵ ਸਮੁਦ੍ਧਟਾਨਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਭਾਵਾ, ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਏਵੰ ਦੁਤਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ। **"ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **"ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚੀਪਯੋਗਾਭਾਵੰ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਕੇਵਲੰ ਕਾਯੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨੰ ਸਮ੍ਭਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵੰ ਉਪਰਿਪਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

"ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੀ"ਤਿ ਇਦੰ ਇਧ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨੰ ਕਾਯਤੋਵ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਇਤਰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿਪਿ ਯਥਾਰਹੰ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਏਵ। ਏਵੰ ਉਪਰਿਪਿ।

"ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚਾ"ਤਿ ਇਦੰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਵਜ੍ਜਿਤਾਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤੀਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੨੭੯. **ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਸੰਵਿਦਹਤਿ, ਸਯਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੩. ਤਤਿਯੋ ਪਨ ਗਾਥਾਵਾਰੋ ਦੁਤਿਯਵਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯੋਵ ਕਾਯਿਕੋਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਚਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ **"ਕਾਯਿਕਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ"**ਤਿ, ਕਾਯੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਕ੍ਖਾਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਵਿਵਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤਤੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਚ ਨੀਵਰਣਵਿਵੇਕਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਨਸੀਲੇਨ। **ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦਾ**ਤਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਕੁਸਲਾਤਿ ਆਲਪਨੰ। ਇਧ ਪਨੇਵੰ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, **ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ** ਸਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੰ ਪਾਕਟੰ ਕਾਤੁੰ ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸਜ੍ਜਨਞ੍ਚ ਅਕਾਸੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਨ ਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਵਾਰੇ **ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪਅਚ੍ਛਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ।

੨੮੬. **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ।

੨੮੭. **ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਗਮ੍ਮ ਜੀਵਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਆਜੀਵੋ, ਚਤੁਪਚ੍ਚਯੋ, ਸੋਵ ਮਿਚ੍ਛਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ **ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿ,** ਤਸ੍ਸਾ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੁ, ਤਦੁਪ੍ਪਾਦਨਤਪਰਿਭੋਗਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੧. ਪਞ੍ਚਮੇ ਅਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਵਾਰੇ **ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਵਚਨਵਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਵਾਚਾਸਙ੍ਖਤਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਚ੍ਚਯਾ। **ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਮ੍ਮਿਕਕਤਿਕਾਦਿੰ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚਮੇ ਅਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਵਾਰੇ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਅਪਲੋਕਨਾਵਸਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਾਦਿਨਾ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਾਦਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿ ਚ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਅਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਆਦਯੋ। “**ਨਤ੍ਥੇਵ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**”ਤਿ ਇਦੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿਆਦਿਭਾਗਿਨਿਯੋ ਸਾਵਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮਥਭੇਦੰ

ਅਧਿਕਰਣਪਰਿਯਾਯਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੩. ਛਟ੍ਠੇ ਪਰਿਯਾਯਵਾਰੇ **ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ**ਤਿਆਦਿ ਸਾਸਨਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਅਵਿਪਰੀਤਤੋ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿਆਦਿਨਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਨਾਨਿ ਇਧੇਵ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਤਾਨਿ ਏਵ ਕਾਯਕਲਹਾਦਿਵਿਵਾਦਸ੍ਸ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ **ਠਾਨਾਨਿ,** ਓਕਾਸਤ੍ਤਾ **ਵਤ੍ਥੂਨਿ,** ਆਧਾਰਤ੍ਤਾ **ਭੂਮਿਯੋ**ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਬਜਾਕਤਹੇਤੂ**ਤਿ ਅਸੇਕ੍ਖਾਨੰ ਵਿਵਾਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦ੍ਵਾਦਸ ਮੂਲਾਨੀ**ਤਿ ਕੋਧੋ ਉਪਨਾਹੋ, ਮਕ੍ਖੋ ਪਲਾਸੋ, ਇਸ੍ਸਾ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਮਾਯਾ ਸਾਠੇਯਜੰ, ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸਿਤਾ ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨੀਤਿ ਇਮੇਸੰ ਛਨ੍ਨੰ ਯੁਗਲ਼ਾਨੰ ਵਸੇਨ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਚੇਵ ਲੋਭਾਦਯੋ ਛ ਹੇਤੂ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਮੂਲਾਨਿ।

੨੯੪. **ਚੁਦ੍ਦਸ ਮੂਲਾਨੀ**ਤਿ ਤਾਨੇਵ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚੁਦ੍ਦਸ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਮੂਲਾਨਿ।

੨੯੫. ਪਥਵੀਖਣਨਾਦੀਸੁ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੇਸੁ ਕੁਸਲਾਬਜਾਕਤਚਿਤ੍ਤਮੂਲਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ‘‘ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੨੯੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। “**ਛ ਹੇਤੂ**”ਤਿ ਇਦੰ ਕੁਸਲਾਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਕੁਸਲਹੇਤੂਨੰ ਅਭਾਵਤੋ। ‘‘ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ’’ਤਿ ਹਿ ਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਆਪਤ੍ਤਿਹੇਤਵੋ ਏਵ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੨੯੬. **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਪਲੋਕਨਵਾਚਾ, ਞਤ੍ਤਿਆਦਿਵਾਚਾਯੋ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਾ ਏਵ ਹਿ ਏਕਸੀਮਾਯੰ ਸਾਮਗ੍ਗਿਮੁਪਗਤਾਨੰ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਮਤਿਯਾ ਸਾਵਨਕਿਰਿਯਾਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਗਣਕਿਚ੍ਚਸਭਾਵਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵੇਨ ‘‘ਠਾਨਵਤ੍ਥੁਭੂਮਿਯੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਏਕੰ ਮੂਲੰ ਸਙ੍ਘੋ**ਤਿ ਯੇਭੁਯਜਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਗਣਞਤ੍ਤਿਅਪਲੋਕਨਾਨਞ੍ਹਿ ਗਣੋਪਿ ਮੂਲਨ੍ਤਿ। **ਞਤ੍ਤਿਤੋ** ਵਾਤਿ ਞਤ੍ਤਿਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਾਚਾਨੰ ਞਤ੍ਤਿਰੂਪਤ੍ਤਾ, ਞਤ੍ਤਿਪੁਬ੍ਬਕਤ੍ਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਮ੍ਮਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਵਾਚਾਞਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਹਿ ਦੁਵਿਧਾਸੁ ਞਤ੍ਤੀਸੁ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਪਿ ਕਮ੍ਮਮੂਲਕਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਵਿਭਾਗੋ ਚਾਯੰ ਉਪਰਿ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

“**ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ…ਪੇ॰… ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨੰ। “**ਸਿਯਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ਵਿਸਜ੍ਜਨੰ। “**ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਾ। **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਸਮਥਾ**ਤਿਆਦਿ ਪੁਨ ਵਿਸਜ੍ਜਨੰ। ਤਤ੍ਥ “**ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ‘‘ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਦਸ ਸਮਥਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨੰ। “**ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**”ਤਿ ਇਦੰ ‘‘ਦਸ ਸਮਥਾ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨੰ। ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਧਿਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਚ ਦੇਸਨਾਕ੍ਕਮਸਙ੍ਖਾਤਪਰਿਯਾਯਵਸੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਧਿਕਰਣਪਰਿਯਾਯਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਾਧਾਰਣਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੭. ਸਤ੍ਤਮੇ ਸਾਧਾਰਣਵਾਰੇ **ਸਾਧਾਰਣਾ**ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਨਕਿਚ੍ਚਸਾਧਾਰਣਾ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੨੯੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਾਰੇ **ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਨਤੋ ਤਪ੍ਪਕ੍ਖਿਕਾ।

ਸਾਧਾਰਣਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮਥਾਸਮਥਸ੍ਸਸਾਧਾਰਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੯. ਨਵਮੇ ਸਮਥਾਸਮਥਸਾਧਾਰਣਵਾਰੇ ‘‘ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਥਾ ਏਕਤੋਵ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੇਨ੍ਤਿ ਉਦਾਹੁ ਨਾਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ **‘‘ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ, ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਿਵਾਦਾਦਿਅਧਿਕਰਣਕ੍ਕਮੇਨ ਤਬ੍ਬੂਪਸਮਹੇਤੁਭੂਤੇ ਸਮਥੇ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੋ **‘‘ਯੇਭੁਯਜਸਿਕਾ’’**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੰ ਵਿਨਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਾ ਸੇਸਾ ਛਪਿ ਸਮਥਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੰ ਪਨ ਛਨ੍ਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾਪੇਕ੍ਖਾਭਾਵਤੋ ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸਮਥਾਸਮਥਸ੍ਸਸਾਧਾਰਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮਥਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੧-੩. ਏਕਾਦਸਮਵਾਰੇਪਿ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ**ਤਿਆਦਿ ਪੁਚ੍ਛਾ। **ਯੇਭੁਯਜਸਿਕਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਸਜ੍ਜਨੰ। ਏਵੰ ਵਿਨਯਵਾਰੇ ਕੁਸਲ-ਵਾਰੇ ਤਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸਜ੍ਜਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੇ, ਵਿਵਾਦਾਦਿਮ੍ਹਿ ਚ ਨਿਯੁਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਸਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕੁਸਲਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਾਦੀਨੰ, ਵਿਵਾਦਾਦੀਨਞ੍ਚ ਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵੋ ਤੇਨ ਤੇਨ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾਦਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਅਨਵਜ੍ਜਸਭਾਵਤ੍ਤਾ ਅਕੁਸਲੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤੁਪਚਾਰੋ ਨ ਯੁਤ੍ਤੋ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤੁਪਚਾਰੋ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਅਕੁਸਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੦੪. ਤਤੋ ਪਰੇਸੁ **ਯਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯਜਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਇਤਰੇਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨਿਯਮੇਨ ਸੰਸਟ੍ਠਤੰ, ਇਤਰੇਸੰ ਪਨ ਛਨ੍ਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਸੰਸਗ੍ਗਾਭਾਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸਮਥਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੰਸਟ੍ਠਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੬. **ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਮਥਾਤਿ ਵਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸੰਸਟ੍ਠਾ**ਤਿਆਦਿ ਸਮਥਾਨੰ ਅਧਿਕਰਣੇਸੁ ਏਵ ਯਥਾਰਹੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ, ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਵਿਨਾ ਤੇਸੰ ਵਿਸੁੰ ਅਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਤੋ ਸਮਥੇਹਿ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਸੰਸਟ੍ਠੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਸੰਸਟ੍ਠਤਾਯ ਠਿਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਤੇਸੰ ਅਸੰਸਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਕਿੰ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿਆਦਿ ਗਾਰਯ੍ਹਵਾਦਦਸ੍ਸਨੰ। **ਸੋ ਮਾ ਹੇਵ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਏਵੰ ਵਦਤਿ, ਸੋ ‘‘ਮਾ ਏਵੰ ਵਦਾ’’ਤਿ ਵਚਨੀਯੋ ਅਸ੍ਸ, ਨ ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ ਸਮਥਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਧਿਕਰਣਾ ਵੂਪਸਮਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਪਹਾਨਾਵਤ੍ਥਾਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਲਕ੍ਖਣਤੋ ਪਨ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮਥਾਨੰ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਅਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮਥਾ ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨਾਞ੍ਞੇਹੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਅਨੁਵਾਦ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿਆਦਿ (ਪਰਿ॰ ੩੧੧)।

੩੦੭-੩੧੩. ਵਿਵਾ**ਦਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀ**ਤਿਆਦਿਕੋ ਸਮ੍ਮਤਿਵਾਰੋ। ਤਦਨਨ੍ਤਰੋ ਸਮ੍ਮਤਿਨਸਮ੍ਮਤਿਵਾਰੋ ਚ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮਥਾਨੰ ਸੰਸਟ੍ਠਤੰ, ਵਿਸੰਸਟ੍ਠਤਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦਿਕੋ ਸਮਥਾਧਿਕਰਣਵਾਰੋ ਸਮਥਾਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ, ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਚ ਅਧਿਕਰਣਾਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ, ਸਮਥੇਹਿ ਚ ਵੂਪਸਮਾਵੂਪਸਮੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੩੧੪. ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿਵਾਰੋ ਪਨ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਨ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਭਵਮਤ੍ਤੇਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਧਿਕਰਣੰ ਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਞ੍ਚਰਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ ਆਹ **"ਅਪਿ ਚਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਮ੍ਪਰਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **"ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਮ੍ਮੋ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਵਿਵਾਦਪਚ੍ਚਯਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਖੇਮਭਙ੍ਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਤੇਸੰ ਪਕ੍ਖੰ ਪਰਿਯੇਸਨੇਨ ਕਲਹੰ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਾਨੰ ਵਿਵਾਦੋ ਕਞ੍ਚਿ ਮਹਾਪਰਿਸੰ ਸਙ੍ਘਪਰਿਣਾਯਕੰ ਲਜ੍ਜਿੰ ਆਗਮ੍ਮ ਵੂਪਸਮੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਥਾ ਅਵੂਪਸਮਨ੍ਤੋ ਪਨ ਵਿਵਾਦੋ ਕਮੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲੇਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਵਾਦੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਤਤੋ ਅਨੁਵਾਦਾਦੀਨੀਤਿ ਏਵੰ ਪਰਮ੍ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਵੂਪਸਮਕਾਰਣਾਭਾਵੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣ"**ਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਵਦਤੋ ਯੋ ਵਿਵਾਦੋ, ਤੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਸੰਸਟ੍ਠਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਜਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੮. ਤਦਨਨ੍ਤਰਵਾਰੇ ਪਨ **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤੇਪਿ ਸੰਸਗ੍ਗਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੂਸੁ ਅਧਿਕਰਣੇਸੁ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਭਾਵਮੇਵ ਭਜਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਾਧਿਕਰਣਭਾਵੰ, ਚਤੂਸੁ ਅਧਿਕਰਣੇਸੁ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਤ੍ਤਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਭਾਵੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੩੧੯. **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਭਜਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਵੂਪਸਮਨੇ ਸਤਿ ਨਿਯਤਸਮਥੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਭਜਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਸਮਤ੍ਥਾਯ ਕਿਤ੍ਤਕੇ ਸਮਥੇ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਤ੍ਤਕੇ ਸਮਥੇ ਆਗਮ੍ਮ ਵੂਪਸਮੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤਿ ਸਮਥਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਕਤਿਸੁ ਸਮਥੇਸੁ ਤੇਹਿ ਸਮਾਨਵਸੇਨ ਪਵਿਟ੍ਠੰ। **ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਵੂਪਸਮਕਰਣਤ੍ਥੰ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ।

ਭਜਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਖਨ੍ਧਕਪੁਚ੍ਛਾਵ◌ਾਰੋ

ਪੁਚ੍ਛਾਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੦. **ਉਪਸਮ੍ਪਦਕ੍ਖਨ੍ਧਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਖਨ੍ਧਕਂ (ਮਹਾਵ॰ ੮੪)। ਸਹ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇਨਾਤਿ **ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ**। ‘‘ਸਨ੍ਨਿਦ੍ਦੇਸ’’ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ ਪਾਠੋ, ਸੋ ਏਵਤ੍ਥੋ। **ਨਿਦਾਨੇਨ ਚ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਪ੍ਪਕਾਸਕਂ ਨਿਦਾਨਵਚਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਨਾਮ, ਤਨ੍ਨਿਦਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਨਾਮ, ਤੇਹਿ ਅਵਯਵਭੂਤੇਹਿ ਸਹਿਤਂ ਤਂਸਮੁਦਾਯਭੂਤਂ ਖਨ੍ਧਕਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਤ੍ਤਮਾਨਿ ਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਞਾਪਕਾਨਿ ਵਚਨਾਨਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਿ। **ਤੇਸਂ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਨੁ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਾਮ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਞ੍ਞੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਦਾਨਂ, ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ‘‘ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ’’ਤਿ ਸਾਮਿਵਸੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ ਆਹ **“ਯੇਨ ਯੇਨ ਹਿ ਪਦੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਉਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕਾਦੀਨਞ੍ਞੇਵ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੨ ਆਦਯੋ) ਗਹਣਂ।

ਪੁਚ੍ਛਾਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਨਯਂ

ਏਕਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੧. ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਨਯੇ ਪਨ **ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਪਥਵੀਖਣਨਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਕਾ, ਸਾਪਿ ਪਚ੍ਛਾ ਆਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾਵ ਹੋਤਿ।

ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਦੀਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਆਪਨ੍ਨਾਤਿ ਵਤ੍ਤਭੇਦੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤੀਨਂਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ-ਪਦੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਮਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ। **ਮੂਲਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਦੀਨਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਦਿਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸਮਾਨਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਚਰਣਕਾਲੇ ਆਪਨ੍ਨਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਅਗ੍ਘਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਓਧਾਨਸਮੋਧਾਨਵਸੇਨ ਓਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮੋਧਾਯ ਤਦਗ੍ਘਵਸੇਨ ਪੁਨ ਦਿਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸਾਦਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਚਰਣਕਾਲੇ ਪੁਨ ਆਪਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸਉਸ੍ਸਾਹੇਨੇਵਾਤਿ ਪੁਨਪਿ ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਏਵਂ ਦੇਸਿਤਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਨੇ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਅਟ੍ਠਮੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ**"ਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਏਵ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਮ੍ਪਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਕਂ ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਪੁਣ੍ਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਟ੍ਠਮੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵੇਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸਵਸ੍ਸਾਤਿ ''ਇਧ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਗਿਹੀਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਕਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸਵਸ੍ਸ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ''ਅਸੁਕਂ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸਵਸ੍ਸ ਅਸਚ੍ਚਾਪਨੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ।

ਤਥਾ ਚੋਦਿਤੋਤਿ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਚੋਦਿਤੋ, ਸਯਂ ਸਚ੍ਚੇ, ਅਕੁਪ੍ਪੇ ਚ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਅਧਮ੍ਮਚੁਦਿਤਕੋ ਏਵ। ਪਞ੍ਚਾਨਨ੍ਤਰਿਯਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ **ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਨਿਯਤਾ** ਨਾਮ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ **ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਨਿਯਤਾ** ਨਾਮ।

ਏਕਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨. ਦੁਕੇਸੁ ਸਯਮੇਵ ਸਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਆਹ "**ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਚ੍ਛੇਦਅਤ੍ਤਘਾਤਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ।

ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਾਤਿ ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਭਣ੍ਡਪਟਿਸਾਮਨਂ, ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਪਟਿਭਾਨਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਾ। "**ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ...ਪੇ॰... ਪਤ੍ਤੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੭) ਵਚਨਤੋ ਅਨਾਦਰਿਯੇਨ ਆਮਿਸਸਙ੍ਗਹਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਅਦਾਨਆਪਤ੍ਤਿਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਭਾਗਾਪੱਤਿੰ, ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਆਦਿਞ੍ਞ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ। ਨਿਦਾਨੁੱਦੇਸੇ ਆਪੱਤਿੰ ਅਨਾਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਨ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਆਪੱਜਤਿ ਨਾਮ। **ਓਵਾਦੰ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਵੁੱਤੰ ਵਚਨੰ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਬਾਲਗਿਲਾਨਗਮਿਯਵਿਵਜ੍ਜਿਤੋ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਨੇ, ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਰੁੱਤਰੇਨ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਚ ਆਪੱਤਿਯੋਪਿ ਅਪਰਿਭੋਗੇਨ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਾਪੱਤਿਯੋਵ। **ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਨਨ੍ਤਰਿਯਨਿਪ੍ਫੱਤਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣੰ। **ਬਾਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਵਿਧਿੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਬਾਲਸ੍ਸੇਵ। **ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬਜਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕਸਭਾਗਤੰ ਪਰਿਵੀਮੰਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਵਿਨਯੇ ਆਗਤਾ ਅਤ੍ਥਾ ਵੇਨਯਿਕਾਤਿ ਆਹ "**ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਾ ਵਿਨਯਸਿਦ੍ਧਾ**"ਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮੰ ਵਿਹਾਰਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਤ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਤਞ੍ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਕੁਲਦੂਸਕੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਪੱਤਿਬਹੁਲੋਪਿ ਆਵੇਣਿਕਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਆਪੱਤਾਦਿਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ ''ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭) ਵੁੱਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋ, ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧੋ ਨਿਰਾਪੱਤਿਕੋ ਦੁਨ੍ਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਓਸਾਰਣਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮੰ ਏਤ੍ਥ ਓਸਾਰਣੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਤਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਕੋ ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਸੋਸਾਰਿਤੋ, ਪਣ੍ਡਕਾਦਿਕੋ ਦੋਸਾਰਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਿਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੩. ਤਿਕੇਸੁ **ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਾਪੱਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪੱਤਿੰ। **ਆਵੁਸੋਵਾਦੇਨਾ**ਤਿ ''ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਆਲਪਨੇਨ। **ਆਪੱਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪੱਤਿੰ। **ਸੇਸਾ ਰੱਤਿਞ੍ਚੇਵ ਦਿਵਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਾ ਪਠਮਕਥਿਨਾਦੀ (ਪਾਰਾ॰ ੪੫੯) ਸਬ੍ਬਾ ਆਪੱਤਿਯੋਪਿ ਰੱਤਿਨ੍ਦਿਵਾਨੰ ਵੇਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸਞ੍ਞੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਅਥ ਵਾ ਉਦ੍ਧਸ੍ਤੇ ਅਰੁਣੇ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦਿਵਾ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬੇਸੁ ਏਵ ਪਵਿਟ੍ਠਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਾਦਨਾਪੱਤਿਯੋ, ਪਨ ਰੱਤਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨਾਪੱਤਿ ਚ ਰੱਤਿਯਞ੍ਞੇਵ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪੁਰੇਭੱਤੰ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਅਨਤਿਰਿੱਤਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਦਿਵਾ ਏਵ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਭੋਜਨਪਟਿਸੰਯੁੱਤਾਨਿ ਸੇਖਿਯਾਨਿ, ਗਣਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਚ ਦਿਵਾ ਏਵ ਆਪੱਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਈਦਿਸਾ ਆਪੱਤਿਯੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਵ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਨ ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੋਤਿ ਦਸਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਬਾਲਸ੍ਸੇਵ ਪਞ੍ਞੱਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੱਤਾ ਵੁੱਤੰ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਅਸਮ੍ਮਾਵੱਤਨਾਪੱਤਿੰ, ਅਲਜ੍ਜੀਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਨਾਦਿਮ੍ਪਿ ਦਸਵਸ੍ਸੋਵ ਆਪੱਜਤਿ, ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਨਿੰ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਨੁਬਨ੍ਧਾਦਿਮ੍ਪਿ ਊਨਦਸਵਸ੍ਸਾ ਆਪੱਜਨ੍ਤਿ। **ਅਬਜਾਕਤਚਿੱਤੋ**ਤਿ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਵਙ੍ਗਚਿੱਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ।

ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਨਾਦਰਿਯੇਨ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਕੇਨਚਿ ਪੱਚਯੇਨ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖਚਾਤੁੱਦਸੇ ਸਙ੍ਘੇ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਦਰਿਯੇਨ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਆਪੱਤਿੰ ਕਾਲ਼ੇਪਿ ਆਪੱਜਤੀਤਿ ਜੁਣ੍ਹੇ ਏਵਾਤਿ ਨਿਯਮੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੱਛਿਮਵਸ੍ਸੰਵੁੱਤ੍ਥੋ ਪਨ ਪੱਛਿਮਕੱਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਿਯਮੇਵ ਪਵਾਰੇਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਵਾਰਣਾਪੱਚਯਾ ਆਪੱਤਿੰ ਆਪੱਜਮਾਨੋ ਏਵ ਜੁਣ੍ਹੇ ਆਪੱਜਤੀਤਿ ਨਿਯਮੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਜੁਣ੍ਹੇ ਕਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

"ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤੀ"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਯਮਵਚਨੇਨੇਵ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਵਸ੍ਸਾਨੁਪਗਮਨਅਕਰਣੀਯੇਨ ਪਕ੍ਕਮਾਦਯੋਪਿ ਵਸ੍ਸੇ ਏਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਤ੍ਥਿਕਮ੍ਮਾਦਿਮ੍ਪਿ ਗਿਲਾਨੋ ਏਵ। ਅਧੋਤਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਮਨਾਦੀਨਿਪਿ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਰਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦਿ ਚ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯਮੇਵ। ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਦਿਸਾਪਕ੍ਕਮਨਾਦਿ ਚ ਬਹਿਸੀਮਾਯਮੇਵ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇ ਸਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਵਿਕਰਣਾਪਤ੍ਤਿਸਮਨੁਭਾਸਨਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੂਪਸਮ੍ਪਾਦਨਾਦਿਸਬ੍ਬਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਏਵ। ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਗਣੁਪੋਸਥਾਦੀਸੁਪਿ ਗਣਾਦਿਮਜ੍ਝੇ ਏਵ। ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਾਦਿਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤੀਣਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਦਾਨਾਨੀਤਿ ਯੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਕਾਲੇ, ਅਨੁਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਸਚ੍ਚਿਚ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਚੋਦਿਤੋ ਸਰਮਾਨੋ ਏਵ ''ਨ ਸਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਯੋ ਚ ''ਸੁਪਿਨਂ ਵਿਯ ਸਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਮੁਸਾ ਵਦਤਿ, ਯੋ ਚ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਕਾਲੇ ਕਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਤੀਣਿ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਦਾਨਾਨਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ।

ਅਪਕਤਤ੍ਤੋਤਿ ਵਿਨਯੇ ਅਪਕਤਞ੍ਞੂ। ਤੇਨਾਹ ''ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੫)। **"ਦਿਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਓਵਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮੁਖਾਲਮ੍ਬਰਕਰਣਾਦਿਭੇਦੋਤਿ ਮੁਖਭੇਰੀਵਾਦਨਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦੋ। **ਉਪਘਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਿ। **ਬੀਜਨਿਗ੍ਗਾਹਾਦਿਕੇ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਬੀਜਨਿਂ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਾਦਿਕਰਣੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਿਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਕ੍ਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੪. ਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ **ਸੋ**ਤਿ ਗਿਹਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ। **ਅਵਾਪੁਰਣਂ ਦਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਗਬ੍ਭਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਟ੍ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਵਰਣਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਦਾਤੁਂ। ਸਙ੍ਘਤ੍ਥਾਯ ਉਪਨੀਤਂ ਸਯਮੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਪਟਿਸਾਮਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨ੍ਤੋ ਠਪਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ।

ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਪਠਮਂ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਆਹ **"ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨਾ"**ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਨਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵਮਤ੍ਥੋ। **ਮਨੁਭਾਸਾ**ਤਿ ਮਨ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਕਥਨਂ। **"ਨਵਮਭਿਕ੍ਖੁਨਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਯਥਾਕਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੨੬) ਵਚਨਤੋ ਆਦਿਤੋ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

"ਇਧ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਆਪਜ੍ਜਤੀ"ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਚ੍ਚਿਚ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਾਨਿ ਇਧ ਪਰਿਵਾਰੇ ਉਦ੍ਧਟਾਨੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਿ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਚਤੁਕ੍ਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੫. ਪਞ੍ਚਕੇਸੁ **ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਸ੍ਸ ''ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸਭਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੁਸਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਨੀਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਸਾਨੇ ਪੇਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਹਿ ਨੁਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਤਵਤ੍ਥਾਨਿ ਏਵਂ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਞ੍ਹਾਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਹੇਹਿ ਅਵਹਾਰਙ੍ਗੇਹਿ। ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਪਨ ਗਰੁਕਲਹੁਕਭੇਦੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਸਂਯੋਗਾਦਿਕਂ ਕਿਲੇਸਸਮੁਦਾਚਾਰਹੇਤੁਕਂ **ਪਟਿਭਾਨਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। **ਪਞ੍ਹਾਸਹਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪਞ੍ਹਾਸਹਸ੍ਸਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਦਹਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਦਹਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਮਗ੍ਗਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਤੇਨ ਥੇਰੋ ਪਸੀਦਿ। **ਵਤ੍ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। **ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਆਵੁਸੋ**ਤਿਆਦਿਕਂ ਥੇਰੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਨਿਸਂਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਂ ਅਵੋਚਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

''ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਦਚੇਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। **ਚੋਦਨਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਚੋਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਤ੍ਤਕਂ ਗਯ੍ਹੂਪਗਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬਵਚਨਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਕਂ, ''ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਏਕਂ, ''ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ ਏਕਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਾਦਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ। **ਕਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨੁਲੋਮਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਚੋਦਕੇਨ ਵਾ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਕਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਪਟਿਵਚਨਾਨੁਰੂਪੇਨ ਵਦਨ੍ਤੋ ਕਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ, ਤਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨੁਲੋਮੇਨੇਵ ਵਦਨ੍ਤੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨੁਲੋਮਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ। **ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯਪਿ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਏਵ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਹੇਤੁਤ੍ਤਾ, ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਞ੍ਚਕਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਛਕ੍ਕਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੬. ਛਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਛ ਅਗਾਰਵਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਸਿਕ੍ਖਾਸੁ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ, ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇ ਚ ਛ ਅਗਾਰਵਾ, ਤੇਸੁ ਏਵ ਚ ਛ ਗਾਰਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **"ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਪਰਮਤਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਪਰਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ।

੩੨੮. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਆਗਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹੀ**ਤਿ ''ਪੁਬ੍ਬੇਵਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ **ਮੁਸਾਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** (ਪਾਚਿ॰ ੪) ਆਗਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ।

੩੨੯. **ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਤਂ ਅਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਚਰਣਂ ਏਤ੍ਥ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ, ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਵਾ ਕੁਤੋ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ **ਆਘਾਤਂ ਪਟਿਵਿਨੇਤਿ**।

੩੩੦. ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋਤਿਆਦਿਨਾ ਵਸੇਨਾਤਿ ''ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ, ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ। ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ, ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ। ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰਨ੍ਤਿ ਵਾ। ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ, ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ। ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਹੋਤਿ ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ, ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੬੯) ਏਵਂ ਆਗਤਾ ਦਸ ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋ ਅਟ੍ਠਮਿਚ੍ਛਾਞਾਣਮਿਚ੍ਛਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਮਿਚ੍ਛਾਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਮੋਹੋ। ਅਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਮੁਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਤਾ **ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ।

ਵਿਪਰੀਤਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਦਸ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ** ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ, ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਞਾਣਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ ਵਾ **ਸਮ੍ਮਾਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਉਪੋਸਥਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੨. ਉਪੋਸਥਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਸੁ **ਪਵਾਰਣਗਾਥਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾਵਾਚਾ ਏਵ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਛਨ੍ਦੋਵਿਚਿਤਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਵੁਤ੍ਤਜਾਤਿਭੇਦਾ ਗਾਥਾ।

ਛਕ੍ਕਵਾਰਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ

ਪਠਮਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ

ਸਤ੍ਤਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੫. ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਸਤਾਨੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਤਾਨਿ। ਵਿਗ੍ਗਹਪਦੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਤਿਰੇਕਨ੍ਤਿ ਪਠਮਕਥਿਨਂ। **ਕਾਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਂ। **ਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਤਾਰੋਚਨਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਚ ਅਕ੍ਕੋਸੋ**ਤਿ ''ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਕ੍ਕੋਸੇਯ੍ਯ ਵਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੦੨੯) ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

ਦ੍ਵੇਪਿ ਚ ਭੇਦਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ। **ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕ**ਨਾਮੇਨ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਾਪਨਂ। **ਵਿਕਾਲੇ**ਤਿ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਂ। **ਚਾਰਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ। **ਨਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਰੇਨਦ੍ਧਮਾਸਨਹਾਨਂ।

ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਖਿਯ੍ਯਨਂ। **ਗਿਰਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਨਚ੍ਚਗੀਤਂ। **ਚਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਚਾਰਿਕਚਰਣਂ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਅਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਵਾਸਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੇਨ ਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ। **ਸੋਲ਼ਸਾ**ਤਿ ਆਦਿਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ, ਕੁਲਦੂਸਨਞ੍ਚਾਤਿ ਛ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਦਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ।

ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸਾਤਿ ਪਠਮਕਥਿਨਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਰੂਪਿਯਚੀਵਰਵਾਯਾਪਨਕੋਸੇਯ੍ਯਮਿਸ੍ਸਕਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਦੁਤਿਯਪਤ੍ਤਵਜ੍ਜਿਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਚਾਤਿ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸ। **ਛਪਞ੍ਞਾਸਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਛਪਞ੍ਞਾਸਸਤਂ।

ਦਸ ਗਾਰਯ੍ਹਾਤਿ ਵੋਸਾਸਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਦ੍ਵਯਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਦਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਨਿ। **ਦ੍ਵੇ ਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾਨਿ** ਸੁਰੁਸੁਰੁਕਾਰਕਸਾਮਿਸੇਨਹਤ੍ਥੇਨਪਾਨੀਯਥਾਲਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਸਿਤ੍ਥਕਪਤ੍ਤਧੋਵਨਾਨਿ ਤੀਣਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਸੇਖਿਯਾਨਿ।

ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਖਣਨੇ**ਤਿ ਪਥਵੀਖਣਨਂ। **ਗਚ੍ਛ ਦੇਵਤੇ**ਤਿ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਸਿਞ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਾਣੋਦਕਸਿਞ੍ਚਨਂ। **ਮਹਾਵਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕਵਿਹਾਰੋ।

ਅਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਂ। **ਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵ ਦ੍ਵਾਰਕੋਸਾ ਅਗ੍ਗਲ਼ਟ੍ਠਪਨਂ। **ਸਹਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ। **ਪਯੋਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਰੁਸੁਰੁਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮੋਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਂ। **ਪਤ੍ਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਪਤ੍ਤੋ। **ਓਵਾਦੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦੋ। **ਭੇਸਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਾਸਪਚ੍ਚਯਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ। **ਓਵਾਦੋ**ਤਿ ਓਵਾਦਾਯ ਵਾ ਸਂਵਾਸਾਯ ਵਾ ਅਗਮਨਂ।

੩੩੭. ''ਯੇ ਚ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ''ਤਿ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ''ਇਮੇ ਖੋ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ''ਸਾਧਾਰਣਂ ਅਸਾਧਾਰਣ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਪਞ੍ਹਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਕਤਿ ਛੇਦਨਕਾਨੀ''ਤਿਆਦਿਕੇ ਅਟ੍ਠ ਪਞ੍ਹੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ''ਵੀਸਂ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ...ਪੇ॰... ਛਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਸਾਧਾਰਣਾਦਿਪਞ੍ਹਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਉਕ੍ਕਮਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੇ ਚ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾਤਿ ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੩੩੮. **ਧੋਵਨਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ**ਤਿਆਦਿਗਾਥਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾਨਂ ਗਾਥਾਵ। **ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਸੀਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ। **ਦ੍ਵੇ ਲੋਮਾ**ਤਿ ਤਿਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮਧੋਵਾਪਨਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਏਲਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ। ਵ**ਸ੍ਸਿਕਾ ਆਰਞ੍ਞਕੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਪਰਿਯੇਸਨਅਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਸਹ।

ਪਣੀਤਨ੍ਤਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ। **ਊਨ**ਨ੍ਤਿ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੂਪਸਮ੍ਪਾਦਨਂ। **ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਵਿਧਾਯ ਗਮਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਨਿਸੀਦਨੇ ਚ ਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਨਿਸੀਦਨਕਾਰਾਪਨੇ ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਥਾ ਵ**ਸ੍ਸਿਕਾ ਯਾ ਚ ਸਾਟਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਤਂ ਸਤ੍ਤਤਿ ਛਚ੍ਚੇਵਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਛਚਤ੍ਤਾਰੀਸ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਤਿਂਸਾਧਿਕਂ ਸਤਞ੍ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਚ ਛਸਤ੍ਤਤਿਅਧਿਕਂ ਸਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਂ ਸਤ੍ਤਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀ**ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਾਧਾਰਣਸਿਕ੍ਖਾਨਂ ਗਣਨਾ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਅਧਿਕਂ ਸਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਭਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਚੇਵ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਦਯੋ ਚ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤੇ ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਭੇਦੇਨ, ਭਿਕ੍ਖੁਉਪੋਸਥਾਦਿਭੇਦੇਨ ਚ ਵਿਭਜੀਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਵਿਭਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿਆਦਿ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਂ। **ਦ੍ਵੀਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦੀਨਂ ਸਮਥੇਹਿ ਵੂਪਸਮਦਸ੍ਸਨਂ।

ਸਤ੍ਤਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੯. **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ''ਗਰੁਕ ਲਹੁਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਦ੍ਧਟਪਞ੍ਹੇਸੁ ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ''ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੇਤਾਨਿ ਵਿਯਾਕਰੋਹਿ, ਹਨ੍ਦ ਵਾਕ੍ਯਂ ਸੁਣੋਮ ਤੇ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ''ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੇਤਾਨਿ ਵਿਯਾਕਰੋਹਿ, ਹਨ੍ਦ ਵਾਕ੍ਯਂ ਸੁਣੋਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਹਿਤਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਆਯਾਚਨਵਚਨੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਤਿਵਸ੍ਸਤੀਤਿ ਓਵਸ੍ਸਤਿ, ਵਸ੍ਸੋਦਕਂ ਪਵਿਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯੇ ਧਾਰਯਤੀਤਿ ਧਮ੍ਮੋ, ਤੇਸਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਾਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਹੋ, ਤੇ ਤੇ ਅਤ੍ਥਾ ਗਾਥਾਹਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਣੀਯਨ੍ਤਿ ਕਥੀਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਹਿ ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਅਧਿਕਰਣਭੇਦਂ

ਉਕ੍ਕੋਟਨਭੇਦਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੧. **“ਅਲਂ ਆਵੁਸੋ”ਤਿ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਅਲਂ ਭਣ੍ਡਨਾਦਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਦੀਸੁ ਦੋਸਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨੇਵਾ”**ਤਿ।

ਵਿਸਮਾਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਵਿਸਮਨਿਸ੍ਸਿਤੋ** ਨਾਮ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਿਤੋ **ਗਹਨਨਿਸ੍ਸਿਤੋ,** ਬਲਵਨ੍ਤੇ ਪੁਰਿਸੇ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ **ਬਲਵਨਿਸ੍ਸਿਤੋ** ਨਾਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਏਕੋ ਵਿਸਮਾਨੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਉਕ੍ਕੋਟਨਭੇਦਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਿਕਰਣਨਿਦਾਨਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੨. **ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਆਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਾਨਂ ਵਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕਿਚ੍ਚਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਨਂ ਤਦਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਨਂ ਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਵਸੇਨ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਵਸੇਨਾਤਿ।

੩੪੪. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ‘‘ਕਤਿਹਿ ਅਧਿਕਰਣੇਹੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ‘‘ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਕਤਿਸੁ ਠਾਨੇਸੂ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ‘‘ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ‘‘ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੀਹਿਪਿ ਏਤੇਹਿ ਏਕੋ ਵੂਪਸਮਨਪ੍ਪਕਾਰੋਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੪੮. **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦਿਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਦਯੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ।

ਅਧਿਕਰਣਨਿਦਾਨਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਤ੍ਤਸਮਥਨਾਨਾਤ੍ਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੪. ਅਧਿਕਰਣਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਵਿਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਵੋਹਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਰੂਪਵਿਪਾਕਾਯ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਾਦਨਾਯ ਕਾਯਵਚੀਵੋਹਾਰੋ। **ਮੇਧਗ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਕਲਹੋ।

ਅਨੁਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਤਾਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾਯ ਅਨੁ ਅਨੁ ਸਂਯੁਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਨਿਨ੍ਨਤਾ।

ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਤਾਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਸਞ੍ਜਾਤੁਸ੍ਸਾਹਤਾ। **ਅਨੁਬਲਪ੍ਪਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਕਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਰਣਂ। **ਕਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਾਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾਦਿਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦੀਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਸਙ੍ਗਹਾਭਾਵਾ।

ਸਤ੍ਤਸਮਥਨਾਨਾਤ੍ਥਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਿਕਰਣਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ

ਚੋਦਨਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੯. ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ''ਚੋਦਨਾ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਪੁਚ੍ਛਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਕਤਾ। ''ਚੋਦਨਾ ਸਾਰਣਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਸਯਮੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਅਕਾਸੀਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਮਨੁਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਵਿਚਾਰਣਾਗਹਣਂ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ, ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰਾਨਞ੍ਚ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਗਹਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਨਯਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪਰਿਯੋਸਾਪਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

"ਮਾ ਖੋ ਤੁਰਿਤੋ ਅਭਣੀ"ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਭਿਮੁਖੇ ਠਿਤਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਂ ਓਵਦਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਥੇਰੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਵਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ।

ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਨੁਯੁਜ੍ਜਨਕ੍ਕਮਂ, ਤਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਿਸਯੇਪਿ ਤਂਤਂਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੁਲੋਮੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੁਲੋਮਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਂ ਨਾਸੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਗਤਿਗਮਨਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ।

ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਤ-ਸਦ੍ਦੋ ਭਾਵਸਾਧਨੋਤਿ ਆਹ **"ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਤਨ੍ਤਿ ਕਥਾਨੁਸਨ੍ਧੀ"**ਤਿ। ਵ**ਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵ**ਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਆਚਾਰਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ, ਆਚਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਯਾ ਅਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਅਲਜ੍ਜਿਲਜ੍ਜਿਲਕ੍ਖਣਂ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ। ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਾਧਾਰਣਵਸੇਨ ਪਨ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਯਥਾਸਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨਾਦਿਕਂ ਅਲਜ੍ਜਿਲਜ੍ਜਿਲਕ੍ਖਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਚੁਦਿਤਕਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਾਨਂ ਕਥਾਯ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਯੁਤ੍ਤਂ ਵਚਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤੇਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਰਣੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਯਂ ਤਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਰੁਚਿਤਮੇਵ ਅਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਕਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਅਨੁਗੁਣਂ, ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਵਚਨਞ੍ਚ।

ਚੋਦਨਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚੋਦਨਾਕਣ੍ਡਂ

ਅਨੁवਿਜ੍ਜਕਕਿਚ੍ਚवਣ੍ਣਨਾ

੩੬੦. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਯਂ ਖੋ ਤ੍**वਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤ੍वਂ, ਆवੁਸੋ, ਯਂ ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚੋਦੇਸਿ, ਤਂ ਕਿਮ੍ਹਿ ਦੋਸੇ ਚੋਦੇਸਿ, ਕਤਰਾਯ वਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏवਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੩੬੧. **ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ**ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਅਮੂਲਕਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ**”ਤਿ।

੩੬੪. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਉਪੋਸਥੋ ਸਾਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ वਿਸੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਞ੍ਞੋਞ੍ਞਨਿਰਪੇਕ੍ਖੋ ਅਹੁਤ੍वਾ ਉਪੋਸਥੋ ਉਪੋਸਥਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍वਾ ‘‘ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਆਰੋਚੇਥ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਤ੍ਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹਂ ਆवੁਸੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਿवੀਮਂਸਨਾਰੋਚਨवਸੇਨ ਅਯੁਤ੍ਤੋ वਿवਜ੍ਜੇਤ੍वਾ ਯੁਤ੍ਤੋਹੇव ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਸਾਮਗ੍ਗੀਕਰਣਤ੍ਥਾਯ।

वਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪवਾਰਣਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਾਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਥਾਪੇਤ੍वਾ वਿਸੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭੋ ਏਤੇ**ਤਿ ਆਮਿਸਪੁਗ੍ਗਲਨਿਸ੍ਸਯਨੇ ਏਤੇ ਉਭੋ।

ਅਨੁवਿਜ੍ਜਕਕਿਚ੍ਚवਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚੂਲ਼ਸਙ੍ਗਾਮਂ

ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫. ਤਤ੍ਰ ਹੀਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ। **ਅਤ੍ਤੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਪੇਸਲਸ੍ਸ ਚੋਦਕਪਾਪਗਰਹੀਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਾ ਵੇਰੀਪੁਗ੍ਗਲਾ। **ਸਾਸਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਾਚਾਰਾਨੁਗੁਣਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਤਣ੍ਹਾਗਤਿਕਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ ਚ। **ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਅਭਿਭਵਨਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਸੋ ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੋ**ਤਿ ਸੋ ਚੋਦਕੋ ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੋ ਨਾਮ। **ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਮ੍ਪਿ ਰਾਜਕਥਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਵਸੇਨੇਵ ਰਾਜਚੋਰਾਦਿਕਥਂ, ਮੁਤਵਸੇਨਪਿ ਅਨ੍ਨਾਦਿਕਥਞ੍ਚ ਅਕਥੇਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਾ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪਪਟਿਚ੍ਛੇਦਪਦੇਨ ਸਕਲਅਭਿਧਮ੍ਮਤ੍ਥਪਿਟਕਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਮਥਾਚਾਰਾਦੀਹਿ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮਥਾਚਾਰੋ** ਨਾਮ ਸਮਥਭਾਵਨਾਕ੍ਕਮੋ। ਤਥਾ **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਾਰੋ**। **ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਵਤ੍ਤਾਦਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਾਦੀਸੁ ਗਰੁਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਾਦਿਕ੍ਕਮਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚੇਵ ਚੁਦ੍ਦਸਮਹਾਵਤ੍ਤਾਦਿਵਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚ, **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਹੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ। ਇਦਞ੍ਚ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਸ੍ਸੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਕੁਲਪਦੇਸੋ ਨਾਮ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤਿਯਮ੍ਪਿ ਕਾਸਿਕਰਾਜਕੁਲਾਦਿਕੁਲਵਿਸੇਸੋ। ਏਤਮੇਵਾਹ "**ਕੁਲਪਦੇਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਮਣ੍ਡਲੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤਮਜ੍ਝੇ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰੇਸਂ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਾਨੁਗੁਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਯਥਾ ਸਬ੍ਬੇ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਚਣ੍ਡਿਕਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਕਤਚਣ੍ਡਭਾਵੇਨ, ਅਫਰੁਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। "**ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਨਾ**"ਤਿ ਏਤੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। "**ਕਾਰੁਣਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਕਰੁਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। "**ਹਿਤਪਰਿਸਕ੍ਕਿਨਾ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਕਰੁਣਾ ਚ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਯਂ ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**"ਤਿ। **ਲਜ੍ਜਿਯਾ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਨੀ।

ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ''ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੩੬੨) ਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਤਂ। ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨਾਚਾਰਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨਂ **ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ, ਤਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਕਮੇਨ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਜੁਮਦ੍ਦਵੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਉਪਚਰਿਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ। ''ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਚਾ''ਤਿ ਇਦਂ ''ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪਕਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਚ...ਪੇ॰... ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਗਾਰਵੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਪਨ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ ਪਕ੍ਖਪਾਤਗਾਰਵੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਵਿਧਿਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਵ ਤੇਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੬੬. ਸਂਸਨ੍ਦਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾਤਿ ਸਂਸਯੇ ਜਾਤੇ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਛਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਾਦਿਉਪਮੇਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਚੋਦਕਚੁਦਿਤਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਸਰੂਪਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ। **ਅਤ੍ਥੋ ਜਾਨਾਪਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਭਾਵਿਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਚੋਦਕਚੁਦਿਤਕਸਙ੍ਘਾਨਂ ਞਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨਤ੍ਥਾਯ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਠਪਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਚੋਦਕਚੁਦਿਤਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਾਰਣਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਪਮੁਟ੍ਠਸਰਾਪਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਵਚਨੀਯਕਰਣਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਦੋਸੇ ਸਾਰਿਤੇਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਵਚਨੀਯਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। "**ਨ ਤੇ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਾ**"ਤਿ ਇਦਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਵਿਸਂਵਾਦਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ ਏਵ ਨ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਇਤਰੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਆਯਤਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਅਕਾਰਣਭੂਤਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਖੀਣਾਸवਾਨਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਾ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਜਰੂਪਸਙ੍ਖਾਤਾ ਖਨ੍ਧਾ, ਤੇ ਚ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨੁਸਯਤਾਯ ਪੁਨਬ੍ਭवਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਤਣ੍ਹਾਦਿਪਚ੍ਚਯੇਹਿ वਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ "**ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨ**"ਨ੍ਤਿ वੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ वਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ। ਤੇਨੇवਾਹ "**ਤਸ੍ਮਿ**"ਨ੍ਤਿ। **वਿਨਯਮਨ੍ਤਨਾ**ਤਿ वਿਨਯवਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਸੋਤਾवਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਤਸ੍ਸ ਓਦਹਨਂ, ਸवਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਞਾਣ**"ਨ੍ਤਿ। ਯਥਾवੁਤ੍ਤਾਯ वਿਨਯਸਂवਰਾਦਿਕਾਰਣਪਰਮ੍ਪਰਾਯ वਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਏव ਪਧਾਨਤ੍ਤਾ ਸਾ ਪੁਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ वਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਉਦ੍ਧਟੋਤਿ ਆਹ "**ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਙ੍ਖਾਤੋ वਿਮੋਕ੍ਖੋ**"ਤਿ। ਅਥ वਾ **ਯੋ** ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ **ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍वਾ** ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨवਸੇਨ **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ** ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਤਿਯਾ, ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਕਮ੍ਮਜਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿਯਾ ਚ **वਿਮੋਕ੍ਖੋ** वਿਮੁਚ੍ਚਨਂ ਅਪੁਨਪ੍ਪवਤ੍ਤਿवਸੇਨ वਿਗਮੋ, **ਏਤਦਤ੍ਥਾਯ** ਏਤਸ੍ਸ वਿਗਮਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਏवਾਤਿ ਏवਂ ਨਿਗਮਨवਸੇਨਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ वੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੬੭. ਅਨੁਯੋਗवਤ੍ਤਗਾਥਾਸੁ **ਕੁਸਲੇਨ ਬੁਦ੍ਧਿਮਤਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ। **ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ, ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨੇ**वਾਤਿਆਦੀਸੁ ਤੇਨੇव ਕਤਾਕਤਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨੇव ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਅਜਾਨਨਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਂ ਕਤਾਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦਿਸਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾवੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸਾਯ।

ਅਨੁवਿਜ੍ਜਕਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿवਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਹਾਸങ്ഗാਮਂ

ਵോਹਰਨ੍ਤੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੮-੩੭੪. ਮਹਾਸങ്ഗਾਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਸങ്ഗਾਮਾਵਚਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਾਦਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। **ਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਆਦਿਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ। **ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਕਾਰਕੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸങ്ഘੇ ਵਾ ਗਣੇ ਵਾ ਪਰਿਣਾਯਕਭੂਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੩੭੫. ਵਿ**ਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਲਾਦਿਦਸਨ੍ਨਂ ਸੁਕ੍ਕਾਨਂ ਮੋਚਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਤੇਲਾਦਿਮਨੁਵਣ੍ਣਾਨਂ ਨੀਲਾਦਿਪਚੁਰਵਣ੍ਣਾਨਂ ਵਸੇਨ "ਵ**ਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਚੁਰਤ੍ਥੇ ਹਿ ਇਧ ਅਵਣ੍ਣੋਤਿ **ਅ**-ਕਾਰੋ।

੩੭੯. **ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੇ ਦ੍ਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਿਹਾਦਿਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਿਕਾ ਅਞ੍ਞਭੂਮੀਸੁ ਅਰਿਯਾ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਪਕ੍ਖਂ ਏਵ ਭਜਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਵੋਹਰਨ੍ਤੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਥਿਨਭੇਦਂ

ਕਥਿਨਅਤ੍ਥਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੪. ਕਥਿਨੇ **ਅਨਾਗਤਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕਾਹਰਣਾਦਿਪਯੋਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਚ੍ਛਾ ਧੋਵਨਾਦਿਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਤਪ੍ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤਵਸੇਨੇਵ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਕਾਰਿਯਭੂਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਬ੍ਬਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਨ ਵਿਨਾ ਤੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਸਭਾਵਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤੇਨਾਹ "**ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਾਰਣਮਾਹ "**ਯਸ੍ਮਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਾਦਨਤ੍ਥਾਯ। **ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇ**ਤਿ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਵਿਸਯੇ। **ਏਸਾ**ਤਿ ਪਯੋਗੋ। ਧੋਵਨਾਦਿਧਮ੍ਮੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯਭੂਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਜਾਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲਭਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯਂ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਲਭਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਪਯੋਗਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਯਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਤੇਹਿ ਸਹ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। ਏਵਂ ਉਪਰਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤੇਨਾਹ "**ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯਂ ਪਨਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ **ਮਾਤਿਕਾਨਞ੍ਚ ਪਲਿਬੋਧਾਨਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। ਤੇਹਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਮਾਤਿਕਾਦੀਹਿ ਸਹ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਆਸਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਾਸਾ। **ਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਆਸਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਂ। ''ਦਸ੍ਸਾਮ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਹਿ ਦਾਯਕੇਹਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਚੀਵਰਾਸਾ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਾਦਿਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਆਸਾਨਞ੍ਚ ਅਨਾਸਾਨਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਲਬ੍ਭਮਾਨਕਚੀਵਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਚੀਵਰਾਸਾਨਞ੍ਚੇਵ ਅਲਬ੍ਭਮਾਨੇ ਚੀਵਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਅਨਾਸਾਨਞ੍ਚ, ਆਸਾਨਂ, ਤਬ੍ਬਿਗਮਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖਣੇ ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਆਸਾਨ**"ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਂ ਕਤਂ, ਆਸਾਯ , ਅਨਾਸਾਯ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚਾ**"ਤਿ।

ਕਥਿਨਅਤ੍ਥਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨਿਦਾਨਾਦਿਵਿਭਾਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੬-੭. **ਛ ਚੀਵਰਾਨੀ**ਤਿ ਖੋਮਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕਵਸੇਨ ਪਨ "**ਚੀਵਰਾਨੀ**"ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਂ ਕਤਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁ, ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਆਨਿਸਂਸਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ''ਵਤ੍ਥੁ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਥਿਨਚੀਵਰਂ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯ-ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੦੮. **ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਤੀਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਤ੍ਥਾਯ ਤਿਚੀਵਰਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਦਿਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ, ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। "**ਵਚੀਭੇਦੇਨਾ**"ਤਿ ਏਤੇਨ ਕੇਵਲਂ ਕਾਯੇਨ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੋ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨਿਦਾਨਾਦਿਵਿਭਾਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਥਿਨਾਦਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬਵਿਭਾਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੨. ਯੇਸੁ ਰੂਪਾਦਿਧਮ੍ਮੇਸੂਤਿ ‘‘ਪੁਰਿਮਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਨੂਨੋ ਸਙ੍ਘੋ, ਚੀਵਰਮਾਸੋ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਯੇਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਸਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਤੇਸੁ। **ਮਿਸ੍ਸੀਭਾਵੋ**ਤਿ ਸਂਸਗ੍ਗਤਾ ਸਮੂਹਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਨ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਅਤ੍ਥੀ**”ਤਿ।

੪੧੬. ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਸਹ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਰਹਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਤੋ ਹਿ ਪਭੁਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਤਂ ਤਂ ਕਾਰਣਨ੍ਤਰਮਾਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇ **ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ** ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਤੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰਸਹੁਬ੍ਭਾਰਾ ਦ੍ਵੇ ਏਵ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਵਿਹਾਰਸਦਿਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਯਂ ਸਕਲੇਨ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸਹ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਾਰਭਾਵਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ । ਅਵਸੇਸਾ ਪਨ ਤਂ ਤਂ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਮੇਵ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਲਿਬੋਧਾਨਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਸੇਨ ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤਾ ਸਯਂ ਉਦ੍ਧਾਰਭਾਵਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਕਲਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਂ। ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾਨਞ੍ਚ **ਨਿਰੋਧੋ** ਨਾਮ ਤਂ ਤਂ ਕਾਰਣਮਾਗਮ੍ਮ ਉਦ੍ਧਾਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ ਏਵ। ਤੇਨਾਹ **“ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**”ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਰਿਮਾ ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ‘‘ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ ਏਕਨਿਰੋਧਾ’’ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰਸਹੁਬ੍ਭਾਰਾ ਦ੍ਵੇ। **ਤੇਸੂ**ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕਾਦੀਸੁ। **ਉਦ੍ਧਾਰਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਾਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਨਿਰੋਧਂ ਪਤ੍ਤੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਕਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦਿਪੁਗ੍ਗਲਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਵਸੇਸਾਨਂ ਪਲਿਬੋਧਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਕਥਿਨਾਦਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬਵਿਭਾਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਸਙ੍ਗਹਵਗ੍ਗੋ

ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਚਕਂ

ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੧. **ਸਮਗ੍ਗੇਹਿ ਕਰਣੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਸਮਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਉਪਗਤੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਅਸਞ੍ਞਤਮਿਸ੍ਸਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ "**ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਦੀਸੁ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਠਿਤਾਸੂ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਸੁ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਸੁ। **ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਉਪਰੂਪਰਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਮਯਮ੍ਪਿ ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿਆਦਿਨਾ ਕਲਹਸ੍ਸ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਗ੍ਗੇਹੇਵ ਅਸਞ੍ਞਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਕ੍ਖਮਤੀ**ਤਿ ਕੇਸੁਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਦੋਸਦਸ੍ਸਨੇਨ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਨ ਮੇਤਂ ਖਮਤੀ''ਤਿ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਾਸਨਹਾਨਿਯਾ ਅਭਾਵਾ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗੀ ਦਾਤਬ੍ਬਾ, ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਅਲਜ੍ਜਿਪਰਿਭੋਗੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਯੇ ਪਨ ਸਾਸਨਵਿਨਾਸਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਤੇਹਿ ਸਹ ਨ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਹੋਤਿ ਸਾਸਨਵਿਨਾਸੋ ਚ। ਤੇਨਾਹ "**ਯਤ੍ਰ ਪਨ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। "**ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਆਵਿਕਤਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੪੨੨. **ਕਣ੍ਹਵਾਚੋ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਾਦੀਹਿ ਕਿਲਿਟ੍ਠਵਚਨੋ। ਅਨਤ੍ਥਕਵਚਨਸ੍ਸ ਦੀਪਨਂ ਪਕਾਸਨਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਨਤ੍ਥਕਦੀਪਨੋ। ਮਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਰਣਂ ਤਵ ਭਾਰੋਤਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਭਾਰੇ ਅਕਤੇਪਿ ''ਅਹਮੇਵੇਤ੍ਥ ਵੋਹਰਿਤੁਂ ਅਰਹਰੂਪੋ''ਤਿ ਮਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। **ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਲਦ੍ਧਿਯਾ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਯਾਦਿਸੀ ਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਰੂਪਾ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਬ੍ਯਾਕਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ।**ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਅਧਮ੍ਮਾਦਿਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਂ, ਅਸ੍ਸ ਅਧਮ੍ਮਾਦਿਅਤ੍ਥਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੂਪਸ੍ਸ ਯਾ ਅਨੁਰੂਪਾ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਲਦ੍ਧਿਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ, ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਅਧਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮਾਦਿਲਦ੍ਧਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ**"ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਂ ਨਿਗੂਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੁਗੁਣਂ ਤਥਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਕ੍ਖੇ **ਅਧਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮਾਦਿਲਦ੍ਧਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮਾਦਿਲਦ੍ਧਿਕੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੋਹਾਰਵਗ੍ਗਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੪. **ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਭੂਤਾ ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਨਿਰਪੇਕ੍ਖਾ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਭੂਤਾ ਞਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਮਪਾਦਞ੍ਞਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਾਦਭੂਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤਾ ਞਤ੍ਤਿ। **ਨਵਸੁ ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਓਸਾਰਣਾਦੀਸੁ ਨਵਸੁ ਠਾਨੇਸੁ। **ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇਸੁ।

ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਭੂਤੇ ਮਹਾਪਦੇਸੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਾਨੁਲੋਮਭੂਤੇ ਮਹਾਪਦੇਸੇ। **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸੇ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੇਸੁ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਵਸੇਨ ਨਯਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਤ੍ਥੇ।

੪੨੫. **ਦਿਟ੍ਠੀਨਂ ਆਵਿਕਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਲਦ੍ਧੀਨਂ ਪਕਾਸਨਾਨਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਥਾ ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿ ਆਵਿਕਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਯਥਾ ਆਵਿਕਤੇ ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਏਕੀਭੂਤੇਹਿ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਯੋ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦੇਸੇਤਿ। ਏਵੰ ਦੇਸੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦੇਸਿਤਾ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਦੇਸਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਨ ਏਕਤੋ ਦੇਸੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੪੪੪. ਅਦਸ੍ਸਨੇਨਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਾਨੰ ਵਿਨਯਧਰਾਨੰ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ , ਤੇਸੰ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿੰ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨੇਨਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਤਾਯਾ**ਤਿ ਰਜਤਾਦਿਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਤਿਪੁਆਦਿਸਞ੍ਞਿਤਾਯ । **ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੰ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਾਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਮਾਦਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਛਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਮਾਦੀਨੰ ਸਙ੍ਗਹੋ।

੪੫੦. ਅਨਤ੍ਥੰ ਕਲਿਸਾਸਨਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਥਾਵਹੰ ਕੋਧਵਚਨੰ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਦੋਸੰ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਉਪਦ੍ਦਵਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੫੪. ਵੋਹਾਰਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਾਚਕਸਦ੍ਦੇ ਪਭੇਦਗਤਞਾਣਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੫੫. ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਰੋਪਨੇ ਕੁਸਲੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲੇਨ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਵਤ੍ਤੁੰ, ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਜਾਨਿਤੁਞ੍ਚ ਅਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੫੮. ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨਾਤਿ ਅਨੁ ਅਨੁ ਕਥਨੇਨ। ਤੇਨਾਹ “**ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ**”ਤਿਆਦਿ, ਯੰ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ, ਸ੍ਵਾਯੰ ਪਕਾਸਿਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਯਸ੍ਮਾ ਵਚਨਾਪੇਕ੍ਖੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਵਚਨਤ੍ਥਾਪੇਕ੍ਖਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਵਚਨੇਨ ਨਾਨਾਕਰਣਾਭਾਵੰ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਯਮਤ੍ਥੰ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨੇਵ “**ਸ੍ਵਾਯ**”ਨ੍ਤਿ ਪੁਲ੍ਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਅਯੰ ਨਾਨਾਕਰਣਾਭਾਵੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੬੭. ਮਞ੍ਚਪਦਾਦੀਸੁਪਿ ਨਲ਼ਾਟੰ ਪਟਿਹਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤੁੰ ਓਨਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਲ਼ਾਟੰ ਵਾ ਅਕ੍ਖਿ ਵਾ ਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਪਟਿਹਞ੍ਞਤਿ। ਏਤੇਨ ਵਨ੍ਦਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵੰ ਵਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨਾਯ ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਞ੍ਚ ਦੀਪੇਤਿ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਰੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ। ਨਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਪਨ ਵਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। **ਏਕਤੋ ਆਵਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਦੋਸਾਗਤਿਪਕ੍ਖੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਸਪਤ੍ਤਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋ**”ਤਿ। **ਵਨ੍ਦਿਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਯਮਾਨੋ। ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੇਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸਾਚਰਿਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯੋ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਨਵਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਵੁਡ੍ਢਾ ਏਵ ਵਨ੍ਦਿਯਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੭੦. ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ।

ਵੋਹਾਰਵਗ੍ਗਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਪਰਦੁਤਿਯਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ

ਕਾਯਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੪. “**ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**”ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਾਟਵਤ੍ਥਂ ਸਯਮੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਕਤਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂਯੇਵ…ਪੇ॰… ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਏਕਾ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੭੫. **ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਪਾਦਕਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੇਸੁ ਞਤ੍ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਞਤ੍ਤਿਪਾਦਕਭਾਵੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ''ਞਤ੍ਤਿਕਿਚ੍ਚਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਕਤਾਤਿ ਦਸਸੁਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਪਾਚਿ॰ ੧੪੪ ਆਦਯੋ)। **ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਸਮ੍ਮੁਤਿਕਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇ ਜਾਤੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਨਵਕਾ, ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਨਵਕਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਵਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਆਮਕਧਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ** ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਾਦਿਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਕਤਾਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਜਹਨ੍ਤੀ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਯਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਏਕੇਨ ਪਾਦੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਪਰੇਨ ਪਾਦੇਨ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਕਾਮਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਸਾ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ''ਵਿਜਹਨ੍ਤੀ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਵੋਹਾਰਂ ਲਭਤਿ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਹਿਸ੍ਸਾ ਗਾਮੂਪਚਾਰਮੋਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਵਿਸੇਸੋ ਨ ਸਿਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਵਿਜਹਨਸ੍ਸਾਪਿ ਗਮਨਤ੍ਤਾ। **ਨਿਸੀਦਤਿ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਦ੍ਧਾਸਨੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤੀ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਸਕਲੇਨ ਵਾ ਆਸਨੇਨ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਦ੍ਧਸਰੀਰੇਨ ਵਿਜਹਨ੍ਤੀ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਕਲੇਨ ਸਰੀਰੇਨ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਕਾਯਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੬. **ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨੀ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦੀਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਭੇਦੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਪਣੀਤਭੋਜਨਵਿਸਯੇ **ਨਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਏਤੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਪਣੀਤਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਏਕੇਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇਨ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਪਞ੍ਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਵਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਿਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਪ੍ਪਿਂ ਏਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਭਾਜਨੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਜਨਗਣਨਾਯ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿਯੋ ਬਹੁਕਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕਵਤ੍ਥੁਕਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਪ੍ਪਿਭੋਜਨਮੇਵ ਬਹੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਮੇਵ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕਵਤ੍ਥੁਕਾ ਏਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਏਕਵਾਚਾਯ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਦੇਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਭੇਦਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਲੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੇ ਆਗਤਾ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਏਕੰ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਚ ਏਕੰ ਕਤ੍ਵਾ "**ਯਾਵਤਤਿਯਕੇ ਤਿਸ੍ਸੋ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਿ ਸਨ੍ਤਿ ਏਵ। ਤਾਨਿ ਮਾਤਿਕਾਯ ਨ ਆਗਤਾਨਿ। ਮਾਤਿਕਾਗਤਵਸੇਨ ਹੇਤ੍ਥ ''ਤਿਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸਙ੍ਘਾਦੀਹੀਤਿ ਸਙ੍ਘਗਣਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਕਾਰਣਭੂਤੇਹਿ। **ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹਸੀਲੋ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਅਭਿਨਵੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲੋ। ਅਭਿਨਵੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ''ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਪਾਕਤਿਕੋ**"ਤਿ।

"**ਕੋਸਮ੍ਬਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿਸੰਸੇ**"ਤਿ ਇਦੰ ਕੋਸਮ੍ਬਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ''ਸਚੇ ਮੰ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪੋਸਥੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾਵਿਧਾਨਮੁਖੇਨ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਕਤੋ ਉਪੋਸਥਕਰਣ, ਪਵਾਰਣਾਕਰਣ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਕਰਣ, ਆਸਨੇਨਿਸੀਦਨ, ਯਾਗੁਪਾਨੇਨਿਸੀਦਨ, ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇਨਿਸੀਦਨ, ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇਸਯਨ, ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਟ੍ਠਾਨਿਸੰਸੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਚਤੁਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਆਗਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਤਮਾ ਪਨ ਸਾ**ਤਿ ਸਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਅਚ੍ਚਯਦੇਸਨਾ ਕਤਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਮਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਯੋਜਿਤਧਨੁਗ੍ਗਹਾਨੰ। **ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਆਗਤਾਯ।

ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਨ੍ਤਿ ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਇਤਰਾਯ ਆਗਤਾਯ ਵੁਡ੍ਢਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਆਸਨੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਨਵਕਾਯ ਆਗਤਾਯ ਅਦਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਾਯ ਪਨ ਸਙ੍ਘਨਵਕਾਸਨੇ ਲਦ੍ਧੋਕਾਸੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਥ ਵਾ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਵੁਡ੍ਢਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਇਤਰਾਯ ਨਵਕਤਰਾਯ ਆਸਨੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। **ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਵਾ**ਤਿ ਓਸਾਰਣਾਦੀਨਿ ਨਵ ਏਵ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਵਨ੍ਦਨੀਯਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੭. ਦਸ ਜਨਾਤਿ ''ਦਸ ਇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੩੩੦) ਵੁਤ੍ਤਾ ਨਵਕਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕਮਾਤੁਗਾਮਪਣ੍ਡਕਾ ਪਞ੍ਚ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਦਯੋ ਚ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਦਸ ਜਨਾ।

ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾਤਿ ਦੋਸਯੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਮ੍ਮਾਨਿ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤਦੇਵਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗਮੇਵ।

ਅਨਨ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਅਜਿਨਿ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭਤੀਤਿ ਅਨਨ੍ਤਜਿਨੋਤਿ ਆਹ "**ਪਰਿਯਨ੍ਤ**"ਇਚ੍ਚਾਦਿ। **ਸ੍ਵੇਵਾ**ਤਿ ਸੋ ਏਵ ਭਗਵਾ।

"**ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨੇਵ ਏਕੰ ਵਿਨਯਧਰੰ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਿਤੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੰ ਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਕਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਨਯੰ ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਵਿਨਯਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਨਯੇ ਤਯਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਸੁਣੋਮ।

੪੭੮. ਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਪਾਰਾਜਿਕਾ**ਤਿਆਦਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਵਨ੍ਦਨੀਯਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੇਦਮੋਚਨਗਾਥਾ

ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਞ੍ਹਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੯. ਸੇਦਮੋਚਨਗਾਥਾਸੁ **ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਮ੍ਭੋਗੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਤੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਉਪੋਸਥਾਦਿਸਂਵਾਸੋ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਮ**-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ। **ਏਸਾ**ਤਿ ਚ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਹੋ ਏਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਹ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਾ ਦ੍ਵਿਲਿਙ੍ਗੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਏਸਾ ਪਞ੍ਹਾ**"ਤਿਆਦਿ।

ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡੇਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਦਸਾ**ਤਿ ਦਸ ਅਵਨ੍ਦਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇ। **ਏਕਾਦਸੇ**ਤਿ ਅਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲੇ। **ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਸਾਧਾਰਣੋ**ਤਿ ਖੁਰਭਣ੍ਡਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕੇ ਨ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਕ੍ਖਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸੀਸੇ ਠਿਤਮੁਖਮਗ੍ਗੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨ ਵਦਾਮਿ। **ਅਧੋਨਾਭਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਭਿਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਿਤਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇਪਿ ਵਿਵਜ੍ਜਿਯ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸੇ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ ਕਥਂ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਛੇਜ੍ਜਵਤ੍ਥੁਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਞ੍ਹਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਪਞ੍ਹਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੦. **ਦੁਸ੍ਸਕੁਟਿਆਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਚ੍ਛਤਰਤਿਪੁਪਟ੍ਟਾਦੀਹਿ, ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਚ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੁਟਿਯੋ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਾਦਿਸਾਯ ਹਿ ਕੁਟਿਯਾ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਠਿਤਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਗ੍ਗੇ ਦੁਸ੍ਸਾਦਿਨਾ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਸਿਯਾ। **ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਵਿਜਹਨਤੋ ਪੁਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਯਾ ਵੀਸਤਿਯਾ ਸਮਾਗਤਾ**ਤਿ ਵੀਸਤਿਯਾ ਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਾਗਤਾ, ਏਤੇਨ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਰਹਤਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਨਿਵਤ੍ਥੋਤਿ ਗਾਥਾਯ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਨਿਵਤ੍ਥੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਤਸਙ੍ਘਾਟਿਯੋ। ਇਤਿ ਤਾਨਿ ਤੀਣਿਪਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਕਾਯੇ ਗਤਾਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤਂ ਕਾਲ਼ਕਂ ਉਦਕੇਨ ਧੋਵਿਤਮਤ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਤ੍ਥਿਂ ਹਨੇਤਿ ਗਾਥਾਯ ਨ ਮਾਤੁਭੂਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਹਨੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਿਤੁਭੂਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਹਨੇਯ੍ਯ। **ਅਨਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਅਨਰਹਨ੍ਤਮੇਵ ਹਨੇਯ੍ਯ, ਏਤੇਨ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਫੁਸੇ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੮੧. **ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ-ਨਿਗ੍ਰੋਧਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਤ੍ਤਰਸਕੇਸੂਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਤ੍ਤਰਸਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਸੁ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਪਞ੍ਹਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗੋ

ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੩. ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਨਂ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸੇ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਕਤਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗੀਪਵਾਰਣਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ **"ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸ"**ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਨਾਨਾਸੀਮਾਸੁ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਵਿਸੁਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਹੋਤਿ, ਸਾਮਗ੍ਗੀਉਪੋਸਥੋ ਏਵ ਤੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਵਾਰਣਾ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਸ੍ਸੇ ਕਤਪਵਾਰਣਾਨਂ ਪੁਨ ਪਵਾਰਣਾਯ ਅਵਿਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸਾਮਗ੍ਗੀਦਿਵਸੋ**ਤਿ ਅਨੁਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਸਾਮਗ੍ਗੀਕਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਂ, ਪਨ੍ਨਰਸਿਯਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘੋ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਾ ਸਾਮਗ੍ਗੀਉਪੋਸਥਦਿਵਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਪਨ੍ਨਰਸੀਉਪੋਸਥੋਵ ਹੋਤਿ। ਉਪਰਿ ਪਵਾਰਣਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਪਚ੍ਚੁਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਦਿਵਸੋਤਿ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੇਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਵਾ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਕਾਲਪਕ੍ਖਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਦਿਵਸੋਵ। **ਦ੍ਵੇ ਚ ਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬ-ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯੋ। **ਏਵਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਮਾਸੀਦ੍ਵਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਮਗ੍ਗੀਪਵਾਰਣਂ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਪਵਾਰਣਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਕਤਿਚਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯੇ ਪਨ ਸਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪੁਣ੍ਣਮਾਸੀਨਂ ਪੁਰਿਮਾ ਦ੍ਵੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯੋਪਿ ਕਾਲਪਕ੍ਖਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀਪੀਤਿ ਇਮੇਪਿ ਤਯੋ ਦਿਵਸਾ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਾ ਏਵਾਤਿ ਇਮਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਪਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੪੮੪. **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ''ਏਸਾ ਞਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਸਕਲਂ ਞਤ੍ਤਿਂ ਵਤ੍ਵਾ, ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ''ਏਸਾ ਞਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੮੫. **ਯ੍ਵਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪ੍ਪਭੇਦੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਦਸਧਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਬੁਦ੍ਧਿਯਾ ਪਭੇਦੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਸਧਾ ਦਸਵਿਧੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਂ ਪਭੇਦੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਨਾਯਂ ਪਭੇਦੋਤਿ ਆਹ **"ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਬੁਦ੍ਧਿਯਾ"**ਤਿ। ਯਥਾਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਜਨਿਕਾ ਬੁਦ੍ਧਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਬੁਦ੍ਧਿ, ਤਾਯ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਬੁਦ੍ਧਿਯਾ , ਅਕ੍ਖਰਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚਿਤ੍ਤਭੇਦੇਨੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਂ ਵਾ ਸਂਯੋਗਪਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਗਰੁਕਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਤਤ੍ਥ **ਆਯਸ੍ਮਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਾਨਿ ਅਨਨ੍ਤਰਿਤਾਨਿ **ਸ**-ਕਾਰ**ਮ**-ਕਾਰਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ''ਸਂਯੋਗੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਸਂਯੋਗੋ ਪਰੋ ਯਸ੍ਸ **ਅ**-ਕਾਰਾਦਿਨੋ, ਸੋ **ਸਂਯੋਗਪਰੋ** ਨਾਮ। **ਰਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਾਰਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਰਹਿਤਂ ਸਰਂ। **ਅਸਂਯੋਗਪਰ**ਨ੍ਤਿ ''ਯਸ੍ਸ ਨਕ੍ਖਮਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ **ਯ**-ਕਾਰ **ਨ**-ਕਾਰਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਹਿਤਸਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤ**-ਕਾਰਸ੍ਸ **ਥ**-ਕਾਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਗ੍ਗਨ੍ਤਰੇ ਸਿਥਿਲਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸੁਣਾਟੁ ਮੇ''ਤਿਆਦਿਂ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਦੁਰੁਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿਯੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰੂਪਂ ਆਦੇਸਂ। ਯਞ੍ਹਿ ''ਸਚ੍ਚਿਕਤ੍ਥਪਰਮਤ੍ਥੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਸਚ੍ਚਿਕਟ੍ਠਪਰਮਟ੍ਠੇਨਾ''ਤਿ ਚ ''ਅਤ੍ਥਕਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਅਟ੍ਠਕਥਾ''ਤਿ ਚ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਦਿਟ੍ਠਪਯੋਗਂ, ਤਦਨੁਰੂਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨੁਕ੍ਕਮਾਗਤਂ ਪਵੇਣਿਂ ਅਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ।

ਦੀਘੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਰਸ੍ਸਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਭਿਕ੍ਖੁਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਬਹੂਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਬਹੁਸੁ''ਤਿ ਵਾ ''ਨਕ੍ਖਮਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਨ ਖਮਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਖੋ''ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਨੁਰੂਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਏਵ ਦੀਘਰਸ੍ਸਾਦਿ ਰਸ੍ਸਦੀਘਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਪਨ ''ਨਾਗੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਨਗੋ''ਤਿ ਵਾ

‘‘ਸਙ੍ਘੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ‘‘ਸਘੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤਿਸ੍ਸੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ‘‘ਤਿਸੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਯਾਚਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ‘‘ਯਾਚਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਨਨੁਰੂਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ, ਪਨ ਵਚਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

੪੮੬. ਸੇਸਸੀਮਾਸੁਪੀਤਿ ਅਤਿਮਹਤੀਆਦੀਸੁ ਦਸਸੁਪਿ।

੪੮੮. ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇਤਿ ਚਤੁਵਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ। **ਅਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤਾ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਟ੍ਠਪਨਾਦਿਨਾ ਵਾ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਭਾਵੇਨ ਵਾ ਨ ਬਹਿਕਤਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਹਿ ‘‘ਅਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਵਾ, ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾ ਠਪਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੨੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਠਪਿਤਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਕਮ੍ਮੇਸੁ ਪਨ ਗਰੁਕਟ੍ਠਾਪਿ ਅਪਕਤਤ੍ਤਾ ਏਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਵਸੇਸਾ…ਪੇ॰… ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਤੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਪਨ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਤੋ ਅਧਿਕਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾਵ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘਤੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਨੇਵ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ।

ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੬. ਏਤਰਹਿ ਸਚੇਪਿ ਸਾਮਣੇਰੋਤਿਆਦੀਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਅਵਣ੍ਣਭਾਸਨਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਦਿਂ ਕਪ੍ਪਿਯਾਦਿਭਾਵੇਨ ਦੀਪਨਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਞ੍ਞੇਵ ਪਵਿਸਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਤਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, **ਸੋ ਏਵ ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਗ੍ਗਾਹਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾਯ ਕਾਰਣਤ੍ਤੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮੇਵ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੦੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਇਧ ਚ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਨਾਸਨਾਯ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ।

ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਮੁਖਰਾਦਿਭਾਵਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਰੋਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਦੇਸਿਤਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਖੁਂਸਨਾਦਿਤੋ ਅਨੋਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੋਵ। ਓਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਖਮਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਦਾਨਨ੍ਤਿ ਖਰਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਦਾਨਂ। ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮੇ ਹਿ ਕਤੇ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਪ੍ਪਦਾਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਦਿਨ੍ਨਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਕਤੇਹਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਨੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪਾਦਿਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਕਾਰੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਞ੍ਹਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਮ੍ਮਦਨਕਰਣਤ੍ਥਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਕਤੋਪਿ ਅਭਾਯਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ‘‘ਸਙ੍ਘੇਨਾਹਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਵਜ੍ਜਿਤੋ’’ਤਿ ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ ਪਪਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਕਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਂਸਟ੍ਠੋ ਅਵਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਵਿਧਾਨਸ੍ਸ ਨਿਰਤ੍ਥਕਤਾਪਸਙ੍ਗਤੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਕਤੇਨ। ਯਥਾ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਕਤੇਹਿ, ਏਵਮੇਵ ਤਤੋ ਅਧਿਕਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਂਆਰਾਧੇਨ੍ਤੇਨ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਞ੍ਚ ‘‘ਸੋਰਤੋ ਨਿਵਾਤਵੁਤ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ। ਤੇਨਾਹ **‘‘ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੋ’’**ਤਿ।

ਯਂ ਤਂ ਭਗਵਤਾ ਅਵਨ੍ਦਿਯਕਮ੍ਮਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **‘‘ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੇ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁ’’**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਸੇਸਤੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਅਥ ਖੋ’’**ਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿ ਉਦ੍ਧਟਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਮਸ੍ਸ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਠਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ। ਵਿਸੇਸਬ੍ਯਤਿਰੇਕੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤਦਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵਿਸੇਸਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਵਿਯ ਵੋਹਰੀਯਤਿ। **"ਕਮ੍ਮਞ੍ਞੇਵ ਲਕ੍ਖਣ"**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਓਸਾਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਗਹਿਤਾਵਸੇਸਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞੇਵ ਲਕ੍ਖਣਮਸ੍ਸਾਤਿ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਧਮ੍ਮਾਯਤਨਾਨਿ ਵਿਯ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਖਨ੍ਧਾਯਤਨਾਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕੋਪਿ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ''ਤਿਆਦਿ (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੯੫-੪੯੬)। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਉਪਰਿ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁਪਿ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਸ੍ਸ ਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਨ੍ਤਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਰਣਵਿਧਾਨਂ।

"ਨ ਵਨ੍ਤਿਤਬ੍ਬੋ"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਤਂ ਕਤਿਕਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਨਂ ਵਿਯ ਹਿ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਅਨਾਦਰੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਹੋਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾਪਿ ਪਨੇਤਂ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਵਨ੍ਤਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾਪਿ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ ਏਵ।

ਸਲਾਕਦਾਨਟ੍ਠਾਨਂ **ਸਲਾਕਗ੍ਗਂ** ਨਾਮ। ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਨਂ ਭਾਜਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ **ਯਾਗਗ੍ਗਭਤ੍ਤਗ੍ਗਾਨਿ** ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁਪਿ ਹਿ ਠਾਨੇਸੁ ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥੇ ਵਿਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ, ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ ਨ ਹੋਤਿ, ''ਮਯਮੇਤਂ ਨ ਜਾਨਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਖਿਯਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਖਣ੍ਡਸੀਮਾਯ ਪਨ ਕਤੇ ਖਿਯਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਘਿਕਪਚ੍ਚਯਞ੍ਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਦਾਤੁਂ ਅਪਲੋਕੇਨ੍ਤੇਹਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਨੁਮਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਵਿਸਭਾਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਅਪਲੋਕਨਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਤਂ ਉਪਾਯੇਨ ਬਹਿਉਪਚਾਰਸੀਮਾਗਤਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਸੀਮਂ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਂ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮਾਹ **"ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਂ"**ਇਚ੍ਚਾਦਿ। ਯਦਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਚੀਵਰਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਿਂ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾਤਿ ਆਹ **"ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਕੇਨ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਨਾਲ਼ਿ ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿ** ਵਾਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਮਾਣਦਸ੍ਸਨਂ। ਤੇਨ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਪਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਧਿਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਕਦਿਵਸਂਯੇਵ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਦਸਵੀਸਤਿਦਿਵਸਾਨਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇਯੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਂ, ਤੇਨ ਯਾਵ ਜੀਵਨ੍ਤਿ ਵਾ ਯਾਵ ਰੋਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਤੀਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਪਲੋਕੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਇਣਪਲਿਬੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਇਣਵਤ੍ਥੁਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਞ੍ਚ ਇਣਾਯਿਕੇਹਿ ਪਲਿਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਪੇਸਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੁਪਕਾਰਕਸ੍ਸ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਮਹਾਇਣਂ। ਤਾਦਿਸਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ।

ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋਤਿ ਚੇਤਿਯਪਟਿਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਹਿ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੁਤੋ। **ਸਙ੍ਘਿਕੇਨਪੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦਤੋ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੇਹਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਨਾਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਕਾਰੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

"ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਰੁਚ੍ਚਤੀ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਧਿਕਂ ਪਨ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਦਿਵਸੇਪਿ ਕਤਂ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ''ਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਂ...ਪੇ॰... ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਮਯ੍ਹਂ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਤਿਕਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਤਥਾ ਦ੍ਵੀਹਿ

ਤੀਹਿਪਿ ''ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਮੇਵ ਹੇਟ੍ਠ ਵਿਸੇਸੋ। **ਤੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ। **ਸਾ ਏਵ ਕਤਿਕਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਕਤਿਕਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤੇਸਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ। ਸਙ੍ਘੋ ਸਾਮੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪੁਰਿਮਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਪੁਰਿਮੇ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਕਤਕਤਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ। **ਪਰਿਵੇਣਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਅਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨੇ ਫਲਾਫਲਾਨਿ, ਰੁਕ੍ਖਾ ਚ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਤਿਕਾ ਨ ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯੇ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਾ ਬੀਜਾਨਿ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਾ, ਤੇਪਿ ਦਸਮਭਾਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਰੋਪਕੇਹੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ। **ਤੇਹੀ**ਤਿ ਜਗ੍ਗਕੇਹਿ।

ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ। **ਮੂਲੇ**ਤਿ ਆਦਿਕਾਲੇ, ਪੁਬ੍ਬੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੀਘਾ ਕਤਿਕਾ**ਤਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਕਤਿਕਾ। **ਨਿਕ੍ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ''ਅਭਾਜਿਤਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਿਯਜਨਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਖਿਯਜਨੇਨ ਬਹੁਂ ਖਾਦਨ੍ਤਾਨਂ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸੇਵ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਖਿਯਜਨ੍ਤੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹੋਨਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਤਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਸਮ੍ਭਵੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨੁਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਉਪਡ੍ਢਭਾਗੋ**ਤਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਟਿਵੀਸਤੋ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗੋ। ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਾਤੁਂ ਸਙ੍ਘੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਏਵ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਗਿਲਾਨਗਮਿਕਿਸ੍ਸਰਾਦੀਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪੁਗ੍ਗਲਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਪਨ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਸਙ੍ਘਿਕਮੇਵ ਯਥਾਕਤਿਤਾਯ ਦਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾਦੀ ਸਯਮੇਵ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ''ਕੁਦ੍ਧੋ ਹਿ ਸੋ ਰੁਕ੍ਖੇਪਿ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ ਕਾਰਣਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਤੇਹਿ ਕਤਅਨਤ੍ਥਾਭਾਵੇਪਿ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ''ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਗਰੁਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ...ਪੇ॰... ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਜੀਵਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਆਰਾਮਟ੍ਠਾਨੀਯਤ੍ਤਾ, ਦਾਰੂਨਞ੍ਚ ਗੇਹਸਮ੍ਭਾਰਾਨੁਪਗਤਤ੍ਤਾ ''ਸਬ੍ਬਂ ਤ੍ਵਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਕਤਾਵਾਸਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਿਤਕਾਲੇ ਫਲਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ।

ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਤ੍ਥਵਸਵਗ੍ਗਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੮. ਵਿ**ਪਾਕਦੁਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਵੇਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਵੇਰੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਵੇਰਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਚ ''ਵਿਪਾਕਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਪਞ੍ਚਵੇਰਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਵੇਰੇਹਿ ਸਹ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ **"ਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਭੇਦਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੯੯-੫੦੦. ਤਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਮੇਵ, ਸਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨਾਮਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਕੇਨਚਿ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿ, ਤਾਵ ਅਨ੍ਤਰਾਕਾਲੇ ਕਕੁਸਨ੍ਧਾਦਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨੀਤਕਥਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ਏਵ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਤਂਤਂਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸਾਨਂ ਪਕਾਸਨਤੋ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਅਨਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਾਪਨਤੋ ''ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਥਵਸਵਗ੍ਗਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਗਹਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਇਤਿ ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ, ਸਙ੍ਗਹਵਗ੍ਗੋਤਿ ਤੀਹਿ ਮਹਾਵਗ੍ਗੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ **ਪਰਿਵਾਰੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨਿਯੰ

ਪਰਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਅਵਸਾਨਗਾਥਾਸੁ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗ-ਖਨ੍ਧਕ-ਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਵਿਭਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਭਾਗਪਟਿਦੇਸਨਾ ਯਸ੍ਮਿੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ। ਸੋ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗ-ਖਨ੍ਧਕ-ਪਰਿਵਾਰਵਿਭਤ੍ਤਦੇਸਨੋ ਆਹਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਸ੍ਸ।

ਸਤ੍ਥੁ ਮਹਾਬੋਧੀਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਸਾਖੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਯੰ ਪਧਾਨਘਰੰ ਨਾਮ ਪਰਿਵੇਣੰ, ਤਤ੍ਥ ਚਾਰੁਪਾਕਾਰੇਨ ਸਞ੍ਚਿਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਯੰ ਪਾਸਾਦੰ ਕਾਰਯਿ, ਤਤ੍ਰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਹਾਨਿਗਮਸਾਮਿਨੋ ਪਾਸਾਦੇ ਵਸਤਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ।

ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਜ੍ਝੇਸਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਯਾ ਇਦ੍ਧਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤਾਯ ਸਮਿਦ੍ਧਾ ਵਿਨਯਸੰਵਣ੍ਣਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਸਿਰਿਨਿਵਾਸਸ੍ਸਾਤਿ ਸਿਰਿਯਾ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਭੂਤਸ੍ਸ **ਸਿਰਿਪਾਲ**ਨਾਮਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ। **ਜਯਸੰਵਚ੍ਛਰੇ**ਤਿ ਵਿਜਯਯੁਤ੍ਤੇ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ। ਆਰਦ੍ਧਕਾਲਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਪੁਨ ‘‘ਜਯਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਅਯੰ ਆਰਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕਾਲੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਵਸ੍ਸਨਸੀਲੋ। **ਦੇਵੋ**ਤਿ ਮੇਘੋ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਆਰਦ੍ਧਾ, ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਯਾ।
ਵਣ੍ਣਨਾ ਨਾਤਿਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਾ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ॥

ਪਞ੍ਞਾਸਭਾਣਵਾਰਾਯ, ਤਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਮਾਣਤੋ।
ਸਮਿਜ੍ਝਨਿਟ੍ਠਿਪਰਮਾ, ਯਾ **ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨੀ**॥

ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਕਤਾ, ਅਯੰ ਨਿਟ੍ਠਮੁਪਾਗਤਾ।
ਯੰ ਤੰ ਨਿਟ੍ਠੰ ਤਥਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਪਾਣਿਨੋ ਸਮਨੋਰਥਾ॥

ਥੇਰੇਹਿ ਵਿਨਯਞ੍ਞੂਹਿ, ਸੁਚਿਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤਿਹਿ।
ਅਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥਾਤਿਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣ-ਗਨ੍ਥਭੀਰੂ ਹਿਪਤ੍ਥਿਤੰ॥

ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਮਯਾ ਏਵੰ, ਵਿਨਯਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨੰ।
ਯੰ ਪਤ੍ਤੰ ਕੁਸਲੰ ਤੇਨ, ਪਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਮੁਤ੍ਤਮੰ॥

ਵਿਨਯਤ੍ਥੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ, ਯੋ ਸੋਪਾਯੇਨ ਲਕ੍ਖਣੰ।
ਸੋਪਾਯੰ ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦ-ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਪਦਾਯਕੰ॥

ਵਿਰਦ੍ਧਤ੍ਥਵਿਪਲ੍ਲਾਸ-ਗਨ੍ਥਵਿਤ੍ਥਾਰਹਾਨਿਯਾ।
ਵਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਪਾਪਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਤੇ ਸੰਸਾਰਦੁਕ੍ਖਤੋ॥

ਲੋਕਿਯੇਹਿ ਚ ਭੋਗੇਹਿ, ਗੁਣੇਹਿ ਨਿਖਿਲਾ ਪਜਾ।
ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਰਤਾ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇਤਿ॥

ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨੀਟੀਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।